જૈન ગૂર્જર કવિઓ

ભાગ-૪

સંગ્રાહક અને સંપાદકો
મોહનલાલ દલીચંદ દેશાઈ

શ્રી મહાવીર જૈન વિદ્યાલય
મુંબઈ

જૈન ગૂર્જર કવિઓ

ભાગ ૪

[વિક્રમ અઢારમા શતકના ગુજરાતી ભાષાના જૈન કવિઓની તેમની કૃતિઓ સહિત વિસ્તૃત સૂચી : ખંડ પહેલો]

સંગ્રાહક અને સંપ્રયોજક

મોહનલાલ દલીચંદ દેશાઈ

સંશોધિત-સંવર્ધિત બીજી આવૃત્તિના

સંપાદક

જયંત કોઠારી

શ્રી મહાવીર જૈન વિદ્યાલય

મુંબઈ

Jain Gurjar Kavio Vol. IV
Descreptive catalogue of Jain poets and their works in Gujarati Language of V.S. 18th century : Part I
ed. Mohanlal Dalichand Desai, revised by Jayant Kothari
1988, Mahavira Jaina Vidyalaya, Bombay

બીજી સંશોધિત આવૃત્તિ જાન્યુઆરી ૧૯૮૮
નકલ ૫૦૦

કિંમત : ૩. ૬૦

આવરણ : શૈલેશ મોઢી

વિક્રેતાઓ
આર. આર. શેઠની કંપની
૧૧૦–૧૧૨ પ્રિન્સેસ સ્ટ્રીટ, કેશવબાગ, મુંબઈ ૪૦૦ ૦૦૨
ગાંધી માર્ગ, ફુવારા પાસે, અમદાવાદ ૩૮૦ ૦૦૧
નવભારત સાહિત્ય મંદિર
૫૩૧, કાલબાદેવી રોડ, ઘોબી તલાવ, મુંબઈ ૪૦૦ ૦૦૨
ગાંધી માર્ગ, પતાસાપોળ સામે, અમદાવાદ ૩૮૦ ૦૦૧
ગૂર્જર સાહિત્ય ભવન
ગાંધી માર્ગ, રતનપોળનાકા સામે, અમદાવાદ ૩૮૦ ૦૦૧
ગ્રંથાગાર
મ્યુનિસિપલ માર્કેટ સામે, નવરંગપુરા, અમદાવાદ ૩૮૦ ૦૦૯

પ્રકાશક
જયંતીલાલ રતનચંદ શાહ
સેવંતીલાલ કેશવલાલ શાહ
મંત્રીઓ, શ્રી મહાવીર જૈન વિદ્યાલય
ઑગસ્ટ ક્રાન્તિ માર્ગ, મુંબઈ ૪૦૦ ૦૩૬

મુદ્રક
ભીખાભાઈ એસ. પટેલ
ભગવતી મુદ્રણાલય, ૧૯, અજય એસ્ટેટ, દૂધેશ્વર રોડ, અમદાવાદ ૧

સાંકેતિક અક્ષરોની સમજ

[ભા.૧, ૨ અને ૩માં અપાયેલી સાંકેતિક અક્ષરોની સમજની શુદ્ધિ-વૃદ્ધિ રૂપે અહીં કેટલીક સામગ્રી આપવાનું પ્રાપ્ત થાય છે. અહીં પણ સાંકેતિક અક્ષરો જેને માટે પ્રયોજ્યા ન હોય એવી નવી આધારસામગ્રીનો નિર્દેશ કર્યો છે. [ ]માં મૂકવામાં આવેલી સઘળી સામગ્રી બીજી આવૃત્તિના સંપાદક તરફથી મૂકવામાં આવી છે.]

ક. આધારસામગ્રી અને તેના સાંકેતિક અક્ષરો

—	અજીમગંજ નેમનાથ ભંડાર
અભયસિંહ.	?
અમદાવાદ.	?
આ.ક.ભં.	[સ્થાનનિર્દેશ વિનાનો સંક્ષેપાક્ષર પાલીતાણાની પેઢીનો ભંડાર જણાવાયો છે, પણ કેટલેક સ્થાને અમદાવાદની પેઢીનો પણ હોવા સંભવ છે.]
આ.ક.ભં. અમ.	[શેઠ આણંદજી કલ્યાણજીની પેઢીનો ભંડાર, અમદાવાદ]
કમલમુનિ.	કમલમુનિનો સંગ્રહ (હાલ ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ, પુરાતત્ત્વ-મંદિરમાં)
—	ગુલાબવિજય ભંડાર, ઉદયપુર
—	ચતુરવિજયગણિ પાસે [જુઓ ચતુ. અને ચતુર.]
ચા.	ચારિત્રવિજયજી કચ્છી
જે.	[જેસલમેર ભં. હોવાનો શકયતા. જુઓ જેસ.ભં.]
—	છત્તાબાઈ ઉપાશ્રય, બિકાનેર
[ટ્રેજૈભંડારઝ	ટ્રેઝર્સ ઑવ્ જૈન ભંડારઝ, સંપા, ઉમાકાંત પી. શાહ, પ્રકા. ઍલ.ડી. ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઑવ્ ઇન્ડોલૉજી, અમદાવાદ, ૧૯૭૮]
ડા. ત્રિ. પ્રશસ્તિસંગ્રહ	ડા. ત્રિભોવનદાસ પ્રશસ્તિસંગ્રહ
—	દિગ્મંડલાચાર્ય જ્ઞાનચંદ્રસૂરિ ભં. કાશી

—	નોટિસીઝ ઑવ્ સં. મૅન્યુ.
—	પૂનમચંદ યતિ સંગ્રહ, વિકાનેર
—	પોપટલાલ પ્રાગજી કાલાગલા કરાંચીવાળા પાસે
પ્ર.કા.ભં.	[આ નામે નોંધાયેલી પ્રતો ઘણે સ્થાને હા.ભં. (પાટણ)-નો હોવાનું પણ જણાયું છે. કેટલેક સ્થાને પ્ર.કા. (જેનું અહીં પ્ર.કા.ભં. કર્યું છે) એટલે પ્રવર્તક કાન્તિવિજયજીએ આપેલી માહિતી એટલો જ અર્થ હોવાનો સંભવ છે.]
બોટાદ.	?
ભ.વિ. રાધનપુર	?
ભાવ.ભં.૨	ભક્તિવિજય ભંડાર, ભાવનગર
મુ.એ.સો.	[મુંબઈની રોયલ એશિયાટિક સોસાયટી ? જુઓ રો. એ.સો.]
—	યતિ ચેનસાગર [યતિ ચેતનસાગર એ ભૂલ છે]
—	રાયધનપતિસિંહ ભં. અજીમગંજ
વિ.આ. સાણંદ	? [જુઓ વિ.અ.જ્ઞા.ભં. સાણંદ]
વિજાપુર જ્ઞા.મં.	[વિજાપુર જૈન જ્ઞાનમંદિર ભંડાર]
વિદ્યાશાળા અમ.	[જુઓ જૈ.વિ.શા.જ્ઞા.ભં. અમદાવાદ]
વિરમ. સંઘ ભં.	વિરમગામ સંઘ ભં.
વી.	?
—	શેઠ ડાહ્યાભાઈ પાસે, બોડા
શેઠિયા.	શેઠિયા ભં. વિકાનેર
સં. ઉપાશ્રય સુરત	[સંઘ ઉપાશ્રય સુરત એટલે વડા ચૌટા ઉપાશ્રય હોવાનો સંભવ]
—	સંઘ ભંડાર, વિકાનેર [વીકા. કે વીકાનેર ભં.થી પણ આ જ અભિપ્રેત હોવા સંભવ]

ખ. અન્ય સાંકેતિક અક્ષરો

દ્વ. [દ્વિતીય, દ્વિતીય]	મં. [મંત્રી ?]
ભ્રા. [ભ્રાતા]	સ. [(૨) સમાપ્ત]

મહત્ત્વની શુદ્ધિવૃદ્ધિ

[આ ગ્રંથની શુદ્ધિવૃદ્ધિમાં પણ ડૉ. હરિવલ્લભ ભાયાણીનો અત્યંત સદ્‌ભાવભર્યો પરિશ્રમ પડેલો છે તેની સાભાર નોંધ લેવી જોઈએ.]

પૃ./પં.	શુદ્ધિ	પૃ./પં.	શુદ્ધિ
૧/૯	જુદા	૧૦૧/૨૫	સાહીબા ચાકરી પધાર્યા
૧૧/૧૧	ગુણ-પરિવાડી-વેલિનું	૧૦૭/૫	જોઈ
૧૫/૨૭	ધમ	૧૧૦/૧૮	**માછીનો**
૩૦/૯	સરવારથથી	૧૧૩/૧૬	**માંડવી**
૩૫/૧૫	વિશ્વા વીસ	૧૧૭/૨૦	બહુલી
૪૦/૬	અ હોઇ દુવિહ તુ	૧૩૩/૩૦	ગ્રામકૂટ
૪૦/૭	**દ્વાભયગમાધ**	૧૪૧/૩	સાંઈધન
૪૨/૩	ન્યૂનઅધિક	૧૪૬/૨૭	**દ્વયાસાર**
૪૨/૫	ઉગુણસઠિ	૧૫૫/૪	નિર્ઘાટીને
૪૯/૫	વીસવા વીસ	૧૫૮/૧૪	ભાગચંદ્રાનુરોધેન
૫૨/૧૩	જોપેં	૧૬૩/૧૬	ચરણાંભોરુહ
૫૮/૨૩	વા સનીવાસરે	૧૬૩/૧૭	ભગવતી
૫૯/૧૦	ધનિષ્ટાયા	૧૬૩/૧૯	સંપાદિતામીહિતાઃ
૮૩/૧૯	સા રસનાધ	૧૬૬/૩	વિજયિનિ નિષ્ઠાં નીતોડર્યં
૮૩/૨૦	નર ગુણ-આગલો	૧૬૯/૨૫	મતિસારૈં
૮૫/૨૨	વરીયામ	૧૭૬/૨૮	સીપ મોનાહમ
૯૧/૭	રચીજી	૧૯૩/૭	પ્રાગ્વાટવંશી
૯૯/૨૦	વાધે ધર્મ પાપ ધ્યો જાઈ	૩૬૫/૩	**માનવિજયગણિ**

વૃદ્ધિ

૨૭/૯ 'કેટલોગગુરા' પછી ઉમેરો : જૈડાપ્રોસ્ટા.

૨૭/૧૦ પૃષ્ઠાંકમાં ઉમેરો : ૬૮.

૫૬/૪ કૌંસ પહેલાં ઉમેરો : (૨૨) જૈસ.ભં. (૨૩) ચ.ભં.

૬૪/૧૦ ભા.૨ના પૃષ્ઠાંકમાં ઉમેરો : ૨૪૩.

૬૫/ આરંભે ઉમેરો : 'નંદિષેણ રાસ' ભા.૨ પૃ.૨૪૩ પર ભૂલથી જિનદેવને નામે પણ મુકાયેલો.

અનુક્રમણિકા

સાંકેતિક અક્ષરોની સમજ 3
મહત્ત્વની શુદ્ધિવૃદ્ધિ 5
અનુક્રમણિકા 7
૮૩૫. ધર્મસિંહ ૧
૮૩૬. આનંદઘન ૧
૮૩૭. વિનયવિજય ઉપા. ૭
૮૩૮. જયરંગ–જેતસી ૨૭
૮૩૯. વિનયશીલ ૩૩
૮૪૦. ભુવનસોમ ૩૫
૮૪૧. જ્ઞાનસાગર ૩૭
૮૪૨. મતિસાગર ૬૫
૮૪૩. સંતોષવિજય [સંતોષી ૬] ૬૫
૮૪૪. વિનયસાગર ૬૬
૮૪૫. આનંદવર્ધન ૬૬
૮૪૭. માનવિજય ૬૯
૮૪૮. જ્ઞાનસમુદ્ર ૭૧
૮૪૯. રાજહર્ષ ૭૧
૮૫૦. ઋદ્ધિવિજય વા. ૭૪
૮૫૧. જયસોમ ૭૫
૮૫૨. સંઘસોમ ૭૮
૮૫૩. પુણ્યનિધાન વા. ૭૯
૮૫૪. મેરુલાભ–માહાવજી ૮૦
૮૫૫. જિનહર્ષ–જસરાજ ૮૨
૮૫૬. રાજસાર ૧૪૨
૮૫૭. ક્ષેમહર્ષ ૧૪૩
૮૫૮. રાજરત્ન ૧૪૪
૮૫૯. વર્ધમાન ૧૪૬
૮૬૦. વિક્રમ ૧૪૬
૮૬૧. દયાસાર ૧૪૬
૮૬૨. વૃદ્ધિવિજય ૧૪૭
૮૬૩. રાજસોમ ૧૪૯
૮૬૪. તેજમુનિ–તેજપાલ ૧૪૯
૮૬૫. જ્ઞાનકુશલ ૧૫૩
૮૬૬. લબ્ધોદયગણિ–લાલચંદ ૧૫૭
૮૬૭. ક્ષેમવિજય ૧૬૨
૮૬૮. પદ્મસુંદરગણિ ૧૬૩
૮૬૯. સ્થિરહર્ષ ૧૬૪
૮૭૦. વીરવિજય ૧૬૪
૮૭૧. હંસરાજ ૧૬૫
૮૭૨. પુણ્યહર્ષ ૧૬૬
૮૭૩. કેશવજી ઋષિ ૧૬૮
૮૭૪. ધનદેવ ૧૬૯
૮૭૫. જિનવર્ધમાન ૧૬૯
૮૭૬. જ્ઞાનહર્ષ ૧૭૦
૮૭૭. જિનરત્નસૂરિ ૧૭૦
૮૭૮. રામચંદ્ર ૧૭૧
૮૭૯. સુમતિહંસ ઉપા. ૧૭૫
૮૮૦. અભયસોમ ૧૭૮
૮૮૧. ઉત્તમચંદ ૧૮૪
૮૮૨. કમલહર્ષ વા. ૧૮૫
૮૮૩. ભાણવિજય ૧૮૮
૮૮૪. તેજસિંહગણિ ૧૯૦

૮૮૫. યશોવિજય-જશવિજય ૧૯૩
૮૮૬. યશોવિજય ૨૩૫
૮૮૭. લાભવર્ધન પા.-લાલચંદ ૨૩૫
૮૮૮. ઉત્તમસાગર ૨૪૭
૮૮૯. રામવિજય ૨૪૯
૮૯૦. વૃદ્ધિવિજય ૨૫૦
૮૯૧. ઇંદ્રસૌભાગ્ય ૨૫૨
૮૯૨. લબ્ધિરુચિ ૨૫૩
૮૯૩. સિદ્ધિવિજય ૨૫૪
૮૯૪. શુભવિજય ૨૫૫
૮૯૫. નયપ્રમોદ ૨૫૬
૮૯૬. દેવવિજય ૨૫૬
૮૯૭. સૌભાગ્યવિજય ૨૫૮
૮૯૮. મેઘવિજય ૨૫૯
૮૯૯. માણેકવિમલ ૨૬૦
૯૦૦. ગજકુશલ ૨૬૧
૯૦૧. પદ્મચંદ્ર ૨૬૩
૯૦૨. ઉદયચંદ ૨૬૫
૯૦૩. ઉદયવિજય ઉપા. ૨૬૬
૯૦૪. કુંવરવિજય ૨૭૪
૯૦૫. રંગપ્રમોદ ૨૭૪
૯૦૬. પદ્મવિજય ૨૭૪
૯૦૭. વિનયસાગર ૨૭૪
૯૦૮. દેવવિજય ૨૭૫
૯૦૯. માનવિજય ૨૭૫
૯૧૦. વિદ્યારુચિ ૨૭૭
૯૧૧. હસ્તિરુચિ ૨૮૨
૯૧૨. પદ્મચંદ્ર ૨૮૪
૯૧૩. સકલચંદ ૨૮૪
૯૧૪. જિનદાસ ૨૮૫
૯૧૫. જ્ઞાનનિધાન ૨૮૫
૯૧૬. ધર્મવર્ધન-ધર્મસિંહ પાઠક ૨૮૬
૯૧૭. હીર-ઉદયપ્રમોદ ૨૯૯
૯૧૮. ઉદયરત્ન ૨૯૯
૯૧૯. સુમતિવલ્લભ ૨૯૯
૯૨૦. સુમતિરંગ ૩૦૧
૯૨૧. રામચંદ્ર ૩૦૫
૯૨૨. હેમસૌભાગ્ય ૩૦૫
૯૨૩. તિલકસાગર ૩૦૬
૯૨૪. મેરુવિજય ૩૦૭
૯૨૫. પદ્મચંદ્રસૂરિ ૩૧૦
૯૨૬. સુરજી મુનિ ૩૧૧
૯૨૭. મહિમાઉદય ૩૧૩
૯૨૮. મહિમાસૂરિ ૩૧૪
૯૨૯. વીરવિમલ ૩૧૫
૯૩૦. વિનીતકુશલ ૩૧૬
૯૩૧. રાજલાભ ૩૧૮
૯૩૨. મેઘવિજય ૩૧૯
૯૩૩. ધર્મમંદિરગણિ ૩૧૯
૯૩૪. પ્રેમરાજ ૩૨૮
૯૩૫. માનસાગર ૩૨૯
૯૩૬. પરમસાગર ૩૩૫
૯૩૭. તત્ત્વવિજય ૩૩૮
૯૩૮. વધો ૩૪૧
૯૩૯. જિનસમુદ્રસૂરિ ૩૪૨
૯૪૦. હીરાણંદ-હીરમુનિ ૩૪૩
૯૪૧. ગુણસાગર ૩૪૬
૯૪૨. શ્રીસોમ ૩૪૬
૯૪૩. લક્ષ્મીવલ્લભ-રાજ-હેમરાજ ૩૪૭
૯૪૪. જિનદત્તસૂરિ ૩૫૭

૬૪૫. મહેશ મુનિ ૩૫૮
૬૪૬. સુરસાગર ૩૫૮
૬૪૭. માનવિજયગણિ ૩૫૯
૬૪૮. માનવિજય ૩૬૫
૬૪૯. ભાવપ્રમોદ ૩૬૫
૬૫૦. જિતવિજય ૩૬૬
૬૫૧. હેમરાજજી પંડિત ૩૬૮
૬૫૨. યશોનંદ ૩૭૦
૬૫૩. ધીરવિજય ૩૭૧
૬૫૪. જિનચંદ્રસૂરિ ૩૭૨
૬૫૫. દાનવિજય ૩૭૪
૬૫૬. લક્ષ્મીવિજય ૩૭૭
૬૫૭. જિનવિજય ૩૭૮
૬૫૮. આનંદનિધાન ૩૮૦
૬૫૯. પ્રીતિવિજય ૩૮૦
૬૬૦. વિજયસૂરિ ૩૮૨
૬૬૧. જ્ઞાનવિમલસૂરિ-
નયવિમલ ૩૮૨
૬૬૨. રૂપવિમલ ૪૧૮
૬૬૩. કનકનિધાન ૪૧૮
૬૬૪. મતિકુશલ ૪૨૦
૬૬૫. વીરજી-વીરચંદ ૪૨૪
૬૬૬. ઉદયસમુદ્ર ૪૨૫
૬૬૭. વિદ્યાવિલાસ ૪૨૭
૬૬૮. હર્ષવિજય ૪૨૭
૬૬૯. કર્મસિંહ ૪૨૮
૬૭૦. વિનયલાભ-બાલચંદ ૪૩૦
૬૭૧. કેસરકુશલ ૪૩૪
૬૭૨. અમૃતસાગર ૪૩૫
૬૭૩. વિવેકવિજય ૪૩૭
૬૭૪. તત્ત્વહંસ ૪૩૯
૬૭૫. જિનરંગસૂરિ ૪૪૧
૬૭૬. જિનવિજય ૪૪૨
૬૭૭. ક્ષમાસાગર ૪૪૫
૬૭૮. આણંદ ૪૪૬
૬૭૯. આણંદમુનિ ૪૪૬
૬૮૦. નિત્યસૌભાગ્ય ૪૪૯
૬૮૧. માનમુનિ ૪૫૧
૬૮૨. સમયનિધાન વા. ૪૫૨
૬૮૩. જયસાગર ૪૫૩
૬૮૪. વિબુધવિજય ૪૫૫
૬૮૫. ભગોતીદાસ ૪૫૬
૬૮૬. સુખસાગર ૪૫૭
૬૮૭. સુખસાગર ૪૫૯
૬૮૮. સુરવિજય ૪૬૦
૬૮૯. સૂર ૪૬૩

જૈન ગૂર્જર કવિઓ

ભાગ ૪

વિક્રમ અઢારમી સદી

૮૩૫. ધર્મસિંહ (લોં. રત્નસિંહ–દેવજી શિ)

જામનગરના દશાશ્રીમાળી વણિક જિનદાસને ત્યાં જન્મ. માતા શિવા. સ્વ. સં.૧૭૨૮.

(૨૦૦૮થી ૨૦૩૪) ૨૭ સૂત્ર પર ટબા

(૨૦૩૫) સમવાયાંગ સૂત્રની હૂંડી વગેરે (ગદ્યમાં)

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૫૮૪, ભા.૩ પૃ.૧૬૨૪. ત્યાં જન્મસંવત ૧૬૮૫ અને દીક્ષા સં.૧૭૦૦ દર્શાવેલ તે હકીકત ખરી હોવા વિશે શંકા છે. આ ધર્મસિંહ તે જેમણે શિવજી ઋષિથી સં.૧૬૮૫માં જુદી પડી દરિયાપુરી સંઘાડો સ્થાપ્યો. જુઓ પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૨૨૧૫. ત્યાં ધર્મસિંહે રત્નસિંહશિષ્ય દેવજી પાસે દીક્ષા લીધેલી એમ કહેવા સાથે એમને શિવજી ઋષિના શિષ્ય તરીકે ઓળખાવવામાં આવ્યા છે. દીક્ષા પછી એ શિવજી ઋષિની આજ્ઞામાં રહ્યા હોય એમ બને. આ કવિને નામે સ.સં.૧૭૨૫ની 'ધર્મસિંહ ભાવની' નોંધાયેલી તે વસ્તુતઃ ખરતરગચ્છના ધર્મસિંહ–ધર્મવર્ધન (જુઓ હવે પછી સંવત ૧૭૧૯ના ક્રમમાં)ની કૃતિ છે.]

૮૩૬. આનંદઘન (લાભાનંદજી)

આનંદઘન આ નામ પોતાનું રાખી, ૨૪ નહીં પણ ખરી રીતે પ્રથમનાં ૨૨ જિનસ્તવનો અને 'અધ્યાત્મપદ બહોતેરી' – 'બાવીશી' અને 'બહોતેરી' જે અધ્યાત્મકવિએ રચેલ છે તેમનું નામ લાભાનંદજી હતું. તે પ્રાયઃ તપાગચ્છના હતા, અને કોઈ કહે છે કે ખરતરગચ્છના હતા. પણ ગચ્છ પ્રત્યે જરા પણ મોહ નહોતો અને ઊલટું ગચ્છના ભેદોથી હાનિ જ થાય છે તે પ્રત્યક્ષ સ્વીકારતા હતા. જુઓ 'ગચ્છના ભેદ બહુ નયણ નીહાલતાં, તત્ત્વની વાત કરતાં ન લાજે; ઉદરભરણાદિ નિજ કાજ કરતાં થકાં, મોહ નડીઆ કલિકાળ રાજે' (અનંતનાથ સ્ત). તેમનાં સ્તવનો અને પદો એટલાંબધાં સરલ, છતાં એટલાબધા ગૂઢ ગંભીર આશયવાળાં

છે કે દરેક તેને સૂત્ર માફક મોઢે કરી તે પર પોતપોતાનાં ભાષ્ય, ટીકા કે અર્થ કરી આનંદ અનુભવે તેમ છે. તે દરેકની મીમાંસા કરતાં તે કવિના સંબંધમાં ઘણું મળી આવે છે. તેઓ તે સમયમાં એક આદર્શ યોગી – મહાવીર પ્રભુ કે જેમને દીર્ઘ તપસ્વી એ નામ આપેલું સાર્થક છે તેના યોગીપુત્ર – હતા, અનુભવી આગમજ્ઞાતા તત્ત્વજ્ઞાની હતા. કવિ તરીકે તેમની સ્પષ્ટ, સાથે ગૂઢાશયવાળી વાણી, તેનાં પદોની સુશ્લિષ્ટતા, પદલાલિત્ય મનને મુગ્ધ કરે તેમ છે. કબીરનાનકાદિનાં પદો કરતાં પણ તેમનાં પદો ચડી જાય તેમ છે. પ્રફુલ્લ વિકસિત કમલ જેવું આત્મજ્ઞાન સ્થળેસ્થળે દેખાય છે. ખરા વૈરાગ્યની સુગંધ જ્યાંત્યાં પ્રસરે છે. વિચારની વિશાલતા, હૃદયની ઉદારતા મહાસુધારકને છાજે તેવી છે. જુઓ પદ 'કોઈ રામ કહે રહેમાન કહે કોઈ...' તેમના સંબંધી અનેક ચમત્કારિક વાતો સાંભળવામાં આવે છે. (આ સર્વ સંબંધી જાણવા માટે જુઓ રા. મોતીચંદ ગિરધરલાલ કાપડિયાએ તૈયાર કરેલ 'આનંદઘન પદ્ય રત્નાવળી' પ્રથમ વિભાગની પ્રસ્તાવના, સ્વ. શ્રી બુદ્ધિસાગરજીકૃત 'આનંદઘન પદસંગ્રહ'ની પ્રસ્તાવના, 'જૈન કાવ્યદોહન'માં સ્વ.શ્રી મનસુખલાલ રવજી મહેતાએ લખેલી પ્રસ્તાવના, મારો અંગ્રેજીમાં શ્રીમદ્ યશોવિજયજી પર નિબંધ વગેરે.)

આમ છતાં પણ વિશ્વસનીય હકીકતો આ યોગી કવિ સંબંધી જળવાઈ નથી, કારણકે તેઓ કોઈ આચાર્યની પદવી પામેલા નહોતા તેમજ કોઈ ગ્રંથ લખી તેમાં પોતાની લાંબી પ્રશસ્તિ પોતે આપવાની કાળજી રાખે તેવા તે નહોતા. તેમની મસ્તીમાં નામકીર્તિને સ્થાન નહોતું. છતાં પણ યશોવિજયજીએ તેમના પર બનાવેલી આઠ પદની સ્તુતિ – 'અષ્ટપદી' પરથી જણાય છે કે યશોવિજયજીએ તેમનો પરિચય લીધો હતો અને 'પારસ સંગ લોહા જો ફરસત, કંચન હોત હી તાકે કસ, આનંદઘનકે સંગ સુજસ હી મિલે જબ, તબ આનંદ સબ ભયો સુજસ' એમ યશોવિજયજી મુક્તકંઠે સ્વીકારે છે. તેમનો ઉત્તરવયમાં મોટા ભાગે મેડતામાં વાસ હતો અને ત્યાં જ દેહત્યાગ થયો હોય. ત્યાં એક પડી ગયેલ ખંડેરને આનંદઘનજીનો ઉપાશ્રય એમ કહેવામાં આવે છે. ત્યાંના લોકો કહે છે કે આ ઉપરાંત મેડતામાં આનંદઘનજીનો સ્તૂપ (મૃત્યુસ્તંભ) હતો પણ તેનો પત્તો મળતો નથી. તેઓ સત્તરમી સદીના મધ્યભાગ સુધી [અઢારમી સદીના આરંભ સુધી] હતા એ હકીકત અનુમાનથી પુષ્ટ થાય તેમ છે.

જ્ઞાનસારજી જણાવે છે કે સં.૧૮૨૫થી 'આનંદઘન ચોવીશી' પર મેં

વિચાર કરવા માંડયો. સં.૧૮૬૬ સુધી પણ વિચારતાં-વાંચતાં-અનુભવતાં એ 'ચોવીશી' યથાર્થ ન સમજાઈ શકી. છેવટ હવે તો દેહ પડશે, માટે જેટલું જેમ સમજાયું છે તેમ તો લખું એમ કહી સં.૧૮૬૬માં વર્તમાનમાં જે ભીમસી માણેક દ્વારા અર્થ પ્રસિદ્ધ થયા છે તેવા લગભગ લખ્યા. ને તે ભાદરવા શુદિ ૧૪ના દિવસે પૂર્ણ કર્યા. તેમાં પોતે જણાવે છે કે :

આશય આનન્દઘન તણો, અતિ ગંભીર ઉદાર,
બાલક બાંહ્ય પસારીને, કહે ઉદધિ વિસ્તાર.

(૨૦૩૬) [+] ચોવીશી

ખરી રીતે ૨૨ જિનસ્તવન છે.

આના પર મહોપાધ્યાય યશોવિજયજી, જ્ઞાનવિમલસૂરિ અને જ્ઞાનસારમુનિ એ ત્રણેએ બાલાવબોધ – ટબા રચ્યા છે. યશોવિજયજીએ ૨૨ સ્તવન પર કર્યો છે તેથી મૂલ તેમનાં ૨૨ સ્તવન છે એમ સિદ્ધ થાય છે; પાછળથી બે અન્યકૃત ઉમેરાયાં છે. જ્ઞાનવિમલ અને જ્ઞાનસાર એ બંનેમાંથી સારભૂત લઈ શ્રાવક ભીમસી માણેકે ટબાસહિત ૨૪ સ્તવન 'આનંદઘન ચોવીસી' એ નામથી પ્રકટ કરેલ છે.

(૧) સંવલ્લોચનેંદ્રિયાબ્ધીંદુ ૧૭૫૨ વર્ષે શ્રા.શુ.૨ લિ. જગતીપુરે. પ.સં.૯–૧૨, સીમંધર. દા.૨૦ નં.૪૬. (૨) જ્ઞાનવિમલનાં છેલ્લાં બે જિનનાં સ્ત. સહિત : સં.૧૭૬૧ આશ્વિન શુ.૨ ભોમે લ. મુ. જયચંદ્ર· ગણિના. પ.સં.૫૦–૪, સીમંધર. દા.૨૦ નં.૮૮. (૩) જ્ઞાનવિમલનાં બે સ્ત. સહિત : પ.સં.૧૭–૧૧, જશ.સં. (૪) સં.૧૮૧૬ ચૈ.શુ.૧૨ અમૃતવિજય લિ. લક્ષ્મીબાઈ પઠનાર્થં. પ.સં.૧૨, જિ.ચા. પો.૮૩ નં.૨૧૧૬. (૫) જ્ઞાનવિમલકૃત બાલા. સહિત : સં.૧૮૧૩ કા.શુ.૧ પ.સં.૨૨, વિરમગામ સંઘ ભં. (૬) પ.સં.૬૪, વડા ચૌટા ઉ. પો.૯. (૭) સં.૧૮૪૪ ચૈ.શુ.૨, પ.સં.૧૫, જશ.સં. પો.૯૮. (૮) જ્ઞાનવિમલકૃત સપર્યાય : પ.સં. ૧૦, મહિમા. પો.૬૩. (૯) સૂત્ર ગ્રંથ ૩૬૫ પં. કાંતિવિજયગણિ શિ. નાયકવિજયેન લિ.સં.૧૭૭૮ પો.વ.૫ શાંતલપુર મધ્યે શ્રી અજરીજી પ્રસાદાત્. વિ.વી. રાધનપુર.(૧૦) જ્ઞાનસાર (હવે પછી ૧૯મી સદીમાં) કૃત બાલા. અને છેલ્લાં બે સ્ત. સહિત :

ચિદાનંદ આનંદમય, ચિદરૂપી અવિકાર,
સિદ્ધ બુદ્ધ સુવિસુધ્ધ તૂં, તૂ જગ પરમાધાર.
તુઝ કૃપાલતાથી કરૂં, ભાષા ભાષા રૂપ,

તવના જિન બાવીસની, આનંદઘન રસકૂપ. ૨
રાજરિદ્ધ જિમ દેખને, દુમક કરે મન આસ,
બુદ્ધિ રિદ્ધ વિણ હું દુમક, અરથ રાજરિદ્ધ રાસ. ૩
આસય **આનંદઘન** તણો, અતિ ગંભીર ઉદાર,
બાલક બાંહ પસાર જિમ, કહે ઉદધિ વિસ્તાર. ૪
તેમ મનોરથ મુઝ મને, પિણ બુધિ વિણ કિમ થાય,
ગુરુકિરપાથી ગહન નગ, પંગુર પાર લંઘાય. ૫
સા ભાષા ભાષા તણી, કો એહિવું કહિ દેય,
પીસ્યાનું સ્યૂં પીસવૂં, પીસ્યે છાંણ ન લેય. ૬
જ્ઞાનવિમલ કરતે અરથ, કર્યો ન કિમપિ વિચાર,
તેથી એ તવના તણો, લેખ લિખ્યો અવિચાર (?)...

(પદ્મપ્રભ સ્તવનના અર્થ અંતે.)

કર્ત્તા આસય અતિ કઠિન, કેમે હી ન લખાય,
પિણ જેહવી મુઝ ધારણા, અરથ તેહવો થાય. ૧
ઇક ગતિ મતિ આદરસની, જેહવી મતિ મુખ હોય,
તેહવી મતિ આદરસમે, આનન અરથ ઉજોય. ૨
કિહ મારી મતિ કિહ અરથ, અંતર દિનનિસ હોય,
આસય દિન તે અતિ ઉજલ, મતિ આમાવસ મોહિ. ૩
બાલક બાંહ પસાર જિમ, કહિ હે નભવિસતાર,
જ્ઞાનસાર તિમહિ લિખ્યો, અરથ વિચાર વિચાર. ૪
પિણ આતમ અનુભો વિના, **આનંદઘન** પદ અર્થ,
કરવો તે ગતિ આંખને, જેહવા અંજન વ્યર્થ. ૫

૫૨ સ્યું કરું ? કર્યા વિના રહ્યું ન ગયૂં, પદોની સુલલિતતા, અર્થ આસય ગૂઢ, અન્ય પદોનો એહવો ન દીઠો તેથી અર્થ કર્યૂં....

(હવે સુમતિજિન સ્તવનના પ્રારંભે)

જ્ઞાનવિમલસૂરિ મહા પંડિત હુતા તેણે ઉપયોગ તીક્ષ્ણ પ્રયુજ્યો હુંત તો તેણી તો તેણી તો સમર્થ અર્થ કરી સકતા. તેણે તો અર્થ કરતે વિચારણા અત્યંત ન્યૂન જ કરી ને મેં **જ્ઞાનસાર** મારી બુદ્ધિ અનુસારે સંવત્ ૧૮૨૬થી વિચારત-વિચારતે સંવત્ ૧૮૬૬ શ્રી કૃષ્ણગઢ મધ્યે ટબ્બો લિખ્યો, ૫૨ મેં ૪તરા વરસાં વિચાર વિચાર લિખતો તો સંપૂર્ણ

અર્થ થાતો, પરં **ગ્યાંનવિમલસૂરજી**યે તે અસમઝ વ્યાપારી જમું સોદ્દો વેચ્યો કરે નફોતોટો ન સમઝે, તિમ **જ્ઞાનવિમલ-સૂરિજી**ઇ પિણ લિખત લેખણ ન અટકાંવણી એ જ પંડિતાઇરો લક્ષણ નિર્દ્ધાર કીનો, અર્થ વ્યર્થ અર્થ સમર્થિતની ગિણત ન ગિણી...

અંત – શ્રાવક આગ્રહથી કર્યો, ચોવીસીનો અર્થ,
અર્થ સમર્થ કિહાં હુવા, કિહાં અર્થ નિ વ્યર્થ. ૧
તેહનૈ બુદ્ધિજન સોધસી, કરસી મુઝ ઉપગાર,
પરઉપગારી પુરુસનો, પરઉપગાર આચાર. ૨
પિણ જેહવી મુઝ ધારણા, તેહનો પૂર્ણ પ્રકાસ,
કરી કર્યો મૈ અર્થનૈં, અસહાયૈ આયાસ. ૩
પૂછ્યાં પંડિતથી અરથ, સરી ન કારજ સિદ્ધ,
કેથી અર્થ થયું નહી, કેણૈં કર્યું વિરૂદ્ધ. ૪
જ્ઞાનવિમલ કીનો અરથ, વાચ્યો વારંવાર,
પિણ કિમં હી ન વિચારણા, કરત કરી નિરધાર. ૫
સૂર ઉદૈ વિણ કુણ કરૈ, જલ-ગતિ જલજ વિકાસ,
તિમ મતિ રવિ પ્રતિભા કિરણ, રહિસ કરૈ સુવિકાસ. ૬
નહિ તેહવો મતિથી નિપુણ, નહીં સાસ્ત્રના ગ્યાંન,
પિણ ગુરૂકિરપાયૈં કર્યો, બાલકબોધ વિધાંન. ૭
દ્રવ્ય દ્રવ્ય માતા સુગતિ ૧૮૬૬ ગુણ વચ્છરનો અંક,
ભાદ્રવ સુદ ચવદસ મિતે, સંપૂરણૈ સટંક. ૮
ખરતરગચ્છ-દિન-દિનમણી, શ્રી **જિનલાભ** સુરિંદ,
રત્નરાજ તસ સિક્ષ સિષ, **જ્ઞાનસાર** મતિમંદ. ૯
યતિ **આનંદઘનૈ** કરી, તવના જિન બાવીસ,
દોય તવન કર મૈં કર્યા, સંપૂરણ ચૌવીસ. ૧૦
આનંદઘનકૃત તવનમાં, મુઝ તવનૈં અતિ વીચ,
અંતર રયણી-દિવસનો, ઉજ્જવલ જલ વલિ કીચ. ૧૧
એ વિન **આનંદઘન** તણા, અરથ રહિસ પદ દીઠ,
તસ પ્રસાદ એહવા થયા, નીઠ નીઠ પદ નીઠ. ૧૨

યતિશ્રી આનંદઘનકૃત ચોવીસી સંપૂર્ણ કૃતિરિયં **જ્ઞાનસારસ્ય** શ્રી કૃષ્ણગઢ મધ્યે. એક ગુટકો, યતિ મુકનજી શિ. જયકરણ. (જ્ઞાનસારજીનો

પોતાનો હસ્તલિખિત લાગે છે.) (૧૧) તે જ જ્ઞાનસાર ટબાસહિત : સં.૧૮૮૮ દ્વિ.માધવ માસે વદ ૧ બુધે ભ. જિનભદ્રસૂરિશાખાયાં ઉ. લક્ષ્મીરંગગણિ શિ. પં. પ્રેમરુચિ લિ. વિક્રમપુરે ચોમાસું. પ.સં.૮૬, અભય. નં.૧૨૧૦. (૧૨) પ.સં.૧૧–૧૪, આ.ક.ભં. (૧૩) ટબાસહિત : લિ.સં.૧૮૭૩ ભાદ્રપદ વદ ૬ રવૌ સૂર્યપૂર વરબંદરે સાગરગચ્છિ પં. ન્યાયસૌભાગ્યગણિભિઃ લિ. પ.સં.૨૯, વી.પા. (૧૪) પ.સં.૨૬–૧૫, આ.ક.ભં. કે જેમાં ટબાકાર આદિમાં કહે છે કે :

ચિદાનંદમય જિનવર, સદા મુદા ધરિ પ્રેમ,
પ્રણમી પરમ પ્રમોદ સું, જગનાયક જગએમ. ૧
જિનગુણ થુતિ કરતા થકાં, એ જન જિન હુયાય,
તે ભણી જિનગુણકીર્ત્તના, કરતા પાપ પુલાય. ૨

[મુપુગૂહસૂચી, રાહસૂચી ભા.૨, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ. ૧૪૪, ૨૬૪, ૨૬૯, ૪૩૫, ૫૪૧, ૫૭૮, ૫૭૯, ૬૦૭, ૬૨૩, ૬૨૯).]

પ્રકાશિત : ૧. પ્રકા. ભીમસી માણક [૨. સંપા. રતિલાલ દીપચંદ દેસાઈ. ૩. આનંદઘન એક અધ્યયન, કુમારપાળ દેસાઈ.]

(૨૦૩૭) [+] બહોતેરી અથવા અધ્યાત્મ બહોતેરી [અથવા રાગ પદ બહોતેરી]

બધાં મળી ૧૦૭ આનંદઘનનાં પદો તરીકે હાલમાં ગણાયાં છે. ખરતરગચ્છીય કૃપાચંદજી મુનિશ્રીનું એમ કહેવું છે કે જ્ઞાનસારજીએ આનંદઘનજી બહોતેરીનાં ચાળીશ પદો ઉપર ટબો – બાલાવબોધ લખ્યો છે અને તેની પ્રત મોટી મારવાડમાં જયતારણ ગામમાં છે. (૧૯૧૨નો જન્યુ.-ફેબ્રુ. અંક, બુદ્ધિપ્રભા.)

(૧) શ્લો.૩૩૦, સં.૧૮૭૧ ફા.સુ. પ.સં.૧૧, દિક્ષમંડલાચાર્ય બાલચંદસૂરિ ભં. કાશી (નોટિસીઝ ઑવ્ સં. મૅન્યુ. સેકન્ડ સિરીઝ વૉ.૩ પૃ.૨). (૨) સં.૧૯૧૦ કા.શુ.૧ લિ. બનારસ મધ્યે પાર્શ્વનાથ પ્રસાદાત્ ઋ. વિનેયચંદ લિ. પ.સં.૧૫–૧૨, અનંત ભં.૨. (૩) પદ ૭૨ : સં.૧૯૨૧ કા.વ.૧૧ લિ. જીવ વાલૂચરા મધ્યે. પ.સં.૯, ચતુ. પો.૮. (૪) પદ ૭૭ : પ.સં.૧૨, કૃપા. પો.૪૬ નં.૮૪૨. (૫) પદ ૮૪ : સં.૧૯૨૨ જેઠ શુ.૧૫ બાલુચુર મધ્યે. પ.સં.૧૫, મહિમા. પો.૬૩. (૬) પ.સં.૩૨, ક્ષમા. પો.૨૬ નં.૩૨૧. (૭) પદ ૭૭ : પ્રાયઃ જ્ઞાનસારજીના હસ્તાક્ષરમાં, એક ગુટકો, યતિ મુકનજી શિ. જયકરણ. (૮) થોડાં પદ ટબાસહિત : લ.સં.૧૯૦૭

જેઠ સુદ ૭ રવિ લિખિતં ઓસી મનોરદાસ રતલામ (રત્નપુરિ) મધ્યે. અંબાલાલજી આત્માર્થે. પ.સં.૧૭–૧૫, આ.ક.ભં. [મુપુગૂહસૂચી, રાહસૂચી ભા.૨, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ. ૨૩૬, ૪૧૪, ૪૮૫, ૫૮૦, ૫૯૬).]

પ્રકાશિત: ૧. પ્રકા. ભીમસી માણેક. ૨. આનંદઘન પદ્યરત્નાવળી, પ્રકા. જૈને ધર્મ પ્રસારક સભા, ભાવનગર (શ્રીયુત મોતીચંદ ગિરધરલાલ કાપડિયા બેરિસ્ટરના વિવેચનસહિત ૫૦ પદ). ૩. આનંદઘન પદસંગ્રહ ભાવાર્થ, પ્રકા. અધ્યાત્મજ્ઞાન પ્રસારક મંડળ (બુદ્ધિસાગરજીના વિવેચન-સહિત). [૩. સં.પા. સારાભાઈ નવાબ.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૧–૪, ભા.૩ પૃ.૧૧૦૦–૧૧૦૩. આનંદ-ઘનજીના યશોવિજય સાથેના સંપર્ક વગેરેને અનુલક્ષીને વિક્રમની અઢારમી સદીના આરંભ – કદાચ પહેલી પચીસી – સુધી હયાત હોવાની સંભાવના થઈ છે. એને અનુલક્ષીને એમને અઢારમી સદીને આરંભે લીધા છે.]

૮૩૭. વિનયવિજય ઉપા. (ત. કીર્તિવિજયશિ.)

વિનયવિજયજીના ગુરુ કીર્તિવિજય સંબંધમાં જણાવવાનું કે વીરમ-ગામમાં વીરજી મલિક નામનો એક વજીર રહેતો હતો. તે જ્ઞાતે પોરવાલ હતો અને પોતાની સાથે કાયમને માટે પાંચસો ઘોડેસવારો રાખતો હતો. વીરજીનો પુત્ર સહસકરણ મલિક થયો તે પણ પ્રસિદ્ધ હતો અને મહમ્મદ-શાહ (રાજ્યકાલ ઈ.સ.૧૫૩૬થી ૧૫૫૪) બાદશાહનો મંત્રી હતો. સહસ-કરણને ગોપાલજી અને કલ્યાણજી નામના પુત્રો હતા. એક પુત્રી પણ હતી. ગોપાલજીએ બ્રહ્મચર્ય સેવી સાધુસમાગમ રાખી દીક્ષા લેવાની ઇચ્છા કરી. અમદાવાદ જઈ હીરવિજયસૂરિ પાસે દીક્ષા લીધી અને સાથે પોતાના ભાઈ કલ્યાણજી તથા બહેનને પણ દીક્ષાનો વિચાર કરાવરાવી દીક્ષા લેવડાવી. ગોપાલજીનું નામ સોમવિજય રાખ્યું કે જે પછીથી પ્રસિદ્ધ ઉપાધ્યાય થયા. કલ્યાણજીનું નામ કીર્તિવિજય રાખ્યું કે જે પછીથી ઉપાધ્યાય અને આપણા કવિના ગુરુ થયા. બહેનનું નામ વિમલશ્રી રાખ્યું. આ વખતે સાથેસાથે શાહ ગણુજી નામના ગૃહસ્થે, ધનવિજયે અને તેની સાથે તેના બે ભાઈ કમલ અને વિમલ તથા તેમનાં માતપિતાએ, તથા તે ઉપરાંત સદયવચ્છ ભણશાળી, પદ્મવિજય, દેવવિજય અને વિજયહર્ષ મળીને એકંદર અઢારે દીક્ષા લીધી. જુઓ 'સૂરીશ્વર અને સમ્રાટ્' પૃ.૨૧૭–૨૧૮. આ કીર્તિવિજયથી બીજા કીર્તિવિજય કે જેમણે વિજયસેનસૂરિ પાસે

દીક્ષા લીધી ને જે વિજયસિંહસૂરિના સંસારપક્ષે ભાઈ થાય ને જેમને સં.૧૬૭૦માં પંડિતપદ મળ્યું હતું તે જુદા છે. આપણા કવિ વિનયવિજયના પિતાનું નામ તેજપાલ અને માતાનું રાજશ્રી હતું. તેમણે સંસ્કૃતમાં કલ્પસૂત્ર પર 'સુખબોધિકા' નામની ટીકા સં.૧૬૯૬ જેઠ સુદ ૨ ગુરુને દિને, 'લોકપ્રકાશ' નામનો મહાગ્રંથ સં.૧૭૦૮ જેઠ શુદ ૫ જૂનાગઢમાં, 'હૈમલઘુપ્રક્રિયા'નો વ્યાકરણગ્રંથ સં.૧૭૧૦માં સ્વોપજ્ઞ ટીકાસહિત રાધનપુરમાં, 'નયકર્ણિકા' નામનો નય પર ૨૩ શ્લોકનો ટૂંકો અલ્પગ્રંથ દીવમાં, અને 'શાંતિસુધારસભાવના' નામનો જુદાજુદા રાગોમાં સંસ્કૃતમાં ૧૬ ભાવનાઓ પરનો – એ ગ્રંથ રચેલા છે. સંસ્કૃતમાં એક વિજ્ઞપ્તિ નામે 'આનંદલેખ' વિજયાનંદસૂરિ પર સં.૧૬૯૪માં લખેલી છે તે અપ્રસિદ્ધ છે જેની પ્રત મુનિશ્રી અમરવિજયજી પાસે છે; અને પછીથી વિજયપ્રભસૂરિ પર લખેલી બીજી વિજ્ઞપ્તિ નામે 'ઇંદુદૂત' જોધપુરથી પોતાના આચાર્ય પર સુરત મોકલી છે તેમાં આબુ, સિદ્ધપુર, અમદાવાદ, વડોદરા, ભરૂચ અને પછી સુરતનું સુંદર વર્ણન કર્યું છે. તે 'પ્રાચીન કાવ્યમાળા'માં પ્રકટ થઈ છે. તે માટે જુઓ 'વિજ્ઞપ્તિત્રિવેણી' (શ્રી જિનવિજયજી). તેમનો એક શિલાલેખ મળ્યો છે તે આ પ્રમાણે છે: "સં.૧૭૧૦ના જ્યેષ્ઠ શુદ ૬ ગુરુને દિને શત્રુંજય ઉપર ઉગ્રસેન (આગ્રા શહેર) વાસી ઓસવાલ જ્ઞાતીય વૃદ્ધશાખીય અને કુહાડગોત્રીય સા. વર્ધમાન (સ્ત્રી વાલ્હાદે)ના પુત્ર સા. માનસિંહ, રાયસિંહ, કનકસેન, ઉગ્રસેન અને ઋષભદાસ આદિએ સા. જગત્સિંહ અને જીવણદાસ પ્રમુખ પુત્રાદિ પરિવાર સહિત પોતાના પિતા (વર્ધમાન)ના વચનથી તેના પુણ્ય માટે આ સહસ્રકૂટ તીર્થ કરાવ્યું અને પોતાની જ પ્રતિષ્ઠામાં પ્રતિષ્ઠિત કર્યું. તપગચ્છાચાર્ય શ્રી હીરવિજયસૂરિના પટ્ટધર આચાર્ય વિજયસેનસૂરિના શિષ્ય વિજયદેવસૂરિ અને વિજયપ્રભસૂરિની આજ્ઞાથી, હીરવિજયસૂરિશિષ્ય મહોપાધ્યાય શ્રી કીર્તિવિજયગણિના શિષ્ય ઉપાધ્યાય વિનયવિજયજીએ એની પ્રતિષ્ઠા કરી. આ કાર્યમાં શત્રુંજય તીર્થ સંબંધી કાર્યોની દેખરેખ રાખનાર પંડિત શાંતિવિજયગણિ, દેવવિજયગણિ અને મેઘવિજયગણિએ સહાયતા કરી છે." આ લેખ ખરતરવસહી ટૂંકમાં આવેલા શેઠ નરસી કેશવજીના મંદિરના ગર્ભાગારની બહારના મંડપમાં, દક્ષિણ દિશા તરફની દીવાલ ઉપર એક શિલાપટ્ટમાં ૪૩ પંક્તિમાં કોતરેલો છે. શત્રુંજયના શિલાલેખોમાં આ સૌથી આધુનિક છે. (જુઓ લેખાંક ૩૨, પ્રાચીન જૈન લેખસંગ્રહ, શ્રી જિનવિજયજી સંપાદિત.)

આના સંબંધમાં કેટલીક દંતકથાઓ છે તે માટે મેં વિસ્તારથી 'નયકર્ણિકા'ની મારી પ્રસ્તાવનામાં વિનયવિજયજીનું ચરિત્ર આપ્યું છે તેમાં જુઓ. તેમણે કેટલાક ગ્રંથો જ્ઞાનકોશમાં પોતાની માતાના શ્રેયસર્થે મૂકયા હતા એમ જણાય છે. આ પૈકી બે ગ્રંથોની પ્રતિઓ પાટણના હાલાભાઈ ભંડારમાં દાબડા ૬૨ અને ૧૨માં હાલ મોજુદ છે. તેમાં પહેલી જુદીજુદી કથાઓની પાનાં ૩૯ની પ્રતિ છે અને બીજી 'જ્ઞાતાધર્મ કથા'ના મૂળની પ્રતિ પાનાં ૯૬ની છે તે દરેકની અંતે સ્વહસ્તલિખિત કારિકાનો એ શ્લોક છે કે :

શ્રી કીર્તિવિજય વાચક શિષ્યોપાધ્યાય વિનયવિજયેન,
નિજજનનીશ્રેયોઽર્થં ચિત્કોશે પ્રતિરિયં મુક્તા. ૧

દેવવિજયગણિ(કલ્યાણવિજય અને મુનિવિજયના શિષ્ય)એ 'જિનસહસ્રનામ' (અથવા 'અર્હત્સહસ્રનામ' અથવા 'તીર્થંકરસહસ્રનામ') સં. ૧૬૬૮માં વિજયસેનસૂરિના સમયમાં (સં.૧૬૫૨થી ૧૬૭૧) બનાવેલું અને લાભવિજયગણિએ કિંચિત્ શોધેલું અને તેના પર સ્વોપજ્ઞ વૃત્તિ નામે 'સુબોધિકા' સં.૧૬૯૮માં વિજયાનંદસૂરિના રાજ્યમાં રચી અને તે વૃત્તિનું સંશોધન કીર્તિવિજયશિષ્ય આ વિનયવિજયે સં.૧૬૯૯માં કર્યું. (પ્ર.કા.ભં. વડો. નં.૧૦૮૭.)

(૨૦૩૮) + સૂર્યપુર ચૈત્યપરિપાટી ૨.સં.૧૬૯૯[૯૮ ?]

સુરતનાં મંદિરોનું વર્ણન.

આદિ – પૂજીએ પૂજીએ પ્રથમ તિથંકર એ, ત્રિભુવન ત્રિભુવનદીપક દેવ તો
સેવ કરું મનરંગ સ્યું એ, **સૂરતિ સૂરતિપુર** સિણગાર કે
પૂજીએ પ્રથમ તીથંકર એ.

અંત – **તપગચ્છ હીર** સમાન ગણધર **વિજયસિંહ** સૂરિંદ એ
તસ ગચ્છભૂષણતિલક વાચક **કીર્તિવિજય** સુખકંદ એ,
તસ ચરણસેવક **વિનય** ભગતઈ થુણ્યા શ્રી જિનરાજ એ,
સસિકલા સંવત વર્ષ **વસુનિધિ** ફલ્યા વંછિત કાજ એ. ૧૪

પ્રકાશિત : ૧. પ્રા.તી.સં. પૃ.૧૮૯–૧૯૪. [૨. વિનયસૌરભ.]

(૨૦૩૯) + વિજયદેવસૂરિ લેખ [અથવા **વિજ્ઞપ્તિ**] ૨૫ કડી ૨.સં.૧૭૦૫ ધનતેરસ ખંભાત

આદિ – સુગુણસવાઇ શ્રી ગુરૂ સેવીઇ, શ્રી **વિજયદેવ** સૂરીંદ,
અંત – સંવત **સતર પંચોત્તરે** એતો, ધનતેરસિં સુવિશેષ રે

કીર્ત્તિવિજય વાચક શિષ્યે, લિખિઓ **વિનયે** લેખ રે. ૨૫

પ્રકાશિત: ૧. ઐતિહાસિક રાસમાલા પૃ.૮૦. [૨. વિનયસૌરભ.]

(૨૦૪૦) [+] **નેમિનાથ ભ્રમરગીતા સ્તવન** ૨૭ કડી ૨.સં.૧૭૦૬ ભાદ્રપદ

આમાં નેમિરાજિમતીનું વર્ણન છે.

આદિ –

દૂહા.

સમુદ્રવિજયકુલતિલઉ, માતા **શિવાદેવી** નંદ,
બાલબ્રહ્મચારિ સદા, નમીઇ **નેમિ** જિણંદ. ૧.
તીર્થંકર બાવીસમો, **યાદવ**કુલિ શિણગાર,
રાજીમતી મનિ વાલહો, કરૂણરસભૃંગાર.
મુનિમનપંકજ-ભમરલો, ભવભયભેદણહાર,
ભમરગીત ટોડર કરી, પૂજૂ બંધૂ **મોરારિ**. ૩.

ઢાલ ફાગની.

પ્રણમીઅ **સરસતી** વરસતી, વચન સુધારસ સાર.
નેમિ જિણેસર ગાઈઇ, પાઇઇ હરષ અપાર.
જન લેઇ જવ આવીઆ, **યાદવ** તોરણ બારિ,
ગોષિ ચઢી તવ નિરષઈ, હરષે **રાજુલ** નારિ. ૪

અંત –

દૂહો.

નેમજી રાજુલ પ્રીતિ પાલી, વિરહની વેદના સવ ટાલી,
સુખ ઘણાં મુગતિનાં વેગિ દીધાં, નેમના વિનયથી કાજ સીધાં. ૨૫

ફાગ.

શ્રી **વિજયદેવ** સૂરિંધર તપગચ્છનો શિણગાર,
શ્રી **વિજયસિંહ** સૂરીશ્વર જયવંતા તસ પટોધાર.
શ્રી **કીર્તિવિજય** ઉવઝાયનો પામી ચરણ પસાય,
યદુપતિના ઈમ વાચક **વિનયવિજય** ગુણ ગાય. ૨૬
ભેદ સંયમ તણા ચિત્ત આણો માન સંવત તણું એહ જાણો,
વરસ **છત્રીસનો વર્ગમૂલ**, ભાદ્રવે પ્રભુ થુણ્યો સાનુકૂલ. ૨૭

(૧) (બીજી કૃતિઓ સાથે) પ.સં.૭-૧૨, તેમાં પ.સં. ૨, સે.લા. નં.૪૭૫૪. (૨) ના.ભં. (૩) સા.ભં. (૪) લિ. **મેઘવિજયેન પત્તનનગરે** તપીયા શ્રી **સત્યવિજયગણિશિ. તપિયા ઋદ્ધિવિજય** વાચનાર્થં. પ.સં. ૩-૧૬, વીરમ. લાય. (૫) પ.સં.૩-૧૧, તેમાં પ્રથમનાં બે પત્ર, હા.ભં. દા.૮૩ નં.૬૧. [આલિસ્ટઓફ ભા.૨, મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ

ભા.૧ (પૃ.૧૬૧, ૩૯૯).]

[પ્રકાશિત : ૧. વિનયસૌરભ. ૨. પ્રાચીન ફાગુ સંગ્રહ.]

(૨૦૪૧) [+] પટ્ટાવલિ સજ્ઝાય સં.૧૭૧૦ પછી

આમાં વિજયપ્રભસૂરિને પટ્ટ પર સ્થાપ્યા એ વાત છે અને તે બીના સં.૧૭૧૦માં બની તેથી આ સઝાય તે સં.૧૭૧૦ પછી રચાયેલી સિદ્ધ થાય છે.

આદિ – **બ્રહ્માણી** વાણી દિએા, આણી અધિકે સનેહ,
હું સેવક છું તહ્મ તણેા, મન અવધારેા તેહ. ૧
ગુણ બેાલીસ ગણધર તણા, જિહા કરિસિ પવિત્ર,
ગંગાજલ પરિ નિરમલા, જેહના સરસ ચરિત્ર. ૨
ગુણ પરિ વાડી વેલિનું, મૂલ નમું **મહાવીર**,
ફલદાયક તેહ જેહથી, પસરિ ગૂંહિર ગંભીર. ૩
ઇંદ્રભૂતિ આદિ નમું, ગુરૂ ગણધર ઇગ્યાર,
સયલ સૂત્ર જેણિં રચ્યાં, જિનશાસન જયકાર. ૪
ગણધર માંહિ પાંચમેા, નમેા **સુધર્માસ્વામિ**,
પાટપરંપર જેહની, વર્ત્તિ ગુણ અભિરામ. ૫

ત્યાર પછી જંબૂથી તે હીરવિજયસૂરિ સુધીની પરંપરા આવે છે તેમાં પેાતાના ગુરુ કીર્તિવિજય સંબંધી હકીકત નીચે પ્રમાણે આપે છે :

વલી જુએા ગુરૂની પુણ્યાઈ, **ગેાપાલ** નઈ **કલ્યાણ**,
મલિક સહસકરણના, કુંઅર ધર્મભર્મના જાંણુ,
બાર વરિસ કુંઅર **ગેાપાલઇ**, અધિકી કીધી વાત,
જંબૂ પરિ લીધું ચેાથું વ્રત, દુઃખ આણઇં મનિ તાત. ૬૧
અનુમતિ નવિ પામઇ, માયબાપની તેહ,
લૂખઇ મનિ વસિઆ, સિવકુમાર પરિ જેહ,
પણિ કેતે વરસે માયબાપ અભાવઇં,
દિષ્યાનિં હેતિં **રાજનગર** માંહિ આવઇં,

ત્રુટક.

રાજનગરિ આવ્યા ભગનીપતિ સહા **હનુઆ** આવાસિં.
વસતા પુરૂષ ઘણાનિં કીધેા સંયમનેા ઉલ્હાસ,
છ મહિના કૂલેકે કૂરીઆ ધન છત્રીસ હજાર,
રૂપઇઆ ત્યારઇં ખરચાણા, દીષ્યામહેાત્સવ સાર. ૬૨

જગગુરૂનઇં હાથઈં, સાથઈં જણ અઢાર,
દોઇ બંધવ ભગનિ, ત્રિણિ ત્રિભુવન સાર,
સાધવી **વિમલશ્રી, સોમવિજય** ઉવઝાય,
શ્રી **કીર્ત્તિવિજય** ગુરૂ, હુયા વાચકરાય.

ત્રુટક.

હૂઆ વાચક શિષ્ય જેહના, વલી અનેક યતેરા,
શ્રી **કલ્યાણવિજય** વાચક બુધ, રામભાંણ ગુરૂ કેરા,
ઇણિ પરિ શિષ્ય અનેક નીપાયા, તપ વલિ બહોલા કીધા,
ભાદ્રવા સુદિ ઇગ્યારસ દિવસઈ, ઊંના માંહિ સીધા. ૬૩

પછી વિજયસેનસૂરિ, વિજયદેવસૂરિ અને વિજયપ્રભસૂરિની હકીકત આપી છે, પછી છેવટે –

અંત – કલસ.

એ **વીર** જિનવર પટ્ટદીપક, મોહજીપક ગણુધરા,
કલ્યાંણુકારણ દુખનિવારણ, વરણુવ્યા જગિ જયકરા,
હીરવિજયસૂરિ સીસ સુંદર, **કીર્ત્તિવિજય** ઉવઝાય એ,
તસ સીસ ઈમ નિસદીસ ભાવઇ, **વિનય** ગુરૂગુણ ગાય એ. ૭૨

(૧) પં. **વીર**વિજય શિ. ગણિ જીતવિજય લિ. પત્તનનગરે સં. ૧૭૧૮ પો.વદ ૭ બુધે **પાર્શ્વ**પ્રસાદાત્. પ.સં.૭-૧૧, ગો.ના.

[પ્રકાશિત : ૧. વિનયસૌરભ. ૨. પટ્ટાવલી સંગ્રહ ભા.૨.]

(૨૦૪૨) + ધર્મનાથ સ્તવન અથવા લઘુ ઉપમિતિ ભવપ્રપંચ સ્તવન

૧૩૮ કડી ૨.સં.૧૭૧૬ સૂરતમાં

આદિ – દૂહા.

ચિદાનંદ ચિત્ત ચિંતવું, તીર્થંકર ચોવીસ,
જગઉપકારી જગતગુરૂ, જ્યોતિરૂપ જગદીશ. ૧
આપે આપ વિચારતાં, લહીએ આપસ્વરૂપ,
પ્રગટે મમતા તૃણ છપે, સમતા અમૃતકુંપ. ૨

અંત – **સત્તરિ સો સોલોત્તરઈ, સૂરતિ** રહી ચુમાસ,
તવન રચ્યુ મઈ અલ્પમતિ, આતમજ્ઞાનપ્રકાશ. ૧૩૭
શ્રી **વિજયદેવસૂરિંદ** પાટિ, શ્રી **વિજયપ્રભસૂરિ**,
શ્રી **કીર્ત્તિવિજય** વાચક તણો, **વિનયવિજય** રસપૂરિ. ૧૩૮

(૧) સં.૧૭૭૪ શ્રા.વ.૭ શનિ લિ. પં. લક્ષ્મીવિજય શિ. પં. રામ-

વિજય. પ.સં.૭-૧૩, વી.ઉ.ભં. (૨) પ.સં.૭, વડા ચૌટા ઉ. પો.૯. (૩) સં.૧૭૮૬ ચૈ.વ.૭ રવિ લિ. નાનવિજય પદમવિજયેન સૂરત બંદીરે. પ.ક્ર.૩થી ૬ પં.૧૫, હા.ભં. દા.૮૩ નં.૯૧. (૪) પ.સં.૬-૧૪, હા.ભં. દા.૮૩ નં.૧૦. (૫) પ્ર.કા.ભં. (૬) પ.સં.૬-૧૨, આ.ક.ભં. (૭) સં.૧૭૨૯ માધ વદિ ૪ રવિ. પ.સં.૬, પ્રે.ર.સં.

[પ્રકાશિત : ૧. જૈન કથા રત્નકોશ ભા.૩. ૨. જૈન કાવ્યસાર સંગ્રહ.]

(૨૦૪૩) + પંચકારણ (પંચસમવાય) સ્ત. અથવા **સ્યાદ્વાદસૂચક મહાવીર સ્ત.** ૫૮ કડી ૨.સં.૧૭૨૩

આદિ – દુહા.

સિદ્ધારથસુત વંદીઈ, જગદીપક જિનરાજ,
વસ્તુતત્ત્વ સવિ જાંણીઈ, જસ આગમથી આજ.

અંત – કલશ.

ઈય ધર્મનાયક મુગતિદાયક, વીર જિનવર સંથુણ્યો,
સેં સતર સંવત વહ્નિ લોચન વર્ષ હર્ષ ધરી ઘણો,
શ્રી વિજયદેવ સૂરીંદ પટધર શ્રી વિજયપ્રભ સૂરિંદ એ,
શ્રી કીર્ત્તિવિજય વાચક સીસ ઇંણિ પરેં, વિનય કહે આણંદ એ. ૫૮

(૧) સં.૧૮૮૫ ભાદ્રવા શુ.૧૦, પ.સં.૨-૧૮, આ.ક.ભં. (૨) પ.સં. ૪-૧૨, આ.ક.ભં. (૩) પ્ર.કા.ભં. નં.૭૯. (૪) સં.૧૭૪૪ માગશર શુ.૧ શુક્રે. પ.સં.૪-૧૧, વી.ઉ.ભં. દા.૧૭. (૫) સં.૧૭૬૦ માહ વદ ૫ દિને. પ.સં.૪-૧૩, વી.ઉ.ભં. દા.૧૭. (૬) સં.૧૭૨૫ ચૈ.વ.૫ પં. દાનવિજયેન લિ. શ્રી સૂર્યપુરે. પ.સં.૨-૧૬, વી.ઉ.ભં. દા.૧૭. (૭) સં.૧૯૨૨ ચૈ.વ. ૭ ભોમે લખાવિતં કપાસિ ડાયા લાડકા સ્વહસ્તે વિરમગ્રામે વાસ્તવ્યં. પ.સં.૪, વિરમગામ સંઘ જ્ઞાનભંડાર. [મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૧૬૨, ૨૪૬, ૨૫૦, ૨૫૬, ૫૦૭, ૫૪૦, ૫૫૪).]

પ્રકાશિત : ૧. રત્નસમુચ્ચય પૃ.૧૬૦. ૨. ચૈત્ય. આદિ સં. ભા.૩ પૃ.૬૫. ૩. સજ્જન સન્મિત્ર પૃ.૩૨૪થી ૩૨૬. [૪. વિનયસૌરભ.].

(૨૦૪૪) [+] નેમિનાથ બારમાસ સ્ત. કડી ૨૭ ૨.સં.૧૭૨૮ રાનેરમાં

આદિ – ઓધવ માધવનઈ કહો – એ દેશી.

પંથીઅડા રે સંદેસડો, કહયો નેમને એમ
છટકી છેહ ન દીજઇ, નવ ભવનો પ્રેમ. પંથિઅડા રે

માગસિર માસઈ મોહિઉ, મોહનીએ મન્ન,
ચિત માંહિ લાગી ચટપટી, ભાવઈ ઉદક ન અન્ન. પં. ૨

અંત – **નેમિ રાજુલ** બેહુ મિલ્યાં પામ્યાં સુખ અનંત
વિનય સદા સુખ પામીઈ, ભજતાં ભગવંત. ૨૬
સંવત **સતર અઠાવીસઇ**, રહી **રાંનેર** ચોમાસ
રાજુલ નેમિ સંદેસડો, ગાયો હરખ ઉલ્લાસ. ૨૭

(૧) પ.સં.૧૨ની પ્રતમાં, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૧૧૯. (૨) પ્ર.કા.ભં. (તીર્થમાલા સાથે). [મુપુગૂહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૭૭, ૪૨૧).]

પ્રકાશિત: ૧. જૈનયુગ પુ.૪ પૃ.૩૭૪. [૨. વિનયસૌરભ. ૩. પ્રાચીન મધ્યકાલીન બારમાસા સંગ્રહ ભા.૧.]

(૨૦૪૫) + પુણ્યપ્રકાશ (આરાધના)નું સ્તવન [અથવા **મહાવીર સ્તવન**] ૨.સં.૧૭૨૯ રાનેર ચોમાસું વિજયાદશમી

આદિ – ઢાલ.

સકલ સિદ્ધિદાયક સદા, ચોવીસે જિનરાય,
સહગુરૂ સામિણિ **સરસતિ**, પ્રેમે પ્રણમું પાય. ૧
ત્રિભુવનપતિ **ત્રિશલા** તણો, નંદન ગુણગંભીર,
શાસનનાયક જગિ જયો, **વર્દ્ધમાન** વડવીર. ૨

અંત – કલશ.

જય તરણુતારણ સુખકારણ દુખનિવારણ જગ જયો,
શ્રી **વીર** જિનવર થુણતાં અધિક પુનિ ઉલટ થયો,
શ્રી **વિજયદેવસૂરિંદ** પટધર તીરથ જંગમ ધણિ જગે
તપગછપતિ શ્રી **વિજયપ્રભસૂરિ** સૂરિ તેજે ઝગમગે.
શ્રી **હીરવિજયસૂરિ** શીષ વાચક શ્રી **કીર્ત્તિવિજય** સુરતરૂ
તસ શિષ્ય વાચક **વિનયવિજયે** થુણ્યો જિન ચોવીસમો.
સંવત **સત્તરે** ઉગણત્રીશમેં રહિ **રાનેર** ચોમાસ એ
વિજયદશમિ વિજયકારણ કીયો **ગુણ-અભ્યાસ** એ.
નરભવઆરાધન સિદ્ધિસાધન સુકૃત લીલવિલાસ એ
નિજ૯૨ા હેતે તવન રચિઉં નામે **પુણ્યપ્રકાશ** એ.

(૧) સં.૧૭૫૬ પં. મહો. પં. **વિનયવિજયગણિ** શિ. પં. **નરવિજય** શિ. **બુધવિજય** લિ. **સોઝિત** નગર મધ્યે બાઇ કેસર પઠનાર્થં. [ભં.!] (૨) સં.૧૮૬૯ શાકે ૧૭૫૪ આસો શુ.૪ ગોડી પ્રસાદાત્ લિ. **વજલાલ**

પ.સં.૧૭, ખેડા ભં. (૩) કલ.સં.કો.કૅટ. વો.૧૦. નં.૪૯ પૃ.૮૫–૮૬. (૪) સં.૧૮૯૧ ચૈ.વ.૫ શુક્રે લિ. પં. ઉત્તમવિજય રાજનગરે વાસ્તવ્ય ગામ ગેરીતાના પં. રંગવિજયાર્થે, સય એકાણુ અઢારમૈ, માસ ચૈત્ર સુવિલાસ, વદિ દશમી રંગે લિખ્યો, ઉત્તમવિજય ઉલ્લાસ. ૧, પ.સં.૬–૧૧, વિરમગામ સંઘ ભં. (૫) પ.સં.૪–૧૫, વિરમ. લાય. (૬) ભ. વિજયપ્રભસૂરિ શિ. પં. લબ્ધિવિજય શિ. દીપવિજયગણિ લિ. પં. રંગવિજય શિ. દીપવિજય વાચનાર્થં ચોમારી નગરે સં.૧૭૬૪ વૈ.શુ.દિને. નિ.વિ. ચાણસ્મા. [આલિસ્ટઑફ ભા.૨, જૈહાપ્રોસ્ટા, મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૧૫૨, ૧૫૮, ૨૩૭, ૨૪૯, ૨૫૩, ૨૫૮, ૨૮૬, ૪૧૩, ૪૧૭, ૪૩૩, ૪૩૫, ૫૦૨, ૫૫૦, ૫૫૮).]

(૧) પ્રકાશિત : ૧. સજ્જન સન્મિત્ર પૃ.૨૧૮થી ૨૨૫. [૨. જૈન કાવ્યપ્રકાશ ભા.૧. ૩. જિનેન્દ્ર ભક્તિપ્રકાશ.]

(૨૦૪૬) [+] ઉપધાન [લઘુ] સ્તવન [અથવા **તપવિધિ સ્તવન** અથવા **મહાવીર સ્તવન**]

ઉપ એટલે પાસે – ગુરુ પાસે, અને ધાન એટલે ધારણ કરવું. નવકાર આદિ સૂત્રોને શાસ્ત્રોક્ત વિધિ મુજબ ગુરુને મુખેથી ગ્રહણ કરવાં એમ ઉપધાનનો અર્થ છે. ઉપધાન વહન કરવાથી જિનાજ્ઞાનું આરાધન, તપથી કર્મશોષણ, અસારભૂત શરીરમાંથી સારગ્રહણ, શ્રુતભક્તિ, ઇંદ્રિયનિરોધ, કષાયનો સંવર, ધર્મધ્યાન આદિ અનેક લાભ થાય છે એમ બતાવ્યું છે.

આદિ – ઢાલ ૧લી – દેશી ત્રુટકની.

શ્રી **વીર** જિણેશ્વર સુપરેં દીઈ ઉપદેશ,
સુણે બાર પરષદા, નહિ પ્રમાદપ્રવેશ,
સુણજો રે શ્રાવક જો વહિઇં ઉપધાન,
નવકાર ગણ્યા તો સુઝે સુગુણનિધાન. ૧

અંત – કલસ.

શ્રી **વીર** જિનેશ્વર ઉપધાનવિધિ ઉમ ભવિકહિત હેતે કહે,
મહાનિશિથ સિદ્ધાંત માંહે સુલભબોધિ સદ્ગવહે,
આરાધીએ ઉપધાન વહેતાં ચ્યારે ભેદે ધર્મ એ,
દાન શીલ તપ ભાવ સુભગ તે પામીએ શિવશર્મ એ. ૧
અઘટઘાટ શરીર હોય તે ઘાટ માંહે આવે ઘણો,

ખમાસમણુ મુહપત્તિ કિરિયા જાણે વિધિ શ્રાવક તણો.
ઉપધાનના ગુણ કહું કેતા કહેતાં નાવે પાર એ,
હોય સફલ શ્રાવક તણી કિરીઆ ઉપધાને નિરધાર એ. ૨
તપગચ્છનાયક સુમતિદાયક શ્રી **વિજયપ્રભ** સૂરીશ એ,
પુન્ય પ્રતાપે અધિક દિનદિન જગત જસ જગીશ એ,
શ્રી **કીર્ત્તિવિજય** ઉવઝાય સેવક **વિનય** ઇણિ પરે વિનવે,
દેવાધિદેવા ધર્મહેવા દેજો મુઝ ભવોભવે. ૩

(૧) પ.સં.૨-૧૧, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૨૨૫. (૨) પ.સં.૨-૧૩, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૧૭૧. (૩) સં.૧૮૦૫ પો.વ.૧૦ ભોમે લિ. **રાજ**નગરે. પ.સં.૪-૯, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૧૩૫. [મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞા-સૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૧૫, ૨૪૮, ૨૬૧, ૪૦૫, ૪૦૭, ૫૧૦, ૫૨૧).]

પ્રકાશિત : ૧. ઉપધાનવિધિ, પ્રકા. શા. કુંવરજી આણંદજી, ભાવનગર. [૨. વિનયસૌરભ.]

(૨૦૪૭) [+] ૧૪ ગુણસ્થાનક વીર સ્ત. ૭૩ કડી

આદિ- ચોપાઇ

વીર જિનેસર પ્રણમીય, શાસનનાયક સિદ્ધિઉપાય
ગુણઠાંણા અનુગતિ આચાર, કહિસ્યું શાસ્ત્ર તણે અનુસાર. ૧

અંત - શ્રી **વિજયદેવ** સૂરિપટ્ટ સોહાકરણ, શ્રી **વિજયપ્રભસૂરિ તપ-**ગચ્છરાજા,
શ્રી **વિજયરત્નસૂરી** તાસ પટ્ટ પ્રગટીયા, લહી જસવાસ સોભાગ તાજા. ૬
જગતગુરૂ હીરગુરૂ શિષ્યગુણરયણનિધિ, **કીર્તિવરવિજય** ઉવઝાયરાયા,
સીસ તસ **વિનય** ઉવઝાય ધમ ભક્તિ સું, ભણીય ગુણઠાંણુ શ્રી **વીર** ગાયા. ૭૩

(૧) સુશ્રાવિકા **ધનકુંઅરબાઇ** પઠનાર્થં સંવત્ ૧૮૦૭ના વર્ષે ભાદ્રવા વદિ ૮ બુધે લષિતં. (પાછળથી બીજાએ ઉમેર્યું છે : સાવક **વેલજી નાથા** પઠનાર્થે થરવાસી શ્રી કચ્છદેશનો ગામ **સીદ્રાણુ** મધે સંવત ૧૯૧૬નો વરષે.) પ.સં.૪-૧૩, અનંત. ભં. (૨) પ.સં.૩-૧૭, આ.ક.ભં. [હેજૈજ્ઞા-સૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૫૬, ૨૫૯).]

[પ્રકાશિત : ૧. વિનયસૌરભ.]

(૨૦૪૮) + છ આવશ્યક સ્તવન

આદિ – દૂહા.

ચૌવીસઈ જિન ચિંતવી ચતુર ચેતના કાજ.
આવશ્યક જિણું ઉપદિશ્યા, તે થુણસ્યૂં જિનરાજ.

અંત – કલસ.

તપગચ્છનાયક મુગતિદાયક, શ્રી **વિજયદેવ** સૂરીશ્વરો,
તસ પટ્ટદીપક મોહજીપક, શ્રી **વિજયપ્રભસૂરિ**ગણુધરો,
શ્રી **કીર્તિવિજય** ઉવઝ્ઝાય સેવક, **વિનયવિજય** વાચક કહે,
ષડાવશ્યક જેહ આરાધે, તેહ સિવસંપદ લહે.

[મુપુગૂહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૪૬, ૨૭૨, ૪૦૬, ૪૧૪, ૫૫૨).]

પ્રકાશિત : ૧. સજ્જન સન્મિત્ર. પૃ.૨૧૫થી ૨૧૮. [૨. વિનયસૌરભ. ૩. જિનેન્દ્ર ભક્તિપ્રકાશ.]

(૨૦૪૯) + આદિનાથ વિનતિ [અથવા **(શત્રુંજયમંડન) ઋષભજિન વિનતિ**] કડી ૩૦

આદિ – પ્રણમી સદગુરૂપાએ, **શેત્રુંજા**ધણી, શ્રી **રિસહેસર** વીનવું એ.
ત્રિભોવનનાયક દેવ, સેવક વિનતિ, આદેસર અવધારીએ.

અંત – શ્રી **કીર્ત્તિવિજય** ઉવઝાય રે સેવક ઇણિ પરે, **વિનય** કરીને વિનવૂં એ. ૩૦

(૧) પ્ર.કા.ભં. (૨) પ.સં.૩–૧૨, માં.ભં. (૩) પ.સં.૨–૧૧, હા.ભં. ઘ.૮૩ નં.૫૭. (૪) લ. પં. હર્ષવર્દ્ધન **રાજનગરે**. પ.સં.૩–૧૨, મુક્તિ. નં.૨૪૦૪. [મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૬૦, ૪૪૮, ૪૬૪, ૫૦૭).]

પ્રકાશિત : ૧. સઝાય પદ સંગ્રહ પૃ.૯૩. [૨. વિનયસૌરભ.]

(૨૦૫૦) + પચ્ચખાણની સ. ૨ ઢાલ

આદિ – ધૂર સમરૂં સામિનિ **સરસતી,** સરસ વયન અમૃત વરસતી,
પચ્ચખાણનો ભણીશ વિચાર, જે સિદ્ધાંતે બોલ્યા સાર. ૧

અંત – આહાર એહ વિચાર ભણી, પચ્ચખાણ સુધા ધરો,
શ્રી **કીર્ત્તિવિજય** વાચક સીસ ઈણી પરે, **વિનય** સયલ સંપત્તિ વરો. ૧૭

(૧) પ.સં.૩–૧૧, પાદરા ભં. નં.૪૯.

પ્રકાશિત : ૧. પંચ પ્રતિક્રમણ સૂત્ર, જૈ.શ્રે. મંડળ, પૃ.૫૨૫–૫૨૭. [૨. વિનયસૌરભ. ૩. ઐતિહાસિક સજ્ઝાયમાલા ભા.૧.]

(૨૦૫૧) [+] **ઇરિયાવહિ** [**ઇર્યાપથિકા**] **સજ્ઝાય** ૨૫ કડી ૨.સં.૧૭૩૦

અંત – **તપા**ગચ્છનાયક-તીલો રે, શ્રી **વિજયપ્રભ** સૂરિરાય
વિજયરત્ન સૂરીસરો રે, ઓપે અદ્‌ભુત નુરો રે. ૨૪. મિ.
શ્રી **કીર્ત્તિવિજય** ઉવજ્ઝાયનો, સેવક કરે સજ્ઝાય,
સંવત **સત્તર** ને **ત્રીસ** રે, **વિનયવિજય** ઉવજ્ઝાય રે. ૨૫ મિ.

(૧) પં. **ઉત્તમચંદ્રજી** પં. **શિવચંદ્રજી** મુનિ હરિશ્ચંદ્રેણ લિ. વિ.વી. રાધનપુર. [લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૪૨૧).]

[પ્રકાશિત : ૧. વિનયસૌરભ.]

(૨૦૫૨) + **આંબિલ સ.**

આદિ – સમરી શ્રુતદેવી **સારદા**, સરસ વચન વર આપે સદા,
આંબીલ તપનો મહિમા ઘણો, ભવિજન ભાવ થકી તે સુણો. ૧

અંત – આંબિલ તપ ઉત્કૃષ્ટો કહ્યો, વિઘનવિડારણ કારણ લહ્યો,
વાચક **કીર્ત્તિવિજય** સુપસાય, ભાખે **વિનયવિજય** ઉવઝાય. ૧૧

[લીંહસૂચી.]

[પ્રકાશિત : ૧. સઝાય પદ સ્તવનસંગ્રહ. ૨. વિનયસૌરભ.]

(૨૦૫૩) + **ભગવતીસૂત્ર સઝાય** ૨.સં.૧૭૩૮ રાનેર ચોમાસું

આદિ – કપુર હોયે અતિ ઉજલો રે – એ દેશી.
વંદિ પ્રેમ શ્યું રે, પૂછે **ગૌતમ**સ્વામ
વીર જિનવર હિત કરી રે, અરથ કહે અભિરામ રે. ૧
ભવિક સુણજ્યો **ભગવઈ** અંગ, મન આણી ઉછંગ રે ભ.

અંત – સંવત **સતર અડત્રીસમે** રે રહ્યા **રાનેર** ચોમાસ,
સંઘે સૂત્ર એ સાંભલ્યું રે, પામ્યો મન ઉલ્લાસ. ભ. ૧૭
વિધિ સઘલી એ સાચવી રે, પૂજા ભક્તિ અપાર,
અંગપુંજણા સાચવ્યા રે, શક્તિ તણો અનુસાર રે. ભ. ૧૮
(પાઠાંતર – પૂજા ભક્તિ પ્રભાવનાજી, તપ ક્રિયા સુવિચાર
વિધિ એમ સઘલો સાચવ્યો રે, સમય તણે અનુસાર રે.)
કીર્ત્તિવિજય ઉવઝાયનો રે, સેવક કરે રે સઝાય,
એણી પરે **ભગવતીસૂત્ર**ના રે, **વિનયવિજય** ગુણ ગાય રે. ભ. ૧૯

(૧) મારી પાસે. (૨) આ.ક.ભં. [લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧

(પૃ.૨૮૨, ૪૧૧, ૫૧૧).]

પ્રકાશિત : ૧. સઝાય પદ સંગ્રહ. [૨. વિનયસૌરભ તથા અન્યત્ર.]

(૨૦૫૪) [+] **અધ્યાત્મગીતા** ગાથાસંખ્યા ૨૪૨ શ્લોક ૩૩૦

[હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૯૨).]

[પ્રકાશિત : ૧. વિનયસૌરભ.]

(૨૦૫૫) + વિનયવિલાસ

સુંદર ૩૭ પદોનો સંગ્રહ.

[હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૭૮).]

પ્રકાશિત : ૧. પ્રકા. ભી.મા. ૨. સઝાય પદ સંગ્રહ. [૩. વિનયસૌરભ તથા અન્યત્ર.]

(૨૦૫૬) + ચોવીસી

૨૪ જિન પર ૨૪ સ્તવન.

આદિ – છબીલે લાલન એ દેશી.

શત્રુંજા શિરશેહર દુખહર **આદિજિણુંદ**, સોભાગી સુંદર
મરૂદેવીનો નંદન, સુખસુરતરૂનો કંદ, રમો મનમંદિર. ૧

અંત – વીરજિન સ્ત.

ભોલીડા હંસ રે વિષય ન રાચીયે – એ દેશી.

સિદ્ધારથના રે નંદન વીનવું, વીનતડી અવધાર,
ભવમંડપમાં રે નાટક નાચિયો, હવે મુજ દાન દેવડાવ
હવે મુજ પાર ઉતાર. સિ. ૧

*

વાચકશેખર **કીર્ત્તિવિજય** ગુરૂ, પામી તાસ પસાય,
ધર્મ તણે રસ જિન ચોવીસમા **વિનયવિજય** ગુણ ગાય. સિ. ૫

પ્રકાશિત : ૧. ચોવીશી વીશી સંગ્રહ. [૨. વિનયસૌરભ.]

(૨૦૫૭) + વીશી [અથવા **વીસ વિહરમાન જિન ભાસ**]

૨૦ વિહરમાન જિન પર ૨૦ સ્ત.

આદિ – કેદારો – નયરી વિનીતા માંહી તુમ છો રાયા રે – એ દેશી.

પહેલા શ્રીમંધરસ્વામી સ્ત.

સીમંધરસ્વામી સુણજો વિનતિ કીજે રે, સ્વામી વિનતિ કીજે.
દરિસણ દયા કરી અહને દીજે રે, સ્વામી.

અંત – કલશ

રાગ ધન્યાશ્રી – નયરી અયોધ્યાથી સંચર્યો એ – એ દેશી.

વંછિતદાયક સુરતરૂ એ, વિહરમાન જિન વીશ,
નમો ભવિ ભાવ શું રે.
રિદ્ધિસિદ્ધ સવિ સંપજે એ, પૂગે મનહ જગીશ – નમો.

*

શીળદેવ પંડિત રચ્યો એ, એકવીશ ઠાણું જોય,
તે જોઇ અનુક્રમ કહ્યો એ, શ્રી જિનવરનો એહ. નમો ૯
બીજે ગ્રંથે દેખીયે એ, નામક્રમપદફેર,
તે પણ સાચા જિન વિના એ, કુણ દાખે શુદ્ધ શેર. નમો ૧૦
શ્રી કીર્તિવિજય ઉવઝાયનો એ, **વિનય** વંદે કર જોડ. ન.
શ્રી જિનના ગુણ ગાવતાં એ, લહિઈ મંગલ કોડ. નમો ૧૧

(૧) પ.સં.૯–૧૧, આ.ક.ભં. (૨) જુઓ નીચેની કૃતિની પ્રત. [જૈજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૯૧, ૫૧૪).]

[પ્રકાશિત : ૧. વિનયસૌરભ. ૨. સઝાય પદ સ્તવન સંગ્રહ તથા અન્યત્ર.]

(૨૦૫૮) [+] શાશ્વત જિન ભાસ

અંત – કીરતિવિજય ઉવઝાય કેરો, લહીઈ પુણ્યપસાય,
સાસતા જિન થુણઈ ઇણિ પરિ, **વિનયવિજય** ઉવઝાય. મેરે. ૯

(૧) પં. શ્રી **સંઘવિજયગણિ** શિ. પં. **ખેમાવિજયગણિના** લિ. ગણિ રૂપવિજય વાચનાર્થ. પ.સં.૧૫–૧૧, આ.ક.ભં. (ઉપરની વીશીની સાથે)

[પ્રકાશિત : ૧. વિનયસૌરભ.]

(૨૦૫૯) + શ્રીપાલ રાસ ૪ ખંડ ૧૯૦૦ કડી ર.સં.૧૭૩૮ રાંદેર

૭૫૦ ગાથા સુધી વિનયવિજયજીએ રાસ રાંદેરમાં રચ્યો, પછી તેઓ સં.૧૭૩૮માં સ્વર્ગસ્થ થયા ને રાસ અપૂર્ણ રહ્યો એટલે તેમના પ્રીતિપાત્ર એવા યશોવિજયજી મહોપાધ્યાયે બાકીનો ભાગ પૂરો કર્યો.

સિદ્ધચક્ર એટલે અર્હત્, સિદ્ધ, આચાર્ય, ઉપાધ્યાય, સાધુ, દર્શન, જ્ઞાન, ચારિત્ર અને તપ એ નવ પદ. આ નવપદના સેવનથી શ્રીપાલ રાજા કેટલીબધી મહત્તા પામ્યો એનું ચારિત્ર આમાં છે.

આદિ – દોહા.

કલ્પવેલિ કવિયણ તણી, **સરસતિ** કરી સુપસાય,

સિદ્ધચક્ર ગુણ ગાવતાં, પૂર મનોરથ માય. ૧
અલિયવિઘન સવિ ઉપશમે, જપતાં જિન ચોવીશ,
નમતાં નિજગુરૂ પયકમલ, જગમાં વધે જગીશ. ૨
ગુરૂ **ગૌતમ** રાજગૃહી, આવ્યા પ્રભુ આદેશ,
શ્રીમુખ **શ્રેણિક** પ્રમુખને, ઇણિ પરિ દે ઉપદેશ. ૩
ઉપગારી અરિહંત પ્રભુ, સિદ્ધ ભજો ભગવંત,
આચારય ઉવઝાય તિમ, સાધુ સકલ ગુણવંત. ૪
દર્શન દુર્લભ જ્ઞાન ગુણ, ચારિત્ર તપ સુવિચાર,
સિદ્ધચક્ર એ સેવતાં, પામીજે ભવપાર. ૫
ઈહભવ પરભવ એહથી, સુખસંપદ સુવિશાલ,
રોગ શોગ રૌરવ ટલે, જિમ નરપતિ **શ્રીપાલ**. ૬
પૂછે **શ્રેણિક**રાય પ્રભુ, તે કુણ પુણ્યપવિત્ર,
ઇંદ્રભૂતિ તવ ઉપદિશે, શ્રી **શ્રીપાલ**ચરિત્ર. ૭

અંત – તે તરીયા રે ભાઇ તે તરીયા એ દેશી.

તપગચ્છનંદન સુરતરૂ પ્રગટયા, **હીરવિજય** ગુરૂરાયાજી
અકબરસાહ જસ ઉપદેસેં, પડહ અમારિ વજાયાજી. ૧
હેમસૂરિ જિનશાસન મુદ્રાઈ, હેમ સમાન કહાયાજી,
જાસો હીરો જે પ્રભુ હોતાં, શાસનસોહ ચઢાયાજી. ૨
તાસ પટ્ટ પૂર્વાચલ ઉદયો, દિનકરતુલ્ય પ્રતાપજી,
ગંગાજલ નિર્મલ જસ કીરતિ, સઘલેં જગ માંહે વ્યાપિજી. ૩
સાહસભા માંહિં વાદે કરીનેં, જિનમત થિરતા થાપીજી,
બહુ આદર જસ સાહેં દીધો, ખીરદ સવાઈ આપીજી. ૪
શ્રી **વિજયદેવ**સૂરી પટધારી, ઉદયા બહુ ગુણવંતાજી,
જસ નામ દસ દિશિ છેં આવું, જે મહિમાઈ મહંતાજી. ૫
શ્રી **વિજયપ્રભ** તસ પાટધારી, સૂરિ પ્રતાપેં છાજેજી,
એહ રાસની રચના કિધી, સુંદર તેહનેં રાજેંજી. ૬
સૂરી **હીર**ગુરૂની બહુ કિરતિ, **કીર્ત્તિવિજય** ઉવઝાયાજી,
સીસ તાસ શ્રી **વિનયવિજય** વર, વાચક સુગુણ સુહાયાજી. ૭
વિદ્યા વિનયવિવેક વિચક્ષણ, લક્ષણ લક્ષિત દેહાજી,
સોભાગી ગીતારથ સારથ, સંગત સખર સનેહાજી. ૮
સંવત **સત્તર અડત્રીસા** વરષેં, રહી **રાંનેર** ચોમાસું જી,

સંધ તણા આગ્રહથી માંડ્યો, રાસ અધિક ઉલ્લાસેજી. ૯
સાર્ધ સમશત ગાથા (૭૫૦) વિરચી, પૂહતા તે સુરલોકેજી,
તેહના ગુણ ગાવે છે ગોરી, મલીમલી થોકેથોકેંજી. ૧૦
તસ વિશ્વાસભાજન તસ પૂરણ, પ્રેમ પવિત્ર કહાયાજી,
શ્રી **નયવિજય**વિબુધપદસેવક, **સુજસવિજય** ઉવઝાયાજી. ૧૧
ભાગ થાકતો પૂરણ કીધો, તાસ વચન સંકેતેંજી,
તિણેં વલી સમકીતદષ્ટિ જે નર, તેહ તણઈં હિત હેતેંજી. ૧૨
જે ભાવઈ એ ભણસ્યેં ગુણસ્યેં, તસ ઘર મંગલમાલાજી,
બંધુર સિંધુર સુંદર મંદિર, મણીમય ઝાકઝમાલજી. ૧૩
દેહ સબલ સસનેહ પરિ છે, રંગ અભંગ રસાલાજી,
અનુક્રમે તેહ મહોદય પદવી, લહેસ્યઈ જ્ઞાન વિશાલાજી. ૧૪

(૧) સં.૧૭૬૯ વૈ.શુ.૨ શનિ. પ.સં.૫૧–૧૩, વી.ઉ.ભં. દા.૧૯ પો.૩. (૨) સં.૧૭૮૭ શાકે ૧૬૫૩ વૈ.૮ સોમે. પ.સં.૬૦–૧૩, વી.ઉ.ભં. દા.૧૯ પો.૩. (૩) સં.૧૭૯૯ ભા.શુ.૧૫ **શાં**તિવિજય લિ. બેણુપનગરે. પ.સં.૩૩, જિ.ચા. પો.૮૨ નં.૨૦૫૬. (૪) **વિ**જયદેવસૂરિ શિ. **ઋ**દ્ધિવિજય શિ. **સુ**ખવીજય શિ. **હ**ર્ષવિજય શિ. **રા**જવિજય શિ. **લ**ક્ષ્મીવિજય શિ. **રૂ**પવિજય લ. પ.સં.૪૯–૧૬, ઈડર ભં. (૫) સં.૧૮૧૮ પો.શુ.૧૪ શનિ પંન્યાસ **મો**હનવિજય શિ. **મ**હીમાવિજય શિ. **ગુ**ણવિજય શિ. **રા**મવિજય લ. ટબાર્થ સહિત. પ.સં.૬૧–૧૧, ઈડર ભં. નં.૧૭૬. (૬) સં.૧૮૮૨ વૈ.શુ.૭ ભ. **ભા**વરત્ન શિ. પં. **મા**નરત્ન શિ. **સુ**મતિરત્ન શિ. **મા**ણકયરત્ન શિ. પ્રેમરત્ન લ. **બે**ટકપૂર મધ્યે ચાતુર્માસ. પ.સં.૬૫–૧૩, તિલક ભં. (૭) સં.૧૮૧૮ આ.વ.૫ **સુ**રત મધ્યે **ભી**મજી લિ. પ.સં. ૫૬, દાન. પો.૧૩ નં.૨૪૩. (૮) સં.૧૮૪૮ આ.સુ.૮ ઉ. **જ**યમાણિકય શિ. **દી**પચંદ્ર શિ. **દૌ**લ(ત)ચન્દ્ર લિ. **સ**ત્યપુરે. પ.સં.૪૬, રામ ભં. પો.૨. (૯) સં.૧૮૫૪ વૈ.શુ.૧૫ ચંદ્રવાર **ઝુ**રહાનપુરે **મ**નમોહન **પા**ર્શ્વપ્રસાદાત્ **લા**લચંદ શિ. હીરાચંદ લિખાપિતં. પ.સં.૮૩, અભયસિંહ પો.૧૨ નં. ૧૦૫. (૧૦) સં.૧૮૫૪ શાકે ૧૭૧૯ શ્રા.વ.૭ રવિ અમૃતવેલાયાં ચતુર્થપ્રહરે લિ. ભ. **વિ**જયરાજસૂરિ શિ. મહો. **દા**નવિજયગણિ શિ. પં. **લા**જવિજય શિ. પં. **વિ**નીતવિજય લ. શિ. વગતા વાચનાર્થં **વિ**જયલક્ષ્મીસૂરિ રાજ્યે. પ.સં.૭૩, નાહટા. સં. (૧૧) ચોથો ખંડ ટબાસહિત : સં.૧૮૬૨ જે.વ.૫ **પા**ડલીપુરે દયારુચિ પરંપરા **અ**તાપરુચિ લિ. પ.સં.૭૦,

કૃપા. પો.૪૪ નં.૭૭૦. (૧૨) ટબાસહિત : સં.૧૮૬૨ જે.સુ.૫ બીન્નમાલ શ્રીભક્તિ શિ. ચતુરવિજય લિ. અભયસિંહ પો.૧૨ નં.૧૨૬. (૧૩) પ.સં.૫૮, અભયસિંહ પો.૧૩ નં.૧૪૯. (૧૪) સં.૧૮૬૫ ચૈ.શુ.૭ મરોટ મધ્યે ગુણકલ્યાણ શિ. વખતા લિ. પ.સં.૧૦૯, દાન. પો.૧૪ નં.૨૬૫. (૧૫) ટબાસહિત : સં.૧૮૬૭ માગ.વ.૧૪ નૌબ્બાર મધ્યે. પ.સં.૭૩, જય. પો.૬૯. (૧૬) ભ. જિનચંદ્રસૂરિ પટ્ટે જિનહર્ષસૂરિ પટ્ટે જિનલબ્ધિસૂરિ પટ્ટે મંડલાચાર્ય હર્ષવિમલસૂરિ જ્ઞતઃ તત્પટ્ટે દયાસાગર પ્રસિદ્ધ નામ દયારામ શિ. વિનયકીર્ત્તિ પ્રસિદ્ધ નામ વેણીરાંમ શિ. સિવરાજ શિ. શિવલાભ લિ. ખ.બૃ. આચાર્યગચ્છે કૃષ્ણગઢ મધ્યે સં.૧૮૭૦ માઘ શુ.૬ ગુરૂવારે ઉપદેશ બૃહત્શાખા ઘાડીવાલ ગોત્રે ટાટિયા નખે સાહ દેવરાજ પુત્ર દલેજી પુત્ર વીરચંદ પુત્ર ટા. આલાચંદ પુત્ર ટા. મનરૂપ પુત્ર જગરૂપ પ્રમુખાદિહિતાય. પ.સં.૧૬૯થી ૫૦૬, નાનો ગુટકો, યશોવૃદ્ધિ. પો.૨૬. (૧૭) સં.૧૮૭૧ કા.વ.૧૩ ગુરૂ આમલનેર લક્ષ્મીવિમલ લિ. શેઠ મોતીચંદની પ્રત છે. પ.સં.૯૩, અભય. પો.૧૨ નં.૧૨૧. (૧૮) સં.૧૮૭૧ પ્ર.ભા.શુ.૮ મંગલ. પ.સં.૭૦, ચતુ. પો.૫. (૧૯) સં.૧૮૭૨ જે.વ.૩ લોજગઢ મધ્યે ભુવનવિશાલ શિ. કનકસેન શિ. ચતુરનિધાન લિ. પ.સં. ૮૮, અખીર. પો.૧૦. (૨૦) સં.૧૮૭૬ મા.શુ.૯ ભાગ્યનગરે આનંદસાગર લિ. પ.સં.૫૮, જિ.ચા. પો.૮૧ નં.૨૦૧૩. (૨૧) સં.૧૮૯૧ શાકે ૧૭૧૭ વૈ.વ.૧૦ પાલણપુરે. કર્ચાંક ટબો છે, પ.સં.૮૬-૧૨, સંઘ ભં. પાલણપુર દા.૪૩ નં.૧. (૨૨) સં.૧૯૦૨ શ્રા.વ.૨ મોડી મધ્યે પ.સં. ૫૫, જિ.ચા. પો.૮૦ નં.૧૯૭૦. (૨૩) પ.સં.૪૫, અપૂર્ણ, મહિમા. પો. ૩૪. (૨૪) સં.૧૯૨૬ શાકે ૧૭૮૧ અશ્વિન વ. અમાસ બુધે લ. જોશિ શિવરામ ઝુંમખરામ. પ.સં.૮૧-૧૦, વિજાપુર જૈન જ્ઞા.ભં. નં.૫૬૮. (૨૫) સં.૧૭૭૯ આસાઢ વ.૩ બુધે. પ.સં.૧૧૫-૯, સીમંધર. દા.૨૩ નં.૧૯. (૨૬) પ.સં.૪૦-૧૮, સીમંધર. દા.૨૨ નં.૧૮. (૨૭) સંવત સસી અંક સુન્યા ગજ અબ્દં મધુ માસ શુ. પત્તને પંચેશ્વર પાર્શ્વપ્રસાદે ભ. વિજયપ્રભસૂરિ શિ. પં. પ્રેમવિજય શિ. પં. કાંતિવિજય શિ. પં. રૂપવિજય શિ. પં. કૃષ્ણવિજય શિ. પં. રંગવિજય શિ. પં. ઋષભવિજય શિ. પં. દયાવિજય લિ. પ.સં.૧૫૭, પ્ર.કા.ભં. નં.૩૧૯. (૨૮) સં.૧૮૨૫ દ્વિ.શ્રા.વ.૧૧ બુધ વાંમ(ન)સ્થલિ પં. અમૃતસાગર શિ. પં. દોલતસાગર લિ. પં. કાંતિકુશલ વાચનાર્થં. પ.સં.૬૦, જૈનાનં.દ. નં.

૩૩૦૯. (૨૯) માગશર સુદિ ૯ શુક્રે ભ. દાનરત્ન શિ. કલ્યાણરત્નેન લ. થલ ગ્રામે. પ.સં.૩૮–૧૩, ખેડા ભં. દા.૭ નં.૫૯. (૩૦) ટબ્બાસહિત, અપૂર્ણ, પ.સં.૫૫, ખેડા ભં. દા.૭ નં.૫૮. (૩૧) પ.સં.૧૦, ખેડા ભં. દા.૮ નં.૧૦૪. (૩૨) પ.સં.૧૭થી ૪૭, પં.૧૩, સારી પ્રત, ખેડા ભં. દા.૮ નં.૧૦૬. (૩૩) સં.૧૮૬૪ શાકે ૧૭૨૯ વૈ.વ.૬ બુધે પં. જ્ઞાનવિજય જોગ્ય વડી પોસાલગચ્છે બૃહત તપાગછે શ્રાવક સા. બેચર ભાઈચંદ બહીલ ગ્રામે લખાવીતં. પ.સં.૬૧–૧૪, ખેડા ભં. દા.૬ નં.૧૧. (૩૪) ટબ્બાસહિત : સં.૧૮૨૩ કા.શુ.૧૪ શની સિદ્ધયોગે ઢાંગાધ્રાપૂરે ભ. દાનરત્ન પં. કલ્યાણરત્ન શિ. પં. મોહનરત્ન લ. પ.સં.૭૧, ખેડા ભં. દા.૮ નં.૧૧૪. (૩૫) પાટણનગરે શ્રી પંચાસરાજી પ્રસાદાત્ લ. મોહનવિજેજી. પ.સં. ૫૯–૧૭, ખેડા ભં.૩. (૩૬) સં.૧૮૧૯ શાકે ૧૬૮૪ માગસિર સુદિ ૨ બુધવાસરે પૂર્ણિમાપક્ષે ભ. હર્ષચન્દ્ર સૂરિ શિ. ભ. ક્ષમાચન્દ્રસૂરિ લિ. પાટણ શ્રી શાંતિજિન પ્રસાદાત્ શિ. પં. જીવણવિજય વાચનાર્થં. પ.સં.૫૪–૧૩, ખેડા ભં.૩. (૩૭) ખંડ ૪થો ટબ્બાસહિત : સં.૧૮૭૫ ચૈત્ર વદી તેરસ ગુરૂ નડીયાદ નગરે પાર્શ્વજિન પ્રસાદાત્ પં. હંસરત્નગણી શિ.પં. ... પ.સં.૩૯, ખેડા ભં.૩. (૩૮) ખંડ ૪થો : પં. લાભવિમલ શિ. નરવિમલ, સુંદરવિમલ પં. સુમતિવિમલ પં. કનકવિમલ પં. કૃષ્ણવિમલ પં. પ્રેમવિમલ તત્સિ. પં. હીરવિમલ લ. દક્ષ્યણ દેશે ગાંમ માલૂંગા મધ્યે પાર્શ્વનાથ પ્રસાદાત્ સં.૧૯૧૪ આસો શુ.૧૧ ભૌમ. પ.સં.૩૩–૨૩, ખેડા ભં.૩. (૩૯) બાલા. સહિત : સં.૧૯૧૭ જે.વ.૧૦ ભૌમે લિ. ગુણચન્દ્ર સાધ્ધાણ (કચ્છમાં) ચાતુર્માસ. પ.સં.૭૫, મ.જૈ.વિ. નં.૪૧૮. (૪૦) પ્રથમ ત્રણ ખંડ : સં.૧૮૮૩ ફા.વ.૩ લ. ચંદ્રાવતી નગરે શ્રી ભટ્ટેવા પાર્શ્વનાથ પ્રસાદેન મુની વીરવિજયગણી પં. રૂપસત્કેન લખ્યું છે. પ.સં. ૩૭–૧૩, મુક્તિ. નં.૨૩૩૮. (૪૧) ટબ્બાર્થ : ભ. વિજયધર્મસૂરિશ્વરાણામનુજ્ઞાં પ્રાપ્ય પં. ગણેશરૂચિગણિના બાલાવબોધકૃતં યત્કિંચિત્ પૂર્વલિખિતં દૃષ્ટં કિંચિદ્ ગુરૂગમ્યાત્ કિંચિદ્ બુધ્યનુસારાત્કૃતઃ સ ચ બુદ્ધિમદ્ભિઃ વિબુધૈઃ સંશોધનીયં બાલાવબોધ ગ્રંથાગ્રંથ શ્લોકસંખ્યા ૨૪૦૦ મૂલરાસસંખ્યા ભિન્ના જ્ઞેયા. ભટ્ટા. શ્રી હીરવિજયસૂરિ શિ. પં. આનંદવિજયગણિ શિ. પં. મેરૂવિજયગણિ શિ. પં. ઉ. લાવણ્યવિજયગણિ શિ. પં. જ્ઞાનવિજયગણિ શિ. પં. નયવિજયગણિ શિ. પં. શુભવિજયગણિ શિ. પં. પ્રેમવિજયગણિ શિ. પં. સુબુદ્ધિવિજયગણિ શિ. પં. નિત્યવિજયગણિ

તત્ભ્રાતૃ પં. રૂપવિજયગણિ લ. સ્વઆત્મા અર્થે પરમાત્માડર્થે સં.૧૮૧૯ શાકે ૧૬૮૪ કા.વ.૧૧ દિને લખી સંપૂર્ણ કીધું છે વીજાપુર મધ્યે. પ.સં. ૬૭, સંધ ભં. પાલણપુર દા.૪૩ નં.૫. (૪૨) સં.૧૮૨૩ વર્ષે શાકે ૧૬૮૯ જ્યે.શુ.૮ શુક્રવાસરે વિજયપ્રભસૂરિ શિ. સુમતિવિજય શિ. અમરવિજય શિ. સુંદરવિજય શિ. જયવિજય શિ. તત્ત્વવિજયગણિ લિ. રાંનેર બંદિર મધ્યે. પ.સં.૬૬–૧૧, પાદરા ભં. નં.૭. (૪૩) ટબાસહિત: પં. માનવિજય પં. શુભવિજય પં. કનકવિજય પં. જસવિજયગણિ લિ. સં.૧૮૧૮ વસંતઋતૌ ફા.સુદિ ૯ ગુરુ. નટપ્રદ નગરે. પ.સં. ૫૬, પાદરા ભં. નં.૬. (૪૪) ટબાસહિત સચિત્ર: સં.૧૮૪૮ માધ વદિ ૫ લષિતં. પ.સં.૯૧, પાદરા ભં. નં.૫. (૪૫) ચોથા ખંડના અર્થ: સં.૧૮૧૦ શાકે ૧૬૭૫ ફા.સુદિ ૧૪ ગુરૂ પં. કનકવિજય મુ. જસવિજય લ. રાજનગરે શ્રી માણિભદ્રાય વીરપ્રશાદે. પ.સં.૧૧–૧૭, પાદરા ભં. નં.૮. (૪૬) ચોથો ખંડ ભાવાર્થસહિત: સં.૧૮૧૯ શાકે ૧૬૬૪ માગસિર વદિ ૧૩ સોમે પં. વિવેકવિજય પં. જસવિજયગણી. પ.સં.૧૧૩, ઝીં. દા.૩૬ નં.૧૬૨. (૪૭) સં.૧૮૭૦ ચૈ.પૂર્ણિમા સોમે પં. ઋદ્ધિરત્નેન રાજનગર મધ્યે લખાવીતં શ્રી સંધ ખેટકપુરે. પ.સં.૭૧–૧૧, ઝીં. પો.૩૬ નં.૧૬૩. (૪૮) લિ. પં. વિનીતવિજય પં. શિ. પં. દેવવિજયેન પં. જિનવિજય અર્થે સં.૧૮૧૨ પાદરા નગરે શ્રી શાંતિ જિન પ્રસાદાત્. પ.સં.૬૧–૧૩, ઝીં. પો.૩૬ નં.૧૬૪. (૪૯) સં.૧૮૦૭ માહ વ.૧ ગુરૂ ખેટકપૂરે તપાગચ્છે ભ. રાજવિજયસૂરિ પટ્ટે રત્નવિજયસૂરિ પટ્ટે હીરરત્નસૂરિ પટ્ટે જયરત્નસૂરિ પટ્ટે ભાવરત્નસૂરિ પટ્ટે દાનરત્નસૂરીભિ:. પ.સં.૫૪–૧૪, ઝીં.પો.૩૬ નં.૧૬૫. (૫૦) સં.૧૮૬૨ જ્યેષ્ઠ સુદિ ૧૩ શનૌ મહો. વિનયવિજયગણિ પં. માનવિજય શિ. અમરવિજયગણિ શિ. પં. સૌભાગ્યવિજય શિ. પં. ગોવ્યંદવિજય શિ. પં. પ્રેમવિજય શિ. પ્રમોદવિજય લ. સ્તંભતીર્થે સાગોટાપાડા મધે ચિંતામણ પાર્શ્વનાથ પ્રસાદાત્. અમીઝરા પાર્શ્વનાથ પ્રસાદાત્. પ.સં.૬૫–૧૪, ભાગ્યરત્ન ખેડા. (૫૧) ભ. કીર્તિરત્નસૂરિ શિ. પં. બુદ્ધિરત્ન શિ. કાંતિરત્નેન લ.સં.૧૮૬૧ જે. શુ.૧ બુધે સૂર્યપુરે. શ્રી મકવાણા રાજ્યે શાંતિનાથ પ્રસાદાત્. પ.સં.૩૮–૧૫, ભાગ્યરત્ન, ખેડા દા.૨ નં.૨૬. (૫૨) ટબાસહિત: પુન્યસાગરસૂરિ શિ. પં. સુખસાગર શિ. ફત્તેસાગર વાંચનાર્થે. પ.સં.૬૨, ભાગ્યરત્ન, ખેડા દા.૨ નં.૪૬. (૫૩) સં.૧૮૪૪ માહ વદિ ૫ રાત્રૌ મંગલવાસરે પં.

દર્શનવિજય શિ. પ્રેમવિજય શિ. દીપવિજય શિ. મુનિ ઉમેદવિજય લિ. ગીરપુર નગરે શ્રી ગંભીરાજી પાર્શ્વપ્રસાદાત્. પ.સં.૭૦–૧૩, ઈડર ભં. નં.૧૮૨. (૫૪) સં.૧૮૬૧ આસો વદિ ૬ બુધ લિ. પં. નેમવિજય શિ. વૃદ્ધિવિજયગણિ શિ. પં. ઉમેદવિજયગણિ શિ. લાલવિજયગણિ શિ. પં. હીરવિજય. પ.સં.૭૨–૧૧, ઈડર ભં. નં.૧૮૦. (૫૫) ભાગ્યવિજય-લિખતં સં.૧૭૮૭ વૈ.વ.૩ ગુરૂ શાંતિપ્રસાદાત્ લિષ્ટ ગામે. પ.સં.૫૫, ઈડર ભં. નં.૧૭૮. (૫૬) સં.૧૮૭૨ શ્રા.શુ.૧ રવિ પં. રામવિજય માંણિક્યસપ્તક પ.સં.૫૧, ઈડર ભં. નં.૧૮૧. (૫૭) સં.૧૭૭૯ દ્વિ.શ્રા. વ.૧૦ ગુરૂ વડનગર મધ્યે લિ. ઋષભદેવજી પ્રસાદાત્ પં. દર્શનવિજય શિ. પં. કાંતિવિજય શિ. નાયકવિજયેન લિ. પ.સં.૩૪, ઈડર ભં. નં.૧૭૯. (૫૮) પં. દર્શનવિજય શિ. કાંતિવિજય શિ. નાયકવિજય શિ. પ્રેમ-વિજય લિ. સં.૧૮૨૪ ફા.કૃષ્ણપક્ષે ૭ જીવવાસરે ગીરપુર નગરે લિ. શ્રી ગંભીરાજી પ્રસાદાત્. ઈડર ભં. નં.૧૮૭. (૫૯) સં.૧૮૮૮ શાકે ૧૭૫૩ ફા.શુદ ૧૦ સોમે ભુજપુરે ચતુર્માસં શ્રી સુવિધિજિન પ્રસાદાત્ પં. ક્ષીર-ચંદ્ર શિ. મેઘચંદ્ર શિ. વિનીતચંદ્ર શિ. હર્ષચંદ્ર શિ. મોતીચંદ્ર શિ. સૂરચંદેન લિ. કેટલેક સ્થળે ટબ્બાસહિત, પ.સં.૮૧–૧૩, મો. સુરત. પો. નં. ૧૨૧. (૬૦) સં.૧૮૮૯ શાકે ૧૭૫૪ ફા.શુ.૧૪ ચંદ્રજયવાસરે ભ. વિજયદિનેન્દ્રસૂરિ શિ. પં. દર્શનરુચિ શિ. ધૈર્યરુચિ લિ. નવપલ્લવ પાર્શ્વનાથ પ્રસાદાત્ મંગલપૂર મધ્યે. પ.સં.૪૩–૧૧, વડા ચૌટા ઉ. પો.૩. (૬૧) સં.૧૮૬૧ આષાઢ વ.૭ શનિ લિ. ભાગીરથી તટે મકસુદાબાદમાં મહાજન ટોલી મધ્યે. પ.સં.૮૪–૧૨, ગુ. નં.૫૫–૧. (૬૨) પ.સં.૭૦, ગુ. નં.૬૬–૨. (૬૩) પ.સં.૭૩–૧૦, ગુ. નં.૬૬–૨૮. (૬૪) પ.સં.૪૩–૧૫, ગુ. નં.૧૨–૯. (૬૫) સં.૧૭૬૩ શાકે ૧૬૨૮ વૃદ્ધપત્તને. પ.સં.૩૭–૧૭, હા.ભં. દા.૭૯ નં.૨૧. (૬૬) ૩જો અને ૪થો ખંડ ટબ્બા સહ: પ.સં. ૫૮, હા.ભં. દા.૭૯ નં.૨૩. (૬૭) સં.૧૮૧૯ આસો શુ.૧૩ દિને. પ.સં. ૫૨–૧૩, ગો.ના. (૬૮) સં.૧૮૬૧ અષાડ વ.૧૧ સોમે આબ્નેલ ગ્રામે ભાંડ્યરત્ન સૂરિભિઃ ચેલા હર્ષસાગર વાચનાર્થં. પ.સં.૭૫–૧૧, વડા ચૌટા ઉ. પો.૧૮. (૬૯) યતિશ્રી મહોપાધ્યાય વિનયવિજયગણિવિરચિતે પ્રાકૃત-બંધે મહોપાધ્યાય શ્રી યશોવિજયગણિવિરચિતે શ્રીપાલચરિત્રે પ્રાકૃતબંધ ચતુર્થ ખંડ સંપૂર્ણમિતિ. ૪ સંવત્ ૧૮૧૫ વર્ષે કાર્તિંગ માસે શુકલ-પક્ષે દ્વીતીયા તિથૌ ગુરૌ વારે ચતુર્માસિક સ્થિતૌ. મહોપાધ્યાય શ્રી ૧૦૮

શ્રી શ્રી સુંદરસૌભાગ્યગણિ શિષ્ય સકલપંડિતપ્રવર પંડિત શ્રી ૫ શ્રી ખૂશાલસૌભાગ્યગણિ તસ્ય શિષ્ય પયપંકસરોરૂહસેવિત રંગસૌભાગ્ય લીખીતાયં શ્રી શ્રીપાલરાસ સંપૂર્ણ. શ્રીભવતુ. પ.સં.૫૧–૧૪, આ.ક.ભં. (૭૦) ગ્રંથ ગાથા સર્વગ્રંથ ચોપઇ ૧૬૦૦ સંવત્ ૧૮૮૩ રા શાકે ૧૭૪૮ પ્રવર્ત્તમાને કાર્ત્તિક માસે શુકલપક્ષે દશમ્યાં તિથૌ ગુરૌ લિખિતમ્. પ.સં. ૬૪–૧૧, પોપટલાલ પ્રાગજી કરાંચીવાળા પાસે. (૭૧) સંવત્ ૧૮૮૦ના વર્ષે ફાલ્ગુન માસે કૃષ્ણપક્ષે દ્વિતીયા તીથૌ ચંદ્રવાસરે લખીકૃતં : શ્રી ચલોડાનયરે. શ્રી જીરાઉલા પાર્શ્વનાથજી પ્રાસાદાત્. શ્રી કલ્યાણમસ્તુ. ચોથો ખંડ, પ.સં.૩૭–૧૫, મારી પાસે. [કેટલૉગગુરા, મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૮૮, ૧૫૬, ૨૦૨, ૨૩૬, ૨૪૭, ૨૫૧, ૨૭૦, ૨૭૫, ૪૬૬, ૫૦૦, ૫૦૧, ૫૪૩, ૫૭૮, ૫૬૬, ૫૬૮, ૬૧૮).]

પ્રકાશિત : ૧. પ્રકા. ભીમશી માણક. [૨. પ્રકા. જૈન આત્માનંદ સભા, ભાવનગર. ૩. ચિત્રમય શ્રીપાળ રાસ. ૪. વિનયસૌરભ.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૪–૨૦, ભા.૩ પૃ.૧૧૦૩–૧૦. 'પંચકારણ સ્ત.'નો ૨.સં.૧૭૩૨ કરેલો તે પછી ૧૭૨૩ કર્યો છે તે આંકડાને વામ-ગતિએ વાંચીને કર્યો જણાય છે. તો એ રીતે વાંચતાં 'સૂર્યપુર ચૈત્યપરિ-પાટી'નો ૨.સં.૧૬૮૬ નહીં પણ ૧૬૬૮ કરે.]

૮૩૮. જયરંગ—જેતસી (અ. જિનભદ્રસૂરિશાખા નયરંગ–વિમલ-વિનય–ધર્મમંદિર–પુણ્યકલશશિ.)

(૨૦૬૦) ચતુર્વિધસંઘ નામમાલા ૨.સં.૧૭૦૦ શ્રાવણ જેસલમેર

(૧) પ.સં.૬, બાલોત્તરા ભં.

(૨૦૬૧ક) [+] દશવૈકાલિક સર્વ અધ્યયન ગીત [અથવા **સઝાય**] ૨.સં.૧૭૦૭ વિકાનેર

આદિ – ઢાલ દીવાલી દિન આવિયો એહની.

ધરમ મંગલ મહિમાનિલો, ધરમ સમો નહિ કોય;
ધરમઈ સુખઇ દેવતા, ધરમેં શિવસુખ હોય. ૧ ધ.
જીવદયા નિત પાલિયૈ, સંજમ સતર પ્રકાર;
બારે ભેદે તપ તપૈ, ધરમ તણો એ સાર. ૨ ધ.
જિમ તરૂવરનેં ફૂલડે, ભમરો રસ લે જાય;
તિમ સંતોષે આતમા, જિમ ફૂલ પીડ ન થાય. ૩ ધ.

અંત – શ્રી સિજ્જંભવ ગણધર એ રચ્યોજી, દશવીકાલડા સૂત્ર;

સપર આચાર પ્રરૂપ્યો સાધનઉજી, **મનક** તાર્યો નિજ પૂત્ર. ૭ અં.
સંવત **સતર સતોતરમેં** સમૈજી, **વીકાનેર** મઝાર;
પાઠક **પુન્યકલસ** સિષ્ય જૈતસીજી, ગીત રચ્યા સુખકાર. ૮ અ.
—ઇતિ દશવૈકાલિક દસમા અધ્યયન ગીત.

(૧) સં.૧૭૯૬ ચૈ.વ.૮ પં. **ભીમરાજ** લિ. પ.સં.૬, અન્ય સઝાયાદિ સાથે, અભય. નં.૨૧૫૯. (૨) સં.૧૮૭૬ જે.વ.૫ **વીકાનેર દૌલતસુંદર** લિ. પ.સં.૭, જય. નં.૧૧૧૩. (૩) સં.૧૭૫૮ શાકે ૧૬૨૩ શ્રા.વ.૮ લિ. **ચારિત્રકીર્તિ**. પ.સં.૪, અભય. નં.૪૧૧. (૪) પ.સં.૪–૧૩, ખાલ. [હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ. ૨૮૩, ૫૯૩).]

[પ્રકાશિત : ૧. મોટું સઝાયમાલા સંગ્રહ. ૨. સઝાયસંગ્રહ, પ્રકા. એ. એમ. એન્ડ કંપની. ૩. જૈન વિવિધ ઢાલ સંગ્રહ.]

(૨૦૬૧ ખ) દશવૈકાલિક ચૂલિકા ગીત

[કદાચ ઉપરની કૃતિની સાથે જોડાયેલ ગીત જ હોય. છેલ્લો ૭૬મો કડીક્રમાંક એ કારણે હોય.]

આદિ – ઢાલ ધન્યાસિરી.
દશવીકાલક સૂત્ર સુહામણો રે રચ્યો **સજ્જંભવિ** સામિ,

અંત – નવ નવ મંગલ **પુન્યકલસ** સદાજી, **જયતસી** જય જય રંગ. ૭૬
(૧) પ.સં.૪–૧૩, ખાલ. (ઉપરની કૃતિ સાથે).

(૨૦૬૨) અમરસેન વયરસેન ચોપાઈ ૨૭૭ કડી ૨.સં.૧૭૧૭ [સં. ૧૭૦૦ ?] દિવાળી જેસલમેરમાં

આદિ – જિનમુષકમલવિલાસિની, સમરૂં **સરસતિ** માય;
અમર વયર ચરિત કહું, દાન પૂજા દીપાય. ૧

અંત – સંવત **સતરઇ** દેવાલી દિનઇ રે, **જેસલમીર** મઝાર;
શ્રી **જિનરત્નસૂરિ** વિજયરાજઇ રે, શ્રી સંઘ જયકાર. ૭
ગુરૂ શ્રી **પુણ્યકલશ** સુપસાઉલઇ રે, સંબંધ રચ્યઉ એ સુચંગ;
અધિકઇ ઉચ્છઇ મિચ્છામિ દુક્કડુ રે, જંપઈ **જયરંગ** સુરંગ. ૮
આજ ઉચ્છવ રંગ વધામણા રે, ટલીયા દુખદોહાગ;
સુણતાં ભણતાં સરસ સંબંધ ભલઇ રે, અવિચલ સુષસોહાગ. ૯
—ઇતિ શ્રી અમરસેન વયરસેન ચતુષદિકા સંપૂર્ણા.

(૧) પ.સં.૧૧–૧૫, રો.એ.સો. બી.ડી.૨૯૬ નં.૧૮૬૩. (૨) સર્વગાથા ૨૭૭, ઢાલ શ્લોકગણને ગ્રંથાગ્રંથ ૩૯૨, સંવત્ ૧૭૮૮ વર્ષે મિતી

ભાદ્રવા વદિ ૨ લિખિતં પં. જયહેમેન. પ.સં.૩૯, પ.ક્ર.૧થી ૧૧, અનંત. ભં.૨. (૩) સં.૧૭૭૪ શાકે ૧૬૩૯ પ્ર.કા.શુ. ઇંશાલી મધ્યે વા. ચારિત્ર-ચંદ્ર શિ. સુમતિશીલેન લિ. પ.સં.૧૫-૧૪, વિ.ને.ભં. નં.૪૫૦૨. (૪) પ.સં. ૪-૨૩, વિ.ને.ભં. નં.૪૫૦૩. (૫) પ.સં.૪-૨૧, જૈ.એ.ઇ.ભં. નં.૧૭૭૯. (૬) પ.સં.૯-૧૭, મુનિ સુખસાગર. (૭) સં.૧૭૨૪ આસોજ વદિ ૯ શ્રી નલલક્ષિકા ગ્રામે શ્રી બૃ.ખ.જિનભદ્રસૂરિશાખાયાં ઉ. પુણ્યકલસગણિ-મણીનાં શિષ્ય પં. શ્રી જયરંગગણીનાં શિષ્યેણ તિલકચંદ્રેણ ગણિના ચતુઃ-પદિકા લિ. પં. અમરસીયુતેન ચતુર્માસી વિહિતા લુણીઆગોત્રમંડન શ્રા. સાહ શ્રી રતનસી પુત્રરત્ન સાહ કુંઅરપાલ પુત્રરત્ન લાખણસી ખીમરાજ સૂરિજમલ્લ દયાલદાસ દેવીદાસ સપરિવાર પઠનાર્થં. ગ્રં.૪૨૫, એક ગુટકો, નાહટા. સં. [મુપુગૂહસૂચી, જૈનૈગ્રાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૫૯૪).]

(૨૦૬૩) + કયવન્ના શાહનો રાસ [અથવા **ચોપાઈ**] ૩૧ ઢાલ ૫૬૨ કડી ૨.સં.૧૭૨૧ વિકાનેરમાં

આદિ – દૂહા.

સ્વસ્તિ શ્રી સુખસંપદા, દાયક અરિહંત દેવ.
સેવ કરૂં સુધે મનેં, નામ જપું નિતમેવ. ૧
સમરૂં **સરસતિ** સ્વામિની, પ્રણમું સદગુરૂપાય,
કેવન્ના ચોપઇ કહું, દાંનોધર્મ દીપાય. ૨
પ્રથમ વહી દૂર મંડીઈ, શ્રી **ગૌતમસ્વાંમિની** લબ્ધિ,
સુરગુરૂ **અભેકુમારજી**, મંત્રીશ્વરની બુદ્ધિ. ૩
અખંડ અખુટ ભંડાર સવ, **શાલિભદ્રની** રિદ્ધ,
કેવન્ના સોભાગ તિમ, નામ લિયાં રિધ સિદ્ધ. ૪
વારેં શ્રી **મહાવીરનેં**, શ્રી **શ્રેણિક** કરેં રાજ,
ભોગી ભમર એ નર હુઆ, સાર્યાં આતમકાજ. ૫

અંત – સાધુગુણ ગાતાં હો હીયડો ઉલસ્યેં ત્રીસમી ઢાલ રસાલ
બે કર જોડી હો **જયરંગ** ઇમ કહે, કરૂં વંદના ત્રિકાલ. ૧૧
ચારિત્ર પાલે હો સૂધો સિંહ કર્યું.

રાગ ધન્યાસિરિ ઢાલ ૩૧
શાંતિ જિન ભામણે જાઉં—એ દેશી.

ધનધન સાધુ નમું કર જોડી, જિણ માયામમતા છોડી. બે. ૧ ધ.
તપજપ કરી કાયા સોસી, હોંસી સિદ્ધ પામે. બે. ૨ ધ.

મોટો મુનિવર શ્રી **કયવન્નો**, ધનધન સોવનવન્નો. ઢે. ૩ ધ.
ઘણા વરસ ઈમ સંજમ પાલી, દૂષણ સઘલું ટાલી. ઢે. ૪ ધ.
અતિચાર આલોવઇ નંદી, **વીર** જિણેસર વંદી. ઢે. ૫ ધ.
અલ્પ આઉખો જાણી નાણી, લીયે અણસણ ભાવ આણી. ઢે. ૬ ધ.
ચોરાસી લખ જીવ ખમાવી, ચિહું ચરણે ચિત્ત લાવી. ઢે. ૭ ધ.
સુરગતિ સામા જોડચા હાથા, કુણ લેં નરક સ્યૂં બાથા. ઢે. ૮
પંડિત મરણે કારજ કીધો, ચાલ્યો પરમહંસ સીધો. ઢે. ૯
ભાગા બહુ ભવભવના ફેરા, દીયા સરવારથ કેરા. ઢે. ૧૦
તેત્રીસ સાગર આઉ ભોગવસ્યેં, સરવારથી ચવસ્યેં. ઢે. ૧૧
મહાવિદેહે નરભવ લહિસ્યેં, આઠ કરમ તીહાં દહસ્યે. ઢે. ૧૨
કેવલ પામી પાર ઉતરસ્યેં, અવિચલ સિવસુખ વરસ્યે. ઢે. ૧૩
ધનધન **કયવન્ને** કરી કરણી, સુણતાં હુવે પુન્યભરણી. ઢે. ૧૪
જોગી ભોગી હૂઆ નર ઝાઝા, પિણ એ સહુ સિરરાજા. ઢે ૧૫
ઉત્તમ સાધુ તણા ગુણ ગાયા, અનંત લાભ સુખ પાયા. ઢે. ૧૭
દાન તણા ફલ પરતખ દેખી, ઘો દાંન સુવિશેષી. ઢે. ૧૮
ઉપરી સુધી ભાવના ભાવો, જ્યૂં મનવંછિત પાવો. ઢે. ૧૮
કવિયણવચને રચના કીધી, સરસ ચોપઈ એ સીધી. ઢે. ૧૯
મિચ્છા દુક્કડ અધિકેં ઉછઈં, મેં દીધો શુભ સોચે. ઢે. ૨૦
૧૭૨૧ સંવત **સતર સેં એકવીસેં**, **વીકાનેર** સુજગીસેં ઢે. ૨૧ ધ.
આદીસર મૂલ નાયક સોહેં, નરનારી મન મોહેં. ઢે. ૨૨ ધ.
એ સંબંધી રચ્યો હિત કાજે, **જિણચંદસૂરિ** રાજે. ઢે. ૨૩ ધ.
ભણતાં ગુણતાં બહૂ સુખદાઇ, સુંણજ્યો ચિત્ત લગાઇ. ઢે. ૨૪ ધ.
જિણચંદ(ભદ્ર)સૂરી સુખદાઈ, સુરતરૂ સાખ સવાઇ. ઢે. ૨૫ ધ.
વાચક શ્રી **નયરંગ** વિખ્યાતા, વડવડા જસ અવદાતા. ઢે. ૨૬ ધ.
વિમલવિનય તસુ સીસ વિરાજે, વાચક અધિક દિવાજે. ઢે. ૨૭ ધ.
વાચક શ્રી **ધર્મમંદિર** વયરાગી, તાસ સીસ વડભાગી. ઢે. ૨૮ ધ.
મહોપાધ્યાય પદવી સોહેં, સંઘ તણા મન મોહે. ઢે. ૨૯ ધ.
સુગુરૂ **પુન્યકલસ** સુભનામેં, જાંણીતા ઠાંમઠાંમે. ઢે. ૩૦ ધ.
તાસ સીસ ઇમ **જયરંગ** બોલે, નહિ કો દાનને તોલે. ઢે. ૩૧ ધ.
દાન તણા ફલ દીસેં ચાવા, દિનદિન અધિક દાવે. ઢે. ૩૨ ધ.
સરસ ઢાલ ન કાંઈ પડતી, ત્રીસ ઉપર ઇક ચઢતી. ઢે. ૩૩ ધ.

પૂરણ સુણતાં હીયડો વિકસે, ધરમરો મન ઉલસિ. એ. ૩૪ ધ.

(૧) સં.૧૭૯૬ આસો વદિ ૪ મંગલે લિ. લાડોલમાં રૂપૈઆ ૨ આયપદ થયા. વિવેકવિમલ-નિત્યવિમલ-રતનવિમલ-રાજવિમલ-જોત્ય-વિમલેન લાડોલમાં ચોમાસું રહ્યા ત્યારે. ભાં.ઇ. સને ૧૮૭૧-૭૨ નં. ૩૪૦. (૨) સં.૧૭૯૮ આસૂ સુદિ ૯, પ.ક.પથી ૨૧, અભય. પો.૧૧ નં. ૧૦૧૨. (૩) પ.સં.૧૭, ચતુ. પો.૧૦. (૪) સં.૧૭૫૭ ચૈ.શુ.૩, પ.સં. ૨૯, અખીર. પો.૯. (૫) સં.૧૭૭૮ આસો ૧ બીકાનેર કનકરત્નેન લિ. પ.સં.૨૮, કૃપા. પો.૪૫ નં.૭૯૭. (૬) સં.૧૮૦૨ આ.શુ.૩ સક્કીનગરે સુખહેમ લિ. પ.સં.૧૫, જિ.ચા. પો.૮૧ નં.૨૦૫૫. (૭) સં.૧૯૦૩ ફા.વ. ૧૫ ફલોધી પુનમચંદ લિ. પ.સં.૩૦, મહર. પો.૩. (૮) સં.૧૮૪૪ માધ વ.૫ બુધે લિખાપિતં આરજ્ઞ ઇંદ્રસરી પાલીતાણા મધ્યે. પ.સં.૩૩-૧૨, હા.ભં. દા.૬૩ નં.૨૮. (૯) સં.૧૮૪૩ જે.શુ.૧ શુક્રે પ્રેમવિજય લિ. પાદરા શાંતિનાથ પ્રસાદાત્. અનંત. ભં. (૧૦) પં. લાવણ્યશીલગણી શિ. સુંદરશીલ ભ્રાતા વલ્લભશીલેન લ. દંતીપાટક નગરે યુગાદિનાથ પ્રસાદાત્ સંવત ૧૮૦૦ માર્ગશિર્ષ વ.૭ રવિસુતવારે. પ.સં.૨૧-૧૬, જશ. સં. (૧૧) સં.૧૮૧૯ ચૈત્ર વદિ ૨ (તપગચ્છ) પં. શુભવિજયગણી પં. જય-વિજયગણિ પં. નિત્યવિજયગણી પં. ખેમાવિજયગણી પં. લાલવિજય-ગણી પં. રાધવિજયગણી પં. વિનયવિજય લિ. ચેલા મણિવિજય અર્થે દેસ કાકરેચી મધ્યે ગામ રાણકપુર ચોમાસું રહ્યાતા તારે લખ્યો હતો સહી. પ.સં.૨૪-૧૭, ડા. પાલણ. દા.૩૬. (૧૨) સં.૧૮૧૯ અષાઢ વદિ ૧૩ રવૌ શ્રી સૂરતિ બિંદિર મધ્યે લિ. વા. જયચંદ્રગણિના. પ.સં. ૨૩-૧૬, સીમંધર. દા.૨૦ નં.૨૧. (૧૩) સં.૧૮૬૦ પોસ વદ ૩ ગુરૂ લિ. મોહનકીર્તિ દેવગઢ નગરે રાવળજી ગોકલદાસજીરા રાજ માંહે લિષિ છે. પંન્યાસ લક્ષ્મીકીર્તિ ચેલા દેવિન્દ્રકીર્તિ ચેલા મોહનકીર્તિ લિ. પ.સં. ૧૭-૧૬, જૈનાનંદ. નં.૩૩૨૦. (૧૪) સં.૧૮૮૫ આસો વદ ૧૧ શનિ લિ. પં. ઊમેદસાગર ચાંણોદ નગરે. સાહજી શ્રી ધરમચંદજીરે પુસ્તીકા લક્ષ્યંતે પાટણ નગરેના રેવાસી. એક ચોપડો, જશ. સં. (૧૫) સં.૧૮૧૮ ચૈત્ર વદ ૨ શનૌ લિ. કચ્છદેસે કોઠી પથકે આસંખીઆ મધ્યે લિ. પં. પ્રીતસાગર શિ. વિવેકસાગર શિ. રંગસાગર ભાઈ ચારિત્રસાગરેણ સહિતેન લિ. પ.સં.૧૮-૧૭, મ.જૈ.વિ. નં.૪૬૬. (૧૬) ગાથા ૫૬૨, ઢાલ ૩૧, અંચલગચ્છે કાડાકરા મધે મુ. ધર્મહર્ષગણિ લિખિતં. પ.સં.૧૯-૧૮,

મ.જૈ.વિ. નં.૪૮૬. (૧૭) સં.૧૭૮૦ ભા.વ.૫ ભૃગુવારે રાડધરા મધ્યે ચતુર્માસી ખરતરગચ્છે ભટારકીયા કીર્તિરત્નસૂરિશાષાયાં મહો. લલિતકીર્તિ-ગણિ શિષ્ય ઉ. પુન્યહર્ષ શિષ્ય વા. શાંતિકુશલગણિ શિષ્ય પૂરણપ્રભ શિષ્ય મોટા ગિરધર વાચનાર્થે. પ.સં.૧૭–૧૫, અનંત ભં.૨. (૧૮) સં.૧૭૮૬ માર્ગશીર્ષ શુ.૭ પં. પૂરણપ્રભ લિપીચક્રે શ્રી ધરણાવસ મધ્યે. પ.સં.૧૮–૧૫, અનંત ભં.૨. (૧૯) પ.સં.૫૩, પ.ક.૨૫થી ૪૫, અનંત ભં.૨. (૨૦) સં.૧૮૫૭ ચૈત્ર સુદિ ૫ દિને લ. પં. ગુલાબરત્ન શિ. ધરમ-રત્ન નડીયા(દ) નગર મધ્યે. પ.સં.૨૬–૧૨, ખેડા ભં.૩. (૨૧) પ.સં. ૧૪–૧૮, રાજકોટ મોટા સંઘનો ભં. (૨૨) પ.સં.૨૪–૧૩, ગુ. (૨૩) યતિ શ્રી દાનાધિકારે કયવન્ના શેઠ ચોપઇ સંપૂર્ણ સંવત્ ૧૮૩૦ વર્ષે કાર્તિક સુદિ ૭ શુક્રે લિપિકૃત. દે.લા. (૨૪) ચં. ભં. (૨૫) પં. શ્રી રાજકુશલગણિ શિ. પં. પ્રધાન હીરકુશલગણિ ત. ભ્રા. શ્રી મેરકુશલગણિ લિપિકૃત વેલાકૂલ બંદિરે સં.૧૭૭૭ વર્ષે મહા સુદી ૫ શનૌ. પ્ર.કા.ભં. (૨૬) સં.૧૮૭૬ના વર્ષે શાકે ૧૭૪૪ પ્રવર્તમાંને પ્રથમ આસો શુદ ૧૧ વાર ગુરૌ શ્રી આણુંદપુર. પ.સં.૨૨–૧૬, આ.ક.ભં. (૨૭) ગાથા ૬૦૦, લી.ભં. (૨૮) પ.સં.૨૪–૧૪, ગા.ભં. (૨૯) સં.૧૮૨૫(૨?) વર્ષે આસો માસે દસમ ઉતરાત આ સુકરવારા હાર સાણુમ(માં) જે લખતેના નગાજી કીસીખણી તાત, વખતાજી. પ.સં.૨૩–૧૫, અનંત. ભં. (૩૦) સંવત ૧૮૩૦ મિતી જ્યેષ્ટ વદી ૯મી વાર શણિચર થાવર લિખતં આગરા મધ્યે. પ.સં.૧૩–૧૮, અનંત. ભં.(૩૧) સંવત ૧૮૩૪ માધ વદ પ્રતિપદા ભોમ અમરવિજયેન લિ. પ્ર.કા.ભં. [આલિસ્ટઑફ ભા.૨ ડિકેટલૉગભાર્ગ વૉ.૧૯ ભા.૨, મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૧૫૨, ૫૭૭).]

પ્રકાશિત : ૧. પ્રકા. સવાઈચંદ રાયચંદ, અમદાવાદ. ૨. પ્રકા. ભીમશી માણક મુંબઈ. [૩. પ્રાચીન જૈન રાસસંગ્રહ ભા.૨.]

(૨૦૬૪) દશ શ્રાવક ગીતો

આદિ – પ્રથમ શ્રાવક ગીત. ઢાલ ખંભાતી.

વાણિયગામિ ગાથાપતી રે, આણુંદ...સોહ રે;
સિવનંદા તસ ભારજા રે, સગુણ સતી મન મોહો રે. ૧
ધનધનશ્રી મહાવીરજી પૂજા પધારિયાજી.
ધનધન આણુંદ શ્રાવક કાજ સુધારિયાજી,

અંત – ધનધન શ્રાવક શ્રાવિકા, ઈમ પાલે હો પાલે વ્રતની આખડીજી,
ભાવન તેહની ભાવતાં, મન રીઝે હો રિઝે જીવ ઘડી ઘડીજી. ૬
વીર શ્રાવક ગુણ ગાઇયા, લાલ માંગુ હો માંગું સમકિત ઉલસીજી,
પુણ્યકલસ સુપસાઉલૈ, ઈમ બોલૈ હો બોલૈ રંગ ભરિ
જયતસીજી. ૭

(૧) પ્રતિશ્રી દસ શ્રાવક ગીતાનિ સમાપ્તાનિ. સંવત ૧૭૮૨ વર્ષે મિતી ભાદ્રવા વદિ ૬ દિને પં. લાષણુસી લિષતં બાઇ કેસર વાચનાર્થં. શ્રીરસ્તુ. પ.સં.૮–૧૧, બાલ. (૨) સં.૧૮૦૯ પો.શુ.૧૩ બુધે. પ.સં.૭, કૃપા. પો.૫૨ નં.૧૦૩૯. (૩) સં.૧૭૮૧ આસો વદ ૮ પં. મનોહર લિ. બાઇ મનોપાં વાચનાર્થં. પ.સં.૮, અભય. નં.૨૭૨૦. (૪) સં.૧૭૮૨ ભા.સુ.૧૫ વા. પદમસીગણિ લિ. સાધ્વી સારાજી વાચનાર્થે. પ.સં.૯, અભય. નં.૨૮૭૬.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૧૬૫–૬૯, ભા.૩ પૃ.૧૨૦૫–૦૭ તથા ૧૫૨૨. 'અમરસેન વયરસેન ચોપાઈ'માં 'સંવત સતર૨૪'નું અર્થઘટન પહેલાં ૧૭૦૦ કરેલું તે પછીથી ફેરવીને ૧૭૧૭ કર્યું છે. પણ પહેલું અર્થઘટન પણ સંભવિત જણાય છે. 'સંવત' શબ્દ સૈકાના અર્થમાં વાપરાતો કેટલીક વાર જોવા મળે છે.]

૮૩૯. વિનયશીલ (ગુણશીલશિ.)

(૨૦૬૫) સહસફણા પાર્શ્વજિન સ્ત. (ઐ.) કડી ૪૫ ર.સં.૧૭૦૧ માગશર શુદ ૬ સોમે યા તે લગભગ શાહપુરમાં

આદિ – દૂહા.
શ્રી સુખકારણ જગપતિ, પ્રણમી જગજીવન,
સહસફણા જિન પાસનું, રચસુ સરસ તવન્ન. ૧

અંત – સંવત સતર એકોતરઈ, પ્રતિષ્ઠા હો કરિ મોટઈ મંડાણ,
માગસિર સુદિ છઠિ તિથિ ભલી, સોમવાર હો ખરચી દ્રવ્ય અનેક,
જિનવર સહસફણા તણી, કરાવિ હો પ્રતિષ્ઠા સુવિવેક. ૪૨
ગુજર દેશથી ગછપતી તેડયાં ત્યાં હો સાહપૂર મઝારિ,
પ્રતિષ્ઠા જિન પાસની, કરાવિ હો નિજભવહિતકાર. ૪૩
પોરવાડવંશ પ્રભાકરો, વુહરા પુંજા હો પુત્ર રવજી નામ,

દ્રવ્ય મંડાણુ ભાવિ કરી, પ્રતિષ્ઠા હો કીધી **સાહપુર** ગામિ. ૪૪

કલસ.

ઇમ **પાસ** જિણવર નમિત સુરવર, કઠિન-કર્મ-નિવારણો,
સેવતાં સંપતિ આપે શિવપદ સકલ-જનહિત-કારણો,
તુઝ નામ જપસ્યે કુમતિ વમસ્યે તારસિ તેહનેં જગધણી,
ગુણસીલ શિષ્ય **વિનયશીલ** જંપે દેવ દિં મતિ આપણી. ૪૫

(૧) પં. પુણ્યવિજય લિ. લ.સં.૧૭૫૮થી ૧૭૬૨, પ.સં.૨, એક ચોપડો, જશ.સં.

(૨૦૬૬) ૨૪ જિન ભાસ

આદિ – ઢાલ મેરે સોદાએગરકી.

તું મુઝ સાહિબ હું તુઝ બંદા, અપર પરંપર પરમાનંદા,
હો નિર્જિતમોહમનોભવફંદા, ભવિજન-મન-કૈરવકા ચંદા હો. ૧

અંત – તુજ ગુણ નિસિદિન જપત સુરિંદા, પઢતે જસ અકુલાત ફણિંદા હો,
ગિરિતટવૃક્ષવાસી જે મુનિંદા, ધ્યાવત તુઝ પદ સહજ દિણંદા હો.
તુઝ પદકમલ વદનઅરવિંદા, પૂજત દેખત નાંહિ મતિમંદા હો,
વિનયશીલ પ્રભુ **આદિ** જિણંદા, હું તુઝ સેવક નહીં આપ છંદા હો. ૩ તું.

૨૪ રાગ ધન્યાસીરી.

વીર જિણંદ વૈરાગીયા, **પાવાપુરી** મુગતિં પહુતા રે,
આપણુ પેં ગયા એકલા તિહાં **ગૌતમ** સ્વામિ ન હુંતા રે. વીર. ૧
પાલવ ઝાલી પૂછતા, **વીર**! કેવલ મુઝને આપો રે,
પૂજ્ય પદવી દો આપણી, **વીર**! નિજ પાટેં મુઝ થાપો રે. વીર. ૨
લોકરીતિ તેં પરિહરી, **વીર**! મુઝને છેહ દેખાડ્યો રે,
મૈં રંગ જાણ્યો સાસતો, મોનેં ભોલે ભામૈ પાડ્યો રે. વીર. ૩
બાલિકની પરિ બરકતુ, **વીર**! જાણ્યું કેડિં થાસ્યૈ રે,
ઉજ્જતો રડતો પડતો, મુંને મુંકીને કિમ જાસ્યૈ રે. વીર. ૪
હું નહીં તાહરો તું નહીં માહરો, કહિતાં દોલતિ પાઇ રે,
વિનયશીલ કહે સકલ સંઘનૈ, **વીર** જિણંદ સહાઇ રે. વીર. ૫

(૧) પરમસુશ્રાવક...ભક્તિકારક દોસી **સડજપાલસુત** દો. **ખાતરા** દો. **વછરાજ** દો. **સુમતિદાસ** દો. **અજરામર** પઠનાર્થં. પ.સં.૮-૧૩, મ.જૈ.વિ. નં.૪૦૮.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૧૨૫–૨૭.]

૮૪૦. ભુવનસોમ (ખ. જિનભદ્રશાખામાં સાધુકીર્તિ–કનકસોમ–
–યશકુશલ–લાભકીર્તિ અને ધનકીર્તિના શિષ્ય)

(૨૦૬૭) નર્મદાસુંદરી ચોપાઈ ૨.સં.૧૭૦૧ વૈશાખ સુદ ૩ સોમવાર
નવાનગરમાં

અંત – ઢાલ આજ નિહેજઉ દીસઇ નાહલઉ – એહની.

*

મઇ મતિસારઇ બોલ્યા માહરઇ, વચને સતીય ચરિત્ર,
સાંભલિસ્યઇ તે સારા સુખ પામિસ્યઇ, થાસ્યઇ કાન પવિત્ર. ૭ નમ.
સંવત **સતરઈ** સઇ ઈકોત્તરઈ, સુદિ વઈશાખી ત્રીજ,
સોમવારઇ સૂરિજ ઊગતઈ, નીપની ચઉપઈ એહી જ. ૮ નમ.
શ્રી **જિનભદ્રસૂરિ શાખાયઈ** હૂઆ, શ્રી **સાધુકીર્ત્તિ** ઉવઝાય,
શ્રી **કનકસોમ** કલિયુગ-કેવલી, રાયરંજક કહિવાય. ૯ નમ.
તેહનઈ પાટઈ વાચક બે હૂઆ, પ્રથમ **યશકુશલ** યતીશ,
સુર સાધીનઈ સિદ્ધિ વલી લહી, મહિમા વિશ્વાવીસ. ૧૦ નમ.
બીજા **રંગકુશલ** વાચક વડા, સકલશાસ્ત્રપ્રવીણ,
શુદ્ધ પ્રરૂપક સમઝાવી ઘણા; રાય કીયા લયલીણ. ૧૧ નમ.
યશકુશલ પાટઈ **લાભકીરતિ** હૂઆ, બીજા **ધનકીરતિ** જાણુ,
સંયમ મારગ સૂધ્યો ઉપદિસઇ, અદ્‌ભુત અમૃતવાણુ. ૧૨ નમ.
શિષ્ય બેઉનઈ બેઈ દીપતા, **હર્ષસોમ** મુનિરાય,
ભુવનસોમ કહે ભાઈ આપણી, અવિચલ જોડિ કહાય. ૧૩ નમ.
ચુંપ કરીનઇ ચઉમાસો રહ્યા, શ્રી **નવઇનગર** સનૂર,
ભુવનસોમ કહિ એ વાંચતાં, પ્રગટઈ પુણ્ય પડૂર. ૧૪ નમ.
ભણતાં સુણતાં એહિ જ ભાવ સુ, શ્રી **ધર્મનાથ** પ્રસાદ,
શ્રી **જિનકુશલસૂરિ** સાનિધિ પામીયઈ, સુખસાતા જસવાદ. ૧૫ નમ.

(૧) પ.સં.૧૦–૨૦, વિ.ને.ભં. નં.૪૫૮૪.

(૨૦૬૮) શ્રેણિકનો રાસ (વિનયવિષયે)

આદિ – શ્રીગુરુભ્યો નમઃ. દુહા.

શાંતિ જિણેસર સેવતા, વંછિત થાયઈ સિદ્ધિ,
સહગુરૂ શ્રુતદેવી ભિન્હે, આપઈ અવિચલ રિદ્ધિ. ૧
ચ્યાર ભેદ જિણવર કહઈ, શ્રીમુખિ ધર્મ ઉદાર,

જે એ સેવઇ મનસુધઇ, તે પામઇ ભવપાર. ૨
જે માણુસ નરભવ લહી, ન કરઇ ધર્મ લિગાર,
ભારી કર્મ તે ભમઇ, ભવિભવિ ઇણ સંસાર. ૩
ભાષઇ ભગવંત ભવિકનઇ, વિનય ધર્મનઉ મૂલ,
સિધાંતઇ દશવિધ કહ્યઉ, ધર્મ ભણી અનુકૂલ. ૪
વિનય થકી ન્યાની હુવઇ, ન્યાને દરશનિ પામ,
દર્શનથી ચારિત લહઇ, અનુક્રમ સિવપુરઠામ. ૫
રાજા શ્રેણિકની પરઇ, વિનય કરો સહુ કોઇ,
ચોર વિનય કરી રીઝવ્યો, સુદ્ધ વિદ્યાધર હોઇ. ૬
તેહની પરિ જન સાંભલઉ, સમભાવઇ મનિ આણ,
જ્ઞાનવંત ગુરૂનઉ કરઉ, વિનય ખરો ગુણખાણ. ૭
કિણ નગરી એ કિણ સમઇ, હૂઆ કિણી રીત,
તે પરમારથ હૂં કહું, સાંભલિજ્યો સુવિદીત. ૮

અંત – ઢાલ સીલ જકડીની.

મંત્રિ વચન સુણ શ્રેણિક હરખીયઉ, છોડિ સિંઘાસણ ચોર ભણી દીયઉ.

ત્રૂ.

તિણ દીયઉ સહુકો લોક જોતાં, કરિ વિચારઇ સઉ હીયઇ,
એ સબલ વિદ્યા ઘણું દુરલભ એહ વિણ મુઝ કુણ દીયઇ,
ગોડલી બઇઠઉ ગર્વ છોડી હાથઇ બેઉં જોડનઇ.
ઇમ વિનય સાથઇ ભણુઇ વિદ્યા અંગ આલસ છોડનઇ. ૨

*

શ્રી જિણવર ભાષઇ શ્રીમુખિ એહવઉ, વિનય કરીજઇ શ્રેણિક જેહવઉ,

જેહવઉ વાઘ વિનય કીધો લહી વિદ્યા અવનામણી,
તિમ ભક્તિ કીજઇ ભલા શ્રાવક જ્ઞાનગુરૂ પુસ્તક તણી,
પર પ્રીછિવા પરબંધ એહવઉ લ્યઉ જેમ ગુરૂમુખિ સાંભલઉ,
ઉપદેસમાલા સૂત્રવૃત્તિઇ, શતક ત્રીજઇ સંકલ્યઉ. ૫
જે ઉત્સૂત્ર બોલ્યઉ મઇ ઇહાં, મિચ્છા દુક્કડ બોલું વલિ તિહાં,
વલિ તિહાં હોજ્યો લાભ ઝાઝો ભવિક રીઝઇ બહુ સુણી,
આરાધતાં અનુમોદતાં વલિ પ્રાપ્તિ સમકિત મુઝ ઘણી,

એ ચતુર વાંચી સુણો સહુ કઉ ચોપઇ અવસર લહી,
મત કોઇ વિગથા કરો વિચમઇ, સુધ સમકિત ધર સહી. ૬
શાખા સારી શ્રી **જિનભદ્રસૂરિ**ની પ્રગટી પાવન પુન્ય અંકૂરની
અંકૂરની પ્રગટી ગચ્છ **ખરતર શ્રી કનકસોમ** પાઠકવરૂ
યશકુશલ વાચક તાસુ પાટઇ, શિષ્ય હુઇ અતિ સુંદરૂ
ગણિ **લાભકીરતિ** મુખ્ય પંડિત સકલગુણમણિ સોહએ
ગુરૂ ભ્રાતશ્રી **ધનકીર્ત્તિ** ગણિવર સયલજણમણ મોહએ. ૭
શિષ્ય એણિનઇ એઇ દીપતા શાસ્ત્રવિચારઇ સહુનઇ જીપતા,
જીપતા મહિયલ માન મહિમા લહઇ મુહુત ઘણૂ ઘણા
હર્ષસોમ નામઇ નિપુણ જેણઇ, વચન રંજ્યા બહુ જણા
તેહનઉ લઘુ ભ્રાત પભણઇ, **ભુવનસોમ** ઇસી પરઇ,
અધિકાર એહી વિનય ઉપર, વાંચતાં વં... .

(૧) પ.સં.૧૨, પ.ક.૫થી ૧૨, છેલ્લું ૧૩મું પત્ર નથી, મ.જૈ.વિ. નં.૫૧૧.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૧૨૩-૨૫.]

૮૪૧. જ્ઞાનસાગર (અં. ગજસાગરસૂરિ–લલિતસાગર–માણિક્યસાગરશિ.)

(૨૦૬૯)+ શુકરાજ રાસ [અથવા **આખ્યાન**] ૪ ખંડ ૯૦૫ કડી ૨.સં.૧૭૦૧ શુચિ માસ વદ ૧૩ સોમવાર પાટણમાં

આદિ – દૂહા.

સકલ સિદ્ધિ દાતારવર, શ્રી યુગ **આદિ** જિણુંદ;
શેત્રુંજય સિરસેહરો, પ્રણમું પરમાણુંદ. ૧
બ્રહ્માણી વરદાયકા, ત્રિભોવન જમવિખ્યાત,
પ્રણમું હું શ્રુતદેવતા, કવિજન કેરી માત. ૨
વલી પ્રણમું ગુરૂ ગચ્છધણી, શ્રી **ગજસાગરસૂરિ**;
નામિં નવનિધિ સંપજઇ, સંકટ જાઇ દૂરિ. ૩
તાસ સીસ પંડિત પ્રવર, દિનકર પરિ સોહંત,
લલિતસાગર લછીનીલો, પ્રણમ્યાં પાતિક જંત. ૪
તસ સીસ દિનદિન દીપતા, શ્રુતનિધિ ગુણગંભીર;
માણિક્યસાગર સદ્ગુરૂ, પ્રણમું સાહસધીર. ૫
ગુરૂપ્રસાદ કવીજન કવૈં કાવ્ય છંદ પ્રસ્તાર:

સરસવનેં મેરૂ કરૈં, એ મોટો ઉપગાર. ૬
ગુરૂ પ્રણમી **સરસતિ** નમી, કહું **શુકરાજ** આખ્યાંન;
તિણિ પુંડરગિરિનો કીએો, **શેત્રુંજય** અભિધાંન. ૭
જસુ ચરિત સુણતાં થકાં, પાતિક દૂર પલાય,
સુર સાનિધિ કરઈ તેહની, ઘરિ લચ્છી થિર થાય. ૮
તાસુ ચરિત સુંણયો ભવિક, એક ચિત્ત અભિરામ,
કિમ **શેત્રુંજય** તિણિં કીઉ, કવણ નામ કુંણ ગામ. ૯

અંત – રાગ ધન્યાસી પાસ જિણંદ જુહારીઈ – એ દેશી.

શ્રી **વિધિપખિ** ગચ્છરાજીયા, શ્રી **ગજસાગર** સૂરિસો રે;
તસૂ પાટિ શ્રી **પૂન્યરત્ન** સૂરીસર, દિનદિન અધિક જગીસો રે. ૧૦ બ.
વર્ત્તમાન તસૂ પાટિ પ્રભાવક શ્રી **ગુણરત્ન** સૂરીંદો રે;
દિન પ્રતિ અધિક પ્રતાપ સવાઈ, પ્રતપો જિહાં ચંદદિણુંદો રે. ૧૧ બ.
શ્રી **ગજસાગર** સૂરિવર કેરા, શિષ્ય પંડિત સુખકારી રે;
લલિતસાગર બહૂ ગુણિં સોભિત, પંચ મહાવ્રત ધારી રે. ૧૨ બ.
તસુ સીસ **માણિકયસાગર** ઉદયા, શ્રુત-દિનકર-તેજ-પ્રકાશો રે;
તે ગુરૂ સુપસાઈં કહીઓ, મેં **શુકચરિત** લવલેસો રે. ૧૩ બ.
અધીકું ઓછું જે ભાષીઉં, તે મીચ્છા દુક્કડ હોયો રે;
હું જડમતિ શિરોમણિ અછું, પંડિત તુમે સોધી જોયો રે. ૧૪ બ.
શ્રી **શુકરાજ** ચરિત્તમૈં, નથી દીક્ષાનો અધિકારો રે;
મેં **શ્રાદ્ધવિધિથી** આંણીઓ, દીક્ષ્યાનો વિસ્તારો રે. ૧૫ બ.
સંવત **સત્તર એકોત્તરે** શ્રી **પાટણ** નયર મઝારિ રે;
સૂચી કૃષ્ણપક્ષ તેરસ દિનિં, નક્ષત્ર પુષ્ય શશીવાર રે. ૧૬ બ.
ચોથો ખંડ પૂરો થયો, પૂગી મનચી આસો રે,
જ્ઞાનસાગર કહિ સંઘને, હોયો લીલવિલાસો રે. ૧૭ બ.
શ્રી **ગોડી પાસ** પસાઉલૈં, પૂરણ થયો **શુક** રાસો રે;
એકવીસમી ધન્યાસીઈ, ઢાલ ગાતાં અતિ ઉલ્હાસો રે. ૧૮ બ.
ઓગણસઠિ નઈ ચૌદસિં એ ગ્રંથાકર પરમાણો રે;
દૂહા દેસી નેં ચોપઇ સુભાષિત સહીત સુજાંણો રે. ૧૯ બ.

(૧) સં.૧૭૪૩ પોષ માસે કૃષ્ણપક્ષે ૯ દિને બુધવાસરે શ્રીમદ્દેવગોપમેય શ્રી **પત્તન**પુરે ફોફલીયાવાડા મધ્યે. શ્રીમદ્ ગચ્છાધિરાજ શ્રીમત્તપગચ્છે શ્રીમદ્ ગચ્છાધિપત્તિ શ્રીમન જૈનધર્મોદ્યોતકરમાર્ત્તંડાન્ ગચ્છનાયક હીરરત્ન-

સૂરિ તચ્છિષ્ય પંડિતશિરોમણિ સકલલબ્ધિપાત્ર શ્રી લબ્ધિરત્નજી તચ્છિષ્યોત્તમ મહોપાધ્યાય શ્રીમદ્ રાજસભાશૃંગાર ઉપાધ્યાય શ્રી ૫ શ્રી સિદ્ધિરત્નજી તત્શિષ્ય મહાધ્યાત્મજ્ઞાનધારક અનેકભવ્યજીવપ્રતિબોધક ગણેશગજેંદ્રાન્ પ્રભૂ શ્રી ૫ શ્રી મેઘરત્નજી તચ્છિષ્યોત્તમ સકલસાધુશિરોમણિ સચ્ચારિત્રપાત્રાન્ દ્વાદશતપોવિધિવિચિત્રાન્ ગણેશશ્રી અમરરત્નજી તત્શિષ્ય સકલવિદ્યાગર બુદ્ધિસાગર અનેકલાવણ્યયુક્તાન્ સમગ્રાગમજ્ઞાનપ્રવિણ મહામુનેંદ્ર ગણેશ પ્રભૂ શ્રી ૫ શ્રી શિવરત્નજી તચ્છિષ્ય આજ્ઞાકારી મુનિ ઉદયરત્નેન લિપિચક્રે. ૫.સં.૩૩-૧૩, ખેડા ભં.૩. (૨) સં.૧૮૭૮ના અષાડ શુદિ ૫ તીથૌ વાર બુધે લ. ખેટકપુર મધ્યે રસુલપરામાં ઋષભપ્રસાદાત્ ૫. હંસરત્ન શિ. સહજરત્ન શિ. ગુલાબરત્ન શિ. ધીરમરત્ન શિ. મુનિ લલિતરત્ન લિ. ૫.સં.૬૭-૧૨, ખેડા ભં.૩. (૩) સર્વગાથા ૪૨૫ સુભાષિત ૯ શ્લોકસંખ્યા ૬૭૫ ચતુર્થ ખંડે. ચારે ખંડે સર્વગાથા ૯૦૫ ગ્રંથાગ્રંથ શ્લોકસંખ્યા ૧૪૫૯ સં.૧૮૫૧ આસાઢ વિદ ઐકાદશ્યાં શનીવાસરે કૃષ્ણપક્ષે સકલ ભટ્ટારકજી શ્રી શ્રી ૧૦૦૮ શ્રીશ્રી વિજયધર્મસૂરીશ્વરજી તત્શિષ્ય ૫. દેવવિજયજી તત્શિષ્ય ૫. તીર્થવિજયગણિ લિપીચક્રં. શ્રી મુહીયાં મધ્યે. શ્રીરસ્તુ, કલ્યાણમસ્તુ, શ્રી ભદ્રંભૂયાત, શુભંભવતુશ્રી પાર્શ્વરાયજી પ્રશાદાત, લેખકપાઠકયોઃ. ૫.સં.૪૧-૧૪, અનંત.ભં. (૪) સં. ૧૭૬૮, શ્લો.૧૪૫૯, ૫.સં.૩૨, લીં.ભં. દા.૪૨ નં.૧૨. [મુપુગૂહસૂચી.]

(૨૦૭૦) ધમ્મિલ રાસ ૩ ખંડ ૧૦૦૬ કડી ૨ સં.૧૭૧૫ [૬] કા.શુ. ૧૩ ગુરુ

આદિ – સ્વસ્તિ શ્રી સુખદાયકા, ત્રિભુવન-માતા જેહ,
પ્રણમું હું નિતિ પ્રેમ શું, ધુરિ સરસતિ ધરી નેહ. ૧
સાનિધિ કરજો સારદા, દોલતિદાઈ દેવિ;
કરતાં તપ ઉપરિ કથા, વદનઈ વસયો હેવિ. ૨
માણિક્યસાગર મુનિ નિપુણ, મુઝ ગુરૂ મહિમાવંત;
ચરણ નમું તસુ ચાહ સું, વિદ્યમાન જસવંત. ૩
કાવ્યકુંડલીયા કવિતવર, શ્લોક સવાયા ભેઉ;
ગાહા ગૂઢા ગીત બહૂ, યમક રૂપક ભેય જેઉ. ૪
છંદ વસ્તુ ને છપ્પયા, દુગ્ધક દોધક ભાતિ;
અડયલ મડયલ આરયા, ચૌટીઆ ચોપઈ જાતિ. ૫
ધૂઆ દૂમેલા પધ્ધડી, અડિલ પદ્ધાદિ અનેક;

ભેદ ન લહૂં એહના ભલા, વલી માત્રાદિ વિવેક. ૬
હું જડમતિ ન લહું કિમ એ, સગવટ સખર સંવાદ;
માંડુ જોડણ મનિ ધરી, સદ્‌ગુરૂ દેજ્યો સાદ. ૭
નિષ્ઠુર નવય નિદાન તજિ, વાંછા પંચ વિનિષ્ટ;
પરિહરિનઈ જે તપ તપઇ, સો લહે સુખ વિશિષ્ટ. ૮
યતઃ પચ્ચખાણુસ્સ ફલં, ૪હપરલોએ અહોઇ દુવિહંતુ;
૪હલોએ **ધન્નિમલા**ઇ, દામવગ માઇ પરલોએ, ૧
—ઇતિ આવશ્યકે પ્રત્યાખ્યાનનિર્યુક્તૌ.
કામભોગ વાંછા કરી, આંબિલતપ અભિરામ,
ભજ્યો **ધન્નિમલ** લહિઉ તદ્‌ભવિ, રાજઋદ્ધિરો ધામ. ૯
કવણ **ધન્નિમલ** કેહવા, કવણ માય કુંણ તાય;
કિણિ કારણિ તપ કિઉં, તે સુણજ્યો ચિત્ત લાય. ૧૦
અંત – શ્રી **આવશ્યક** સૂત્રમાં પચ્ચખાણુ પરભાવિ રે,
બૃહદ્‌ વૃત્તિ વિસ્તર કહિઓ, **ધન્નિમલ** સંબંધ સુભાવે રે.
તે મેં તિહાંથી આણીઓ, લધુ **ધન્નિમલ**ચરિત્રથી લીધો રે;
વૃદ્ધ ચરિત્ર માંહે વલી, સંબંધ એમ છઈ સીધો રે.
વલી **વસુદેવ**ની હિંડીમાં **ધન્નિમલ** હિંડી ધુરહી જ ભાસિ રે,
ગૌતમ શ્રેણિક આગલિ તપથી ફલપત્તિ પરકાસી રે.
ચિહું ગ્રંથ ચોકસ કરી અધિકાર **ધન્નિમલ**નો આણ્યો રે,
કાંઈક અધિકું ઉછું કહિઉં મિચ્છા દુક્કડ મેં દાખ્યો રે.
ધન્નિમલ વિલાસિમા ધુર થકી સગવાસેં સઘળી જોડી રે;
કરજ્યો શુદ્ધ કવિયણ તુમ્હે કહું છું હું બે કર જોડી રે.
દેશી ચોપાઇ ને દૂહા સુભાષિત સહિત સુજાણો રે;
ગ્રંથાગર કીધો ગણી સોલસે પાંત્રીસ પરમાણો રે.
ગચ્છિ **અંચલિ** ગુરૂ રાજીઆ શ્રી **સુમતિસાગરસૂરિ** શિષ્યો રે;
શ્રી **ગજસાગર** સૂરિવર તસુ પાટિ **પુણ્યરત્નસૂરિ** દક્ષો રે.
પાટ પ્રભાકર તેહના વિદ્યમાન વિરાજે રે;
ગુણરત્નસૂરિ ક્ષમા ગુણે વલી શીલ વિદ્યા ગુણિં ગાજિ રે.
ગજસાગરસૂરિ ગુરૂ તણા પંડિત શિષ્ય પ્રતાપી રે,
લલીતસાગર લીલાકરૂ જગતીઈ જસુ કીરતિ વ્યાપી રે;
શિષ્ય પ્રથમ સુશોભતા **માણિક્યસાગર** મુનિરાજે રે.

મુઝ ગુરૂ તે મહિમાનિલો સિધાંત સસાનિધિ કાજે રે;
સંવત **કુંથુ સંખ્યા દો એકે મહાવ્રત** મહાવીરને જાણો રે.
સુચિ કાર્તિક તેરસિ રેવતિ ગુરૂવાર સિદ્ધિયોગ વષાણો રે;
ત્રીજે ખંડે ત્રેવીસમી કહી ઢાલ થયાં કલ્યાણો રે.
ધર્મિલવિલાસ ધન્યાસીઇ પૂરણ ચડ્યો પ્રમાણો રે.
ન્યાનસાગર કહે નેહ સ્યું શ્રી સંપતે સુષ શ્રીકારો રે,
દિનદિન દોલત દીપજ્યો સુત સંપતિ સયલ પ્રકારો રે.

(૧) ગા.૪૦૨, ત્રણ ખંડ સર્વગાથા ૧૦૦૬, સુભાષિત ૨૦, ગ્રં. ૧૬૩૫. પ.સં.૩૫-૧૬, ખેડા.ભં.૩. (૨) ભાં.ઇ. સન ૧૮૮૭-૯૧ નં.૧૪૧૪. (૩) ત્રિષુ ખંડેષુ મિલિત્વા સર્વગાથા ૧૦૦૬, સુભાષિત ૨૦, ગ્રંથાગ્રં ૧૬૩૫. સંવત ૧૭૩૨ વર્ષે ફાગુણ સુદિ ૭ દિને કેસરવિજયેન લિખિતં. પ્ર.કા.ભં. વડોદરા નં.૨૬૭. (૪) ગ. શ્રી વિદ્યાસાગર લીપીકૃત્વા ઉચ્છકેન સ્તંભતીર્થ મધ્યે સં.૧૭૨૯ વર્ષે જેઠ શુદિ ગણેસ તિથૌ. પ.સં.૪૯-૧૩, ડે.ભં. દા.૪૨. [ડિકેટલોગભા૪ વૉ.૧૯ ભા.૨, મુપુગૂહસૂચી, હૅજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૫૦૦).]

(૨૦૭૧) + ઇલાચીકુમાર ચોપાઈ [અથવા **રાસ**] ૧૬ ઢાળ ૧૮૭ કડી ૨.સં.૧૭૧૯ આસો શુદ ૨ બુધવાર શેખપુરમાં

આદિ – દૂહા.

સકલ સિદ્ધિદાઈક સદા, પ્રણમિ જિનવરપાય
ઇલાપુત્ર ઋષિ ગાવતાં આપઈ વચનવિલાસ. ૧
વલી **બ્રાહ્મિ**ની લીપિ ભલી, પંચમાંગિ ધુરિ જેહ,
ગણધર પ્રણમે જેહનઇ હું પણિ પ્રણમું તેહ. ૨
માણિક્યસાગર મુઝ ગુરૂ, જ્ઞાનદષ્ટિદાતાર,
પ્રણમું હું પય તેહના, વાણી હુઈ વિસ્તાર. ૩

આદિ – ઢાલ ૧૬ રાગ ધન્યાસી.
શાંતિજિન ભામડલે જાઉં – એ દેશી.

*

ગચ્છપતિ **વિધિપક્ષ** વિરાજઇ, **ગુણરત્નસૂરિ** કાજઇ, બે. ૮
લલિતસાગર બુધ લાવણ્યધારિ, તસ શીષ્ય પ્રથમ સુખકારિ, બે. ૯
માણિક્યસાગર મુનિ સુપ્રકારી, મુઝ ગુરૂ જ્ઞાનદાતારી, બે. ૧૦
તે ગુરૂ તણા લહી સુપસાયા, મેં **ઇલાપુત્ર** ઋષિ ગાયા, બે. ૧૧

સૂત્ર આવશ્યકને નિરધારે, વૃંદારવૃત્તી અણુસારે. બે. ૧૨
વળી ઋષિમંડલમાંથી લીધું, એ અધિકાર મેં સીધું, બે. ૧૩
તિણુથી ન્યનઅધિક જે ભાખ્યો, તે મિચ્છામિ દુક્કડ મેં ભાખ્યો,
બે. ૧૪
ગ્રંથાગ્રંથ અખર ગુણુ આણ્યો, બેસેં ઉગુણુસકિ જાણ્યો, બે. ૧૫
(પા. વીસે સતસઠિ જાણ્યો.)
સંવત સતર ઉગણીસા વરષે, સેષપુરે મન હરષે, બે. ૧૬
આસો સુદિ દ્વિતીયા દિન સારેં, હસ્ત નક્ષત્ર બુધવારે, બે. ૧૭
જ્ઞાનસાગર ઇં સંધ આસીસા, દિનદિન ઘુઈ સુજગીસા, બે. ૧૮
જસુ સાનિધિ સાધુ ચરિત પાલઈ, જ્ઞાનચારિત-અજૂઆલેં બે. ૧૯

(૧) પં. લક્ષ્મીવિજય શિ. હેમરાજેન લિ. સિદ્ધક્ષેત્રે સં.૧૮૦૩ માર્ગશીર્ષ વદિ ૧૩ શનૌ. પ.સં.૮–૧૬, ઝીં. પો.૪૦ નં.૨૦૩. (૨) મહો. પં. લાવણ્યવિજય શિ. પં. નિત્યવિજયગણિભિઃ શ્રાવિકા માણિક-બાઇ પઠનાર્થં સાધ્વી માણિક્યશ્રી શિષ્યણી સાધ્વી પ્રેમશ્રી વચનાત્ સં. ૧૭૪૫ વૈ. શુદિ ૨ શુક્રે શ્રી સૂરતિ બંદિર મધ્યે. મુક્તિ. નં.૨૩૭૦. (૩) મુનિ જ્ઞાનસાગરગણિ લિ. ભુજપુર મધ્યે. પ.સં.૭–૧૫, મ.જૈ.વિ. નં.૪૩૫. (૪) લોવડી મધ્યે મુનિ ધર્મહર્ષગણિ લિ. પ.સં.૧૦–૧૪, પ્રથમનાં બે પત્ર નથી, મ.જૈ.વિ. નં.૪૩૬. (૫) સં.૧૮૬૫ મૃગસીર વ.૬ શુક્રે લ. મુનિ કુસલવિજયેન વડાલિ નગરે. પ.સં.૧૧–૧૧, ઈડર ભં. (૬) સં.૧૮૫૦ શાકે ૧૭૧૫ માધ વસંત ઋતુ વ.૪ ભોમે. લિ. ઋ. દેવજી મહવા બિંદરે લ. હસ્ત નક્ષત્રે મધ્યાંનસમય. પ.સં.૭–૧૬, સંઘ ભં. પાલણપુર દા.૪૫ નં.૧૫. (૭) વા. લાલચંદ્રગણિ તત્શિ. દાનચંદ્રગણિ મુનિ વિમલચંદ્ર લિષિતં નવાનગર મધ્યે. પ.સં.૯–૧૩, સીમંધર. દા.૨૨ નં.૨૬. (૮) પ.સં.૧૦–૧૨, સીમંધર. દા.૨૨ નં.૧૩. (૯) સં.૧૭૭૦ અંચલગચ્છે ભ. વિદ્યાસાગરસૂરિ રાજ્યે વા. સહજસુંદર શિ. મુનિ નિત્ય-લાભેન લિ. રાજનગર મધ્યે માહ વદિ ૧૩ સોમે સા વાછડા પુત્ર સા. ધર્મચંદ પઠનાર્થં. પ.સં.૧૧–૧૨, સીમંધર. દા.૨૦ નં.૧૬. (૧૦) સં. ૧૭૨૭ કા. વદિ ૯ ગુરૌ રારીપુરે પં. ધનવિમલ લ. શિ. હેમવિમલ શિ. લબ્ધિવિમલ વાચનકૃતે. પ.સં.૧૮–૧૪, સીમંધર. દા.૨૦. (૧૧) પ.સં. ૬–૧૭, ઘોઘા ભં. દા.૧૩. (૧૨) સર્વગાથા ૧૮૭ સં.૧૭૬૮ ચૈ. વદિ ૧૦ સોમે કટુસણ ગ્રામે પં. અમરવિજયગણિ શિષ્ય ભાઈ નથુજી લ.

પ.સં.૧૨-૧૩, ખેડા ભં.૧ દા.૭ નં.૮૫. (૧૩) સં.૧૭ ૧૮૦૦ [?] વર્ષે આસાઢ વદિ ૭ પં. જ્ઞનસાગર લ. મુ. મુંહનવિજય પઠનાર્થં વાચનાર્થં. પ.સં.૧૦-૧૩, ખેડા ભં.૧ દા.૬ નં.૨૭. (૧૪) સં.૧૭૩૦ માહ શુદિ ૧૩ રવૌ પુષ્પ નક્ષત્રે રાજનગર અહમ્મદાવાદ મધ્યે પં. વિદ્યાચંદ્ર શિ. પં. ઉત્તમચંદ્રેણા લિ. પ.સં.૧૪-૧૬, ખેડા ભં.૩. (૧૫) ભ. વિજયમાનસૂરિ શિ. ગણિ આણંદવિજયઃ સ્વવાચનકૃતે સં.૧૭૬૯ શ્રા. સુદિ ૫ રવૌ શ્રી શાંતિનાથની રક્ષા. પ.સં.૮-૧૫, ખેડા ભં.૩. (૧૬) ખંભાયતિ બિંદરે સં.૧૭૬૫. પ.સં.૫-૧૬, ખેડા ભં.૩. (૧૭) સં.૧૮૧૦ ભા.શુદિ ૧૦ ગુરૌ લિ. ઋ. હેમચંદ શિ. ઋ. કલ્યાણજી આત્માર્થે સિહાણી મધ્યે. પ.સં.૪-૧૯, ખેડા ભં.૩. (૧૮) પં. શ્રીચંદ મુનિ લિષતં. પ.સં.૮-૧૩, પાદરા ભં. નં.૨૧. (૧૯) પ.સં.૧૭, જય. પો.૬૭. (૨૦) પ.સં.૯, ચતુ. પો.૨. (૨૧) પ્રતિ ૧૯મી સદીની, પ.સં.૯, જિ.ચા. પો.૭૯ નં.૧૯૬૦. (૨૨) સં.૧૭૩૬ આસો વ.૧૦ લિ. પં. તિલકસાગરેણ સુશ્રાવિકા પુણ્યપ્રભાવિકા બીબી કમનુ પઠનાર્થં. પ.સં.૧૫-૯, મો. સુરત, પો.૧૨૭. (૨૩) પ.સં.૭-૧૩, વડા ચૌટા ઉ. પો.૧૯. (૨૪) સં.૧૭૭૯ જ્યે.વ.૫ કટારિઆ નગર મધ્યે પં. ચતુરસાગર શિ. પં. લાલસાગર શિ. વિશેષસાગર લિ. પ.સં.૧૫, પ્ર.કા.ભં. નં.૮૯૧. (૨૪) પં. નિત્યવિજય શિ. ગ. જયવિજય લ.સં.૧૭૬૮ વિર્મગામ મધ્યે. પ.સં.૧૩-૧૨, મો. મો. સાગર ઉ. પાટણ દા.૮ નં.૨૬. (૨૫) ભાં.ઇ. સને ૧૮૮૨-૩ નં.૨૪૨. (૨૬) સં.૧૯૨૯ ફા.શુ.૬ મંગલ પાટણ વાગલ પાડા મધ્યે ઋષભપ્રસાદાત્ લિ. જગજીવન. પા.ભં. (૨૭) સં.૧૭૩૬ ચૈત્રાદિ વર્ષે ચૈ.શુ.૧૨ શુક્રે વઢવાણ મધ્યે લિ. ઋ. ધનજી શિ. ઋ. જસવંત નારાયણેન લિ. વિદ્યાશાળા અમ. (૨૮) ઇતિશ્રી ભાવવિષયે ઈલાકુમાર ચોપાઈ લિખિતં ભુજન(ગ)રે મુનિ સુમતિવિજય, શ્રી રસ્તુ, કલ્યાણમસ્તુ સા ધનરાજ તત્પુત્ર સા સેજપાલની પઠનકૃતે. પ્ર.કા.ભં. (૨૯) માણેક ભં. (૩૦) સકલપંડિતશિરોમણી પં. કૃષ્ણવિનય શિ. મુનિ મોહનવિજય લિ. સં.૧૮૫૧ મહા વદ ૨. પ.સં.૧૫-૧૧, આ.ક.ભં. (૩૧) પ.સં.૭-૧૭, આ.ક.ભં. (૩૨) પ.સં.૧૦-૧૨, વી.પા. (૩૩) પ.સં.૯-૧૩, વી.પા. (૩૪) સં.૧૭૮૮ ચૈ.વ.૩૦ શનૌ લ. શ્રી શિવજી લિ. સ્વઅર્થેણ નૌતનપુરે. પ.સં.૫-૧૭, ધો.ભં. આ પ્રતમાં ૯મી-૧૦મી કડી નથી. તેને બદલે એક કડી એ મૂકી છે કે: સૂત્ર આવશ્યક એ નિરધારી, બ્રહદવ્રત અણુસારી. (૩૫) સં.૧૯૨૪ વૈશાખ

શુદિ ૧૫ શનિવાસરે લી. ઋષજી હીરાચંદજી તસ્ય શીષ્ય સુરજમલ લખિતા ગ્રામ જાવરા મધ્યે વાસી મારવાડી સોઝતકા. પ.સં.૧૧–૧૨, ધો.ભં. (૩૬) સર્વસંખ્યા શ્લો.૨૮૮ લ. પં. તેજવિજય. પ.સં.૪–૨૧, ગા.ભં. (૩૭) પ.સં.૧૮, પ્રે.ર.સં. (૩૮) સર્વગાથા ૧૮૭ ગ્રંથાગ્ર ૨૬૭ સં.૧૭૩૫ વર્ષે પોસ શુદિ ૨ વાર શુક્રે લિ. પ.સં.૧૦–૧૧, વિ.ધ.ભં. (૩૯) સં.૧૮૦૮ વર્ષે શાકે ૧૬૭૩ પ્રવર્ત્તમાને માહમાસે કૃષ્ણપક્ષે ૪ બુધવાસરે લ. ભુજનગર મધ્યે પૂ. ઋ. ગોવર્દ્ધનજી તત્શિ. રાયચંદજી તત્શિ. નાથા લિ. ભુજનગરે. પ.સં.૮–૧૪, રાજકોટ પૂ. અ. [આલિસ્ટ-ઑફ ભા.૨, ડિકેટલોગભાઇ વૉ.૧૯ ભા.૨, મુપુગૂહસૂચી (માણિક્યસાગરને નામે પણ), લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૧૫૮, ૨૪૪, ૨૬૬ – માણિક્યસાગરને નામે, ૨૬૮, ૨૬૯, ૨૭૫, ૩૯૫, ૪૨૫, ૪૪૫, ૪૬૯).]

[પ્રકાશિત : ૧. એલાચીકુમારનો રાસ તથા બાર ભાવના અને અઢાર પાપસ્થાનકાદિનો સંગ્રહ.]

(૨૦૭૨) શાંતિનાથ રાસ [અથવા **ચરિત્ર** અથવા **ચોપાઈ**] ૬૨ ઢાળ ૧૪૩૫ કડી ૨.સં.૧૭૨૦ કાર્તિક વદ ૧૧ રવિ પાટણમાં

આદિ –

દૂહા.

સકલ સુખસંપત્તિકરણ, **ગડી પાસ** જિણંદ,
પ્રણમું પદ કર જોડીનઈ, સેવક નયણાંણંદ. ૧
સરસ સબંધ શ્રી **શાંતિ**નો, ચઉપઈ કરતાં ચાહિ,
સાંનિધિ કરયો સાહિબા, મહિર કરી મન માંહિ. ૨
વાગ્વાણી પ્રણમું વળી, વાહન હંસ મરાલ,
સિદ્ધિબુદ્ધિ હોઈ સદા, નામઈ મંગલમાલ. ૩
માણિક્યસાગર મુઝ ગુરૂ, અતિસયવંત અપાર,
પ્રણમું હું પાય તેહના, વાણી હુઇ વિસ્તાર. ૪
ઉત્તરાધ્યયન અઢારમઇ ચક્રીનઇ અધિકાર,
બોલ્યા આણિ બુદ્ધિ કરી, વૃત્તિ થકી વિસ્તાર. ૫
બાર ભવંતરનો ચરી, કહસ્યું મનનેં કોડિ,
સદગુરૂ સુપસાઇ કરી, જોયૈં હાસ્યેં જોડિ. ૭

અંત – રાગ ધન્યાસી. દીઠો રે દીઠો રે વામાકો નંદન દીઠો – એ દેશી.

ઉત્તરાધ્યયન વૃત્તિથી એ મેં. સંબંધ સરસ દીપાયો,
હેમસુરીકૃત **શાંતિચરીત્રથે**, વિધવિધ ભાવ બણાયો. શાંતિ. ૩

ધવલધિંગ ગોડીને સાંનિધ સુષસંપતિ બહુ પાયો,
પૂરણ શાંતિ પ્રભૂકો કીનો, સરસ સંબંધ સવાયો રે. ૪
સંવત સતર વીસોત્તર વરસે કાર્તિક વદિ સુખકાર રે,
એકાદસી અમૃત સિદ્ધયોગે, હસ્ત નક્ષત્ર રવિવાર રે. ૫
અંચલગણી ગિરુઆ ગછપતિ, શ્રી ગજસાગરસૂરિ રે,
શ્રી પુણ્યરત્નસૂરિ તિણકે પાટે, પ્રતપ્યા પુણ્યપડૂર રે. ૬
તાસ પાટપ્રભાકર દિનકર, દિનદિન અધિક સવાઇ,
શ્રી ગુણરત્નસૂરી ગછપતિ કે, સોહાસણિ ગુણ ગાંઇ રે. ૭
શ્રી ગજસાગરસૂરી તણા શિષ્ય, લલિતસાગર બુધ સોહઈ,
માણિક્યસાગર મુનિ તિનકે શિષ્ય, મુઝ ગુરૂ ભવિમન મોહે રે. ૮
તિણ ગુરૂકી સાંનિધ સ્યું સાહિબ, શાંતિ જિનકે ગુણ ગાએ,
પાટણ નયરમઈ સંઘ સુશ્રાવક, દોલતિવંત દિપાઈ રે. ૯
ગ્રંથમાન શ્રી શાંતિકે રાસકો, શ્લોક બાવીસસે ઉપર પાંચ,
ગ્રંથાગર અક્ષર ગુનિ કીનો, ધનમેં નહિ ષલષંચ રે. ૧૦
રાગ ધન્યાસીમેં ઢાલ બાસઠિમી, ન્યાનસાગર કહી રંગે,
રાગ તણે ઉપયોગે સુકંઠી, ગાવજ્યો સરસ સુરંગે રે. ૧૧

– શાંતિસર સ્વામી ગાયઉ.

(૧) ગ્રંથાગ્રંથ ૨૨૧૫, પ.સં.૮૩–૧૨, ખેડા ભં.૧ દા.૬ નં.૩૮. (૨) સં.૧૭૫૩ જ્યે. વદિ ૯ ગુરૂવાસરે રાજનગરે તપગછે લિપિકૃતો ઉદયરત્ન હંસરત્નાભ્યાં. ખેડા ભં.૧. (૩) સર્વગાથા ૧૪૧૬, ગ્રં.૨૨૦૫, પ.સં.૮૨–૧૧, સીમંધર. દા.૨૦ નં.૮. (૪) સર્વગાથા ૧૪૩૫ શ્લોક ૨૨૦(૫) સં.૧૮૦૭ ફા.શુ.૩ આદિત્યે ભ. જ્ઞાનરત્નસૂરિ-પં. કલ્યાણરત્ન મુ. પ્રેમરત્ન લિ. ખેટકપુર ભીડભંડનપ્રસાદાત્. પ.સં.૫૯–૧૩, ઝીં. દા. ૩૨ નં.૧૫૫. (૪) પ.સં.૫૨–૧૫, લા.ભં. નં.૪૮૯. (૫) પ.સં.૪૮–૧૫, મો.સુરત પો.૧૨૭. (૬) સં.૧૭૩૫ કા.શુ.૫ ગુરૂ માણિક્યસોમ લ. શ્રાવિકા શ્રાણી પઠનાર્થં. પ.સં.૬૩, શાંતિ.ભં. દા.૧૧૨ નં.૪. (૭) સકલમંગલીક મહોપાધ્યાય શ્રી યશોવિજય (જુઓ સં. ૧૭૧૧ના ક્રમમાં) શિ. પં. ગુણવિજય શિ. ગ. કેસરવિજય લિ. સં.૧૭૬૪ પો.શુ.૩ અમ્મદપુર ચોમાસું. પ.સં.૬૪, પ્ર.કા.ભં. નં.૬૬૨. (૮) સં.૧૭૯૨ ફા.કૃ.૧૩ શનૌ. વિદ્યાશાળા અમ. (૯) સર્વશ્લોક બાવીસસે ઉપર પાંચ અધિક છે ઇતિશ્રી શાંતિનાથ રાસ સંપૂર્ણ સંવત્ ૧૭૭૯ વર્ષે આસો સુદિ ૧૩ સોમે ગણિ રત્નવિજય લિષીત

સહર્ષેણુ. છ. ગુ.વિ.ભં. (૧૦) પ.સં.૪૭-૧૬, મો.ભં. [જૈહાપ્રોસ્ટા, મુપુગૂહસૂચી.]

(૨૦૭૩) ચિત્રસંભૂતિ ચોપાઈ ૩૯ ઢાળ ૭૪૫ કડી ૨.સં.૧૭૨૧ પોષ શુ.૧૫ ગુરુ શેખપુરે

અંત – પ્રથમ નમુ પરમેસરૂ, સકલ સિદ્ધિદાતાર,
ધવલધીંગ **ગોડી** ધણી, સેવક સાનિધિકાર. ૧
ગણધર શ્રી **ગૌતમ** પ્રમુષિ સૂત્ર તણુઇ ધુરિ જેહ,
પ્રણમીજઇ શ્રુતદેવતા, હું પણુ પ્રણમું તેહ. ૨
પાલિ જેણે પોઢો કીઉ, જ્ઞાન દીઉં મન લાય,
માણિકસાગર મુઝ ગુરૂ, પ્રણમુ તેહના પાય. ૩
ગુણ ગાતાં અણગારના મુઝ મનિ અતિઉલ્લાસ,
સાનિધિ કરયો શિષ્યની, થાઈ સફલ પ્રયાસ. ૪
ચિત્રસંભૂતિ તણું ચરિત, સરસ ઘણું શ્રીકાર,
શ્રીમુષિ **વીર** વષાણીઉ, **ઉત્તરાધ્યયન** મઝારિ. ૫
તે હું આણીસ તિહા થકી **વૃત્તિ** થકી વિસ્તાર,
ઉપદેશચિંતામણી પ્રમુષ, ગ્રંથ ચરિત સવિ ધાર. ૬
ચારિત લેઇ ચિત્તમાં, ધરે દુગંછા સોઈ,
ચિત્ર અને **સંભૂતિ** જીઉં, નીચ કુલે નર હોઈ. ૭

અંત – ઢાલ રાગ ધન્યાસી. પાસજી પાદ લુહારીઇ – દેશી.
ભવિયણ **ચિત્રસંભૂતિ**નઉ સંબંધ હીઇઅડઇ ધારી રે,
ત્યજી નીચાણાં તુ મૌન એ સંયમ કરો દુગંછા વામી રે.
સેવ્યઉ ભરત આદિ ઘણા, વિધિ સ્યું શ્રી જિનધર્મ રે,
નવનિદાન નઈ એહનો કાંહેક, બાલાંના લહી મર્મ રે. ૨
વ્યતિકર **ચિત્ર સંભૂતિ**નઉ, શ્રી **ઉત્તરાધ્યયન**ની વૃત્તિ રે;
છઈ **ઉપદેશચિંતામણિ** માહઈ આણ્યો તસ અનુવૃત્તિ રે. ૩
ઉપદેશશાલકણિકા માંહિ, ઇમ અધિકાર છઈ એહો રે;
ત્રેસઠિ શલાકા ચરિતમાં લક્ષ્યો, **હેમસૂરિ** ઈમ તેહો રે. ૪
ચઉકસ કરી ચિહું ગ્રંથથી, એ અધિકાર મેં આખ્યો રે;
મિછા દુઃકડ મુઝ હુજ્યો, કાંઇ ન્યૂન અધિક જે ભાખ્યો રે. ૫
અંચલગચ્છઇ ગિરૂઆ ગચ્છનાયક, શ્રી **ગુણરત્ન** સૂરીંદો રે;
શ્રી **ક્ષમારત્ન**સૂરિ તસ પાટિં, દીપઈ જ્ઞાનદિણંદો રે. ૬

બુધ શ્રી **લલિતસાગર** તણા, શિષ્ય પ્રથમ સુખકારી રે;
માણિક્યસાગર મુનિવર મુઝ ગુરૂ જ્ઞાનદાતારી રે. ૭
તે ગુરૂનેં સુપસાઉલે મેં ચિત્ર મુનીસર ગાયો રે,
ધવલધિંગ **ગોડીજી** સાનિધિ **સરસ** સંબંધ સુહાયો રે. ૮
પોસ શુકલ પડવે ગુરૂવાસરે, સંવત **સતર ઈકવીસે** રે;
પૂરવાષાઢિં રાસ કીઉ પૂરણ, સિદ્ધિયોગે સુજગીસે રે. ૯
સરવ મિલિ ઈગ્યારસેં ગ્રંથાગર થયો માનો રે;
કીધી ચોંપઈ ચુંપ સ્યું **શેખપુરે**ં શુભ થાનો રે. ૧૦
ઢાલ ઉગણચાલીસમી **ન્યાનસાગર** બુધ વારૂ રે,
કહી ધન્યાસીમાં સુણો દીઇ દોલતિ દીદારૂ રે. ૧૧

(૧) પ.ક.૨૫થા ૫૯, તેમાં પ.ક.૨૯થી ૪૭, જૂની અને સારી પ્રત, ખેડા ભં. દા.૭ નં.૬૮. (પછી આ કવિના આર્દ્રકુમાર અને સનતકુમાર રાસ છે) ખેડા ભં. (૨) સં.૧૭૪૧ શાકે ૧૬૦૬ ભા.શુ.૧૪ માર્તંડવાસરે **સ્તં**ભતીર્થે ગ્રં.૧૧૦૦. પ.સં.૪૫-૧૧, ખેડા ભં.૩. (૩) સં.૧૭૩૧ શાકે ૧૬૨૩(?) આસાઢ શુ.૧ સોમે. પ.સ.૩૮, શાંતિ. ભં. દા.૧૧૨ નં.૫. (૪) પ.સ.૨૩, પ્ર.કા.ભં. નં.૩૭૨. (૫) સર્વગાથા ૭૪૫ શ્લોકસંખ્યા ૧૧૦૦ સં.૧૭૫૦ આસો વ.૩ શુક્રે **અં**ચલગચ્છે વા. **ભા**વશેખર-**બુ**દ્ધિશેખરગણિ - **રા**જશેખરગણિ - મુ. **લ**ક્ષ્મીશેખરેણ લિ. **મ**નરા બિંદરે **શી**તલનાથ પ્રસાદાત્ કચ્છ દેશે. પ.સં.૨૬-૧૫, વ.૨૧. (આમાં રચ્યા સં. ૧૭૩૧ જણાવેલ છે). (૬) સં.૧૭૬૧ ફા.શુ.૨ બુધે **કા**સ્મીર પુરે લ. પં. **સિદ્ધ**સોમ-ગ. કેસરસોમ લ. પં. ઇંદ્રસોમગણિ વાચનાર્થં. પ.સં.૨૮-૧૬, વી.ઉ.ભં. દા.૧૭. (૭) સં.૧૭૮૭ આસો શુ.૪ રવિ કોડારા **સહ**જશેખર-**જ**ગતશેખરેણ લ. **ક**મલહર્ષ વાચનાર્થં. પ.સં.૨૫-૧૫, મ.જૈ. વિ. નં.૪૪૭. (૮) પ.સં.૩૩-૧૩, વિ.ધ.ભં. (૯) લ.સં.૧૭૩૪ શ્લો.૧૧૦૦, લીં.ભં. દા.૪૨ નં.૧૩. (૧૦) પ.સં.૩૩-૧૫, રત્ન.ભં. દા.૪૩ નં.૫૧. (૧૧) પા.ભં.૧. (૧૨) ચં.ભં. [મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૩૨૭).]

(૨૦૭૪) [+] **ધન્ના [કાકન્દી] અણગાર સ્વાધ્યાય** [અથવા ઢાળિયાં]
૫૯ કડી ૨.સં.૧૭૨૧ શ્રાવણ સુદ ૨ શુક્ર ખસગામમાં
આદિ - કરમરૂપ અરિ જીપવા, ધીર પુરૂષ **મહાવીર**
પ્રણમું તેહના પયકમલ, એકચિત સાહસધીર. ૧

ગુણ ધન્ના અણગારના, કહઈતા મન હોડિ
સાનિધિ કરયો વીરજિન !, જો પઈં થાયઇ જોડિ. ૨

અંત – રહી ગ્રીમાસિ **સતર એકવીસૈ**, શ્રી ખસગામ મઝારિજી;
શ્રાવણ સુદિ તિથિ બીજ તિણઇ દિનિ, ભગુનંદન ભલઇ વારજી. ૫૮
મુજ ગુરૂ મુનિશ્રી **માણિક્યસાગર**, પામી તાસ પસાયજી;
ઈમ અણગાર **ધન્ના**ના હરષઈ, **જ્ઞાનસાગર** ગુણ ગાયજી. ૫૯

(૧) સં.૧૭૮૪નો ગ્રોપડો, જશ.સં. (૨) પ્ર.કા.ભં. [મુપુગૂહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૫૨, ૫૧૫, ૫૭૭).]

[પ્રકાશિત : ૧. મોટું સઝાયમાલા સંગ્રહ. ૨. જૈન સઝાયસંગ્રહ (સારાભાઈ નવાબ).]

(૨૦૭૫) રામચંદ્ર લેખ ૫ ઢાળ ૨.સં.૧૭૨૩ આસો સુદ ૧૩

આદિ – ઢાલ બિંદલીની દેશી.

સ્વસ્તિ શ્રી **લંકા** જ્યાંહિ, આરામ પદમવન ત્યાંહિ હો, વાંચે સસિવયણી,
લખઇ **રામજી** વિરહનુ લેષ, **સીતા** ઉપરિ સુવિશેષ હો, માને નૃગનયણી. ૧
લષી લેષનિ મૂંદ્રડી એક, વાયુસુતનિં દીધી વિવેકિ હો, **સીતા** શશિવયણી,
લેષમુદ્રિકા **હનુમંત** જાઇ, દીયાં **સીતા**નિં સુષદાઇ હો, સીતા. ૨

અંત – વિરહી હોવિ વાઉલા રે, ઓછું અધિકું જોય;
વાંચી લિષીઉં વાલહી રે, રીસ ન ધરજ્યો તેહ. વાં. ૭
સત્તર બેવીસઈ સહી રે, ઉજ્જવલ આસો માસિ; વાં.
લષ્યો લેષ તેરસિ દિનઇ રે, **જ્ઞાનસાગર** ઉલ્હાસ. વાં. ૮
વક્તાનું મન રંજસિ રે, શ્રોતાનઈ સુષદાય; વાં.
વિરહીદુખ ઓલ્હવિ રે, હૃદય અમીરસ થાય. વાં. ૯

(૧) સુશ્રાવિકા **મીઠિબાઇ** વાચનાર્થં. ૫.સં.૯-૧૧, ડે.ભં. દા.૭૦ નં.૯. (આમાં 'સ્થૂલભદ્ર નવરસો' પણ છે.) [મુપુગૂહસૂચી.]

(૨૦૭૬) આષાઢભૂતિ રાસ [અથવા **ચોપાઈ, પ્રબંધ, ઢાળો**] ૧૬ ઢાળ ૨૧૮ કડી ૨.સં.૧૭૨૪ પોષ વદ ૨ ચક્રાપુરીમાં

આદિ – દૂહા.

સકલ ઋદ્ધિ સમૃદ્ધિ કર, ત્રિભૂવનતિલક સમાન;

પ્રણમું **પાસ** જિણેસરૂ, નિરૂપમ જ્ઞાનનિધાન. ૧
ગોયમ આદઈ ગણુધરૂ, જે પ્રણમી નિતમેવ;
સાનિધકારી **સારદા**, તે પ્રણમું શ્રુતદેવ. ૨
માણિકસાગર મુનિ તણુઈ, ચરણે નામું સીસ;
મુઝ ગુરૂ તે મહિમાનિલો, પ્રણમુ વીસવાવીસ. ૩
સદગુરૂના સુપસાયથી, હોવઇ સરસ સંબંધ;
વચનવિલાસ વિશેષથી, પ્રગટ થાઈ પ્રબંધ. ૪
માયા પિંડ ન લ્યે જિકે, તે કહિએ નિગ્રંથ;
મુનિમારગ સૂધો ધરી, સાધઇ શિવપુરપંથ. ૫
લંપટ સરસ આહારના, જે થાઈ અણુગાર;
ચારિત છોડીને તિકે, માંડે ઘરવિવહાર. ૬
આષાઢભૂત અતુલીબલી, વિદ્યાનો આવાસ;
મુનિવર મોદિકલાલચઈ, પડિઉ નારીપાસ. ૭
એ ગુરૂવચન હીયે ધર્યો, તઉ પાંમઉ પ્રતિબોધ;
માનીનઈ મુંકી વલી, તરીઉ તે થઈ જોધ. ૮

અંત – **પિંડવિશુદ્ધિની** ટીકા માંહેથી એ અધિકાર મેં લીધો રે,
વલી **ઉપદેશચિંતામણિ** માંહિ એમ એ સંબંધ છઈ સીધો રે. ચા.૪
રસના રસમિં ઉછો અધિકઉ તિણથી જે કહીઉં જોજ્યો રે;
સંઘ તણી સાખિ મુઝ મિછા દુકડ હોજો રે. ચા. ૫
અંચલિગચ્છ ગિરૂઆ ગચ્છનાયક, શ્રી **ગુણરત્ન** સૂરિંદો રે;
તાસ પાટિ આચારય સૂરિવર, શ્રી **ક્ષમારત્ન** મુણિંદો રે. ૭
શ્રી ગજસાગરસૂરિ તણા શિષ્ય **લલિતસાગર** બુધ સોહઇ રે;
તાસ સીસ મુનિ **માણિકસાગર**, મુઝ ગુરૂ ભવિ મમ મોહઇ રે. ૮
તે ગુરૂનઉ સુપસાય લહીનઈં, **આષાઢભૂતિ** ઋષિ ગાયઉ રે;
ઋષભદેવની ઈ સંધની સાંનિધે, સરસ સંબંધ સવાયઉ રે. ૯
શ્રી **ચકાપુરી** ગામમાં, સંવત **સતર** ચઉવીસઇ રે,
પોષ કૃષ્ણ દ્વિતીયા પુષ્યારકિ, સિદ્ધિયોગિ સુજગીસ રે. ૧૦
કીધઉ પ્રત્યક્ષર ગણી, ગ્રંથાગરનઉં માનો રે;
એકાવન નઇ ત્રણિસઇં, લખજ્યો ચિત રાખી થાનો રે. ૧૧
સોલમી ઢાલ ધન્યાસીઈ પૂરણ ચઢી પરમાણો રે;

જ્ઞાનસાગર કવિ સંઘનઇ, નિતિ હોજ્યો પરવ કલ્યાણો રે. ૧૨

(૧) સં.૧૭૨૬ અષાઢ વ.૧૦ સોમે લિ. પૂજ્ય ઋ. યાદવજી-વીરપાલજી-નાગજી લિ. પ.સં.૯-૧૫, ઘોઘા ભં. દા.૧૬ નં.૧૯. (૨) સં.૧૭૨૯ આસો શુ.૧૧ રવિ લ. સુમતિદાસ પત્તને પ.સં.૧૦-૧૫, રા. એ.સો. બી.ડી.૧૯૬ નં.૧૮૭૦. (૩) સં.૧૭૩૭ ચૈ.શુ.૧૫ દિને, પ.સં. ૧૦-૧૫, જશ.સં. (૪) સં.૧૭૫૨ ભા.વ.૬ ડુંગરસાર લિ. તયરવાડા ગ્રામે. પ.સં.૧૧-૧૫, વિ.ને.ભં. નં.૩૨૧૫. (૫) ગાથા ૨૧૧ ગ્રં.૩૫૩ સં.૧૭૫૩ ફા.શુ.૧૧ રવિ. પ.સં.૬-૧૮, વિજાપુર. નં.૬૦૨. (૬) સુરત બંદિરે સુશ્રાવક દલમજિ સા લખાવિતં. પ.સં.૧૨-૧૨, સીમંધર. દા. ૨૦ નં.૧૭. (૭) પ.સં.૧૯-૧૪, સીમંધર. દા.૨૦ નં.૨૨. (૮) પં. વિજયસાગરગણિ-જ્ઞાનસાગરગણિ લિ. સં.૧૭૫૭ વર્ષે. પ.સં.૮-૧૫, તિલક. ભં. (૯) સં.૧૭૬૨ ફા.વ.૨ દિને, પ.સં.૯-૧૬, ડા.પાલણપુર દા.૩૬. (૧૦) સં.૧૭૭૧ વૈ.વ.૧૧ બુધે લિ. સિંધસાગર શ્રાવિકા નોલાદે વાચનાર્થે અથવા અન્ય વાચનીયં. પ.સં.૧૨-૧૨, ગો.ના. (૧૧) પં. વર્દ્ધમાનવિજય-પં. અમીવિજયેન લ. મુનિ પ્રતાપવિજય વાચનાર્થે રાજનગરે સં.૧૭૮૧ વર્ષે. પ.સં.૧૧-૨૨, ખેડા ભં.૩. (૧૨) સં.૧૭૯૮ ફા.વ.૮ બુધે કટુસણ ગ્રામે લ. ભાઈ નથુજી પઠનાર્થં. પ.સં.૧૩-૧૩, ખેડા ભં.૧ દા.૭ નં.૮૧. (૧૩) સં.૧૭૬૪ માગસિર શુ.૧૧ સોમ પદ્મ-વિજયગણિ-ગ. લાલવિજય લિ. સા નેમદાસ પઠનાર્થં અવરંગાબાદે. ચોપડો, પ.૬.૧થી ૧૯, અનંત ભં.૨. (૧૪) સં.૧૮૦૮ પો.શુ.૧૦ સોમે પં. પૂરણપ્રભુજી-માનરત્નજી-રણછોડિ લિ. પ.સં.૫-૨૨, અનંત. ભં. ૨. (૧૫) પ.સં.૫૩, પ.૬.૪૫થી ૫૩, લ.સં.૧૭૮૧, અનંત. ભં.૨ (સાથે કનકનિધાનની રત્નચૂડ ચો. છે). (૧૬) પ.સં.૧૨-૧૩, મ.જૈ.વિ. નં.૪૫૫. (૧૭) પ.સં.૮-૧૬, મુક્તિ. નં.૨૩૫૦. (૧૮) સં.૧૮૧૧ શાકે ૧૬૭૬ માઘ શુ.૧૧ ગુરૂ તડવાગામે પ્રેમવિજયેન ચેલા જ્ઞાનવિજય વાચ-નાય લ. પ.સં.૮-૧૫, રા.એ.સો. બી.ડી.૧૯૬ નં.૧૮૭૧. (૧૯) સં. ૧૮૩૪ શ્રા.વ.૭ સોમે. પ.સં.૮-૧૫, સંઘ ભં. પાલણપુર દા.૪૫ નં.૧૦. (૨૦) સં.૧૮૫૦ શાકે ૧૭૧૫ માઘ વસંતઋતુ વ.૯ રવિ લિ. ઋ. દેવજી મહવા મિંદરે. પ.સં.૯-૧૭, સંઘ ભં. પાલણપુર દા.૪૫ નં.૧૧. (૨૧) રત્નભતીર્થે લિ. પ.સં.૧૧-૧૩, વી.ઉ.ભં. દા.૧૭. (૨૨) પ.સં.૬-૧૯, વી.ઉ.ભં. દા.૧૭. (૨૩) ગ્રં.૩૫૧, સાફ સુંદર અક્ષરમાં, હા.ભં. દા.૮૩

નં.૨૭. (૨૪) પં. દેવવિજય શિ. હર્ષવિજય લિ. પ.સં.૯–૧૫, હા.ભં. દા.૮૧ નં.૬૩. (૨૫) ગ્રં.૩૫૧, પ.સં.૧૩–૧૧, હા.ભં. દા.૮૩ નં.૧૭૧. (૨૬) સં.૧૭૩૬ ચૈ.શુ.૩ કૌમુદિવાસરે. વિ.ને.ભં. (૨૭) પ.સં.૯–૧૫, ગુ. (૨૮) પ.સં.૧૧–૧૩, જશ.સં. નં.૧૨૪. (૨૮) રાધણપુર મધ્યે રૂપવિજય લિ.પ.સં.૭, જિ.ચા. પો.૭૯ નં.૧૯૫૪. (૨૯) ગ્રં.૩૫૧ સં.૧૭૩૧ આશ્વિન સિત વિજયદશમ્યાં. વિ.આ. સાણંદ. (૩૦) પં. પ્રીતિસાગર શિ. રૂપસાગરેણ લિ.સં.૧૭૩૬ બુર્હાનપુર નગરે. હં.ભં. (૩૧) સં.૧૭૯૬ જે.સુ.૧૪ વણારસી વાચનાચાર્ય ઋષિઈ બાઈજી કૃતે પત્તનનગરે. વિદ્યાશાળા અભ. (૩૨) સર્વગાથા ૨૧૮ કુલ ઢાલ ૧૬ યતિશ્રી પિંડવિશુદ્ધિને વિષયે આષાઢભૂતિ ચઉપઇ સમાપ્ત. પ.સં.૬–૧૬, આ.ક.ભં. (૩૩) પ.સં.૬–૨૧, લીં. ભં. (૩૫) પ.સં.૮–૧૫, ખાલ. (૩૬) લિષતમખિલકૂવ્વાલભૂપાલજનશિરોરત્ન પાતિશાહ શ્રીમત અવરંગજેબ પ્રદત્ત પૌષધશાલાભિધસ્થાન સકલ પંડિત શ્રી ૫ શ્રી...અમરજી શિષ્ય ગણિ પ્રેમદાસજી લિખ્યંતે શ્રાવિકા પુન્યપ્રભાવિકા શ્રી વીકા...જોગ્યં. પ.સં.૧૪–૧૨, અનંત.ભં. (૩૭) પ્ર.કા.ભં. (૩૮) સં.૧૮૭૯ દ્વિતીય ચૈત્ર વદિ ૭ મી શ્રી પાટણનગરે. પ.સં. ૧૩–૧૧, ડે.ભં. દા.૭૦ નં.૭૮. (૩૯) રત્ન. ભં. (૪૦) લીં.ભં. (૪૧) ડે. ભં. (૪૨) ભાવ. ભં. (૪૩) સકલભટ્ટારકશિરોમણી ભ. શ્રી ૧૦ રાજસાગરસૂરિ શિ. સકલ પં. શિરોવતંસ પં. શ્રી ધીરસાગરગણિ શિ. ગ. અમરસાગર શિ. મુનિ ડુંગરસાગરેણ લિપીકૃતા સં.૧૭૪૯ વર્ષે દ્વિતીય ભાદ્રવા વદિ ૮ દિને સુંહાલા ગ્રામે લી. પ.સં.૧૩–૧૨, ડે.ભં. દા.૭૦ નં. ૭૯. (૪૪) શ્રી રાજધન્યપુરે લ. પંડિત શ્રી હર્ષસાગરગણિ તત્શિ. પં. શ્રી શિવસાગરગણિ તત્શિ. મુનિ સુંદરસાગર લિ. સં.૧૭૨૭ વર્ષ શ્રાવણ વદિ ૧૪ ગુરે મિતિ સંપૂર્ણં. પ.સં.૮–૧૫, ડે.ભં. દા.૭૦ નં.૮૦. (૪૫) પ.સં.૭–૧૬, ડે.ભં. નં.૮૧. (૪૬) પ.સં.૧૧–૧૩, ભાવ. ભં. એમાં વધારે એવું છે કે,

> અંચલીક માંહિ તિલકસૂરીકૃત, પિંડવિશુદ્ધની વૃત્તિ રે;
> વિ(?)ર કક્ષા વિશેષે હોહાં, આંણી તસુ અણુવૃત્તિ રે. ૫
> રસના રસમે ઉછુ અધિકુ, તિણથી જે કહીઉ જાજ્યો રે';
> સંધ તણી સાષિ કરી તે મુઝ, મિછા દુકડ હોજ્યો. ૬
> અંચલિગચ્છિ ગિરૂઆ ગચ્છનાયક લલિતસાગર બુધ સોહે રે
> તાસ સીસ મુનિ આણિકસાગર...

વગેરે પછી આપેલ છે કે જે મળતું આવે છે. આમાં ગુણરત્નાદિનાં નામ

નથી તે પ્રત ઉતારનાર (લિષતં સદારુચિગણિના છે તેથી) સદારુચિગણિએ ભૂલથી મૂકી દીધાં લાગે છે માટે પરંપરા બરાબર જોવા માટે આ રાસકારની બીજી પ્રશસ્તિઓ જોવી. [આલિસ્ટઑફ ભા.૨, ડિકેટલૉગભાઇ વૉ.૧૯ ભા.૨, જૈહાપ્રોસ્ટા, મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ. ૨૪૪, ૩૨૬, ૩૬૩, ૫૧૧).]

(૨૦૭૭) પરદેશી રાજા રાસ ૩૩ ઢાલ ૭૨૧ કડી ૨.સં.૧૭૨૪(૩૪) જ્યેષ્ઠ શુ.૧૩ રવિ ચક્રાપુરીમાં

આદિ – સકલસિદ્ધિસંપદકરણ, સેવિત ચોસઠિ ઇંદ

પુરસાદાણી **પાસજિન**, પ્રણમું પરમાનંદ. ૧
જિનમુખ-પંકજ-વાસિની, ગણધર પ્રણમી જાસ.
સંભારિ શ્રુતદેવતા, હૂં પણિ પ્રણમું તાસ. ૨
માણિક્યસાગર મુનિ તણા, પ્રણમું પદ કર જોડિ,
સાનિધિ કરજ્યો શિષ્યની, જો પૈં થાઈ જોડિ. ૩
રાયપસેણી સૂત્રમાં, દેશવિરતિ અધિકાર,
પરદેશી રાજા તણો, ભાખ્યો છે ગણધાર. ૪
સૂત્ર થકી સખરી પરિં, તે હું આણીસ આંહિ,
દયાધર્મ જિન આણસ્યું, સેવ્યો જેં સુખ પ્રાહિં. ૫

અંત – રાગ ધન્યાસી પાસ જિણંદ જૂહારીઇ એ દેશી.

છંડ હિંસા નેં કરો તુમે દયાધરમ ભવિ પ્રાણી રે,
પરદેશી નૃપની પરેં ફલ એહનાં મીઠાં જાણી રે. ૧
કરુણાધરમ આરાધજ્યો, શ્રી **વીર** સહિત એ વાંણી રે,
આંણુ સહીત એકણિ મનેં હૈંડામાં ભવિઅણ આંણી રે. ક. ૨
રાયપસેણી સૂત્રથી મેં અધિકાર એ ભાષો રે,
ન્યૂન અધિક તેહથી કહ્યો તે મિથ્યા દુષ્કડં દાષિ રે. ક. ૨
ગચ્છ **અંચલ** ગિરૂંઆ ગચ્છનાયક **શ્રી ગુણરત્ન** સૂરિંદો રે
બ્રહ્મચારી ચૂડામણી જે અભીનવ **જંબુ** મુણિંદો રે. ક. ૪
તેહનેં પાટેં પ્રભાકર, શ્રી **ક્ષમારત્ન** સૂરી સોહે રે.
લલિતસાગર બૂધ લાવણ્યધારી, ભવીઅણનાં મન મોહે રે. ૫ક.
પ્રથમ શિષ્ય તસુ પરગડા, મુઝ ગુરૂ મહીમાવંતો રે.
માણિક્યસાગર મુનિવર, તસું ચરણ પ્રસાદિં એકંતો રે. ૬ક.
શ્રી **ચક્રાપૂરી** ગામમાં સંવત્ **સત્તર ચૌવી(ત્રી)સે** રે,

જ્યેષ્ટ શુકલ તેરસિ રવીવાસરેં, સિદ્ધિયોગિ સુજગીસેં રે. ૭૬.
રાજા **પરદેશી** તણો મેં રાસ કર્યો રસ આણી રે;
શ્રીગુરૂના સુપસાયથી, એ જોડિ ચઢી પરમાંણી રે. ૮૬.
સર્વ મીલિ ઈગ્યારસ્યેં એ ગ્રંથાગરનો માંનો રે;
કીધો પ્રત્યક્ષર ગણી, લિષજ્યો ચિત રાષી થાંનો રે. ૯૬.
રાગ ધન્યાસરીઈ કહી એ તૈતરીસમી ઢાલો રે;
જ્ઞાનસાગર બૂધ ધરમથી કહેં લહીઇ મંગલમાલો રે. ૧૦૬.

(૧) લિ. પુણ્યેન. પ.સં.૧૭–૧૬, મો. સુરત પો.૧૨૭. (૨) ગ્રં.૧૧૦૦, સં.૧૭૭૨ માધ વ. શનિ **અંચલગચ્છે** વા. જીતસાગરગણિ શિ. **લાલજી** લિ. પટનાનગરે. પ.સં.૩૯, કલ.સેં.લા.કેટે. વૉ.૧૦ નં.૮૬ પૃ.૧૭૬–૧૮૧. (૩) ગાથા ૭૨૧, ગ્રં.૧૧૦૦, પ.સં.૧૧–૨૩, ખીચોખીચ પણ સુવાચ્ય અક્ષરમાં લખેલી પ્રત, મુક્તિ. નં.૨૩૫૫. (છેવટે આ કવિકૃત ગોડી પાર્શ્વ સ્ત. અને સોલ સતી સજ્ઝાય છે.) (૪) લ. વકીલ **વરજલાલ વેણીદાસ** સં.૧૯૩૪ પો.શુ.૫ **ભોમે** ખેડા મધ્યે. પ.સં.૨૫–૧૫, ખેડા ભં. દા.૮ નં.૬૬. (૫) સં.૧૭૭૧ માહ સુ.૬ લિ. શનૌ **ધમડકા** નગરે પં. **રામવિજય** શિ. પં. **પ્રેમવિજય** લિ. મુ.વિ.છાણી. (૬) **વેજલપૂરે** સં.૧૭૯૬ વર્ષે પોશ શુદ ૮ બુધવાસિરે. શ્રી પં. **પ્રેમચંદ** લપિકૃત્યં વાચનાર્થ. પ.સં.૩૬–૧૪, આ.ક.ભં. (૭) ગ્રં.૭૨૧ લ.સં.૧૭૬૬, પ.સં.૩૫, લીં. ભં. દા.૪૪ નં.૩. [મુપુગૂહસૂચી.]

(૨૦૭૮) નંદિષેણ રાસ [અથવા **ચોપાઈ**] ૧૬ ઢાળ ૨૮૩ કડી ૨.સં. ૧૭૨૫ કા.વ.૮ મંગળવાર રાજનગર (અમદાવાદ)માં

આદિ –

દુહા.

સુત **સિદ્ધારથ** ભૂપનો, **વરધમાન** જિનચંદ;
પ્રણમું તેહ પરમેસરૂ, ઉછક પરમાણંદ. ૧
નંદિષેણ મુનિવર તણા, ગાતાં ગુણ ઉલ્લાસિ;
સેવક સંભારી કરી, દેયો વચનવિલાસ. ૨
માણિક્યસાગર મુનિવરૂ, મહાસત્વી માહંત;
પ્રણમું તેહના પદયુગલ, મુઝ ગુરૂ મહિમાવંત. ૩
મહાનિસીથમાં **વીર**નિં, પૂછઈ **ગોયમ**સ્વામિ;
છઠિ અધ્યયનિં ભલો, શ્રુતમહિમા હિતકામ. ૪
કહિઉ પ્રભૂ સૂત્ર ભણઇ જિકે, ચિંતિ કરઇ વષાણુ;

અનાચાર તે આચરિ, રહિ ચારિત થિર ઠાણ. ૫
અક્ષર એક સિદ્ધાંતનો, જેહ ભણ્યા મુનિ જાણ;
અનાચાર તેહનાં ચરિ, સુણિ **ગૌચમ** ગુણષાણિ. ૬
દસ પૂરવધર દીપતો, **નંદિષેણ** મુનિરાજ;
કીમ રહિઉ ગણિકાનઇ ઘરિં, મુંકી શ્રુતની લાજ. ૭
ભોગ નિકાચિત તેહનિં, ચરમ સરીરી તેહ;
વિણ વેદઇ કીમ નીંપજઇ, અસરીરી ગુણગેહ. ૮
કિમ ચારિત્ર છંડી વલી, તેણઇ મંડચો ઘરવાસ,
તાસ ચરિત સુણયો ભવિકા, ધુરિથી લીલવિલાસ. ૯

અંત – રાગ ધન્યાસી. દીઠો દીઠો રે વામાકો નંદન દીઠો – એ દેશી.

અંચલગચ્છિ ગિરૂઆ ગચ્છનાયક, જે તપતેજદિણંદ;
રાજહંસ કમલા સિરિ ઉયરિ, **ગજસાગર** સૂરિંદો રે.
પુણ્યરત્નસૂરિ તેહનઇ, પાટઇ વિદ્યમાન વિરાજઇ;
શ્રી **ગુણરત્ન**સૂરિ ગચ્છનાયક, દોલતિવંત દિવાજઇ રે.
અધિક પ્રતાપિ તેહનઇં પાટિ, **આચારિજ** ગુણવંત;
ક્ષમારત્નસૂરિ શીલક્ષમાગુણિ, સાધુશિરોમણિ સંત રે.
ગુરૂ **ગજસાગરસૂરિ** તણા શિષ્ય, વચન-સુધારસ ધારી;
લલિતસાગર બુધ તેહ તણા શિષ્ય, મુઝ ગુરૂ શુભ સુખકારી રે.
માણિક્યસાગર મુનિનઉ એ મઇ, પાંમી ચરણ પસાય;
ગિરૂઉ **નંદિષેણ** ઋષિ ગાયઉ, **શ્રેણિક**સુત સુખદાય રે.
મહાનશીથમાં છહઇ અધ્યયનિં, ઇમ અધિકારઇ ભાષ્યો;
વલી **ઉપદેસમાલા ઋષિમંડલ**, વૃત્તિમાં વિસ્તર દાષ્યો રે.
હેમસૂરિકૃત **વીર**ચરિતમાં, ઇમ સંબંધ કરિઉ એહ;
તિણથી ન્યૂન અધિક જે ભાષિઉં, મિચ્છામી દુક્કડ તેહ રે
રહિએા ગણિકાઘરિ તે દિન સંખ્યા, **મહાનિસીથ** છઇ માંહિં;
મઇ **ઉપદેશમાલા ઋષિમંડલ**, વૃતિથી આણી આંહિ રે.
વીરચરિત્ત કહિઉં **નંદિષેણ** એ, દેવલોક થયો દેવ;
મહાનિસીથ કહિઉં કેવલ પાંમિઉ, જાણઇ તે જિનદેવ રે.
ગુણી અક્ષર ગ્રંથાગર કીનો, ચ્યાર સઇ નઇ એકવીસ;
ગુણવંતના ગુણ લષીલષાવી, લહજ્યો યશ સુજગીસ રે.
ધન્યાસીઇ એ ઢાલ સોલમી, **જ્ઞાનસાગર** કહઇ નેહઇ;

એ રાસ ભણતાં અવિચલ થાસિં, ઋદ્ધિસિદ્ધિ નિતિ ગેહ રે.
સંવત **સત્તર સઈ પંચવીસઈ, રાજનગર** કુજવારઈં,
કાતિ વારિ આઠમિ ઉત્તરાઇં, સિદ્ધિયેાગ સૂખકારિ રે. ભ.
(પા.) સંવત **સત્તર પંચાવીસા** વરસઇ, કારતિક વદિ કુજવારઇ,
અષ્ટમી દિન પૂર્વા સિદ્ધયેાગઇ, રાજનગર સુખકારઇ.

(૧) સર્વગાથા ૨૮૩ ગ્રં.૪૨૧ **સં**.૧૭૨૯ માર્ગશીર્ષ શુ.૧૧ બુધે **અહમદાવાદ** દ્રંગે **ઓશ** વંશ જ્ઞાતીય દેાસી શ્રી ૨૩જી વાચનાર્થે. પ.સં. ૧૬–૧૧, મુક્તિ. નં.૨૪૩૨. (૨) સં.૧૭૩૦ પ્ર.ભા. શુ.૧૦ લિ. **મહેા** ઋદ્ધિવિજયગણિ–ગ. જ્ઞાનવિજય–મુ. રત્નવિજય લિ. પ.સં.૯–૧૮, શેઠ ડાહ્યાભાઈ, ખેડા. (૩) સં.૧૭૩૪ માગશર શુ.૧૫ લિ. **રૂપે**દુના. પ.સં. ૧૨–૧૫, સુંદર પ્રત, **મ.જૈ.વિ.** નં.૪૫૪. (૪) પ.સં.૧૩–૧૩, **મ.જૈ.વિ.** નં.૫૧૦. (૫) સં.૧૭૬૨ મૃગસિર વ.૧૧ **કડિ** ગ્રામે પ.સં.૧૨–૧૫, **વિ.ને.ભં.** નં.૩૨૨૪. (૬) ૧૭૫૮નેા ચેાપડેા, પ.ક.૨૭થી ૩૯, જશ.સં. (જુએા કડવાકૃત લીલાવતી રાસની લેખકપ્રશસ્તિ ભા.૧ પૃ.૨૨૪) (૭) ગ્રં.૪૨૧ સં.૧૭૭૫ માગસિર વદ ૨ ગુરૂ **અંચલગચ્છે** વા. **અહાવજી**–**માણિકલાભગણિ**–મુનિ સત્યલાભ લ. **અંજારે**. પ.સં.૭–૧૭, વ.રા. (૮) ભાં.ઇ. સને ૧૮૮૭–૯૧ નં.૧૪૮૫. (૯) પં. **કનકવિમલ**–પં. **કેસરવિમલ**-ગણિ–પં. **કાંતિવિમલગણિ**–પં. **મેાહનવિમલગણિ**–**કૃષ્ણવિમલગણિ**ના લિ. **પત્તને પંચાસરા પાર્શ્વ** પ્રસાદાત્ સંવત્ સંયમષ્ટમદાવેદા(૧૭૮૪) વર્ષે ફા.વ.૭ વાસરે. પ.સં.૯–૧૫, પ્રથમનાં ૩ પત્ર નથી, જશ.સં. (૧૦) સં.૧૭૮૬ આશ્વિન શુ.૧૦ રવિ ભ. **વિજયઋદ્ધિસૂરિ**–પં. **હસ્તી**-**વિજયગણિ**–પં. **જ્ઞાનવિજયગણિ**–**ચતુરવિજયેન રાજનગરે** લિ. પ.સં. ૧૩–૧૩, ખેડા ભં. દા.૬ નં.૨૯. (૧૧) સં.૧૭૩૫ **મ.જ્યે**. શુ.૮ ગુરૂ **તપા** પં. **રૂપવિજય** શિ. ગણિ **કૃષ્ણવિજય** લિ. **શીરેાહીનગરે આદીશ્વર**-**ચરણે**. વિ.મે.અમ. (૧૨) સં.૧૭૬૬ આસેા શુ.૧૦ પૂ. **ઋષિ જસરાજજી** શિ. **ઋ. દેવચંદ્રજી** લિ. **ઋ. નાનગ આત્માર્થ**. મુ.વિ.ભાણી. (૧૩) સં.૧૭૭૮ આસેા શુ.૫ લિ. **વણેાદ** ગ્રામે **શાંતિજિન** પ્રસાદાત્ ભ. **વિજયસિંહસૂરિ** શિ. પં. **સત્યવિજયગણિ** શિ. પં. **મેાઘવિજય** શિ. પં. **સુખવિજય** શિ. પં. **ચંદ્રવિજયગણિ**ના લિ. વિદ્યાશાળા, અમ. (૧૪) સર્વગાથા ૨૮૩ **ઇતિશ્રી** નંદિષેણ ચેાપાઇ સંપૂર્ણ. સંવ૧ ૧૭૨૮ વર્ષે ચૈત્ર વદિ ૨ દિને શ્રી **જુણાગઢ** મધ્યે, ગણિ **જિનીતકુશલ** લિખિતં. ભાવ.ભં. (૧૫) પ.સં.

૨૨, પ્ર.કા.ભં. (૧૬) લી.ભં. (૧૭) વિદ્યા. (૧૮) લ.સં.૧૮૪૭ આષાઢ વદ ૯ સોમ. પ.સં.૧૪-૧૧, આ.ક.ભં. (૧૯) રત્ન.ભં. (૨૦) પ.સં.૧૫-૧૩, ડે.ભં. દા.૭૦ નં.૭૭. (૨૧) ખંભાતમાં આગમગચ્છીય મુનિ લક્ષ્મી-રત્નેન. ઉદયપુર ભં. [મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી (માણિક્યસાગરને નામે), હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૪૦).]

(૨૦૭૯) + શ્રીપાલ (સિદ્ધચક્ર) રાસ [અથવા **ચોપાઈ**] ૪૦ ઢાળ ૨.સં.૧૭૨૬ આસો વદ ૮ ગુરુ અમદાવાદના શેખપુરમાં

આદિ – સકલ સુરાસુર જેહના પૂજઈ ભાવઇં પાય,
પુરિસાદાણી **પાસજી** તે પ્રણમું ચિત લાય. ૧
ચઉદહ પૂરવમાં વલી સાર જિકો નવકાર;
પ્રણમું તે પરમેષ્ટિ હું નવપદ નિતિ સુવિચાર. ૨
સંભારી શ્રી ગણધરે સૂત્ર તણુઈ ધુરિ જેહ,
તે પ્રણમું શ્રુતિદેવતા નિજ મનિ આણી નેહ. ૩
માણિક્યસાગર મુઝ ગુરૂ, જ્ઞાનદષ્ટિદાતાર;
પાલી જિણ પેઢો કિયો પ્રણમું ગુણભંડાર. ૪
સિદ્ધચક્ર મહિમા કહું જેહનાં નવપદ સાર;
આંબિલ સું આરાધતાં આપૈ સુખ શ્રીકાર. ૫

અંત – ઢાલ દીઠો દીઠો રે વામાકો નંદન એ.
નવપદ મંત્રના ધ્યાનનો મહિમા, બારે પરષદ માંહિ રે;
બૈસીનેં નૃપ **શ્રેણીક** આગલિ, શ્રી જીન કહ્યો ઉછાંહિ રે. ૧
ભવિ સીદ્ધચક્ર આરાધો.
આંબિલ એકાસી કરિ એહનો શીવપદનાં સુષ સાધો રે. ભ. ૨
ભંભસાર દેસન સુણી ઉઠ્યો, કીધો **વીર** વિહાર;
પરઉપગારિ પ્રથવિ પાવન, કરવા જગદાધાર રે. ભ. ૩
શ્રી **રત્નસેખર** સૂરીસર, કૃત **શ્રીપાલચરીત્ર**;
ગાથાબંધ થકી મેં આંણ્યો, એ અધિકાર પવિત્ર રે. ભ. ૪
તેહ થકી કાંઈ અધિકું ઓછું, કહેંવાંણું હોઇ જેહ;
એહ ચતુરવિધ સંઘની સાષૈં, મીચ્છા દુક્કડ તેહ રે. ભ. ૫
અંચલગચ્છ ઉદય કરિ દિનમણી, શ્રી **ગુણરત્ન** સુરિંદ;
તાસ પાટિ આચારય સૂરીવર, શ્રી **ક્ષમારત્ન** મુણીંદ રે. ભ. ૬
લાવન્યધારી **લક્ષીતસાગર** બુધ, તેહ તણા શીષ્ય સોહૈં;

શ્રુતનિકર મુનિ **માંણીક્યસાગર**, કવિગુરૂ ભવિમન મોહે રે. ભ. ૭
મૈં **શ્રીપાલ** નરેસર ગાયો, તે ગુરૂનૈ સુપસાઈ;
ગુણવંતના ગુણ ભણતાં સુણતાં, **ઋદ્ધિસિદ્ધિ** ઘરિ થાઇ રે. ભ. ૮
સત્તર છહિવસાનિ આસો, વદિ આદિમ દિન સાર રે;
સીદ્ધયોગે કીઉ રાસ સંપૂરણ, પૂષ્ય નક્ષત્ર ગુરૂવાર રે. ભ. ૯
ગ્રંથાગર અક્ષર ગણી આણ્યો, ઈગ્યારશે એકતીસ;
લષિલષાવિ સાધૂ શ્રાવક, લહેંયો સુજસ જગીસ રે. ભ. ૧૦
સેખપૂરમાં સુરસ સંબંધ એ, **જ્યાનસાગર** કહ્યો રંગે;
ધન્યાશરિમાં ઢાલ ચાલિસમિ, સુણયો સહૂ ચીત ચંગે રે. ભ. ૧૧

(૧) સંવત ૧૭૩૦ કા.સુદિ **સૌ**ભાગ્યપંચમી **સ્ત**ંભતીર્થ વાસ્તવ્ય **ઓ**સવાલ જ્ઞાતીય વૃદ્ધ સાષીય **પ**ચવી **વિ**જયકરણ સુતાર્થે. પ.સં.૪૫–૧૧, નં.૮૮. વિરમ. સંઘ ભં. (૨) સં.૧૭૫૮ જ્યે.શુ.૫ બુધે પ.સં. ૨૯–૧૭, મુક્તિ. નં.૯૫. (૩) સં.૧૭૫૫ **મો**રાદાબાદ. પ.સં.૧૮, અભય. પો.૧૩ નં.૧૪૭. (૪) **વિ**જયરાજસૂરિ-**લ**ક્ષ્મીવિજય-**સુ**ંદરવિજય લિ. પ.સં.૨૧, અભય. પો.૧૨ નં.૧૧૨. (૫) ગ્રં.૧૧૩૧ પં. **ચ**તુરસૌભાગ્યગણિ શિ. **દી**પસૌભાગ્ય શિ. મુનિ **મ**હિમાસૌભાગ્ય લ. **રા**ધનપુરે સં.૧૭૬૪ કા.વદિ ૮ બૃહસ્પતિ વાસરે મઘા નખત્રે ઐંદ્ર નામા જોગ હતો. પ.સં. ૨૮–૧૫, ખેડા ભં. દા.૭ નં.૬૧. (૬) **બૃ**ધ **ત**પાગચ્છે ભ. **રત્ન**કીર્ત્તિસૂરિ શિ. પં. **હે**મવર્જિ(વિજય) શિ. **ક**નકવિજય **ખિ**માવિજય પઠનાર્થં સં. ૧૭૫૫ કા.સુદિ ૭ **પ**ત્તન મધ્યે લખાવીતં. પ.સં.૫૧–૧૨, ખેડા ભં. દા.૭ નં.૬૨. (૭) સં.૧૭૬૦ ભા.વદિ ૮ બુધે **ત**પાગચ્છે ભ. **હી**૨૨ત્ન-સૂરિ શિ. ગણિ **ધ**નરત્ન શિ. **તે**જરત્ન લ. **રા**જનગરે. પ.સં.૩૭–૧૨, ખેડા ભં. દા.૬ નં.૧૮. (૮) પ.સં.૨૨–૨૦, ખેડા ભં.૩. (૯) સં.૧૮૧૩ કા.શુ.૫ બુધે મહો. **રૂ**પવિજય શિ. પં. **મો**હનવિજય શિ. પં. **મ**હિમા-વિજય શિ. મુનિ **રા**મવિજય લ. ગામ **દે**લોલ **વા**ઘેલાને લ. પ.સં.૩૧–૧૫, ખેડા ભં.૩. (૧૦) સં.૧૮૧૭ ચૈત્ર શુદ **અ**મરાવતીનગરે, પ.સં. ૩૫–૧૧, ખેડા ભં.૩. (૧૧) સં.૧૭૩૦ આસો શુ.૪ ભૃગુવાસરે લિ. પ.સં. ૩૮–૧૨, ખેડા ભં.૩. (૧૨) પં. **દ**ર્શનવિજય–પં. **કા**ંતિવિજય–પં. **ના**યકવિજય લિ. સં.૧૮૦૮ આસુ વદિ ૧૧ શુક્રે. પ.સં.૨૯–૧૬, ઈડર ભં. નં.૧૭૫. (૧૩) સં.૧૭૭૫ **ચૈ**.શુ.૯ શનિ **ખ**રતરગચ્છે **જિ**નકુશલસૂરિ **પ**ટ્ટપરાંમાં **તિ**લકોદય–**પ**દ્મહેમ–**ન**ંદલાભ દુ. **લ**ક્ષ્મીચંદ્ર સંયુક્ત **મ**ક્ષુદાબાદ

મધ્યે લિ. જિનસુખસૂરિ રાજ્યે શ્રીધરગટ ગોત્રે શ્રાવક સાહ લીલાપતિજી તદ્‌ભ્રાતૃ નયનચંદજી તત્પુત્ર ૪ ખુશાલચંદજી દુ. જગતસિંહ તૃ. કેશરીસિંહજી ચ. સાહિબરાય ચિરં દેવચંદ્ર ચિરં કુલસિંધ ચિરં અમરસિંધ સંયુક્ત પઠનાર્થ લિ. પ.ક.૪થી ૧૩, અભય. નં.૪૩૬. (૧૪) સં.૧૮૨૦ ફા.વદિ ૬ શનિ ગામ સુદોસણા મધ્યે પ્રભાતસમયે લ. પં. ભાંણુવિજય શિ. ઇંદ્રવિજય લ. પ.સં.૩૩–૧૩, ઝાં. પો.૩૬ નં.૧૬૬. (૧૫) પ.સં. ૨૦–૧૭, સંધ ભં. પાટણ દા.૬૩ નં.૧૬. (૧૬) પ.સં.૩૧–૧૩, મો. સુરત પો.૧૨૬. (૧૭) ભાં.ઇ. સન ૧૮૬૯–૭૦. (૧૮) સં.૧૮૨૧ ફા.શુ. ૧૪ બુધે બિહડા મધ્યે મેઘસાગર શિ. મુ. ગંગસાગર તથા મુ. દોલતસાગર તત્ મુ. ક્રિયાસાગર મુ. દેવસાગરજી લિ. પ.સં.૩૦–૧૫, વ.રા. (૧૯) સં.૧૮૧૪ વૈ.વ.૧ ભોમે મકસૂદાબાદ અહિમાપુર બીબી પુસ્યાલુજી પઠનાર્થં. પ.સં. ૪૧–૧૨, ગુ. નં.૫૪–૫. (૨૦) સં.૧૭૭૩ જ્યે. સુદિ ૫ શનૌ હસ્તિવિજયગણિ સ્વવાચન કૃતે પં. રૂપવિજયગણિ કૃષ્ણવિજય લિ. ત્રંબાવતી મહાનગરે. પ.સં.૩૩–૧૬, ગુ. નં.૫૫–૬. (૨૧) પ.સં.૪૨, જિ.ચા. પો. ૮૦ નં.૧૯૬૭. (૨૨) પ.સં.૧૫, જય. પો.૬૯. (૨૨) ૪તિશ્રી સીદ્ધચક્ર તપમહાત્મ્ય વિષયે શ્રી શ્રીપાલ નૃપ ચઉપઇ સંપૂર્ણ. સં.૧૭૭૦ વર્ષે ભાદ્રપદ સિત રાકાયાં લષિતમસ્તી શ્રી વટપદ્ર નગરે. પ.સં.૨૧–૧૮, ભાવ.ભં. (૨૩) ગ્રં.૧૧૩૧ શ્લોકસંખ્યા પંડિત શ્રી ૫ શ્રી ઋદ્ધિકુશલગણિ ચરણસેવી ગ. અમૃતકુશલેન લિપીકૃતં શ્રી નવાનગરે સંવત્ ૧૭૩૬ વર્ષે પો. શુ.૧૧ પ.સં.૧૩–૨૦, બાલ. (૨૪) ગ્રંથાગ્ર ૧૧૩૧ સંવત ૧૭૫૦ કાર્તિક શુ.૨ દિને લિપીચક્રે. પ.સં.૨૬–૧૩, લીં.ભં. (૨૫) પં. તત્ત્વવિજય–પં. પુણ્યવિજયગણિ તત્શિ. રત્નવિજય લિખિતં. સં.૧૭૬૪ પોસ વદિ ૧૩ થાવર વાસની વાસરે ગોત્રકા મધ્યે. પ.સં.૩૩–૧૩, લીં.ભં. (૨૬) લ.સં. ૧૮૪૯ પ્રથમ વૈશાખ સુદ ૧૨. પ.સં.૩૯, પ્રે.ર.સં. (૨૭) સુરપત્તન મધ્યે લિખિતં પં. ઋદ્ધિકુશલગણિના સં.૧૭૪૦ વર્ષે કાર્ત્તિક વદિ ૧૩ દિને મુનિ સુંદરકુશલ વાચનાર્થં. પ.સં.૨૦–૧૬, માં.ભં. (બહુ સુંદર પ્રત છે. કવિના રચનાસમયથી ૧૪ વર્ષે આ લખાઈ છે.) (૨૮) પ.સં. ૨૫–૧૬, ડે.ભં. દા.૭૦ નં.૫. (૨૯) પ.સં.૧૬–૧૯, ડે.ભં. દા.૭૦ નં.૪. (૨૯) પ.સં.૪૮, ડે.ભં. દા.૭૦ નં.૨. (૩૦) સં.૧૬૫૨ વર્ષે કાતી શુદિ ૯ દિને ભૃગુવારે ડો(ઝો)ટાણા મધ્યે મુનિ કમલરાજ લ. પ.સં.૧૩–૧૪, ડે.ભં. દા.૭૦ નં.૧૩. (૩૧) પ.સં.૧૧–૧૩, ડે.ભં. દા.૭૦ નં.૧૨. (૩૨)

પ.સ'.૧૯–૧૧, ડે.ભં. દા.૭૦ નં.૧૦. (૩૩) પ.સ'.૧૮–૧૧, ડે.ભં. દા.૭૦ નં.૯. (૩૪) પ.સ'.૨૩–૧૧, ડે.ભં. દા.૭૦ નં.૭. (૩૫) લિખિતો ગણિ જસવંતસાગરેણ સુશ્રાવક શ્રી જેસિંગજી વાચનાર્થં શ્રી આગરા મહાનગરે. પ.સ'.૧૭–૧૧, ડે.ભં. દા.૭૦ નં.૧૧. (૩૬) સં.૧૭૩૦ વર્ષે પોષ શુદિ ૧૧ ગુરૂવારેણ લ. મંગલં. પ.સ'.૧૩–૧૩, ડે.ભં. દા.૭૦ નં.૮. (૩૭) સં. ૧૭૩૦ વર્ષે વૈશાખ વદિ ૧૦ બુધે લ. શ્રી રાજનગર મધ્યે લખિતં ગુરૂ પ્રાસાદાત્. પ.સ'.૨૮–૧૫, ડે.ભં. દા.૭૦ નં.૬. (૩૮) સકલભટ્ટારક શ્રી ભ. શ્રી વિજયપ્રભ સૂરીશ્વર તત્શિ. પંડિત શ્રી ઋદ્ધિવિજયગણિ તત્શિ. પં. ગુણવિજયગણિ તત્લઘુભ્રાતા મુનિ તિલકવિજય લષીતં સ્વયં પઠનાર્થં માહ વદ અષ્ટમ્યા સૌમ્યવારં ધનિષ્ઠાયા દ્વિતીય નક્ષત્રં શ્રી વાડિ પાર્શ્વનાથ પ્રસાદેન. પ.સ'.૨૧–૧૮, ડે.ભં. દા.૭૦ નં.૩. (૩૯) સં.૧૭૩૨ ભાદ્રપદ સિત પંચમ્યાં તિથૌ સોમવાસરે શ્રી સેનાપુરે. સારી શુદ્ધ અક્ષરની પ્રત, પ.સ'.૧૮–૧૦, રત્ન.ભં. દા.૪૧ નં.૧૧. (૪૦) પ.સ'.૩૦–૧૫, રત્ન.ભં. દા.૪૧ નં.૨૦. (૪૧) સં.૧૭૭૩ વર્ષે કાર્ત્તિક વદિ ૫ બુધે લિ. રાજનગરે પ્રાગ્વાટિ જ્ઞાતિ શ્રાવિકા તેજકુંઅરિ લિખાપિતા. પાઠનાર્થે. પ.સ'.૧૯–૧૧, રત્ન.ભં. દા.૪૧ નં.૨૨. (૪૨) પ.સ'.૧૭–૧૧, રત્ન.ભં. દા.૪૧ નં.૧૧. (૪૩) સં.૧૭૩૨, લી.ભં. [જૈહાપ્રોસ્ટા, મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૧૫૧, ૨૪૫, ૨૮૧, ૫૬૬).

(૨૦૮૦) + આર્દ્રકુમાર ચોપાઈ [અથવા રાસ, સ્વાધ્યાય, ઢાળો]

૧૯ ઢાળ ૩૦૧ કડી ૨.સં.૧૭૨૭ ચૈત્ર શુદિ ૧૩ સોમ લઘુ વટપદ્રમ

આદિ – દોહા.

સકલ સુરાસુર જેહના, ભાવે પૂજે પાય;
ઋષભાદિક ચઉવીસ હું, તે પ્રણમું જિનરાય. ૧
વલી પ્રણમું શ્રુતદેવતા, વાગીશ્વરી વિખ્યાત;
આર્દ્રકુમાર ઋષિ ગાવતાં, મુજ મુખ વસજ્યે માત. ૨
માણિક્યસાગર મુનિવર, મુજ ગુરૂ મનનેં કોડચ;
સાનિધ્ય કરજ્યે શિષ્યની, કહું છું બે કર જોડ. ૩
શ્રી સોહમસ્વામેં કહ્યો, જંબૂ આગલ સાર;
આર્દ્રકુમર ઋષિનો ભલો, સૂગડાંગેં અધિકાર. ૪
તે હું આણીશ તિહાં થકી, વૃત્તિ થકી સુવિશેષ;
ઉપદેશચિંતામણિ પ્રમુખ, ગ્રંથ ચરિત સવિ દેખ. ૫

ચારિત્ર લેઇને ચતુર, મનથી શલ્યવિકાર;
મૂકીને પાલો ભવિક, સંયમ નિરતિચાર. ૬

*

દીઠો દીઠો રે વામાજીનો નંદન દીઠો – એ દેશી.

અંત – ઢાલ ૧૯ રાગ ધન્યાશી.

અંચલગચ્છ ગિરુઆ ગચ્છનાયક શ્રી **ગુણરત્ન** સૂરિંદ;
બ્રહ્મચારી માંહે ચૂડામણિ અભિનવ **જંબૂ** મુણિંદ રે. ૮
શ્રી **ક્ષમારતન**સૂરિ (તસ) પાટે સોહે જિમિ દિણંદ;
નામ તિસો પરિણામે દીઠો નયણ અમીરસચંદ. ૯
શ્રી **ગજસાગર**સૂરિ તણા શિષ્ય, પંડિત અધિક પ્રતાપિ;
(પા. જગજયવંત અઘાપિ)
લલિતસાગર બુધ લાવણ્યધારી, જગ જસુ કીરતિ વ્યાપિ રે. ૧૦
પ્રથમ શિષ્ય મુનિ **માણિક્યસાગર**, તેહ તણા મતિમંત;
તે ગુરુને સુપસાયે ગાયો, **આર્દ્રક** ઋષિ ગુણવંત. ૧૧
સત્તર સત્તાવીસે ચૈત્રે સુદી તેરસ શસીવારે;
પૂર્વાફાલ્ગુની ધ્વજયોગે **લઘુ વટપદ્ર** મઝારી રે. ૧૨
એમ ઓગણીસમી ઢાલ ધન્યાશ્રી, **જ્ઞાનસાગર** કહી નેંહે;
ધવલધીંગ **ગોડીની** સાનિધિં દિન પ્રતે દોલત ગેહ રે. ૧૩

(૧) સર્વગાથા ૩૦૧ ગ્રં.૪૫૧ સં.૧૭૧૮[૨૮?] પો.શુ.૧૦ શનૌ લિ. મુનિ હર્ષરત્નેન. તત્કાલીન પ્રત, પ.સં.૮–૧૭, મ.જૈવિ. નં.૪૭૯. (૨) પં. **જ્ઞાન**સુંદર-**કીર્ત્તિ**સુંદર-**વિનય**સુંદર લિ. **સૂરતિ** બિંદરે સં. ૧૭૩૦ વર્ષે. પ.સં.૧૪–૧૩, ખેડા ભં. દા.૬ નં.૪૮. (૩) પ.ક.૨૫થી ૫૯, તેમાં પ્ર.ક.૨૫થી ૨૯, જૂની પ્રત, ખેડા ભં. દા.૭ નં.૬૮. (પછી આ કવિ કૃત ચિત્રસંભૂતિ તથા સનત્કુમાર ચો. છે.) (૪) સં.૧૭૪૯ વૈ.વ.૭ ભોમે ડભોઇ. પ.સં.૯, અભય. પો.૧૨ નં.૧૨૦. (૫) સં.૧૭૫૦ જે.શુ.૨ પં. **ગુણ**વિજય-**હર્ષ**વિજય-**જ્ઞાન**વિજય-**વિમલ**વિજય **ને રૂપ**વિજય લિ. પ.સં.૧૧–૧૫, જૈનાનંદ. નં.૩૩૨૭. (૬) પ.સં.૧૨–૧૭, સીમંધર. દા.૨૨ નં.૨૩. (૭) સં.૧૭૬૬ પ્ર.વૈ.શુ.૧૧ પરી **હર્ષ**ચંદ પઠનાર્થં. પ.સં.૧૩–૧૩, હા.ભં. દા.૮૩ નં.૧૨૦. (૮) ૧૭૮૨ કા.શુ.૧૩ સૂરયે પં. **ઉદય**વિજય-**સુંદર**વિજય લિ. **માંકોડા** ગામે. પ.સં.૧૧–૧૬, મુક્તિ. નં.૨૪૧૭. (૯) સં.૧૭(૮)૩૪ ફા.શુ.૧૩ પં. **વિદ્યા**વિજય. પ.સં.૧૦–૧૫,

જે.એ.ઇ.ભં. નં.૧૦૮૮. (૧૦) સં.૧૭૯૭ કા.શુ.૪ રવૌ. પ.સં.૧૩–૧૩, ઈડર ભં. નં.૨૧૦. (૧૧) સં.૧૭૪૯ આસો વ.૭ શનિ વેલાકૂલે (વેરાવળ) લિ. ગ. રંગકુશલેન. પ.સં.૯–૧૮, પાલણપુર ભં. દા.૪૭ નં.૧૭. (૧૨) સં.૧૭૯૦ શ્રા.શુ.૧૩ સૂર્યવાસરે લિ. પ્રમાણેન ભૂઈયાત્રા મધ્યે. પ.સં.૮–૧૭, વિ.ને.ભં. નં.૩૨૧૬. (૧૩) પ.સં.૮–૧૯, વ.રા. (૧૪) પ.સં.૭–૨૨, હા.ભં. દા.૮૧ નં.૫૫. (૧૫) સં.૧૯૩૩ બીજા જે.વ.૨ બુધે લ. વકીલ વરજલાલ વેણીદાસ ખેડા મધ્યે. પ.સં.૧૨–૧૬, ગો.ના. (૧૬) સં.૧૭૨૮ વૈ.સુ.૧૦ શુક્ર ગ. કાંતિસૌભાગ્યેન રાજનગર મધ્યે. વિ.આ. સાણંદ. (૧૭) શ્રી વિજયપ્રભસૂરીશ્વર શિષ્ય પં. પ્રેમવિજય તત્શિ. પં. કાંતિવિજય તત્શિ. પં. રાજવિજય તત્શિ. પં. કૃષ્ણવિજય તત્શિ. મુનિ રંગવિજય લિખિતં. પ.સં.૧૫, પ્ર.કા.ભં. (૧૮) હા.ભં. (૧૯) લી.ભં. (૨૦) ચં.ભં. [આલિસ્ટઑફ ભા.૨, ડિકૅટલૉગભાઇ વૉ.૧૯ ભા.૨, જૈહા-પ્રોસ્ટા, મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૪૨, ૨૪૪, ૪૨૦, ૫૧૧).]

પ્રકાશિત : ૧. પ્રકા.મુંબઈ જગદીશ્વર પ્રેસ, સં.૧૯૪૩, એલાચીકુમારનો ષટ્ઢાલીયોની સાથે. (શિલાછાપમાં)

(૨૦૮૧) [+] **સનત્ચક્રી રાસ** ૩૧ ઢાળ ૨.સં.૧૭૩૦ માગ.વ.૧ મંગલ ચક્રાપુરી ગામમાં

આદિ – દૂહા–સોરઠી.

પ્રણમું **પારસનાથ**, વંછિતદાયક વલ્લહો;
હરખેં જોડિ હાથ, ધવલધિંગ **ગોડી**ધણી. ૧
કહું છું કરી મનોહાર, ચોથો ચક્રી ગાવતાં;
શરણાગત આધાર, સાનિધ કરજો સાહિબા. ૨
ગણધર પ્રણમી જેહ, સિદ્ધાંતે શ્રુતદેવતા;
હું પણિ પ્રણમું તેહ, જિનમુખપંકજવાસિની. ૩
કહૂં છું મનરે કોડિં, **માણિક્યસાગર** મુઝ ગુરૂ;
જો પેં થાઈ જોડિ, સાનિધિ કરજો શિષ્યની. ૪
ચક્રીના અધિકાર, **ઉત્તરાધ્યયન** અઢારમેં;
વૃત્તિ થકી વિસ્તાર, તે હું આણિશ તિહાં થકી. ૫

અંત – **અંચલગચ્છ** ગિરૂઆ ગચ્છનાયક, શ્રી **ગુણરત્ન** સૂરિંદો રે;
તાસ પાટે પ્રભાકર સૂરિવર, શ્રી **ક્ષમારત્ન** મુણિંદો રે – શ્રીજિન-

બુધ **લલિતસાગર** તણા શિષ્ય પ્રથમ સુખકારી રે;
માણિક્યસાગર મુનિવર, મુજ ગુરુ જ્ઞાનદાતાર રે.
તે ગુરુના સુપસાયથી, મેં ચઉથએ ચઢી ગાયો રે;
ઋષભદેવને સંધની સાંનિધિ, સરસ સંબંધ સોહાયો રે.
શ્રી **ચકાપુરી** ગામમાં, સંવત **સત્તરસા ત્રીસે** રે;
મૃગશિર વદિ પડવે ભૃગુવાસરે, સિદ્ધયોગી સુજગીસો રે.
એકાવન ને સાતસે, ગ્રંથાગરથ માનો રે;
કીધો પ્રત્યક્ષર ગણી, લિખજ્યો ચિત્ત રાખી થાનો રે.
ધન્યાસિરીઈ એ ભલી, કહી એકત્રીશમી ઢાલ રે;
જ્ઞાનસાગર કહિ સાધુના, ગુણ સુણતાં અમિયરસાલો રે.

(૧) સં.૧૭૫૯ માગશિર સુદિ ૧૦ દિને લિખિતં પંડિત શ્રી દીપ્તિવિજય શિષ્ય શ્રી **વીર**વિજયગણિ શિષ્ય **ચતુર**વિજયગણિ શિષ્ય **ચતુર**વિજય શિષ્ય **લાલ**વિજયેન લિપીકૃતં. પ.સં.૨૮–૧૬, ધો.ભં. (૨) સર્વ ગ્રંથાગ્રંથ ૭૫૧ લિખિતા સકલવિદ્વજ્જનસભાશૃંગારહાર સકલ પંડિત શ્રી ૧૦૮ શ્રી **માન**વિજય તતશિષ્ય ચરણસેવક સકલપંડિતપ્રવર પંડિત શ્રી ૧૦૮ શ્રી **વિમલ**વિજય ચરણસેવક પં. **વીર**વિજય લષિત્તં **થાંવલા** મધ્યે સંવત ૧૮૦૯મા વર્ષે કાર્ત્તિ વદિ ૧૧ એકાદશી દિને સંપૂર્ણં ભવેત્ વાર શુક્રો. શ્રીરસ્તુ. શિષ્ય પં. **અમી**વિજય, તતશિષ્ય મુ. **રામ**વિજય મુનિ **વિનોદ**વિજય ભાવચારિત્રિયા **કેશવદાસ** વાચનાર્થં લષિકૃત્યાઃ. પ.સં.૧૬–૧૭, અનંત.ભં. (૩) લ.સં.૧૮૬૬, પ.સં.૩૧, શ્લો.૭૫૧, લીં.ભં. દા.૪૪ નં.૮. (૪) ભાં.ઇ. સન ૧૮૬૯–૭૦ નં.૧૦૯. (૫) સં. ૧૭૯૭ શાકે ૧૬૬૨ પં. દેવવિજય–દર્શનવિજય–ખુશાલવિજય લ. પ.સં. ૧૮–૧૮, ઈડર ભં. નં.૧૬૯. (૬) પ.ક.૨૫થી ૫૯, તેમાં પ.ક.૪૮થી ૫૯, જૂની ને સારી પ્રત, ખેડા ભં. દા.૭ નં.૬૮. (તેમાં બીજા આર્દ્રકુમાર તથા ચિત્રસંભૂતિ રાસ છે.) (૭) પ.સં.૨૨–૧૫, સંઘ ભં. પાલણપુર દા.૪૬ નં.૩૦. [લીંહસૂચી.]

[પ્રકાશિતઃ ૧. પ્રકા. જૈન જ્ઞાનદીપક સભા.]

(૨૦૮૨) શાંબ પ્રદ્યુમ્નકુમાર રાસ
(૨૦૮૩) ચોવીસી [અથવા ચતુર્વિંશતિ જિન સ્તવન]

(૧) ગ્રંથમાન ૨૨૧ લ.સં.૧૭૬૦, પ.સં.૧૨, લીં.ભં. દા.૨૩. [ડિકૅટલૉગભાઇ વૉ.૧૯ ભા.૨, લીંહસૂચી.]

(૨૦૮૪) + સ્થૂલભદ્ર નવરસો (નવરસગીત) ૯ ઢાળ

આમાં શૃંગાર આદિ નવે રસના વિષય સ્થૂલભદ્ર અને કોશ્યા એ વચ્ચેનો પ્રસંગ લઈ સુંદર રીતે પ્રતિપાદન કર્યા છે. કાવ્ય રસિક છે.

આદિ – રાગ કેદારો – ઉધવ સાથેં સંદેસડો ગોકલના વાસીએ.

કરી શૃંગાર કોશ્યા કહે, નાગરના રે નંદન;
મોહન ! નયણ નિહાલ રે, નાગરના રે નંદન.

*

પ્રથમ રાગ શૃંગારમાં, ના. કેદારો કર્યો રાગ રે ના.
જ્યાન કહે સહુ સાંભળો, ના. લહે સીલરતનમાં ભાગ રે ના. ૭

અંત – રાગ મેવાડો ધન્યાસી વિનય કરીજે રે ભવિયણ ભાવ સું – દેશી.

કોશ્યા બોલે રે સાધુજી સાંભળો, તુમને જોહ વિરૂદ્ધ;
વિષયવિકારનાં વચન કહ્યાં ઘણાં, ખામું ત્રિકરણ શુદ્ધ. ૧ કોશ્યા.

*

રાગ મેવાડો રે મિશ્ર ધનાસરી, શાંતરસ નવમો રે સાર;
ન્યાનસાગર કહે શ્રી **થુલિભદ્ર**ને હું જાઉ બલીહાર. ૧૦ કોશ્યા.

(૧) પ.સં.૪, બીજી કૃતિઓ સાથે, સે.લા. નં.૪૭૫૪. (૨) એક ગુટકામાં, ના.ભં. (૩) લ.ગ. જૈતસોમ. પ.સં.૫-૧૩, મુક્તિ. નં.૨૪૩૦. (૪) પ.સં.૩-૧૫, મુક્તિ. નં.૨૩૯૮. [મુપુગૂહસૂચી.]

(૨૦૮૫ ક) + અબુંદતીર્થ ઋષભ સ્ત. [અથવા **આબુ ચૈત્યપરિપાટી**]

આદિ – દેશી હઠીલા વયરાની.

અરબુદ ગઢ રળિયામણો રે, બાર જોયણ વિસ્તાર રે એ ડુંગર વારૂ,
શિખરે ધણ કરી શોભતો હો લાલ,
જી હાં નંદનવન સારિખો હો લાલ, વનનો કોઇ ન પાર રે એ ડુંગર વારૂ.

અંત – કલશ.

૪મ સંસ્તવ્યા **અરબુદ** અચલમંડન સયલ થલ જીનહર જિનવરા,
ત્રિજગનાયક સિદ્ધિદાયક દુરિતદોહગદુખહરા,
અંચલગચ્છ બુધ **લલિતસાગર** શીસ **માણિક્યસાગરૂ**,
તસ સીસ વિનવ્યો સેવક **ન્યાનસાગર** ભણે ભાવભગતિ ભરૂ.

(૧) અમર.ભં.

પ્રકાશિત : ૧. જૈનયુગ, સં.૧૯૮૬, વૈ.-જે.નો અંક, પૃ.૩૫૦થી ૩૫૨.

(૨૬૮૫ ખ) અન્ય સ્તવનો-ગીતો

૧. મહાવીર સ્તવન

૨. પાર્શ્વનાથ સ્તવન

(૧) વિદ્યા. [સંભવતઃ ઉપરનાં બન્ને.]

૩. સ્થૂલભદ્ર સ.

(૧) પા.ભં.૩.

૪. રાજિમતી ગીત

૫. વૈરાગ્ય ગીત

(૧) વિદ્યા. [સંભવતઃ ઉપરનાં બન્ને.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૫૭-૮૦, ૨૯૪ તથા ૩૬૪, ભા.૩ પૃ. ૧૧૨૭-૩૭. ભા.૨ પૃ.૨૯૪ પર લીં.ભં.ની સં.૧૭૩૨ની પ્રતનો સંદર્ભ આપી માણિક્યસાગરને નામે પ્રશ્નાર્થ સાથે 'શ્રીપાળ રાસ' મૂકેલો અને એવી નોંધ કરેલી કે "આ રાસના કર્તા જ્ઞાનસાગર કે જે માણિક્યસાગરના શિષ્ય હતા તે લાગે છે અને ટીપમાં ગુરુનું નામ આપ્યું લાગે છે. ખાત્રી માટે મૂળ રાસ જોવાની જરૂર છે." માણિક્યસાગરે 'શ્રીપાળ રાસ' રચ્યાની માહિતીને અન્ય કર્યાંયથી ટેકો નથી, એટલે અહીં એ કૃતિને જ્ઞાનસાગરની જ ગણી છે.

આ કવિને નામે મુકાયેલ 'જ્ઞાન છત્રીસી'માં સ્પષ્ટ રીતે 'જ્ઞાનસમુદ્ર' નામ મળે છે, તે ઉપરાંત જ્ઞાનસમુદ્ર જિનહર્ષ-ગુણરત્નશિષ્ય (જુઓ નં.૮૪૮) છે. તેથી એમને અલગ કવિ જ ગણવા જોઈએ. અહીં આ જ્ઞાનસાગરને નામેથી એ કૃતિ રદ કરી છે.

'નલાયણ-નલદમયંતી ચોપાઈ' ક્ષમાલાભશિ. જ્ઞાનસાગરની કૃતિ હોઈ અહીંથી રદ કરી છે. અહીં નોંધાયેલી હસ્તપ્રત પણ ત્યાં નોંધાયેલી મળે જ છે.

'નેમિચંદ્રાવલા' પણ રવિસાગરશિષ્ય જ્ઞાનસાગર (નં.૬૦૨)ની જ કૃતિ ગણી અહીંથી રદ કરી છે.

'શાંબ પ્રદ્યુમ્ન રાસ' આ કવિની કૃતિ હોવાનું અન્યત્ર કર્યાંયથી સમર્થિત થતું નથી. તેથી એ હકીકત ચકાસણીને પાત્ર છે.

૨.સં.૧૭૨૭ની 'ધન્નાચરિત્ર' તે ૨.સં.૧૭૨૧ની 'ધન્ના અણગાર સઝાય' જ હોવાનો સંભવ છે, તેથી એ કૃતિનો અલગ ઉલ્લેખ રદ કર્યો છે. કશીક સરતચૂકથી સં.૧૭૨૧નું સં.૧૭૨૭ થયું લાગે છે.

ભા.૨ પૃ.૨૬૪ પર અન્ય જ્ઞાનસાગરને નામે 'ચોવીસી' મુકાયેલી તે સંબંધિત હસ્તપ્રત ચકાસતાં આ કવિની જ ઠરી છે. કૃતિનો રચનાસમય સં.૧૭૪૦ પહેલાં જણાવેલો તે જ્ઞાનસાગરશિષ્ય (જ્ઞાનઉદ્યોત – ઉદ્યોતસાગર)ના સમયને અનુલક્ષીને. એની અહીં હવે આવશ્યકતા રહેતી નથી.

'શુકરાજ રાસ'નું રચનાસ્થળ પાટણ જણાવેલું પરંતુ ઉદ્ધૃત અંતભાગમાંથી એનું સમર્થન પ્રાપ્ત થતું નથી ને પાટણની પ્રતને કારણે એમ લખાઈ ગયું હોવાનો સંભવ જણાવાથી એ હકીકતનો અહીં ઉપયોગ કર્યો નથી. 'શ્રીપાલ રાસ'ના અંતભાગમાં એ શેખપુરમાં રચાયાનો ઉલ્લેખ છે, પણ શ્રી દેશાઈએ એને અમદાવાદનું શેખપુર શાને આધારે કહ્યું છે તે સ્પષ્ટ થતું નથી.

'ધમ્મિલ રાસ'નો ર.સં.૧૭૧૫ દર્શાવવામાં આવ્યો છે પણ એમાં સંખ્યાનિર્દેશક શબ્દો ખરેખર ૭ છે: કુંથુ (૧૭) સંખ્યા (૯) ઘો (૦) એકે (૧) મહાવ્રત (૫). દેશાઈએ 'સંખ્યા' અને 'ઘો' શબ્દને ધ્યાનમાં લીધા નથી, તેમાં કુંથુસંખ્યા (કુંથુનાથનો સંખ્યાંક) એમ કદાચ ઘટાવી શકાય, પરંતુ 'ઘો'નો કશો ખુલાસો થતો નથી.]

૮૪૨. મતિસાગર

(૨૦૮૬) ખંભાત તીર્થમાળા ર.સં.૧૭૦૧

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૫૬.]

૮૪૩. સંતોષવિજય [સંતોષી ?] (ત. વિજયદેવસૂરિશિ.)

(૨૦૮૭) સીમંધર સ્ત. ૪૦ કડી ર.સં.૧૭૦૧ લગભગ

આદિ – સુણિ સુણિ **સરસતી** ભગવતિ, તાહરી જગતવિખ્યાત
કવિજનની કીરતિ વધે, તિમ તૂં કરજે માત. ૧
મંદિરસ્વામિ વિદેહમાં, બેઠાં કરે વખાણ,
વંદના માહરિ તિહાં જઈ, કહેજ્યો ચંદા ભાણ. ૨
મૂઝ હિયડૂં સાંસે ભર્યૂં, કૂંણ આગળ કહૂં વાત,
જેહ સ્યૂં માંડૂં ગોઠડી, તે મૂઝ ન મિલે ધાત. ૩

*

ગાડરિયો પ્રવાહ મલ્યો રે, ઘણા કરે તે ખાસ,
પરીક્ષાવંત થોડા હૂઆ રે, મિરથાનો વિસવાસ રે. ૮
ધરમીને હાંસિ કરે રે, પખ્ય વિહૂણો સીદાય,

લોભ ઘણો જગ વાપિયો રે, તિણે સાચું નવિ થાય રે. ૯
સમાચારિ જુજુઇ રે, સહુ કહે માહરો ધર્મ
ખોટુ ખરૂ કિમ જાણીઇ રે, તે કુંણ ભાગે ભ્રમ રે. ૧૦

*

ઢાલ ૩ પ્રશ્નોતર પૂછે પિતા રે – એ દેશી

સીમંધરસ્વામિ માહરો રે તૂં ગુરૂ ને તું દેવ,
તુઝ વિણ અવર ન ઓલગૂ રે, ન કરૂ અવરની સેવ રે
ઈહાં કિણ આવજ્યો
વલિય ચતુરવિધ સંઘ રે સાથે લાવજ્યો – ૪હાંકણિ.
તે સંઘ કિમ કિરિયા કરે રે, કિણ પરે ધ્યાઈ ધ્યાન,
વ્રત પચ્ચખાણ કિમ આદરે રે, કિણિ પરે દિઈ દાન રે. ઈહાં. ૧૭
ઈહાં ઉચિત કિર્ત્તિ ઘણું રે, અનુકંપા લવલેશ,
અભય સુપાત્ર અલપ હૂઆ રે, એહવા **ભરત**માં દેશો રે. ઈહાં. ૧૮
નિશ્ચય સરસવ જેવડો રે, બહૂ ચાલ્યો વિવહાર,
અભ્યંતર વિરલો હૂયો રે, ઝાઝો બાહ્ય આચાર રે. ઈહાં. ૧૯

અંત – શ્રી **તપ**ગછનો નાયક સુંદર **શ્રી વિજયદેવ** પટોધારી રે,
કીરતિ જેહની જગમાં ઝાઝી બોલે નર ને નારી રે. ૩૯
શ્રી ગુરૂવયણ સુણી બુદ્ધિ સારૂ, **સીમંધર** જિન ગાયો,
સંતોષી કહે દેવ ગુરૂ ધર્મ પૂરવ પુન્યે પાયો રે. ૪૦

(૧) બાબ **નંદકોર** પઠનાર્થં. પ.સં.૩–૧૩, ના.ભં. [હેજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૬૬).]

પ્રકાશિત : ૧. ચૈત્ય. આદિ સં. ભા.૩ પૃ.૪૨૮.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૫૨૦–૨૧. કૃતિમાં નામછાપ 'સંતોષી' છે તેનું 'સંતોષવિજય' ગણવું તે યોગ્ય છે કે કેમ તે વિચારણીય છે.]

૮૪૪. વિનયસાગર (અંચલગચ્છ)

(૨૦૮૮) અનેકાર્થ નામમાલા ૨.સં.૧૭૦૨(?)

સતર સહિ બિડોતરે.

(૧) ભાં.ઇ. સને ૧૮૯૧–૯૫ નં.૧૫૭૬.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૧૩૭.]

૮૪૫. આણંદવર્ધન (વડ ખ. મહિમાસાગરશિ.)

(૨૦૮૯) + અર્જુનક રાસ ૨.સં.૧૭૦૨(૧૭૦૪)

આદિ – ઈડર આંબા આંબલી રે દેશી.

સરસતિ સામિણિ વીનવું રે, પ્રણમી શ્રી ઋષિરાય,
સાધુશિરોમણિ ગુણનિલો રે, **અરહનક** શિરતાજ. ૧
મુનીસર ગાસ્યું ગુણ ગંભીર, મેરૂ તણી પરિ ધીર. સુ. આંકણી.

અંત – સંવત **સતર** ૧૭૦૨ **બિડોત્તરઈ**, **વડધરતરગચ્છ** વાસ,
ગણિ **મહિમાસાગર** હિત વીનવે, **આણંદ** પુરે કહીયો રાસ
વિલાસ કિ

(પા.) સંવત **સત્તર ચાડોત્તરી વડખરત્તરે** ગચ્છવાસ,
ગણિ **મહિમાસાગર** ગુરૂ હિતકર **આણંદિ** રે કહીઓ રાસ વિલાસ
ભેટિઉ રે ગુરૂરાજ, તિણિ સાધ્યો રે આપણડાં કાજ.
ભેટયો રે ગુરૂરાજ. ૯

(૧) સં.૧૭૪૦ વર્ષે શાકે ૧૬૦૫ પ્રવર્ત્તમાને માસોત્તમમાસ અશ્વની માસે શુકલપક્ષે દ્વિતીયાયાં સોમપુત્રે લિખિતં પંડિતશ્રી જયાનંદગણિ શિ. પંડિત શ્રી દેવાનંદગણિ તત્શિષ્ય ગણિ **વિનયાનંદેન** શ્રી **ધારાનગર્યાં** શ્રી સાધવી શ્રી **રાજ**શ્રી વાચનાર્થે. પ.સં.૪–૧૩, વિ.ધ.ભં. (૨) સં.૧૭૫૧ વર્ષે ચૈત્ર માસે **તપા**ગચ્છે રાજાધિરાજ ભટ્ટારક શ્રી **ભાવ**રત્નસૂરિ શિષ્ય **માન**રત્ન લિખિત **સૂર્ય**પુર નગરે. પ.સં.૫, પ્ર.કા.ભં. (૩) પ.સં.૬, પ્રે.ર.સં. (૪) અમ. (૫) ખં.ભં.૧. (૬) આ.ક.ભં. (૭) **વિસલ**નગરે લિ. પ.સં.૩–૧૫, જશ.સં. (૮) **અરણી**ક ચોપ૪ વાવરા મધ્યે મુનિ **ગણે**શ લિ. આર્યા **લક્ષ્મા**દે પઠનાર્થં. અભય. પો.૧૩ નં.૧૩૯. (૯) સં.૧૭૫૭ ભા.વ.૯ પં. **દીપ**વિજયગણિ મુનિ **દેવ**વિજય લિ. **ધ**નોરા ગ્રામ. પ.સં.૫–૧૨, જશ.સં. [આલિસ્ટઑફ ભા.૨, જૈડાપ્રેસ્ટા, મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞા-સૂચિ ભા.૧ (પૃ.૪૩૫).]

પ્રકાશિત : ૧. સ.મા.(ભી.) પૃ.૩૦૧. [૨. જૈન સઝાય સંગ્રહ (સારાભાઈ નવાબ) તથા અન્યત્ર.]

(૨૦૯૦) + ચોવીશી અથવા **૨૪ જિનગીત ભાસ** ૨.સં.૧૭૧૨

આદિ – ઋષભદેવ જિન ગીત – શ્રી જિનવાણી મયા કરઉ એ દેશી.

આદિ જિણંદ મયા કરૂ, લાગ્યો તુમ્હ શું નેહા રે
દિનરયણી દિલમેં વસે, જ્યું ચાતકચિત્ત મેહા રે
બલિ જાઉં વાત સુણો મેરી. ૧ આંકણી

*

મરૂદેવાકે લાલના, મૂરતિ નવલ સુહાની રે,
આનંદવર્ધન કે પ્રભુ હમને તુમ્હારી આસા રે. ૩

અંત – વીરજિન ગીત – સીમંધર કરો મયા – દેશી.
તું મન માન્યો રે **વીરજી, ત્રિસલા**નંદન દેવ

*

આદિત કુલગિર ચંદ્રમા, સંવત **અરતર** વાણ,
ચઉવીશે જિન વીનવ્યા, આતમહિત મન આણ. તું.
જિન **વર્ધમાન** મયા કરો, ચઉવીશમા જિનરાય,
મહિમાસાગર વીનતી, **આણંદવર્દ્ધન** ગુણ ગાય. તું.

(૧) સંવત ૧૭૫૯ વર્ષે ભાદ્રવા વદિ ૧૦ દિને સુરતિ બિંદરે મુનિ **આણંદ**વિજય લખિતં. જૈ.એ.ઈ.ભં. (તીર્થમાલામાં) (૨) પ.સં. ૧૧–૧૨, પ.ક.૯થી ૧૦, મો.મો.સાગર ઉ. પાટણ દા.૭ નં.૩૫. (૩) લા. ભં. નં.૩૭૪. (૪) સં.૧૭૫૯ ફા.સુ.૧૧ **ન્યાનસાગર**ેણ લિ. પ.સં.૩, પ્ર.કા.ભં. વડો. નં.૧૭૩. (૫) સં.૧૭૭૦ જ્યે.વ.૭ પંડિત દેવચંદ્રેણ લિ. સુશ્રાવિકા બાઇ ઝમાં વાચનાર્થં. પ.સં.૭, અભય. નં.૨૬૧૪. (૬) સં.-૧૭૨૯ ચૈ.સુ.૧૧ **લૌ**મે લિ. પ.સં.૬–૧૨, જશ.સં. (૭) **જિનવિજય** પઠનાર્થં ગ. **રં**ગવિજય લ. સં.૧૭૩૫ માહા વ.૯. પ.સં.૫, પ્ર.કા.ભં. નં.૩૪૫. (૮) સં.૧૭૪૨, પ.સં.૩, લીં.ભં. નં.૨૨૫૬. (૯) પ.સં.૪-૧૪, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૧૨૮. (૧૦) પ.સં.૫–૧૪, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૧૪૦. [મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૪૦૨, ૫૨૦).]

[પ્રકાશિત : ૧. ચોવીશી વીશી સંગ્રહ. ૨. ૧૧૫૧ સ્તવનમંજૂષા.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૧૨૪–૨૫ તથા ૧૪૯, ભા.૩ પૃ.૫૩૪, ૧૧૮૦ તથા ૧૪૯૧–૯૨. 'અહર્નંક રાસ'ના કર્તા 'આણંદ' અને 'ચોવીશી'ના કર્તા આણંદવર્ધન પહેલાં જુદા મૂકેલા તે પછીથી એક હોવાની સંભાવના કરી છે. વસ્તુતઃ આ એક જ કવિ છે.

ભા.૩ પૃ.૫૩૪ પર આ પૂર્વે આવેલા (નં.૧૮૪) આણંદના '૨૪ જિન સ્ત.'નો આદિભાગ આપેલો તે પછીથી આ આણંદવર્ધનની 'ચોવીસી'ના 'ઋષભ જિન સ્ત.'નો જ ભાગ હોવાનું પ્રતીત થતાં એ મુજબની નોંધ કરી હતી.]

૮૪૬. વિમલરત્ન (વિમલકીર્તિ અને વિજયકીર્તિશિ.)

(૨૦૯૧) વીર ચરિત્ર બાલા. ર.સં.૧૭૦૨ પો.શુ.૧૦ સત્યનગરે

(૧) ગ્રં.૫૫૨ સં. બાણેંદુ મુનિ શશિ (૧૭૧૫) પ્રમિતે વર્ષે વૈશાખ માસે કૃષ્ણપક્ષે ભૃગુવાસરે દ્વાદશી કર્મવાટચાં કટાલીયા ગ્રામ મધ્યે લિ. પં. જ્ઞાનનિધાનગણિ લિ. શિ. લાલકુશલ મુનિ માણિકયવર્દ્ધન મુનિ પઠનાય. પ.સં.૧૦, ત્રુટક, અભય.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૬૨૨.]

૮૪૭. માનવિજય (ત. વિજયસિંહસૂરિ–જયવિજયશિ.)

આ કવિની છઠ્ઠા કર્મગ્રંથની વૃત્તિની લિખિત પ્રત નં.૫૦ ડો. અ. ભાવનગરમાં છે. તેમણે સંસ્કૃતમાં 'ધર્મપરીક્ષા'ગ્રંથ વિજયપ્રભસૂરિરાજ્યે પોતાના શિ. દેવવિજય માટે રચેલ છે. (પ્ર.કા.ભં. નં.૯૬.)

(૨૦૬૨) શ્રીપાલ રાસ ૨.સં.૧૭૦૨(૪) આસો શુ.૧૦ સોમ પીલવણમાં

આદિ – શ્રી આદીસર જિન તણા, પ્રણમું પાયારવિંદ
આદિધરમ જેણઈ ભાષીઉ, ભવિજન-કમલદિણંદ. ૧
પંચમ ચક્રિ પદ ધરણ, સોલમો જિનદેવ
ત્રિભુવન-શાંતિકરણ વિભો, શાંતિ જપો નિતમેવ. ૨
યાદવકુલ-ઉદયાચલઇ, દિનમણિ પ્રગટચો જેહ
રાજુલવલ્લભ શીલધર, નેમિ નમું ગુણગેહ. ૩
પ્રગટ પ્રભાવ પ્રમાધરૂ, પાસ જિણંદ દયાલ
નામ જપંતાં જેહનું, લહિએ મંગલમાલ. ૪
વર્તમાન તીરથધણી, વર્દ્ધમાન ધરૂં ધ્યાન,
વર્દ્ધમાન સુખસંપદા, વાધઇ મનિ ધર્યે માન. ૫
જિનવાણી પ્રણમી મુદા, ગુરૂનઈ કરી પ્રણામ,
સિદ્ધચક્ર મહિમા થુણુ, ભાવ ધરી અભિરામ. ૬
કાલ અનાદિં સાસતો, નવપદ નવનિધિ કાર,
ગુણ અનંત જ્ઞાની ભણ્યા, કહું નિજમતિ વિસ્તારિ. ૭

અંત – ઢાલ.
આજ સખિ મુઝ આંગણઇ, સુરતરૂ ફલિયો સાર એ દેશી.
તીહાં ચવી નરભવ લહિ, ભવનુ મઈ સિવસુખસાર,
તે સુણિ વાંદિ વલ્યો, શ્રી સાધુજી રે તિહાથી કરઇ વિહાર.
જપિયે ભવિ શ્રી નવપદ સાર તે તુઠો રે માનવિજય દાતાર.
તે થુણતાં રે હુયો હરષ અપાર મુઝ નિત્યનિત્ય રે હોજ્યો મંગલકાર. ૩

યુગ ગગન મુની શશી વરસની, આસો સુદિ દશમી શશિવાર,
રચ્યો રાસ શ્રી ચંદ્રપ્રભ પસાઉલઇ રે, પીલવણ મઝારિ, જપો. ૮
તપગછનાયક જગગુરૂ, શ્રી હીરવિજય સૂરીંદ
અકબર જેણઇ પ્રતિબોધિયો, જિનસાસન રે જયકાર મુણિંદ. ૯
પટિ સવાઇ શ્રી વિજયસેનસૂરિ, વાદિવૃંદ-ગજમદ-સીંહ,
તસુ પટિ શ્રી વિજયદેવસૂરિ, સંપ્રતિ વિચરઇ રે પ્રભુ અકલ
અમીહ. જપો. ૧૦
આચારિજશ્રી વિજયસિંહસૂરિ, સકલસૂરિસિરદાર
બુધ જયવિજય સિસઈ રચ્યો, માનવિજયઇ રે લહ્યો સુજસ
અપાર. જપો. ૧૧
મેરૂ રવિ સસિ સાગરા, તિહા લગઇ થિર એહ રાસ,
સહુ સંઘ સદાએ વાંચયો, પહુચઇ નિતુનિતુ રે માહરા મન તણી
આસ. જપો. ૧૨

(૧) શ્રી માલવદેસે સાહપુરે સં.૧૭૧૫ વર્ષ વૈશાખ સુદિ ૭ બુધે. સચિત્ર પ્રતિ, પ.સં.૩૧-૧૬, સે.લા. નં.૧૧૭૧. [આલિસ્ટઑઇ ભા.૨.]

(૨૦૬૩) નવતત્ત્વનો રાસ ૨.સં.૧૭૧૮ વૈ.શુ.૧૦ બોપાઉરમાં

આદિ – પ્રણમું જિન ચઉવીસમો, મહાવીર શુભનામ
જસુ પ્રસાદિ સદા ફલઇ, વાંછા સુરતરૂ તામ. ૧
જિનઆગમ અનેક નય, કહો કુણ પામે પાર
સારદ શ્રીગુરૂ સહાયથી, કરિસ્યું કિંપિ વિચાર. ૨
શ્રી સમકિત થિરતા ભણિ, તત્ત્વ તે વસ્તુ સરૂપ
દેવ અરિહંત ગુરૂ સાધુવર, ધરમ તે દયા સરૂપ. ૩

અંત – ઢાલ ૧૫મી રાગ ધન્યાસી.
નયરી ત્રંબાવતી સોહઇ એ દેશી.
શ્રી વિજયદેવસૂરિ રાયા, તપતેજ દીપંતિ કાયા
તસુ પટ ઉદયો એ ભાણ, શ્રી વિજયપ્રભસૂરિ સુજાણ. ૧
તપગચ્છતિલક વિરાજઇ, દેખી કુમતિમદ ભાજઇ
એહવા શ્રી વિજયપ્રભસૂરી, પુરવ પુન્ય અંકુરી. ૨
શ્રી હીર શીસ સુજાણી, ગણિ કીકા ગુણખાણી
તસુ સીસ પંડિતરાયા, બુધ જયવિજય સવાયા. ૩
માનવિજય તસુ સીસ, કીધો રાસ સુવિસેસ

નિજ પર વાંચવા કાજિ, વરણવી નવતત્ત્વ રાજિ. ૪
ગણિ **દેવવિજય** તણુઈ હરષઈ, કીધો વાંચવા પરષી
સંવત **સતર અઢારઇ**, વૈશાખ શુદિ દશમી સાર. ૫
શ્રી શાંતીસર સુપસાય, પુર **લોપાઉરમાંહિ**
ઊણુ અધિક કહું જેહ, મિચ્છા દુક્કડ તેહ. ૬

(૧) વડોદરા મધ્યે લ. પ.સં.૧૦-૧૪, વિજાપુર જ્ઞા.ભં. નં.૬૨૨.
[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૧૨૮-૩૦, ભા.૩ પૃ.૧૧૮૩-૮૪.]

૮૪૮. જ્ઞાનસમુદ્ર (જિનહર્ષસૂરિ-વા. ગુણરત્નશિ.)

(૨૦૬૪) જ્ઞાન છત્રીશી ૨.સં.૧૭૦૩

આદિ - દૂહા.

જિનવર દેવ ન જાણીએ, સેવ્યા નહી સુસાધ,
ભગવંત ધરમ ન ભેદિઓ, ધમ ભત્ર ભમિયઉ અગાધ.

અંત - સંવત **સતર તિડોત્તર** સમૈં, શ્રી **જીનહર્ષ** સૂરીસોજી;
વાચક શ્રી **ગુણરતન** વખાણીઈ, **ન્યાનસમુદ્ર** નિજ સિસોજી. સ.૩૫
કીધી એહ છત્રીસી કારણે, શ્રાવક સમકિત ધારોજી;
સુવિહિત આગ્રહ **ચોથ** સાહ રે, **દોસી** વંશ ઉદારોજી. સ. ૩૬

(૧) **આસાજી** પઠનાર્થં. પ.સં.૨, અમર.ભં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૭૯. ત્યાં આ કવિ તે જ્ઞાનસાગર (નં. ૮૪૧) હોવાનો સંભવ દર્શાવવામાં આવેલો અને ગુરુપરંપરામાં "થોડો ફેરફાર હોવાનું કારણ કંઈ જૂજ હોવું ઘટે" એમ કહેવામાં આવેલું. વસ્તુતઃ અહીં કવિનામ જ્ઞાનસાગર નહીં પણ જ્ઞાનસમુદ્ર છે ને ગુરુપરંપરા એટલી જુદી છે કે આ કવિ ઉક્ત જ્ઞાનસાગરથી જુદા છે એમ જ માનવું જોઈએ.]

૮૪૯. રાજહર્ષ (ખ. કીર્તિરત્નસૂરિ-હર્ષવિશાલ-હર્ષધર્મ-સાધુમંદિર-વિમલરંગ-લબ્ધિકલ્લોલ-લલિતકીર્તિશિ.)

જુઓ સુમતિરંગ. [હવે પછી સં.૧૭૨૦ના ક્રમમાં.]

(૨૦૬૫) થાવચ્ચા શુકસેલગ ચોપાઈ ૨૫ ઢાળ ૨.સં.૧૭૦૩ માગ. સુ.૧૩ સોમ બિકાનેરમાં

અંત - સંવત **સતરઇ સૈ વરસૈ ત્રિડોત્તરઇજી બીકાનેર** મઝારિ,
મોટો સંઘ સદા શ્રી **બીકાનેર**નોજી જીવદયાપ્રતિપાલ

હિત જાણી મઇ તેહ તણૈ કરી આગ્રહઈજી ચૌપઈ કરીય રસાલ.
ગિરૂવાશ્રી **ખરતર**ગચ્છનાયક દીપતાજી શ્રી **જિનરતન** સૂરીસ
તેહનઈ વારઈ આગમ અનુસારઇ રચીજી ઢાલ કરે પચવીશ.
સંખવાલમંડન આચરિજ ભલોજી **કીરતિરતન** સૂરીશ,
ચરણકમલ સેવઇ નિતુ તેહનાજી પૂરઇ મનહ જગીસ.
જેહની સાષા જિમ પાલ્લવીજી, સીસ સકલ સુવિસાલ
સોહઈ તસુ પાટૈ મુનિવર ચઢતી કલાજી, વાચક **હર્ષવિશાલ.**
હર્ષધર્મ વાચક તસુ પાટૈ જાણીયઈજી, **સાધુમંદિર** ગુણવંત,
કિરિયા ઉત્કૃષ્ટિ જિણ સૂધી આદરીજી વાચક અતિશયવંત.
વિમલરંગ તણી રહણી અતિ આકરીજી, તસુ પાટૈ સુવિશેષ
સાધુશિરોમણિ વિનયકલા ગુણ આગિલાજી, સહૂ સરાહૈ દેષિ.
તેહનૈ પાટઇ વાચક **લબધિકલ્લોલ**જી રે સેવકનઇ સુષદાય,
કરિ અણસણ આરાધન સુરપદવી લહીજી નામઇ નવનિધિ થાય.
તસુ પાટૈ પાઠક મોટા સારા હીયઇજી **લલિતકીરતિ** પરધાન
આગમ અરથ વિચાર સકલ કલા જીણે ભલાજી, દિનદિન ચઢતે વાન
તેહ તણૈ સુપસાયૈ **રાજહરષ** કહઇજી મુનિવરનાં ગુણગાન,
ભણુતાં સુણુતાં સાંભલતાં સુષ ઉપજૈજી પામીજે બહુમાન.
જેહનો ભાઈ **પુણ્યહરષ** વિદ્યાનિલોજી સહુ જાણૈ સંસાર
તેહનો સાંનિધિ લહિરિ કીધી ચૌપાઈજી, **રાજહરષ** સુષકાર.

(૧) સંવત્ ૧૭૪૩ પ્રમિતે વૈશાષ માસે ૧૨ તિથૌ પં. શ્રી **સમય**-માણિક્યગણિભિર્વ્યલેખિ. ઈડર ભાંડાગારીય. (૨) પં.દાનચંદ્ર લિ. પ.સં.૧૦, મહિમા. પો.૩૭. [હેજેજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૬૦૬).]

(૨૦૯૬) અર્હન્નક ચોપાઈ ૨.સં.૧૭૩૨ મહા શુ.૧૫ ગુરુ દંતવાસપુરમાં

આદિ –

દૂહા

શ્રી **ફલવધિ** પ્રણમું સદા, પરતખિ **પારસનાથ**
સુખદાઈક સાચો ધણી, સહૂ બોલૈ સસમાથ. ૧
ગૌતમાદિ ગણધર નમી, પ્રણમી શ્રી ગુરૂપાય
અરહન્નક અણગારના, ગુણ કહિસ્યું ચિત લાય. ૨
પડતા આયા જગતમૈં, માંણુસ માહે ચૂક
પડિ પાછૈ ચેતે નહી, માંણુસ નહી તે ધૂક. ૩
સરસ કથા સંબંધ છૈ, સાંભલિજ્યો મન રાખિ

ચોભંગી ચાવી કહી, સૂત્ર માંહે છે સાખિ. ૪
વય સાચો કાચો શ્રુતે, શ્રુત સાચો વય નાંહિ
એ દોઉં જિણમૈ નહી, રહે નિશ્રા ગણ માંહિ. ૫
શ્રુત વય કરિ પૂરણ જિકો, ઇકલો વિચરે સોઇ.
સુત હુંતો પિણ વય નહી, તો પાંતરીયો જોઈ. ૬
કિણ દેસે કિણ સહિરમૈં, એહ થયો મુનિરાય
સાંભલિજ્યો ભવીયમ તુમ્હે, ચિત રાખી ઈક ઠાય. ૭

અંત – અરહન્ના રિષિ વંદીયે એ, લઘુવય ચારિત પાત,
કઠિન કિરિયા કરી એ, કંચન કોમલ ગાત. ૧
સદા સુખ સંપજે એ, ધરતા મુનિવર ધ્યાન,
સરગ સુખ ભોગવે એ, પૂરવ પુણ્ય પ્રમાણ. ૨
અવર વિદેહે સીજસ્યે એ, લહિ માનવઅવતાર,
સંયમસિરિ આદરી એ, કરિસ્યે ભવનો પાર. ૩
આગમ **ઉત્તરાધ્યયન**ના, ટીકા છે પરમંધ,
કથા ચોથી કહિ એ, બીય અજ્જયણ સંબંધ. ૪
તિહાં થકી ઉદ્ધર્યો એ, **સત્તર સેં બત્તીસ**,
માહ સુદિ પૂનમે એ, ગુરુ પુષ એહ જગીસ. ૫
ઢંઢવાણપુર સુ દીપતો એ, જિહાં **ચિંતામણી પાસ**,
સૂધે મન સેવતા એ, અવિચલ લીલવિલાસ. ૬
જિનચંદ સૂરીસરૂ એ, શ્રી **ખરતર** ગચ્છરાજ,
વિજયરાજ્યે રચી એ, સફલ દિહાડો આજ. ૭
વાચક **લબ્ધિકલ્લોલજી** એ, **લલિતકીરતિ** ઉવઝાય,
પસાય લહિ કરી એ, **રાજહરષ** ગુણ ગાય. ૮
સાધુ તણા ગુણ ગાવતાં એ, રસના હોય પવિત્ર,
વંછિત સુખ પામીયે એ, આવો એહ ચરિત્ર. ૯

(૧) પ.સં.૮–૧૬, અનંત ભં.૨. (૨) પ.સં.૮, ક્ષમા.

(૨૦૬૭) [+] **નેમિ ફાગ** ૩૦ કડી

આદિ– ઢાલ ફાગરી

ભોગી રે મન ભાવીયો રે, આયો માસ વસંતો રે
નરનારી બહુ પ્રેમ સું, કેલિ કરે ગુણવંતો રે
ફાગ રમે મિલી યાદવા ૧

અંત – **સમુદ્રવિજય**સુત **નેમજી**, જીવ સકલ પ્રતિપાલ
રાજહરષ બહુ ભાવ સું, ગાયો ફાગ રસાલો રે. ૩૦ ફા.

(૧) પ.સં.૧૨, સ્તવનસંગ્રહની અંતર્ગત, અનંત ભં.૨. [જૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૧૯૪).]

[પ્રકાશિત : ૧ જૈન સત્યપ્રકાશ વ.૧૪ અં.૬.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૧૨૫–૨૬, ભા.૩ પૃ. ૧૧૮૧–૮૨. 'નેમિ ફાગ'માં ગુરુપરંપરા નથી, તેથી તે આ જ રાજહર્ષની કૃતિ હોવાનું નિશ્ચિત ન કહેવાય.]

૮૫૦. ઋદ્ધિવિજય ૩. (ત. વિજયાણંદસૂરિ–વિજયરાજસૂરિશિ.)
(૨૦૬૮) વરદત્ત ગુણમંજરી રાસ ૨.સં.૧૭૦૩ ફા.શુ.૩ ગુરુ ખંભાતમાં
આદિ – ભટ્ટારકશ્રી ૫ શ્રી વિજયાણંદસૂરી ગુરુભ્યો નમઃ દૂહા
શાસનનાયક **વીર**જી, પ્રણમી તેહના પાય
લબ્ધિવંત **ગૌતમ** નમું, નામઈં નવનિધિ થાય. ૧
સરસતિ ! મતિ દ્યો નિરમલી, કવિજન કેરી માય
રાસ રચું રલીયામણો, પામી તુમ્હ પસાય. ૨
કાર્તિક શુદિ પાંચિમ તણો, સૂત્રઈં મહિમા સાર
એકમનાં સહૂ સાંભલો, કહસ્યું તેહ વિચાર. ૩
સવિ તુમ્હે જ્ઞાન આરાધયો, રખે વિરોધો કોય
આરાધ્યઈં સુખ પામીઈં, વિરાધ્યઈં દુખ હોય. ૪
વરદત્ત અને **ગુણમંજરી**, તેહનો કહું પ્રબંધ
જ્ઞાન વિરાધ્યઈં દુખ લહ્યું, સુણયો સરસ સંબંધ. ૫
અંત – જ્ઞાન ભણો મન શુદ્ધે કરી, જિમ તુમ પ્રજ્ઞા વાધેં ખરી,
ધન **વરદત** નેં **ગુણમંજરી**, જ્ઞાન આરાધી મુગતિ જ વરી. ૩૨
શશિ ઋષિ ભુવન સંવચ્છર સાર, ફાગણ સુદિ તૃતીયા ગુરૂવાર,
ત્રંબાવતીમાં રચીઓ રાસ, ગુરૂ આદેશ રહી ચોમાસ. ૩૩
સાર પાટિ **જેસિંગ** કહ્યા, **વિજયસેન** સવાઈ થયા,
શ્રી **વિજયસેન** પાટિ ગણધર, શ્રી **વિજયતિલકસૂરિ** મુનિવર. ૪૪
તસ પટિ ઉદયો અવિચલ ભાણ, શ્રી **વિજયાણંદસૂરિ** યુગહ પ્રધાન,
ગોયમ સોયમ સરિખો યતિ, **આણંદજી** મોટો ગચ્છપતિ. ૩૫
દીસે જસ દોલત દીપતી, જગ કીરતિ બોલે સહુ છતી,

રાયરાણા પ્રણમે ભૂપતિ, જેહમાં દોષ ન દીસે રતિ. ૩૬
શ્રી **વિજયાણંદસૂરિ** આધારિ, કહે **ઋદ્ધિ** કર જોડી નિરધાર,
શ્રી **વિજયાણંદસૂરિ** પાટિ ભણું, શ્રી **વિજયરાજસૂરિ** દીપે ઘણું. ૩૭

તે સદ્‌ગુરુનો લહિ પસાય, **ઋદ્ધિવિજય** વાચક ગુણગાય,
જિહાં લગે તારા અવિચલ શશિ સાર, તિહાં લગે રાસ રહો નિરધાર. ૩૮

(૧) ઇતિ વરદત્ત ગુણમંજરી રાસ સંપૂર્ણ ઉપાધ્યાયશ્રી ૫ શ્રી **ઋદ્ધિવિજયગણિના** કૃતઃ શિષ્ય ગણિ **ચંદ્રવિજયેન** લિખિતં. પ.સં.૨૦-૧૨, અનંત ભં.૨ (કવિના સમયની તેના શિષ્યથી લખાયેલી).

(૨૦૬૯) રોહિણી રાસ ૨.સં.૧૭૧૬

સંવત શશિ ઋષ ઇન્દુકલાઈ

(૧) ચં.ભં. [હેજેજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૪૪).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૫૨૩, ભા.૩ પૃ.૧૧૩૭-૩૯. 'રોહિણી રાસ' વિજયપ્રભશિ. ઋદ્ધિવિજય (જુઓ સં.૧૭૫૪ના ક્રમમાં)ને નામે મુકાયેલો અને એના રચનાસંવતદર્શક શબ્દો "શશિ ઋષિ હકલાઇ" એમ આપી ૨.સં.૧૭૭૨ દર્શાવેલો. હેજેજ્ઞાસૂચિનો હસ્તપ્રત ચકાસતાં રચના-સંવતદર્શક શબ્દો ઉપર મુજબના સ્પષ્ટ મળતાં ને કવિ વિજયાણંદ-વિજયરાજશિષ્ય જ હોઈ ૨.સં.૧૭૧૬ નિશ્ચિત થાય છે.]

૮૫૧. જયસોમ (ત. જશસોમશિ.)

વિજયદેવસૂરિ – આચાર્યપદ ૧૬૫૮ પાટણ, ભટ્ટારકપદ ૧૬૭૧ અને સ્વ. ૧૭૧૩ ઉનામાં.

કવિની ગુરુપરંપરા તપગચ્છની ૫૬મી પાટે થયેલા આનંદવિમલ-સૂરિથી છે અને આ પ્રમાણે કે: આનંદવિમલસૂરિ – તેમના સોમનિર્મળ ઉપાધ્યાય – તેમના પાઠક હર્ષસોમ – તેમના યશઃસોમ અને તેમના આપણા કવિ જયસોમ કે જેમના ઉક્ત બાલાવબોધની પ્રથમ પ્રતિ તેમના જ શિષ્ય કલ્યાણસોમે લખી હતી. આ જયસોમ આદિ પંડિતમંડલી પ્રસિદ્ધ યશો-વિજયજીના અદોષ ચરણ સેવતી હતી.

(૩૦૦૦) [+] બારભાવનાની ૧૨ સ. અથવા ભાવનાવેલી સ. ૧૩ ઢાળ ૨.સં.૧૭૦૩ શુચિ માસ શુદ ૧૩ મંગળવાર જેસલમેરમાં

આદિ – પાસ જિનેસરપય નમી, સદ્‌ગુરૂને આધાર,

ભવિયણજનને હિત ભણી, ભણશું ભાવના બાર. ૧
પ્રથમ અનિત્ય અશરણપણું, એહ સંસાર વિચાર,
એકલપણું અન્યત્વ તિમ, અશુચિ આશ્રવ ભાર. ૨
સંવર નિર્જર ભાવના, લોકસરૂપ સુબોધિ,
દુર્લહભાવન જિનધરમ, એણી પરે કરજ્ઓ સોધિ. ૩
રસકૂપી રસવેધિયો, લોહ થકી હોય હેમ,
જ્ઓ ઈણ ભાવન શુદ્ધ હુયે, પરમરૂપ લહે તેમ. ૪
ભાવ વિના દાનાદિકાં, જાણે અલૂણું ધાન,
ભાવ રસાંગ મળ્યા થકી, ત્રૂટે કરમ નિદાન. ૫

અંત – દોહા.

તપગછપતિ **વિજયદેવગુરૂ**, **વિજયસિંહ** મુનિરાય,
શુદ્ધધર્મદાયક સદા, પ્રણમો એહના પાય. ૧

ઢાલ ૧૩ રાગ ધન્યાશ્રી.

તુમે ભાવો રે, ભવિ ઇણી પરે ભાવના ભાવો,
તન મન વયણ ધર્મલય લાવો, જિમ સુખસંપદ પાવો રે. ભ. ૧
લલનાલોચન ચિત ન ડોલાવો, ધન કારણ કાંઈ ધાવો,
પ્રભુ શું તારોતાર મિલાવો, જો હોય શિવપુર જાવો રે.
કાંઈ ગર્ભાવાસ ન આવો રે. ભ. ૨
જંબૂની પેરે જીવ જગાવો, વિષય થકી વિરમાવો
એ હિતશિખામણ અમારી માની, જગ જસપડહ વજાવો રે. ભ. ૩
શ્રી **જશસોમ** વિબુધ વૈરાગી, જસુ જસ ચિહુ ખંડ ગાવો,
તાસ શિષ્ય કહે ભાવના ભણતાં, ઘરઘર હોયે વધાવો રે. ભ ૪

દોહા.

ભોજન નભ ગુણ વરસ શુચિ, સિત તેરસ કુંજવાર,
ભગતહેતુ ભાવના ભણી, **જેસલમેર** મઝાર. ભ. ૫

(૧) સં.૧૭૪૦ વર્ષે કાર્તિક માસે કૃષ્ણપક્ષે અષ્ટમી તિથૌ લષીતં. પ.સં.૭–૧૨, પ્ર.ક્ષા.ભં. નં.૪૪૯. (૨) સં.૧૭૩૧ વૈ.શુ.૩ લિ. મુનિ કલ્યાણસોમેન. પ.સં.૪–૧૭, વિજાપુર જ્ઞા.ભં. (૩) પં. મુનિસોમગણિ, મુનિ કેસરસોમ લિ. પ.સં.૬–૧૪, ડે.ભં. દા.૪૭ નં.૩૧. (૪) સં.૧૭૬૯ શ્રા.વ.૧૩ સોમ શ્રાવિકા ગેલાં માત કુંવર પઠનાર્થં લિ. રાજનગર મધ્યે. પ.સં.૭, નાહટા.સં. (૫) પ.સં.૮, અભય. પો.૧૭. (૬) સં.૧૭૭૩ વૈ.

શુ.૪ લિ. પ.સં.૭–૧૧, મો. મો. સાગર ઉ. પાટણ ઢા.૭ નં.૩૪. (૭) સં.૧૮૨૪ શાકે ૧૬૯૯ કૃ.૨ સૂર્યવાસરે ભાવનગરે પં. વિદ્યાકુશલ શિ. રત્નકુશલ ભ્રાતા અસિંહકુશલ લિ. પ.સં.૧૬, ચોપડી આકારે, ત્રુટક, વિરમ.સંઘ.ભં. (૮) સં.૧૮૬૪ પં. ધર્મ...લ. પ.સં.૬–૧૩, જશ.સં. નં. ૧૬૦. (૯) સં.૧૮૭૬ કા.વદ ૩ રવિ ભુજ. પ.સં.૬–૧૪, તિલક. ભં.પો.૧૧. (૧૦) પ.સં.૧૦, મહિમા. પો.૮૬. [જૈહાપ્રોસ્ટા, મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી (જસસોમને નામે), હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૧૪૮, ૧૫૪, ૨૪૧, ૨૫૦, ૨૮૬, ૩૨૬, ૩૯૮, ૪૧૦, ૪૩૨, ૪૪૨, ૪૮૫, ૪૯૨, ૫૦૨, ૫૧૪, ૫૪૪, ૫૪૭, ૬૨૪ – જસસોમ તથા સોમજસને નામે પણ).]

પ્રકાશિત : ૧. સઝાય પદસંગ્રહ પૃ.૯૭–૧૧૪. [૨. મોટું સઝાયમાલા સંગ્રહ, જૈન સઝાયમાળા ભા.૧ (ભાલાભાઈ) તથા અન્યત્ર.]

(૩૦૦૧) ૧૪ ગુણઠાણ સ્તવ. અથવા સ્વાધ્યાય ૬૧ કડી ર.સં.૧૭૧૬

આદિ – રાગ સિંધૂ

ચંદ્રકલા નિર્મલ સુહઝાણી, આરાહું અરિહં ગુણખાણી,
ચઉદસ ગુણઠાણા સહનાણી, આણી તેહ નમું સુઅનાણી. ૧

અંત – તપગછપતિ વિજયદેવ મુનીસર કવિ **જસસોમ** ગુણ વરિઆ રે.
તાસ સીસ **જયસોમ** નમઇ તરુ જે સમરસ ગુણ ભરિઆ રે. તિ.

(૧) લિ. પ્રથમાદર્શે સં.૧૭૧૬ વર્ષે પંડિતશ્રી જયસોમગણિ શિષ્ય મુનિ કલ્યાણસોમેન લિ. આગરા નગરે. પ.સં.૫–૨–૫૮, ખેડા ભં.૨. (૨) પ.સં.૩–૧૫, યંત્ર સહિત, હા.ભં. દા.૮૩ નં.૧૫૨. (૩) લ. મુનિ જસવિજય. પાદરા ભં. નં.૫૬. (૪) લિ. પં.સદાસાગરગણિ લિ. સં.૧૮-૦૪ ચૈત્ર વદિ ૧૧ દિને શ્રી અજમેર મધ્યે. વિવેકવિજય ભં. ઉદયપુર. (૫) યંત્ર સહિત પ્રત, પ્ર.કા.ભં. [જૈહાપ્રોસ્ટા.]

(૩૦૦૨થી ૩૦૦૭) + છ કર્મગ્રંથ પર બાલા.

કર્મવિપાક બાલા.

(૧) પ.સં.૫૭, લીં.ભં. દા.૧૯, નં.૫. [મુપુગૂહસૂચી (જસસોમને નામે), હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૦૬, ૨૧૭ – જસસોમને નામે પણ).]

કર્મસ્તવ બાલા.

(૨) લ. સં.૧૮૦૨, પ.સં.૩૦, લીં.ભં. દા.૧૬. નં.૬. [મુપુગૂહસૂચી (જસસોમને નામે).]

બંધસ્વામિત્વ (ત્રીજા) કર્મગ્રંથ બાલા.

અંત – બંધસ્વામિત્વેસ્મિન્ ટબ્માર્થલિખનાદ્ યદર્જિતં સુકૃતં
તેનસ્તુ કર્મબંધા નિધિકારી ભવ્યસંદોહઃ ૧
તૃતીય જ્ઞાનશુદ્ધાનાનુષ્ઠાનાપ્તિકૃત્યે કૃતિન્
એતત્ તૃતીયગ્રંથાર્થાન્ **યશસ્સોમ**મુખાત્ શૃણુ. ૨
અષ્ટાદશક દ્વાદશ ધન અલિખત્ સ્વકદ્વલ્લેખા
લિખે સ્વકદ્વલ્લેખા **જયસોમ** સુધીરિમામુક્તિ. ૩

(૧) ઇતિ બંધસ્વામિત્વ ટબ્માર્થઃ સંપૂર્ણ સં.૧૮૭૩ ફા.શુદિ ૩ તૃતીય પદાયાં તિથૌ વાર જીવૌ શ્રી સૂરત બિંદરે લિ. પ.સં.૩૧, મ.જૈ.વિ. નં.૫૪ ક. (૨) ગ્રં.૭૪૫, પ.સં.૧૩, પા.ભં. [મુપુગૂહસૂચી (જસસોમને નામે), હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૦૬, ૨૦૯ – જસસોમને નામે).]

પંચમ કર્મગ્રંથ બાલા.

(૧) લ.સં.૧૮૩૪, ગ્રં.૪૫૯૧, પ.સં.૯૧, પ્ર.કા.ભં. દા.૫૬ નં.૫૦૮. [મુપુગૂહસૂચી (પ્રમોદમાણિક્યશિ. જયસોમને નામે).]

કર્મગ્રંથ બાલા. ૨.સં.૧૭૧૬

(૧) ભ. **આનંદવિમલસૂરિ** પટ્ટે **વિજયદાનસૂરિ** શિ. પં. **અનંત**વિજય પ્ર. શિ. **રત્ન**વિજય પંન્યાસ શિ. **પ્રીતિ**વિજય શિ. **ભીમ**વિજય પુણ્યવિજય પંન્યાસેન લિ. સં.૧૭૬૩ વર્ષે. પ.સં.૩૨૧, ઉત્તમ પ્રતિ, હા.ભં. દા.૭૦.

(૩૦૦૮) ષષ્ટિશતક બાલા.

(૧) ગ્રં.૧૨૭૫, વાડી પાર્શ્વ. ભં. દા.૧૫. (૨) હા.ભં. દા.૬૬.

(૩૦૦૯) સંબોધસત્તરી બાલા.

(૧) પ.સં.૨૫, હા.ભં. દા.૪૦ નં.૩. [મુપુગૂહસૂચી (જયંતને નામે), હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૧૮૩, ૨૧૨, ૨૪૦, ૫૪૭ – યશસોમશિષ્યને નામે પણ).]

પ્રકાશિત : ૧. પ્રકરણ રત્નાકર ભા.૪, પ્રકા. ભીમસિંહ માણક.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૧૨૬–૨૮ તથા ૫૯૧, ભા.૩ પૃ.૧૧૮૨–૮૩ તથા ૧૬૨૫–૨૬.]

૮૫૨. સંઘસોમ (ત. વિશાલસોમસૂરિશિ.)

(૩૦૧૦) ચોવીશી ૨.સં.૧૭૦૩ ભાદ્રવા શુ.૪

અંત – શ્રી મહાવીર સ્ત. માઈ ધન સૂપન તું ધન. દેશી.
સરસતીપય પ્રણમું, માગું વચનવિલાસ,
ગુણ ગાવા જિનના, મુઝ મન અધિક ઉલાસ. ૧

*

તપગછપતી દીપઈ શ્રી **વિશાલસોમ** સૂરંદ,
અહનીસ ધ્યાય પાંમઈ પરિમાણુ દ. ૭
સંવત વર **સત્તર ત્રિડોત્તરા** સૂભ માસ;
ભાદ્રવા શુદિ ચઊથી તથીયા **વીર** ઉલ્હાસ. ૮
કવિ **સંઘસોમ** કહઈ પહુચાડૂં મન આસ,
આ ભવિ પરભવિ મુઝ દીઉ તુમ્હાં ચરણેઈ વાસ.

(૧) સં.૧૭૭૧ વર્ષે પ્રથમ આષાઢ વદ ૨ દીને કૃષ્ણપક્ષે સિદ્ધ-જોગે. શ્રી. પં. કનકચંદ્રગણિ શિ. પં. કર્પૂરચંદ્ર શિ. પં. **અમ**યચંદ્ર શિ. પં. **ભ**ક્તિચંદ્ર ભ્રાતૃ પં. **સુ**ખાલચંદ શ્રી વલ્લભચંદ લિ. પ.સં.૬–૧૩, પ્રથમનાં બે પત્ર નથી, રાજકોટ મોટા સંઘનો ભંડાર.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૧૩૯.]

૮૫૩. પુણ્યનિધાન વા. (ભાવહર્ષ–અનંતહંસ–વિમલઉદયશિ.)
(૩૦૧૧) અગડદત્ત ચો. ૨.સં.૧૭૦૩ વિજયદશમી વૈરાગરમાં
આદિ – દૂહા.

પરમેસર ધુરિ પ્રણમિ કરિ, સદ્‌ગુરૂ પ્રણમિ ઉલાસ,
સરસતિ પિણ પ્રણમેવિ સુરિ, વિરચિસ વયનવિલાસ. ૧
પરમેસર ઘઈ અવિચલ પદ, સદગુરૂ શ્રુતવિચાર,
સરસતી વયનવિલાસ ઘઈ, તિણિ તીને તતસાર. ૨
સુંદર અક્ષર અતિ સરસ, બિચિબિચિ રાગવિનોદ,
રસિક લોક સુણતાં રસિક, પભણિસુ કથા પ્રમોદ. ૩
ભાવિત જગે જે ભવિક, ધરતા મનિ ધર્મધ્યાન,
પાવઇ તે તઉ **સ**રગપદ, સંસઈ રહિત સુજાણ. ૪
દ્રવ્યતહી નિદ્રા જિકે, જાગઈ તે જગિ જાણ,
અગડદત્તની પરિ અચલ, લાભઈ કોડિ કલ્યાણ. ૫

અંત – સંવત **ગુણ** નભ **મુનિ શસિ** વરસઈ વિજયદસમિ દિન રંગઇ,
અગડદત્ત ચરિત્ર પરિપૂરણ કીધઉ અતિ ઉછરંગઈ.
ઈણ પરિ ભાવિત જાગઈ જે જન નિસદિન તે સુવિચારી,
અગડદત્ત તિણની પરિ પાવઈ સુખસંપતિ નરનારી.
શ્રી **ભાવહરષ** ગુરૂ **અનંતહંસ** ગણિ **વિમલઉદય** સુખકારી,
પુણ્યનિધાન વણારસ પભણઇ તાસુ સીસ સુવિચારી.

વઇરાગર પુરવર ચઉમાસઈ કીયઉ ચરિત્ર અનુકારી
સુમતિનાથ સીતલજિન સાંનિધિ, શ્રાવક ગુરૂ સુખકારી.

(૧) પ.સં.૬-૨૧, હા.ભં. દા.૮૦ નં.૩૭. [ડિકૅટલૉગભાઇ વૉ.૧૯ ભા.૨]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૧૩૯-૪૦.]

૮૫૪. મેરુલાભ-માહાવજી (આં. કલ્યાણસાગરસૂરિ-વિનયલાભશિ.)

કલ્યાણસાગરસૂરિ જન્મ ૧૬૩૩, દીક્ષા ૧૬૪૨, આચાર્યપદ ૧૬૪૯, ગચ્છેશપદ ૧૬૭૦, સ્વર્ગવાસ ૧૭૧૮ ભુજમાં.

(૩૦૧૨) ચંદ્રલેખા સતી રાસ ૩૦૩ કડી ૨.સં.૧૭૦૪ માગશર વદ ૮ ગુરુ

આદિ – દૂહા પવનજ્જતિ.

મદકલ ગજઘટ-મદ-તરણ, નભ સમ ગતિ નવ બોધ;
અનિશ ઊપાશય ક્રમ અમલ, સિંહ સરૂપ સુબોધ. ૧
પદ તસુ નિતિ પ્રતિ પ્રેમ સું, પ્રણમું તેજપ્રકાશ;
નત સુરમુકુટ નિચિતાભરણ, ભગત વદઈ ઇતિ ભાસ. ૨
વર વિશિષ્ટ પામી વિરલ, શાસ્ત્ર જલધિ સંદર્ભ;
પારઈ પોહચઈ તે નમું, વાણી વિદ્યાગર્ભ. ૩
મેટઉ જડતા મુઝ તણી, નવરસ દઉ નિતિ વાણિ;
પરમેસરિ પરસાદથી, પરબંધ ચઢિ પ્રમાણિ. ૪
મહિમનિધિ **મેરૂતુંગસૂરિ**, વિષધર કીય વિષમોચ,
વિમલાચલિ વિગતિ વલી, ઊલ્લવીઓ ઉલ્લોચ. ૫
સો સદગુરૂ સાનિધિ થકી, પ્રગટિત પ્રબલ પ્રબંધ;
ચતુરાં ચિતિ ચમત્કરઉ, શુક પરિ વાકચસંબંધ. ૬
સજ્જન જન સંસારમાં, પરગુણ ગ્રહઈ પ્રત્યક્ષ;
દુર્જન દેષઈ દોસ જિમ, કરહા કંટક ભક્ષ. ૭

યતઃ કર્ણામૃતં સૂક્તરસં વિમુચ્ય દોષેષુ યત્નઃ સુમહાન્ ખલસ્ય,
અવેક્ષ્યતે કેલિવનં પ્રવિષ્ટઃ કમેલકઃ કંટકમેવ જાલં. ૮

તથા સત્સંગોપરિ.

પ્રીતિઃ પુરા નયનયોર્મનસિ પ્રમોદઃ સાંસારિકભ્રમણજઃ સકલપ્રયાસઃ
દુઃખોપશાંતિરધિકા ગુણસંક્રમશ્ચ, કિં કિં ન સંભવતિ સજ્જનસંગમેન.૯
દુર્જનજનસંસર્ગે, સાધુજનસ્યાપિ દોષમાયાતિ;

દશમુખકૃતાપરાધે, જલનિધિઃ ગંભીરમંધનં પ્રાપ. ૧૦
ધમ દેખી આદરિ અધિક કરૂં કથાકલ્લોલ;
બુદ્ધિસારિં બોલું કિમપિ, બહુવિધિ બાલકબોલ. ૧૧
સુરનર મુખનઇં સુરમણી, કામકુંભ કહિવાઇં;
સુરગવિ સુરશાખી લહિ, ધરમહિં જે નર ધ્યાઇ. ૧૨
ધરમ ધરમ સહુકો ધરઇ, ચ્યારજ ધરમઇં ચાર,
દાન શીલ તપ ભાવ દિલિ, પુહુચાવઈ ભવપાર. ૧૩
ચ્યાર માંહિ ચિતિધ ધરઉ, અધિકો ભાવ-ઉલ્હાસિ;
ભરતાદિક ભાવિઇં કરી, સમતારસિ શિવવાસ. ૧૪
નિરખી એ નવમઇં વ્રતિઇં, ભણસ્યઉં ભાવભગત્તિ;
ચંદ્રલેહિ ચઉપઈ સુણુઉ, ચતુર ધરી એક ચિત્ત. ૧૫

અંત – શાસનિ સોહ ચડાધ સતીયેં; નિરૂપમ તારણ નાવિ;
કર જોડી વંદું તિહુ કાલિં, **મેરૂલાભ** કહિ મનભાવિ. ૨૮૮

*

રાગ ધન્યાસિરી ઢાલ જયતશિરી. અવસર બેરિ બેરિ નહિ આવઇ એ દેશીઇં.

દલિતં દલરાજ ઋષિ દેખો, ચંદ્રલેહિ કેવલ ચાખો;
પૂરવભવફલ સમરસ પોતઈં, આવાગમનિ ન આએો. ૨૯૬
ભવિકા જનમન સમરસિં ભલાએો.
નરગ નિગોદ દૂરભવ નિવારી, જ્યું શિવપદના સુખ પાએો. ૨૯૭
સામાયક સમતા સોં સાધો, આગમિ એહ અભિપ્રાયો;
મંગલમાલ લહેએો શ્રીમાનવ, સામાયક સુપસાએો. ૨૯૮
વિધિપક્ષગચ્છ વિદ્યા-વયરાગર માનઇં જન મહારાએો;
વાદીગજઘટ-સિંહ વદીતો, કલ્યાનસૂરીશ કહાએો. ૨૯૯
વાચક જસ આજ્ઞાઇં વિરાજઇ, વિનયલાભ વરરાએો.
વદતિ તાસ સીસ દો બંધવ, મેરૂ પદ્મ મન ભાએો. ૩૦૦
ચંદ્રકલા નામઇં એહ ચઉપઇ, સગવટિ કીએો સમુદાએો;
પઢઈં ગુણઇં સુણઇં નર-પ્રમદા લીલા તાસુ લહાએો. ૩૦૧
સંવત સતર સય ઊપરિ સારઈં, વેદ સંખ્યાબ્દ વિધાએો;
મગશિર માસ વદિ અઠમિ માંહિં, સુરગુરૂ દિનઈં સુહાએો. ૩૦૨

શાંતિનાથ સાહિબ સુપ્રસાદઈ, સંઘ સકલ સુખદાઓ;
મુનિ **મહાવજી** કહિ મહીયલિમાં એ, રવિ ધ્રૂતાંહિ રહાઓ. ૩૦૩

(૧) ઇતિશ્રી ચંદ્રલેખા સતી રાસ સગવટમંધે **સં**પૂર્ણંતામગમત્. શ્રી ઇલમપુરે લિખિત વાચક **મે**રૂલાભગણિલિર્લિખિત કૃતમિતિ ભદ્રં. પ.સં. ૧૦–૧૮, વ.રા. મુંબઈ. (આ કવિની સ્વહસ્તલિખિત પ્રતિ છે.)

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૧૭૧–૭૩.]

૮૫૫. જિનહર્ષ–જસરાજ (ખ. ગુણવર્ધન ઉ.–સોમગણિ–શાંતિ-હર્ષશિ.)

(૩૦૧૩) ચંદન મલયાગીરી ચોપાઈ ૩૭૨ કડી ૨.સં.૧૭૦૪ વૈશાખ સુદ ૫ ગુરુ

આદિ – **સરસતિ** મતિદાયક નમું, ત્રિકરણ શુદ્ધિ ત્રિકાલ;
રિદ્ધિસિદ્ધિદાતા સકલસેવકજનપ્રતિપાલ. ૧
નિજગુરુકમપંકજ નમું સુમતિવચનદાતાર;
કુમતિહરણ તમદિનમણી અતિશયવંત ઉદાર. ૨
ચતુર વિચક્ષણ રસિક નર, શીલવરતપ્રતિપાલ;
સુણિજ્યો એકમના થઇ કહિસુ કથા સુવિલાસ. ૩
સીલ વડઉ સંસારમઈ સીયલઈ સુજસ કહાઈ,
સીયલઇ દુખદોહગ ટલઈ સીયલઈ સંપદ થાઈ. ૪
સીયલવંત નરનારિ જે તે પ્રતપઈ જ્યં ભાંણુ,
સુર સાનિધિકારી હુવઇ જસ ગાવઇ રાઇરાંણુ. ૫
ચંદનનૃપ મલયાગિરી સાયર નીર કુમાર,
સાંભલિજ્યો સહુ કો જણા તાસુ પ્રબંધ વિચાર. ૭

અંત – અનુક્રમે નૃપ સુખ ભોગવી છેહડઇ તજિ ભંડાર;
નૃપનારિ **ચંદણ** દીખ લે સફલ કરઇ અવતાર. ૧૯ સ.
વ્રત પાલિ નિરમલ ભાવ સું કરિ ધરમધ્યાંન અભંગ;
દિવલોક સુરસુખ પામીયા અવિચલ લીલારંગ. ૨૦ સ.
સંવત **સત્તર ચોડોતરઇ** સુભ જોગ નઈ ગુરૂવાર;
વૈશાખ સુદિ પાંચિમ દિનઈ એ કીધઉ અધિકાર. ૨૧ સ.
ખરતરગછ મહીયલ પ્રસિધ ચઉરાસીયાં ગણઈંદ્ર;
શ્રી **જિનરતન** સુરીસરૂ સીલ સધર સુખકંદ. ૨૨ સ.
વાચનાચારિજ ગુણ અધિક શ્રી શ્રી **ગુણવર્દ્ધન** સાધુ;

તસુ સીસ ગણિશ્રી **સોમજી** સુજસ ધરા જિણ લાધ. ૨૩ સ.
સુવિનેય તસુ આખઈ ભવી પાલિજ્યો નિરમલ સીલ;
જિનહરષ ઈણ ભવિ સંપદા પરભવ સુખલીલ. ૨૪ સ.

(૧) સર્વગાથા ૩૭૨ મિતિ સીલ વિષયે ચંદણ મલિયાગરી ચઉપઈ સંપૂર્ણ. પ.સં.૧૨–૧૭, બાલ.

(૩૦૧૪) વિદ્યાવિલાસ રાસ ૩૦ ઢાળ ૨.સં.૧૭૧૧ શ્રા.શુ.૯ બુધ

આદિ –

દૂહા.

સરસતિ નિતિ આપો સુમતિ ચિતહિત ધારિ પ્રણમેવિ,
જિતતિતથા થાનિક અચળ, શોભિત દહ દિસિ દેવ. ૧
કવિયણ નર સાંનિધિકરણ, દૂરિહરણ અજ્ઞાન,
ચરણ ઉપમ ધરણ ઊપાવણ ગુણજ્ઞાન. ૨
તાસુ તણે સુપસાઉલે, કહિસ્યું પુણ્ય ચરિત્ત
પુણ્ય થકી સુખસંપદા, પામિજે નિતનિત્ત. ૩
પુણ્યે સુજસ લહીજ્યે, પુણ્ય પસાયે ભોગ
પુણ્ય થકી આપદ ટલે, મિલે સયલ સંયોગ. ૪
પુન્યવંત વખાણતાં જનમ હુવે સુકયત્થ
રસના પવિત્રપણો લીયે, સીઝે નિજ પરમત્થ. ૫
અણહુંતા ગુણ દાખવ્યા, જીહા પવિત્ર ન હોઈ
સારસનાઇ કસ લહીએ, છતા કહે ગુણ જેહ. ૬
ઉત્તમ નરગુણ આગલો, પોતે પુણ્યપ્રકાશ
વિદ્યાવિલાસ નરવઈ તણો, સુણજ્યો ચરિત્ર ઉલ્લાસ. ૭

અંત – સત્તરેં ઇગ્યારોત્તર વરસે શ્રાવણ સુદિ મનહરસેજી,
બુધવાર નવમી તિથિ અવસેં કીધ ચઉપઈ સરસેજી. ૧૨ જિ.
શ્રી **ખરતરગચ્છ** ગયણદિણંદા, શ્રી **જિનરત્ન** સૂરીંદાજી
તાસુ પસાઇં ચરિત્ર સુખકંદા, નિસુણજ્યો નરવૃંદાજી. ૧૩ જિ.
વાચક **ગુણવર્દ્ધન** સુખદાયા, **શ્રી સોમ**ગણિ સુપસાયાજી
ઈમ **જિનહરષ** પુણ્યગુણ ગાયા તીસ ઢાલ સુખ પાયાજી. ૧૪ જિ.

(૧) લિખિતં **અમર**વિજય શ્રી **બી**કાનેર મધ્યે સકલ ભ. **વિજય**દેવસૂરીસ્વર શિ. મહોપાધ્યાય શ્રી **લા**વણ્યવિજયગણી સ્વશિષ્ય સકલ પં. શ્રી **માન**વિજયગણી સ્વશિ. સકલ પં. **લબ્ધિ**વિજયગણી શિ. પં. શ્રી **અમર**વિજયગણી લિપિકૃતં. મુનિશ્રી **ધન**વિજયગણી વાચનાર્થે સં.

૧૭૫૪ વર્ષે માગસિર શુદિ દ્વિતીય દિને શુક્રવારે યેશ્રી નક્ષત્રે શુક્ર માસ યોગદિને સંપૂર્ણ. પ.સં.૨૭-૧૭, રત્ન.ભં. દા.૪૩ નં.૫૭. (૨) સં. ૧૮૩૯ વૈ.વ.૪ ભોમે **તલચા** ગ્રામે ચાતુર્માસ. પ.સં.૨૬-૧૬, અનંત ભં. ૨. (૩) સં.૧૭૪૯ વૈ.વ.૪ **માંડવી** મધ્યે પં. દૌલત લિ. ઉદૈચંદ પઠનાર્થ. પ.સં.૨૦, જિ.ચા. પો.૮૨ નં.૨૦૮૧.

(૩૦૧૫) [+] **ઉપદેશ છત્રીસી સવૈયા** (હિંદીમાં) ૨.સં.૧૭૧૩

આદિ – ૧ જિનસ્તુતિકથન ઇકતીસા.

સકલ સરૂપ યામેં પ્રભુતા અનૂપ ભૂપ
ધૂપ છાયા માયા હૈં ન ઐંન જગદીસ જૂં,
પુન્ય હૈં ન પાપ હૈં ન સીત હૈં ન તાપ હૈ
જાપકે પ્રજ્ઞા પ્રકટે કરમ અતીસ જૂં.
ગ્યાનકો અંગજ પુજ સુખ વૃક્ષ કોનિ કુજ
અતીસય ચોતીસ અરૂ વિચન પૈંતીસ જું,
ઐસો જિનરાજ **જિનહરખ** પ્રણુમિ ઉપદેશકી
છતીસી કહું સવઈ એ છતીસ જૂં. ૧

અંત – ભઈ ઉપદેસકી છતીસી પરિપુરણ
ચતુર નર હૂવેં જે યાકોં મધ્ય રસ પીજ્યૌં,
મેરી હૈ અલપ મતિ તૌં ભી મૈંકી એ કવિત્ત
કવિતા હૂં સૌ હૂં જિન ગ્રંથ માનિ લીજ્યોં.
સરસ દૂહેં વખાંણુ જોઉ અવસર જાંણિ
દોઈ ર્તન યાકે ભેયા સવૈયા કહીજ્યોં.
કહિ **જિનહરખ** સંવત **ગુણ્ય શશી ભક્ષ**
કીનિ હૈં તુ સુણુત સ્યાબાસિ મોકું દીજ્યોં. ૩૬

(૧) પ.સં.૭-૧૧, ખેડા ભં.૨ દા.૧ નં.૧૧૯.

પ્રકાશિત : ૧. જિનહર્ષ ગ્રંથાવલી.

(૩૦૧૬) + **સમેતશિખરગિરિ સ્ત.** સં.૧૭૧૪ [૧૭૪૪] ચૈત્ર શુ.૪-ની યાત્રા કરી.

આદિ – તુંડી નમો નામો **સમેતશિખર** ગિરિ

પ્રકાશિત : ૧. જૈન પ્રબોધ પૃ.૩૩૪-૩૫. [૨. જિનહર્ષ ગ્રંથાવલી.]

(૩૦૧૭) **મંગલકલશ ચોપાઈ** ૨૧ ઢાળ ૨.સં.૧૭૧૪ નભ-શ્રાવણ વદ ૯ ગુરુ

અંત – સંવત **સતરે** સઇં **ચવદોતરઈ** રે પ્રથમ અસીત નભ માસ,
નવમી તિથી દિવસઈં ગુરવાસરે સુપ્રસાદઇં શ્રી **પાસ.** ૧૨ સો.
શ્રી **ખરતરગચ્છગયણ-દિણેસરૂ** રે શ્રી **જિનચંદ્ર** સૂરીંદ;
ખેમસી ચાવી ચીહું ષંડમઈં રે **જાણે જાસુ** નરિંદ. ૧૩ સો.
વાચક શ્રી **ગુણવર્ધનગણિ** જસ નિરમલો રે તાસુ **સીસ ગુણવંત;**
ગણિશ્રી **સોમ** સુસીતલ સોમ જ્યું રે સાધુગુણે **સોભંત.** ૧૪ સો.
શાંતિહર્ષ તસુ સીસ વષાંણીયે રે ઇમ **જિનહરષ** કહંત,
ઢાલ એહ ઇકવીસમી રાગ ધન્યાસિરી રે આદરજ્યો ગુણવંત. ૧૫ સો.

(૧) પં. **જસવિજૈયેન** આત્માર્થં. વિવેકવિજય ભં. ઉદયપુર. (૨) ભાં.ઇ. સન ૧૮૭૭–૮ નં.૩૭. (૩) સં.૧૮૪૦ પુનમ લિ. **દીપચંદ બીલાડા** મધ્યે. પ.સં.૧૪–૧૬, યશોવૃદ્ધિ. પો.૭૧. (૪) સં.૧૮૭૮ રંગપુરે **કનકલાભ** લિ. પઠનાર્થે **સત્યરત્ન.** પ.સં.૧૧, મહિમા. પો.૩૪. (૫) પ.સં.૧૦, દાન. પો.૧૪ નં.૨૬૬.

(૩૦૧૮) [+] **નંદબહુત્તરી** અથવા **વિરોચંદ મેહતાની વાર્તા** ૨.સં. ૧૭૧૪ કાર્તિક વિલહાવાસમાં (રાજસ્થાની હિંદી ભાષામાં)

આદિ – દૂહા

૯૦. શ્રી ગણેશાયજી નમઃ અથ વીરોચંદ મુંહતારી વાર્ત્તા લિખ્યતે.
સબે નયર સિરસેહરો, પુર **પાડલી** પ્રસિદ્ધ,
ગડ મઢ મંદિર સપ્રીત ભુંઈ, સુભર ભરે સમંધ. ૧
શૂરવીર આરણ અટલ, અરીયણકંદનિકંદ
રાજતુ હૈ રાજા તિહાં, **નંદરાય** આનંદ. ૨
તાસ પ્રધાન અતિ હૈ ગુણી, **વીરોચંદ** વરી યામ
એક દિવસ રાજા ચલ્યો, ખેલણ કરણ આરામ. ૩

અંત – પુણ્ય પસાયે સુખ લહ્યો, સીઝે વંછિત કાજ
કીની **નંદબહુત્તરી,** સંપૂરણ **જસરાજ.** ૭૨
સતરૈ સે ચવદોતરે, કાતિગ માસ ઉદાર
કીની **જસરાજબહોતરી, વિલહાવાસ** મઝાર. ૭૩

(૧) ઇતિશ્રી વીરોચન મુંહુતારી વાત દૂહાબંધ સંપૂર્ણઃ સંવત ૧૭૮૬ વર્ષે વૈશાખ સુદિ ૮ દિને શ્રી દેહુડા ગામ મધ્યે લિષતઃ. પ.ક. ૨૦૮થી ૨૧૦, એક ગુટકો, અનંત ભં.૨. (૨) **દાપા** પઠનાર્થં. પ.સં.૩, અભય. નં.૧૮૫૭.

[પ્રકાશિત : ૧. જિનહર્ષ ગ્રંથાવલી.]

(૩૦૧૯) કુસુમશ્રી રાસ ૨.સં.૧૭૧૫ માગસર વદિ ૧૩

(૩૦૨૦) મૃગાપુત્ર ચો. [અથવા **સંધિ**] ૧૦ ઢાળ ૨.સં.૧૭૧૫ માહ વદ ૧૦ શુક્રવાર સત્યપુર(સાચોર)માં

આદિ – ઢાલ સિંધની

પરતખ પ્રણમું **વીર** જિણંદ, વંછિતપૂરણ સુરતરૂકંદ
અલખ અગોચર અમમ અમાય, ભયભંજણ ભગવંત કહાય. ૧
તાસુ તણા પયપંકય વંદીય, દૂર કરિ સુનય મતિ મંદીય
ગાઈસ્યુ **મૃગાપુત્ર** અણગાર, **ઉત્તરાધ્યયન** સુણ્યો અધિકાર. ૨

અંત – ઢાલ ૧૦

નમું **મૃગાપુત્ર** રંગે મુનિવરો મોટો રિષવર ગુણસાયર ધરો
એહવા સાધુ તણા ગુણ ગાવતાં, લહીઇ શિવસુખ ભાવન ભાવતાં
ભાવતા ભાવન ગચ્છ **ખરતર** શ્રી **જિનચંદ** સુરીસરો
શ્રી **સોમવાચક** શિષ્ય ઈણ પરિ કહે ઈમ ભવિયણ સુણો
જિનહર્ષ એહવા સાધુ પ્રણમું સુજસ ત્રિજગ સુડામણો. ૬

કલસ

ઇમ **બાંણ સસિ મુનિ ચંદ** વચ્છર માધ બહુલ મનોહરૂ
દશમી સુતિથિ કવિવાર અનુપમ સયલમનવંછિતકરૂ
શ્રી **સત્યપુર** વર નયરવાસી સંઘ ધરમી જસ લીયો
તેહને આગ્રહ **મૃગાપુત્ર**નો ચરિત્ર **જિનહર્ષે** કિયો.

(૧) સં.૧૭૯૫ ફાગણ વદિ ૧૪ લિષતં પં. જીવમાણિક્ય. પ.સં. ૬–૧૨, યશોવૃદ્ધિ. પો.૬૬. (૨) સં.૧૭૪૭ **બાહડમેરે**. પ.સં.૩, દાન. પો.૪૫. [હૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ પૃ.૫૮૮.]

(૩૦૨૧) મત્સ્યોદર ચોપાઈ ૨.સં.૧૭૧૮ ભા.શુ.૮ બાહડમેરમાં

આદિ – પ્રહ ઊઠી પ્રણમું સદા, જગગુરૂ **પાસ** જિણંદ
નામઇ નવનિધિ સંપજઇ, આપઈ પરમાણંદ. ૧
મનમોહન મહિમાનિલઉ, સુજસ તણઉ ભંડાર
સેવક નઇં સુખ પૂરિવા, સુરતરૂનઇ અવતાર. ૨
વીણાપુસ્તકધારિણી, **કાસમીર** થિર થાન
ભાવ સહિત સમરૂં સદા, સા **સરસતિ** બહુ માન. ૩
જ્યાન લહીજે ધ્યાનથી, તુઠી વર ઘઇ માત,

કાલિદાસ પંડિત કીયઉ, એહ પ્રગટ અવદાત. ૪
કરિ પ્રણામ કહિશું કથા, ધરમ તણુઈ અધિકાર
ધરમઇં સુખસંપતિ લહઇ, ધરમઇં રાજભંડાર. ૫
ધણ કણ કંચણ ધરમથી, ધરમઈ ધવલ આવાસ
નવ નિધિ અઠ સિધિ પામીયઈ, ધરમઇ પૂજઈ આસ. ૬
ભાવ સહિત કીજઈ ધરમ, લહીઈ સુખ અનંત
મન મેલે જે કીજીયે, વિચિવિચિ દુખ હવંતિ. ૭
મત્સ્યોદર જિમ પામીઉ, સુખમેં દુખ કલેશ
તજિ પ્રમાદ અધિકાર એ, સાંભલિજ્યો સુવિસેસ. ૮

અંત - શાંતિનાથ ચરિત્રથી એ એ કહ્યો અધિકાર,
મછોદરનો ભલો એ, સાંભળતાં જયકાર. ધ. ૧૯
ગિરિ શશિ લોજન વછરાએ, ભાદ્રવા સુદિ સુવીચાર;
સંપૂરણ ચોપઈ કહી એ આઠમ તિથીવાર. ધ. ૨૦
શ્રી **જિનચંદ્રસૂરિ** ચિરંજીયો એ **ખરતરગછ**-સિણગાર,
સુગુરૂ સુપસાઉલે એ, **બાહડમેડ** મઝાર. ધ. ૨૧
શ્રી **ગુણવર્દ્ધન** ગણિવરૂ એ વાચક-પદવીધાર;
વણારસ પરગડા એ, શ્રી **સોમ** સુષકાર. ધ. ૨૨
તાસ સીસ રલીયામણા એ, **શાંતિહરષ** ગુણ જ્ઞન;
કહે **જિનહરષ** સું એ તેત્રીસમી ઢાલ વષાંન. ધ. ૨૩

(૧) ગાથા ૭૦૨, પ.સં.૧૮-૧૮, વિ.ને.ભં. નં.૪૪૯૧. (૨) પં. દેવવિજયેન લિ. જૂની પ્રત, પ.સં.૨૬-૧૩, જશ.સં. (૩) સં.૧૮૪૫ શ્રા.વ.૧૨ **સાંડુમા**, **જિનભદ્રસૂરિ** શાખા વા. **મયાવલભ-જ્ઞાનવિજય-સૌભાગ્યસુંદર-રતનપ્રમોદ** ભાતૃહિતકરાય સહિત લિ. રામચંદ. પ.સં. ૨૫, મહિમા. પો.૩૪. (૪) સં.૧૮૬૬ ભા.શુ.૨ ગંગપ્રમોદ લિ. પ.સં. ૪૯, જિ.ચા. પો.૮૭ નં.૨૩૨૫. (૫) પ્રત ૧૯મી સદીની, પ.સં.૧૬, જિ.ચા. પો.૮૨ નં.૨૦૮૭. (૬) સં.૧૮૨૨ પો.શુ.૧૩ બુધે **વિજયપ્રભ-સૂરિ-પ્રેમવિજય-ભાણવિજય-મેધવિજય** પઠનાર્થં. પ.સં.૧૯-૧૬, મો. સુરત પો.૧૨૮. (૭) સં.૧૭૮૦ ભા.શુ.૧૪ પં.**સદાભક્તિ** લિ. **રિણી** મધ્યે. જૈનાનંદ. (૮) યતિશ્રી ધરમ વિષયે મચ્છોદર રાસ સ. સં.૧૮૪૭ શક ૧૭૧૨ આસો શુ.૧૦ દશરાદિને રવિવારે **આગમગચ્છે** લક્ષ્મીરત્નને લિ. ખંભાત બિંદરે અલંવસૈ **માંડવીપોલ** મધ્યે. ઋષભદેવ પ્રાસાદ, મુનિસુવ્રત

પ્રસાદેન. પ.સં.૨૩–૧૫, આ.ક.ભં. [જૈહાપ્રોસ્ટા, મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી (શાંતિહર્ષને નામે).]

(૩૦૨૨) જિનપ્રતિમા દૃઢકરણ હૂંડી રાસ ૬૭ કડી ૨.સં.૧૭૨૫ માગશર

આદિ – હું બલિહારી યાદવા એ દેશી

સુઅદેવી હિયડૈ ધરી, સદ્‌ગુરૂવયણ રયણ ચિત ધાર કૈ
રાસ ભણું રલિયામણો સૂત્રૈ જિનપ્રતિમા અધિકાર કૈ. ૧
કુમતિ કદાગ્રહ પરિહરો, મન હઠ મ કરો મૂઢ ગિમાર કૈં
હઠ મિથ્યાત વખાંણીયૈં મિથ્યાતેં વાધે સંસાર કૈં. ૨ કુ.

અંત – મુજ મન જિનપ્રતિમા રમી, જિનપ્રતિમા માહરૈ આધાર કૈ
સદ્‌ગુરૂહણા મુઝ એહવી જિનવર જિનપ્રતિમા આકાર કૈ. ૬૫ કુ.
સતરૈ સૈ પચવીસૈ સમેં હિમરિત સીતલ મૃગસિર માસ કૈ,
રાસ કીયો રલિયામણો, જિનવર નમતાં લીલવિલાસ કૈ. ૬૬ કુ.
શ્રી **ખરતર**ગચ્છ ગહગહૈ શ્રી **જિનચંદ** સૂરીસ મહંત કૈ,
વાચક શ્રી **સોભ**ગણિ તણૈ સુપસાયેં **જિનહર્ષ** કહંત કૈ. ૬૭ કુ.

(૧) લિ. પં. **સૌ**ભાગ્યવિજયેન સં.૧૮૩૪ વૈ.સુ.૧૨ **આ**ઉવા નગરે. પ.સં.૩–૧૪, પ્ર.કા.ભં. નં.૩૫૩. (૨) પા.ભં.૧. (૩) સં.૧૭૩૬ **વિ**ક્રમપુરે ઉ. **સુ**મતિસિન્ધુર શિ. પં. **કી**ર્ત્તિવિલાસ લિ. પ.સં.૪, અભય. નં.૩૩-૪૦. (૪) પ.ક.૧૧૦થી ૧૧૫, ચોપડો, મુક્તિ. નં.૨૪૭૨. (૫) પુણ્યવિજય લિ. પ.સં.૪–૧૩, અશુદ્ધ પ્રત, હા.ભં. દા.૮૩ નં.૪૯. (૬) પં.જૈ.શ્વે.ભં. જયપુર પો.૬૪. (૭) પ.સં.૯–૭, ગો.ના. (૮) લિ. **હે**મવિજય પરોપગાર **હે**તવે ભાઈ **અ**ખુ હસ્તુ **ખુ**સ્યાલાં વાંચનાર્થે. પ સં.૪–૧૩, વિ.ને.ભં. નં.૩૧૭૯. (૯) સં.૧૭૨૫ ચૈ.શુ.૧૦ પં. **શા**ંતિલાભ લિ. **વી**લ્હાવાસ મધ્યે. પ.સં.૩–૧૭, વિ.ને.ભં. નં.૩૧૭૮. (રાહસૂચી ભા.૧, હેજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૩૨૬, ૫૮૨, ૬૦૦).]

(૩૦૨૩) આહારદોષ છતીસી ૨.સં.૧૭૨૭ આ.વ.૧૨

(૧) ક્ષમા. નં.૨૮૦. [હેજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૫૮૨).]

(૩૦૨૪) વૈરાગ્ય છત્રીશી કડી ૩૬ ૨.સં.૧૭૨૭

આદિ – સદ્‌ગુરૂવાણી સાંભલિ પ્રાણી, મ કરિ મ કરિ અન્યાયજી,
કામવિલૂધઉ મોહઆલૂધઉ, દુરગતિ માટે જાઈજી. ૧ સ.

અંત – સુગુરૂ તણુય સુપસાયઈં કીધી, એહ છતીસી જાણિજી

ભણિજ્યો ગુણિજ્યો શ્રવણે સુણિજ્યો,
કહઈ **જિનહરષ** સુજાણુજી. ૩૬ સ.

(૧) લિખિતા **જિનહર્ષે**ણ સં.૧૭૨૭ વર્ષે. પ.સં.૨–૧૨, હા.ભં. દા.૮૩ નં.૯૩. (કવિની સ્વલિખિત)

(૩૦૨૫ ક) [+] **નવવાડી સજ્ઝાય** ૧૧ ઢાલ ૨.સં.૧૭૨૯ ભા.વ.૨

આદિ – **શ્રી નેમીશ્વર** ચરણયુગ, પ્રણમું ઉઠી પ્રભાત
બાવીસમો જિન જગતગુરૂ, બ્રહ્મચારી વિખ્યાત. ૧
સુંદર અપછર સરખી, રતિ સમે રાજકુમાર
ભરજોવનમાં જુગત સ્યું, છોડી રાજભંડાર. ૨
બ્રહ્મચર્ય જેણે પાલિયું, ધરતાં દુધર જેહ
તેહ તણા ગુણ વર્ણવું, જિમ પાવન થાએ દેહ. ૩
સુરગુરૂ જો પોતે કહે, રસના સહસ બનાય
બ્રહ્મચર્યના ગુણ ઘણા, તોપણ કહ્યા ન જાય. ૪
ગલિત પલિત કાયા થઈ, તોય ન મૂકે આસ
તરૂણપણે જે વ્રત ધરે, હૂં બલિહારી તાસ. ૫
જીવ વીમાસી જોય તું, વિષય મ રાચ, ગમાર!
થોડા સુખનેં કારણેં, મૂરખ! ઘણું મ હાર. ૬
દસેં દષ્ટાંતે દોહિલેા, લાધેા નરભવ સાર
પાલી સીલ નવવાડિ સું, સફલ કરેા અવતાર. ૭

અંત – ઢાલ ૧૧મી. આપ સવારથી જગ સહુ રે – એ દેસી
નિધિ નયણ સુર સસિ ભાદ્રપદ વદિ બિજ આલસ છંડિ
જિનહરષ કહે સત બ્રહ્મચારિ {સતધારી} હોય જુગતે {યુગતે}
નવવાડિ – સિલ સદા તમે સેવજો રે. ૯૭

ઇતિ શીલની નવવાડ સંપૂર્ણ.

દૂહા.

પઢન પઢાવન ચાતુરિ, તિનુ બાત સહલ
કામદહન મનવસકરન, ગગનચરણ મુરકેલ. ૧
જ્ઞાન ગરિબિ ગુરૂવચન, નરમ વાત નરતોષ
એતા કબહુ ન છોડિયે, સરધા સિયલ સંતોષ. ૨
જિભ્યા, કર, કછોટડિ, એ તિનુ વસ હોએ,
સજન ચાલે મલપતા, દુર્જન હસે ન કોય. ૩

(૧) પ.સં.૫-૧૧, ઘોઘા ભં. દા.૧૬ નં.૩૫. (૨) પ.સં.૧૪, અનંત ભં.૨ (જિનરાજસૂરિકૃત વીશી ચોવીશી સહિત). (૩) સઝાયમાલામાં, પ.ક.૫૪થી ૫૮, જિનદત્ત. મું'બઈ. (૪) પ.સં.૫-૧૧, વડા ચૌટા ઉ. પો.૧૯. (૫) લી. ગુરુજી પ્રમોદસાગરજી સં.૧૯૨૦ ફાગણ સુદ ૧૪ સોમ. કચ્છી દ. ઓ. (૬) પ.સં.૫-૧૪, લ.સં.૧૯૧૬ ફા.શુ.૨ રૂપચંદ પુનમગચ્છ રતલામ નયરે. આ.ક.ભં. [આલિસ્ટઑઇ ભા.૨, મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (૧૪૮, ૨૮૩).]

[પ્રકાશિત : ૧. જિનહર્ષ ગ્રંથાવલી.]

(૩૦૨૫ ખ) [+] **દોહા ભાવની** અથવા **માતૃકા ભાવની** (હિંદીમાં) ૨.સં.૧૭૩૦ આષાઢ શુ.૯

આદિ – ૐ યહ અક્ષર સાર હૈ, એસા અવર ન કોઇ,
સિદ્ધ સરૂપ ભગવાંન શિવ, શિરસા વંદું સોઇ. ૧
નમીઈ દેવ જગત્ગુરૂ, નમીઇ સદ્ગુરૂપાય,
દયાયુક્ત નમીઇ ધરમ, શિવગતિ લેય ઉપાય. ૨

અંત – ક્ષાંતિ-દાંન-સમતારતા, હણે નહીં ષટકાય,
જસા જ્ઞાનક્રિઆમગન, સોઈ સાધુ કહાય. ૫૨
સત્તર સે તીસે સમેં, નવમી સુકલ આષાઢ,
દોધક ભાવન્ની જસા, પૂરન કૃત કર ગાઢ. ૫૩

(૧) ઇતિ દોધક ભાવન્ની સૂક્તિરૂપા સંપૂર્ણા. એક ગુટકામાંથી, છૂટા પાનાંમાંથી, મારી પાસે.

[પ્રકાશિત : ૧. જિનહર્ષ ગ્રંથાવલી.]

(૩૦૨૬) જ્ઞાતાસૂત્ર સ્વા. કુલ ૨૧ ૨.સં.૧૭૩૬ ફા.વ.૭ પાટણ

આદિ – ઢાલ ચરણકરણધર મુનિવર વંદીયઈ એહની.
શ્રી જિનવરના ચરણ નમી કરી, ગાઇસિ **મેઘકુમારો**જી
જંબૂનઈ જિમ **સોહમ** ઉપદિસ્યઉં, છઠા અંગ મઝારોજી. ૧

અંત – **સતરઈ છત્રીસઈ** સમઇ, ફાગુણ વદિ સાતિમનઇ દીસ,
ભાસ રચી ઉગણીસઈ, **અણહિલપુર પાટણ** સુજગીસ. ૬ સ.
શ્રી **ખરતર**ગચ્છ ગુણનિલઉ, શ્રી **જિનચંદ**સૂરિ અવિચલપાટ,
વાચક **શાંતિહરષ** તણઉ, સિષ્ય પભણઇ થાજ્યો ગહગાટ. ૭ સ.

(૧) ઇતિશ્રી જ્ઞાતાસૂત્રસ્ય એકોનવિંશતિ સ્વાધ્યાયા સમાપ્તઃ સં. ૧૭૩૬ ચૈત્ર સુદિ ૧૧ દિને શ્રી પત્તન મધ્યે શ્રીર્ભવતુ. પ.સં.૧૯-૧૫,

પ્ર.કા.ભં./હા.ભં. દા.૮૩ નં.૧૭૩.

(૩૦૨૭) + **સમકિત સિત્તરી સ્તવન** ૭ ઢાળ ૨.સં.૧૭૩૬ ભાદરવા સુદ ૧૦ પાટણમાં

અંત – ઢાલ ૭

*

સત્તર શેં છત્રીશ સમેજી, નભ શુદી દશમી દીશ, ભવિયણ
સમકિત સિત્તરી એ રચીજી, પુર **પાટણ** સુજગીશ ભ.
ભણુજો ગુણુજો ભાવ શું જી, લેશો અવિચલ શ્રેય, ભ.
શાંતિહર્ષ વાચક તણોજી, કહે **જિનહર્ષ** વિનેય. ભ.
શ્રી જિનધર્મ આરાધિયેજી.

[મુપુગૂહસૂચી.]

પ્રકાશિત: ૧. પંચ પ્રતિક્રમણ સૂત્ર, જૈ.શ્રે.મં. મહેસાણા, પૃ.૫૫૦. [૨. જિનહર્ષ ગ્રંથાવલી.]

(૩૦૨૮) **શુકરાજ રાસ** ૭૫ ઢાળ ૧૩૭૬ કડી ૨.સં.૧૭૩૭ માગ.શુ.૪ પાટણમાં

અંત – **શ્રાદ્ધવિધિ પ્રકરણ તપગચ્છકૃત** તેડથી રે **શુકનૃપતિનો** અધિકાર,
ભદ્રક ગુણ સમકિત અક્ષય વિત્ત ઉપરે રે, રચ્યો રાસ શ્રીકાર
મેં. દીધ. ૧૧

સંવત **સતર સેં સાત્રીસ** સંવત્સરેં હે, મૃગસિર શુદિ ચઉથિ દીસ,
ઢાલ પંચ્યોતર રાસ કીયો રલીયાંમણો રે, **પાટણ** નયર જગીસ.
દીધ. ૧૨

ખરતરગચ્છ-ગયણાંગણ ચંદ સમોવડિ રે, શ્રી **જીનચંદ** સૂરીંદ,
વાચક **શાંતિહરખ** ગણીવર સુપસાઉલેં રે, **કહે જીનહરખ** મુણિંદ. દીધ. ૧૩

(૧) સર્વગાથા ૧૩૭૬ ઇતિશ્રી ભદ્રકત્વાદિ ગુણ સમ્યકત્વોપરિ શ્રી શુકરાજ રાસ સમાપ્તં. પ.સં.૬૪, પ્ર.કા.ભં. [મુપુગૂહસૂચી.]

(૩૦૨૯) **દશવૈકાલિક સૂત્ર ૧૦ અધ્યયન ગીત** ૧૫ ઢાળ ૨.સં.૧૭૩૭ આસો શુ.૧૫ મેડતામાં

આદિ – ૧ દ્રુમપુષ્પીય અધ્યયન ગીત
ઢાલ શ્રી વિમલાચલ સિરિતલઉ એ દેશી.
ધરમ સદૂ મંગલીકમઇ, ઉત્કૃષ્ટઉ મંગલીક

શ્રી જિનવરના ધરમથી, દેવ નમઇ તહતીક. ૧ ધ.

અંત – **દશવૈકાલિક** સૂત્ર પ્રમાણેં સાતસેં રે દશ અધ્યયન વિચાર
પુત્ર **મનક** બાલકનઈ કારણ એ કીયા રે **સજ્યંભવ** ગણધાર. ૧
ભવીયણ ! ભાવઇ હિત સું એ શ્રુત સાંભલઉ રે

*

નગર વિરાજઈ મહિયલ નિરૂપમ **મેડતઉ** રે જિહાં જિનવર પ્રાસાદ
દંડ કલશ ધજ ઉંચા શિખર સુહામણા રે કરઇ ગગન સું વાદ. ૬ ભ.
શ્રી જિનવર સુખસાગર તાસ પસાઉલઈ રે ગીત કીયા અધવીસ
સંવત **સતરઈ સઇંતીસઇ** સંવચ્છરઇ રે આસૂ પૂનિમ દીસ. ૭ ભ.
સાંતિહરષ સુખસંપતિ તેહનઈ ઘરિ હુવઇ રે લહુ વઈ ઇત અનીત
કહઈ **જિનહરષ** વધઈ જસ તેહનઉ દિનદિનઇ રે જેહ ભણઈ એ ગીત. ૮ ભ.

(૧) સર્વગાથા ૨૦૮ સંવત ૧૭૭૬ ફાગણ વદિ ૯ સોમ લિ. **મેઢ** જ્ઞાતીયઃ એક ચોપડો, પ.ક.૧૫૪થી ૧૬૫ પં.૧૬, જશ.સં. [મુપુગૂહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૪૩૧).]

(૩૦૩૦) [+] **જસરાજ ભાવની** [અથવા **ઉંકાર ભાવની** અથવા **માતૃકા ભાવની** અથવા **કવિત્તભાવની**] ૨.સં.૧૭૩૮ ફાગણ વદ ૭ ગુરૂ

આદિ – ઉંકાર અપાર જગત આધાર સભેં નરનારી સંસાર જપેં હૈ,
ભાવની અક્ષર માહિં ધૂરાક્ષર જ્યોતિ પ્રદ્યોતન કોટિ તપે હૈં,
સિદ્ધિ નિરંજન ભેષ અલેષ સરૂપ નિરૂપ જોગેંદ્ર જપે હૈં,
એસેાં મહાતમ હૈ ઉંકાર કેા પાપ **જસા** જકેં નામિ ષપે હૈં.૧
નંગ ચિંતામણિ ડારિકેં પત્થર જોઉ, ગ્રહેં નર મૂરષ સોઇ,
સુંદર પાટ પટંબર અંબર છોરિકેં ઓઢણ લેત હૈ લોઇ,
કામદૂધા ધરતેં જૂં બિડારકેં છોરિ ગહેં મતિમંદ જિ કોઇ,
ધર્મ્મકૂં છોર અધર્મ્મ કરેં **જસરાજ** ઉણેં નિજ બૂદ્ધિ વિગોઇ. ૨

અંત – ક્ષૌર સૂસીસ મુંડાવત હૈં કેઇ લંબ જટા સિર કેઈ રહાવેં,
લૂંચન હાથ સૂં કેઇ કરે રહૈ મૂન દિગંબર કેઇ કહાવેં,
રાષ સૂં કેઈ લપેટ રહેં કેઇ અંગ પંચાંગનિ માહેં તપાવેં,

કષ્ટ કરે **જસરાજ** બહુત પેં ગ્યાન વિના શિવપંથ ન પાવેં. ૫૬
સંવત **સત્તર અઠતીસેં** માસ ફાગુણમેં બહુલ સાતમ દિન વાર
ગુરૂ પાએ હેં,
વાચક **શાંતહરષ** તાહુકે પ્રથમ શિષ્ય ભલેં કે અક્ષર પર કવિત
બનાએ હેં,
અવસરકે વિચાર બેઠિકે સભા મઝાર કહે નરનારિનકેં મનમેં
સુહાયે હેં
કહે **જિનહરષ** પ્રતાપ પ્રભૂજીકે ભઈ પુરણ ભાવની ગૂણ ચિતકું
રેઝા એ. ૫૭

(૧) ઇતિ ભલે ધુવાક્ષર ભાવની કવિત્ત બંધ જસરાજકૃત સંપૂર્ણ. પં. જીવવિજય શિ. જસવિજય લિ. પ.સં.૫-૧૫, ધો.ભં. (૨) સં.૧૭૮૨નો ચોપડો, પ.ક.૭૧થી ૭૯, જશ.સં. (૩) પ.સં.૬-૧૧, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૧૫૯. [રાહસૂચી ભા.૧, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૯૩).]

[પ્રકાશિત: ૧. જિનહર્ષ ગ્રંથાવલી. ૨. જૈન સત્યપ્રકાશ પુ.૫ અં.૩-૪.]

(૩૦૩૧) [+] **શ્રીપાલ રાજાનો રાસ** [અથવા **ચો.**] ૪૯ ઢાળ ૨.સં. ૧૭૪૦ ચૈત્ર શુ.૭ સોમ પાટણમાં

આદિ – દૂહા.

શ્રી અરિહંત અનંત ગુણ, ધરિયે હીયડે ધ્યાન,
કેવલજ્ઞાનપ્રકાસકર, દૂરિહરણ અગન્યાંન. ૧
ચઉદ રાજ ઊપરિ રહૈ, સિદ્ધ અનંત સમૃદ્ધિ
મુગતિ-યુવતિ-સુખ ભોગવઇ, દાયિક અવિચલ સિદ્ધિ. ૨
આચારિજ-પયજુગ નમું, પાલૈ પંચાચાર
ગુણ છત્રીશ વિરાજતાં, આગમ અરથ ભંડાર. ૩
કર જોડી નીતિ પ્રતિ નમું, ચોથે પદ ઉવઝાય
દ્વાદશાંગ મુખ ઉપદિસૈં, ભવિયણજણ સુખદાય. ૪
અઢીદ્વીપ માહે નમું, સાધુ સકલ ગુણવંત
સુમતિ ગુપ્તિ સૂધી ધરે, રાખે જગના જંત. ૫
પંચ પરમેષ્ટિ નમી કરી, આણી ભાવ વિશાલ,
શ્રી **શ્રીપાલ** નરિંદનો, રચિસું રાસ રસાલ. ૬
મંત્ર જંત્ર જડ ઔષધી, સાછે અવર અનેક

પિણિ નવકાર સમો ન કો, જોવો આણિ વિવેક. ૭
સિદ્ધિચક્ર આરાધીયે, ગણીયે શ્રી નવકાર,
ભવસાયર તરીયે સુગમ, જપ્યે મુગતિ મઝાર. ૮
નવ પદનો મહિમા કહું, સાંભલજ્યો નરનારિ,
સાંભલતાં સુખ પામિસ્યો, સફલ હુસ્યે અવતાર. ૯

અંત – ઢાલ ૪૯ – ઈમ ધન્નઉ ધણુનઇ પરચાવઇ – એહની

ઇમ **શ્રીપાલ** ચરિત્ર મનરાગૈ, **શ્રેણિક** નરવર આગૈ રે
કહ્યો **ગોયમ** ગણહર વડભાગૈ, સાંભલતા મન જાગૈ રે. ૮ ઇ.
ઈમ જાણી નવપદ સું રાતા, સિદ્ધચક્ર જે ધ્યાતા રે
નૃપ **શ્રીપાલ** તણી પરિ માતા, રહૈ સદા સુષમાતા રે. ૯ ઇ.
સંવત **સતરૈ સૈં ચાલીસૈ**, ચૈત્રાદિક સુજગીસૈ રે,
સાતિમ સોમવારિ શુભ દીસૈ, **પાટણ** વિસવાવીસૈ રે. ૧૦
શ્રી **ખરતર**ગચ્છ મહિમ ધારી, **જિનચંદ**સૂરિ પટધારી રે
શાંતિહરષ વાચક સુષકારિ, તાસુ સીસ સુવિચારી રે. ૧૧
કહે **જિનહરષ** ભાવિક નર સુણિજ્યો, નવપદ મહિમા સુણજ્યો રે,
ઉગણપંચાસે ઢાલે ગુણિજ્યો, નિજ પાતિકવન મુણિજ્યો રે. ૧૨

(૧) ઢાલ ૪૮ સં.૧૭૪૨ વૈ.શુ.૭ ગુરૂ **સૂરત** મધ્યે **જિનચંદ્રસૂરિ** રાજ્યે **કીર્ત્તિરત્ન**શાખાયાં **સોમનંદન** લિ. પ.સં.૨૮, જય. પો.૬૯. (૨) સં.૧૭૪૩ આ.વ.૯ **બિલાડા** મધ્યે. પ.સં.૩૬, કૃપા. પો.૪૫. નં.૮૦૫. (૩) સં.૧૮૨૩ આ.સુ.૭ **મકસૂદાબાદ** લિ. **ચારિત્રસુંદર**. પ.સં.૩૯, જય. પો.૬૬. (૪) પ.સં.૮૭, ચતુ. પો.૯. (૫) સં.૧૮૪૯ કા.શુ.૧૧ **મકસૂદા-બાદ વિજયગચ્છે ઋ. જ્ઞાનચંદ** લિ. પ.સં.૩૪, કૃપા. પો.૪૪ નં.૭૬૧. (૬) સં.૧૮૦૦ કા.વ.૪ **જયપુર**. પ.સં.૪૮, કૃપા. પો.૪૪ નં.૭૬૩. (૭) સં.૧૭૫૧ નભ શુ.૧૧ ગુરૂ વા. **અમૃતસુંદર** લિ. **ફરકાબાદ** મધ્યે. પ.સં. ૨૪, કૃપા. પો.૪૪ નં.૭૬૪. (૮) સં.૧૮૫૦ દ્વિ.વૈ.શુ.૧૩, પ.સં.૩૦, જિ.ચા. પો.૮૨ નં.૨૦૭૨. (૯) સં.૧૮૪૨ મા.સુ.૧૨ **વાલૂચર** મધ્યે **કલ્યાણવિજય** લિ. પ.સં.૪૬, મહિમા. પો.૩૭. (૧૦) સં.૧૮૪૯, પ.સં. ૩૪, દાન. પો.૧૪ નં.૨૬૫. (૧૧) પ.સં.૩૫, અભય. પો.૧૧ નં.૧૦૧૫. (૧૨) સં.૧૮૫૮ પો.શુ.૧૪ આદિત્યવારે **લુણકર્ણસર** મધ્યે ચાતુર્માસ **ખરતરાચાર્યગચ્છે** વા. **ઉદયભાણ** શિ. પં. **વીરભાણ** શિ. પં. **દૌલતરામ** લિ. પં. **અમરચંદ** વાચનાર્થ. પ.સં.૪૧, અભય. નં.૨૪૩૫. (૧૩) સં.

૧૯૫૩ વૈ.શુ.૧૩ અજીમગંજે ભટ્ટારકગચ્છે સાગરચંદશાખા હીરાંણી ઉ. જ્ઞાનવિશાલ શિ. ભક્તિદત્ત ભ્રાતૃ વા. સુમતિધીર શિ. વા. દયાનંદન શિ. પં. કસ્તૂરચંદ શિ. બુધજી લિ. પ.સં.૫૧, અભય. નં.૩૭૧૫. (૧૪) સં.૧૮૭૩ પ.સં.૫૩, અબીર. પો.૧૦. (૧૫) સં.૧૮૭૬ કા. પ.સં.૩૦, ક્ષમા. નં.૨૯૨. (૧૫) સં.૧૮૮૨ આ.વ.૯ દેવીપુરે નેમચન્દ્ર લિ. પ.સં.૩૪, ભુવન. પો.૧૨. (૧૬) સં.૧૮૯૯ ફા.શુ.૫ દેસણોક મધ્યે. પ.સં.૩૯, રામ. પો.૩. (૧૭) સં.૧૯૨૭ ભા.વ.૪ અજીમગંજે પં. જીવન લિ. પ.સં.૫૪, જય. પો.૬૫. (૧૮) સં.૧૮૪૯ વૈ.વ.૭ બુધે બૃ. ખ. ગચ્છે જિનચંદ્રસૂરિ રાજ્યે કીર્ત્તિરત્ન શાખાયાં મહો. જયસૌભાગ્ય શિ. પં. ચરિત્રોદય લિ. પાટોધી મધ્યે ચાતુર્માસ. પ.સં.૨૨-૧૬, અનંત ભં.૨. (૧૯) સં.૧૮૪૨ કા.શુ.૧૨ રવિ લિ. ચરિત્રોદય. પ.સં.૨૬-૧૮, અનંત ભં.૨. (૨૦) સં.૧૭૭૮ માઘ શુ.૧૦ ચંદ્રવાસરે પીલુવા ગ્રામે સુશ્રાવક મં. પ્રાગ સુત મં. ઋષભદાસ પઠનાર્થં. પ.સં.૧૪, પ્ર.કા.ભં. નં.૩૦૭. (૨૧) સં.૧૭૪૦, બાલચંદ્ર યતિ ભં. કાશી (વે. નં.૧૪). (૨૨) સં.૧૯૦૧ આસુ વ.૧ શુક્રે લિ. પં. વિવેકમાણિક્ય મકસુદાબાદ વાલુચર મધ્યે ચોમાસું. પ.સં.૪૧-૧૩, યશોવૃદ્ધિ. (૨૩) પ.સં.૪૦-૧૩, રો. એ.સો. બી.ડી.૧૯૫ નં.૧૯૭૮. (૨૪) સં.૧૮૪૯ પો.વ.૭ બુધે, પ.સં.૨૮, મહિમા. પો.૩૬. (૨૫) સર્વગાથા પર[?] ઢાલ ૪૯ ઇતિશ્રી સિદ્ધચક્ર મહિમોપરિ શ્રીપાલ મહારાજાકી ચઉપઈ સંપૂર્ણા. શ્રી. પ.સં.૪૨-૧૧, ગુ.વિ.ભં. (૨૬) સં.૧૮૪૧ના વર્ષે શાકે ૧૭૦૬ પ્રવર્ત્તમાનેં માધસિર વિદ ૧૦ દિને મંગલવાર કચ્છદેશે શ્રી મુનુરા બિંદર મધ્યે લિષતં શ્રી બૃહત્ખરતરગચ્છે શ્રી હેમસાષાયાં સકલગુણસેષ્ટસોભિત ચારિત્રપાત્રચૂડામણી ગુણગેય પાઠકોત્તમ ઉપાધ્યાય શ્રી ૧૮ સદાનંદજી તત્શિષ્ય વાચનાચાર્ય વા. શ્રી ૧૦૭ સૌભાગ્યચંદજીગનિ તત્શિષ્ય ચરણકમલસેવિત ચંદગણિણા. શ્રી. મહાવીરજી પ્રસાદાત્ શ્રી. પોડિયા પેત્રપાલજી પ્રસાદાત્ મેરૂ મહીધર જા લગૈં જાં લગ ઉગે સૂર તાં લગ એ પોથી રહેજ્યો સુખ ભરપૂર ૧. ભાવ.ભં. (૨૭) સર્વગાથા ૮૫[?] ઢાલ ૪૯ ઇતિ શ્રી સિદ્ધચક્ર મહિમોપરિ શ્રી શ્રીપાલ મહારાય ચરિત્ર ચતુષ્પદિકા સમાપ્તા સંવત ૧૭૮૩ વર્ષે મિતી ચૈત્ર માસે શુકલપક્ષે ૧૩ દિને. પ.સં.૨૬-૧૫, પોપટલાલ પ્રાગજી કાળા કરાંચીવાલા પાસે. [આલિસ્ટઑફ ભા.૨, જૈહાપ્રોસ્ટા, મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૪૪૫, ૪૬૯, ૫૪૭, ૫૯૧

– શાંતિહર્ષને નામે).]

[પ્રકાશિત : ૧. સં'પા. કેશરમુનિજી.]

(૩૦૩૨) રત્નસિંહ રાજર્ષિ રાસ ૩૯ ઢાળ ૭૦૯ કડી ૨.સં.૧૭૪૧ પોષ વદ ૧૧ પાટણમાં

આદિ –

દૂહા

ચરમ જિણેસર ચરણજુગ, પ્રણમીજઇ ચિત લાઇ,
નામઇ નવનિધિ સંપજઇ, પાતક દૂરિ પલાઇ. ૧
ચઉવીસે જિનવર તણા, ગણધર ગુણસંપુન્ન,
પ્રહ ઉઠી નિતિ પ્રણમીયઇ, ચવદઇ સઇ ભાવન્ન. ૨
ભાવભગતિ પ્રણમું વલી, સુખદાયક **સરસતિ**
જસ પસાયઈ પામીયઇ, અનુપમ અવિરલ ભત્તિ. ૩
સેવકનઇ સાંનિધિ કરઇ, આપઇ સરસ વચન્ન,
સા **સરસતિ** પ્રણમું સદા, વસિ કરિ નિજ તન્નમન્ન. ૪
સદગુરૂવયણ હીયઇ ધરી, કહિશું કથાપ્રબંધ,
જિનભાષિત સિદ્ધાંત વિણિ, અવર સહુ જગ ધંધ. ૫
જિનપ્રવચનથી પામીયઇ, સિવદાયક સમકિત,
મિથ્યાતિમિર દૂરઇ ટલઇ, જિમ ઊગઇ દિનપત્તિ. ૬
જે નરનારિ હીયઇ ધરઇ, સુગુરૂ તણુઉ ઉપદેશ,
તે પામઇ સુખસંપદા, ભાગઇ કુગતિકલેશ. ૭
હાલીધર હલ ખેડતઉ, રાજરિદ્ધિ સુવિસાલ,
સુગુરૂવયણથી જિણ લહી, થયઉ **રણસિંધ** ભૂપાલ. ૮
શ્રોતા સહુ ચિત લાઇનઇ, સાંભલિજ્યો અધિકાર,
ચમતકાર ચિત પામિસ્યઉ, લહિસ્યઉ હરષ અપાર. ૯
સુગુરૂવચનથી ઇણિ ભવ પર ભવ સુખ લહ્યાં રે, શ્રી **રણસિંધ** મુણિંદ.
તેહનાં રે (૨) સુણ્યાં ચરિત્ર તેહવાં કહ્યાં રે. ૧૦
રતનપ્રભસૂરિ ઉપદેશમાલ તણી કરી રે, **રતનપ્રભી** ઇણિ નામ,
ટીકા રે (૨) તેહનાઇ ધુરિએ જઈ વરી રે. ૧૧
ઇણિ પરિ ભવિયણ શ્રી પ્રવચન આરાધિસ્યઇ રે, ધરિસ્યઈ ગુરૂની સીષ,
તે નર રે (૨) સુગતિમુગતિસુષ સાધિસ્યઇ રે. ૧૨
સંવત **સતરઇ** ઈકતાલીસઇ વચ્છરઇ રે, ઇગ્યારસિ વદિ પોસ.

પાટણ રે (૨) રાસ રચ્યઉ ભાવઈ ધરઇ રે. ૧૩
શ્રી ખરતરગચ્છગયણ-દિવાકર દીપતઉ રે, શ્રી જિનચંદ્ર સૂરીંદ્ર.
કુમતી રે (૨) પ્રબલ નિસાયર જીપતઉ રે. ૧૪
એક અધિક અડત્રીસે ઢાલે સ્વર ભલઇ રે; ગાવઉ મિલિ જિનહર્ષ.
વાચક રે (૨) શાંતિહર્ષ સુપસાઉલઇ રે. ૧૫

(૧) સર્વગાથા ૭૦૯ ઢાલ ૩૯ ઇતિશ્રી ઉપદેશમાલયા પ્રતિબોધિત શ્રી રણસિંધ રાજર્ષિ રાસઃ સંપૂર્ણઃ લિખિતો જિનહર્ષેણ શ્રી પત્તન મધ્યે. શ્રી. શ્રી. પ્ર.કા.ભં. (કવિની હસ્તલિખિત) (૨) લિ. કમલસાગરેણ. પ.સં.૨૧-૨૧, વી.ઉ.ભં. દા.૧૭. (૩) મતિવિશાલ લિ. પ.સં.૧૦, સારા અક્ષરની પ્રત, જય. પો.૬૬. (૪) પ.સં.૨૩, હા.ભં. દા.૮૧ નં.૨૭. (કવિની હસ્તલિખિત) [(૧) અને (૪) એક જ પ્રત હોવા સંભવ.]

(૩૦૩૩) [+] અવંતિસુકુમાલ સ્વાધ્યાય [અથવા ચો.] ૧૩ ઢાળ ૧૦૨ કડી ૨.સં.૧૭૪૧ વૈશાખ સુદ ૮ શનિ કે અ.સુ.૮ રાજનગર

આદિ – દૂહા.

પાસ જિણેસર સેવિઇ, ત્રેવિસમો જિનરાય,
વિઘનવારણ સુખકરણ, નામે નવનિધ થાય. ૧
ગુણ ગાસુ ખાંતે કરી, **એવંતિસુકુમાલ,**
કાન દેઇને સાંભલો, જેમ હોય મંગલમાલ. ૨

અંત – ઢાલ ૧૩મી સુણ બેનિ પીઉડો પરદેસી. એ દેસી.

ભદ્રા ઘરે આવી એમ ભાખે, ગર્ભવતી ઘરે રાખે રે,
અન્ય વહુ પોતે ગુરૂ સાથે, વ્રત-અમૃતરસ ચાખે રે. ભદ્રા.
પાંચ મહાવ્રત સુધા પાલે, દૂષણ સઘળા ટાળે રે,
દુકર તપ કરિ કાયા ગાળે, કલમલ-પાપ પખાલે રે. ૨ ભદ્રા.
અંતકાલે સહુ અણસણ લેઇ, તજી ઉદારિક દેહિ રે,
દેવલોકના સુખ લહેઇ, ચારિત્રના ફલ એહિ રે. ૩ ભદ્રા.
કેડે ગર્ભવંતી સૂત જાયો, દેવલ તેણે કરાયો રે,
પિતામરણની ઠામ સુહાયો, **અવંતિ પાસ** દેવ કહાયો રે. ૪ ભદ્રા.
પાસ(નાથ) જિણેસર પ્રતિમા થાપી, કુમતિલતા-જડ કાપી રે,
કિરતી જેહની સઘલે ત્રિભુવન વ્યાપી, સૂરજતેજ જેમ પ્રતાપી રે. ૫ ભદ્રા.

સંવત **સત્તર એકતાલીસઇ**, શુકલ વૈશાખ કહીશઇ રે,
વાર સનીસર આઠમી દિવસે, કીધી સઝાય (ઢાલ) જગીશે રે. ૬ ભદ્રા.
(પાઠાંતર) સંવત **સતરૈ સૈ ઇકતાલીસે** શુકલ આસાઢ કહીસઇ રે
રાજનગર તિથિ આઠમિ દિવસઇ કીધી સઝાય જગીસઇ રે. ૧૦૨
અવંતીસુકુમાલ મલ્હાવી મધુર સ્વરે ગુણ ગાવિ રે,
તે **જિનહરષ** દીપિ વડદાવિ, **શાંતિહરષ** સુખ પાવી રે. ૭

(૧) સં.૧૮૧૨ શાકે ૧૬૭૭ મૃગસિર શુદિ મંગલવાસરે **થરાદનગરે** મુનિ **હંસવિજયજી** પઠનાર્થં. પ.સં.૮–૧૫, મો.મો. સાગર ઉ. પાટણ દા.૮ નં.૩૪. (૨) સં.૧૭૮૦ ફા.વ.૧૪ **પટ્ટન** મધ્યે. પ.સં.૧૦–૧૦, કલ. સેં.લા.કેટે. વૉ.૧૦ નં.૮૩ પૃ.૧૫૯. (૩) પં. **પદ્મસાગર** પઠનાર્થં **રાધનપુર**માં લખ્યો છે. **આદીસરજી** પ્રસાદાત્. પ.ક.૮થી ૧૨ પં.૨૪, મુક્તિ. નં.૨૪૭૫. (પ્રથમનાં ૭ પત્રમાં ઉદયરત્નકૃત 'સ્થૂલિભદ્ર નવરસો' છે.) (૪) સં.૧૭૬૮ જે.પ. લિ. **રૂઘપત્તિ** લઘુભ્રાતૃ **અખતા સૂજા** પઠનાર્થં. પ.સં. ૩, અભય. નં.૨૫૯. (૫) સં.૧૭૬૦ કા.વ.૬ ભોમે લિ. પં. **સદાસાગરેણ** દિલ્લી મધ્યે. પ.સં.૫, અભય. નં.૨૬૨. (૬) સં.૧૮૨૩ ફા.વ.૨ રવિ **જહાનાબાદ** મધ્યે **મહિરચંદ** શિ. રતનચંદ લિ. પ.સં.૬, કૃપા. પો.૪૯ નં.૬૦૨. (૭) પ.સં.૭, કૃપા. પો.૪૪ નં.૭૭૬. (૮) સં.૧૮૫૦ શાકે ૧૭૧૬ આસાઢ વ.૨ રવિ. પં. **અનકુસલ** લિ. **પંચપદરા** મધ્યે. પ.ક.૪થી ૭ પં.૧૪, અનંત. ભં.૨. (૯) ભાં.ઇ. સને ૧૮૮૭–૯૧ નં.૧૪૭૭. (૧૦) સં.૧૭૭૮ વૈ.શુ.૨ ગુરૂ. પ.સં.૬–૧૧, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૧૧૦. (૧૧) લિ. પં. **ઉદયવિજયેન પત્તને**. પ.સં.૭–૧૧, હા.ભં. દા.૮૨ નં. ૧૫૩. (૧૨) પ.સં.૧૧–૧૨, તેમાં પ.ક.૫થી ૯, મો.મો. સાગર ઉ. દા.૭ નં.૩૫. (૧૩) લિ. **નિત્યવિજય** શિ. **જયવિજય**. પ.સં.૮–૧૧, મો.મો. સાગર ઉ. દા.૮ નં.૩૫. (૧૪) સં.૧૮૭૬ ફા.સુ.૪ા, પ.સં.૫–૧૩, જશ. સં. નં.૧૧૯. (૧૫) લિ. ગણિ **વિનોદસાગર** સં.૧૮૦૯ પોસ સુદિ ૮ ભૃગુવારે. પ.સં.૬–૧૧, મ.જૈ.વિ. નં.૪૦૧. (૧૬) લિ. સાહાજી **શ્રી પ લાધા** તત્શિષ્ય **પંચાયણ** લષિતં **શ્રાવિકા કસુમાં** પઠનાર્થમ્. પ.સં.૮–૧૧, મ.જૈ.વિ. નં.૪૯૬. (૧૭) પ.સં.૬–૧૧, સંઘ ભં. પાટણ દા.૬૩ નં.૩૫. (કવિ હસ્તલિખિત લાગે છે.) (૧૮) પ.સં.૫–૧૪, જૈ.એ.ઇ.ભં. નં.૧૦૮૯. (૧૯) સં.૧૭૬૬ પો.વ.૩ **વીલ્હાવાસ** મધ્યે પં. રૂપચંદ લિ. પ.સં.૫, સિનોર ભં. (૨૦) ડે.ભં. (૨૧) પ.સં.૧૦–૧૧, ધો.ભં. (૨૧)

લિ. ઋ. કરમસી. પ.સં.૪-૧૭, મારી પાસે. [આલિસ્ટઑફ ભા.૨, મુપુ-ગૂહસૂચી, લીંહસૂચી (શાંતિહર્ષને નામે), હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૭૩, ૧૪૮, ૧૬૦, ૨૮૧, ૨૮૭, ૩૨૬, ૪૨૪, ૪૨૬, ૪૪૨, ૪૪૫, ૪૮૫, ૪૯૩, ૪૯૫, ૪૯૬, ૫૦૬, ૫૧૮, ૫૫૨, ૫૭૬, ૫૬૮ – ઘણે સ્થાને શાંતિહર્ષને નામે).]

[પ્રકાશિત : ૧. મોટું સઝાયમાળાસંગ્રહ. ૨. વર્ધમાન તપ પદ્યાવળી.]

(૩૦૩૪) **શ્રીપાલ રાસ** (નાનો) ૨૭૧ કડી ૨. સં.૧૭૪૨ ચૈ.વ.૧૩ પાટણમાં

આદિ – **રિસહનાહ** પણય એ જિણંદ, જા પ્રસન ચિત્ત હોઇ આનંદ,
પણઉ **અજિત** પણાસે પાપ, દુખદલિદ્ર ભવ હરે સંતાપ. ૧
સંભવનાહ તનિ સ્તુતિ કરો, જા પ્રસન ભવ દુસ્તર તરો,
અભિણંદન સેવહુ વડવીર, જા પ્રસન અરોગી શરીર. ૨
સુમતિદેવ જિન **પદ્મ સુપાસ**, બહુ વિધ નવણિ કરે કવિદાસ,
ચંદ્રપ્પહુ જિન પનઉ તોહિ, હરે કલંક દેહિ જસુ મોહિ. ૩
સુવિધિક શીતલ સેવા કરો, પુણિ **શ્રેયાંસ** સામિ મન ધરો,
વાસુપૂજય પૂજો બહુ ભાઇ, હોઇ સિદ્ધ વૈકુંઠહ ઠાય. ૪
વિમલ અનંત ધર્મ જિણ **શાંતિ**, પણઉ **કુંથુ**નઇ બહુ ભંતિ,
અરહ મલ્લિ મુનિસુવ્રત દેવ, સમરત હોઇ પાપકેા છેહ. ૫
અસેં **નમિ** સ્વામી પણઈ જેહ, જા પ્રસંન લીહ પાઇ જે,
રિષ્ટનેમી પણઉ કર જોડ, જેસે જન્મ ન હોવે હોડિ. ૬
પાસનાહ જપિ હીયડા ધરો, જન્મ ન પાસિ કર્મકી પડો,
વર્દ્ધમાન પુજો બહુ ભાઇ, વાધે પર્મ પપાષ્યો જાઈ. ૭
જિન ચોવીસ તની થુત નામ, સવે જિનેંદ્રકેા પણાવેા જાંમ,
જેહિ સ્વામી પાયેા નિર્વાણ, સુમરત ભૂલ ગયેા વેા સાન. ૮
સારદ તની સેવા મન ધરૂં, જા પ્રસંન કવિત ઉચરૂં
મૂરખ તે પંડિત પદ હોઇ, તા કારણુ સેવે સબ કોઈ,

(બીજી પ્રતમાં નીચે પ્રમાણે) ઢાલ સિંધની

ચોવીસે પ્રણમું જિનરાય, જસ પસાયે નવનિધિ થાય
સુયદેવી ધરિ હૃદય મઝારિ, કહિસ્યું નવ પદનેા અધિકાર. ૧
મંત્ર યંત્ર છે અવર અનેક, પિણ નવકાર સમેા નહી એક
સિદ્ધિચક્ર નવપદ સુપસાય, સુખ પામ્યાં **શ્રીપાલ** નરરાય. ૨
આંબિલ તપ નવપદ સંયેાગ, ગલિત શરીર થયેા નીરેાગ,
તાસ ચરિત્ર કહું હિત આંણિ, સુણિયેા નરનારી મુઝ વાણિ. ૩

અંત – **શ્રીપાલ** ચરિત્ર નિહાલિનઈ, સિદ્ધચક્ર નવપદ ધાર;
ધ્યાઈયઈ તઉ સુખ પાઇયઈ, જગમઈ જસ વિસ્તાર. ૨૬૯ શ્રી.
શ્રીગચ્છ **ખરતર**પતિ પ્રગટ, **જિનચંદ્રસૂરિ** સુરીસ;
ગણિ **શાંતિહરષ** વાચક તણુઉ, કહઈ **જિનહરષ** સુસીસ. ૨૭૦ શ્રી.
સતરઇ બયાલીસઈ સમઇ, વદિ ચૈત્ર તેરસિ જાંણ;
એ રાસ **પાટણ**માં રચ્યઉ, સુણતાં સદા કલ્યાણ. ૨૭૧ શ્રી.

(૧) સં.૧૭૬૯ આ.શુ.૧૩ **સુલતાણ** મધ્યે **સુખહેમ** લિ. પ.સં.૧૩, જિ.ચા. પો.૮૩ નં.૨૦૬૬. (૨) **શ્રી શત્રુંજય-ફર-મોચનાદિ** સુકૃત્યકૃતકારી મહોપાધ્યાય **શ્રી શ્રી** ૧૦૮ શ્રી **શ્રી શ્રી ભાનુ**ચંદ્રગણિ શિષ્ય સકલપંડિત-શિરોમણિ પંડિત શ્રી ૧૯ શ્રી **વિવેક**ચંદ્રગણિ ભ્રાતૃ પંડિત શ્રી પં. શ્રી **દેવ**ચંદ્રગણિ શિષ્ય સકલપંડિતશિરોરત્ન પંડિત શ્રી ૫ શ્રી **તેજ**ચંદ્રગણિ ભ્રાતૃ પંડિત શ્રી ૫ શ્રી **જિન**યચંદ્રગણિ શિષ્ય પંડિત **શ્રી** ૫ શ્રી **જીવણ**-ચંદ્રગણિ સતીર્થ પંડિત **શ્રી દાંન**ચંદ્રગણિ શિષ્ય મુનિ **દીપ**ચંદ સતીર્થ મુનિ **દોલત**ચંદ લિષિતં સંવત ૧૭૮૩ વર્ષે આસૌ શુદિ ૧૪ દિને ગુરૂવારે શ્રી **પત્તન** મધ્યે બાઇ જીવણી પઠનાર્થં. પ.સં.૨૦–૧૧, પાલણપુર સંઘ ભં. દા.૪૩ નં.૬. (૩) પ.સં ૧૨–૧૬, અનંત ભં.૨. (આમાં છેવટે બીજી શાહીમાં ગુરૂગીત છે કે જેને છેવટે લખ્યા સાલ સં.૧૮૦૩ શ્રાવણ શુદિ ૧૩ દિને એમ જણાવી આપેલ છે.) (૪) સં.૧૭૬૪, પ.સં.૧૩, જય. પો.૬૯. (૫) સં.૧૮૦૧ આ.વ.૪ **ગંગા**ણી મધ્યે **સભાચંદ** લિ. પ.સં.૭, મહિમા. પો. ૩૬. (૬) સં.૧૮૨૩ અ.શુ.૭ **પટણા** મધ્યે **રૂપચંદ** લિ. પ.સં.૧૫, જિ. ચા. પો.૮૦ નં.૧૯૬૯. (૭) સં.૧૯૦૬ માધ વ.૧૨ **પુનમચંદ** લિ. પ.સં. ૧૨, મહર. પો.૨. (૮) સં.૧૮૩૬ માગસર શુ.૩, પ.સં.૩૨, ગુટકા, રામ.ભં. પો.૩. (૯) પ.સં.૧૬–૧૨, લે.સાગર ઉ. દા.૮ નં.૪૦. (૧૦) સં.૧૭૮૧ ચૈ.શુ.૧૪ લિ. **રાજનગરે**. પ.સં.૯–૧૬, વડા ચૌટા ઉ. પો. ૧૯. (૧૧) સં.૧૭૬૬ પો.શુ.૧૫ **ખુધે અહમ્મદાવાદે** લિ. **બૃ. ખ.**ગચ્છે. પ.સં. ૧૮–૧૨, મો.મો.પાટણ દા.૫ નં.૬૨. (૧૨) ૩૦૨ ગા. પં. **નિત્યવિજય** શિ. **જયવિજય** લ. **પાટણે** સં.૧૭૮૦ વર્ષે. પ.સં.૧૬–૧૪, મો.મો. પાટણ દા.૫ નં.૨૧. (૧૩) સંવત ૧૭૬૯ વર્ષે કાર્તિક વદિ ૧૩ શુક્રવારે શ્રી **રાજનગર** મધ્યે લિખિતં. પં. **જયકલશ** મુનિના શ્રી નવપદ સિદ્ધચક્ર મહિમાયાં શ્રીપાલ નૃપ રાસઃ સંપૂર્ણઃ પ.સં.૧૨–૧૬, ભાવ.ભં. (૧૪) પં. **સુમતિસાગર** શિ. મુનિ **વિવેકસાગર** લિપીચક્રે. શ્રી **બ્યાલપુર** મધ્યે.

સુમતિપ્રસાદાત્ સં.૧૮૬૯ ચૈત્ર સુદિ ૮ તિથૌ બુધવાસરે. પ.સં.૮–૧૭, આ.ક.ભં.

(૩૦૩૫) + કુમારપાળ રાસ (ઐ.) ૧૩૦ ઢાળ ૨૮૭૬ કડી ૨.સં.૧૭૪૨ આસો શુ.૧૦ રવિ પાટણમાં

આદિ – શ્રી **સરસતિ** ભગવતિ નમું, બુદ્ધિ તણી દાતાર;
મૂખ^ને પંડિત કરે, કરતાં ન લાવે વાર. ૧
આગળ જે પંડિત હૂઆ, વર્ત્તમાન કહેવાય;
બલિ પંડિત જે હોઇસેં, તે **સરસતિ** સુપસાય. ૨
મૂરખ છાલિ ચારતો, નહિ મુખ વયણવિલાસ;
તેહનેં તુઠી **કાલિકા**, કિધો કવિ **કાલિદાસ**. ૩
તિમ મુઝને સુપ્રસન્ન હૂવઉ સુમતિદિયણ **સરસતિ**;
મુઝ મનકમલ વિકાસ કરિ, હંસાસણ દિયો મતિ. ૪
મતિ દે માતા મુઝ ભણી, હું સેવું તુઝ પાય,
મુઝ વયણેં રસ આપજે, સહૂનેં જેમ સુહાય. ૫
સજ્જન માણસ ગોઠડી, મિઠાબોલી નારિ,
મિઠાં ભોજન સરસ વયણ, સહુને પ્યારાં ચાર. ૬
સુલલિત સરસ સુભે વિયણ, **સરસતિ** દઉ તતકાલ;
તુઝ પસાયેં વર્ણવું, **કુંમારપાલ** ભૂપાલ. ૭
ઋષભ ને **વીર** વિચેં હુઆ, ઉત્તમ નરનાં વૃન્દ;
પણ ઇંણ સરિખો જોવતાં, ન હુઓ કોઇ નરંદ. ૮
દયા પલાવી જેણ નૃપ, દેશ અઢાર મઝાર;
ઉતમ કારજ આદર્યો, કિધા પરઉપગાર. ૯
જિનશાસન દિપાવિયો, કહિસ્યૂં તાસ ચરિત્ર;
સાવધાન થઇ સાંભળો, થાસેં શ્રવણ પવિત્ર. ૧૦

અંત – ઢાલ ૧૨૯મી. બાર વરસાંરી સાહીલા ચાકરી, પધાર્યા; તેરમેં વરસ ઘરિ આયા હેં, સોહાગણી. રાણી હાલ હાલ હો રેં હુલરાઇ લેઇ – એ દેશી.
એહ ચરિત્ર નિજ હિયડેં ધારી, લોભ તજે નર નારિ હો
સોભાગી વયણ ધર્મ સ્યું હો ચિત લાઇ લે.

*

રિષભ કાયો મેં રાસ નીહાલી, વિસ્તર માંહિથી લાલી હો;

રાસ રચ્યો નિજ મતિ સંભાળી, રસના પવિત્ર પખાલી હો. ૧૨
સંવત **સતર બેંતાલીસેં** આસો સુદિ જગીસેં હો;
વિજયદશમી દિન તાપન ઢીસેં, નયર **પાટણ** મન હીંસેજી. ૧૩
અધિકો ઓછો કેહવાણો હોઇ, મુઝનેં દોષ મ કોઇ હો;
રાસ કીધો પૂર્વરાસ જોઇ, સાંભળજો સહુ કોઇ હો. ૧૪
ખરતરગચ્છ માંહિ બિરાજે, શ્રી **જિનચંદ**સૂરિ છાજે હો;
વાચક **શાંતિહર્ષ**ગણી ગાજે, **બેમ**શાખા માંહે રાજે હો. ૧૫
તાસ ચરણપંકજ-રસરાતો, ભમર તણી પરેં માતો હો;
કહે **જિનહરષ** હરષભર ગાતો, રાસ સહુને સુહાતોજી. ૧૬
અઠ્યાવીસ સેં ગાથાનો દાવો, ઉપરે છિહોત્તરિ ઢાવો હો;
રાસ રૂડી પરે એહ મલ્હાવો, એકશો ત્રીસ ઢાલે ગાવો હો. ૧૭

(૧) સં.૧૮૦૭ ભા.વ.૪ શની **તપા**ગચ્છે ભ. **હીર**રત્ન સૂરીશ્વર પન્યાસ **–લાભ**વિજયગણી–**ધર્મ**વિજય–પં. **જિન**વિજય લ. **માર્ય**પૂર ગ્રામે શિ. મુ. **પ્રતા**પવિજય વાચનાર્થં. પ.સં.૧૧૫–૧૬, ખેડા ભં.૩. (૨) સં.૧૮૩૦ કા.વદિ ૧૦ ચંદ્રવારે **બૃ.ખ**રતરગચ્છે ભ. **જિન**લાભસૂરિ રાજ્યે **કીર્ત્તિ**રત્નસૂરિ સાખાયાં વા. **જિણ**દાસગણિ શિ. **ચા**રિત્રોદયમુનિ, પં. **માણિક**યોદય મુનિ ચિરં. **કાંન**જી વાચનાર્થં. પ.સં.૭૨–૧૯, અનંત. ભં.૨. (૩) સર્વગાથા ૨૮૮૬, ઢાલ ૧૨૯, ગ્રં.૪૦૫૪, સં.૧૮૧૪ પ્રથમ આસો વ.૪ શનૌ મહો. **જીત**ચંદ્રગણિ–પં. **યશ**શ્ચંદ્રગણિ પં. **દોલ**તિચંદ્ર-ગણિ વાચનાર્થં કયરવાડા મધ્યે ચોમાસું રહ્યા. શ્રી **પાર્શ્વ**નાથપ્રસાદાત્. પ.સં.૧૧૭–૧૪, ફાર્બસ સભા, મુંબઈ નં.૧૮૩. (૪) સં.૧૮૧૮ આ.વ. ૮ **વિક્ર**મપુરે **ખુ**શ્યાલચંદ્ર લિ. પ.સં.૮૫, જિ.ચા. પો.૮૧ નં.૨૦૩૭. (૫) ગા.૨૮૭૬ ઢાલ ૩૭ સં.૧૮૩૦ ચૈ.શુ.૪ શનિ **વી**કાનેર મધ્યે લિ. પ.સં. ૮૩, જય. પો.૧૩. (૬) ગા.૨૮૭૬ ગ્રં.૪૧૬૦ સં.૧૮૬૯ માર્ગશિર્ષ શુ. ૧૩ **સા**યલા નગરે શ્રી **અ**જિતજિનપ્રસાદાત્ લ. પંન્યાસ **સો**ભાગ્યરત્ન, **તપા**ગચ્છે ભ. **મુ**ક્તિરત્નસુરી રાજે. પ.સં.૮૮–૧૮, ઝીં. દા.૩૧ નં.૧૫૩. (૭) પ.સં.૧૦૯–૧૪, અપૂર્ણ ૨૮૬૦ ગાથા સુધી, મુક્તિ. નં.૨૪૫૭. (૮) સં.૧૮૭૯ શાકે ૧૭૪૫ વૈ.શુ. **અ**ગસ્તપુર મધ્યે **સુ**મતિજિનપ્રસાદાત્ લ. પં. **મા**હિમાવિજયગણિ **સં**તિરસ પં. **મુ**ક્તિ **સ્તે**કેન. પ.સં.૮૮–૧૬, વિરમ. સંઘ. (૯) સં.૧૭૮૩ ચૈ.વ.૧ લિ. **ન**વહર મધ્યે. પ.સં.૮૬–૧૫, ગુ. નં.૭૪/૧૦૮૩. (૧૦) **સં**.૧૯૨૨ કા.શુ.૮ શુક્રે **વી**રમગ્રામે **શાંતિ**-

સાગરસૂરિ શિ. સૂરીંદસાગરગણિ. પ.સં.૧૭૮-૧૨, વિ.ને.ભં. (૧૧) સાધારણ પ્રતિ, ભાં.ઇ. સને ૧૮૭૨-૭૩ નં.૧૫૭. (૧૨) સંવત અઢાર ચોરાણું એા, વસંતમાસ સુખકાર, એકાદશી ભોમવાસરે, જયસાગર લિખનાર ૧ ભટ્ટારકશ્રી વિજયાણંદસૂરીગચ્છે દાનાવત્ સંઘાડે પંન્યાસ રાજેન્દ્રવિજયજી તત્શિ. પં. માનવિજયજી, તત્શિ. પં. પં. જયવિજયજી, તત્શિ. પં. ઋદ્ધિવિજયજી તદ્ભ્રાતા લઘુ પં. તિર્થવિજયજી મુનિ વિરવિજયજી પં. તીર્થવિજયજી લખાવીતં લઘુ શિ. ચેલા રત્નચંદ પઠનાર્થ શ્રી વીજાપૂર નયરે શ્રી ચિંતામણ પાર્શ્વનાથજી તથા શાંતિનાથજીપ્રસાદાત્ સં.૧૮૬૪ના વર્ષે વસંતમાસ ફાલ્ગુને શુકલપક્ષે એકાદશી તિથૌ ભોમવારે સઃ લિપિકૃતં અંચલગચ્છે પંન્યાસ શ્રી તત્ત્વસાગરજી તતશિ. મુની જયાબ્ધિના લિપીકૃતં શ્રી લીંબડી નયરના રેવાશી તે અત્ર આવ્યા હૂંતા તેઉની પાસેં લખાવી છે વાંચે તેને વંદના. પ.સં.૧૩૩-૧૧, ધો.ભં. (૧૩) પ.સં.૧૪૫-૧૧, પાલણપુર ભં. (૧૪) લ. સં.૧૯૩૯ કાર્ત્તિક વદ ૪ ભોમ. પ.સં.૧૩૧, પ્રે.ર.સં. (૧૫) ૨૮૦૬ ગાથા ૧૩૮ ઢાલ ગ્રંથાગ્ર ૪૦૧૬ સકલભટ્ટારકશીરોમણી ભટ્ટારક શ્રી શ્રી શ્રી શ્રી શ્રી ૧૦૮ શ્રી હીરવિજયસૂરીશ્વર તત્પરણુસેવા શિષ્ય શ્રી શ્રી શ્રી પંડિત શ્રી ૧૦૭ શ્રી આણંદવિજય ગણી તત્શિષ્ય પંડીત શ્રી ૧૦૫ મેરૂવિજયગણી તત્શિષ્ય મહોપાધ્યાય શ્રી ૧૦૩ શ્રી શ્રી શ્રી લાવણ્યવીજયગણી તતશિષ્ય ઉપાધ્યાય શ્રી ૧૦૧ શ્રી શ્રી લક્ષ્મીવિજયગણી તત્ભ્રાતૃ પં. શ્રી પંડીત શ્રી ૯૯ શ્રી જ્ઞાનવિજયગણી તત્શિષ્ય પંડીત શ્રી ૨૧ શ્રી નયવિજયગણી તત્શિષ્ય પંડિત શ્રી ૧૯ શ્રી પ્રવરકોટી શ્રી પં. શૂભવિજયગણી તતશિષ્ય પંડિત શ્રી ૧૭ શ્રી પં. પ્રેમવિજયગણી તત્શિષ્ય પંડિત શ્રી ૧૫ શ્રી પં. સુબુદ્ધિવિજયગણી તત્શિષ્ય પં. શ્રી ૫ પં.૯ નીત્યવીજયગણી તત્ભ્રાતૃ પં. શ્રી ૫ પં. રૂપવીજયગણી તત્શિષ્ય પં. વીદ્યાવિજયગણી તત્લઘુભ્રાત્રી ચરણુસેવી ખૂશાલવીજયગણી લપીકૃતં સંવત્ ૧૮૫૨ના આશો વદી ૬ દને વાર સસાંકવારેઃ પ્રાતુર્સમયે અરુણપ્રકાસ્યે દીવસ ઘટી ૬ ચઢે લપીકૃતં ૧ યાદશં પૂસ્તકં દ્રષ્ટં તાદસ લખીતં મયા, મમઃ સૂદ્ધમસૂદ્ધં વા મમ દોષો ન દીયતે ૧ કનકાપૂરે પૂરે તસ્ય પૂણ્યશાલી જનાકુલે લખીતો જ્ઞાંનવૃદ્ધયર્થં શિષ્યાણું પાઠહેતવે ૧ જલાત્ રક્ષેત્ તૈલાત્ રક્ષેત્ રક્ષેત્ નીવડમંધનં, મૂરખહસ્તે ન દાતવ્યં એવં વંદન્તી પૂસ્તકા ૧ સંવત ૧૮૫૨ નેં રહી કડોલી ચોમાસ, શાંતી જિનંદ સૂપસાઉલે પૂગી મનની હુંસ ૧ જિહાં લગણુ મેરૂ થીર રહે, ધ્રુઅ સાયર સસી ભાંણુ, તિહાં લગે એહી જ

પૂસ્તીકા, વાંચે। ચતુર સુજાણ ૧ જ્ઞાંન સમેા કેાઈ ધન નહી, ગુરૂ સમેા નહી ગ્યાંન, ધર્મ સખાઈ જીવને આતમગ્યાંન પ્રમાણ ૧ સ્થાને સિંહસમે રણે મૃગસમે દેશાંતરે જાંણુકે, આહારે ગજભીમસેન્યસદશા શ્વાનેાપમા મૈથુને રૂપ મરકટ પિશાચ્યલપિકા કૂટાક્ષરા નિર્દયઃ કાર્યાર્થે બધીરા ભવંતી કુટિલા એતા ગુણા વાણિજ્ય ૧ ઇતી શ્રી સંપૂર્ણ. રસ્તુ, શ્રી સસ્તુ કલ્યાણમસ્તુઃ શ્રી શુભં ભવતુ. પ.સં.૧૦૩–૧૩, અનંત.ભં. (૧૬) સં.૧૮૨૪ ચૈતર વદ ૫ ગુરૂ પ્રે.ર.સં. (૧૭) સં.૧૯૩૧ વર્ષે શ્રા.શુ.૧૧ રવિવાસરે પૂર્ણકૃતા. પ.સં.૧૨૨–૧૨, આ.ક.ભં. (૧૮) સં.૧૮૩૫ ચૈત્ર શુ.૧ પ.સં.૧૨૦–૧૭, ભ.ભં. (૧૯) શ્લેા.૨૮૭૬, સં.૧૮૫૭, પ.સં.૧૬૯, લીં.ભં. દા.૨૫ નં. ૩. (૨૦) સં.૧૮૨૧ના વર્ષે અશ્વીન માસ કૃષ્ણપક્ષે ૮ અષ્ટમી તીથૌ ગુરૂવાશરે પ્રતિ સંપૂર્ણઃ સકલ પં. શ્રી ૧૦૦૮ શ્રી ચતુરસાગરગણી તત્ શિ. પં. શ્રી લાલસાગરગણિ ततशि. પં. વિશેષસાગરગણી તત્શિ. શ્રી ઉમેદસાગરગણાં તત્ભ્રાત્રી પં. જનસાગરેણ લપીકૃતં શ્રી માંડવિ બિંદરે લીષ્યતે શ્રી શીતલનાથપ્રસાદાત્. પ.સં.૮૮–૧૫, ચા. (૨૧) સં.૧૮૫૭ માઘ માસે શુક્લપક્ષે નવમી તિથૌ ભૃગુવાસરે. પ.સં.૧૬૯–૧૧, લીં.ભં. (૨૨) સં.૧૮૪૯ જેષ્ટ શુદ ૮ ચંદ્રવાર ભ. વિજયપ્રભસૂરિ શિષ્ય પં. પ્રેમવિજય શિષ્ય પં. વિનીતવિજય શિ. પં. રવિવિજય શિષ્ય પં. નેમવિજય લ. ચાતુર્માસ જિરપુર મધ્યે ગંભીરા પાર્શ્વનાથપ્રસાદાત્ સાહાજી ચતુરાજી ભાઈ હીરાજીની શ્રાવિકાએા મલી વંચાવી. પ.સં. ૧૪૦–૧૩, ગેાડીજી. નં.૩૧૬. [ડિકૅટલૉગભાઇ વૉ.૧૯ ભા.૨, મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હૅજીજ્ઞાસૂચિ ભા.૫ (પૃ.૫૦૦).]

પ્રકાશિત : ૧. પ્રકા. શા ડાહ્યાભાઈ લલ્લુભાઈ, પ્રેમચંદ નગીનદાસ અને મોહનલાલ જયચંદ, અમદાવાદ, સં.૧૯૫૧. [૨. પ્રકા. મોહનલાલ દલસુખરામ.]

(૩૦૩૬) અમરસેન વૈરસેન રાસ ૨.સં.૧૭૪૪ ફા.શુ.૨ બુધ પાટણમાં

અંત – યુગ વેદ મુનિ શશિ વછરઇ, સુદિ બીજ ફાગણ માસ
બુધવાર **પાટણ** નયરમઈ, એહ રચ્યેા મઈ રાસ.
શ્રીગચ્છ **ખરતર**પતિ જયેા, **જિનચંદ્રસૂરિ** સૂરીસ
શાંતિહર્ષ વાચક તણેા, કહઇ **જિનહર્ષ** સુસીસ. ૩૧

(૧) સં.૧૭૪૭ જે.સુદી ૪ ગુરૂ મુનિ પ્રેમસુંદરેણ લિ. પાટન મધ્યે. પ.સં.૧૮, જેસલ.ભ.ભં. નં.૩૫૫. (૨) ભાં.ઇ. સને ૧૮૯૨–૯૫ નં.૬૧૫.

(૩૦૩૭) ચંદન મલયાગીરી રાસ ૨૩ ઢાળ ૪૦૭ કડી ૨.સં.૧૭૪૪ શ્રાવણ શુ.૬ ગુરુ પાટણમાં

આદિ – સકલ સુરાસુર પયકમલ, સેવઈ ધરિ આણંદ,
ત્રિભુવનપતિ સંપતિકરણ, પ્રણમું **પાસ** જિણંદ. ૧
નીલચરણ કીરતિકરણ, હરણ મરણ-દુખ-દંદ,
તેજ અરૂણ તારણ તરણ, અસરણસરણ જિણંદ. ૨
વામા ઉઅરઈ ઊપનઊ, મોહગયંદ-મયંદ,
અસ્વસેન નૃપકુલતિલક, જગદાનંદ જિણંદ. ૩
આસ કરી આવઈ ઘણા, પ્રભુ ચરણે નરવૃંદ,
તે પામઇ સુખસંપદા, અવિચલ પરમાણંદ. ૪
હું પણિ સેવક પ્રભુ તણઉ, મોની નઈ મતિહીણ,
કુમતિ હરી દેજ્યો સુમતિ, કરિજ્યો ચતુર પ્રવીણ. ૫
તુમ સુપસાયઈ હું કરૂં, રૂડઉ **રાસ** રસાલ,
સીલધરમ દીપાઈવા, મઈ મોડી છઈ આલ. ૬
વ્રતમાં મોટઉ સીલવ્રત, જિમ ગ્રહ માંહિ દિણંદ,
તેજવંત માહે અરક, ગિરિમાં મેરૂ ગિરિંદ. ૭
જે નરનારી સીલવ્રત, પાલઈ સુકૃત-મૂલ,
આપદ મિટિ સંપદ હુવઈ, જઉ દેવ હુવઈ પ્રતિકૂલ. ૮
ચંદણ નૃપ **મલયાગિરી**, પાલ્યઉ નિરમલ સીલ,
તાસ ચરિત્ર વખાણતાં, લહીયઈ વંછિત લીલ. ૯

અંત – યુગ બ્રહ્મા મુખ જલનિધિજી, ચંદ્ર સંવચ્છર જાણિ;
નભ સિત ષષ્ઠી વાસરઈજી, સુરગુરૂવાર પિછાણિ. ૧૦ ચં.
રાસ રચ્યઉ રલીયામણઉજી, ઢાલ થઈ ત્રેવીસ;
ગાથા એહની ચ્યારિ સઈજી, ઉપરિ સપ્ત જગીસ. ૧૧ ચં.
શ્રી **ખરતરગચ્છ** ગુણનિલઉજી, શ્રી **જિનચંદ** સૂરિંદ;
વાચક **શાંતિહરષ** તણુઉજી, કહઇ **જિનહરષ** મુણિંદ. ૧૨ ચં.
સાંભલિજ્યો ભણિજ્યો તુમ્હેજી, ચતુર રસિક નરનારિ;
પાંતઇ કીધઉ અછઈજી, **પાટણ** નયર મઝારિ. ૧૩ ચં.

(૧) ઇતિશ્રી સીલમહિમાયાં ચંદણ મલયાગરી ચતુષ્પદી સમાપ્તા સંવત્ ૧૬૪૫ વર્ષે શ્રાવણ સુદિ ૬ દિને ગુરૂવારે લિખિતા **જિનહર્ષેણ** શ્રી **પત્તને**. પ્ર.કા.ભં. (કવિની સ્વલિખિત પ્રત) (૨) ગ્રં.૫૨૫ સં.૧૭૬૦

પો.શુ.૪ જેસલમેર દુર્ગે પં. માનરત્નેન લિ. પ.સં.૯–૧૮, અનંત.ભં.૨. (૩) પ.સં.૧૬–૧૬, અનંત.ભં.૨. (૪) સં.૧૭૪૪ શ્રા.શુ.૬ ગુરૂ લિ. જિનહર્ષેણ. પ.સં.૬૧–૧૭, હા.ભં. દા.૮૩ નં.૭૯. [સ્વલિખિત, (૧) જ હોવા સંભવ.]

(૩૦૩૮) હરિશ્ચંદ્ર રાસ ૩૫ ઢાળ ૭૦૦ કડી ૨.સં.૧૭૪૪ આસો સુ.૫ પાટણમાં

આદિ – **વીર** જિણેસર પાય નમું, નિર્જિત રતિપતિ વીર,
વીર સહૂ પ્રાણી તણઉ, વીર ધીર ગંભીર. ૧
ત્રિસલાનંદન ત્રિજગપતિ, **સિદ્ધારથ**નૃપ-નંદ,
શાસનનાયક ચરમ જિન, આપઈ પરમાણંદ. ૨
તાસ સીસ પ્રણમું મુદા, શ્રી **ગૌતમ** ગણધાર,
અંગૂઠઈ અમૃત વસઈ, લબ્ધિ તણઉ ભંડાર. ૩
પુહવી માતા જનમીયઉ, પિતા જસ **વસુભૂતિ**,
દિખઈ તસુ કેવલ દીયઈ, આપ કન્હઈ અણહૂંત. ૪
જિનપતિ ગણપતિ ચરણ નમિ, કરિસું સત્વ વખાણ,
સત્વ વડઉ સંસારમાં, ધરમ કરમ અવસાણ. ૫
સત્વ વિભૂષણ નર તણઉ, પુરૂષાં સત્ત્વ સહાઇ,
જીત્ર સહિત નિરજીવ તે, સત્વ નહી જિણિ માહિ. ૬
મૂલ સહિત જિમ સુક્ક તરૂ, ફિરિ નવપલ્લવ હોઈ,
તિમ નર ખીણપણઉં લહિઉં, સત્વઈ વધિંત જોઈ. ૭
દુરારાધ્ય દુર્ઘટ દુલભ, કિમહી સિદ્ધિ ન થાય,
તે થાયઈ સહુઅઈ સુલભ, સત્વ તણઇ સુપસાય. ૮
સત્વ મ છંડઉ રે નરાં, સત્વ છોડચાં પત જાય,
ગઇ સંપદા સત્વથી, મિલઈ ઘણીહી આય. ૯
સત્વ ન ચૂકઉ ચતુરનર, આપદ સહી વિચિત્ર,
સત્વવંત **હરિચંદ** નૃપ, સુણિજ્યો તાસ ચરિત્ર. ૧૦

અંત – રાસ રચ્યઉ રલીયામણઉ, **સતરઇ ચઉમાલીસ** હો. સા.
આસૂ પાંચિમ ઊજલી, પૂગી સયલ જગીસ હો. સા.૧૫ દે.
શ્રી **જિનચંદ** સૂરીસરૂ, **પરતરગચ્છ**-સિણગાર હો. સા.
રાસ કીયઉ તસ રાજમાં, સુણતાં જયજયકાર હો. સા.૧૬ દે.
ખેમસાષ ક્ષતિમંડલઇ, ચાવી ચ્યારે ષંડ હો. સા.

વાચક શ્રી **સોમ**ગણિ તણુઉ, મહિમા વિશ્વ અષંડ હો. સા.૧૭ દે.
તાસ સીસ વાચકવર, **શાંતિહરષ** ગુણવંત હો. સા.
અંતેવાસી તેહનઉ, કવિ **જિનહરષ** કહંત હો. સા.૧૮ દે.
ભાવદેવસૂરિનઉ કીયઉ, **પાર્શ્વનાથચરિત્ર** હો. સા.
જાઇ અધિકાર તિહાં થકી, રાસ રચ્યઉ સુવિચિત્ર હો. સા.૧૯ દે.
લિખિજ્યો ભણિજ્યો વાચિજ્યો, રૂડઉ રાસ રસાલ હો. સા.
ગાથા એહની સાતસઇ, પરગટ પાંત્રીસ ઢાલ હો. સા.૨૦ દે.
સત્ત્વવંત ગુણ ગાવતાં, લહીયઇ સત્ત્વ શરીર હો. સા.
કાયા થાયઇ નિરમલી, પ્રગટ હુવઇ સુષ સીર હો. સા.૨૧ દે.
અણહિલપુર પાટણ ભલઉ, રહી તિહાં ચઉમાસ હો. સા.
રાસ રચ્યઉ **હરિચંદ**નઉ, સુપસાયઈ **શ્રી પાસ** હો. સા.૨૨ દે.

(૧) સર્વગાથા ૭૦૧ ઢાલ ૩૫ ઇતિશ્રી સત્ત્વ વિષયે રાજા હરિચંદ્ર રાસ સમાપ્તઃ સંવત્ ૧૭૪૪ વર્ષે આસૂ સુદિ ૫ દિને શ્રી **પત્તન** મધ્યે. શ્રી. પ.સં.૧૮–૧૭, પ્ર.કા.ભં./હા.ભં. દા.૮૧ નં.૨૩. (૨) સં.૧૭૫૧ જે. શુ.૭ **સૂ**રિત બાંધરે લ. **મ**હિમાપ્રભસૂરિ શિ. **શાંત**રત્ન લિ. પ.સં.૨૯–૧૪, ગો.ના. (૩) લિ. લહીયા દેવીચંદેણ **મે**વાડવાસી. પ.ક.૧થી ૪૨, ફાર્બસ સભા, મુંબઈ.

(૩૦૩૯) ઉપમિત ભવપ્રપંચા રાસ ૧૨૭ ઢાળ ૨૯૭૪ કડી ૨.સં. ૧૭૪૫ જે.શુ.૧૫ પાટણમાં

આદિ– વાગ્દેવી વરદાયની, સમરૂં **સરસતિ** માય,
મૂરખ નર પંડિત હુવઇ, માય તણુઇ સુપસાય. ૧
માતા તું જણણી પિતા, તું ગુરૂ તુંહી જ દેવ,
તાહરઉ મુઝ આધાર છઇ, તુજ પદ માગું સેવ. ૨
માગું છઉં સેવા કરી, આપઉ નિરમલ બુદ્ધિ,
મંદમતી હું જડમતી, ન લહું આખર શુદ્ધિ. ૩
તુઝ પસાઇં હૂં કરૂં, **ઉપમિત ભવપ્રપંચ**,
રાસ અધિક રલીયામણઉ, સાંભલતાં સુખસંચ. ૪
ભવમાં ભમતાં પ્રાણીયઇ, પામ્યાં ઘણા વિરૂપ,
ભવપ્રપંચ ઉપમા કરી, સદ્ગુરૂ કહઇ સ્વરૂપ. ૫
ભાવઇં હીયડઇ ભાવિજ્યો, અંતરંગ અધિકાર,
જ્ઞાનદષ્ટિ આણી હીયઇ, સુણિજ્યો તેહ વિચાર. ૬

અંત – ઢાલ ૧૨૭ મોરી બહિની કહિ કોઈ અચ્યારજ વાત.

તથા પરાપર જનમતે, નવનવા ધરિવા વેષ,
સુરલોક ભુવનાદિક તિકે, વિવિધ ગૃહી સંપેખિ. ૨૯૫૭
ભવીયણ ભાવીયઈ એ સંસાર સ્વરૂપ,
આણી જ્ઞાન અનૂપ, તરીયઈ ભવજલ કૂપ. ભવી. આંચલી.
તથા કૂર સમાન તે, સહુ કુટુંબ જાણી અનિત્ય,
પરમાર્થ વૃત્તઈ જાણવું, આતમ દ્રવ્ય જ સત્ય. ભ. ૨૯૫૮
મનુષ્યાદિ પર્યાયઈ કરી, ભિન્નભિન્ન છઈ નામમાલ,
તે વિવેકી પુરૂષનઈ, કૃત્રિમ ભાસઈ છઈ જલ. ભ. ૨૯૫૯
તથા એ ભવપ્રપંચ તે, લોકસ્થિતિ કર્મપરિણામ,
સ્વભાવ કાલપરિણતિ તથા, ભવિતવ્યતા વરીયામ. ભ. ૨૯૬૦
નિજ યોગ્યતાદિકની પરસ્પર, અપેક્ષાઇ થાઈ,
તથા સંસારવિચ્છેદ તે, જગગુરૂ શ્રી જિનરાય. ભ. ૨૯૬૧
તેહની આણ પ્રમાણથી, થાયઈ સહી તસ્માત,
કુશલ કર્મવિપાકથી, સુખ લહીયઇ વિખ્યાત. ભ. ૨૯૬૨
અકુશલ કર્મવિપાકથી, જાણી ઊપજતું દુઃખ,
શરીર ભાવ મૂકી કરી, વીતરાગ ભાવ ધરી મુખ્ય. ભ. ૨૯૬૩
જિમ થાયઇ સફલઉ જિનારાધન, હુવઇ જિનપદપ્રાપ્તિ,
પદપ્રાપ્તિથી અંતરંગ જે, સ્વભાવ રાજ્યની વ્યાપ્તિ. ભ. ૨૯૬૪
આનંદ પરમાભ્યુદય સુખ, થાયઈ પરમ કલ્યાણ,
એ ગ્રંથ સુણતાં ભાવતાં, આતમજ્ઞાન પ્રમાણ. ભ. ૨૯૬૫
ભવનઉ પ્રપંચ જાણી ઇશુ, સહૂ જીવનઉં એકંત,
જિમ સંસારી જીવ એ, ભમીયઉ તે મનમંત. ભ. ૨૯૬૬
આતમસાધન કીજીયઈ, લીજીયઈ સંબલ સાથિ,
સહુ ભણ્યું પરભત્ર ચાલિવઉ, ઇમ ભાખઈ જગનાથ. ભ. ૨૯૬૭
એ ગ્રંથ અર્થ નિહાલિનઈ, મઈ રાસ રચીયઉ ખાસ,
પંડિત હુસ્યઈ તે રાખિસઈ, લિખી પોતાનઈ પાસિ. ભ. ૨૯૬૮
સભા માહઈ વાંચિજ્યો, દાખવી અરથવિચાર,
જ્ઞાની હુસઇ તે સમઝિસઈ, ધરિસઈ રિદય મઝારિ. ભ. ૨૯૬૯
મક્ષિકા સ્થાને મક્ષિકા, ઇહાં અછઈ એ દૃષ્ટાંત,
મુઝ અલપમતિ સારૂ કીયઉ, પિણિ સોઝિજ્યો વલી સંત. ભ. ૨૯૭૦

સંત ઉત્તમ જે હુવઈ, જે કરઈ પરઉપગાર,
ગ્રંથ કીધા પર તણા, તેહનઉ કરઇ વિસ્તાર. ભ. ૨૯૭૧
બાણ યુગ રિષિ ચંદ્ર વચ્છર, જ્યેષ્ટ પૂનિમ દીસ,
એ રાસ **પાટણ** મઈ કીયઉ, શ્રી સંઘ અધિક જગીસ. ભ. ૨૯૭૨
ગચ્છ **ખરતર** ગુણનિલઉ, તસુ પતિ શ્રી **જિનચંદ્ર**,
સૂરિ સૂરીશ્વર જયઉ, પ્રભૂતાયઇ જિમ ઇંદ્ર. ભ. ૨૯૭૩
વાચનાચારય વડવખત, શ્રી **શાંતિહર્ષ** ગણીસ,
શિષ્ય શાખા વિસ્તરઉ, કહઇ **જિનહરષ** તસુ સીસ. ભ. ૨૯૭૪

(૧) સં.૧૭૫૪ શાકે ૧૬૧૯ ફા.વદિ ૯ ગુરૌ **પાટણ** નગરે લિખિતોયં પુસ્તકં ગ્રંથમાન પ્રત્યક્ષર ગણુનયા ૪૩૦૦, સર્વ ઢાલ ૧૨૭. પ.સં. ૧૧૪–૧૩, યતિ નેમચંદ–નેમવિજય.

(૩૦૪૦) [+] **ઉત્તમચરિત્રકુમાર રાસ** ૨૯ ઢાળ ૫૮૭ કડી ૨.સં.૧૭૪૫ આસો સુદ ૫ પાટણ

આદિ– ચરમ જિણેસર ચિત્ત ધરૂં, કરૂં સદા ગુણગ્રામ,
ભાવઠ ભાજે ભવ તણી, લીજંતે તસ તામ. ૧
મન વચ કાયા શુદ્ધ કરી, જો કીજે જિનજપ,
ઉજ્જવલ થાયે આતમા, જાયે દુઃખસંતાપ. ૨
જેહને નામેં સંપજે, વંછિત સુખ સુવિશાલ,
કષ્ટ નિવારે કરિ કૃપા, સેવકજનપ્રતિપાલ. ૩
સમરૂં **સરસ્વતી** સ્વામિની, સુમતિ તણી દાતાર,
વીણાપુસ્તકધારિણી, કવિયણજણ-આધાર. ૪
હંસાસણ હંસાગમણી, ત્રિભુવન રૂપ અનૂપ,
મોહ્યા ઇંદ્ર નરીંદ સહુ, ન લહે કોઇ સરૂપ. ૫
જો માતા સુપ્રસન્ન હુવે, આપે અનુપમ જ્ઞાન,
જ્ઞાન થકી દર્શન હુવે, દર્શન મોક્ષ વિમાન. ૬
જિનમુખપંકજવાસિની, સમરી **શારદ** માય,
કહું કથા **ઉત્તમચરિત્ર**, સાંભલજો ચિત્ત લાય. ૭
નૃપસુતે દીધું ભાવ શું, વસ્ત્રદાન મુનિરાય,
સુખ પામ્યા દામ્યા અરિ, દાન તણે સુપસાય. ૮
સરસ કથા સંબંધ છે, સુણજો સહુ નરનાર,
આલસ ઊંઘ પ્રમાદ તજી, ધરજો ચિત્ત મઝાર. ૯

અંત – **ભુત વેદ સાયર શશી**, આશો શુદી પંચમી દિવસે રે,
ઉત્તમચરિત્રકુમારનો મેં રાસ રચ્યો સુજગીશે રે. ૧૫ સુ.
શ્રી જિનવર સુપ્રસાદથી **શ્રી પાટણ** નયર મઝારો રે,
ગાથા સત્યાશી પાંચશેં, ઓગણત્રીશમી ઢાલ ઉદારો રે. ૧૬ સુ.
શ્રી **ખરતરગચ્છ** ગુણનિલો, **શ્રી જિનચંદ** સુરીંદો રે,
વાચક **શાંતિહર્ષ**ગણિ, **જીનહર્ષ** સદા આણંદો રે. ૧૭ સુ.
સર્વ મળી ૫૮૫ – વસ્ત્રદાન ફલ માહાત્મ્યરૂપ.

(૧) સં.૧૮૬૭ પો.વદ ૧૩ મહોઉપાધ્યાય શ્રી શત્રુંજયકરમોચનાય શ્રી **ભાનુ**ચંદ્રગણી શિ. **ભાવ**ચંદ્રગણી શિ. પં. **કનક**ચંદ્રગણી શિ. **કપૂર**ચંદ્રગણી શિ. પં. **મયા**ચંદ્રગણી શિ. પં. **ભક્તિ**ચંદ્રગણી શિ. ઉદયચંદ્રગણી શિ. પં. ઉત્તમચંદ્રગણી પં. **શીવ**ચંદ્રગણી પં. હરીચંદ્રગણી ચેલા ગુલાબચંદ્ર લ. **વી**સલનગરે. પ.સં.૩૦, પાલણપુર ભં. ? (૨) સં.૧૮૩૩ કા.શુદિ ૫ બુધે લિ. **સં**ઘવી **ફતે**હચંદ **સુર**સંઘ શ્રી **પા**લહવીહાર **પા**ર્શ્વજિન પ્રસાદ થકી. પ.સં.૧૬–૧૫, ડા. પાલણપુર દા.૩૬. (૩) સર્વગાથા ૫૮૭ લી. વકીલ **વ**રજલાલ **વે**ણીદાસ **ખે**ડા ગ્રામે સં.૧૯૩૪ પોસ વદિ૦)) સનેઉ. પ.સં.૧૮–૧૮, ખેડા ભં. દા.૮ નં.૯૪. [મુપુગૂહસૂચી.]

[પ્રકાશિત: ૧. પ્રકા. ભીમસિંહ માણક.]

(૩૦૪૧ ક) + હરિબળ લાછીનો રાસ ૩૨ ઢાળ ૬૭૯ કડી ૨.સં.૧૭૪૬ આસો સુદ ૧ બુધ પાટણમાં

આદિ – શાંતિકરણ શ્રી **શાંતિ**જિન, **અચિરા**રાણી-નંદ;
વિશ્વસેન નૃપકુળ-કમળ, સહસકિરણ સુખકંદ. ૧
માય ઉઅર આવી કરી, દેશ નિવારિ મારિ;
શાંતિ થઇ સહુ લોકનેં, **શાંતિ** નામ દિયો સાર. ૨
શ્રી **શાંતિશ્વર** સોલમો, જિનનાયક જિનચંદ;
ચક્રવર્તિ વળી પાંચમો, આપે પદ મહાનંદ. ૩
સોવનવરણ સોહામણો, લંછન જાસ કુરંગ;
ભાવઠ ભાજે નામથી, દિનદિન રંગ અભંગ. ૪
ચરણકમળ તેહના નમી, ધ્યાન હૃદય અવધારિ;
રાસ કરૂં **હરિબળ** તણો, જીવદયા અધિકાર. ૫
માછીગરકુળ ઉપનો, પામ્યો રાજ્યભંડાર;
સુખ ભોગવી શિવપદ લહ્યો, દયા તણો ઉપગાર. ૬

ઊગાર્યો એક માછલો, પાળી અગડ અપાર;
વિકથા ઊંધ તજી કરી, સાંભળજો નરનાર. ૭

અંત – ઢાલ ૩૨મી – કાગળીયો કરતાર ભણી શી પરે લખું રે.
પહેલા વ્રત ઉપર આદર કરો રે, પાળો દયા દયાળ;
જીવદયાથી સહુ સુખ પામશો રે, જિમ **હરિબળ** ભૂપાળ. ઈમ. ૧૦
સંવત **સત્તર છેતાળીસમે** રે, આસો સુદિ બુધવાર;
પડવા દિવસે રાસ સંપૂરણ થયો રે, **પાટણનગર** મઝાર. ઇમ. ૧૧
શ્રી **ખરતરગચ્છનાયક** શોભતા રે, શ્રી **જિનચંદ્ર** સૂરિંદ;
શાંતિહર્ષ વાચક પદપંકજ-અલી રે, કહે **જિનહર્ષ** મુણિંદ. ઈમ.૧૨
ષટ્શત ઓગણ્યાશી ગાથા થઇ રે, ઢાલ થઈ બત્રીસ;
વર્ધમાન દેશનાથી કહ્યો અધિકાર એ રે, સુણજો ધરી જગીશ. ઇમ.૧૩

(૧) કવિની સ્વલિખિત પ્રત. [ભં. ?]

પ્રકાશિત: ૧. આનંદ કાવ્ય મહોદધિ મૌ.૩.

(૩૦૪૧ ખ) યશોધર રાસ ૨.સં.૧૭૪૭ વૈ.વ.૮ પાટણ

(૩૦૪૨) + વીશસ્થાનકનો રાસ અથવા પુણ્યવિલાસ રાસ ૧૩૨
ઢાળ ૩૨૮૭ કડી ૨.સં.૧૭૪૮ વૈ.શુ.૩

આદિ – દોહા

સકલસિદ્ધિસંપતિકરણ, હરણ તિમિર-અજ્ઞાન,
ત્રણે કાલના જિન નમું, આણી ભાવ પ્રધાન. ૧
મહાવિદેહે વિચરતા, વંદું જિનવર વીશ,
સંઘ ચતુર્વિધ આગલે, ધર્મ કહે જગદીશ. ૨
નમતાં નવનિધિ પામિયે, જપતાં પાતક જાય,
પૂજતાં શિવપદ દિયે, ખાંમ તણી ખલ ન્યાય. ૩
શ્રી જિનપદ પ્રાપ્તિ ભણી, હવું તપ ઉચ્છાહિ,
વીશ સ્થાનક નામે કહ્યું, શ્રી જિન-આગમ માંહિ. ૪
ચાર ભેદ જિન ધર્મના, દાન શીલ તપ ભાવ,
સુખારામ અમૃત જલદ, ભવદુઃખ-સાયર નાવ. ૫

અંત – કલશ રાગ ધન્યાશ્રી

આરાહો, ભવિયણ થાનક આરાહો,
અમિત પ્રભાવ વીશ સ્થાનક ભાખ્યા, એ સેવી લ્યો લાહો રે,
ભવિયણ થાનક આરાહો.૧

*

ગ્રંથ **વિચારામૃત** સંગ્રહી, એહ રચ્યો મન ભાવો,
અધિકો ઓછો જે કોઈ ભાખ્યો, પંડિત તેહ શોધાવો રે. ભ. ૯
શ્રી **ચંદ્રપ્રભ** ચિત માંહે ધારો, **અભિનંદન** મન ભાવો,
કુંથુ જિનેશ્વર સ્વામી કૃપાથી, અશુભ કર્મ સહુ જાવો. ભ. ૧૦
માધવ કૃષ્ણોત્તર જિન પહેલો, પારણ દિવસ વધાવો,
ખરતરગચ્છ જિનચંદ્ર સૂરીશ્વર, દિનદિન જડતો દાવો રે. ભ. ૧૧
વાચક **શાંતિહર્ષ**ગણિ કેરો, શિષ્ય વચન ચિત લાવો,
પુણ્યવિશાલ રાસ રસરંગે, કહે **જિનહર્ષ** ભલાવો રે. ભ. ૧૨

(૧) સં.૧૭૫૬ શાકે ૧૬૨૧ માધ શુ.૭ ભોમે લિ. **મોઢ** રત્નાકરેણ ગા.૩૨૮૭ ઢાલ ૧૩૨ ગ્રં.૪૬૩૫ **પાર્શ્વ**જિનાય નમઃ શ્રી ગોડીજી સત્ય છે. ચઉવીસ તીર્થંકરાય નમઃ પ.સં.૧૧૩-૧૪, હા.ભં. દા.૭૬ નં.૩૪. (૨) સં.૧૭૬૬ શ્રા.વ.૭ ભોમે પં. **પ્રીતિવિજય**-પં. **ભીમવિજય**-મુનિ પુન્યવિજય લિ. **પત્તન** પુરભેદને. ગા.૫૦૨૫, પ.સં.૯૨, પ્ર.કા.ભં. નં. ૬૬૦. (૩) પ.સં.૮૭-૧૮, ઈડર ભં. (૪) સં.૧૮૧૩, પ.સં.૬૩, અભય. નં.૨૪૩૬. (૫) સં.૧૮૩૧ અ.શુ.૩ **લોજાસર**. પ.સં.૮૩, દાન. પો.૪૦ નં.૧૦૫૦. (૬) સં.૧૮૩૨ શ્રા.વ.૬ **આબૂ** ગ્રામે **વિનયચંદ્ર** લિ. પ.સં. ૧૨૨, કૃપા. પો.૪૫ નં.૮૦૬. (૭) સં.૧૮૪૭ વૈ.શુ.૧૪ **મહિમાપુરે** દયા-માણિક લિ. પ.સં.૨૧૦, જિ.ચા. પો.૮૨ નં.૨૦૭૩. (૮) સં.૧૮૬૮ શાકે ૧૭૩૩ માગશીર વદ દ્વિ.૧૩ વાચસ્પતિ વારે પં. **માણિક્યવિજયેન** લિ. પ.સં.૧૫૭-૧૪, મો.સુરત પો.૧૨૪. (૯) સં.૧૯૦૧ પો.શુ.૨, પ.સં. ૧૨૫, કૃપા. પો.૪૪ નં.૭૬૬. (૧૦) પ.સં.૧૦૮, અપૂર્ણ, જિ.ચા. પો.૭૯ નં.૧૬૪૧. (૧૧) સં.૧૯૦૩ માહ શુ.૫ ગુરૂ લિ. **મથેન જસકર્ણ** કૃષ્ણગઢ મધે **ચીંતામણી** ભગવાન સહાય છે. પ.સં.૨૦૩-૧૧, વી.ઉ.ભં. દા.૨૦ પો.૧. (૧૨) પ.સં.૨૮-૨૧, અપૂર્ણ, અનંત ભં.૨. (૧૩) સં. ૧૯૧૫ પો.શુ.૧૧ બાબુ **પ્રતાપસિંઘજી** પુત્ર **લક્ષ્મીપત** લઘુભાઈ **ધનપતિ** લિખાઈ ભંડાર મધ્યે લિ. પં. **ઋખતાવર** શિ. પં. **લક્ષ્મીચંદ** લિ. **બૃ. ખ.ગચ્છે સાગરચંદ્રસૂરિ** શાખાયાં **મહિમાપુર** મધ્યે. પ.સં.૧૬૩-૧૧, વિજાપુર જ્ઞા.ભં. નં.૫૯૭. (૧૪) લ. **દવે વેલજી** સૂત કૃષ્ણજી **સ્વહસ્તે ભાવનગ્ર** મધ્યે સં.૧૯૧૬ કા.શુ., પ.સં.૧૧૩ કે ૧૨૩-૧૭, ઘોઘા ભં. દા.૧૬ નં.૯. (૧૫) સં.૧૯૨૪ જે.શુ.૨ શનિ પ.સં.૧૮૦-૧૧, પાલણપુર ભં. દા.૪૫ નં.૧૬. (૧૬) સં.૧૭૮૭ જ્યે.શુ.૧૦ ભૃગુનંદનવાસરે **પાટ-**

(ન)નગરે લિ. ગ્રં.૫૦૨૫, પ.સં.૧૩૨–૧૩, હા.ભં. દા.૮૩ નં.૧૯૩. (૧૭) પં. દયાવિજય શિ. પં. રત્નવિજય શિ. પં. જસવિજય શિ. મણિ મોહન-વિજય મુનિ ભીમવિજયેન લિ. સં.૧૭૮૪ વૈ.કૃ.૭ ગુરૂ અણહિલપુરે. ઉ. વિ. ચાણસ્મા. (૧૮) પ.સં.૩૦૬, કમલમુનિનો સંગ્રહ, હાલ ગૂજરાત વિદ્યાપીઠમાં. (૨૦) સંવત ૧૭૬૪ વર્ષે શાકે ૧૬૨૯ પ્રવર્ત્તમાને કાર્ત્તિક માસે કૃષ્ણ પક્ષે ૧૩ દિને અર્કવાસરે લિખિત શ્રી પત્તનનગરે પં. જય-કલસ મુનિના શુભં ભૂયાત્ પ.સં.૬૧–૧૬, આ.ક.ભં. [મુપુગૂહસૂચી.]

પ્રકાશિત: ૧. પ્રકા. ભીમશી માણેક.

(૩૦૪૩) મૃગાંકલેખા રાસ ૪૧ ઢાળ ૨.સં.૧૭૪૮ આષાઢ વદ ૯ પાટણ

અંત – સતર અડતાલીસમેં આસાઢ વદિ નુંમિ દીસ

એ રાસ પાટણમેં રચ્યો, ઢાલે ઈકતાલીસ ૧૮ ગા.
ગછરાજ અમતર ગુરૂ જયો, જિનચંદ્રસૂરિ સૂરીંદ
શાંતિહર્ષ વાચક તણો કહે જિનહર્ષ મુણીંદ. ૧૯

(૧) શીલ વિષયે મૃગાંકલેખા સતી રાસ સં.૧૮૧૯ પો.સુ.૮ ગુરૂ નવાનગર મધ્યે ઋ. પીતાંબરેણ લી. (૨) સં.૧૮૮૩ શાકે ૧૭૪૬ માગ-શીર્ષ શુદ ૭ બોમે શ્રી માંદવા મધ્યે શ્રી બાઇ નાથીબાઇ પઠનાર્થ લિ. ભાઇ માણેકચંદ બેન નાથીબાઈને ભણવાને કાજે લખી છે. પ.સં.૪૬–૯, પ્રે.૨.સં.

(૩૦૪૪) અમરદત્ત મિત્રાનંદ રાસ ૩૯ ઢાળ ૮૫૦ કડી ૨.સં.૧૭૪૯ ફા.વ.૨ સોમ પાટણમાં

આદિ – દૂહા.

શ્રી સરસતિ મતિદાયિની, કુમતિ વિડારણહાર,
જસ પસાયઈ પામીયઈ, જ્ઞાન તણો વિસ્તાર. ૧
એકણિ કર પુસ્તક ધરૈં, ઈકણિ વીણ રસાલ,
નીરકમંડલ એક કર, ચઉથઇ કર જપમાલ. ૨
હંસાસણ ઉજ્જલવરણ, હંસસ્વર ગતિ-હંસ,
બ્રહ્મસુતા વાગેસ્વરી, મુઝ અજ્ઞાન વિધ્વંસ. ૩
માતા આપિ મયા કરી, મુઝનઈ બુદ્ધિ વિશાલ,
રાસ કરૂં રલીયામણઉ, સુણતાં અધિક રસાલ. ૪
શ્રી જિનવરના શાસ્ત્રમઈં, ભાષ્યા ચ્યારિ કષાય,

ચ્યારિ-ચ્યારિ એક-એકના, કરતાં સોલહ થાય. ૫
આદર કરિ જઉ આદરઈ, કડૂઆ એહ કષાય,
ગાઢા દુખદાયક હુવઇ, દુગતિમઇં લે જાય. ૬
અલ્પ માત્ર પિણિ જઉ કરૈ, દુકૃતિફલ ઘઇ ભૂરિ,
તે માટઈ જ્ઞાની પુરૂષ, એહનૈ છોડઈ દૂરિ. ૭
મિત્રાનંદાદિક ભણી, દીધા દુખ અપાર,
સ્વલ્પ કષાય કીયા હતા, પિણિ થયઉ બહુ વિસ્તાર. ૮
કરમ હસંતાં બાંધીયઈ, તે પિણિ આપઈ દુખ,
ક્રોધ માંહિ બાંધઈ કરમ, તઉ કિહાંથી પામઈ સુખ? ૯
કેહી પરિ બાંધ્યા કરમ, કિમ પામ્યા ફલ તાસ,
સાવધાન થઇ સાંભલઉ, સુણતાં ચિત્ત ઉલાસ. ૧૦

અંત – ભાવચંદ સૂરીસકૃત શ્રી **શાંતિનાથચરિત્ર**;

તે માંહિથી જોઈ લીધા, કીધઉ રાસ પવિત્ર. ૧૬
શ્લોક સાર્ધ ઇગ્યાર સઈ, ગણિતાં થયઉ છઈ એહ;
ગાથા તઉ સાઢા આઠસઇ, રાસ રચ્યઉ ગુણગેહ. ૧૭
નિધિ વેદ રિષિ શિશિ વચ્છરઇ, વદિ બીજ ફાગુણ માસ,
શિશિવાર **પાટણ** નયરમઇં, એ મઇ કીધઉ રાસ. ૧૮
ગચ્છ **પરતર** ગુણનિલય, શ્રી તીર્થંકર દ્વિજપત્તિ;
વિદ્વાન ગચ્છનાયક જયઉ, પુહવી પ્રતપઉ નિત્તિ. ૧૯
શ્રી **શાંતિહર્ષ** વાચક પ્રવર, તસુ સીસ ધરિય જગીસ;
જિનહરષ કહઇ એ રાસની, ઢાલ ઉગુણચાલીસ. ૨૦

(૧) ઇતિ ક્રોધોપરિ અમરદત્ત મિત્રાણંદ રાસ સંપૂર્ણઃ શ્રી આદીશ્વર પ્રસાદાત્ લખત **પાટણ** મધ્યે. પ્ર.ક્રા.ભં. (૨) પ.સં.૨૯–૧૫, હા.ભં. દા.૭૯ નં.૨૮. (બન્ને પ્રત એક હોવા સંભવ.)

(૩૦૪૫) ઋષિદત્તા રાસ ૨૪ ઢાળ ૪૫૭ કડી ૨.સં.૧૭૪૯ ફા.વ.૧૨ બુધ પાટણ

આદિ – દૂહા.

શ્રી **શાંતીસર** સોલમઉ, જગનાયક જિનચંદ,
ચક્રવર્ત્તિ પિણિ પાંચમઉ, પ્રણમું પરમાણંદ. ૧
માય-ઉઅર આવી કરી, કીધી જનપદ-શાંતિ,
શાંતિ નામ પ્રભુનઉ થયઉ, પૂરી સહુની ખાંતિ. ૨

દુખ સહરીઉ રહતઉ વનઈ, નામઈ હુતઉ કુરંગ,
પ્રભુ-પાએ આવી રહ્યઉ, થયઉ રૂપ સુરંગ. ૩
લંછણ મિસિ સેવા કરઈ, પ્રભુયરણે નિસિદીસ,
પુન્ય નિહાલઉ પસુ તણુઉ, આદરીયઉ જગદીસ. ૪
મોટા જેહનઇ આદરઈ, તેહનઈ કરઈ નિહાલ,
ભાવઠિ ભાંજઈ તેહની, ટાલઈ ભવ-દુખ-સાલ. ૫
સાહિબની સેવા કીયાં, કરઈ બરાબરિ આપ,
સેવકના ટાલઈ સહૂ, જનમમરણુ-સંતાપ. ૬
તેહના પદપંકજ નમી, નામ રિદય વિચિ ધારિ,
કહિસ્યું ઉલટ આણિજ્યઇ, **રિષિદત્તા** અધિકાર. ૭
સતી તણા ગુણ ગાવતાં, પાવન થાયઈ જીહ,
પાતક સહુ દૂરઈ ટલઇ, ટાલઈ દુખના દીહ. ૮
રિષિદત્તા મોટી સતી, સતીયાંમઇ સિરદાર,
તાસ કથા સુણિજ્યો સહૂ, વિકથા ઊંધ નિવારિ. ૯
સતીસિરોમણિ **રિષિદત્તા** સતી, સાંભલિ તાસ ચરિત્ર,
નરનારી સુવિચારી નિરમલઉ, પાલઉ સીલ પવિત્ર. ૯ સાં.
ઉગુણપચ્ચાસઈ સત્તર આદિકઈ, ફાગુણ માસ ઉલાસ,
વદિ બારસિ બુધવાર સુહામણો, થયઉ સંપૂરણ રાસ. ૧૦ સાં.
શ્રી **ખરતર**ગચ્છનાયક દીપતઉ, શ્રી **જિનચંદ** સૂરિંદ,
જેહનો મહિમા રે જગ માહે ઘણુઉ, માનઈ શ્રાવકવૃંદ. ૧૧ સાં.
શ્રી શ્રી **શાંતિહરષ** વાચક તણુઉ, સીસ કહઈ ચિત લાઈ,
રાસ સુણઉ જિનહર સુહામણુઉ, ચઉવીસ ઢાલ સુડાઈ. ૧૨ સાં.
ભણિજ્યો ગુણિજ્યો રે સુણિજ્યો વાચિજ્યો, રૂડઉ રાસ રસાલ,
કહઈ **જિનહરષ** સકલ સંપદ મિલઈ, લહીયઇ વંછિત માલ. ૧૩ સાં.

(૧) સર્વગાથા ૪૫૭ સં.૧૭૪૯ ફા.વદિ ૧૨ **પત્તન** મધ્યે લિ. **જિનહર્ષેણ**. પ.સં.૨૦-૧૨, હા.ભં. દા.૮૧ નં.૪૦. (કવિની સ્વહસ્તલિખિત પ્રત.)

(૩૦૪૬) સુદર્શન શેઠ રાસ ૨.સં.૧૭૪૯ ભા.શુ.૧૨ શુક્ર પાટણમાં

આદિ – પ્રહ ઊઠી પ્રણમું સદા, ચરણકમલ ચિત લાય,
બ્રહ્મચાર-ચૂડામણી, **નેમીસર** જિનરાય. ૧
સિસિવયણી મૃગલોયણી, ગયગમણી મનહારિ,

જિણિ જોવન આહે તજી, **રાજુલ** રાજકુમારિ. ૨
છોડી પિણિ તોડી નહી, નવભવ-પ્રીતિ નિદાન,
પ્યારી તારી પ્રેમ સું, કીધી આપ સમાન. ૩
ગુણ મોટા ગરૂઆં તણા, સહુનઈ કરઇ ઉપગાર,
તાપ હરઇ શીતલ કરઇ, જિમ પુહવી જલધાર. ૪
દાન સહુમઇ જોવતાં, અભયદાન સિરદાર,
પસૂયાંનઇ પરણણ સમય, દીધઉ **નેમિ**કુમાર. ૫
તે જિનવર સુપસાઉ લહિ, સુગુરૂ તણઇ આધાર,
શેઉ **સુદરસન**નઉ સહી, અલપ કહિસ અધિકાર. ૬
તે માહઈ તઉ ગુણ ઘણા, મુઝ મુખ રસના એક,
એ પવિત્ર કરિવા ભણી, જાગ્યઉ મુઝ વિવેક. ૭

અંત – **યોગશાસ્ત્ર**ની ટીકા માંહિ છઇ રે, એહ અવલ અધિકાર,
તે જોઈનઇ રાસ કીયઉ ભલઉ રે, સાંભલિજ્યો નરનારી. ૧૬ કે.
ગાથા રાસ તણી થઈ તીન સઇ રે, ઉપરિ ખ્યાસી જાણિ,
વાધાની ભાવન એ દેસી ગાઇજ્યો રે, એકવીસ ઢાલ વષાણિ. ૧૭ કે.
સતર ઉગણુપંચાસઇ વચ્છરઇ રે, ભાદ્રવ સુદિ સુપકાર,
બારસ તિથિએ રાસ પૂરઉ થયઉ રે, સુભ મહુરત શુક્રવાર. ૧૮ કે.
શ્રી ખરતરગચ્છનાયક ગુણનિલઉ રે, શ્રી **જિનચંદ** સૂરિંદ,
વાચક **શાંતિહરષ**ગણિ સીસ કહઇ ઈસું રે, ઘઉ **જિનહરષ**
આણંદ. ૧૯ કે.

(૧) ઇતિ શ્રી સુદરસન રાસઃ સંપૂર્ણઃ લિખિતો **જિનહર્ષે**ણ શ્રી ગ્રંથાગ્ર શ્લોકસંખ્યા ૫૫૨ સર્વગાથા ૩૮૨ ઢાલ ૨૧ સંવત ૧૭૪૯ વર્ષે ભાદ્રપદ શુક્લપક્ષે દ્વાદશી તિથૌ પત્તન મધ્યે. પ.સં.૧૩–૧૫, હા.ભં. દા.૮૩ નં.૮૩. (કવિ સ્વહસ્તલિખિત) (૨) સંવત્ ૧૮૦૮ વર્ષે પોસમાસે કૃષ્ણક્ષેત્ર ત્રયોદિસી દિને શુક્રવારે પાલીતાણા મધ્યે લખીતં શ્રી શુભં ભવતુ. ભાવ.ભં. (૩) પ.સં.૨૧–૧૧, આ.ક.ભં.

(૩૦૪૭) અજિતસેન કનકાવતી રાસ [અથવા ચોપાઈ] ૪૩ ઢાળ ૭૫૮ કડી ૨.સં.૧૭૫૧ મહા વદિ ૪

આદિ – દૂહા

વીણાપુસ્તકધારિણી, હંસાસણિ **સરસતિ**,
બ્રહ્માણી બ્રહ્માસુતા, આપો અવિચ(૨)લ મતિ. ૧

ચરણકમલ તાહરા નમું, પાંમું તુઝ સુપસાય,
સરસ વયન રચના રસૈ, સહુનૈ આવે દાય. ૨
નૃપકન્યા કનકાવતી, સરસ કથા છૈ તાસ,
ચતુર નરાં મનરંજણી, સુણતાં ચિત્ત-ઉલ્લાસ. ૩
જે રસિયા વેધક પુરૂષ, ગુણીયલ કેરા ભાવ,
રસ લ્યૈ ભમર તણી પરૈ, જાણૈ સઘલા ભાવ. ૪
રસિયા જાણે રસ વિરસ, વેધૈ વેધક જેહ,
મૂરખ નર પશુ સારિખા, સ્યું જાંણૈ રસ તેહ. ૫
ભમરો જાણે રસ વિરસ, જે સેવે વનરાય,
ઘણુ સ્યું જાણે બાપડો, જે સૂકાં લકડ ખાય. ૬
ભમર સરિખા જે નર, વેધક વચન રસાલ,
રાચૈ સરસ કથા સુણી, વિકથા તજૈ વિચાલ. ૭
કનકાવતી તે કિહાં થઇ, કિસો થયો અધિકાર,
સાવધાંન થઇને સહુ, સાંભલજ્યો નરનારિ. ૮

અંત – બાર વરસાંરી સાહિબ ચાકરી પધાર્યા, તેરમૈ વરસૈ ઘર આવ્યા હો,
મનભોલા ઠાકુર હાલરો હુલરાયલૈ – એ દેશી
ચારિત્ર પાલી મુનિવર સદગતિ બાંધી, પુન્ય પસાઈ તે તો બાંધી હો,
ગુણવંતા રૂષિજી દેવના સુખ પાંમીયા.
બૈ સાધવી પિણ શુદ્ધ વ્રત પાલી, દુષણ સઘલા ટાલી હો. ગુ. ૧
કરિ સંલેખણવ્રત ની સુરપુર પોહતી, જિહાં સુખલીલા બહુ લી હો.
એકિણ થાનિક મિત્ર થયા તે, સુખ વિલસૈ દિનરાતિ હો. ગુ. ૨
આઉ પૂરી તિહાંથી તીનૈ ચવિસૈ મહાવિદેહૈ ઉપજસ્યૈ હો. ગુ.
સુકુલ ભોગવી ભોગ તિહાં વ્રત ગ્રહસ્યૈ, પૂરવ પાતિક દહસ્યૈ હો. ગુ.૩
મુગતૈ જસ્યૈ રે તે તો સંયમ પાલી, ગતિ આગતિનાં દુખ ટાલી હો. ગુ.
ચારિત્રના તો એહવા તુમ્હે ફલ જાંણો, ભાવ હીયામૈ આંણો હો. ગુ.૪
આંબિલતપથી વર્ધમાંન જિણિ વાંચી, રૂપસંપદમાં નહી કો
ખાંમી હો; ગુ.
રૂપ જોઇને જેહનો સુરની પિણ નારી, કનકવતીને આગૈ હારી
હો. ગુ. ૫
તપનો તો મહિમા એહવો ઉત્તમ જાંણી, તેહ સું લય લાવો રૂડા
પ્રાંણી હો. ગુ.

કરમ મહાવન પાવક તપ તિહાં કહિઇં, ખિણેક માંહિ તે તો
દહીયૈ હો. ગુ. ૬
કનકવતી એ તો કથા વખાંણિ, તપ કરિઇં હિત આંણિ હો, ગુ.
કનકવતી અજિતસેનની વારતા, સાંભલતાં હોવૈ સાતા હો. ગુ. ૭
નિશિપતિ[૧] ખાંણુ[૫] વારિધિ[૭] (વા૨) શશિ[૧] વરસૈં, ચોથ
અંધારી માહની હરસૈ હો, ગુ.
શ્રી ખરતરગચ્છ અધિક વિરાજૈ, શ્રી જિનચંદ્રસૂરિ રાજૈ હો. ગુ. ૮
વાચક શાંતિહરષગણિના, જેહની જગમૈ મહિમા હો, ગુ.
તે સદ્‌ગુરૂનો ઉપકાર જ લીધો, તેહ સુપસાઇં કીધો હો. ગુ. ૯
સાતસૈ અઠાવન્ન ગાથા સનૂરી, ઢાલ ત્રેંતાલીસ પૂરી હો, ગુ.
શ્લોકની સંખ્યા એક સહસ વખાણુ, ઉપરિ વલી ચૌદ જાંણુ હો.
ગુ. ૧૦
રાસ સરસ છૈ વાંચો રે ભાઇ, કહૈ જિનહર્ષ સુણાઇ હો, ગુ.
રીઝવજ્યો તુમ્હેં લોક લુગાઇ, થાસ્યૈ લાભ સવાઇ હો. ગુ. ૧૧

(૧) સં.૧૭૬૨ ફા.વ.૩ પં. વિશેષચંદ્ર-પં. વીરચંદ્ર-મુનિ વાડલ્લ-ચંદ્રેણ લિ. પ.સં.૨૭, પ્ર.કા.ભં. નં.૮૧૨. (૨) સં.૧૭૬૫ આસો વ.૬ શુક્રે ન્યાનવિજય લિ. વિદુતપુર મધ્યે. પ.સં.૨૧-૧૮, વડા ચૌટા ઉ. પો. ૧૮. (૩) પ.સં.૫૪-૧૦, સીમંધર. દા.૨૦ નં.૫૩. (૪) પં. વીરવિજય-ગણિ-લાભવિજયગણિ-પં. રૂપવિજયગણિ ગ. કૃષ્ણવિજય લિ. સં.૧૭૭૪ ફા.શુ.૯ શુક્રે રાંનેર બંદિરે. પ.સં.૧૬-૧૯, ખેડા ભં.૨ દા.૨ નં.૨૩. (૫) તપા રાજવિજયસૂરિગચ્છે હીરરત્નસૂરિ સંતાને મહો. ઉદયરત્ન-ઉત્તમરત્ન-જીવરત્ન-ખેમારત્ન-રાજરત્ન-મયાંકરત્ન લ. ખેટકપુરે રમુન્નપુરા મધ્યે શ્રી ઋષભદેવપ્રસાદાત્ સં.૧૯૧૦ વૈ.વ.૧૧ ચંદ્રવારે. પ.સં.૩૬-૧૬, ખેડા ભં.૩. (૬) સં.૧૮૧૭ ભા.શુ.૭ ભોમે પં. કેસરવિજયગણિ-કમલવિજયગણિ-પં. મોહનલ. વલાસણમધ્યે. પ.સં.૨૭-૧૬, સંઘ ભં. પાલણપુર દા.૪૬ નં.૧૨. (૭) સં.૧૮૨૭ વૈ. પ.સં.૩૪, ક્ષમા. નં.૨૯૩. (૮) દર્શન લિ. પ.સં.૩૨-૧૫, ઈડર ભં. નં.૧૪૫. (૯) પં. વિનયવિજય શિષ્ય ગણિ ગજવિજયલિ. પતને પ.સં.૧૬-૨૨, જય.સ. (૧૦) પ.સ.૨૬-૧૮, પુ.મ. (૧૧) સં.૧૭૬૫ આસો વ.૬ શુક્રે ન્યાનવિજય લિ. વિદ્યુત્-પુર મધ્યે. સં. ઉપાશ્રય સુરત. [નં. (૨) જુઓ] (૧૨) યતિશ્રી અજિતસેન કનકાવતી રાસ સંપૂર્ણ લિખિતં. લિખિતં સકલપંડિતશિરોમણિ વિદ્વજ્જનમુગુટચૂડામણિ પંડિતાધિરાજ્ય

પંડિત કૃપાનિધાંન પૂજ્યસ્થ **વિ**રજી શ્રી ૬ શ્રી ઋષિશ્રી **સુ**જ્ઞાંણજી જીતકા નામંતેવાસિના ઋષિ દયારાંમેણ લિપીકૃતા: પઠનાર્થં ધર્મધુરંધર આણંદ કામદેવ સમાન સુશ્રાવક પુન્યપ્રભાવક જિનાજ્ઞાપ્રતિપાલક ભણુસાલી અવટંકે શેઠશ્રી હીરાચંદજી વાચનાર્થં ચિરંજીવી શ્રી **સુ**રતિ મિંદિરે સં.૧૮૩૦ના મિતી ચૈત્ર શુદિ દ્વિતીયાયાં રવિવાસરે, શ્રી લૂંકાગચ્છે શ્રી ગ્રંથાગ્ર ૧૦૨૪. લીં.ભં. (૧૩) ડે.ભં. (૧૪) સંવત્ ૧૭૬૨ વર્ષે ફાલ્ગુન વદિ ૩ વાર ભોમે પંડિત શ્રી ૫ શ્રી **વિ**શેષચંદ્રગણિ શિષ્ય પં. શ્રી **વી**રચંદ્રગણિ શિષ્ય મુનિ **વા**હછયંદ્રેણ લિખિતં. પ્ર.કા.ભં. (૧૫) ભ.ભં. (૧૬) સંવત્ ૧૭૬૩ વર્ષે માગશિર વદિ ૧૧ દિનં પં. કનકરત્નઇ રાસ દાતા થકી વિહર્યું છે. પ્ર.કા.ભં. (૧૭) સં.૧૮૦૬ જેઠ વદિ ૪ બૃહસ્પતિવાસરે **રાં**નેર ગ્રામે પં. કૃષ્ણવિજયગણિ શિ. પં. **રં**ગવિજયગણિ શિ. પં. **ભિ**મવિજયગણિ લિ. હંસવિજયવાચનાર્થં. પ.સં.૨૪–૧૬, રત્ન.ભં. દા.૪૩ નં.૪૯. (૧૮) પં. **રા**મસાગરગણિ શિ. **રૂ**પસાગરેણ લિ. દેગામ ગ્રામે. સં.૧૮(૯?)૧૫ જ્યે.વ.૭ ભોગ. પ.સં.૨૬–૧૬, આ.ક.ભં. [મુપુગૂહસૂચી, રાહસૂચી ભા.૧, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૮૨, ૫૫૩, ૫૯૨, ૫૯૩ – શાંતિહર્ષને નામે પણ).]

(૩૦૪૮) મહાબલ મલયાસુંદરી રાસ ૧૪૨ ઢાળ ૩૦૦૬ કડી ૨.સં. ૧૭૫૧ આસો સુ.૧ શનિ પાટણ

આદિ – શ્રી **શાંતિસ**ર સોલમઉ, ભયભંજણ ભગવંત
શાંતિકરણ ભવભયહરણ, પ્રણમું શ્રી અરિહંત. ૧
અચિરાનંદન વંદીયઇ, સોવનવરણ શરીર,
વિશ્વસેનનૃપ કુલતિલઉ, ગુણસાયર ગંભીર. ૨
જેહનઈ નામઇ પાંમીયઇ, રિદ્ધિ વૃદ્ધિ નવિનિધિ,
સુરસપંતિ વલી મુગતિપદ, અવિચલે આઠે સિધિ. ૩
સુમતિદીયણ **સરસતિ** નમું, ગમું તિમિર-અગન્યાન,
રમું માયચરણે સદા, પાંમું લોચનજ્ઞાન. ૪
શ્રી સદ્ગુરૂના ચરણયુગ, પ્રણમું વારંવાર,
મૂરષનઈ પંડિત કરઇ, એ મોટઉ ઉપગાર. ૫
કોરૈ જેમ સિલાવટઉ, લેઈ અઘડ પાષાણ,
મનહરણી મૂરતિ કરૈ, દેષી ઊલસૈ પ્રાણ. ૬
તિમ જડ મૂરખ શિષ્યનઈ, દેઈ હિતોપદેસ,

જ્ઞાન ભણાવી ગુરૂ કરઈ, પૂજનીક સુવિસેસ. ૭
નમસકાર સહુનઇ કરી, ધર્મરત્ન અધિકાર,
કહિસું શાસ્ત્ર નિહાલિનઈ, સાંભલિજ્યો નરનારિ. ૮

અંત – શ્રી જયતિલક સૂરિશ્વરૂ, આગમિયા ગચ્છનો પટધાર,
મલયસુંદરીનો રચ્યો, એ ચરિત્ર જોઈ સુખકાર. ઢ. ૧૭
સત્તર સેં એકાવને, આસો શુદિ પડવા શશિવાર,
રાસ કીયો રળિયામણો, પાટણમેં સુણતાં સુખકાર. ૧૮
ચોથો પ્રસ્તાવ પૂરો થયો, ઢાલ એહની અડતાલીસ ખાસ,
તેર સેં ચાલીસ શ્લોકનિ સંખ્યા પરિમાણે કહી જસ. ૧૯
શ્રી જિનચંદ્ર સૂરીશ્વરૂ, ખરતરગચ્છનાયક ગુણદ્વાર,
વાચક શાંતિહર્ષ તણો શિષ ભખે જિનહર્ષ વિસ્તાર. ૨૦

(૧) ૧૭૫૫ અસાઢ શુ. પૂર્ણિમા પક્ષે વા. લબ્ધિસુંદર વા. કનકસુંદર શિ. મુનિ પ્રેમસુંદર શિ. મુનિ રૂપસુંદર પઠનાર્થે. પ.સં.૮૪–૨૦, હા.ભં. દા.૮૩ નં.૧૯૨. (૨) સં.૧૮૪૦ વૈ.વ.૧૩ પં. ખુશાલવિજયેન અગડી નગરે પ.સં.૨૪–૧૪, પુ.ભં. (૩) સં.૧૯૧૬ પો.શુ.૧૦ ભોમે બીકાનેર મધ્યે દલીચંદ લિ. પ.સં.૧૩૦, દાન. પો.૪૨ નં.૧૦૬૦. (૪) સં.૧૯૨૬ વ.૮ શનિ ખરતરગચ્છે કીર્તિરત્નસૂરિ સાખાયાં જયસૌભાગ્ય વા. માણિક્યોદય શિ. મુક્તિસિંધુરગણિ શિ. સુખસીલગણિ શિ. રાજકીર્તિ લઘુભ્રાતૃ વર્ત્તમાન પં. કનકકીર્તિ મુનિ શિ. મૈત્રસુખ મુનિ લઘુભ્રાતૃ પં. ચુનીલાલ તથા ચારિત્રસુખ હમીરપુર નગરે ચતુર્માસી સ્થિતા શ્રી આદિજિન પ્રસાદાત્. પ.સં.૮૭–૧૬, અનંત ભં.૨. (૫) સં.૧૭૮૬ લ. ભ. વિજયરત્નસૂરિ શિ. પં. નિત્યવિજયગણિ શિ. પં. જિનવિજયગણિ શિ. પં. પ્રમોદવિજયગણિ લિ. ચોમારી મધ્યે ચોમાસું રહ્યા હતા ત્યારે લખ્યો છે. પ.સં.૭૨–૧૮, પાદરા.ભં. નં.૧૭. (૬) ભ. વિજયદેવસૂરિ–મહો. જ્ઞાનવિજયગણિ–પં. મેરૂવિજયગણિ–વૃદ્ધિવિજય–પં. હેમવિજયગણિ લ. ખાંતિવિજય સં.૧૮૪૮ મહા શુ.૧૫ બુધે ચોપલવણ મધ્યે. પ.સં.૬૨–૧૮, ઈડર ભં. નં.૧૨૮. (૭) ભાં.ઇ. સન ૧૮૯૫–૯૮ નં.૫૬૭. (૮) પ્રથમ પ્રસ્તાવ સર્વગાથા ૫૧૬ શ્લો.સં.૬૩૩ દ્વિતીય પ્રસ્તાવ સર્વગાથા ૮૯૧ શ્લો.સં.૧૧૬૫, તૃતીય પ્રસ્તાવ સર્વગાથા ૫૭૩ ગ્રંથસંખ્યા ૭૩૭ ચતુર્થ પ્રસ્તાવ ગાથા ૧૦૨૬ ગ્રંથસંખ્યા ૧૩૪૦ પ્રથમ ખંડની ઢાલ ૨૬, બીજની ૪૨, ત્રીજની ૨૬, ચોથે ૪૭=સર્વઢાલ ૧૪૨ સં.૧૮૧૨ પ્રથમ જ્યેષ્ઠ શુદિ

૨ દિને ચંદ્રવાસરે. પ.સં.૬૧–૨૩, રાજકોટ પૂ. અ. (૬) યતિશ્રી મલયા-સુંદરી ચરિત્રે શીલાવદાત પૂર્વભવવર્ણનો નામ ચતુર્થ પ્રસ્તાવ શ્લોક-સંખ્યા ૬૦૦૦ સં.૧૯૩૫ મીતિ ભાદ્રવા શુદ ૧૨ બીકમપુર મધ્યે. પ.સં. ૧૨૮–૧૪, ગુ.વિ.ભં. [જૈનગુર્જરકવિઓ ભા.૧ (પૃ.૨૮૨).]

(૩૦૪૯) ગુણકરંડ ગુણાવળી રાસ ૨૬ ઢાળ ૨.સં.૧૭૫૧ આસો વદિ ૨ પાટણમાં

આદિ –

દૂહા.

શ્રી અરિહંત અનંત ગુણ, સેવે સુરનર ઇંદ;
પાયકમલ જસ પ્રણમતાં, લહીઇં પરમાણંદ. ૧
ચોવીસે જિન જગતગુરૂ, જગજિવણ જિનચંદ,
જગનાયક દાયક સયલ, સેવકને સુખકંદ. ૨
કરૂણાનિધિ કાંમતિદિયણ, સકલજીવપ્રતિપાલ,
ચોવીસે જિનવર નમી, સરસ્વતિ નમે ત્રિકાલ. ૩
મનવચકાયા થીર કરિ, સેવિંજે મનશુદ્ધિ,
તો માતા સુપ્રસન્ન થઇ, આપે નિરમલ બુદ્ધિ. ૪
બુદ્ધે જગ જસ પાંમિઇં, બુદ્ધે સીઝે કાજ,
બુદ્ધે પ્રભુતા પાંમિઇં, બુદ્ધે લહિઇ રાજ. ૫
બુદ્ધે સુરનર રંજીયે, બુદ્ધે જ વધન-વિડાર,
બુધવંત જગ જસ લિઇ, બુધિ વડિ સંસાર. ૬
બુદ્ધે નારી ગુણાવલી, ચઢચા બોલ પ્રમાણ,
ચાર પ્રીતમના કહ્યા, મુંકચો નહિં નિજ માંણ. ૭
તાસ કથા કહેસું સરસ, ધરજ્યો રિદય મઝાર,
વિકથા ઉંધ તજી કરી, સાંભળજ્યો નરનારિ. ૮

અંત – ઢાલ ૨૬મી આપ સવારથ જગ સહુ રે – એ દેશી.

સસિ બાંણ લોચન સંવચ્છરે, વદિ બીજે હો આશ્વિન માસ કે,
ઢાલ છવિસેં કહી, પાટણમેં હો રૂડો એ રાસ કે. ગુ. ૧૬
શ્રી ગચ્છ ખરતર ગુણનિલો, જિનચંદ હો સૂરીસૂરીસ કે,
શ્રી શાંતીહરષ વાચક તણો, ઈમ પભણે હો જિનહરષ સૂરીસ કે.
ગુણકરંડ ઇમ વિનવે. ૧૭

(બીજી પ્રતમાં)

શ્રી ગચ્છ ખરતર ગુણનિલો ગચ્છરાજ જિનચંદસૂરિ

જસુ નામથી નવનિધિ મિલૈં, પ્રતપો ગુરૂ હો હુ જાં સસિસૂર ગુ. ૧૮
જંગમ યુગપરધાન જગગુરૂ નામથી નિસતાર
પ્રહ ઉઠી પ્રણમૂં ભાવ સું કલિજુગમેં હો **ગોતમ** ગણધાર. ૧૯
શ્રી **પેમસાષેં** સોભતા વા. **શાંતિહરષ** મુણિંદ,
તસુ સીસ કહિં **જિનહર્ષ** મુનિ ગુરૂનામેં હો દિનદિન આણંદ. ૨૦

(૧) લ. રૂપાજી વાચનાર્થં. ૫.સં.૧૯–૧૫, પાદરા.ભં. નં.૧૯. (૨) પં. જગરૂપની પરત છે. કોઇ લેણ પાવૈ નહી સ્વ વાચવાડથૈ પં. ભાનુસુંદર પાસેથી લીધી છે પરસ્પર સમઝચા છે એ વેચવી નહી એ વચન પાલવો સહી. ૫.સં.૨૪–૧૩, પાલણપુર સંઘ ભં. દા.૪૬ નં.૩૧. (૩) સં.૧૭૫૩ આ.વ.૧૨ શનિ પત્તન મધ્યે મહો. લલિતકીર્તિ શિ. વા. હીરરાજ શિ. ઉદયહર્ષ શિ. ભક્તિવિશાલ ભ્રાતૃ સોમનંદન, પ્રીતરાજ, નાથા, રૂપચંદ, રૂપજી, કુશલચંદ્રાદિ વર્ગ સહિતા. ૫.સં.૨૦, જય. પો. ૬૮. (૪) સં.૧૮૩૩ સવાઇ જયપુર મધ્યે. ૫.સં.૧૩, અભય. નં.૨૩૭. (૫) સં.૧૮૫૯ ફા. ૫.સં.૨૩, ક્ષમા. નં.૩૯૬. (૬) સં.૧૭૮૯ માર્ગશીર શુ.૧૦ પં. પદમસાગર લિ. ૫.સં.૧૫–૧૬, વિ.ને.ભં. (૭) સં.૧૭૬૨ વૈ.શુ.૬ બુધે ગ્રં.૬૦૦, ૫.સં.૧૫–૧૭, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૨૨૨. (૮) સં.૧૭૭૪ શ્રા.શુ.૧૫ લિ. વા. જિનહંસગણિના. ૫.સં.૨૧–૧૧, યશોવૃદ્ધિ. પો.૬૭. (૯) લ. મુનિ બુદ્ધિરત્નેન. ૫.સં.૧૬–૧૭, ઝીં. પો.૩૮ નં.૧૮૦. (૧૦) ૫.સં.૧૬–૧૫, રો.એ.સો. બી.ડી.૮૫ નં.૧૮૮૪. (૧૧) વીરનગરે લિ. પં. રત્નવિજય શિ. પં. ગુલાલવિજયેન સં.૧૭૮૫ માગશિર શુ.૧૫ ગુરૂ. વિ.વી.રાધનપુર. (૧૨) ઇતિ શ્રી ગુણકરંડ ગુણાવલી રાસ સંપૂર્ણઃ શ્રી શાંતિજિનપ્રસાદાત્ સકલપંડિતશિરશેષર સકલપંડિતશીરમુગટામણી પંડિત શ્રી ૧૦૮ પં. શ્રી જિનવિજયગણિ તત્શીષ્યપ્રવર પુંડરીક સર્વગુણપંડીતસર્વોત્તમ ઇહાવંત મેધાંબુધિ પંડિત શ્રી ૨૧ પં. શ્રી મુનિવિજયગણી તત્શીષ્ય ગુણકેશભામિનીભાલસ્થળતિલકાયમાંન સર્વપંડીતાભરણ પંડીત શ્રી ૫ પં. શ્રી રત્નવિજયગણિ તત્શીષ્ય પાદાબ્જભ્રમર સર્વકલાકૌશલ પં. શ્રી હર્ષવિજયગણિ તત્ગુરૂભ્રાતા મુ. કાંતિવિજયગણિ લિપિં કુર્વે મુ. ધર્મવિજય વાચનાર્થે સંવત્ ૧૮૫૦ વર્ષે ભાદ્રપદ માસે ધનપક્ષે ૭ જીવવાસરે શ્રી વામનસ્થલી નગરે. શ્રી પાર્શ્વનાથપ્રસાદાત્. ૫.સં.૨૦–૧૫, ભાવ. ભં. (૧૩) સં.૧૮૪૭ જ્યેષ્ઠ વદિ ૬ ભોમે પં. ભાનુસુંદર શિ. પં. દુલીચંદ લિ. ખરતરગછે પાટણ મધ્યે. ૫.સં.૧૫–૧૭, રત્ન.ભં. દા.૪૩

નં.૬૯. (૧૪) પ.સં.૨૧-૧૪, આ.ક.ભં. (૧૫) સંવત ૧૮૬૦ વર્ષે વૈશાખ સુદિ ૯ દિને ભોમવારે શ્રી ભટ્ટારકપુરંદર ભટ્ટારક શ્રી ૧૦૮ શ્રી **વિજય**-પ્રભસૂરિશ્વરના ચરણાન્ ચરણકમલાન્ પં. શ્રી ૫ પ્રેમવિજયગણિ શિષ્ય શ્રી પં. શ્રી ૫ સકલપંડીતશિરોમણી **કાં**તિવિજયગણિ શીષ્ય પં. શ્રી ૫ **રા**જવિજયગણી શ્રી શિષ્ય પં. શ્રી ૫ રત્નાયમણી પં. શ્રી કૃષ્ણવિજયગણી શીષ પં. શ્રી ૫ પંડીતશ્રી ૫ **રં**ગવિજયગણી શીષ **સી**સૂ ચેલા **રૂ**પચંદ લિખિતં **રા**ધનપૂરે મધ્યે. પ.સં.૨૨-૧૩, પ્ર.કા.ભં. નં.૩૭૧. (૧૬) લ. મુ. **બુ**દ્ધિરત્નેન. પ.સં.૧૭-૧૭, ઝીં. ભં. [આલિસ્ટઑફ ભા.૨, ડિકૅટલૉગભાઇ વૉ.૧૯ ભા.૨, મુપુગૂહસૂચી, રાહસૂચી ભા.૧, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૪૦, ૫૫૪, ૬૨૪).]

(૩૦૫૦) [+] ૨૦ વિહરમાન જિન સ્ત. (વીશી) ૨૦ ગરબા ૧૩૭ કડી ૨.સં.૧૭૫૫ બીજ વૈ.શુ.૩

આદિ – સીમંધર સ્વામી સ્ત. ઢાલ પાટણનગર વખાણીયઇ, સખી માહેરે.
મ્હારી લખમી દેવિ કિ ચાલઉ રે આપણુ દેખિવા જઇયઇ એહની.
પુંડરીકણી નગરી વખાણીયઇ, સખી **શ્રે**યાંસઘરે જયઉ પુત્ર-રતન્ન કિ,
ચાલઉં રે આપણુ દેખવા જઇયઇ.
નયણે કુમર નિહાલીયઇ, સખી કીજઇ હે એહના કોડિ જતન્ન કિ.
૧ ચાલો.

અંત – ઢાલ મા પાવાગઢથી ઊતર્યા રે મા એહની.
સારદ તુઝ સુપસાઉલઇ રે મા, ગાયા ગરબા વીસ રે,
જુગતિ સ્યું ભાવ રે ભગતિમઇ થુણ્યા રે મા
એ વીસે જગગંધવા રે મા, એ વીસે જગદીસ રે. ૧ જુ.

*

મા ધન દિન માસ સુહામણુઉ રે, મા ગિણિસ્યું જનમપ્રમાણ રે. જુ.
મા વિહરમાણ હું ભેટિસ્યું રે, મા પવિત્ર હુસ્યઇ મુઝ પ્રાણ રે. ૯ જુ.
મા **સતરઇ પચતાલઇ** સમઇ રે, મા દ્વિતીય વૈશાખ સુદિ ત્રીજ રે.
મા મઈ **જિનહરષઇ** ગાઇયા રે, નિરમલ થયો બોધિબીજ રે. ૧૦ જુ.

(૧) સર્વગાથા ૧૩૭ ગ્રં.૧૬૨. સં.૧૭૬૧ વર્ષે જ્યેષ્ટ વદિ ૧ દિને શનિવારે લિખિતાનિ **જિ**નહર્ષેણ શ્રી પત્તન મધ્યે શ્રી. પ.સં.૭-૧૩, હા. ભં. દા.૮૩ નં.૩૦. (કવિની સ્વહસ્તલિખિત પ્રતિ) (૨) પ.સં.૯-૧૨,

સીમંધર. દા.૨૦ નં.૫૦.

[પ્રકાશિત : ૧. જિનહર્ષ ગ્રંથાવલી.]

(૩૦૫૧) + શત્રુંજય માહાત્મ્ય રાસ ૯ ખંડ ૭૦ ઢાળ ૬૪૫૦ કડી
૨.સં.૧૭૫૫ આષાઢ વદિ ૫ બુધ પાટણમાં

આદિ – વિશ્વનાથચરણે નમું, વ્યક્ત અરિહન્ત
યુગાદીશ યોગીંદ્ર પ્રભુ વિશ્વ સ્થિતિ વિચરન્ત. ૧
જીન ચક્રી લખમી ધણી, ચામીકર ઘુતિ ભાંતિ,
સ્તવના શિવસંપત્તિ મિલે, શાન્તિકરણ શ્રી **શાન્તિ**. ૨
જરાસિંધ-પ્રતાપહરિ, અન્દોલિત દૈત્યારિ,
મથ્યો દર્પ કંદર્પનો, નમુ **નેમિ** બ્રહ્મચારિ. ૩
જસ દૃષ્ટિ અમૃતભરી, અહિ-અહિ ઈશ્વર ક્રોધ,
મુક્ત તાપ સંતાપથી, **પાર્શ્વનાથ** પ્રસિદ્ધ. ૪
સંશય સુરપતિ ટાલવા, મેરૂ કંપાવ્યો **વીર**
ત્રિધા વીર નમિઇં ચરણ, ગુણસાયર ગંભીર. ૫
મુક્તિ શ્રિય પુંડરીક શ્રમ, શ્રેય શ્રિય પુંડરીક,
પુંડરીકસિર-રત્ન સમ, નમું તેહ **પુંડરીક**. ૬
જિન મુનિ સર્વ નમી કરી, શ્રુતદેવી ધરિ ધ્યાન,
શ્રી **શત્રુંજય** મહાત્મ્યનો રચિસું રાસ પ્રધાન. ૭
નિજ મન થિર કરી સાંભલો, તીર્થ તણા અવદાત,
સુણતાં શ્રવણ હુસ્યેં પવિત્ર, વિધિ મત કરજો વાત. ૮

અંત – શ્રી ચતુર્વંશ વિભૂષણ દિનમણિ, **સિદ્ધાદિત્યગિરિ** સ્વામિ,
સૂરિ **ધનેશ્વર** પાસિ કરાવીયો, ગ્રંથ **મહાતમ** નામિ. શ્રી. ૧૮
સજ્જન-વિદ્વજ્જન-મનરંજણો, કવિકુલ માંહિ પ્રસિદ્ધ,
વિનયચંદ્ર નિર્મલ ગુણમાલિકા, હીયડે વાસો ક્રોધ. શ્રી. ૧૯
મુજને ઉદ્યમ તિણે કરાવીયો, રાસ રચ્યો શ્રીકાર,
શ્રી **શત્રુંજય** મહાત્મ્ય ગ્રંથનો, લોક ભણી ઉપગાર. શ્રી. ૨૦
સંવત સત્તરે સે પંચાવને, પાંચમ વદિ આષાઢ,
રાસ સંપૂરણ બુધવારે થયો, મેં ક્રોધો કરિ ગાઢ. શ્રી. ૨૧
શ્રી ખરતરગચ્છમણ સમો, શ્રી **જીનચંદ** સુરિંદ,
જસ પ્રતાપ જગતમાં વિસ્તર્યો, દરસણ હોઈ આણંદ. શ્રી. ૨૨
વાચક શ્રી **સોમમણિ** મણિ શોભતા જાણે સહુ સંસાર,

શાંતિહર્ષગણિ વાચક તેહના, શિષ્ય બહુ પરિવાર. શ્રી. ૨૩
તાસ શીસ જિનહર્ષ હર્ષ ધરી, કીધો પૂરણ રાસ,
નવમે ખંડે ઢાલ અગ્યારમી, એ થઈ પૂરણ તાસ. શ્રી. ૨૪
નવ ખંડે એ રાસ સુહામણો, હોઈ એ સત્તર ઢાલ,
શ્રી પાટણ માંહિ જીન સુપસાયથી, રચીયો રાસ રસાલ. શ્રી. ૨૫

(૧) યતિશ્રી જિનહર્ષવિરચિતે શત્રુંજય મહાતીર્થ મહાત્મ્ય ચતુષ્પદ્યાં શ્રી પાર્શ્વનાથાદિમહાપુરૂષ-ચારિત્રવરણનો નામ નવમઃ ખંડઃ સમાપ્ત... ...લિખિતં શ્રીમદ્ ભાવનગરે સંપૂર્ણં કૃતં પં. ન્યાનચંદ્રેણ શીઘ્રતરં લિખિતમ્. પ.સં.૧૮૧–૧૫, આ.ક.ભં. (૨) ગ્રં.૮૫૬૮ ગા.૬૪૫૦ સં. ૧૭૬૦ કા.વ.૫. પ.સં.૨૧૫, દાન. નં.૬૮૦. (૩) ગ્રં.૬૬૯૬ સં.૧૮૫૩ મહા શુ.૭ શનિ. પ.સં.૨૮૫–૧૪, વી. દા.૧૬ પો.૨. (૪) સર્વગાથા ૬૪૫૦ સં.૧૭૫૫ આષાઢ વદિ પંચમી દિને લિખિતો જિનહર્ષેણ પત્તન મધ્યે શ્રી જિનપ્રસાદાત્. કવિહસ્તલિખિત, પ.સં.૧૮૦–૧૬, હા.ભં. દા.૭૮ નં.૨. (૪) પ.સં.૨૩૮–૧૫, ગો.ના.

પ્રકાશિત : ૧. આનંદ કાવ્ય મહોદધિ મૌ.૪.

(૩૦૫૨) + સત્યવિજય નિર્વાણ રાસ (ઐ.) ૨.સં.૧૭૫૬ મહા સુદિ ૧૦ પાટણમાં.

આદિ – શ્રી જિનવરના ચરણજુગ, પ્રણમું ભાવ સહીત,
વંછીતપૂરણ કલ્પતરૂ, પૂજીત સુરાસુર-પત ૧
સરસતી માત પસાઉલે, માઈશ મુનિ મહિરાણ,
સત્યવિજય પંન્યાસનું, સાંભળજ્યો નિર્વાણ. ૨

અંત – સતર છપને સંવત્સરે મહા શુદિ દશમી પ્રમાણ,
નિર્વાણ પંન્યાસનો એ થયો, જિનહર્ષ સુજાણ. સુ. ૧૨

(૧) સં.૧૮૦૫ માહ સુદિ ૨ લ. ભાણુરતનેન શાહ શ્રી સોભાગ્ય સુત ગોડીદાસ પઠનાર્થં. પ.સં.૮–૧૩, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૧૮૩. [હેજેશા-સૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૮૯, ૫૧૧).]

પ્રકાશિત : ૧. જૈન ઐતિહાસિક રાસમાળા ભા.૧.

(૩૦૫૩) રત્નચૂડ રાસ ૩૧ ઢાળ ૬૨૭ કડી ૨.સં.૧૭૫૭ આસો સુ.૧૩ શુક્ર પાટણમાં.

આદિ – દૂહા સોરઠા.
પ્રણમું જિનવર પાસ, ગોડીમંડણ ગુણનિલઉ

લખ્મી-લીલ-વિલાસ, સંપતિ આપે સેવકાં. ૧
મહિમા જગત મઝારિ, રવિકિરણ જિમ વિસ્તરી,
પામઈ કોઈ ન પાર, કોડિ જીહે કરિ જે કહે. ૨
ઉપગારી અરિહંત, સ્વારથ વિણ સાચો સગો
જેવઉ જલણ જલંત, સુરપતિ કીધો સાપનઈ. ૩
કર નવ કાયા જસ, નીલવરણ નિત સોભતઉ
પય સેવઇ યક્ષ પાસ, અહનિસિ ઊભો આગલઈ. ૪
વામાસુત વિખ્યાત, અંગજ અસસેણ નૃપ તણો
જગ સહુ આવે જત, પરતખિ પરતા પૂરવે. ૫
પ્રભુનઈ કરિ પરણામ, કર જોડી કરી વીનતી
સુપ્રસન થાજે સ્વામિ, રાસ રચું રત્નચૂડનઉ. ૬
દુનીયા માહે દાન, સરિખો કોઈ નહીં સહી,
મહિપતિ પિણ ઘઈ માન, વસુધામઈ શોભા વધઈ. ૭
દીજે પરધલ દાંન, ઉત્તમ પાત્ર આવ્યાં થકાં,
તો લહીયઈ થિર થાંન, જઉ કર કીજઈ મોકલઉ. ૮
રત્નચૂડ ધરિ રાગ, દાંન સમાપ્પઉ સાધુનઈ,
તઉ ધણુ ભવિ લહ્યા અથાગ, નરસુર સુખ સુણજ્યે ચરી. ૯

અંત – રતનચૂડનઉ ચરિત્ર સુહાયઉ દાન સુપાત્ર દીપાયઉ રે,
દાનપ્રભાવઈ ધનસુષ પાયઉ, દાનઈ મુગતિ સિધાયઉ રે. ૧૪ પૂ.
સતર સતાવન આસૂ માસૈં સુદિ તેરસિ પ્રતિભાસઇ રે,
શુક્રવાર કીધઉ અભ્યાસઇ, રાસ પાટણ ઉલાસઇ રે. ૧૫ પૂ.
ઢાલ એકત્રીસમી એ થઈ ચંગી, સાંભલિજ્યો સહુ અંગી રે,
બઇસિ સભા માંહિ બે સંગી, ગાવઉ ઢાલ સુરંગી રે. ૧૬ પૂ.
શ્રી ખરતરગચ્છગયણ-દિણુંદા, શ્રી જિનચંદ સૂરિંદા રે,
વાચક શાંતિહરષ ગુણવૃંદા, શિષ્ય જિનહરષ મુણિંદા રે. ૧૭ પૂ.

(૧) સર્વગાથા ૬૨૭ ગ્રંથાગ્ર શ્લોકસંખ્યા ૮૯૭ ઇતિ શ્રી રત્નચૂડ મુનિ રાસઃ સંપૂર્ણઃ શ્રીરસ્તુ. પ્ર.કા.ભં. (૨) કર્તાની સ્વહસ્તલિખિત પ્રત. પ.સં.૨૨–૧૫, હા.ભં. દા.૮૧ નં.૫૮. [(૧) અને (૨) એક જ હોવા સંભવ.] (૩) લિ. વા. ભક્તિવિશાલ શિ. રૂપભદ્રેણ મુનિના. પ.સં. ૧૬–૧૯, જૂની પ્રત, વિ.ને.ભં. નં.૪૫૮૯. [કેટલોગગુરા.]

(૩૦૫૪) અભયકુમાર [શ્રેણિક] રાસ [અથવા ચોપાઈ] ૧૧ ઢાળ

૨.સં.૧૭૫૮ શ્રાવણ શુ.૫ સોમવારે પાટણમાં

આદિ – દેશી અલબેલાની

મગધદેશ રળીઆંમણો રે લાલ, નવલખ સંખ્યા ગામ, સુખદાઇ રે,
રાજગૃહી પૂરી રૂઅડી રે લાલ, સુરપુરીથી અભિરામ, સુ. ૧ મ.
રાજ કરે રાજા તીહાં રે શ્રેણીક ગુણની શ્રેણ સુ.
નિરમલ સમકીત જેહનો રે ચૂકવીઇ નહિ કેણ સુ. ૨ મ.
ભગતિ કરે ભગવંતની રે, પૂજા કરે ત્રિકાલ સુ.
વીરવચન શ્રવણે સુણે રે, મિથ્યા મનથી ટાલ સુ. ૩ મ.
મંત્રીસર-સેહરો રે, નામે અભયકુમાર સુ.
પ્રથમ પૂત્ર રાજા તણો રે, બુધી તણો ભંડાર સુ. ૪ મ.

અંત – ઢાલ ૧૧મી આજ નીહેજો રે થઇ રહ્યો નાહલો રે એ દેશી.

બીજી પિણ તુઝ માની પ્રાર્થના રે ના કહું કિમ હણ કામ,
અરે અકારજ જેહને કારણે રે, નૃપસુત કરે સંગ્રામ. ૧ બી.
તેં એ રાજ દેતાં લીધો નહી રે, વાલ્હા તું ધનધન્ન
વિઘન ન હોજ્યો તાહરા ધર્મમાં રે, કહે શ્રેણીક રાજન્ન. ૨ બી.
વ્રતઉછવ સહઁ કરાવીઆં રે, ધરતો ચિત્ત ઉલ્લાસ
ધીરાધર જિમ કંચન વરસતો, આવ્યા જિનવર પાસ. ૩ બી.
વિધિ સું દીક્ષા દીધી અભયને રે, નંદા પિણ વ્રત લીધ,
અંગ ઇગ્યારસ ધર મુનિવર થયો રે, ઉત્તમ કર્ણિ કીધ. ૪ બી.
બહુ દિન નિરવદ્ય સંયમ પાલીયો રે, કરી સંલેખણા અંત,
ગયા સર્વાર્થસિદ્ધ અભયમુનિ રે, ચવી શિવપુર પોહચંત. ૫ બી.
સંવત સત્તર અઠાવન સંવચ્છરે રે, ઉજ્જવલ શ્રાવણ માસ,
પંચમી દિન સોમવાર સોહાંમણો રે, પાટણનયર ઉલ્લાસ. ૬ બી.
ખરતરગચ્છ જિનચંદ્રસૂરીસરૂ રે, શાંતિહર્ષ સુપસાય,
ઢાલ ઇગ્યારે અભયકુમારના રે, કહે જિનહર્ષ સુખદાય. ૭ બી.

(૧) સં.૧૯૧૯ વૈ.શુ.૧૩ દિને લ. પં. તેજવિજેજી ગારીયાધર ગ્રામે શ્રી શાંતિજિન પ્રસાદાત્. પ.સં.૪-૧૫, ગારિયાધાર ભં. [રાહસૂચી ભા.૧.]

(૩૦૫૫) શીલવતી રાસ ૪૮૦ કડી ૨.સં.૧૭૫૮ ભા.શુ.૮ પાટણમાં

આદિ – દૂહા.

શ્રી આદીસર આદિકર, આદિપુરૂષ અરિહંત,
આદિધરમકર્ત્તા નમું, યુગલધર્મ કૃત અંત.

શ્રી શાંતીસર સોભલઉ, શાંતિકરણ સુખકાર,
વિશ્વસેન-કુલ-દિનમણી, અચીરા-ઉર-શૃંગાર. ૨
શ્રી નેમિસર નિત નમું, બ્રહ્મચાર ગુણધાર,
યાદવકુલ-સિર-મુગટમણિ, ત્રિભુવન યશ-વિસ્તાર. ૩
પાર્શ્વનાથ ત્રેવીસમઉ, નીલકમલદલ કાય,
સુરનર નિતિ સેવા કરઇ, પ્રણામ નિસદિન પાય. ૪
મહાવીર મોટઉ મરદ, કંપાવ્યઉ જિણિ મેર,
નમું સદા જિણિ આગલઇ, થયા સુરેસર જેર. ૫
પાંચે જિન પ્રણમી કરી, ગાસ્યુ સતીયચરિત્ર,
શીલવતી નામઇ સતી, સુણતાં શ્રવણ પવિત્ર. ૬
પાલઇ શીલ સોહામણઉ, ભાવઈ જે નરનારિ,
શીલવતીની પરિ લહઇ, મુગતિ તણા સુખ સાર. ૭
કલા વિચખ્યણ અતિ નિપુણ, બુદ્ધિવંત ગુણવંત,
બુહઈ રાખ્યઉ શીલ નિજ, સુણુજ્યો તાસ વૃતંત. ૮

અંત – સંવત સતર અઠાવનઈ, ભાદ્રિવ સુદિ આઠિમનઈ દીસ, ધ.
પાટણ માંહિ પ્રેમ સું, રાસ કીધઉ મન ધરી જગીશ. ૧૭ ધ.
શ્રી ખરતરગચ્છ દીપતો, શ્રી જિનચંદ સૂરીસરરાજ, ધ.
વાચક શાંતિહરષ તણઉ, શિષ્ય પભણઇ જિનહરષ સુકાજ. ૧૮ ધ.

(૧) યતિશ્રી શીલવિષયે શીલવતી રાસ સંપૂર્ણમ્. સર્વગાથા ૪૮૦, પ્ર.ક્રા.ભં. (૨) કવિની સ્વલિખિત પ્રત, પ.સં.૧૯–૧૩, હા.ભં. દા.૮૧ નં.૨૫. [બન્ને પ્રતો એક જ હોવા સંભવ.]

(૩૦૫૬) રત્નશેખર રત્નવતી રાસ ૩૬ ઢાળ ૭૧૭(૭૭૦) કડી ૨.સં. ૧૭૫૯ માહ શુદ ૨

આદિ –

દૂહા.

સરસતિ તાહરા ચરણયુગ, પ્રણમું ઉઠિ પ્રભાતિ,
કર જોડી વીનતિ કરું, સુમતિ સમર્યો માત. ૧
તું માતા જગતારણી, જ્ઞાન તણી દાતાર,
તુઝ વિણ જ્ઞાન લહે નહી, જગવાસી નરનાર. ૨
જ્ઞાનાંજન અંજન નયન, મિટે તિમિર-અજ્ઞાન
મિથ્યા-રયણી ટાલિવા, જ્ઞાન સુભાનુ સમાન. ૩
જીવાજીવાદિક તણા, જ્ઞાનેં જાંણે ભાવ,

જ્ઞાનેં સમકિત નિર્મલો, સમકિત સુગતિ સભાવ. ૪
માન લહી જે જ્ઞાનથી, નિજ દેસેં પરદેસ,
જ્ઞાની જિહાં તિહાં માનીઇં, આદર લહેં વિસેસ. ૫
જ્ઞાનદાંન ઘો **સરસતી**, વાઇ વચનવિલાસ,
રચૂં **રત્નશેખર** નૃપતિ, **રતનવતી**નો રાસ. ૬

અંત – ઢાલ ૩૬ મોરી બહિની કહિ કાઈ અચરિજ વાંત.
ઇણિ અવસરેં **ગોતમ** ભણેં, તે દેવ લહસ્યેં સિદ્ધિ,
શ્રી **વીર** જિનવર ઇમ કહે, ઇણિ હી જ ભરત સમૃદ્ધિ,
સાંભલિ **ગોયમા** આરાધેં પર્વ એહ.

*

એ પર્વતિથ પાલેં નહી, ટાલેં નહી આરંભ,
તે દૂરભવ્ય જાંણો સહી, ધરમ કરેં સહૂ દંભ. ૧૨ સાં.
અષ્ટમી ચઉદિસ પર્વતિથિ એ પાલીઈં મન લાય,
સુખ પામીયેં ચિંતિત સહૂ, ભવના ભ્રમણ ન થાય. ૧૩ સાં.
સતર ઉગણુસઠેં સમે, તિથ બીજ સુદિ માહ માસ,
એ રાસ સંપૂરણ થયો, સુણતાં હોઇ ઉલાસ. ૧૪ સાં.
શ્રી ગચ્છ **ખરતર** દીપતો, ગચ્છરાજ **શ્રી જિનચંદ**,
સૂરિસ સૂરિસિરોમણી, વંદે તાસ નરિંદ. ૧૫ સાં.
વાચનાચારિજ વદનવારિજ, આર્ય વચનવિલાસ,
શ્રી શાંતિહરષ વાચક તણેં, **જિનહર્ષે** કીયો રાસ. ૧૬ સાં.
સાતસેં સતર પ્રમાણ ગાથા, ઢાલ પિણ છત્રીસ,
વાંચિજ્યો રાસ ભલી પરેં, ફલેં **જિનહર્ષ** જગીસ. ૧૭ સાં.

(૧) પં. કાંતિવિજયગણિ શિ. સેવક નાયકેન લિ. શિ. પ્રમોદવિજય વાચનાર્થં સં.૧૭૮૬ માઘ શુ.૨ વલ્લરસેંભર ગ્રામ મધ્યે. પ.સં.૨૪-૧૭, ઈડર ભં. નં.૧૩૫.

(૩૦૫૭) [+] રાત્રિભોજન પરિહારક (અમરસેન જયસેન) રાસ
૨૫ ઢાળ ૪૭૭ કડી ૨.સં.૧૭૫૮ આષાઢ વદિ ૧ પાટણમાં

આદિ – **શ્રી શંખેશ્વર પાસ** પ્રભુ, મહિમા ત્રિજગવાસ,
યક્ષ જેહનો જાગતો, પૂરે વાંછિત આશ. ૧
જૂની મૂરતિ જેહની, તુરત જણાવે દેહ,

વારે ચંદ્ર પ્રભુ તણે, બિંબ ભરાવ્યું એહ. ૨
પૂજી કેતા કાલ લગે, ભુવનપતિ ધરણેન્દ્ર,
અઠમ કરી પદ્માવતી, આરાધી ગોવિંદ. ૩
જરાસિંધુયે મૂકી જરા, યાદવ કર્યા અચેત,
પ્રભુપદ-નમણે સીંચીયા, હૂઆ તુરત સચેત. ૪
શંખ શબ્દ પૂર્યો તદા, હર્ષ ધરી ગોપાળ,
થાપ્યો નયર સંખેસરો, થાપ્યો પાસ દયાલ. ૫
આવે જગ સહુ જાતરા, પરતા પૂરે તાસ,
કલિયુગ માંહે કલા વધી, સેવે સુરનર જાસ. ૬
તાસ ચરણ પ્રણમી કરી, હૈયડે ધરી ઉલ્લાસ,
કરૂં સ્વામી સુપસાયથી, રાત્રિભોજન રાસ. ૭
સાંભલજ્યો આલસ ત્યજી, થાશે લાભ અપાર,
રાત્રિભોજન વારજ્યો, સાંભલી દોષવિચાર. ૮

અંત – નિધ પાંડવ ભક્ષ સંવત્સરે એ, વદિ આષાઢ જગીશ,
પૂરણ થઇ ચૌપાઇ એ, પડવા કેરે દીસ.
શ્રી ખડતરગચ્છ-રાજીયો એ, શ્રી કહે જિનચંદ સૂરીંદ
રતનસૂરિ પાટવી એ, દીઠાં હોયે આણંદ. સ.
શાંતિહર્ષ વાચક તણો એ, જિનહર્ષ મુણીંદ,
વાગ્મેય પસાઉલે એ, કીર્તિકમલા-કંદ,
પાંટણ માંહે મેં રહ્યો એ, રાત્રિભોજન રાસ.
પચ્ચીસ ઢાલે કરી એ, સુણતાં લીલવિલાસ.

(૧) સં.૧૭૬૦ માગ.શુ.૧ શનિ દાનચંદ્ર લિ. ઢાલ ૨૫, પ.સં.૨૪, વીકા. (૨) સં.૧૮૫૫ માર્ગસીર શુ.૫ ગુરૂ પંન્યાસ મયારત્ન તથા પં. બુદ્ધિરત્ન શિ. મુ. કાંતિરત્નેન લ. લોલાડા (ઝીં.થી ૭-૮ ગાઉ દૂર) ગ્રામે ઊચાલેં હતા તારેં લખ્યું છે. પ.સં.૨૪-૧૩, ઝીં. પો.૩૮ નં.૧૮૩. (૩) પ.સં.૨૩-૧૨, ઝીં. પો.૩૯ નં.૧૮૪. (૪) પ.સં.૨૩-૧૩, ઝીં. પો.૩૮ નં.૧૮૨. (૫) સં.૧૭૮૨ આસૂ સુદિ ૮ રવિ ઘાવડનગરે ગણિ ભાગ્ય-વિજય લિ. નેમનાથ પ્રસાદાત્. પ.સં.૧૩-૧૭, ઈડર ભં. (૬) સં.૧૮૪૭ ભાદ્રપદ વદ ૯ વા. વિમલવિજયગણિ શિ. મહો. સુભવિજયગણિ શિ. પં. રત્નવિજયગણિ શિ. પં. મોહનવિજય શિ. પં. રૂપવિજયગણિ શિ. પં. વિદ્યાવિજય શિ. ભક્તિવિજય શિ. મુનિ પ્રેમવિજયગણિ લિ. લણવા

નયરે શ્રી સાંમલાજી પ્રસાદાત્ ચેલા છગનલાલ પઠનાર્થં. પ.સં.૧૯-૧૬, વિજાપુર જ્ઞા.ભં. નં.૬૧૦. [ડિકેટલૉગભાઇ વૅ.૧૯ ભા.૨, મુપુગૂહસૂચી.]

[પ્રકાશિત: ૧. પ્રકા. ભીમસિંહ માણક. ૨. પ્રકા. સવાઈભાઈ રાયચંદ.]

(૩૦૫૮) રત્નસાર રાસ ૩૩ ઢાળ ૬૦૪ કડી ૨.સં.૧૭૫૯ પ્ર.શ્રા.વ.૧૧ સોમવાર પાટણ

આદિ – પ્રથમ જિણેસર પાય નમું, **આદીસરૂ** અરિહંત,
યુગલાધરમ-નિવારણુઉ, ગુણ અનંત ભગવંત. ૧
જેહનેં નામેં પામીયેં, અવિચલ લીલવિલાસ,
જગદાતાર પરમાતમા, પરમ પુરૂષ ગુણવાસ. ૨
જગતારણ જગઉદ્ધરણ, વારણ દુખ-તમોહ,
પરજાપતિ થિતિ થાપણુઉ, માયારહિત અમોહ. ૩
પ્રભુ પ્રણમી પ્રણમું સુગુરૂ, ગુરૂ પાતકમલ ધોઈ,
પર આતમ ઉજ્જવલ કરે, ગુરૂ વિણિ જ્ઞાન ન હોઇ. ૪
ગુરૂ દીવઉ દેખાલિવા, સુદ્ધ ધર્મની વાટ,
ગુરૂ કારિગર સારિખા, ઉતારે મન કાટ. ૫
કુણ દિખાલેં ગુરૂ વિના, પરતખિ પંથ-કુપંથ,
ઉપગારિ નિસ્વારથી, ગુરૂ ગરૂઆ નિગ્રંથ. ૬
ગુરૂ રાખેં દુર્ગતિ થકી, રાય **પ્રદેસી** જોઈ,
માત પિતા સુત કામિની, અવર ન રાખે કોઇ. ૭
શ્રી જિનવર સુપસાઉલેં, પામી સુગુરૂ પસાય,
રતનસાર કુમારનેં, રાસ રચૂં સુભ ભાય. ૮
સાધુ તણી સેવા કરિ, પાલ્યો નિરમલ સીલ,
સીલ થકી સુખ પામીયો, સીલ થકી લહી લીલ. ૯
તાસ રાસ સુણિજ્યો સહૂ, વારૂ વચનવિલાસ,
સાંભલતા થાસ્યો ખુસી, દેસ્યો મુજ સાબાસ. ૧૦

અંત – **રયણકુમાર** ચરિત્ર શ્રવણેં સુણી રે, પાલો નિરમલ સીલ,
સદગુરૂની સેવા રૂડી પરિ આદરો રે, જિમ પામો સુષલીલ.૧૨ ચા.
સતરાદિમ પંચાસ નવોત્તર વચ્છરેં રે, પ્રથમ શ્રાવણ વદિ માસ,
ઇગ્યારસિ સિસિવાર સુડામણો રે, પૂરણ પૂરણ થયો એ રાસ.૧૩ ચા.
શ્રી **ખરતર**ગચ્છ-કુમુદવનાલિ-પ્રભાકરૂ રે, શ્રી **જિનચંદ્ર** મુણિંદ,

શ્રી જિનરત્નસૂરિસર પાટ દીપાવિવા રે, પ્રગટયો જાણિ દિણંદ.૧૪ ચા.
શ્રીશ્રી શાંતિહર્ષ વાચક સુપસાઉલે રે, પાટણનયર મઝારિ,
રાસ રચ્યો જિનહરષ સુહામણો રે, સાંભલિજ્યો નરનારિ. ૧૫ ચા.
પ્રથમ જિણેસર આદીસર તણે રે, સુપસાયેં થયો રાસ,
ઢાલ તેત્રીસ રૂડી પરિ ગાઈજ્યો રે, ધરિ જિનહરષ ઉલાસ. ૧૬ ચા.

(૧) સર્વગાથા ૬૦૪ ઢાલ ૩૩ ઇતિ શીલવિષયે રત્નસાર નૃપસારઃ સમાપ્તઃ સં.૧૭૬૨ જ્યે.શુ.૯ પત્તન મધ્યે. પ.સં.૨૧-૧૩, હા.ભં. દા.૮૧ નં.૧૨. (૨) પ.સં.૧૬. પ્ર.કા.ભં. નં.૩૦૯.

(૩૦૫૯) વયરસ્વામી ઢાલબંધ સઝાય [અથવા **ભાસ**] ૧૫ ઢાળ ૨.સં.૧૭૫૯ આસો શુ.૧

આદિ – જી રે જી રે સામી સમોસર્યા એ દેશી.
અરધ ભરત માંહિ શોભતો રે, દેશ અવંતી ઉદારો રે,
વસવા થાનિક લછિનો, સુખિયા લોક અપારો રે. ૧
ઈભ્યપુત્ર પુન્યાતમા, ધનગિરિ નામે સુહાવે રે,
કાયામનવચનેં કરી, ધર્મી ઉપમા પાવે રે. ૨

અંત – સત્તર સઇં નવ પંચાસઇ રે પડિવા શુદિ આસો માસે. રે,
થઇ ઢાલ પન્નર ઉલ્લાસેં રે, ભણુતાં સુણુતાં સુખ થાસ્યે રે. ૫ વ.
શ્રી જિનચંદ્રસૂરી ગુરૂ ગાયા રે, ખરતરગચ્છ જિણ સોભાયા રે,
વાચક શાંતિહર્ષ પસાયા રે, જિનહર્ષ વયર ગુણગાયા રે. ૬ વ.

(૧) પ.સં.૫-૧૫, મુક્તિ. નં.૨૩૫૯. (૨) બાઈ ઝમકુ પઠનાર્થં. પ.સં.૮, અભય. પો.૧૩ નં.૧૩૧. (ઉદયવિજયકૃત બારવ્રત રાસ સહિત) (૩) પ.સં.૫-૧૩, જિનદત્ત. મુંબઈ પો.૧૦ નં.૮. (૪) પ.સં.૩-૧૯, જશ.સં. નં.૮૫. (૪) પં.જૈ.શ્વે.ભં.જયપુર પો.૪૪. (૫) ઇતિ શ્રી વયરસ્વામી ઢાલ ૧૫ સંબંધ સંપૂર્ણ સંવત ૧૮૧૭ વર્ષે શાકે ૧૬૮૨ ચૈત્ર શુદિ ૩ બુધૌ પાટણનગરે. પ્ર.કા.ભં. (૬) પાટણ નયરે પંચાસરાજી પ્રસાદાત્ લિ. મોહનવિજયજી. પ.સં.૫-૧૪, આ.ક.ભં. (૭) સં.૧૭૮૩ વર્ષે જ્યેષ્ટ શુદ ૧ દિને લ. પ.સં.૪-૧૮, માં.ભં. (૮) સકલ પંડિતોત્તમ પં. શ્રી ગુલાલવિજયજી તત્શિષ્ય ગણી શ્રી હિતવિજયજી લિખાવતં. પં. શ્રી ધનસોમજી સત્ક પં. જિનેંદ્રસોમ લિષતં. ઘોતા ગ્રામે સીરોહી-વાસી. પ.સં.૩-૧૭, છેલ્લું પાનું, મારી પાસે. [આલિસ્ટઑફ ભા.૨, મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૧૪૮, ૨૬૬, ૨૬૮, ૨૮૪,

૨૮૭, ૪૧૯, ૪૮૫, ૫૦૯).]

(૩૦૬૦) જંબૂસ્વામી રાસ ૪ અધિકાર ૮૦ ઢાળ ૧૬૫૭ કડી ૨.સં. ૧૭૬૦ જેઠ વ.૧૦ બુધ પાટણ

આદિ –

દૂહા.

ત્રિસલાનંદન **વીર** જિન, **સિદ્ધારથકુલચંદ**,
મહિમા ત્રિભુવન જેહની, ગાવઇ ઇંદ નરિંદ. ૧
જગનાયક ચોવીસમઉ, પૂરઇ વંછિત આસ,
સેવકનઇ સુખીયા કરઇ, આપઈ લીલવિલાસ. ૨
રૂપ અનોપમ જેહનઉ, કંચનવરણી કાય,
લક્ષણ મિસિ સેવઇ સદા, મૃગપતિ પ્રભુના પાય. ૩
જનમમહોછવ અવસરઈ, સંસય પડચઉ સુરિંદ,
જલપ્રવાહ ખમિસ્યઇ નહી, નાન્હઉ **વીર** જિણંદ. ૪
પ્રભુ પ્રાક્રમ દેખાલિવા, ઉપજાઈવા આણંદ,
અંગુઠઇ કંપાવીયઉ, અવિચલ **મેરૂ** ગિરિંદ. ૫
સુર આગલિ ખીણયઉ નહી, **મેરૂ** પરઈ રહ્યઉ ધીર,
સુરપતિ આવી જેહનઉ, નામ દીયઉ **મહાવીર**. ૬
તે શ્રી **વીર** જિનંદના, ચરણકમલ પ્રણમેવ,
નિરૂપમ **જંબૂ**સ્વામિનઉ, રાસ રચઉ સંખેવ. ૭
ચરમ કેવલી જે થયઉ, બાલપણઈ બ્રહ્મચાર,
તાસ રાસ રલીયામણુઉ, સાંભલિજ્યો નરનારિ. ૮

અંત – **શિશિ ઉદધિ કાય આકાશ** વચ્છર દશમિ જ્યેષ્ટ વદિ ભણિ,
બુધવાર રાસ પૂરઉ થયઉ, સુણિજ્યો ઊલટ આણિ. ૧૧ ધ.
શ્રીગચ્છ-**પરતર**-પતિ પ્રગટ જાણી જતઉ નવ ષંડ,
શ્રી **જિનરતન** સૂરીસનઇ, પાટઇ આણુ અષંડ. ૧૨ ધ.
શ્રી **જિનચંદ્ર** સૂરીસરૂ, ગુરૂરાય પ્રતપઉ એહ,
વાચક શ્રી **શાંતિહરષ** સ્યું, રહઉ **જિનહરષ** સનેહ. ૧૩ ધ.
અધિકાર ચઉથા તણી પૂરી, ઢાલ થઇ એ વીસ.
ગાથા સત્યાસી ત્રિણુસઈ, ગાઅઉ **જિનહરષ** મુનિસ. ૧૪ ધ.

(૧) સર્વગાથા ૩૮૭ ઢાલ ૨૦ ઇતિશ્રી જંબુસ્વામી ચતુર્પદ્યાં બુદ્ધિ-સિદ્ધિકથા જાત્યાસ્વકિશોરકથા ગ્રામકૂટસુતકથા સોલ્લકકથા માસાહસશકુનિ-કથા ત્રિસુહૃત્કથા વિપ્રપુત્રીનાગશ્રીકથા લલિતાંગકથા સપરિવાર જંબુપ્રવ્રજ્યા

પ્રભવપ્રવ્રજ્યા જંબુસ્વામિનિર્વાણવર્ણનો નામ ચતુર્થોધિકારઃ ૪ ઇતિશ્રી જંબુસ્વામિ રાસઃ સંપૂર્ણ. પ્રથમાધિકારે ગાથા ૪૭૬, દ્વિતીયાધિકારે ગાથા ૪૩૨ તૃતીયાધિકારે ૩૫૮ ચતુર્થાધિકારે ગાથા ૩૯૧ સર્વગાથા ૧૬૫૭ શ્લોકસંખ્યા ૨૦૭૫ ઢાલ ૮૦. પ્ર.કા.ભં. (૨) પ.સં.૬૩–૧૩, હા.ભં. દા.૭૯ નં.૨૯. (૩) પ.સં.૫૮–૧૫, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૨૨૧.

(૩૦૬૧) સ્થૂલભદ્ર સ્વાધ્યાય ૧૭ ઢાળ ૧૫૧ કડી ૨.સં.૧૭૫૯ આસો શુદ ૫ મંગળ પાટણમાં

આદિ – ઢાલ અલબેલાની.

ઇણિહી જ **ભારતક્ષેત્ર** માંહ રે લાલ, **પાટલીપુર** પરસિદ્ધ સુખકારી રે,
લોક તિહાં સુખીયાં વસઇ રે લાલ, ઘરિઘરિ રિદ્ધિસમૃદ્ધિ. સુ.૧ ઈ.
ન્યાયી **નંદ** મહીપતી રે લાલ, કીરતિ નર્ત્તકી તુંગ, સુ.
નવ વંસઇ નાચી રહી રે લાલ, દેશપ્રદેશ અભંગ. સુ. ૨ ઈ.

અંત – નિધિ બાણ રિષિ શશિ વછરઇં, આસોજ ઉજ્વલ માસ,
કુંજ વર પાંચિમિ તિથિ ભલી, ગાયઉ મુનિજસવાસ. ૫ મુ.
શ્રી ગચ્છ-ખરતરપતિ જયઉ, **જિનચંદ્રસૂરિ** સૂરિંદ,
શ્રી **શાંતિહરષ** વાચક તણુઉ, કહઇ **જિનહરષ** મુણિંદ. ૬ મુ.
ઢાલ સતરઇ ગાઇયઉ, શ્રી **થુલભદ્ર** મુનીસ,
જિનહરષ પાટણ નગરમઇ, શ્રી સંઘ અધિક જગીસ. ૭ મુ.

(૧) ઇતિશ્રી થૂલભદ્ર સ્વાધ્યાયઃ સર્વગાથા ૧૫૧, પ્ર.કા.ભં. (૨) કવિની સ્વહસ્તલિ. પ.સં.૫–૧૫, હા.ભં. દા.૮૩ નં.૮૧.

(૩૦૬૨) શ્રીમતી રાસ (નવકાર પર) ઢાલ ૧૪ ૨.સં.૧૭૬૧ માધ શુ.૧૦ પાટણ

(૧) રામલાલ સંગ્રહ, વીકા.

(૩૦૬૩) નર્મદાસુંદરી સ્વા. ૨૯ ઢાળ ૨૧૪ કડી ૨.સં.૧૭૬૧ ચૈત્ર વ.૪ સોમ પાટણમાં

આદિ – ઢાલ અઢીયાની.

વર્દ્ધમાનપુર નામ, સુરપુરથી અભિરામ,
સંપ્રતિ ભૂપતી એ, સોભા સોહતી એ. ૧
રિષભસેન સાર્થેસ, કીરતિ દેસવિદેસ,
વીરમતી પ્રિયા એ, ધર્મકારજ કીયા એ. ૨

અંત – સંવત **સતરઈ એકસઠઈ** સમઇ રે, ચૈત્રક વદિ સોમવાર
ચઉથી દિવસ સઝાય સંપૂરણ એ થયઉ રે, ભણિજ્યો ભઇ
શ્રીકાર. ૭ ક.
શ્રી **જિનચંદ્ર** સૂરીસ્વર **પરતર**ગછપતી રે, તાસ આણ સુપ્રમાણ,
વાચક **શાંતિહરષ** સુપસાઉલઇ રે, કહઇ **જિનહરષ** સુજાણ. ૮ ક.

(૧) ઢાલ ૨૯ ગાથા ૨૧૪ ગ્રંથાગ્ર ૨૭૦ સંવત્ ૧૭૬૧ વર્ષે ચૈત્ર વદિ ૪ દિને લિખિતો **જિનહર્ષે**ણ શ્રી **પત્ત**ન મધ્યે. કવિની હસ્તલિખિત પ્રત, પ.સં.૯-૧૩, હા.ભં. દા.૮૦ નં.૧૩૦.

(૩૦૬૪) [+] **આરામશોભા રાસ** ૨૧ ઢાળ ૪૨૯ કડી ૨.સં.૧૭૬૧ જ્યે.સુ.૩ પાટણ

આદિ – શ્રી **સારદ** વરદાયિની, સુમતિ તણો દાતાર,
મૂરખનઇ પંડિત કરઈ, એ મોટઉ ઉપગાર. ૧
જેહ ભણી સુપ્રસન હુવઇ, તેહનઈ કરઇ નિહાલ,
હીયા થકી અજ્ઞાનના, કાઢી નાખઈ સાલ. ૨
મોટી મહિમા માયની, જસ અખૂટ ભંડાર,
સુરનર વિદ્યાધર વિબુધ, પામિ ન સકઇ પાર. ૩
ચરમ સાયરના નીરનઉ, જિમ ન લહઈ કોઇ પાર,
તિમ **સરસતિ**ભંડારનઉ, નાવઈ પાર અપાર. ૪
માતા તુઝ સુપસાઉલઈ, પામું વચન રસાલ,
સુણતાં સહુકોનઇ ગમઇ, રીઝઈ બાલગોપાલ. ૫
ધર્મમૂલ સમ્યક્ત્વ છઈ, યતન કરઉ નરનારિ,
શ્રી જિનપૂજા આદરઉ, જિમ પામઉ ભવપાર. ૬
દેવાદિક પર્વદ વિષઇ, ભાષઇ શ્રી જિનરાય,
નરસંપદ સુરસંપદા, લહઇ જિનભક્તિ પસાય. ૭
મુગતિ તણા પિણિ સુખ મિલઇ, ઇહાં સુણિજ્યો દૃષ્ટાંત,
સતી **આરામશોભા** તણઉ, વાર છઈ વૃત્તાંત. ૮

અંત – **આરામશોભા**ની પરઇ, તુમે કરઉ જિનવરભક્તિ,
સુખ લહઉ રહઉ સંસારમાં આગલિ પામઉ મુક્તિ. ૧૨ પ્રી.
સત્તર એકસઠઈ સમઇ, સુચિ જેઠિની તિથિ ત્રીજ,
એ રાસ સંપૂરણ કીયઉ, થયઉ નિરમલ બોધિબીજ. ૧૩ પ્રી.
શ્રી **ગચ્છપરતર** તાસ પતિ, શ્રીસુગુરૂ **જિનચંદ્ર**સૂરિ

શ્રી **શાંતિહર્ષ** વાચક તણઉ, કહઈ **જિનહરષ** સનૂર. ૧૪ પ્રી.
એ રાસની ગાથા ચ્યારિસઇ, ઉપરઇ ઉગુણત્રીસ,
જિનહરષ પાટણમાં રચ્યઉ, ઢાલ થઇ એકવીસ. ૧૫ પ્રી.

(૧) સર્વગાથા ૪૨૯ ઢાલ ૨૧ સંવત ૧૭૬૧ વર્ષે જ્યેષ્ટ સુદિ ૩ દિને શ્રી પત્તન મધ્યે લિખિતો જિનહર્ષેણ આરામસોભા રાસઃ સંપૂર્ણઃ. પ્રતિશ્રી સમ્યક્ત્વ પૂજા વિષયે આરામસોભા મહાસતી રાસઃ સમાપ્તઃ ગ્રંથાગ્રશ્લોકસંખ્યા ૫૭૪. કવિની સ્વહસ્તલિખિત પ્રત, પ.સં.૧૮–૧૩, હા.ભં. દા.૮૧ નં.૧૪.

[પ્રકાશિત: ૧. સં૫ા. જયંત કોઠારી, કીર્તિદા જોશી (કથામંજૂષા શ્રેણી પુ.૨).]

(૩૦૬૫) વસુદેવ રાસ ૫૦ ઢાળ ૧૧૬૩ કડી ૨.સં.૧૭૬૨ આસો સુ.૨ રવિવાર પાટણ

આદિ – શ્રી **નેમીસર** જગ જયઉ, બાવીસમા જિનરાય,
બ્રહ્મચારચૂડામણી, નિતનિત પ્રણમું પાય. ૧
વિષય મહાવિષ સારિખા, જાણી તજ્યા જિણંદ,
રાજિમતી રતિ સરસતી, ન પડ્યા તેહનઈ ફંદ. ૨
પસુવાડઉ છોડાવીયઉ, દીધઉ જીવતદાન,
વ્રત લીધઉ **રૈવત**ગિરઈં, પામ્યઉ કેવલન્યાન. ૩
તેહને ચરણે લાગિનઈ, સમરી **સરસતિ** માત,
ચરિત્ર કહું **વસુદેવનઉ, યાદવ**કુલ-વિખ્યાત. ૪

અંત – **પક્ષ રસ રુવર ચંદ્રમા**, આસૂ સુકલ તિથિ બીજ,
રવિવાર સંપુરણ થયઉ, સુણતાં ઉપજઇ રીઝ. ૫૯ યા.
એ રાસ **વસુદેવનઉ**, **ઇ**ગ્યારસઇ ત્રેસઠિ,
પચાસ ઢાલે ગાઇજ્યો, મિલિ બે જણ એકઠ. ૬૦ યા.
ગછરાજ **ખરતર**ગછ તણઉ, શ્રી આદિ **જિનચંદ**સૂરિ,
શ્રી **જિનરત્ન** પટોધરૂ, જસ પ્રતાપ પડૂર. ૬૧ યા.
વાચનાચારજતિલક શ્રી, શ્રી **સોમ** ગણિવર સીસ,
શ્રી **શાંતિહરષ** વાચક તણઉ, લહઇ **જિનહરષ** જગીસ. ૬૨ યા.
શ્રી **નેમિજિન** સુપસાયથી રચ્યઉ રાસ પ્રમાણ,
નગર **પાટણ** સંઘમાં, સદા કલ્યાણ કલ્યાણ. ૬૩ યા.

(૧) પ્રતિશ્રી વાસુદેવ રાસઃ સંપૂર્ણઃ પ્ર.કા.ભં. (૨) પા.ભં.૩. (૩)

પ.સં.૪૫-૧૩, હા.ભં. દા.૮૩ નં.૧૯૮. [ત્રણે પ્રતો એક જ હોવા સંભવ.]

(૩૦૬૬) સીતા મુદ્રડી

આદિ – **સરસત** માતા વીનવું, **ગણપતિ** લાગૂં પાય,
બે કર જોડી વીનવું, અક્ષર દીજ્યો માય. ૧
ગાવંતા ગુણ **રામકા**, બોલૂ બે કર જોડિ
સેવક મનમેં ચિંતવે, કીજ્યો પરમ કરોડી. ૨
સીતા ગુરકી સેવ કરૂ, જપૂં તે **લક્ષ્મણ રામ,**
સીતા હણુવંત ગાવતાં, સફળ સદા હોય કામ. ૩
પરજ્યાપાલક **શ્રી** રામ હૈ, સમ પરજાકે નાથ,
સેવક હંદી વીનતિ, દાય સમાવો હાથ. ૪

અંત – કહે **જિનહરષ સીતા** તણો રે, નિત પ્રણમીજે પાય રે. સુ.
સીતા નારી સુલખણી રે, તૌં સમ અવર ન કોય રે. સુ.
અગનકૂંડ પાણી કીયો રે **રામ લછમણ** જોડ રે. સુ. ધી. ૮

(૧) પ.સં.૪-૧૬, સચિત્ર, ધો.ભં.

(૩૦૬૭) મહાવીર છંદ

આદિ – **શ્રી સિદ્ધારથ**કુલકમલાદીપાવણ દિણુરાવ.

અંત – કલશ

ધણી સીસ ધારીયઉ એક તુંહી જ અલવેસર,
અવર નમણ આખડી પ્રગટ કીધી પરમેસર,
દેવ તણુઉ તું દેવ સેવ તોરી નિતિ સારૂં,
મુગતિ આપી મહારાજ સદા આણા શિર ધારૂં,
કર જોડી તુઝ આગલિ કહું, કમિત કમલા સુખકરણુ,
જિનહરષ નામ તોરઉ જપઇ, તારિ તારિ તારણતરણુ. ૩૬
તું સુરવૃક્ષ સમાન તુંહી જ સુરકુંભ સમોવડિ,
કામધેનુ કલિજુગ તુંહી જ સુરમણી તડોવડિ,
તું દીપતઉ દીવાણુ આણુ તોરી આરાધું,
વડિમ ચઢાવણ વંસ સજસ તાહરઉ સરાહું.
ધનધન્ન **સિદ્ધારથ** નૃપધરા, ધન **ત્રિસલા** ઉયરઇં ધર્યઉ,
જિનહરષ જિનવર જયઉ જિણિ આતમપર ઉદ્ધર્યઉ. ૩૭

(૧) પ્ર.કા.ભં. (૨) પ.સં.૨-૧૫, હા.ભં. દા.૮૩ નં.૧૮૨.

(૩૦૬૮) [+] પાર્શ્વનાથ ઘઘર નીસાંણી [અથવા **છંદ**] (હિંદીમાં)

૪૭ સવૈયામાં

આદિ – સુખસંપતિદાયક નરસુરનાયક પરતિક **પાસ** નિણંદા હૈ,
જાંકી છબિ કાંતિ અનોપમ ઉપમ દીપતિ જાંણિ જિણંદા હૈ,
મુખજ્યોતિ ઝિગામિ ઝગમગિ ઝગમગિ પુનિમ પૂરણ ચંદા હૈ.
સબરૂપ સરૂપ વષાંણૈત્ત ભૂપ સો તુંહી ત્રય ભુવણંદા હૈ. ૧

અંત – તેરી બલ જાઉ મોજા પાઉ વીનતી આ સુનંદા હૈ
કહી કહીઇ તોસું મુગતિ દે મોસું મેરા દિલ રીઝિંદા હૈ
ધધર નીસાણી **પાસ** વષાંણી ગુણી **જિનહરષ** કહંદા હૈ. ૪૭

(૧) સં.૧૧[૭૪]૮૭ વર્ષે શ્રાવણ વદિ ૧૦ ભોમ દિને. પ.સં.૪-૧૦, ના.ભં. (૨) પ.સં.૩-૧૭, હા.ભં. દા.૮૩ નં.૪૨. (૩) સં.૧૮૭૫ શાકે ૧૭મા શુભકારી માસે કૃષ્ણપક્ષે સપ્તમી બુધ્ધે લ. જેઠા સ્વ. આત્માર્થે જંબુસર બીંદર મધ્યે. પ.સં.૪-૧૦, મુક્તિ. નં.૨૪૨૨. (૪) ભાઈ ખેમચંદ તથા ભાઈ ચતુર્ભુજ પઠનાર્થં અંકલેસર ગ્રામે શાંતિનાથ પ્રસાદાત્. પ.સં.૪-૧૫, ખેડા ભં.૩. [આલિસ્ટઑફ ભા.૨, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૬૧૯).]

[પ્રકાશિત : ૧. જિનહર્ષ ગ્રંથાવલી.]

(૩૦૬૯) [+] ચોવીશી (હિંદીમાં) રાગબંધ

આદિ – ૧ આદીનાથ પદ, રાગ લલીત.

દેખ્યો **રિષભ** જિનંદ તબ તૈરે પાતિક દૂરિ ગયો,
પ્રથમ જિનંદ ચંદ, કાલિ-સુરતરૂ-કંદ, સૈવૈ સુરનર-ઈંદ, આનંદ ભયો. ૧ દે.
જાકે મહિમા કીરતિ સાર, પ્રસિદ્ધ બઢી સંસાર, કોઊ ન લહત પાર જગત્ર નયો,
પંચમ આરૈમેં આજ, જાગૈ જ્યોતિ જિનરાજ, ભવસિંધુકો જિહાજ આણિકૈ ઠયો. ૨ દે.
બણ્યા અદભુત રૂપ, મોહની છબિ અનૂપ, ધરમકો સાચો ભૂપ પ્રભુજી જયો,
કહઇ **જિનહરષિત**, નયણ ભરિ નિરખિત, સુખ ધન વરષત ધ્રુતિ ઉદયો. ૩ દે.

અંત – કલશ રાગ ધન્યાસી.

જિનવર ચઉવીસૈ સુખદાઈ,

ભાવભગતિ ધરિ નિજમન થિર કરિ, કીરતિ મન સુધ ગાઈ. ૧ જિ.
જાકૈ નામ કલપવૃક્ષ સમ વરિ પ્રણુમતિ નવનિધિ પાઇ,
ચૌવીસે પદ ચતુરાઈ ગાવ, રાગબંધ ચતુરાઇ. ૨ જિ.
શ્રી **સોમ**ગણિ સુપસાઉ પાઇકૈ, નિરમલ મતિ ઉર આઇ,
શાંતિહરષ જિનહરષ નામતૈં, હોવત પ્રભુ વરદાઇ. ૩ જિ.

[પ્રકાશિત : ૧. જિનહર્ષ ગ્રંથાવલી.]

(૩૦૭૦) + છ આરા સ્ત.

આદિ – **વીર** કહે **ગોતમ** સુણો પાંચમા આરાના ભાવ રે,
દુખીઆ પ્રાણી અતિ ઘણા, સાંભલ **ગોતમ** સુભાવ રે. ૧
સેહર હોસે તે ગામડા, ગામ હોસે **સમસાણ** રે,
વણગોવાલે ધણ ચરે, જ્ઞાન નહિ નીરવાણ રે. ૨

અંત – ભણતા સમકિત સંપજે, સુણતાં મંગલમાલ,
જિનહરષે કરી દેખાયે, ભાષ્યા વયણ રસાલ.

(૧) સં.૧૮૩૪ ચૈત્ર સુદી ૧૫, પ.સં.૮, ડા. પાલણપુર દા.૩૬ નં.૭૪.

(૩૦૭૧) + સુગુરુ પચીસી

આદિ – સુગુરૂ પિચ્છાણઉ ઇણિ આચરણે, સમકીત જેહનો સુધજી,
કેહણીકરણી એની સરિખી, અહનિસ ધરમવિલુદ્ધજી. સુ. ૧

અંત – સુગુરૂપચીસી શ્રવણે સુણીને, કરજ્યો સુગુરૂપ્રસંગજી,
કહે **જિનહરષ** સુગુરૂ પસાઈ, **શાંતિહરષ** ઉછરંગજી. સુ. ૨૫

(૧) પ.સં.૨–૧૨, ખેડા ભં. [લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૪૦૧) – બન્નેમાં શાંતિહર્ષને નામે).]

પ્રકાશિત : ૧. સ.મા.ભી. પૃ. ૧૨૪. [૨. મોટું સઝાયમાલા સંગ્રહ. ૨. જિનહર્ષ ગ્રંથાવલી.]

(૩૦૭૨) [+] ઋષિ બત્રીશી

આદિ – **અષ્ટાપદ** શ્રી **આદિ** જિણંદ, **ચંપા વાસુપૂજ્ય** જિણંદ
પાવા મુગતિ ગયા **મહાવીર**, અરીઠ **નેમિ જિરનાર** સદ્વીર ,

અંત – **રિષી બત્રીસી** જે નર ગુણે ભાવ સું શ્રવણે સૂણે,
રિદ્ધિવૃદ્ધિ પામિ ગુણગેહ, અજર અમર પદ લાધે તેહ. ૩૧
ઉત્તમ નમતાં લહીયે પાર, ગુણ ગ્રહિતાં થાયે નિસ્તાર,
જાયે દુરિ કરમની કોડિ, કહિ **જિનહર્ષ** નમું કર જોડિ. ૩૨

(૧) પ.સં.૩–૧૧, ચા. [હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ. ૨૫૭, ૬૨૭).]

આદિ – શ્રી જિનવરનાં ચરણ નમી કરી, ગાઇસુ **મેઘકુમારો** રે.

[પ્રકાશિત : ૧. જિનહર્ષ ગ્રંથાવલી.]

(૩૦૭૩) [+] મેઘકુમાર ચોઢાળિયું

અંત – ૪થી ઢાલ

એકણ ભવને આંતરે, લહિસ્યૈ ભવનો થાગ,
ઇમ **જિનહરષૈ** સીસને રે, ચૂકચૌ આંણ્યો માગ. ૧૦ મે.

(૧) સં.૧૮૧૯ વર્ષે મિતિ આસૂ સુદિ ૧૦ દિને લિષતં પં. **ગણેશ**. પ.સં.૨–૧૩, મારી પાસે.

[પ્રકાશિત : ૧. જિનહર્ષ ગ્રંથાવલી.]

(૩૦૭૪) [+] [નેમિનાથ રાજિમતી] બારમાસ સવૈયા (હિંદીમાં) ૧૨ કડી

આદિ – ઘનકી ઘનઘોર ઘટા ઉનહી વિજુરી ચમકંત ઝલાહલિસી,
વિચિ ગાજ અગાજ અવાજ કરંત સુ લાગત મો વિષવેલિ જિસી.
પપીયા પીઉ પીઉ રટત રયણુ જુ દાદુર મોર વદૈ ઉલિસી,
ઐસે શ્રાવણમેં **યદુ નેમિ** મિલૈ સુખ હોત કહૈ **જસરાજ** રિસી. ૧

અંત – પ્રગટે નભ વાદર આદર હોત ઘનાઘન આગમ આલી ભયો હૈ,
કામકી વેદન મોહિ સંતાવૈ આષાઢમે **નેમિ**વિયોગ દયો હૈ.
રાજુલ સંયમ લે કૈં મુગતિ ગઇ નિજ કંત મનાઇ લયો હૈ,
જોરિ કૈ હાથ કહૈ **જસરાજ નેમીસર** સાહિબ સિદ્ધ જયો હૈ. ૧૨

(૧) પ.સં.૮–૧૩, ઉદયસૂરિના ૨૪ જિન સવૈયાની પ્રતને છેવટે, પ.ક.૭થી ૮, જિનદત્ત. મુંબઈ પો.૧૦.

[પ્રકાશિત : ૧. જિનહર્ષ ગ્રંથાવલી.]

(૩૦૭૫) નેમરાજિમતી બારમાસ સવૈયા (હિંદી) ૧૩ કડી

આદિ – સાવણ માસ ઘનાઘન વાસ, આવાસમૈં કેલિ કરે નરનારી
દાદુર મોર પપીયા રહૈં કહો કૈસે કટૈં નિસિ ઘોર અંધારી
વીજ ઝિલામલ હોઇ રહી કૈસે જાત સહી સમસેર સમાહી
આઇ મિલ્યો **જસરાજ** કહૈં **નેમ રાજુલ**કું રતિ લાગે દુખારી. ૧

અંત – **રાજુલ** રાજકુમારિ વિચારિકૈં સંયમનાથ કૈં હાથ ગહ્યો હૈં
પંચ સુમત્તિ ગુપત્તિ ધરી નિજ ચિત્તમૈં કર્મ્મ સમૂલ દહ્યો હૈં
રાગ દ્વેષ ન મોહ માયા ન હૈં ઉજ્વલ કેવલગ્યાન લહ્યો હૈં
દંપતિ જઈ વસે શિવગેહમેં નેહ ખરો **જસરાજ** કહ્યો હૈં. ૧૩

(૧) સં.૧૭૮૨નો ચોપડો, જશ.સં. (૨) સં.૧૭૬૩ આસાઢ સુદિ

૧ લિ. પં. વિજૈયંદ જેસલમેર મધ્યે. પ.સં.૪, નાહટા.સં.

(૩૦૭૬) [+] વાડી પાર્શ્વનાથ (પાટણ) બૃહત્સ્તવ. ૨૬ કડી

આદિ – સાંઈ ધન કહે કર જોડી, હો વાલ્હા, દુકૃત દૂરિ નિવારિવા મ્હારા લાલ.

(૧) મારી પાસે.

[પ્રકાશિત : ૧. જિનહર્ષ ગ્રંથાવલી.]

(૩૦૭૭) [+] ચોબોલી કથા કવિત્ત દુહા (હિંદી) ૨૧ દુહા

[પ્રકાશિત : ૧. જિનહર્ષ ગ્રંથાવલી.]

(૩૦૭૮) [+] સ્તવન પદ સઝાયાદિ સંગ્રહ

(૧) સ્વલિખિત પ્રત, પ.સં.૮૦, પ્ર.કા.ભં. [મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી.]

[પ્રકાશિત : ૧. જિનહર્ષ ગ્રંથાવલી. ૨. જિનેન્દ્ર ભક્તિ પ્રકાશ. ૩. ચૈત્ય. આદિ સં. ભા.૧ તથા અન્યત્ર.]

૧ [+] ચાર મંગલ ગીત – (૧) અમ. [પ્રકાશિત : ૧. જિનહર્ષ ગ્રંથાવલી.]

૨ ૨૦ અસમાધિ સ્થાનક : વીસ કારણ અસમાધિના જાણઉ. ૩ ૨૧ સબલા : કહઇ ચારિત્રનઇ કાબરઉ. ૪ ૨૯ પાપસ્થાનક : ઓગણત્રીસ પાપ શ્રુત કેરા. ૫ ૩૧ મોહનીય સ્થાનક : થાનક ગુરૂઆ રે મોહણી તણા. ૬ સિદ્ધના ૩૧ ગુણ : સિદ્ધ વિરાજઈ ગુણ એકત્રીસહું રે. ૭ બત્રીશ યોગ સંગ્રહ : બત્રીસ યોગ સંગ્રહ કરઉ. (૧) બધી કૃતિઓ – પ્ર.કા.ભં.

૮ પાંચમા આરા સઝાય – પ્રકાશિત : ૧. સ.મા.ભી. પૃ.૩૬. [૨. સઝાયમાળા (વિદ્યાશાળા) તથા અન્યત્ર.] ૯ પરસ્ત્રીવર્જન સઝાય – પ્રકાશિત : ૧. સ.મા.ભી. પૃ.૧૦૦. ૧૦ રાજિમતી સઝાય – પ્રકાશિત : ૧. સ.મા.ભી. પૃ.૩૯૩. ૧૧ સિદ્ધાચલ સ્તુતિ – પ્રકાશિત : ૧. જૈ.પ્ર. પૃ.૨૪૮. ૧૨ ઢંઢણ ઋષિ સઝાય – [આલિસ્ટઓફ ભા.૨, હેજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ. ૨૫૦, ૨૮૯).] પ્રકાશિત : ૧. સ.મા.ભી. પૃ.૬૦. [૨. આનંદ કાવ્ય મહોદધિ મૌ.પ.] ૧૩ શ્રાવક કરણ સઝાય અથવા છંદ – [મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૫૩૮, ૬૨૫).] પ્રકાશિત : ૧. સ.મા.ભી. પૃ.૬૫. [૨. અભય રત્નસાર. ૩. પ્રાચીન છંદ સંગ્રહ.]

(૩૦૭૯) દીપાલિકા કલ્પ બાલા. ૨.સં.૧૭૬૩ [૧]

શ્રી સોમસુંદરસૂરિશિષ્ય શ્રી જિનસુંદરસૂરિએ કરેલા 'દીપાલિકા કલ્પ'નું ગુજરાતી વાર્તિક.

(૧) સં.૧૭૬૫ પ્ર.વૈ.વદિ ૪ શુક્રે. પ.સં.૧૫, શાંતિ.ભં. દા.૧૧૨ નં.૧૨. (૨) સં.૧૭૫૧ વર્ષે ચૈત્ર સુદિ ૧૩ના દિવસે લખાયેલી પ્રતિ, પ.સં. ૨૨, હા.ભં. દા.૬૮. [હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૨૦, ૨૪૧, ૫૬૨).]

(૩૦૮૦) [સ્નાત્ર] પૂજા પંચાશિકા બાલા.

મૂલ શુભશીલગણિકૃત.

(૧) ગ્રં.૧૧૫૦, લ.સં.૧૭૬૩, પ.સં.૨૫, લીં.ભં. દા.૩૧ નં.૨૩. [હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૧૪).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૮૧–૧૧૯ તથા ૫૬૨–૬૩, ભા.૩ પૃ. ૧૧૪૪–૧૧૮૦, ૧૫૨૧–૨૨ તથા ૧૬૩૭. ૨.સં.૧૭૦૪ની 'ચંદન મલયાગીરી ચોપાઈ'નો રચનાસંવત શંકાસ્પદ ગણી સં.૧૭૪૪ કે ૧૭૪૮ની સંભાવના કરવામાં આવેલી, પરંતુ સં.૧૭૪૪ની બીજી 'ચંદન મલયાગીરી ચોપાઈ' અલગ નોંધાયેલી જ છે અને પહેલી જિનરાજસૂરિના રાજ્યકાળની રચના હોઈ ૨.સં.૧૭૦૪માં શંકા કરવાનું કારણ જણાતું નથી. '૬૦૦ કન્યા – ખાપરા ચોર સહિત વિક્રમસેન ચોપાઈ' આ નામે નોંધી પછીથી લાલચંદ – લાભવર્ધન (નં.૮૮૭)ની એ કૃતિ હોવાનું જણાવ્યું છે તે બરાબર છે.]

૮૫૬. રાજસાર (બ. ધર્મનિધાન–ધર્મકીર્તિ–વિદ્યાસાર[ધર્મસોમ ?] શિ.)

(૩૦૮૧) કુલધ્વજકુમાર રાસ ૧૭ ઢાળ ૨૫૩ કડી ૨.સં.૧૭૦૪ આસો શુ.૧૫ રવિ હાજીખાના ડેરામાં

આદિ – **પારસનાથ** પ્રગટ પ્રભુ, અલવેસર આધાર;
ગોડીપુરમે ગાજતો, જપતાં હુવે જયકાર. ૧
શારદ વલિ સમરી કરી, જોતિરૂપ જગિ માહિ;
કવિયણ કઈ મુખસિદ્ધિ કરી, પણમિ પરમ ઉચ્છાહ. ૨
સદગુરૂને સમરૂં સદા, નિરમલ જ્ઞાનદાતાર;
અક્ષર અક્ષર ઊપજે, તે તો તસુ ઉપગાર. ૩
શીલ વડો સંસારમાં, સીલે સહુ હુવે સુખ;
સીંઝે **નારદ** સોલથી, અવિહડ આગે મુખ. ૪
સીલે લીલાસંપતિ, **સીતા** સુંદરી જોઇ;
સીલે સંકટ સવિ ટલે, પાવક પાણી હોઇ. ૫
સીલે સંપતિ સંપજે, ભલા લહે સુખભોગ;

કુમર **કુલધ્વજ** જિમ લહ્યા, સીલ તણે સંયોગ. ૬
તેહ તણો સંબંધ સહસ, સંભલિજ્યો સહુ કોઇ;
નિસતારો હુવે નામથી, લહીયે સંપતિ લોઇ. ૭

અંત – ઢાલ ૧૭મી રાગ ધન્યાસરી.

ધનધન એહવા સાધુને ધ્યાઇયે રે ધર્મ તણા આધાર;
ધર્મવંતના નામે ધન મિલે, વલિ ગહગટ ઘરિબાર. ૧ ધ.
સકલ જીભ મુઝ આજ એ સંપનીજી વાર વચનવિજ્ઞાન,
ગરૂયાંના ગુણગણ એ ગાવતાંજી, જીવત જનમ પ્રમાણ. ૨ ધ.
ગરૂયાંના ગુણ કુણ ગાવી સકે રે, પિણ શાસ્ત્ર તણે અનુસાર;
મેં માહરી મતિસારૂ કરી રે, વચન રચ્યા વિચાર. ૩ ધ.
સંવત **સાગર નભ મુનિ શશિ** સમે, ૧૭૦૪ એહ કીયો અધિકાર;
આસૂ પૂનિમ આદિત વાસરે રે, સુણતાં એ સુખકાર. ૪
હાજીખાના ડેરા હરષ સું રે, ચઉપી કીધી વાહ;
રાજસાર મુનિ રંગઇ કરી રે, અધિકે મન ઉચ્છાહ. ૫
શ્રી **ખરતરગચ્છ** સોભાનિલો રે, ભટારક વડભાગ;
શ્રી **જિનચંદ્રસૂરિ** સદા જયોજી, જુગવર જગિ સૌભાગ. ૬
શિષ્ય તાસુ સારાહીયે રે, **ધર્મનિધાન** ઉવજઝાય;
ગુણ વિદ્યા કરિ સહુ ગૌતમ કહે રે, પંડિત સેવે પાય. ૭
તાસુ શિષ્ય વલિ તેહવા રે, વાચક વિદ્યા જાણ;
ધરમકીરતિ ધર્મે કરી રે, વિવિધ વિચાર પ્રધાન. ૮
તાસુ શિષ્ય તે ગુરૂ માહરા રે, વાચક **વિદ્યાસાર**;
ધર્મસોમ બહુશ્રુતધરૂ રે, જયવંતા જયકાર. ૯
સાનિધિ ગુરૂ **સરસતિ** તણેજી, સંબંધ કીયો રસાલ;
રાજસાર રંગે કહેજી,.....માલ. ૧૦
વર્ત્તમાન **જિનરતન** સૂરીસરૂ રે, રાજે ધરિ મન રંગ;
ચઉપી કી એ મેલિ ચુંપ સું રે, સુણતાં હુવે શુભ સંગ. ૧૧

(૧) સર્વગાથા ૨૫૩ ગ્રંથાગ્ર ૪૧૭ સર્વ ઢાલ ૧૭. લિખિતા હાજીખાનડેરાયં. પ.સં.૧૦–૧૫, ગો.ના. (આ પ્રત કવિના સમયની જ જણાય છે.)

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૧૬૯–૭૧.]

૮૫૭. ક્ષેમહર્ષ (ખ. સાગરચન્દ્રશાખા વિશાલકીર્તિશિ.)

(૩૦૮૨) + ચંદન મલયાગીરીની ચોપાઈ ૧૩ ઢાળ ૨.સં.૧૭૦૪ મસકોટ

આદિ – દોહા.

જિણવર ચઉવીસેં નમી, વલી વિશેષ જિન વીર,
વર્ત્તમાન શાસનધણી, પ્રણમું સાહસધીર. ૧
પુંડરીક ગૌત્તમ પ્રમુખ, પ્રણમું સવિ ગણધાર,
ચઉદ સેં ભાવન ચતુર, લબ્ધિ તણા ભંડાર. ૨
સરસ વચન રસ વરસતી, વીણાપુસ્તકધાર,
ભકતેં પ્રણમું ભારતિ, હંસગમનિ હિતકાર. ૩
શીલ અધિક સંસારમાં, જિણવર ભાંખે એમ,
અવર ત્રણ હુંતિ અધિક, મેરૂ તણી પરેં જેમ. ૪
તિણેં હવે શીલ સરાહસું, ચંદનની પરેં ચંગ,
સતિયાં માંહે શિરોમણી, મલિયાગિરિ મનરંગ. ૫
કિણે દીપેં પુરવર કિણેં, કિણી પરેં સંબંધ એહ,
થયો તિકો હવે મૂલથી, માંડીને કહીયેં તેહ. ૬

અંત – બારમી ઢાળમાં એ કહીજી, પૂરવ ભવ તણી વાત,
ક્ષેમહર્ષ કહે હવે સુણોજી, સંયમ લીયે જેણે ભાંત.

*

ઢાલ ૧૩મી. દાન કહઈ જગિ હું વડો–દેશી.
આડંબર અધિકે કરી, હવે આવી ગુરૂને પાસે રે,

*

ચંદનને મલયાગિરિ પરે, શીલ પાલો જિમ સુખ થાવે રે,
ઇહ ભવે ટલે આપદા, પરભવે શિવસુખ ફલ પાવે રે. ૧૦

(૧) આરજ્યાજી શ્રી શ્રી માહાસત્યાજી શ્રી શ્રી કુલાજી કી તત્-સીષણી આરજ્યા ચનાજી લીષતં કેટાકા રામપુરા મધ્યે. પ.સં.૨૧–૧૪, અનંત.ભં. (૨) સં.૧૮૭૦ આ.શુ.૭ રવિ વીકાનેર. પ.સં.૧૯, મહિમા. પો.૩૬. (૩) ભાવ.ભં. [મુપુગૂહસૂચી.]

પ્રકાશિત : ૧. પ્રકા. સવાઈભાઈ રાયચંદ, અમદાવાદ.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૨૩–૨૪ તથા ૧૧૪૦. ત્યાં કર્તાકૃતિ ભૂલથી બેવડાયાં છે.]

૮૫૮. રાજરત્ન (ત. લક્ષ્મીસાગરસૂરિની પરંપરામાં વિવેકરત્ન–શ્રીરત્ન–જયરત્નશિ.)

(૩૦૮૩) રાજસિંહકુમાર રાસ ૨.સં.૧૭૦૫ પોષ ૧૦ રવિ વિજાપુરમાં

આદિ – પ્રથમ ઢાલ સીલના રાસનુ.

શ્રી ઋષભાદિ ચઉવીસ જિણંદ કિ, પય પ્રણમું મનિ ધરીય આનંદ કિ,
સોહમાદિક ગણધર નમું, જે જગિ વંછિત સુરતરૂકંદ કિ,
સદ્ગિરૂ-આણ નિજ સિરિ વહું, કુમતિવલ્લીવન જેહ ગયંદ કિ,
રાસ ગાયસિ **નવકાર**નુ, જેહથી ઉપસમઇ દુરગતિ-દંદ કિ. ૧

અંત – ઢાલ ૪૫

શ્રી **વર્ધમાન** જિણંદ ગણધર પ્રથમ **સોહમ**સામી,
પરિપાટીઇ સૂરિંદ પ્રણમું, ભાવ સહિત સિર નામી.
શ્રી **લક્ષ્મીસાગર**સૂરિ ગચ્છપતિ, સહપન્નમઈ પાટિ ઉદાર,
સુમતિસાધુસૂરિ ગચ્છધુરંધર, શ્રી **હેમવિમલ** ગણધાર. ૭૦૦
શ્રી **સૌભાગ્યહર્ષ**સૂરિ તાસ પટોધર, શ્રી **સોમવિમલ** સૂરીંદ,
શ્રી **હેમસોમ**સૂરિ **તપગચ્છ**નાયક, શ્રી **વિમલસોમ** સૂરીંદ. ૭૦૧
વિજયમાન શ્રી **વિશાલસોમ**સૂરિ, તાં પ્રતિપુ જિહાં તાર,
લક્ષ્મીસાગરસૂરિ તણા હવઈ, સકલ સીસપરિવાર. ૨
શ્રી **ચંદ્રરત્ન** ઉવઝાય અનોપમ, સમય-રયણ-ભંડાર,
પંડિત **અભયભૂષણ**ગણિ તસ સીસ **લાવણ્યભૂષણ** અણગાર. ૩
પંડિત **હર્ષકનક**ગણિ બિરૂદ્ધ, **હર્ષલાવણ્ય** ગુરૂભ્રાત,
જૈન પ્રમાણ સંપૂરણ જાણઈ, શતાર્થ બિરૂદ્ધ વિખ્યાત. ૪
તસ સીસ **વિજયભૂષણ** પંડિતવર, **વિવેકરત્ન** તસ સીસ,
શ્રીરત્ન પંડિત સીસ **જયરત્ન**ગણિ, પય પ્રણમું નિસિદીસ. ૫
તાસ સીસ પંડિતજનસંગી, **રાજરત્ન** ઉવઝાય,
તેણઈ એ ચરિત્ર રચિઉં અતિ ઊલટિ, લહી કવિજન સુપસાય. ૬
સંવત **સત્તર પચોતરા** વરષિઇ, પોસ દસમિ રવિવાર,
એ આખ્યાન સંપૂરણ કીધું, **વીજાપુર** નગર મઝારિ. ૭
પાર્શ્વનાથ પદ્માવતીદેવી, આદિનાથ જિનરાજ,
તીરથ ત્રિણિ તેહનઈ ગરિ વિરાજઈ, પ્રણમઈ સીઝઈ કાજ. ૮
એ આખ્યાન **નવકાર** તણું નરનારી ભણઈ નિસિદીસ,
રાજરિદ્ધિ સોભાગ સબલ સુખ, પામઈ સકલ જગીસ. ૯

(૧) સં.૧૭૧૦ વર્ષે વૈ. કૃ. ગ્રં. ચુપઇ-માનં ૭૦૯ શ્લોકાઃ ૧ સહસ્ર.

પ.સં.૨૨-૨૦, મો.સુરત નં.૧૨૪.

(૩૦૮૪) ચોમાસી દેવવંદન

આદિ – સકલ-સુખ-દાતાર સાર, સેવકપ્રતિપાલ
પ્રથમ તીર્થંકર **ઋષભદેવ**, પ્રણમું ત્રણિ કાલ. ૧
નાભિરાયાં મરૂદેવીનંદ, ત્રિહું જગ આધાર,
ઉતકટ વિકટ રાગ દ્વેસ, તું પ્રભુ તેં સંહાર. ૨
શ્રી **વિશાલસોમ** સૂરીસરૂ એ, અહિનિસ ધ્યાઉં ધ્યાન,
વિમલાચલ ગિરિ રાજીઓ, સુરનર કરિ ગુણગાન. ૩
શ્રી **વિમલાચલ** રાજીઉ એ, પ્રણમે સુરનરવૃંદ,
રાજરત્ન ઉવઝાય કહિ, ધનધનિ **આદિ** જિણંદ. ૪

અંત – મનવચન હિઆલિં, **વીરની** સીષ ચાલિં,
ત્રિહું ભોવન માંહિ હાલિ દુખ-દોભાગ-જ્વલિ,
સુભનયન નિહાલિં, ભગતિ વિધન દાલિં
... ... સંઘના કોડ પાલિ.

(૧) સં.૧૭૮૫ કા.શુદિ ૧૩ રવેઉ લિ. **સં**ઘવી ફતેચંદ **સૂ**રસંઘ પાટણ મધ્યે. પ.સં.૫-૧૭, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૮૪.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૧૪૦-૪૨.]

૮૫૯. વર્ધમાન (પાર્શ્વચન્દ્રગચ્છ)

(૩૦૮૫) હંસવછરાજ ચોપાઈ ૨.સં.૧૭૦૫ આ.સુ.૧

(૧) લેખિ વર્દ્ધમાનેન. પ.સં.૩૬, નાહટા.સં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૧૪૨. વર્ધમાન લહિયા જણાય છે. તે જ કર્તા હોવાનું કોઈ પ્રમાણ અહીં જૂજ થયું નથી.]

૮૬૦. વિક્રમ (લુંકાગચ્છ પૂજ્ય ભોજજી-ખીમરાજશિ.)

(૩૦૮૬) ધના ચોપાઈ ૨.સં.૧૭૦૬ કા.શુ.૯ ભૃગુવારે સમડારમાં

(૧) સં.૧૭૦૭ દેવાજી પઠનાર્થં. પ.સં.૧૩, જય. પો.૬૯.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૧૪૨.]

૮૬૧. દયાસાગર (ખ. ધર્મનિધાન-ધર્મકીર્તિશિ.)

(૩૦૮૭) અમરસેન વયરસેન ચોપાઈ ૨.સં.૧૭૦૬ વિજયાદશમી શીતપુરે

(૧) સં.૧૮૭૬ આષાઢ, પ.સં.૧૫, ક્ષમા. નં.૩૮૩.

(૩૦૮૮) ઇલાપુત્ર ચોપાઈ ૧૧ ઢાળ ૨.સં.૧૭૧૦ નભ(ભા.) સુદિ ૯

સુહાવાનગરે

આદિ – દૂહા.

પ્રણમી **પારસનાથ**નઈ, પ્રણમી શ્રી ગુરૂનામ,
સાંનિધકારી સમરતાં, કામિત પૂરઈ કામ. ૧
વિવિધ ધરમ જિન વરણવઇ, પિણ ભાવ વિના સહુ ફોક,
ભોજનસ્વાદ ન કો ભજઈ, લૂણ વિના જિમ લોક. ૨
નાનાવિધ નાટક કરત, પામ્યઉ પંચમ જ્ઞાન,
ઇલાપુત્ર અણગાર જિમ, ધર્યઉ ભાવ મન ધ્યાન. ૩

અંત – ઢાલ ૧૧મી રાગ ધન્યાસી.

*

ગુણગરૂયા **ખરતર**ગચ્છ ઇશા, **જિનચંદ્ર**સૂરિ જતીશાજી,
સંવેગી કહીયઈ તસુ સીસા, શ્રી **ધરમનિધાન** જગીશાજી. ૩
વાચક **ધરમકીરતિ** વડદાવે, સીસ તાસુ **સુભ** ભાવઈજી,
દયાસાર દિલ ચોખઇ ગાવઈ, મુનિવરગુણ મનિ ઉમાહઈજી. ૪
ભણઈ ભણાવઈ જે ગુણ ગાવઈ, સાધુ સાનિધિ સુણાવઇજી,
ઇલાપુત્ર અણગાર પસાયઈ, જસુ નામઈ દુખ જાવઈજી. ૫
સિંધુ દેસમઈ નગર **સુહાવઉ**, ચિહું દિસિ માહે ચાવઉજી,
શ્રી **કિરાંહાર** નગર કહાઉ, **પાસ** સાનિધિ સુખ પાવઈજી. ૬
શ્રી **જિનરતનસૂરિ**નઈ રાજઇ, કીયઉ ચરિત હિત કાજઇજી,
ગછનાયક ગુરૂ બહુ ગુણ ગાજઈ, સૂરિ સકલ સિરતાજઈજી. ૭
રિષિમંડલમઈ પ્રગટ રિષીસર, મોટી મહિમા મુનિવરજી,
સગવટ બંધ સરસ કહ્યઉ સુખકર, ચોખઈ ચિત ચારિતધરજી. ૮
સંવત **સતર દાહોતર** વરસઈ, નભ સુદિ નવમી દિવસઇજી,
સાધુસંબંધ કહંતા **સરસઈ**, **દયાસાર** દિલહરસઈજી. ૯

(૧) સં.૧૭૧૬ જે.શુ.૬ **વિક્રમપુર** મધ્યે પં. **હેમનિધાન** શિ. **ક્ષમા**-વર્દ્ધન લિ. પ.સં.૪, અભય. પો.૪ નં.૨૪૧. (૨) પ્રત ૧૮મી સદીની, પ.સં.૪, દાન. પો.૧૩ નં.૨૪૭. [મુપુગૂહસૂચી.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૧૪૩-૪૪]

૮૬૨. વૃદ્ધિવિજય (ત. ધીરવિજય-લાભવિજયશિ.)

(૩૦૮૯) જ્ઞાનગીતા ૩૫ કડી ૨.સં.૧૭૦૬ સાંઈપુરમાં

અંત – સંપ્રતિ **સોહમ** સમવડ શ્રી **વિજયદેવ** પટ્ટધાર,

શ્રી **વિજયપ્રભ** સૂરીશ્વર **તપા**ગચ્છના સિંણગાર:
ધીરવિજય કવિ સેવક **લાભવિજય** બુધ સીસ,
વૃદ્ધિવિજય કહે **પાસ**જી! પુરો સયલ જગીસ. ૩૪
દર્શન મુની સસી માન વર્ષે **સાંઇપૂર** નયરમાં ચિત્તહર્ષ,
જ્ઞાનગીતા કરી પ્રેમપૂર, **પાસ** પ્રભુ સંથુણ્યેા ચઢત નૂર. ૩૫

(૧) પ્ર.કા.ભં. [મુપુગૂહસૂચી.]

(૩૦૯૦) + દશવૈકાલિકના દશ અધ્યયનની ૧૦ સઝાયેા

આદિ – પ્રથમ દ્રુમપુષ્પિકા અધ્યયન. સુગ્રીવ નયર સેાહામણું જી—એ દેશી.
શ્રી ગુરૂપદપંકજ નમીજી, વળી ધરી ધર્મની બુદ્ધિ,
સાધુક્રિયાગુણ ભાખશું જી, કરવા સમકિત શુદ્ધિ,
મુનીશ્વર ધર્મ સકલ સુખકાર તુમે પાળેા નિરતિચાર—મુનીશ્વર.
જીવદયા સંયમ તપેાજી, ધર્મ એ મંગલરૂપ,
જેહનાં મનમાં નિત્ય વસેજી, તસ નમે સુરનરભૂપ. મુ. ૨
ન કરે કુસુમ કિલામણાજી, વિચરતેા જિમ તરૂવૃંદ,
સંતેાષે વળી આતમાજી, મધુકર ગ્રહી મકરંદ. મુ. ૩
તેણિ પરે મુનિ ઘરઘર ભમીજી, લેતેા શુદ્ધ આહાર,
ન કરે બાધા કેાઇનેજી, દિયે પિંડને આધાર. મુ. ૪
પહિલે દશવૈકાલિકેજી, અધ્યયને અધિકાર,
ભાખ્યેા તે આરાધતાંજી, **વૃદ્ધિવિજય** જયકાર. મુ. ૫

અંત – શ્રી **વિજયપ્રભ**સૂરિનેં રાજઇ બુધ **લાભવિજય**નઉ સીસ રે,
વૃદ્ધિવિજય વિબુધઇ આચારૈં એ, ગાયેા સફલ જગીસઇ રે. ૭

(૧) સં.૧૭૮૬, પ.ક્ર.૨થી ૬, લીં.ભં.નં.૨૯૦૬. (૨) પ.સં.૪. લીં.ભં. નં.૨૨૧૭. (૩) પ.સં.૭, લીં.ભં. નં.૩૩૦૫. (૪) લ.સં.૧૯૧૨, લીં.ભં. નં.૩૫૦૪. (૫) સં.૧૭૬૭ આસેા વ.૧૦ **સ્ત**ંભતીર્થે. પ.સં.૬–૧૩, હા.ભં. દા.૮૩ નં.૪. (૬) શ્લેાકસંખ્યા ૧૯૪ પ્રેમાપુર મધ્યે સં.૧૭૮૧ કા.શુ.૬ રવૌ. પ.સં.૧૦–૧૦, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૧૪૪. (૭) સં.૧૮૦૨ વૈ.શુ.૭ બાઇ વજી પઠનાર્થં. પ.સં.૮–૧૩, ગે.ના. [મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૪૭, ૨૫૭, ૨૮૧, ૨૮૩).]

પ્રકાશિત : ૧. સ.મા.ભી. પૃ.૨૭૨.

(૩૦૯૧) શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથ સ્તવન ૩૮ કડી ૨.સં.૧૭૩૦ ભા.શુ.૫

આદિ – પ્રભુ **પાસ**જી મિલીયેા તેા મનવંછિત ફલિયેા કાજ રે સાહેબજી

પાતક પરજલિયો દુઃખ સવિ દલિયો આજ રે સાહેબજી,
માયા સાંકલિયો ભવિ નવિ કલિયો હેવ રે સાહેબજી;
સમકિતસુખ કલિયો, દિન મુઝ વલિયો હેવ રે સાહેબજી. ૧

અંત – કલશ

ઈમ થુણ્યો ભગતિ શાસ્ત્રજુગતિં **પાસ સંખેસરવર**
સત્તર ત્રીસઈ ભાદ્રવા સુદિ પંચમી દિન મનહર;
પંડિત શ્રી **ધીરવિજયગણિ** ચરણપંકજમધુકરો
લાભવિજય કવિ સીસ પભણઈ **વૃદ્ધિવિજય** શિવસુખકરો. ૩૭

(૧) ધ્રુતિ સાક્ષીકૃતાનેકસિદ્ધાંતવાકચયુક્તિસંદર્ભિતમર્હચ્ચૈત્યપ્રતિમા-પૂજાપ્રરૂપણષટત્રિંશિકારૂપ શ્રી **શંખેશ્વર પાર્શ્વ**પ્રભુ સ્તવનં નંદતાદાચંદ્રાર્કમ્ સંવત ૧૭૩૦ ભાદ્રપદિ વદિ ૮ લિ. (વૃદ્ધિવિજય શિ.) ગ. કનકવિજયેન સા. વલ્લભદાસ પઠનાર્થમ્. પ.સં.૩-૧૩, હા.ભં. દા.૮૩ નં.૧૪૧. (૨) પં. વીરવિજય શિષ્ય પં. લાભવિજય શિ. વૃદ્ધિવિજયે બનાવ્યો ગાથા ૮૩. હા.ભં. દા.૮૨.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૭૦-૭૧, ભા.૩ પૃ ૧૨૭૨-૭૩.]

૮૬૩. રાજસોમ (ખ. સમયસુંદર–હર્ષનંદન–જયકીર્તિશિ.)

સં.૧૭૦૬ લગભગ.

(૩૦૯૨) શ્રાવકારાધના (ભાષા)

(૩૦૯૩) ધરિયાવહી મિથ્યાદુષ્કૃત સ્ત. બાલા.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૬૨૨.]

૮૬૪. તેજમુનિ-તેજપાલ (લેાં. કર્મસિંહ–કેશવ–મહિરાજ–ટોડર–ભીમજીશિ.)

(૩૦૯૪) ચંદરાજનો રાસ ૪ ખંડ ૨.સં.૧૭૦૭ કાર્તિક દિવાલી શુદિ ૨ સોમવાર રાણપુરમાં

આદિ – દૂહા.

શ્રી જિન **શાંતિ** નમું સદા, સોલસમો જિનચંદ,
અસુખ વ્યથા આપદ હરે, આપે પરમાણંદ. ૧
વીર તણો ગણધર વડો, શ્રી **ગૌત્તમ** ગુણધાર,
ચણું નમું હું તેહના, જિમ પામું સુખસાર. ૨
કાશ્મીર-મુખ-મંડણી, રૂપે ઝાકઝમાલ,

સા **સરસ્વતી** પ્રણમું મુદ્દા, આપેં વયણ રસાલ. ૩
ગુરૂ નમીયેં ગુરૂતા ભણી, ગુરૂ મોટા સંસાર,
કીડીથી કુંજર કરે, ધન્ય ગુરૂના ઉપગાર. ૪
ચરણકમલ શ્રી ગુરૂ તણા, જે સેવિં ચિત્ત લાય,
ઈહભવ પરભવિ સુખ લહૈ, પાપતિમર સહું જાય. ૫
દાન સીલ તપ ભાવના, ચ્યારિ મુગતિસોપાંન,
શીલ તણા ગુણ વર્ણવું, સુંણયો સહુ સાવધાન. ૬
સીલપ્રભાવે સૂખ લહ્યો, **ચંદ** નરેસર રાય,
ધુર છેહાં લગિ સાંભલેા, ચરિત કહું સુખદાય. ૭
ઉંધ બગાઈ પરહરિ છાંડિ વિગથા વાત,
નરનારી તુમ્હે સાંભલેા, **ચંદ** તણેા અવદાત. ૮

અંત – ઢાલ—દાંન કહિ જગ હું વડેા-એ દેસી.

ચંદ મુનીવર વંદીઇ સહી, વંદતાં પાતિક જાય રે;
સંજમ પાલે નિરમલેા, એનેં દર્શનેં આનંદિ થાય રે. ચંદ. ૧
એક પેાતઇ નેં **ગુણાવલી પ્રેમલાલચિ** સુજાંણેા;
સુંમતિ પ્રધાંન ચેાથેા વલી, કરે સંજમનેા મંડાણ રે. ચંદ. ૨
શિવકુમર જે નાંટકીયેા, **શિવમાલા** બેંટી તાસ રે;
એ ષટ જીવેં સંજમ લીધેા, જિનવરજીને પાસે રે. ચંદ. ૩
વાત થઈ **વિમલપુરે, ચંદરાજા** સંજમ લીધેા રે;
વાત સૂણી સુસરેં તિહાં, નિજ મનિ વૈરાગેં કીધેા રે. ચંદ. ૪
રાય રાણી મંત્રીસરેં તિહાં લીધેા સંજમભાર રેં;
ચંદ મુંનીવર સિંહ તણી પરેં મહીયલ કરેં વિહારેા રે. ચંદ. ૫

*

એહવા સાધ તણા ગુણ ગાંતાં, લહીઇ સુખ જ વાસેા રે;
ઉત્તમ સાધ સદા સુખકારી, દર્શન દીઠેં ઉલ્હાસેા રે. ચંદ. ૧૩
શ્રી **લૂંકાગચ્છ** જાંણીઇ, જગ માંહેં પ્રગટચેા તેહ રે,
દયાધર્મ તિહાંકણ લહીઈ, સૂત્રેં ચાલેં જેહ રે. ચંદ. ૧૪
રૂપ જીવ યુગ હરી કહીઇ, તાસ પાટે જયવંતેા રે;
રૂપસીંહ દામેાદર દીપે, શ્રી **કર્મસીંહ** મહંતેા રે. ચંદ. ૧૫
તાસ પાટેં ગચ્છનાયક સૂંદર, શ્રી **કેશવ** ગણધારેા રે;
સીલસીરેામણિ રૂપપુરંદર, જિનસાસણ-સિણગારી રે. ચંદ. ૧૬

તાસ સાસણ માહિ તામ જીઓદયા વૈરાગી સંવેગી રે;
મારૂવાડિ જેણે પ્રતિબોધી, સહુ જાંણે વડભાગી રે. ચંદ. ૧૭
તાસ શિષ્ય **મહિરાજ** વખાણું, ગોત્ર **લોઢા** જસ છાજે રે;
તાસ સીસ તલ સૂધાચારા, શ્રી **ટોડર** વિરાજે રે. ચંદ. ૧૮
તસ સીસ સુંદર સાધ સોભાગી, તપસી નેં ગુણવંતા રે;
ઋષિ ભીમજી ઉત્તમ આચારે, દરશન જેહને સંત રે. ચંદ. ૧૯
તાસ શિષ્ય **તેજ** મુની ધમ બોલે, રાસ રચ્યો મેં ખાંતિ રે;
ભવિજન ભાવ ધરીનેં સૂંણુયો, ઢાલ આંણી બહુ ભાંતે રે. ચંદ. ૨૦
ચરિત્ર થકી કથા જિમ ધારી, તિમ મઇ કીધી જોડ રે;
અધિકા ઓચ્છાનો મિછા દુક્કડ, દેતાં કાંઈ નહી ખોડ રે. ચંદ. ૨૧
સોરઠ દેસ દેસાં સિર સોહેં, સહુ દેસાંનો ટીકો રે;
નગર ભલો ગઢ કોટ સંયુત્તો, નામેં **રાણપુર** નીકો રે. ચંદ. ૨૨
સંવત **સતરે સઈ સાતે** કાતિક, પર્વ દીવાલી વારૂ રેં;
શ્વેત પક્ષ દ્વિતીયાઈ સોહેં, સોમવાર છેં વારૂ રે. ચંદ. ૨૩
ચંદ્ર પ્રબંધ સરસ મેં કીધો, ચોઉથો ખંડ ઉદારો રે;
ભણસેં ગુણસેં ભાવ સ્યું, તે લહસી જયજયકારો રે. ચંદ. ૨૪

(૧) ઇતિ શ્રી સીલવિષયે પ્રેમલાલછી ચંદરાજા રાસ ચતુર્થ ખંડ સંપૂર્ણ. સં.૧૭૯૫ વર્ષે જ્યેષ્ટ વદિ તિથિ ૯મી વાર બોમે **આલાપુર** મિધ્યે લિખતં પૂજ્ય ઋષિ શ્રી ૫. **જસરાજજી** તત્સીષ્ય પુજ્ય ઋષિ શ્રી ૫ દેવચંદજી તત્શિષ્ય લિપીકૃતં **ઋષિ નાનજી**. આતમા અર્થે: શ્રીઃ પ્ર.કા.ભં. (૨) સંવતિ દુ મુની શુક્રાકિ ગુમિ વર્ષે ગુંદ...વિ.ધ.ભં.

(૩૦૬૫) [+] **જિતારી રાજા રાસ** ૧૫ ઢાળ ૨.સં.૧૭૩૪ વૈ.વ.૨ બુધ સિરોહીમાં

આદિ –

દૂહા.

પ્રાત ઉઠી પ્રણમું સદા, શ્રી જિન **પાસ** જિણંદ;
તાસ પસાઇ પામીઇ, સુખ શાંતિ આણંદ. ૧
મનિ સમરૂં હું **સરસ્વતી**, આપઇ અમૃતવાંણિ;
સીસ નમાવું નિજ ગુરૂ, ગુણમણિ કેરા ખાંણિ. ૨
સાધ તણા ગુણ ગાવતાં, કાયા નિર્મલ થાય;
કુમતિ હરઇ મતિ સંપજઇ, કલમષ દુરિ પુલાય. ૩
દાન સીયલ તપ ભાવના, શિવપુરમારગ ચ્યારિ;

સીલ તણા ગુણ વર્ણવું, જે જગ માંહિ સાર. ૪
જીતારી નૃપની કથા અતિ સુંદર સુખકાર;
અંતકર્ણ મન મેલવી, સાંભલજ્યો નરનારિ. ૫
કુણ દેસઇ કુંણ પુર હુઓ, કિમ ગ્રહ્યો સંયમભાર;
નારિ પાંચસે પરહરી, તે સુણયો અધિકાર. ૬

અંત – શ્રી લુંકાગચ્છમંડણ કહીઈ શ્રી તેજસિંધ મુણિંદ.
શ્રી પૂજ્ય શ્રી કેશવકઇ પાટિંઈ, પ્રતપો જિમ દિણંદ. ૧૦ ભ.
પ્રબલ પુન્યાઇ દિનદિન ચઢતી, સહું જાંણઇ સંસાર.
ગુણનિધિ કરૂણારસ સું ભરીયો, સંઘ સકલ સુખકાર. ૧૧
ઋષિ ભીમજી સિસ સાસણ કહીઈ, જેહનો જગ જસવાસ;
તસ શિષ્ય તેજ મુનિ ઇમ ભાસઇ, રચીયો સરસ મઈ રાસ.૧૨
સંવત સતર રામ વેદ સંખ્યા નિર્મલ વયસાખ માસ;
વદિ દ્વિતીયા બુધવાર વદીતો, સીરોહી નયર ઉલ્હાસ. ૧૩
ગુરૂમુખથી જિમ કથા સુણીથી તિમ મઈ કીધી જોડિ;
અધિક ઓછાનો મિછામ દોકડો, દેતાં કાંઇ નહિ ખોડ. ૧૪
સાધુ તણા ગુણ સહજઈ મીઠા, વલી ગુંથા મનમેલ;
દુધ પીતાં હોવઈ મીઠો, અરૂ મિશ્રીનો મેલિ. ૧૫
ઢાલ પનર લગિં મઇ તે આણી, કહ્યો કંઠ બનાય;
ભાવઇ સાધ તણા ગુણ સુણતાં, પાતિક દુરિ પુલાય. ૧૬
નરનારી રસ નામઇ ગાયો, જિમ પામો સુખવૃંદ,
તેજમુનિ કહિ સાધ નામથી, મુઝ સદાહી આણંદ. ૧૭ ભ.

(૧) સં.૧૭૬૪ શ્રાવણ કૃષ્ણપક્ષે દ્વાદશી તિથૌ લિષતં ઋ. ઠાકુર, આ. ફૂલાં આ. નાંનબાઈ તસ્ય શિષ્યણી આ. કેશર પઠનાર્થે સૂરતિ બિંદરે. પ.સં.૯–૧૪, ડે.ભં. દા.૭૧ નં.૩૧. (૨) સં.૧૭૬૨ દુર્ભિક્ષ વેષે અતિ દમદોલ ઉડપુરેગે મ્લેચ્છ વચન કહ્યા ઘણાં લિ. રાણપૂર આસો શુ. ૧૧ મંગલે. પ.સં.૧૧–૧૪, મુક્તિ. નં.૨૩૫૨. (૩) લિ. હેમચંદ સ્વ અર્થે. પ.સં.૬–૧૭, મુક્તિ. નં.૨૩૪૩.

[પ્રકાશિત : ૧. 'રત્નસારનો રાસ'ની સાથે, યોજક બાલ મુનિ કૃપાચંદ્રજી.]

(૩૦૬૬) [+] થાવચ્ચાની સ. ઢાળ ૩

આદિ – શ્રી જિન નેમ સમોસર્યા રે, દ્વારિકાં વિપન મઝાર રે સોભાગી,

સાધુ સંઘાતેં સોભતા રે લાલ સહસ્ત્ર અઢાર ઉદ્ધાર રે સોભાગી,
નેમ જિણંદ સમોસર્યા રે લાલ. ૧

અંત – શ્રી **લોંકાગચ્છ**માં રાજીયા રે, શ્રી **કેશવજી** મુણંદ હો,
સીયલસીરોમણિ ગચ્છપતિ વંદીયેં રે, લહીયેં પરમાણંદ હો. ૨૦ સા.
શ્રી જિનશાસન માંહેં સુંદરૂ રે, ઋષિ **ભીમજી** સુખકાર હો.
તેજપાલ ભણે ભાવ સું રે, **થાવચ્ચો** અણગાર હો. ૨૧
સાધુ સોભાગી **થાવચ્ચો** વંદીયેં રે.

(૧) પ.ક.૩૦, સઝાયમાલા, જિનદત્ત ભં. મુંબઈ.
[પ્રકાશિત: ૧. જૈન સઝાય સંગ્રહ (સારાભાઈ નવાબ).]
[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૧૩૦-૩૪, ભા.૩ પૃ.૧૧૮૪-૮૫.]

૮૬૫. જ્ઞાનકુશલ (ત. વિનયકુશલ-કીર્તિકુશલશિ.)

(૩૦૬૭) ચરિત્ર (શંખેશ્વર) પાર્શ્વનાથ પ્રબંધ ૪ ખંડ ૫૬ ઢાળ ૧૮૮૫ કડી ૨.સં.૧૭૦૭ માગશર વદ ૪ મોહીગામમાં

આદિ – પં. શ્રી ૫ શ્રી વિનયકુશલગણિ શિષ્ય ગ. શ્રી ૩. શ્રી કીર્ત્તિ-કુશલગણિ ક્રમાબ્જ યુગલેભ્યો નમઃ

પ્રથમ મોટનક છંદ.

પણમિ પયકમલ વરવિમલ નિઅ ગુરૂ તણા;
થુણિસુ પહુ **પાસ**ના સુગુણ સોહામણા,
સંખપુરાધીશ તુહ સબલ મહિમા સુણી,
હેજ ધરી હું ધસ્યો કુમતિગતિ અવગણી. ૧
ભૂરિ તુઝ લંધતો ભત્તિ આંણી ઘણી;
આવિઓ સામિ તુહ ચરણભેટણ ભણી,
દેખી દીદાર સિરિકાર પહુ હું હસ્યો;
તામ તુહ ગુણ થુણણકરણ મણ ઉલ્લસ્યો. ૨
આદિં દસ ભવિ ભણિસુ હું પહૂ **પાસ**ના,
બિંબ ઉતપત્તિ પુણ તિત્થની થાપના;
હુઅઅ તિમ બોલી નિઅ ચિત્ત રમાડિઈ,
દુઠ **કમ્મ**ટૂરિઉ જેમ નમાડિઈ. ૩
ચ્યારિ વર ખંડ બ્રહ્માંડ પરિ વિસ્તરેં;
ઢાલ સુવિસાલ સ્યું રંગ રસ બહુ તરેં,
કરિસુ ઇમ **પાર્શ્વ** પ્રબંધની વર્ણના;

સુણહ ભો ભવિજના, ઉંધ આલસ વિના. ૪
સયલ દીવોદહી મજ્ઝિ જંબૂ ભણું;
લંબ પિહુલપણુઇ દીવ લખ જોગણું.
ભરહ પણ સય છવ્વીસ જોઅણ છકલાતણું;
તત્થપુર પોઅણું સગ્ગ સમહું ગણું. ૫

*

તેહનો ખંડ પ્રચંડ પ્રથમ પૂરણ કર્યો રે, નવ ભવને અધિકારિ,
વરસે રે વરસે રે સંવત **સતર સતોતરે** રે, આસાઢાદિ વિચાર. ૩
આસાઢી સિત તૃતીઆ સુરગુરૂ વાસરે રે, ભગવંત ભગતિનો ભાવ,
હૂઉ રે હૂઉ રે હુઉ **શ્રી** ગુરૂરાજનો રે, તવ જાંણ્યો પ્રસ્તાવ. ૪
પાર્શ્વ પ્રબંધનો ખંડ પ્રથમ આરંભીઓ રે, અનુક્રમિ પૂરણ કીધ,
તપગચ્છ રે **તપગચ્છ** રે પતિ **વિજયદેવસૂરી** રાજતે રે ચિંતિત
કારજ સીધ. ૫
પ્રાગ્વપુરંદર પંડિત મંડિત ગુણમણી રે, શ્રી **વિજયકુશલ** કવિરાજ;
તેહના રે તેહના રે શિષ્ય શ્રી **કીર્તિકુશલ** કવી રે, સાધુ સકલ
સિરતાજ. ૬
તસ શિષ્ય **જ્ઞાનકુશલિ** કહી **પાર્શ્વ** પ્રબંધની રે, સતરમી એ ઢાલ;
પહિલે રે પહિલે રે ખંડે અધિકાર મેલવા રે, હરખ્યા બાલગોપાલ. ૭
ત્રીજો ખંડ પૂરો કર્યો સં.૧૭૦૭ આસો સુદિ આઠમે મોહી ગામમાં.

અંત – સંવત **સતર સતોતરે** ૧૭૦૭ મગસિર વદિ ચોથે ગાયો રે;
શાંતિનાથ સુપસાઉલે પરમાનંદ પરિધલ પાયો રે.
શ્રી **વીર** પાટિ **સૌધર્મ** થકી પરંપરા નિગ્રંથ વાટિ રે,
સુસ્થિત સુપ્રતિબદ્ધ થકી કહ્યા **કૌટિક** નવમે પાટિ રે. ૨૬
શ્રી **ચંદ્રસૂરિ** પટિ પનરમે ત્રીજો **ચંદ્રગચ્છ** તિહાં થઉ રે;
શ્રી **સામંતભદ્રસૂરિ** સોલમે પટિ **વનવાસી** નામ ચઉથો રે. ૨૭
શ્રી **વીર** થકી છત્રીસમે પટિ **સવ્વદેવ** સૂરીંદ રે;
નામ પંચમે **વડગચ્છા** સાનિધિ કરે જસ સુરીંદા રે. ૨૮
શ્રી **વીર** જિણંદ પરંપરઇં, ચઉમાલીસમે પટિ જ્ઞાતા રે;
સંવત **બાર પંચ્યાસીએ** વિક્રમ હુતી વિખ્યાતા રે. ૨૯
શ્રી **જગચ્ચંદ્ર** સૂરીસરે આહડિ પરવાદી જીતા રે;
શક્તિકુમાર રાણો દિઆ, **તપા** વિરૂદ જગત્રવદીતા રે. ૩૦

અનુક્રમિ ચઉપનમે પાટિં, શ્રી **સુમતિસાધુસૂરિ** આયા રે;
તસ પટિ **હેમવિમલ**સૂરી, તસ પાટવી ગચ્છ દીપાયા રે. ૩૧
શ્રી **આણંદવિમલ**સૂરિ આદર્યો, તપ જપ ક્રિયા ઉગ્ર વિહારો રે;
મિથ્યાતમ નિર્ધાટીને, અજુઆલ્યો ભૂતલ સારો રે. ૩૨
ભિન્નભિન્ન મત મેહલીને, પરંપર શુદ્ધ પિછાંણી રે;
શ્રાવક મારગિ આવીઆ, સુણી **આણંદવિમલ**સૂરિ વાણી રે. ૩૩
તત્પટ્ટે **વિજયદાન**સૂરી, તત્પટ્ટે તિત્ર પ્રતાપી રે.
શ્રી **હીરવિજય**સૂરી હીરલો, જસ શોભા સઘલે વ્યાપી રે. ૩૪
અકબરસાહિ જિણિ બૂઝવ્યો, તસ ધરમમરમ સમઝાયો રે.
રીઝથે અકબરે હીરકું, 'જગતગુરૂ' કહી બોલાયો રે. ૩૫
ગૌવધ **ડાબર** જીજીઓ, જિણિ **શત્રુંજકર** મેહલાયો રે;
અંબ અકાલિ ચ્યવનકાલેં, ફલ્યો પસર્યો જગિ જસવાયો રે. ૩૬
તત્પટે **વિજયસેન**સૂરિં, જિણિં વાદ જીતો દરબારિ રે;
ભટ્ટ અઢાર હરાવીઆ, હજરત વિચિં લાજ વધારી રે. ૩૭
પતિસાહી નોબતિ ધુરી, ગીત ગાન મહોત્સવે સારે રે,
પૂજ્ય પૌસાલેં પધારીઆ, ગરજ્યો ઘણું **તપગચ્છ** ત્યારે રે. ૩૮
તત્પટ્ટે **વિજયદેવ**સૂરી, તે **સલેમ**સાહિ મનિ ભાયો રે;
મહા **જાહાંગિરી** તપા ધણ બિરૂદેં, શ્રીજી સઈમુખિ બોલાયો રે.
માંડિવગઢિ મોટિમ પાયો રે. ૩૯
તત્પટે **વિજયસિંહ**સૂરિ, સંપ્રતિ અનોપમ આચારી રે;
યુગપ્રધાન જગિ જાગતો, ચિરંજય શાસન જયકારી રે. ૪૦
તે ગુરૂના તપતેજથી મનમોહન **મોહીગામે** રે;
આરંભ્યો અધિકાર એ, પૂરણ પણિ કૃત તિણિ ઠામેં રે. ૪૧
મેદપાટિં ચિત્રકોટિં કટો, હીંદૂપતિ સભલ દવાજે રે;
શ્રી **જગતસિંધ** રાણો તપે, એ ગુણ બાંધ્યો તસ રાજેં રે. ૪૨
શ્રી વીરાત્ ચઉપનમે પાટે, શ્રી **સુમતિસાધુસૂરિ** જાંણ્યા રે;
કુશલમાણિક્ય શિષ્ય તેહના, બુધ વિબુધવરે સુવખાણ્યા રે. ૪૩
તસ શિષ્ય **સહજકુશલ** સુધી, બુધ **લક્ષ્મીરૂચિ** શિષ્ય તાસ રે;
શ્રી **વિવેકકુશલ** કવિ તસ શિષ્ય, જસ સરસ સુવચનવિલાસ રે. ૪૪
તાસ શિષ્ય પ્રજ્ઞાનિધિ, સૂત્રાર્થે સવિ શ્રુત જાંણે રે;
તપ જપ ક્ષાંતિ ક્રિયા ગુણે, ગચ્છપતિ જસ આપેં વષાણે રે. ૪૫

શ્રી **વિજયકુશલ** પંડિત કવિ, તપતેજે તરણિ અનુતારે રે;
૩૫ કલા મતિ ચાતુરી, પુણ્યાઢચ પ્રચુર પરિવારે રે. ૪૬
શ્રી **કીર્તિકુશલ** કવિ તેહના, શિષ્ય સુવિહિત સાધુ મઝારે રે;
સંત સોહાગ સુબુદ્ધિ નિધિ, પ્રજ્ઞાન્વિત અતિ અનિવારે રે. ૪૭
જ્ઞાનકુશલ કવિ તેહના, શિષ્ય સદા સુગુણના રાગી રે;
પાર્શ્વપ્રબંધ પ્રકાશતાં, અતિ બહુત સુમતિ ચિતિ જાગી રે. ૪૮
પાર્શ્વ પ્રબંધ પ્રગટ કરી, સંઘ ચતુર્વિધનાં સંભળાયેા રે;
ત્રિણિ અધિકાર વખાણુતાં, સારે જગિ સુજસ ભણુાયેા રે. ૪૯
એ સુરતરૂ સુરધેનુ સમેા, સુરઘટ મણિ એ સુરવેલી રે;
અતિ આદરિ આરાહતાં, આલે ઇચ્છિત ફલ મેલી રે. ૫૦
નવવિધ પરિગ્રહ નવનવા, નિતિ મેલે સજ્જનસંયેાગેા રે;
પરિધલ પુત્ર પરંપરા, ભવિભવિ ભલા ભૂરિ સંભેાગેા રે. ૫૧
ધૃતિ મતિ ગતિ વર કાંતિકલા, લક્ષણ ગુણ પ્રભુતા રાજે રે;
વિજય વિદ્યાજય ચાતુરી, વાધે ભાગ્યાદિક લાજે રે. ૫૨
ત્રેસઠિ શલાકા પુરૂષના, અવતાર અમરપતિ કેરા રે;
પામી પ્રભુતા ભેાગવી, પુહચે જિહાં નહી ભવફેરા રે. ૫૩
એકમના સુણુજ્યેા સહૂ, વાત તાતિ વિચિં મત કરજ્યેા રે;
ઈમ કરતાં જસ નવિ રૂચે, તેા તે નિજ ઘરિ સંચરજ્યેા રે. ૫૪
જે વેધક નરનારિ હુસ્યેં, તે અધવિચિં છેડુ ન દેસ્યેં રે;
ભ્રમર કમલિનીની પરેં, સારે રસિં રસિયા હેાસ્યે રે. ૫૫
દેશવિદેશે વિસ્તરેા, એ અતિઘણું **પાર્શ્વપ્રબંધેા** રે;
શ્રી ગુરૂના સુપ્રસાદથી, જિમ સુરલિ કુસુમનેા ગંધેા રે. ૫૬
જાં સુરગિરિં સાયર શશિ સૂરા, ધ્રુવ ધ્રૂધર અંબર તારા રે;
જાં વલી ત્રિભુવન થિર તપઈ, તાં તપજ્યેા એ જયકારેા રે. ૫૭
દેાઢ હજાર અને છસેં ઊપરિ પંચેાત્તરિ આંણેા રે;
શ્લેાકસંખ્યા એ ગ્રંથની, ચિહું ખંડે થધને જાંણેા રે. ૫૮
એ પ્રબંધ વાંચે સુણે, તસ સેવેં બહુ સુલતાંણા રે;
ઘરિ નવનિધિ ઋધિ વૃદ્ધિ લહે, નિતિ ઉત્સવ કેાડિ કલ્યાણા રે.૫૯

— **પાર્શ્વ** પ્રબંધ સેાહામણેા.

(૧) ઇતિ સર્વગાથા ૨૯૨. ઇતિ પંડિત શ્રી **વિનય**કુશલગણિ શિષ્ય ગણિ શ્રી **કીર્તિ**કુશલગણિ શિષ્ય **જ્ઞાન**કુશલગણિભિર્વિરચિત શ્રી પાર્શ્વપ્રબંધે

શ્રી શંખેશ્વરપાર્શ્વનાથસ્યાધિકારત્રય વિષયે તૃતીયતીર્થસ્થાપનાદ્યધિકારવર્ણનો નામ ચતુર્થ ખંડ સંપૂર્ણ. પ્રથમ ખંડે ગાથા ૫૦૧ ઢાલ ૧૭, દ્વિતીય ખંડે ગાથા ૫૭૫ ઢાલ ૧૬, તૃતીય ખંડે ગાથા ૫૧૨ ઢાલ ૧૬, ચતુર્થ ખંડે ગાથા ૨૯૨ ઢાલ ૭, ખંડચતુષ્ટય મીલને સર્વગાથા ૧૮૮૫ ઢાલ ૫૬ ગ્રંથાગ્રં ૨૬૭૫ ઇતિ શ્રી પાર્શ્વપ્રબંધ સંપૂર્ણ સંવત્ ૧૭૨૧ વર્ષે ચૈત્ર શુદિ ૧૦ ગુરૂ દિને **જ્ઞા**નકુશલેન લિખિતા **લા**ંભીઆં મધ્યે. પરતિ ચોથી ૪, સ્વવાચનાર્થ. પ.સં.૮૭-૧૩, ગો.ના. (સ્વહસ્તલિખિત પ્રત.)

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૧૭૪-૭૬.]

૮૬૬. લબ્ધોદયગણિ-લાલચંદ (ખ. જિનમાણિક્યસૂરિ-વિનય-સમુદ્ર-હર્ષવિલાસ-જ્ઞાનસમુદ્ર-જ્ઞાનરાજગણિશિ.)

(૩૦૯૮) [+] પદ્મિની ચરિત્ર [અથવા **ગોરા બાદલ ચો.**] ૩ ખંડ ૮૧૬ કડી ૨.સં.૧૭૦૭ ચૈત્ર શુ.૧૫ શનિ ચિતોડમાં

સરખાવો હેમરત્નકૃત 'ગોરા બાદલ ચોપાઈ' અને જટમલકૃત 'ગોરા બાદલ વાત'.

આદિ – શ્રી **આદિસર** પ્રથમ જિન, જગપતિ જ્યોતિસરૂપ;
નિરભયપદવાસી નમું, અકલ અનંત અનૂપ. ૧
ચરણકમલ ચિત સું નમું, ચોવીઉસમો જિનચંદ;
સુખદાયક શેવક ભણી, સાચો સુરતરૂકંદ. ૨
સુપ્રસન્ન **સા**રદ સામિણી હોજ્યો માત હજુર;
બુધિ દેજ્યો મુજને બહુત, પ્રગટ વચન પંડુર. ૩
જ્ઞાતા દાતા જ્ઞાનધન, **જ્ઞાનરાજ** ગુરૂરાજ;
તાસ પ્રસાદ થકી કહું, સતીચરિત સિરતાજ. ૪
ગોરા બાદલ અતિગુણિ, સૂરવીર સિરતાજ;
ચિત્રકોટ કીધઉ ચરીત, સાંમીધરમ સિરતાજ. ૫
સરસ કથા નવરસ સહિત, વીર શૃંગાર વિશેષ;
કહિસ્યું કવિત કલ્લોલ સું, પૂરવ કથા સંખેપ. ૬
પદ્મનિ પાલ્યો સીલવ્રત, **બાદલ ગોરો** વીર;
શિલવીર ગાવત સદા, ષાંડ મિલી ઘૃત ષીર. ૭

*

(પ્રથમ ખંડને અંતે)

ગિરવો ગઢ **ખરતર** તણો રે, જાંણે સકલ જિહાંન;

ગચ્છનાયક લાયક બડો જગમેં જુગપરધાન રે. મો.૬
શ્રી **જિનરંગ** સૂરીસરૂ, તસુ શ્રાવક સિરતાજે રે;
કુલમંડણ **કટારીયા**, મંત્રીસર **હંસરાજો** રે. મો.૭
જેહનો જસ જગિ મહમહે, કરણી સુકૃત કુબેરો રે;
પરમભગત ગુરૂદેવરા, બડદાતા મન મેરો રે. મો.૮
ભાઇ **ડુંગરસી** ભલો, લઘુ બંધવ ગુણવૃંદો રે;
દુખીયાં દલિદ્રે ભંજણો, **ભાગચંદ** કુલચંદો રે. મો.૯
તાસુ તણે આદર કરી, સંબંધ રચ્યો તિ રસાલો રે:
પાઠક **જ્ઞાનસમુદ્ર** તણો, શિષ્ય મુખી **જ્ઞાનરાજો** રે. મો.૧૦
સુપસાયે શ્રી ગુરૂ તણે, **લબ્ધોદય** ગુણ ભાખે રે;
પ્રથમ ખંડ પૂરો કીયો, ધરમ તણી અભિલાષે રે. મો.૧૧

—ઇતિશ્રી પદ્મનીચરિત્રે ઢાલભાષાબંધે શ્રી જ્ઞાનરાજગણિ રાજાનાં શિષ્ય મુખી મણિ પંડિત લબ્ધોદયગણિવિરચિતે કટારીયાગોત્રી શ્રી હંસરાજ મં. શ્રી ભાગચંદ્રાનુરાધેન રાણા રતનસિંહ પદ્મિની પરણયન નામ પ્રથમ ખંડ સંપૂર્ણ.

અંત –

દૂહા.

સૂર કહાવૈ સુભટ સહૂ અપણૈ અપણૈ મન્ન,
દાઝિ પડૈ દૂષ ઉદ્ધરૈ, તહ કહિઇ ધન્નધન્ન. ૧
સામિધરમ **વાદલ** સમો, દૂઓ ન કોઇ હોઇ,
જુધિ જીતો **દીલ્લી**ધણી, કુલ અજુઆલ્યા દોય. ૨
રાણોજી છોડાવિયા, રાણી **પદમણિ** રાષી,
બીરૂદ વડો ષાટ્યો વસુ, સુભટાં રાષિ સાષિ. ૩
ચઇ(રય)ન રાજ **ચિત્રોડકો**(રો), કીધો **વાદલ** વીર,
નવ ષંડે યસ વિસ્તર્યો, સ્વામી ધરમી રીણધીર. ૪
નિરભય પામૈ રાજ નિજ, **રતનસીંહ** મહારાઉ,
સેવક **વાદલ** સાનિધઇ, **પદમિણિ** સીલ પસાઉ. ૫

સર્વગાથા ૫૦૪

ઢાલ ૨૪ રાગ ધન્યાસી – લોકસરૂપ વિચારઉ આતમહિત ભણી રે
એહની દેસી.

સતિયસિરોમણિ **પદમણિ** સાચિ સીલ હીયૈ રે, સુખ લહીયૈ
શિરદાર કુલ હીયઇ સરદાર,

પાલ્યો કષ્ટ પડચેં જિણ સીલ સુહામણો રે, મન તન વચન
ઉદાર. સ. ૧
શ્રી રાણોજી છૂટા મોટા કષ્ટથી રે, સુષ હૂઉ ગઢ જેહ,
વડો પવાડચો ષાટચો **ગોરિ વાદલે**જી, સીલપ્રભાવ જ જેહ.
(૭૪૬) સ. ૨
સીલપ્રભાવેં નાસેં અરિ કરિ કેસરી રે, વિષધર જલ જલંત,
રોગ સોગ ગ્રહ ચોર ચરણ અલગા ટલે રે, પાતિય દૂર પલંત. સ. ૩
શ્રી ય **સુધરમા**સ્વામી પાટિ પરંપરા રે, સુવિહિતગચ્છશિણગાર,
શ્રી **ખરતર**ગચ્છી શ્રી **જિનરાજ** સૂરિસરૂ રે, આગમ-અરથ-
ભંડાર. સ. ૪
તાસ પાટિ ઉદયાચલ દીપઈ દિનકરૂ રે, શ્રી **જિનરંગ** વષાણુ,
રીઝવિયો જણ **સાહિંજિહાંન** દિલ્લીસરૂ રે, કરિ દિધો
ફુરમાણ. સ. ૫
તાસ હુકમ સંવત **સતરઇ છિડીત્તરઈ** રે **૧૭૦૬** શ્રી **ઉદયપૂર**
સુવષાણ,
હિંદૂપતિ **શ્રી જગતસિંહ** રાણો જિહાં, રાજ કરૈ જગભાણ. સ. ૬
તાસ તણી માતા શ્રી **જાંબુવતી** કહી રે, નિરમલ ગંગાનીર,
પુણ્યવંત ષટ દરસણ સેવ કરેં સદા, ધરમમુરતિ મતિધીર. સ. ૭
તેહ તણા પરધાન જગતમેં જાણીયે રે, અભિનવ **અભયકુમાર,**
કેસર મંત્રિસર સુત અરિ-કરિ-કેસરી રે, **હંસરાજ** હીતકાર. સ.૮
જિનવરપૂજા હેતે જાણી પુરંદરૂ રે, કામદેવ-અવતાર,
શ્રેણિકરાય તણી પરિ ગુરૂ ભગતા સહુ રે, સિંહ મુગટ સિણગાર.સ.૯
પાટ સાત પછૈ જિણ દેશ **મેવાડમે** રે, થાપ્યો ગચ્છ થીરથોભ,
કટારીયા કુલદીપક જગિ જસ જેહનો રે, શ્રી **ખરતર**ગચ્છ સોભ.સ.૧૦
તસ બંધવ **ડુંગરસી** પિણ દીપતો રે, **ભાગચંદ** કુલભાણ,
વિનયવંત ગુણવંત સોભાગી સીરસેહરો રે, વડદાતા ગુણજાણ.સ.૧૧
તસુ આગ્રહ કરિ સંવત **સતર સતોતરૈ** રે, ચૈત્ર પૂનિમ શનિવાર,
નવરસ સહિત સરસ સંબંધ નવો રચ્યો રે, નિજ બુધનૈ
અણુહાર (અનુસાર). સ. ૧૨
શ્રી **જિનમાણિક્યસૂરિ** પ્રથમ શિષ્ય પરગડો રે વાચક **વિનયસમુદ્ર;**
તાસ સીસ વડવષતિ જગતમેં જાણિયૈ હો, **હર્ષસીલ (વિશાલ-**

વિલાસ) અક્ષુદ્ર. સ. ૧૩

તાસ વિનયચંદ (ચરદ) વિદ્યાગુણ આગર રે, વાણી સરસ વિલાસ,
જસ નામિ પાઠક શ્રી જ્ઞાનસમુદ્રજી રે, પરગટ તેજપ્રકાસ. સ. ૧૪
સાધુસીરોમણી સકલવિદ્યાગુણ-સોભતો રે, વાચક શ્રી જ્ઞાનરાજ,
તાસ પ્રસાદઇ સીલ તણા ગુણ સંથુણ્યા રે, શ્રી લબ્ધોદય હિત
કાજ. સ. ૧૫

સાંમિધર્મ નઇ સીલ તણા ગુણ સાંભલ્યાં રે, પૂજૈ મનની આસ,
ઉછો અધિકો જેહ કહ્યો કિવિચાતુરી રે, મિછા દુક્કડ તાસ. સ. ૧૬
નવનિધી નઇ વલી અષ્ટમહાનિધિ સંપજઇ રે, દૂરિ મિટઇ દૂષદંદ,
લબ્ધિઉદય કહઈ પુત્ર કલત્ર સુષસંપદા રે, સીલ સફલ સુરકંદ.સ.૧૭

—ઇતિશ્રી પદ્મનીચરિત્ર ઢાલભાષાબંધે શ્રી મહોપાધ્યાય શ્રી જ્ઞાનરાજગણિરાજ્ઞાનાં શિષ્ય શ્રી લબ્ધોદયગણિવિરચિતે કટારિયાગોત્રીય મંત્રીરાજશ્રી હંસરાજ મં. શ્રી ભાગચંદ્રાનુરોધેન શ્રી ગોરાવાદલરિણીજયપ્રાપણો નામ તૃતીય ષંડ ૩.

દૂહા.

સોરઠા સોલ અધિકસય અઠ ૮૧૬,
કવિતદૂહાગાથા મિલ્યાં, સુણો સુગુરૂ મુખપાઠ
ઢાલ સરસ ગુણચાલ ૩૯ સુ. ૧
શ્લોક તણી સંખ્યાત એકાદશ શત વ્યધિક છૈ,
પંચાસ નૈ સાત, અનુમાનૈ લાલચંદ કહઇ. ૨

(૧) ઇતિ પદ્મિની ચોપી સંપૂર્ણઃ સકલપંડિતશિરોમણી પંડિત શ્રી ૧૦૫ શ્રી રાજકુશલગણિ શિષ્ય ગ. ઋષભકુશલ લિખિતં આમેટ નગરે સં.૧૭૫૮ વર્ષે. પ.સં.૨૯, પ્ર.કા. (સે.લા. વડોદરા) (૨) સંવત ૧૭૭૩ વર્ષે વૈશાખ શુદિ ૭ દિને લિપિકૃતં ન્યાનવિજયેન લાદસોડા નગરે. ભાવ.ભં. (૨) ઇતિ શ્રી પદમણીકી ચઉપઇ સંપૂર્ણ સં.૧૮૩૭ શ્રા.વ.૧૪ રવિ ધુંધડકા ગ્રામે દ્વિતીય પ્રહરે પં. ખુશ્યાલરૂચી શિ. શુભ્દરૂચિ શિ. કનકરૂચિના. પ.સં.૩૧-૧૫, આ.ક.ભં. (૪) સકલ પંડિતોત્તમપ્રવરપ્રધાનશિરોવતંસ પંડિત શ્રી ૫ શ્રી કલ્યાણસાગરગણિ તચ્છિષ્ય પંડિત શ્રી ૫ શ્રી હર્ષસાગરગણિ તત્સિષ્ય પંડિતશ્રી સકલસભાશૃંગારશિરોમણીરત્ન પંડિત શ્રી ૧૯ શ્રી હીરસાગરગણિ...શ્રી ૫ શ્રી ગુણસાગરગણિ તચ્છિષ્ય પુન્યસાગરેણ લિષિતેયં સં.૧૭૬૧ વર્ષે આશુ વદિ ૧૦ ભોમે ઇરીમા મધ્યે

લિષિતં. વિ.ધ.ભં. (૫) સં.૧૭૭૧ વર્ષે મિતિ આસોજ શુદિ ૨ ગુરૂવાસરે લિખતં ઋષરાજ શ્રી આચાર્યજી શ્રી જસવંતજી તત્શિ. ઋ. ગણેશજી તત્શિ. ઋ. કેશવજી તત્શિ. પટપ્રભાવક ઋ. જીવરાજજી તત્શિ. ઋ. મોહણજી પૂજિ પાટપ્રભાવકાનાં સીરોરત્ન પાઠિક ઋ. સોમચંદ્રજી તત્શિ. ઋ. સાંવલજીભાઈ ગાંગજીભાઈ ઠાકુરસીજી ભ્રાત્રીજ હીરજી રહડ ગ્રામે લિપિકૃતં રીષ ગાંગજી લિપિકૃતં. ચતુરવિજયગણિ પાસે. (મ.ભ.) (૬) લિ.સં. ૧૭૪૫ પોસ શુ.૨ ભોમ. પ.સં.૩૬-૧૧, ઈડર ભં. નં.૧૪૦. (૭) સં. ૧૭૬૦ ફા. દુર્ગદાસ લિ. પ.સં.૨૯, ક્ષમા. (૮) સં.૧૭૬૮ જે.શુ.૨ સોમ લિ. પૂર્ણિમાપક્ષે હર્ષચંદ્રસૂરિ વા. સુમતિવિજય શિ. ખૂશ્યાલચંદ્રેણ. પ.સં. ૨૮-૧૫, વિ.ને.ભં. નં.૪૫૫૮. (૯) સં.૧૮૨૧ ફા.વ.૬ સોમે જેસંધપુરા મધ્યે. પ.સં.૩૬, જિ.ચા. પો.૭૯ નં.૧૬૪૩. (૧૦) સં.૧૮૨૯ ફા.શુ.૯ લિ. પં. કલ્યાણસાગર હેવીચંદ વાચનાર્થં. પ.સં.૨૨-૧૬, ગો.ના. (૧૧) પં. ગુણવિજય શિ. પં. તિર્થવિજય લ. આત્માર્થે સં.૧૮૨૭ શાકે ૧૬૯૩ જે.વદિ ૭ સોમે નાગેંદ્રપુર નગરે શ્રી પાર્શ્વજી પ્રસાદાત્. પ.સં. ૨૬-૧૬, યશોવૃદ્ધિ પો.૭૪. [આલિસ્ટઑફ ભા.૨, મુપુગૂહગૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૧૫૨).]

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રકા. ભંવરલાલ નાહટા.]

(૩૦૬૯) મલયસુંદરી ચોપાઈ ૨.સં.૧૭૪૩ ધનતેરસ ગોધૂંદામાં

અંત – મહોપાધ્યાય જ્ઞાનરાજ ગુરૂ, કહી સુપનમેં આય,
પાંચ ચોપઈ થેં કરી, એ છઠી કરો બનાય.
સંવત સતરા ત્રયાલા વરસે, વદિ શ્રાવણ તેરસ પ્રીધ આરંભજી,
ધનતેરસ સંપૂરણ પ્રીધી, સુણતાં અધિક અચંભ. ૫
પ્રૌઢોપાધ્યાય પદધારી, શ્રી લબ્ધોદય ગુણખાણીજી,
વ્યાકરણ તર્ક સાહિત્ય છંદ કોવિદ, અલંકાર રસિ જાણજી.
પ્રીધી ચોપઇ સક્તિ કરીને, સુદઢ સુણનને કાજજી,
સગુરા સાધુસાધ્વી વાંચે, વિનયવિવેક સુલાજજી. ૬
જસહર્ષ શિષ્ય વાચક સોભાગી, રત્નસુંદર સિરદારજી,
શિષ્ય કલ્યાણસાગર જ્ઞાનસાગર, પદ્મસાગર પંડિત
શ્રીકારજી. ૭

*

ચારિત્ર ગુણ સુચિત ધરીને, **પલ્લવ પાસ** પસાયજી,
ગોધૂંદા પુરમેં ગુરુવયણે, (યહ) લીખી ચિત્ત લાયજી. ૮

(૧) પ.સં.૧૪૨, બાહદરમલ બાંઠિયા, ભીનાસર.

(૩૧૦૦) ગુણાવલી ચોપાઈ (જ્ઞાનપંચમી પર) ૨.સં.૧૭૪૫ ફા.શુ.૧૦ ઉદયપુર

(૧) સં.૧૭૬૫ આ.શુ.૭ **જિનરંગ** શિ. **રૂપરંગ** લિ. **જિનચંદ્રસૂરિ** રાજ્યે. પ.સં.૧૧, કૃપા. પો.૪૫ નં.૭૬૮. (તેમાં કવિએ પોતાની અગાઉની ૭ ચોપાઈઓ રચ્યાનો ઉલ્લેખ છે. નાહટાકૃત 'યુગપ્રધાન જિનચન્દ્રસૂરિ' પૃ.૧૬૪.)

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૧૩૪–૩૮, ભા.૩ પૃ.૧૧૮૫–૮૬.]

૮૬૭. ક્ષેમવિજય (ત. દેવવિજય–શાંતિવિજયશિ.)

(૩૧૦૧) કલ્પસૂત્ર બાલા. (ખીમશાઈ) ૨.સં.૧૭૦૭ રાધ(વૈશાખ) માસ શુ. ગુરુ મહેમદાવાદમાં

શ્રી **તપ**ગણ ગગનાંગણ-દિનમણિ યઃ પરાસ્તકુમતતિમિરો ભરા
શ્રી અકબરનૃપપૂજિતા **હીરવિજયસૂરયો**ઽભૂત. ૧
તત્પટ્ટે ગુણનિધયો ભૂવઓ(?) **વિજયસેન**સૂરીંદ્રાઃ
શ્રી **વિજયતિલક**ગુરવસ્તત્પટ્ટમહીદિપત દીપ્રાઃ. ૨
તત્પટ્ટે વિજયંતે શ્રી **વિજયાણંદ**સંજ્ઞસૂરિવરાઃ
યુવરાજ **વિજયરાજ**લિધસૂરિપ્રભૃતિ મુનિમહિતાઃ. ૩
તેષાં વિજયિનિ રાજ્યે પ્રભૂતગુણરત્નરોહણસ્તુલ્યાઃ
બુદ્ધિજિતદેવગુરવો **દેવવિજયા** કોવિદા આસન્. ૪
તેષાં શિષ્યા વિખ્યાતકીર્ત્તિર્યે શાંતરસસુધીશશિનઃ
શ્રી **શાંતિવિજયસંજ્ઞઃ** સમભૂવન્ વાચકશ્રેષ્ઠાઃ. ૫
તચ્છિષ્ય **ખીમવિજયો** બુધ ઇચ્છં લોકભાષયાઽલિખત્
શ્રી **કલ્પસૂત્ર**વાર્ત્તિકમેતદ્ બાલાવબોધકૃતેઃ. ૬
વર્ષે **મુનિ ગગન ગિરિ ક્ષમા** મિતે ૧૭૦૭ રાધમાસ સિતપક્ષે
ગુરુ પુષ્પરાજિષધ્યા **મહમ્મદાબાદવરનગરે**. ૭
શ્રી **જયવિજય**વિશારદશિષ્ય **શ્રીમેરુવિજયસંજ્ઞ** બુધા
યુક્તં વિવેચનમિહ વ કૃતસ્નદિવદાશ્રેષ્ઠાઃ (?) ૮

(૧) પ.સં.૫૯, ખેડા ભં. દા.૫ નં.૧૫૭. (૨) પ.સં.૧૬૮, ગો.ના. (૩) સં.૧૯૩૯ માગશર શુ.૧૧ સોમ લ. ઉદીચ્ય જ્ઞાતીય **દવે કૃષ્ણજી**

વેલજી. પ.સં.૧૮૫, વોધા સંધ ભં. દા.૧. (૪) લ.સં.૧૭૫૬, પ.સં.૧૭૪, હા.ભં. દા.૨૭ નં.૯. (૫) લ.સં.૧૭૪૯, પ.સં.૧૩૯, હા.ભં. દા.૨૭ નં. ૧૦. (૬) પ.સં.૨૦૭, ચં.ભં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૫૯૦, ભા.૩ પૃ.૧૬૨૩.]

૮૬૮. પદ્મસુંદરગણિ (વૃદ્ધતપાગચ્છ ધનરત્નસૂરિ–અમરરત્નસૂરિ –દેવરત્નસૂરિ–ઉ.રાજસુંદરશિ.)

(૩૧૦૨) ભગવતી સૂત્ર પર બાલા. અથવા સ્તબુક અથવા વિવરણ દેવરત્નસૂરિ પટ્ટે ભુવનકીર્તિસૂરિ પટ્ટે રત્નકીર્તિસૂરિ રાજ્યે, સં. ૧૭૦૭ અને ૧૭૩૪ વચ્ચે

ઘણા ઉત્તમ અને સુંદર અર્થવાળો ટબો.

આદિ – પ્રણમ્ય શ્રી **મહાવીરં ગૌતમં** ગણનાયકં,
શ્રુતદેવીપ્રસાદેન મયા હિ સ્તબુકઃ કૃતઃ
શ્રી પંચમસૂત્રસ્ય ટીકાં દૃષ્ટ્વા સુબોધિનીં
શ્રી **અભયદેવ**કૃતાં યથામત્યનુસારતઃ. ૨
પ્રત્યૂહવ્યૂહવાર્ધિપ્રશમનનિરત**ગૌતમ**સ્વામિનં ચ,
નત્વા તત્ત્વાર્થસિધ્ધ્યૈ નિજગુરૂચરણાભોરૂહં ભક્તિપૂર્વં;
યાં શ્રુત્વા ભવ્યવર્ગો ભવતિ ભગવતી મોક્ષમાર્ગાનુસારી,
તસ્યાહં વચ્મિ ટીકાં પ્રબલજડધિયા બોધનાર્થં સ્વબુદ્ધ્યા. ૩
વિદ્વદ્વાદિવિવાદલબ્ધસુયશઃ સ્પષ્ટસ્ફુરત્કેસરા–
શ્ચાતુર્વિધ્યસુધર્મ્યારૂકથકાસ્સંપાદિતા મિહિતાઃ
પ્રોદ્દંડપ્રબલપ્રતાપમદના યે દંતિ પંચાનનાઃ
શ્રી સૂરીશ્વર **દેવરત્ન**ગુરવ આસન્ પ્રભૂતપ્રભાઃ. ૪
વાચકતતિમૌલિમુકુટા નિજબુધ્ધ્યા જિતબૃહસ્પતિસ્મારાઃ
શ્રી **રાજસુંદર**ાખ્યાસ્તેષાં શિષ્યાસ્સમાચારાઃ. ૫
તચ્ચરણયમલકમલોપાસન-ષટ્ચરણ-સન્નિભેન મુદા.
સદ્વાચક **પદ્મસુંદર**ગણિનેયં વિનિર્મિતા ટીકા. ૬

અંત – શ્રીમદ્ **વૃદ્ધતપા**ગચ્છનાયક સકલભટ્ટારકશ્રેણિભૂષણ શ્રી ૫ શ્રી **ધનરત્ન**સૂરિ પટ્ટાલંકાર ભ. શ્રી **અમર**રત્નસૂરિ પટ્ટોદ્યોતક ભ. શ્રી **દેવરત્ન** સૂરિપટ્ટપ્રભાવક ભ. શ્રી **જય**રત્નસૂરિ પટ્ટા. ભ. શ્રી **ભુવનકીર્ત્તિ**સૂરિ પટ્ટે ભ. શ્રી **રત્નકીર્ત્તિ**સૂરિ વિજયરાજ્યે તદ્ગચ્છે ભ. શ્રી **દેવરત્ન**સૂરિ શિષ્યોપાધ્યાય શ્રી **રાજસુંદર**ગણિ

શિષ્યોપાધ્યાય શ્રી પદ્મસુંદરગણિના કૃતઃ સ્તબુકઃ.

(૧) સં.૧૭૫૨ મહા કૃ.૭ શનિ લિ. અવરંગાબાદ મધ્યે. સંપૂર્ણોડયં ગ્રંથઃ ગ્રં.૧૬૦૦૦. પ.સં.૯૩૮, શુદ્ધ પ્રત, હા.ભં. દા.૮. (૨) સં. ૧૭૬૫ ચૈત્ર વદિ ૧૩ રવૌ બારબ્દનગરે તપાગચ્છીય મહો. ભાવવિજયગણિ શિ. પં. સંઘવિજયગણિ શિ. પં. પદ્મવિજયગણિના લિ. ગણિ સુમતિવિજય વાચનકૃતે, શ્રી શંખેશ્વરે પાર્શ્વનાથ પ્રસાદાત્ મહોપાધ્યાય શ્રી ૫ શ્રી રાજસુંદરગણિગજેંદ્રાણાં શિષ્યોપાધ્યાય શ્રી પદ્મસુંદરગણિના સ્વજ્ઞાનાવરણીય કર્મક્ષયાર્થં શ્રી પંચમાંગસ્ય શ્રી ભગવતીપૂત્ર નામધેયસ્ય સ્તબુકવિવરણં કૃતં. યત્કિંચિત્ સિદ્ધાંતવિરૂદ્ધં પ્રકાશિતં તજ્જ્ઞતપાતકસ્ય મિથ્યાદુઃકૃતોડસ્તુ. ધીમદ્ભિઃ સંશોધનીયં કૃપાં કૃત્વા યતઃ સંતઃ શુદ્ધાઃ સ્વભાવતઃ પરકાર્યકૃતોદ્યમાઃ. પ.સં.૯૮૮, હા.ભં. દા.૧૦ નં.૧. (અક્ષરો બહુ જ સુંદર અને સુવાચ્ય છે.) (૩) ગ્રં.૧૫૭૫૨, લ.સં.૧૭૬૮, પ.સં. ૧૨૬૭, લીં.ભં. દા.૧ નં.૧. (૪) પ.સં.૭૬૨, પ્ર.કા.ભં. (૫) ગ્રંથાગ્ર ૪૦૦૦૦, પ.સં.૮૮૫, જે. (૭) પ.સં.૩૨૯, હા.ભં. દા.૯. [હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૫૮૫).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૬૦૩, ભા.૩ પૃ.૧૬૩૪-૩૫.]

૮૬૯. સ્થિરહર્ષ (ખ. સાગરચંદ્રશાખા સમયકલશ–શ્રીધર્મ–મુનિમેરુશિ.)

(૩૧૦૩) પદ્મરથ ચોપાઈ ૨.સં.૧૭૦૮ ફા.શુ.૫

(૧) સં.૧૭૬૩ વૈ.વ.૯ રવિ. પં. કલ્યાણસાગર શિ. દેવધીર શિ. હંસહેમ લિ. બીકાનેર મધ્યે. પ.સં.૧૧, દાન. પો.૧૪ નં.૨૫૬.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૧૪૪.]

૮૭૦. વીરવિજય (ત. કનકવિજયશિ.)

(૩૧૦૪ ક) બંભણવાડા મહાવીર સ્તવન ૨.સં.૧૭૦૮ દિવાળી માટબંદરે

આદિ – માગુ શ્રી ગુરુનઇ નમી, સારદ દિઉ શ્રુતતેજ,
ચોવીસમો જિનવર સ્તવું, જિમ આણી ઉલટ હેજ. ૧

અંત – રાગ ૨૭ રાગ ધન્યાસી.
બંભણવાડિ વીર દરિસણ પાયો સાહિબ મુઝ દિલ આયો રે,
વિવિધ રાગમાં તવ જિન ગાયો, ધન્યાસીમાં ધ્યાયો રે. ૧

શ્રી **વિજયદેવસૂરિ** ગચ્છ દીપાયો, શ્રી **વિજયસિંહ** ગણુરાયો રે,
કનકવિજય પ્રમુખ પ્રણમી ગાતાં, **વીરવિજય** જય થાયો રે. ૨
વસુ અંબર મુનિ શશિ સંવચ્છર, આસો દિન દીવાળી રે,
માહ બાંદિરમ્હાં થુણિઉ સુણતાં, હોઇ મંગલીક માલી રે. ૩

(૧) રાગ ૨૭. પ.સં.૪-૧૪, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૭૦. [હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૫૧૪).]

(૩૧૦૪ ખ) + વિજયસિંહસૂરિ નિર્વાણ સ્વાધ્યાય ૨.સં.૧૭૦૯ ભા.વદિ ૬ સોમ અમદાવાદમાં

વિજયસિંહસૂરિ સ્વર્ગસ્થ સં.૧૭૦૯ અસાડ શુદિ ૯ ને દિને અમદાવાદમાં થયા છે ને આ સઝાય ભાદરવામાં કરાયેલી છે.

આદિ – ઢાલ – પ્રણમું તુમ શ્રીમંધરજી – એ દેશી.

સમરૂ **સરસતિ** સામિની, આપો અવિચલ વાંણી,
શ્રી **વિજયસિંહસૂરી** તણોજી, બોલીસ હું નિરવાણિ
માહરા ગુરૂજી તું મનમોહન વેલિ. ૧

અંત – સંવત **સતર નવોતરઇ** રે, **અહમદપુર** મઝારિ,
સહુ ચોમાસું એકઠા રે, શ્રાવક સમકિત ધારો રે. ૫૧
ભાદ્રવા વદિ દીપતી રે, છઠિ નઈ સોમ જ વાર,
વાસુપૂજ્ય પસાઉલઇ રે, થુણિઓ એ ગણધાર રે. ૫૨
ગુરૂપદપંકજ-ભમરલો રે, આણી મન ઉલ્લાસ,
વીરવિજય મુનિ વીનવઇ રે, પૂરો સંઘની આસો રે.
સુણિ સુણિ સાહિબા, એક કરૂં અરદાસો રે,
કાં છોડ્યા નિસાસો રે, સુણિ સુણિ **સાહિબા** સુણિ. ૫૩

(૧) પ.સં.૩-૧૩, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૧૧૬. [હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧(પૃ.૫૬૩).]

પ્રકાશિત: ૧. જૈ.ઐ. ગૂર્જર કાવ્યસંચય.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૧૩૮-૩૯, ભા.૩ પૃ.૧૧૮૬-૮૭.]

૮૭૧. હંસરાજ (ખ. જિનરાજ-વર્ધમાનસૂરિશિ.)

(૩૧૦૫ ક) દ્રવ્યસંગ્રહ બાલા. લ.સં.૧૭૦૯ પહેલાં

મૂળ પ્રાકૃત કૃતિ દિગંબર નેમિચંદ્રકૃત.

દ્રવ્યસંગ્રહ શાસ્ત્રસ્ય બાલબોધો યથામતિઃ
હંસરાજેન મુનિના પરોપકૃતયે કૃતઃ. ૧
પૌર્વાપર્યવિરુદ્ધં યલ્લિખિતં મયકા ભવેત

વિશોધ્યં ધીમતા સર્વં તદાધાય કૃપાં મયિ. ૨
ખરતરગચ્છનભોગણુતરણીનાં વર્દ્ધમાનસૂરીણાં
રાજ્યે વિજયનિનિષ્ટા નીતાય સહસિ માસેવ. ૩

(૧) સં.૧૭૦૯ જ્યેષ્ટ વદ ૩ શુક્રે લિ. પ.સં.૧૮, તિલક.ભં. નં.૪૦. (૨) લ.સં.૧૭૧૬, પ.સં.૧૨, વાડી પાર્શ્વ.ભં. દા.૧૨ નં.૪૬. (૩) સં.૧૭૪૪ ફા.વ.૮ વા. જ્ઞાનનિધાન શિ. વીરા=વિદ્યાવિમલ લિ. જાલગરામ મધ્યે શિષ્ય પીથા પઠનાર્થં. પ.સં.૮, અભય. નં.૨૩૫૮. (૪) પ.સં.૧૦, પ્ર.કા.ભં. (વડોદરા) નં.૬૬૯. (૫) સં.૧૭૯૪ વૈ.વ.૧૩, પ.સં. ૧૫, ગો.ના. [મુપુગૂહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૪૬, ૩૧૩).]

(૩૧૦૫ ખ) જ્ઞાનદ્વિપંચાશિકા અથવા જ્ઞાનબાવની કડી ૫૨ (હિંદીમાં)

આદિ – ઉંકાર રૂપ ધ્યેય ગેય હૈ ન જાતૈં,
પર પરતત મત છહું માંહિ ગાયો હૈ.
જાકૌ ભેદ પાવૈ સ્યાદવાદી વાદી ઔર કહૌ,
જાનૈ માનૈ જાતૈં આપાપર ઉરઝાયો હૈ.
દરબ તૈં સરબ સ એક હૈ અનેક તૌ ભી,
પરજૈ પ્રવાન પરિ પરિ ઠહરાયો હૈ.
ઐસૌ જિનરાજ રાજ રાજ જાકૈ પાય પૂજૈ,
પરમ પુનીત હંસરાજ મન ભાયો હૈ. ૧

અંત – જ્ઞાનકૌ નિધાન સુવિધાન સૂરિ વર્દ્ધમાન,
ભાન સૌ બિરાજમાન સૂરિ રબપાટ જ્યૂં.
પરમ પ્રવીન મીન કૈં તન નવીન જગ,
સાધુ ગુનધારી અપહારી કલિ કાટ જ્યૂં.
તાકૌ સુપ્રસાદ પાય હંસરાજ ઉવઝાય,
બાવન કવિત્ત મનિ પોએ ગુન પાટ જ્યૂં.
અરથવિચાર સાર જાકૌ બુધ અવધારિ,
ડોલૈ ન સંસાર ખોલૈ કરમકપાટ જ્યૂં. ૫૨

(૧) પ.સં.૬-૧૪, રાજકોટ મોટા સંઘના અપાસરાનો ભંડાર.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૫૯૩, ભા.૩ પૃ.૮૦૬-૦૭ તથા ૧૬૨૪.]

૮૭૨. પુણ્યહર્ષ (ખ. કીર્તિરત્નસૂરિ-હર્ષવિશાલ, હર્ષધર્મ, સાધુમંદિર-વિમલરંગ, લબ્ધિકલ્લોલ-લલિતકીર્તિ શિ.)

આ કવિના શિષ્ય અભયકુશલે સં.૧૭૩૭માં 'ઋષભદત્ત રૂપવતી

ચોપાઈ' રચી છે. વળી બીજી શિષ્યપરંપરા જે સં.૧૮૪૬માં લખેલી 'જન્મપત્રિકાપદ્ધતિ'ની પ્રતમાંથી મળે છે કે :

સં.૧૮૪૬ શાકે ૧૭૧૨ ચૈત્ર શુ.૪ શનિ **કીર્તિરત્નસૂરિસાખાયાં** મહો. **પુન્યહર્ષ**ગણી શિ. મુખ્ય વા. **શાંત**કુશલગણિ શિષ્યમુખ્ય **અમૃત**પ્રભગણિ શિ. પં. **નય**સાગરજીગણિ શિષ્યમુખ્ય ઉપા. **જય**સૌભાગ્યજીગણિ શિ. પં. **ચા**રિત્રોદય મુનિ ભ્રાતૃ પં. **માણ**ક્યોદય મુનિ શિ. પં. **યુક્ત**જય મુનિ પં. **કનક**સિંધુ પં. **ભક્તિ**સિંધુ પં. **મુક્તિ**સિંધુ પં. **મતિ**કુશલ **ચિરં ઋષભદાસ વાચનાર્થં વા**લોત્તરા મધ્યે ચાતુર્માસી ચક્રે. પ.સં.૨૩, કમલમુનિ.

પુણ્યહર્ષના શિષ્ય અભયકુશલે તે ઉપાધ્યાયજી પુણ્યહર્ષજીનું ગીત ૭ કડીનું રચ્યું છે. તેમાં જણાવેલ છે કે પુણ્યહર્ષ ઉપાધ્યાય ગચ્છપતિની આજ્ઞા લઈ સિંધુ દેશે હાજીખાંનપુરમાં ચોમાસું રહ્યા ને ત્યાં સં.૧૭૪૪માં અણસણ કરી કારતક સુદ ૩ પ્રભાતે સ્વર્ગસ્થ થયા. સંઘે નિર્વાણમહોત્સવ કરી થૂભ કરાવી તેની પ્રતિષ્ઠા માહ સુદિ ૧ દિને કરી. સંઘનાયક પંજૂ કેસૂ આસૂ ઇત્યાદિ મળી સંઘે ઘણું ખર્ચ કર્યું.

(૩૧૦૬) જિનપાલિત જિનરક્ષિત રાસ ૨.સં.૧૭૦૯ વિજયાદશમી

અંત – શ્રી **ખરતર**ગચ્છનાયક ગુણનિલો, શ્રી **જિનરાજ** સુજાણ,
નિજ અવદાતે પુહવી પરગડો, પય પ્રણમે રાયરાણ. ૭
શ્રી **જિનરતન** સૂરીસર સલહીયે, તસુ પાટે સુખકાર,
લહિ આદેસ તેહનો એ કીધો, ચરિત ચતુર ચમકાર. ૮
સંખવાલેચા-વંસ-વિભૂષણો, આચારિજ-પદ-ધાર,
કીરતિરતનસૂરિ પ્રણમો પ્રહ સમેં, કઠિન ક્રિયા આચાર. ૯
હર્ષવિશાલ વાચક **હર્ષધર્મ**ગણી **સાધુમંદિર** સુવિદીત,
વિમલરંગ મુનિ વાચકસેહરો, **લબ્ધિકલ્લોલ** સુવિનીત. ૧૦
લલિતકીરતિ પાઠક સુપસાઉલે, **પુણ્યહર્ષ** સુખપૂર,
જિનપાલિતનો ચરિત વખાણતાં, પ્રગટયો પુણ્ય અંકૂર. ૧૧
મરૂધર સમોટો મહીયલે, દેવી કરૂ સુભ ધાન,
પારસનાથ જિનવર પૂજતાં, ઘરિ લખમી અસમાન. ૧૨
સંવત **સતરે સેં નવડોતરે**, આસૂ માસ ઉદાર,
વિજયદસમી દિન રલીયામણો, રાસ રચ્યો હિતકાર. ૧૩
સાંભલતાં ભણતાં ગુણ સાધુના, પાતક જાયે દૂર,
રસના પાવન હોઈ આપણી, વાધે પુણ્ય પડૂર. ૧૪

મેરૂ મહિધર સાગર જાં લગે, જાં લગિ સૂરિજ ચંદ,
સંબંધ તાં લગિ વાંચતાં, થાજ્યો સહૂઅ આનંદ. ૧૫

(૧) પ.સં.૭, કમલમુનિ.

(૩૧૦૭) હરિબલ ચોપાઈ ૧૭ ઢાળ ૨.સં.૧૭૩૫ સરસામાં

આદિ – શ્રી ગુરૂપય પ્રણમી કરી, ભાવ ભગતિ ભરપૂર
જસુ સાંનિધિ સુખ સંપજઇ, સંકટ નાસઇ દૂરિ. ૧
સમરૂં **સરસતિ** સામિણી, કવિયણ કેરી માય
દયાધર્મ ફલ ભાખિસું, અક્ષર આણે ઠાય. ૨
શ્રી જિનવર ધમ ઉપદિસઇ, દયા સમો નહિ કોઇ
જસુ પ્રસાદિ સુખ પામીયઇ, કીરત અવિચલ હોઇ. ૩
હરિબલ નામઇ ધીવરઇ, પાલી દયા પ્રધાન
તાસ ચરિત વખાણતાં, સુણિજ્યો ચતુરસુજાણ. ૪
દયાધરમ જે પાલિસ્યે, તે લહિસ્યે સુખસાર
આગમ **દશમે અંગમઇ**, એમ કહ્યો નિરધાર. ૫

અંત – ઢાલ ૧૭ શેત્રુંજ જાત્રા કરો એ.
ભિહું નગરીનો નૃપ થયો એ **હરિબલ** વધતઈ વાંન
દયા નિતુ પાલિયૈ એ, જેહના ફલ અસમાન
દયા નિતુ પાલિયૈ એ. ૧

*

ધી **ખરતરગચ્છ** રાજીયો એ, શ્રી **જિનચંદ** સૂરીસ,
જયવંતો વરતે સદા એ, દિનદિન અધિક જગીસ. ૧૧ દ.
ધનુ ગુણ મુનિ શશિ વત્સરે એ, **સરસે** સહર મજાર,
લલિતકીરતિ પાઠક તણે એ, સુપસાએ **સુખકાર**. ૧૨
પુણ્યહરષ પાઠક કહે એ, એહ સંબંધ રસાલ,
ભણતાં ગુણતાં વાંચતાં એ, ઘરિઘરિ મંગલમાલ. ૧૩

(૧) સં.૧૮૩૮ ભાદ્રવા વદિ ૧૦, પ.સં.૧૨–૧૫, અનંત.ભં.૨.
(૨) સં.૧૭૪૫ વર્ષે શ્રાવણ વદિ ૧૨ તિથૌ પં. **શાંતિકુશલેન** લિખિતં. છ:. પ.સં.૧૦–૧૫, અનંત. ભં.૨. (૩) સં.૧૮૮૩, પ.સં.૧૦, કૃપા. પો.૪૨.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૧૮૯–૯૨.]

૮૭૩. કેશવજી ઋષિ (લોં.)

(૩૧૦૮) દશાશ્રુતસ્કંધ બાલા. ૨.સં.૧૭૦૯

(૧) ગ્રં.૨૫૦૦, કોડાય.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૫૬૦, ભા.૩ પૃ.૧૬૨૪. આ કવિ તે અગાઉ આવેલા રૂપસિંહશિષ્ય કેશવજી (નં.૮૦૨ ક) હોવા સંભવ છે.]

૮૭૪. ધનદેવ (બૃ. ત. રાજવિજયશિ.)

કૃતિ ભુવનકીર્તિસૂરિની આજ્ઞાથી રચાયેલી છે. અને ભુવનકીર્તિસૂરિ-શિષ્ય રત્નકીર્તિસૂરિએ હસ્તપ્રત લખી છે. રત્નકીર્તિસૂરિના વૃત્તાંત માટે જુઓ જૈન ઐ. રાસ સંચય. તેમાં પ્રશસ્તિમાં કૃતિનું નામ 'ધનદેવ સ્ત્રી-ચરિત્ર રાસ' એમ આપેલ છે. ભુવનકીર્તિસૂરિ સ્વ. ૧૭૧૦માં થયા.

(૩૧૦૯) સ્ત્રીચરિત્ર રાસ સં.૧૭૧૦ પહેલાં

તાસ આજ્ઞા લહી, વાત **ધનદેવ** કહી.

(૧) લ.સં.૧૭૨૭ ભુવનકીર્ત્તિસૂરિ પટ્ટે રત્નકીર્ત્તિસૂરિભિઃ મગનલાલ બેચરદાસનો ભંડાર, ભાવનગર.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૧૮૭.]

૮૭૫. જિનવર્ધમાન (ખ. જિનરત્નશિ.)

(૩૧૧૦) ધન્નાઋષિ ચોપાઈ ૩૧ ઢાળ ૨.સં.૧૭૧૦ આસો સુદ ૬ ખંભાતમાં

અંત – ઢાલ ૩૧.

શ્રી **જિનવર્દ્ધનસૂરિ** સવાઇ, વડ **ખરતર** વરદાયજી;
કીરતિ જસ મહિમંડલ છાઇ, સૂધી જસ કમાયજી.
તાસ પરંપર શ્રી **જિનચંદા**, નવલખ વંશ દિણંદાજી;
વંછિત પૂરણ સુરતરૂ કંદા, સુવિહિત મુનિવર ઇંદાજી.
તસ પટ શ્રી **જિનરત્ન** વિરાજૈ દિનદિન અધિક દિવાજૈજી;
જસ દરસણ મિથ્યામતિ ભાજૈ, ગુણગણ કરિ ગુરૂ ગાજૈજી.
તસ શિષ્ય **જિનવર્ધમાન** જગીસૈ આસો સુદિ છઠિ દિવસૈજી;
સંવત **સત્તર** દાહોત્તર વરસૈ, **ખંભાયત** મન હરસૈંજી.
એ સંબંધ રચ્યો **મતિસારૈ**, નવમ અંગ અણુસારૈજી;
ભવિઅણ જણનૈ વાંચણ સારૈ, વિસતરજ્યો જગિ સારૈજી.

(૧) સંવત્ ૧૭૧૭ વર્ષે શાકે ૧૫૮૨ પ્રવર્ત્તમાંને પૌષ સુદિ સપ્તમ્યાં ભૃગુવાસરે શ્રી **સ્તંભતીર્થે** તીર્થે ભટ્ટારકશ્રી જંગમ જુગપ્રધાન શ્રી **જિન-વર્દ્ધમાનસૂરિ** વિજયરાજ્યે શ્રી **ખરતર**ગચ્છે વાણારિસ શ્રી કલ્યાણસાગર ગણિમણીનાં શિષ્ય વાચનાચાર્ય શ્રી **વિદ્યાવિજય**ગણિગજેંદ્રાણાં શિષ્ય પં.

કીર્તિસમુદ્રેણાલેખિ. ઈડર ભાંડારે. (૨) પ.સં.૨૩-૧૪, આગ્રા ભં. (૩) સં.૧૭૧૮ ફા.વ. અમાસ રાજનગરે લિ. પ.સં.૧૧, ચતુ. પો.૪. (૪) સં.૧૮૦૭ ભા.શુ.૧૫ ધોધૂંદા મધ્યે રામવિજય લિ. પ.સં.૨૨. જિ. ચા. પો.૭૯ નં.૧૯૪૭. (૫) પ.સં.૨૭, પ્ર.ક્ષ.ભં. (૬) પ.સં.૧૬-૧૬, આ.ક.ભં. [ડિકૅટલૉગભાઇ વૉ.૧૯ ભા.૨.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૮૦-૮૧, ભા.૩ પૃ.૧૧૪૪. પહેલાં મતિસારને નામે કૃતિ મૂકેલી અને તે જિનસિંહસૂરિશિષ્ય મતિસાર (વસ્તુતઃ જિનરાજસૂરિ જુઓ નં.૬૫૧) હોવાનો તર્ક કરેલો પરંતુ પછીથી કર્તાનામ જિનવર્ધમાન કર્યું છે અને જિનરાજસૂરિની કૃતિથી ભિન્ન કૃતિ છે એવી સ્પષ્ટતા કરી છે.]

૮૭૬. જ્ઞાનહર્ષ

(૩૧૧૧) દામન્નક ચોપાઈ ૨.સં.૧૭૧૦ નોખામાં

(૧) શ્રાવિકા સજ્જનાં પઠનાર્થં. પ.સં.૫, અભય. નં.૩૪૯૪.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૧૯૨.]

૮૭૭. જિનરત્નસૂરિ (ખ. જિનરાજસૂરિશિ.)

સ્વ. સં.૧૭૧૧.

(૩૧૧૨) ચોવીશી

આદિ –

ઋષભ ગીત શ્રીરાગ

સમરિ સમરિ મન પ્રથમ જિનં, યુગલાધરમનિવારણ સામી
નિરખીજઈ તે સફલ દિનં.
ઉપશમરસસાગર નિતનાગર, દૂરિ કરઈ પાતકમલનં શ્રી જિનરતનસૂરિ મધુકર સમં.

અંત –

રાગ ધન્યાસિરી

ચઉવીસે જિનવર જે ગાવઇ, ત્રિકરણ શુદ્ધ નિકે ભવપ્રાણી
મનવંછિત ફલ પાવઈ. ૧ ચ.
શ્રી જિનરાજસૂરિ ખરતરગચ્છ, સુહગુરૂનઈ સુપસાવઇ
રાતિદિવસ તુઝ ગુણ સમરીજઈ, એહ ભાવ મન આવઈ. ૨ ચ.
શ્રી જિનરતન તણી પ્રભુ સાંનિધિ, દિનદિન અધિકઈ દાવઇ
આરતિ રૌદ્ર ધ્યાન દુઈ પરિહરિ, ધરમધ્યાન નિતુ ધ્યાવઈ. ૩ ચ.

(૧) સં.૧૭૧૬ માધ સુદિ ૭ રવિ. લિ. પં. સોમનંદનેન બાહડ-

મેરૌ. ૫.સં.૨–૧૭, સંધ ભં. વિકાનેર. નં.૧૬૩૩.
[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૨૧૨.]

૮૭૮. રામચંદ્ર (ખ. જિનસિંહસૂરિ–પદ્મકીર્તિ–પદ્મરંગશિ.)

(૩૧૧૩) મૂલદેવ ચોપાઈ (ઐ.) ૨.સં.૧૭૧૧ કા. નવહટમાં જિનચંદ્રસૂરિ રાજ્યે

(૧) પં. દાસાજી વિરલા (?) રામચંદ લિ. સઈલા મધ્યે. ૫.સં.૨૦, ચતુ. પો.૫.

(૩૧૧૪) રામવિનોદ (ચો.) (હિંદીમાં) ૨.સં.૧૭૨૦ માગશર શુ.૧૩ બુધે.

આદિ – ૯૦ શ્રી સરસ્વત્યૈ નમઃ

સિદ્ધિબુદ્ધિદાયક સલહીયૈ, **ગવરી**પુત્ર **ગણેશ**
વિઘનવિડારણ સુખકરણ, હરષ ધરી પ્રણમેશ. ૧
શ્રી **ધન્વંતર**-ચરણયુગ, પ્રણમું ધરિ આણંદ
રોગ નસૈ જસુ નામથી, સબ જનકૌ સુખકંદ. ૨
વિવિધ શાસ્ત્ર દેખી કરી, સુખમ કરૂ અધિકાર.
રામવિનોદહ ગ્રંથ યહુ, સકલ જીવ સુખકાર. ૩

અંત – કોટિ ગચ્છ **ખરતર** પરધાન, શ્રી **જિનસિંહ** સૂરિરાજન
૨ંજે જિણ **અકબર**સાહ **સલેમ**, કરામાત દિખલાવે એમ. ૯૬
તાસ સીસ બહુગુણમણિધાર, **પદ્મકીર્ત્તિ** જસ સયલ સંસાર
તસુ પદપંકજ વિદ્યાપૂર, પ્રેતપૌ જં લગિ દૂ સસિ સૂર. ૯૭
પંડિત **પદમરંગ** સુજગીસ, નરનારી પ્રણમે નિશિદીસ
તસુ સીસૈ ભાષા કરી કહી, **રામચંદ** મુનિ જણેજ્યો સહી. ૯૮

દોહા

ગગન પાણિ કુનિ **દ્વીપ શશિ**, હિમરિતુ મગશિર માસ,
શુકલ પક્ષ તેરસિ દિને, બુધવાર જિન જસ. ૯૯
મરદાનૌ અરૂ મંડાબલી, **અકબર**સાહિ **નરંદ**,
તાસ રાજમૈ હર્ષસું, રચ્યો શાસ્ત્ર આનંદ. ૩૦૦
સૂરિ ગુણે સાચૌ સદા, જગતગુરૂ **જિનચંદ**,
પ્રબલ પડૂરે પરગડો, દીપૈ જ્યું રવિયંદ. ૩૦૧
(ઉત્તર દિસિ **ખુરસાંન** મૈ, **બન્નુ** દેસ પ્રધાન.
સજલ ભૂમિ રૈ સર્વદા, **સક્કી** સહર સુભ સ્થાન.)
પરદુખભંજણુકૈ લીયે, કીયૌ ગ્રંથ સુખકંદ,

ચિર લગિ એ રહિજ્યો સદા, જં લગિ મેરૂ દિણુંદ. ૩૦૨

(૧) પ.સં.૬૧, સં.૧૭૫૯ જોધપુર રાજસોમ લિ. જિ.ચા. (૨) સર્વ શ્લોકસંખ્યા ૩૨૬૭, અંત્ય પત્ર, નાહટા.સં. (૩) સં.૧૮૧૦ કા.શુ. ૬, પ.સં.૯૮, દાન. નં.૬૦૯.

બીજી એક પ્રતિમાં નીચેનો અંતભાગ છે તે સત્ય લાગતો નથી. ગ્રંથને પ્રાચીન બનાવવા, કર્તાને જૈનેતર બનાવવા ઘડી કાઢેલ હોય તેમ દીસે છે.

અંત – સંવત સોલહ સૈ વીસા હિમ રિતુ મગસિર માસ,
શુકલપક્ષ તેરસ દિનૈ, બુધવાર દિન જસુ. ૨૯૭
મર્દાનો અર મહાબલી, અકબર સાહિ નરિંદ,
તિસહી રાજ આનંદ સૌ, રચ્યો શાસ્ત્ર આનંદ. ૨૯૮
ઉત્તર દિશિ ખુરસાનમૈં, પંજાબ દેશ પ્રધાન,
સજ્જત ભૂમિ તહાં હૈ સદા, લેહરા સહિર સુભ થાન. ૨૯૯
પરદુખભંજણુકે લિયૈ, કીયો મિશ્ર રામચંદ,
ગ્રંથ રચ્યો હૈ સુખદા, જં લગિ ધ્રૂ રવિ ચંદ. ૩૦૦

(૪) પ્રતિ મિશ્ર કેશવદાસ સુત રામચંદ્રેણ વિરચિતે શ્રી રામવિનોદે સં.૧૭૬૧ ભા.સુ.૭ આનંદધીર રિણી લેખિ. નાહટા.સં. [હેજેજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૬૨૮) – આમાં કર્તાનામ મળેલ નથી.]

(૩૧૫) રામવિનોદ સ્વોપજ્ઞ હિંદી ટીકા ર.સં.૧૭૧૯[?] મા.શુ. ૧૩ બુધ

આદિ – અથ રામવિનોદ ગ્રંથવચનિકાગ્રંથ વાર્ત્તા લિખ્યતે. અથ પ્રથમ શ્રી ગણેશજીકિ સ્તુતિ લિખિયે હૈ. કૈસે હૈ ગણેશજી, ઋદ્ધિ-સિદ્ધિકે દેણુહાર હૈ.

અંત – શ્રી કોટિકગણ શ્રી ખરતરગચ્છે શ્રી જિનસિંહસૂરિ ભટ્ટારક કૈસે હુએ અકબર પાતિસાહકુ સાહ સિલેમ જહાંગીર તિનહૂને જિનસિંહસૂરિ ભટ્ટારકકું આપકે હાથ ઠીક દિયા તખત બૈઠાય રામાતિક હુઈ તિસકે ચેલા પદ્મકીર્ત્તિ હુયે. માહર વૈદ્યવિદ્યામૈં નિપુણ ભયે. તિસકે પાર પદ્મરંગજી હુયા તિસકા ચેલા રામ-ચંદ્ર હુયા તિસને સંવત્ ૧૭૧૯ મૃગસિર સુદિ તેરસ બુદ્ધિવારકે દન યહ ગ્રંથ ટીકા પૂરણ કિયા. ઇતિ શ્રી રામવિનોદ ગ્રંથ સંપૂર્ણ.

(૧) વર્ષે ૧૮૫૧ વૈ.શુ.૮ બુધવાસરે અશ્લેષા નક્ષત્રે દ્વિતીય પ્રહરે રામવિનોદ પૂર્ણીકૃત' **અક્ષુદાવાદ** નગરે **અજિમગંજે** ગંગા નિકટે ઋષિ ભાગચંદ લિ. પ.સં.૨૩૩-૧૧, ગુ. નં.૪૭-૫. (૨) પ.સં.૯૧, ગુ. નં. ૩૯-૩.

(૩૧૧૬) નાડીપરીક્ષા

આદિ – સુભમતિ **સરસતિ** સમરીયૈ, શુદ્ધ વિત્ત હિત આન,
પ્રગટ પરીક્ષા જીવની, લહીયૈ ચતુર સુજાણ. ૧

અંત – **સૌમ્ય** દૃષ્ટિ સુપ્રસન્ન સદાઇ ભાલીયૈ,
પ્રકૃતિ ચિત્તઇ હુ સંત દુખ સહુ ટાલીયૈ,
શીઘ્ર શાંતિ હોઈ રોગ સદાસુખ સંદહી,
નાડિપરીક્ષા એહ, કહી **રામચંદ** હી. ૩૯

(૧) જુઓ 'રામવિનોદ' નીચે (૧).

(૩૧૧૭) માનપરિમાણ ગા.૧૩

(૧) જુઓ 'રામવિનોદ' નીચે (૧).

(૩૧૧૮) સારંગધર ભાષા અથવા **વૈદ્યવિનોદ** (વૈદ્યક) ૨.સં.૧૭૨૬ વૈ.૧૫ મરોટમાં

આદિ – દોહા

શ્રી સુખદાયક સલહીયે, જ્યોતિરૂપ જગદીસ,
સફલ કરી સોભઈ સદા, શ્રી ભગવત નિશિદીસ. ૧
હેમાચલ ઔષધ કરી, જ્યું રાજૈ ભૂમાંહ,
યું **ઉમાપતિ** રાજ હૈ, પ્રણમ્યાં આપદ જાંહિ. ૨
યુગવર શ્રી **જિનસિંઘજી**, **ખરતરગચ્છ**-રાજાંન,
શિષ્ય ભએ તાકે ભલે, **પદમકીર્તિ** પરધાન. ૩
તિનકે વિનય વણારસી, **પદમરંગ** ગુણરાજ,
રામચંદ ગુરદેવકૌ, નીકૈ પ્રણમૈં આજ. ૪
સારંગધર અતિ કઠિન હૈ, બાલ ન પાખે ભેદ,
તા કારણ ભાષા કહૂં, ઉપજૈ જ્ઞાન-ઉમેદ. ૫

*

વિવિધ ચિકિત્સા રોગકી, કરી સુગમ હિત આંણિ,
વૈદ્યવિનોદ ભણ નાંમ ધરિ, યાંમૈ કીયો વખાણ. ૧૦

અંત – **સારંગધર** ભાષા કીયો, **વૈદ્યવિનોદ** રસાલ,

ભેદ જ ઇણુકે સુણત હી, પંડિત હોઇ સુચાલ. ૫૯
પહિલી કીનો **રામવિનોદ**, વ્યાધિનિકંદણ કરણ-પ્રમોદ,
વૈદ્યવિનોદ ઇહ દૂજા કીયા, સજ્જન દેખિ ખુસી હોઇ રહીયા. ૬૦
ઈસ હી પટંતર હોત હૈ જ્ઞાન, તા કારણ તુમ ભણૌ સુજાંણ,
ઈસકે પઢીયાં આદર જ્ઞાન, સકલ લોક માંનૈં રાજાંન. ૬૧

*

ગુરૂઆ **ખરતર**ગચ્છિ સિણગાર, જાંણૈ જાકું **સકલ** સંસાર,
જિનકે સાહિબ શ્રી **જિનસિંધ**, ધરા માંહિ હુએ નરસિંધ. ૬૪
દિલ્લીપતિ શ્રી સાહિ **સલેમ**, જાકું માંન્યૌ બહુ ધરિ પ્રેમ,
બહુ વિદ્યા જિનકું દિખલાય, દયાવાન કીને પતિસાહિ. ૬૫
શિષ્ય ભલે જિનકે સુખકાર, **પદ્મકીરતિ** ગુણકે ભંડાર,
તાકે શિષ્ય મહાસુખદાઇ, સકલ લોકમૈં સો જસવાઇ. ૬૬
વાચનાચાર્ય શ્રી **પદ્મરંગ**, બહુ વિદ્યા જાંનૈ ઉછરંગ,
ચિરજીવો ધૂ રવિ ચંદ, દેખ્યાં ઉપજૈ અતિહિ આનંદ. ૬૭
રામચંદ અપણો મતિસાર, **વૈદ્યવિનોદ** કીનો સુખકાર,
પરઉપગાર કારણુકે લઇ, ભાષા સુગમ જો યહ કરિ દઈ. ૬૮
રસ દ્રગ સાયર શશિ ભયૌ, રિતુ વસંત વૈશાખ,
પૂરણિમા શુભ તિથિ ભલી, ગ્રંથ સમાપ્તિ ઈહ ભાખ. ૬૯
સાહિ ન સાહિપતિ રાજતૌ, **ઔરંગજેબ** નરિંદ,
તાસ રાજમૈ એ રચ્યૌ, ભલૌ ગ્રંથ સુખકંદ. ૭૦
ગચ્છનાયક હૈ દીપતા, શ્રી **જિનચંદ** રાજાંન,
સોભાગી સિરસેહરૌ, વંદે સકલ જિહાંન. ૭૧
મરોટ કોટ શુભ થાંન હૈ, વશૈ લોક સુખકાર,
એ રચના તિહાં કિન રચી, સબહીકું હિતકાર. ૭૨
પરઉપગારી ગ્રંથ હૈ, સકલ જીવ સુખકાર,
થિર રહિજ્યૌ જાં લગિ સદા, તાં લગિ દૂ ઇક તાર. ૭૩

(૧) યતિશ્રી વણારસ **પદ્મરંગ**ગણિ શિષ્ય **રામચંદ** વિરચિતે શ્રી વૈદ્યવિનોદ ગ્રં.૩૭૦૦ લે.૧૯૦૫. પ.સં.૧૦૬, નાહટા.સં.

(૩૧૯) [+] ૧૦ **પચ્ચખાણ ગર્ભિત વીર સ્ત.** ૩૩ કડી ૨.સં. ૧૭૩૧ પોષ શુ.૧૦

આદિ – શ્રી **સિદ્ધારથનંદન** નમું, **મહાવીર** ભગવંત,

ત્રિગઢઈ બઇઠા જિનવરૂ, પરષદ બાર મિલંત. ૧

અંત – કલસ.

પચ્ચખાણુ દસવિધ ફલ પરૂપ્યા **મહાવીર** જિનદેવ એ,
જે કરઇ ભવિયણુ તપ અખંડિત તાસ સુર પય સેવએ,
સંવત **વિધિ ગુણ અશ્વિ શસિ**, વલિ પોસ સુદિ દશમી દિનઇ,
પદમરંગ વાચક સીસ ગણિવર **રામચંદ** તપવિધિ ભણુઇ. ૩૩

(૧) શ્રાવિકા **મનમાં** પઠનાર્થ. પ.સં.૨–૧૩, મારી પાસે. (૨) લિ. સં.૧૮૯૧, પ.સં.૨, લીં.ભં. નં.૩૨૦૨. (૩) પ.સં.૫–૧૦, જશ.સં. (૪) પ.સં.૨–૧૧, ગો.ના. [મુપુગૂહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૬૮, ૪૨૪, ૪૩૨, ૪૩૫, ૫૧૦).]

[પ્રકાશિત : ૧. ચૈત્ય. આદિ સં. ભા.૧ તથા ૩. ૨. અભય રત્નસાર વગેરે.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૩૦૭–૦૮, ભા.૩ પૃ.૧૩૮ તથા ૧૨૯૬–૧૩૦૧. કવિ બેવડાયેલા તે પછીથી એક કરી લીધેલ છે. 'રામવિનોદ'નો ૨.સં.૧૭૨૦ અને એના પરની સ્વોપજ્ઞ ટીકાનો ૨.સં.૧૭૧૯ મળે છે ને બન્નેમાં એક જ તિથિ-વાર છે તે આખી હકીકતને શંકાસ્પદ બનાવી દે છે. જૈન મુનિએ કોઈ જાણીતા ગ્રંથ પોતાને નામે ઉપયોગમાં લઈ લીધો હોય એમ પણ બની શકે. એટલે આ હકીકત ચકાસણીને પાત્ર છે.

'દશ પચ્ચખાણ સ્ત.'ના ૨.સં.૧૭૩૮ અને ૧૮૩૧ નોંધાયેલા તે પછીથી સુધારી લીધેલ છે.]

૮૭૯. સુમતિહંસ ઉપા. (ખ. જિનહર્ષસૂરિશિ.)

(૩૧૨૦) ચંદનમલયાગીરી ચોપાઈ ૨.સં.૧૭૧૧ ચૈત્ર શુ.૧૫ બુરહાનપુરમાં

આદિ – સ્વસ્તિ શ્રી પૂરણ સદા શ્રી **ચિંતામણિ પાસ**,
પણમિય પરમાનંદકર અવિચલ લીલવિલાસ. ૧
વીણાપુસ્તકધારિણી, **સરસતિ** શાસ્ત્રસમૃદ્ધ,
સરસ વચન રચના દિયો વરદાયિની બહુ બુદ્ધિ. ૨
કીડીથી કુંજર કરે સુખકારી શુભ મન્ન,
પ્રણમું પયપંકજ પ્રગટ શ્રી સદ્ગુરૂ સુપ્રસન્ન. ૩
ધરમધુરા દઢ ધારિયે ધરમ અનેક પ્રકાર,
સવિહું માહે સાર છે, સત્વ શીલ સંસાર. ૪

શીલે સાનધિ સુર કરે, શીલે લાભે લીલ,
શીલ સત્વ સંભાઇએ દઢ મન હુઇ વિણ ઢીલ. ૫
ચંદન ને **મલયાગરી** સત્વ શીલ બે રાખિ,
અવિચલ કીરતિ આદરી **પાર્શ્વચરિની** સાખિ. ૬
સાંભલયો **સંબંધ** એ આણી મન હઇ લોલ,
રાગ રંગ વચના વચન કવિયણ તણા કિલોલ. ૭

અંત – સત્વ સુદઢ સંભાહિઇ એ, સત્વે સહુ સિદ્ધિ હોઇ,
રાજા **ચંદન** જોઇને જોઇને સત્વ ધરો સહુ કોઇ. ૬૮
શ્રી **ખરતરગચ્છ** સોભવે હે શ્રી **જિનહર્ષ** સૂરીસ,
એ સંબંધ રચ્યો ભલે એ **સુમતિહંસ** તસુ સીસ. ૬૯
રાજસીંહ સંઘવી ભલો એ **અમીપાલ વીરપાલ,**
લોઢા ગોત્ર દીપાવીઓ હે જયતવંરા ભૂપાલ. ૭૦
અમીપાલ-નંદન જ્યોહે **વીરધવલ** કુલચંદ,
જગધવલ બંધવ સુનુ એ, **પાસદત્ત દિલિયંદ.** ૭૧
આગ્રહ **વીરધવલ** તણુ એ ચઉપઇ કીધી ઉછાહ, મ.
પારસનાથ પસાઉલઇ એ શ્રી **બરહાનપુર** માંહિ. મ. ૭૨
સંવત્ **સતર** ઇગ્યારા માહે ચૈત્ર પૂનિમ સુખદાય. મ.
સીલ તણા ગુણ ભાસિયા એ, શ્રી **સુમતિહંસ** ઉવઝાય. મ. ૭૩
સંભલતાં સંભલાવતાં એ ગુરૂઆરાં ગુણગાન, મ.
કુશલખેમ આનંદ સ્યું એ, લિખમી વધે નિદાન. મ. ૭૪

(૧) પ.સં.૮–૧૫, રત્ન.ભં. ઢા.૪૩ નં.૯૬.

(૩૧૨૧) વૈદર્ભી ચોપાઈ ૨.સં.૧૭૧૩ કા.શુ.૧૪ જયતારણમાં

આદિ – સાનિધિ જસ કવિ સા સગતિ, વિગત વચન વરદાય,
સા **સારદ** સુપ્રસન હૂયૌ, મયા કરે મહ માય. ૧
વિનયવતી વલી ગુણવતી, સતીસિરોમણી સાર,
વૈદરભી રાંણી ચરિત, પભણીસ પુન્ય પ્રકાર. ૨

અંત – ધન્યાસી.
વૈદરભીકુખિ સીપમોનાહમ, કુમર સખર અનુરૂધ,
સુરવીર વીર સામંત સોહોડૈ ભડ કુલદીપક કુલસુધ. ૧
દિનદિન ગિરૂયાના ગુણ ગાવૌ.

*

સતીયસિરોમણી સોહગસાંમિણિ **વૈદરભી** ગુણ ગાયા,
સફલ જનમ રસના પાવન થઈ, લાભ અનંતા પાયા. ૬ દિન.
શ્રી **જિનરાજ હરષસૂરિ** રાજે, શ્રી **ખરતરગચ્છરાયા**,
તાસ સીસ ગુણ ગાવે ભાવે, **સુમતિહંસ** ઉવઝાયા. ૭ દિન.
સંવત **સતર તેડોતરા** કાર્ત્તિક શુદિ ચઉદિસ સુખદાય,
શ્રી **જૈતારણ** નગરી માંહિ, **વિમલનાથ** પસાય. ૮ દિન.
સીલવંતા ગુણવંતા ગાતાં, ભરીજે પુન્ય ભંડારા,
દિનદિન સંપદા આણંદ દોલિત, સકલ સંઘ જૈકારા. ૯ દિન.

(૧) ઋષિ **રાઘવજી** શિ. ઋષિ **મનજી** લ. પઠનાર્થ" આઇ **પાંખડી** સુરત બિંદિર મધ્યે સંવત ૧૮/૩ના આસો માસે લખ્યૌ છે શનીવાસરે.[ભં.?] (૨) પ.સં.૪-૧૭, મુક્તિ. નં.૨૪૦૭. (૩) રામલાલ સં. વિકાનેર.

(૩૧૨૨) રાત્રિભોજન ચોપાઈ ૨૪ ઢાળ ૨.સં.૧૭૨૩ માગશરે વદ ૬ બુધ **જયતારણમાં**

આદિ– સુબુદ્ધિ લબધિ નવનિધિ, સુખસંપદ શ્રીકાર,
પારસનાથ પય પ્રણમતાં, વસુ જસ હુવે વિસ્તાર. ૧
શ્રી સદ્‌ગુરૂ સાંનિધિ લહી, રયણભોજનપાપ,
કહીસ સાચ વિચારશું, ભગવંત ભાખ્યો આપ. ૨

અંત– ઢાલ ૨૪ ધન્યાસી.
રાત્રિભોજનદોષ દિખાયા, દીનાનાથ બતાયાજી,
અચલ નામ તિહાં રહવાયા, દિનદિન તેજ સવાયાજી;
ધનધન જે નર એ વ્રત પાલે. ૧

*

સતરે સે તેવીસે વરસે, હેજે હીયડો હરસે જી,
મગસિર વદિ છઠિ વર બુધિ દિવસે, ચોપી કીધી સુવિસેસે જી. ૫ ધન.
શ્રી **ખરતરગચ્છ**-ગગન-દિનંદા, શ્રી **જિનહરષ** સૂરીંદા જી,
આચારજ **જિનલબધિ** મુણીંદા, ઉદયા પૂનિમચંદા જી. ૬ ધન.
શ્રી **જિનહરષ** સૂરીન્દ્ર સીસૈ, **સુમતિહંસ** સુજગીસૈ જી,
પદ ઉવઝાય ધરિ નિસિ દિવસૈ, ભાસૈ વિસવાવીસૈ જી. ૭ ધન.
વિમલનાથ જિણેસર પ્રાસાદૈ, શ્રી **જયતારણ** સુભ સાદૈ જી,
ઋદ્ધિવૃદ્ધિ સદા આણંદૈ, સંઘ સકલ ચિર નંદૈજી. ૮ ધન.

(૧) સં.૧૭૫૩ આસાઢ વ.૯, પ.સં.૧૦-૧૯, અનંત.ભં.૨. (૨) પૂજ ઋ. ખેતાજી ઋ. નારાયણજી શિ. લ. ઋ. લાલજી સં.૧૭૬૦ જેઠ સુદ ૧૧ શની. પ.સં.૧૭-૧૫, પાદરા. નં.૧૮. (૩) સં.૧૭૬૧ અહમદનગરે. પ.સં.૧૫-૧૩, ઈડર ભં. નં.૧૯૭. (૪) સં.૧૮૭૭ આષાઢ વ.૮, પ.સં. ૨૮-૧૦, ગુ. નં.૧૨-૧૫. હવે પ્રત નં.૮૮૧ ભં.૬૫. (૫) જખૌ મધ્યે. સં.૧૮૭૭ની ચોપડી રૂપે પ્રત, પ.ક.૧થી ૧૭, મુનિ સુખસાગર પાસે.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૧૪૦-૪૧, ભા.૩ પૃ.૧૧૯૨-૯૪.]

૮૮૦. અભયસોમ (ખ. સાતમા જિનચન્દ્રસૂરિ-સોમસુંદરશિ.)

(૩૧૨૩) વૈદર્ભી ચોપાઈ ૨.સં.૧૭૧૧ ચૈત્ર સુદ ૧૫

આદિ – **પાસ** જિણેસર પરગડો, દોલતિનો દાતાર,
ફલવધિ તો ઘઈ ફલવધિ, નામ જપઈ નિરધાર. ૧
સદગુરૂચરણ નમું સદા ત્રિકરણ શુદ્ધ ત્રિકાલ,
પાથરથી પૂજણ જિસે કીધો જિણ તતકાલ. ૨
યાદવકુલમંડણ જયો, **કિસન પ્રજૂન**કુમાર,
તાસ ત્રિયા ગુણ વરણવું, **વૈદરભી** વિસ્તાર. ૩
જો મુઝ વચન રસન કથા સરસ કહિવાઇ,
નહી દેવાતન દેવ મઇ, પીતલ મોલ ન જાય. ૪

અંત – ધન્યાસી. દીધી ભગવંત એ દેશના રે દેશી.

*

સંવત **સત્તર** અગ્યારોતરઈજી રે, ચૈત્રી પૂનિમ માંન,
પરતરગચ્છઈ સોહગસંપદાજી **જિનચંદ** ચઢતઈ વાંન. ૮
સોમસુંદર ગુરૂ સુપસાવલઈજી રે, કહિય કથા ભરપૂર
અભયસોમ શ્રી સંઘનઈ રે મંગલ કરૈ સનૂર. ૯

(૧) ઇતિ વૈદર્ભી ચતુષ્પદિકા. ગ. મુક્તિવિજય. પ.સં.૬-૧૫, આગ્રા ભં. (૨) પ.સં.૯-૧૩, ગુ.વિ.ભં.

(૩૧૨૪) વિક્રમચરિત્ર ખાપરા ચોપાઈ ૨૮ ઢાળ ૨૮૮ કડી ૨.સં. ૧૭૨૩ જેઠ સિરોહીમાં

આદિ – **સરસત** માતા સમરીયે, નિત પ્રતિ લીજૈ નાંમ;
ચિત માંહે જે ચિંતવૈ તે સવિ સીઝૈ કામ. ૧
પયજુગ પ્રણમી તેહના, **વિક્રમચરિત** કહેસ;
સાંનિધિ કરજ્યો માયડી, હું તુઝ વિનય વહેસ. ૨

તીર્થંકર નેં કેવલી સાધુ સતી રાજાંન;
હૂઆ ઘણા ચૌથે અરૈ, મહીયલ મોટૈ માંન. ૩
આજ વિષમ પંચમ અરૈ, લાગંતૈ કલિકાલ;
કોઈ ન **વિક્રમ** સારિખૌ, ભારી બલ ભૂપાલ. ૪
આપણ કાજ અનેક દુખ, સહેસ કોઈ દાય;
પરપીડા લ્યે પિંડમાં, સોઇ જ **વિક્રમ**રાય. ૫
પીડ ગમાવે પારકી જસ ગ્રાહક જગ માંહિ;
પરદુખકાતર જેહનો, જગ સહુ નામ કરાહિ. ૬

અંત – ઢાલ ૧૭ રાગ ધન્યાસિરી.

રાજ કરે **ઉજેણી** રાજીયોજી, એહવો પૃથિવી એક;
જિણ જગમઇં સાકો રાખીયોજી ષટ્ દરસણ સુવિવેક, રાજ. ૧
પૃથિવી ઊરણ કીધી **વિક્રમે**જી દુખીયાં ભાંજે દુખ;
દુર્જન કંટક ભાંજે નાંખીયાંજી સયણાં કીધો સુખ. ૨
વીર પછે સત્તરિ નેં ચારિસેજી વધાયો **વિક્રમ**વીર;
ભાવન્ન ઉપરિ ત્રેપન્ને સહીજી નાયક નિર્ભય ધીર. ૩
એહ ચરિત્ર શ્રી **વિક્રમવીર**નોજી, સુણતાં નવ નિધિ થાય;
ભણતાં બહુ બુધિ ઊપજેજી, ભય ભાવઠિ સવિ જાય. ૪
ચોર તણો ભય ન હુવે કદિજી, સદ્‌ગુરૂ એમ કહેઇ;
ચરિત્ત એહ ગુરૂમુખથી લહીજી, **વિક્રમ**ચરિત કહેઇ. ૫
સત્તરહ સૈ તેવીસે સમેજી, જેઠ માસ જગિ સાર,
સીરોહી નગર સુહામણોજી, ચરિત કીયૌ સુખકાર. ૬ રા.
ખરતરગચ્છ શ્રી **જિનચંદ્ર** રાજયોજી, **સોમસુંદર** ગુરૂરાય.
અભયસોમ રચના એ કરીજી **મતિમંદિર** સુખ થાઇ. ૭ રા.

(૧) પંડિત **શાંતિવિજય** લિખિતા પ્રતિરત્ન. (૧૭૬૮). સંવત્ ગ્રહ રસ અબ્ધિ ઇંદુ વર્ષે સુશ્રાવણ શુક્લ તૃયોદશ્યાં અર્કવારે એષા પુસ્તિકા લિખિતા શ્રી **વનગ્રામે**. પ.સં.૧૨–૧૫, આગ્રા ભંડાર. (૨) ઢાલ ૨૮ સર્વગાથા ૨૮૮ સં.૧૭૬૫ વૈ.વ.૮ રવિ **પાટણ** મધ્યે **ઉત્તમવિજય** લિ. પ.સં.૧૨–૧૩, રૉ.એ.સો. બી.ડી.૧૬૬ નં.૧૬૬૦. [રાહસૂચી ભા.૧.]

(૩૧૨૫) વિક્રમચરિત્ર (લીલાવતી અથવા ચોબોલી) ચોપાઈ

૨.સં.૧૭૨૪ પ્રથમ આષાડ વદ ૧૦

આદિ – શ્રી ગણેશાય નમઃ

દૂહા.

વીણાપુસ્તકધારણી, હંસાસન કવિમાય,
પ્રહ ઉગમતે નિત નમું, **સારદ** તોરા પાય. ૧
દૂઇ પંચાસે બાંધીએા, કોઈ નવો કોઠાર;
બાંધાં ભરને કાઢતાં, કિણહીં ન લાધો પાર. ૨
તો હૂંતી નવ નિદ્ધ હુવે, તો હૂંતી સહૂ સિદ્ધ,
આજ અને આગે લગે, મુરષ પંડિત કિદ્ધ. ૩
તિણ તાને સમરી કરી, કહિસું **વિક્રમ** વાત;
મેં તો ઉદ્યમ માંડીએા, પૂરો કરસ્યે માત. ૪
મોને કિણહીં ન છેતર્યો, મે જગ ઠગ્યા અનેક,
મોકલિ જુગ મેં છેતર્યો, રાજા **વિક્રમ** એક. ૫
ચઊબોલે રાંણી ચતુર, શીલવતી સુષકાર;
વિક્રમ પરણી જિણ વિધ્યે, કથા કહિસ નિરધાર. ૬

અંત – ઢાલ ૧૭મી સામી સુહાકર શ્રી સેરીસે – એ દેશી.

*

અતિ ઘણે હરષે વિમાન બેસી, **ઉજેણી** કુસલ ગયા,
દેઇ વધાઇ ધવલ ગાઇ, સગલ સામેલા થયા,
રાજા પ્રજા સવિ આઇ નમીઆ, થઈ હિઆમાં રંગરલી,
લીલાવતી સ્યું રાય **વિક્રમ** ચીંતવી આસ્યા ફલી. ૩
કલિયુગ માંહિ **વિક્રમરાયનો**, સોહગ સુંદર મહિમા વાજનો
જેહનઇ સાનિધિ દેવ સદા કરે, આગલિ ઉભા આપદ અપહરે

ત્રૂટક

અપહરે આપદ ચરિત્ર સુણતાં નાંમથી નવનિદ્ધ મિલે
ખરતરગછે શ્રી **જિનચંદ** સદગુરૂ સેવતાં વંછિલ ફલે
સતરે ચઉવીસે કિસન દશમી, આદિ આષાઢ સહી,
વાચનાચારિજ **અભયસોમે** **મતિમંદિર** કાજે સહી. ૪
(પા.) **સતર ચૌવીસે** વર્ષ તે જાણુ એ, માસ આસાઢ મહિપતિ રાણુ એ;
કૃષ્ણદશમી સુગુરૂ વિચાર એ, સંક્ષેપે કહ્યો મેં આચાર એ. ૮

ત્રૂટક

આચારીજ શ્રી મનવિનોદે વાત કહી ચિતહાર એ,
અભયસોમ ગુરૂપસાઇ કીયો તે જયજયકાર એ.

(૧) પુંગેલી ગ્રામે સં.૧૭૬૪ વૈ.વ.૧૩. પ.સં.૮–૧૬, ગો.ના. નં.૧૬૭. (૨) લ. ઋ. વદીચંદ કવામપુર મધ્યે સં.૧૮૭૨ ચૈ.શુ.૧૨. પ.સં.૧૦–૧૮, ઝીં. પો.૪૧ નં.૨૧૮. (૩) સં.૧૮૫૬ શાકે ૧૭૨૧ માધ શુ.૩ સોમે અદડા મધ્યે શ્રી ચંદ્રપ્રભુ પ્રસાદાત્ લિ. મુનિ જિણચંદ. પ.સં.૧૫–૧૫, મ.જૈ.વિ. નં.૪૯૭. (૪) પ.સં.૧૯–૧૨, ઘોઘા ભં. દ્વા. ૧૬ નં.૧૨. (૫) પ.સં.૮, અભય. પો.૧૧ નં.૧૦૭૫. (૬) ચોબોલી ચોપઈ પં. તિલકવિજય શિ. નરેંદ્રવિજય શિ. જસવિજય લિ. પ.સં. ૧૩, અભય. નં.૩૮૩૩. (૭) પ.સં.૧૧, જિ.ચા. નં.૨૦૦૯. (૮) સં. ૧૯૭૫ વૈ.શુ.૭ લિ. રિષ કુસના ડડાપુર મધ્યે. પ.સં.૧૪–૧૩, મ.જૈ.વિ. નં.૪૭૭. (૯) સં.૧૮૬૭ મૃગસર સુદ ૩ ગુરૂ લિ. નિભાજનયરે. પ.સં. ૧૩–૧૫, વિ.ને.ભં. નં.૪૪૬. (૧૦) સં.૧૮૭૭ ફા.શુ.૧૦ બુધે ખરતર-ગચ્છે ભટ્ટારકયા ગુરૂ અમરચંદ શિ. મનસંઘ શિ. ...ચંદ લિ. જમીદાર રૂગ...ખાનજી આક કપુરખાનજી. પ.સં.૩૪–૯, અશુદ્ધ, મો.સુરત પો.૧૨૬. (૧૧) સં.૧૮૭૬ પ્ર.ચૈ.વ.૪ લિ.પદ્મહંસેન ભત્રીજ ફરસહંસ વાંચનાર્થ. પ.સં.૧૮–૧૩, વિ.ને.ભં. નં.૪૫૭૫. (૧૨) લ. કૃષ્ણનગર મધ્યે. બૃ. ખ. ગચ્છે જિનલલિતસૂરિ શાખાયાં તેના શિ. કૃપારામ શિ. શિવચંદ લિ. પ.સં.૨૬–૯, ગુ. નં.૫૫–૨૪. (૧૩) ભાં.ઇ. સને ૧૮૭૭–૭૮ નં.૪૫. (૧૪) ચૌબોલી ચોપઈ સંપૂર્ણ સં.૧૭૮૮ ફા.શુ.૧૪ લિ. અહિપુર મધ્યે. પ.સં. ૯, જયપુર. (૧૫) ઇતિશ્રી વિક્રમચરિત્ર સંપૂર્ણ. સંવત ૧૭૯૬ના વર્ષે માસ વૈશાખ સુદ ૫ દને ભોમ્યવાસરે. શ્રીરસ્તુ કલ્યાણમસ્તુ ઉદેંવિજય લષિતં વાસા નગરે શ્રી છ. પ.સં.૧૫, ગુ.વિ.ભં. (૧૬) ઇતિશ્રી ચોબોલા વિક્રમ ચોપાઈ સંપૂર્ણ. લિષતં વિવેકસાગર લાવા ગ્રામે. પ.સં.૧૦–૧૭, આ.ક.ભં. (૧૭) લિ. પુણ્યભાગ રશી માણિક્યસાગરેણ. પ.સં.૧૫–૧૨, આ.ક.ભં. (૧૮) સં.૧૭૩૨ વર્ષ ફાગણ વદી પુનીમ દિને શનીવારે મુનિ કૃતેકુશલ લિ. દેવપૂરનગરે. ઉદયપુર ભં. (૧૯) સં.૧૭૬૨ વૈશાખ વદ ૫, પ.સં.૮, પ્રે.ર.સં. (૨૦) સં.૧૮૧૯ કાર્તિક વદ ૬ શનિવાસરે સકલ-પંડિતશિરોમણી પંડિત શ્રી મોહનવિમલગણી તત્શિષ્ય લાભવિમલેન. પ્રે.ર.સં. (૨૧) સં.૧૮૨૦ના વર્ષે શાકે ૧૬૮૫ પ્રવર્ત્તમાને ભાદ્રપદ માસે કૃષ્ણપક્ષે ત્રીતિય તિથૌ રવૌ વાસરે શ્રી ગોંડલ ગ્રામે લિપીકૃતં. ઋષિ ભૂદરજી તતશિષ્ય કર્મસી વાચનાર્થે લષીતં. શ્રીરસ્તુ કલ્યાણમસ્તુ શ્રીયોમીદં. શ્રીરસ્તુ. પ.સં.૯–૧૬, ભાવ.ભં. (૨૨) સં.૧૮૪૪ દુતિય શ્રાવણ સુદિ

૧૩ સૂર્યવારે શ્રી મેડતાનગરે લિ. પં. જિણવિજૈ ભ્રાતા પં. આણંદવિજૈ અર્થે. પ.સં.૧૭, પ્ર.કા.ભં. વડોદરા. (૨૩) સં.૧૮૮૨ વર્ષે મિતિ જ્યેષ્ઠ કૃષ્ણ તિથૌ ૧૦ ગુરૂવાસરે લિષતં ઋષિઃ ચતુર્ભુજ સરવાડ મધ્યે. ગુલાબવિજય ભંડાર ઉદયપુર. (૨૪) સં.૧૭૫૧ વૈશાખ સુદિ ૩ દિને લિ. પં.લાલચંદમુનિના. પ.સં.૫-૨૧, જૈ.શા.અમ. દા.૧૩. (૨૫) પ.સં.૧૫, પ્ર.કા.ભં. [જૈહાપ્રોસ્ટા, મુપુગૂહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૧૫૨, ૨૪૫, ૬૨૪).]

(૩૧૨૬) [+] માનતુંગ માનવતીની ચોપાઈ ૧૪ ઢાળ ૩૦૦ કડી
૨.સં.૧૭૨૭ અસાડ શુ.૨ ગુરુ

આદિ –

દૂહા.

પ્રણમું માતા **સરસતી**, પ્રણમું સદગુરૂ-પાય;
મૂરખથી પંડિત કરઇ, જસ જગમેં કહિવાય. ૧
કથા સરિસ ને કવિવયણ, કેલવીઆ બહુ મિઠ;
સાકર દ્રાખ અમી થકી, મૈ તો અધિકા દિઠ. ૨
ધરમ અનેક પ્રકાર છે, સાચ સમો નહિ કોઇ;
બોલણહારો સાચના, વિરલો કોઈક જોઈ. ૩
માનવતી વાંકો કહ્યો, સમો હુઉ અવસાંણ;
માનતુંગ આગલિ મેલ્યાં, તણુનો રહીયો માંણ. ૪
કહુ કથા હિવ તેહની, જિમ હુઇ જ્યાં માહિ;
સાવધાન થઈ સાંભલો, સુરતા મન ધન વાહિ. ૫

અંત –

ઢાલ ૧૪ ધન્યાસી.

રાજા સાંભલિ સાધુમુખઇ રલી, પાંમી વિસમો ચિતઇ મનરલી;
દેખી મહિમા સાચ તણી કરઇ, સંસારના તે સુખ પામી સયલ
ભવસાગર તરઇ. ૧
સંવત્ **સતરૈ સતવીસે** ધુરૈ, સુદિ આસાઢ બીજ દિનૈ ગુરઇ;
ખરતર સદગુરૂ **જિણચંદ** જયકરૂ, તેહનૈ સજૈ સોહગસુંદરૂ. ૨
સુંદરૂ **સોમસુંદર** પ્રસાદૈ, **અભયસોમઇ** ણિ પરિ કહૈ;
એ સરસ કહિનૈ કથા દાખી, ભેદ **મતિમંદિર** લહૈ. ૩

(૧) સંવત ૧૭૮૬ વર્ષે ફા.વ ૨ પં. પૂરણપ્રભ લિ. ધાણાવસ મધ્યે. પ.ક.૧૧૫થી ૧૨૩, એક ગુટકો, અનંત. ભં.૨. (૨) સં.૧૭૫૧ ફા.શુ.૧૪ ખેગડા ગચ્છે **જિનસુંદરસૂરિ** રાજ્યે. પ.સં.૭, જય. પો.૬૭.

(૩) સં.૧૭૮૦ ચૈ.શુ.૪ સરસા મધ્યે લિંદુરાજેન લિ. પ.સં.૬, જય. પો.૬૭. (૪) સં.૧૭૯૯ ચૈ.શુ.૧૩ બીકાનેર મધ્યે. પ.સં.૧૨, જય. પો. ૬૯. (૫) સં.૧૭૮૦ કા.શુ.૭ શુક્ર મુલતાણ મધ્યે ભુવનવિશાલ લિ. પ.સં.૧૦, જિ.ચા. પો.૮૨ નં.૨૦૬૭. (૬) ગ્રં.૩૦૦, સં.૧૭૮૫ શ્રા.શુ.૫ પં.અયાવલભ લિ. પ.સં.૯, જય. પો.૬૬. (૭) સં.૧૮૬૦ આ.શુ.૬ પાલી મધ્યે. પ.સં.૯, કૃપા. પો.૪૨ નં.૭૪૬. (૮) સં.૧૮૭૯ મીતી જેઠ વદ ૨. પ.સં.૧૩-૧૪, વિ.ને.ભં. (૯) સં.૧૮૨૭ શાકે ૧૬૯૩ ભાદ્ર.વ.૧ ચંદ્રવાસરે પં. દોલતહર્ષ શિષ્ય અયાહર્ષ લિખિતં છાત્ર રૂપજી તસ્ય વાચક ચિરંજીવો. રા.એ.સો. મુંબઈ. (૧૦) સં.૧૮૪૭ ફા.શુદિ ૩ સોમવારે. પ.સં.૧૫-૯, ગુ. નં.૧૩-૨૩. (૧૧) લિ. મથેન અયાનંદ બિકમનગરે સં.૧૭૯૫ કા.શુ.૮. રા.એ.સો. મુંબઈ. (૧૨) ગુ.વિ.ભં. (૧૩) વિદ્યા. (૧૪) સં.૧૭૮૨ મિતિ કા.સુ.૯ બુધૌ લિષીતં પં. સંતોષ્યવિજય રૂણિજ્ય મધ્યે. ઉદયપુર ભં. (૧૫) લીં.ભં. [મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૫૮૮).]

[પ્રકાશિત : ૧. રાજસ્થાન ભારતી, ભા.૧૨ અં.૧.]

(૩૧૨૭) વસ્તુપાલ તેજપાલ ચોપાઈ ૨.સં.૧૭૨૯ શ્રાવણ

આદિ – જિનવાણી મુખિ સારદા, પ્રણમું તોરા પાય;
ધ્યાંન ધરૂં ચિત લાઇનૈ, સુપ્રસન થાજ્યો માય. ૧
તુંગીનયર વખાંણીયા, શ્રાવક શ્રી ભગવંત;
શ્રેણિક કોણિક સારિખા, દસ ઉપાસક તંત. ૨
જયવતી સુલસા જિસી, વલિ રેવતી ઉદાર;
ભાવ ભલેરઇ શ્રાવિકા, સૂત્ર માંહિ અધિકાર. ૩
આજ ઘણું પંચમ અરઉં, જોર વહઇ અસરાલ;
ઇણ માંહે જિણ નામ ગઉ, કીધઉ તે ઢીયાલ. ૪
કરઇ એક કર જૂતિ જે, તેહનઉં નામઉ થાઇ;
સગલી કરણી જે સમથ, જગ જસવાસ કહાઇ. ૫
જિનસાસન જગિ સોહકર, વસ્તુપાલ તેજપાલ;
તે હૂંઆ ઇણ પંચમઇ, કહિસું વાત રસાલ. ૬
ગરવ કરઇ કેઇ માંનવી, મ્હેં વડા સંસારિ;
લહુડ વડાઇ કર્યું નહી, ગુણ વણ નિરધાર. ૭
જાતિ ભલી તઉ પિણ ઇહાં, રાતિ વડી કહિવાઇ;

જગ માહે કરતૂતિથી, વદીઅઇ વડપણ માહિ. ૮
કુણ માતા કુણ છૈ પિતા, કેહી ઘરની આથિ;
જાહુ પામઇ સંસારમઇ, હુવઇ પુણ્ય જસુ હાથિ. ૯

અંત – સરગ પુહતા તિહાં કિણ સુખૈ, ઇહાં થકી જે કિયૌ સાથિ રે;
ઓછ નહી કાઇ કરણીયેં, ભરિ ભરિ લે ગયો બાથ રે. ૬ બો.
પાર્શ્વ **તેજલ** ગુણે પ્રગટીયેં, દૂસરો પૂનિમચંદ રે;
કુલ ઉજવાલણ કરણીયેં, માત **કવરાં** કેરૌ નંદ રે. ૭ બો.
તેજલ રાજ આંના ઘરે, મંત્રિ મહા સિરદ્દાર રે;
અમર હૂઆ જગ માંહિ જે, કલિજુગ વિસમી અવાર રે. ૮ બો.
પોરવાડ વંસૈ એ ધીગૈ ધડૈ, કુણ જગિ કીજૈ એહની સમવડૈ,
ગુરૂમુખિ સંભલિ લોકમુખૈ સુણી, ચરિત થકી પિણ રાસ કહ્યું ભણી;
કહ્યા ૪ ભણિનૈ રાસ રંગૈ, **સતરહ સૈં ગુણતીસ** એ,
શ્રાંવણૈ **ખરતરૈ** ગચ્છ સોહૈ, શ્રી **જિણચંદ** અધીસ એ,
વાંચનાચારિજ **સોમસુંદર અભયસોમૈ** ઉપદિસી,
એ કથા સુંદર **મતિમંદિર**, સગુણને હીયડૈ વસી. ૧

(૧) સંવત ૧૭૪૧ જેષ્ઠ સુદિ ૮ રવિ. પં. **ધર્મસાગર** ચિરં કેસર વાંચનાર્થં **સોઝિત** મધ્યે પં. **રંગસમુદ્રેણ** લિ. પ.સં.૭–૧૯, વિ.ને.ભં. નં.૩૩૦૨. (૨) સં.૧૭૩૬ જે.વ.૧૪ **અમિલવા** ગામે **રંગસમુદ્ર** લિ. પ.સં.૭, જિ.ચા. પો.૮૦ નં.૧૯૭૨.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૧૪૨–૪૭, ભા.૩ પૃ.૧૧૯૫–૯૯.]

૮૮૧. ઉત્તમચંદ (ત. વિજયદેવસૂરિ–વિદ્યાચંદ્રશિ.)

(૩૧૨૮) ઉપધાન વિધિ સ્તવન ૨.સં.૧૭૧૧ શ્રાવણ સુ.૧૦ ગુરુ વિજાપુર

આદિ – **સરસતિ સારદા** રે, સીસ નમી ગુરૂપાય રે,
ઉપધાનવિધિ ભાવે ભણુ રે, સાંભલતાં સુખ થાય રે;
શ્રી અરિહંતની શીખડી રે. ૧

અંત – **બીજાપુર**મંડણ શ્રી **જીરાઉલ પાસ**,
મઇ તાસ પસાઇ તવન રચ્યુ ઉલ્લાસ,
ભણુસઇ નઇ ગુણસઇ સાંભલસઇ નરનાર;
ઉપધાન આરાધ્યાનૂં ફલ બેઠાં ઘરબારિ, ૮
સંવત **સત્તર** વરસઇ **એકાવરશ** સાર;
શ્રાવણ સુદિ દશમી દિવસૈ ગુરૂ તે વાર,

પંડિત **વિદ્યાચંદ** સીસ કહઇ કર જોડી;
એ તવન ભણુસઇ તેહ ઘર સંપતિ કોડ. ૯

કલસ.

ઇય **પાસ** જિનવર ભવિકદુખહર **વીજાપુર**મંડણ ધણી,
મનિ આસ પૂરઇ પાપ ચૂરઇ જાસિ જગિ કીરત ઘણી;
તપગછનાયક મુગતિદાયક શ્રી **વિજયદેવ** સૂરીસરો,
વર વિબુધ **વિદ્યાચંદ** સેવક **ઉત્તમચંદ** મંગલ કરો. ૧૦

(૧) ઇતિશ્રી ઉપધાન વિધિ સ્તવન સંપૂર્ણ સંવત્ ૧૮૦૧ વર્ષે મતી પોસ વદિ ૭ ને ૦)). પ.સં.૭-૧૪, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૧૬૧. (૨) સં.૧૮૩૬ પો.વ.૪ સોમે. પ.સં.૬-૧૨, હા.ભં. દા.૮૩ નં.૧૦૪. [મુપુ-ગૂહસૂચી, હેજીજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૩૬૩).]

(૩૧૨૯) વીશી

આદિ – પુરોહિતીઆની ઢાલ.

શ્રી **સીમંધિર** મુઝ મનિ માંનીઉ જી, પરઉપગારી પરધાન રે,
આસ્યાપૂરણ એ જિન ઉલગઉ રે, જિઉં પામઉ અવિચલ
થાન રે. ૧ શ્રી.

અંત – રૂખમણી વર વખતિ મિલ્યોજી, તઉ પહુતી સઘલી આસ રે,
ઉત્તમચંદ માગઇ એતલઉં જી, કરયો તુહ્મારો દાસ રે. ૫ શ્રી.

(૧) પ્રતમાં મહાભદ્ર ગીત સુધી છે, પછી નથી, પ.સં.૩-૧૭, જશ.સં. [પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૧૪૨, ભા.૩ પૃ.૧૧૬૪-૬૫. 'વીશી' આ જ ઉત્તમચંદની હોવાનું નિશ્ચિતપણે ન કહી શકાય.]

૮૮૨. કમલહર્ષ વા. (ખ. જિનચંદસૂરિ-માનવિજયશિ.)

(૩૧૩૦ ક) + જિનરત્નસૂરિ નિર્વાણ રાસ (ઐ.) ૪ ઢાલ ૨.સં.૧૭૧૧ શ્રા.શુ.૧૧ શનિવાર આગ્રામાં

આદિ – **સરસતિ** સામણિ ચરણકમલ નમી, હીયડઇ સુગુરૂ ધરેવિ,
શ્રી **જિનરતન** સૂરીસર ગુરૂ તણા, ગુણ ગાઉં સંખેવિ. ૧

અંત – સંવત **સતરઇ સય** ભલઇ, ઇગ્યારે હો શ્રાવણિ વદિ સાર,
સોમવાર સાતમ દિનઈ, સોભાગી હો પહલે પહર મઝાર.
નિરમલ ચિત્ત નવકારનઉ, મુખિ કહતાં હો ધરતા શુભ ધ્યાન
શ્રીપૂજ્યજી સંવેગી હો, પહુંતા અમર વિમાન.
શ્રાવણ સુદિ ઇગ્યારસઇ, થિર શુભ થાવર વાર હો

માનવિજયસીસ ઈમ ભણઇ, કમલહરષ સુખકાર.
અતિ જયવંતુ આગરઇ, ખરતર સંઘ સુખકાર
સુખસંપત દેજ્યો સદા, ધરિ મન શુદ્ધ વિચાર.
ભણતાં ગુણતાં ભાવ સ્યું, રાસ સરસ ઇકચિત્ત
નવનિધિ સિદ્ધિ મહિમા વધઇ, થાયઇ જન્મ પવિત્ર.

(૧) સં.૧૭૧૧ કા.શુ.૭ સોમે લિ. પાટણ મધ્યે માનજી કરમસી-કસ્ય લિ. સાધ્વી વિદ્યાસિદ્ધિ સાધ્વી સમયસિદ્ધિ પઠનાર્થે. પ.સં.૩, મહિમા. પો.૮૬. (૨) મુનિ જીવણજી લિ. પ.સં.૫, અભય. નં.૩૬૧૦.

પ્રકાશિત : ૧. ઐતિહાસિક જૈન કાવ્યસંગ્રહ પૃ.૨૩૪-૪૦.

(૩૧૩૦ ખ) દશવૈકાલિક ૧૦ અધ્યયન સ્વાધ્યાય ૨.સં.૧૭૨૩ સોઝત

(૧) સં.૧૮૪૧ આષાઢ શુ.૧૪ પં. કીર્તિહેમ લિ. પત્ર, અભય. નં.૨૧૬૦. (૨) પ.સં.૧૮, ૧૨મું નથી, અભય. પો.૧૭. (૩) મહિમા. પો.૧૭.

(૩૧૩૧) ધન્ના ચોપાઈ ૨.સં.૧૭૨૫(૫૨?) આસો શુ.૬ સોઝતમાં

આદિ –

દૂહા

વરધમાન જિનવર નમું, જગનાયક જિનરાજ,
વરતમાન તીરથધણી, સુખ આપઈ સિરતાજ. ૧
અતુલીબલ આગઇ હૂયા, સરિખા જિન સુવિદીત,
વિણ ઉપગારી વીર સુ, અવિહડ અધિકી પ્રીતિ. ૨
દાન સીલ તપ ભાવના, ચ્યાર ભેદ ચઉસાલ,
ભગવંત સઇ-મુખ ભાખીયાં, જાણઇ બાલગોપાલ. ૩

*

પરસંગઇ ધન્ના તણઈ, સાલિભદ્ર વિરતંત,
તે વિણ કહિસ્યું આગલઇ, સુણિજ્યો મન એકંત. ૭

અંત – બાણ નયણ વારિધિ શશિ વરસઇ, આસુ સુદિ છઠી દિન સરસઈ
સોહિત નગર સદા સુખ થાયઇ, ધરમનાથ જિનવર સુપસાઈ.૧૧
ચઉરાસી ગચ્છમઈ સિરદાર મોટઉ, ગણ ખરતર સુખકાર,
વાધઈ દિનદિન અધિકઇવાનઇ, મહિયલ ચાવા મહિપતિ માનઇ.૧૨
સગલઇ તેજપ્રતાપ સવાયા, વરતમાન ખરતર ગણરાયા,
યુગવર શ્રી જિનચંદસૂરીસ, ભટ્ટારક વધતઇ સુજગીસ. ૧૩
વિદ્યા ચવદ તણા ભંડાર, તે જાણઇ સગલઉ સંસાર,

સોભાગી મહિમા સિરતાજ, ગચ્છનાયક હૂયા **જિનરાજ.** ૧૪
તાસુ સીસ ગરૂયા ગુણ જાણુ, **માનવિજય** વાચક પરધાન,
તાસુ સીસ વાચક સુવિચારી, **કમલહરષ** પભણઈ હિતકારી. ૧૫
મુનિવર **ધન્ના**નઉ વિરતંત, થાયઈ સુખ સુણતાં એકંત,
આણંદલીલા પૂજઈ આસ, સંપતિ યશ વાધઈ સુવિલાસ. ૧૬
ભવિયણ દાન **ધના** જિમ દીજઈ, ભાવઈ વલિ ભાવના ભાવીજઈ
ઇહભવ પરભવિ દાનપ્રભાવઇ, પગિપગિ ફીરતિકમલા પાવઇ. ૧૭

(૧) સં.૧૭૮૧ વા. **આનંદ**હંસગણિ લિ. **સાધ્વી રામા આણંદા** પઠનાર્થં **બીલાડા** મધ્યે કાતી સુદ ૧૫. પ.સં.૩૯-૧૩, યશોવૃદ્ધિ. પો.૫૦.

(૩૧૩૨ ક) પાંડવચરિત્ર રાસ ૨.સં.૧૭૨૮ આસો વદ ૨ રવિ મેડતામાં

અંત – શ્રી **ખરતર**ગચ્છ દીપતા જયવંતા શ્રી **જિણચંદો** રે,
સકલગુણે સોહામણા, દરસણથી જનવે દંદે રે. ૧૦ પાં.
વષતાંવર વિદ્યાનિલા વલી ગુણ છત્રીસ નિધાનો રે,
ચંદ્ર જિસ્યો ચઢતી કલા પૂરે યશ યુગપરધાનો રે. ૧૧ પાં.
પરગટ પાટપરંપરા ગચ્છનાયક શ્રી **જિનરાજે** રે,
તાસુ સીસ વાચકવર સિરિ **માનવિજય** શિરતાજે રે. ૧૨ પાં.
તાસુ સીસ વાચક કહે ગણિ **કમલહર્ષ** હિત કાજે રે,
ચઉપી **પાંડવચરિત**ની તે સુણતાં ભાવઠ ભાજે રે. ૧૩ પાં.
પાંડવના ગુણ ગાવતાં લહીએ વિદ્યા સુવિલાસો રે,
હરષ અધિક વધતાં હુવે જગમે વાધે યશવાસો રે. ૧૪ પાં.
મુનિ જે જીવદયા ક્ષમા પાલે ઈણ પંચમ આરે રે,
ત્રિકરણ સુધ્ધે વંદિને જાઉ તેડને બલિહારો રે. ૧૫ પાં.
સંવત **સતરે** સે ભલે વરસે વલિ **અઠાવીસે** રે,
આસૂ વદ દ્વિતિયા તિથૈ રવિવારે અધિક જગીસે રે. ૧૬ પાં.
મોટે નગરે **મેડતે શ્રી શાંતિનાથ** સુપસાયો રે,
પૂરિ કીધી ચઉપઇ સુણતાં થિર દોલત થાયે રે. ૧૭ પાં.

(૧) ચેનસાગર ભં. ઉદયપુર. (૨) માણેક.ભં. (૩) વિવેક.ભં.

(૩૧૩૨ ખ) અંજના ચોપાઈ ૨.સં.૧૭૩૩ ભા.શુ.૭

(૧) **ગારવદેસર** મધ્યે લિ. પ.સં.૧૩, મહિમા. પો.૩૬.

(૩૧૩૩ ક) આદિનાથ ચોપાઈ

(૧) રામલાલ સં. બિકાનેર.

(૩૧૩૩ ખ) રાત્રિભોજન ચોપાઈ ૨.સં.૧૭૫૦ માગશર લુણકરણસરમાં

આદિ – શ્રી **વરધમાન** જિણ વંદિયે, અતુલબલિ અરિહંત,
મદ પ્રમાદ ભય અઢાર દૂષણુ, વરજિત અતિશયવંત. ૧
મન સુધ **સારદ** માતનો, ધરતાં નિશદિન ધ્યાન,
કાલિદાસ પર કવિ હવો, આઉ જાણો ઉપમાન. ૨
પંચ મહાવ્રત પરગડા, ભાષ્યા શ્રી ભગવંત,
શિવસુખના દાયક સહુ, અનુક્રમે એકંત. ૩
છમ છઠો પિણ વ્રત છે, રાત્રિભોજન રૂપ,
વીર જિણંદ વખાંણીયો, દાખું તાસ સરૂપ. ૪

અંત – રાત્રે ભોજન ટાલો ભવિયણુ રે, શ્રાવકનો આચાર,
વ્રત ક ફલ દીસે ઇણ વ્રતના રે, સા સોનીહી લગાર. ૯
શ્રી **ખરતરગછનાયક** દીપતો રે, **શ્રી જિનચંદ** સુવરતમાન,
દિનદિન વધતી કલા રે, શિશિ જિમ વિસવાવીસ. ૧૦
શ્રી વાચક **માનવિજય** નામે વડા રે, તાસુ શીષ સુખદાય,
વાચક **કમલહર્ષે** કહ્યો રે, એ સંબંધ ઉદાર. ૧૧
અધકા ઓછો ઇહાં આણીયો રે, મિછામિ દુક્કડ તાસ,
ભણતાં સુણતાં ભાવે ધરિ ભલે રે, વાધે વિદ્યાવિલાસ. ૧૨
સતરે સે પચાસે વચ્છરે રે મનરંગ મગસર માસ,
લુણકરણસરમેં કીધી ચોપાઈ રે, મન ધર અધકા ઉલાસ. ૧૩
જ્યું લગ વસુધાસાગર તાં લગે રે, અવિચલ રહેજ્યો એમ,
રાત્રિભોજન વ્રત પાલ્યાં થકાં રે, દિનદિન લહીયે ખેમ. ૧૪

(૧) ૫.સં.૬–૨૭, વિ.ને.ભં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૫૩ તથા ૩૮૫, ભા.૩ પૃ.૧૨૬૧ તથા ૧૩૪૭-૪૯. ત્યાં પહેલાં 'પાંડવચરિત્ર રાસ' ભૂલથી કવિના ગુરુ માનવિજયને નામે મુકાયેલી, જે પછીથી સુધારી લીધું છે. એ કૃતિની ૨.સં. ૧૭૨૮ બતાવ્યા પછી ૧૭૩૮ અપાયેલો તે છાપભૂલ જણાય છે. 'ધન્ના ચોપાઈ'નો ૨.સં.૧૭૨૫ જ યોગ્ય જણાય છે.]

૮૮૩. ભાણવિજય (ત. મેઘવિજય–વૃદ્ધિવિજયશિ.)

આ કવિના શિષ્ય લાવણ્યવિજયે સં.માં 'દ્રવ્યસપ્તતિકા' રચેલ છે.

(૩૧૩૪) [+] વિજયાણંદસૂરિ નિર્વાણ સજ્ઝાય (મૈ.) ૪૩ કડી ૨.સં. ૧૭૧૧ ભા.વ.૧૩ ભોમ બારેજમાં

આદિ – સરસતિ સામિની મનિ ધરી, પ્રણમી નિજ ગુરૂપાય,
ગચ્છપતિના ગુણ ગાયતાં, પાત્યક દૂર પલાય. ૧
શ્રી **હીરવિજય**સૂરિ પટધરૂ, શ્રી **વિજયસેન** સૂરિંદ,
શ્રી **વિજયતિલક** પાટે જયો, શ્રી **વિજયાણંદ** મુણિંદ. ૨
સાહા **શ્રીવંત**કુલ-દિનકરૂ, **શિણગારદે**-માત-મલ્હાર,
પ્રાગવંશ દીપાવીઓ, સકલસૂરિશિણગાર. ૩
ગામ નગર પુર પટ્ટણેં, કીધા વિવિધ વિહાર,
ચોમાસું પશ્ચિમ કરેં, **ખંભાતે** ગણુધાર. ૪

અંત – સંવત શશિ શશિ મુનિ શશિ, ભાદ્રવા વદિ ભોમવાર રે,
તેરસ સજ્ઝાય રચ્યો ભલો, **બારેજે** જયકાર રે. ૪૧ જ.
એહ સજ્ઝાય નિત જે ભણેં, તસ ઘરિ મંગલમાલ રે,
સાંભલતાં સુખસંપદા, આપે ઋદ્ધિ વિશાલ રે. ૪૨ જ.
વાચકશિરચૂડામણી, શ્રી **મેઘવિજય** ઉવજ્ઝાય રે,
શ્રી **લબ્ધિવિજય** બુધરાજીઓ, સીસ **ભાણુવિજય** ગુણ ગાય રે. ૪૩ જ.

(૧) પ.સં.૨–૧૩, જશ.સં.
[પ્રકાશિત : ૧. ઐતિહાસિક સજ્ઝાયમાલા ભા.૧.]

(૩૧૩૫) શોભનસ્તુતિ બાલા. સં.૧૭૧૧ લગભગ
(૧) ગ્રં.૭૫૦, પ.સં.૨૧, હા.ભં. દા.૪૮ નં.૭.

(૩૧૩૬) મૌન એકાદશી સ્ત. ૭૨ કડી સં.૧૭૩૭ વૈ.શુ.૩ ખંભાતમાં
આદિ – દૂહા.
સરસતી ભગવતી મનિં ધરી, પ્રણમી નિજ ગુરૂપાય,
કલ્યાણુક જિનજી તણાં, થુંણતાં મન થિર થાય. ૧
દોઢશો કલ્યાણુક હુઆં, નેઉ જિનનાં જેહ,
માગસિર સુદિ ઇગ્યારસિં, દસ ખેત્રેં સુણો તેહ. ૨

અંત – એકાદશી મહિમા ઘણો, કહેતાં ન લાભે પાર, લ.
ગ્રંથાંતરથી જાણયો, વિધિનો વિશેષ વિચાર. લ. ૬૯
ખંભનયર વાસી ભલો, સાહા શ્રી **રામજી** ઠાર, લ.
તસ સુત **વાછડા** કહેણુથી, રચિઉં તવન ઉદાર. લ. ૭૦
સંવત **મુનિ જગ મુનિ શશિ**, વૈશાખ શુદિ વિધુ ત્રીજ, લ.
ભાણુવિજય વિજયીકરૂ, સકલ કુશલનું બીજ, લલના. ૭૧

કલશ

ઇહ નેઉ જિનવર નમિત-સુરવર, કલ્યાણક મેં ગાઇયાં,
પ્રથમ જ્ઞાન નેં જનમદીક્ષા, જ્ઞાનદીક્ષાએં ધ્યાઇયા,
તપગછનાયક કુશલદાયક, શ્રી **વિજયરાજ** સૂરીસરૂ,
બુધરાજ **લબ્ધિવિજય** સેવક, **ભાનુવિજય** મંગલ કરૂ. ૭૨

(૧) પ.સં.૪-૧૩, માં.ભં.

(૩૧૩૭) શાશ્વતા અશાશ્વતા જિન તીર્થમાળા ૭૫ કડી ૨.સં.૧૭૪૯ ખંભાતમાં

આદિ – **સરસતી** ભગવતી મનિ ધરી, સુમતિજ્યોતિદાતાર,
ચાર નિખેપઈ જીન તણી, ભાવપૂજા કરૂં સાર. ૧

અંત – ભાવ ધરીનઈં જીનવર નમિઈં.
ત્રંબાવતીમાં રહી ચોમાસું, તવન કીધું અતિ ખાસ રે.
ભવિજનને ભાવ ધરીને, આપઈ શિવપુર વાસ રે. ભા. ૭૨
ત્રંબાવતી નગરીની વાસી, શ્રાવિકા **સંઘબાઇ** નામેં રે,
તેહને ભણવા કારણેં ભવિયાં, તવન રચ્યું સુખ કાજે રે. ભા.૭૩
એહ તવન જે ભાવિં ભણસ્યઇ, તસ સમકિત શુદ્ધ થાસઇ રે,
લીલાઇં મનસુખ વલિ લહશ્યઇ, દુરમતિ દુરઈ જાસઇ રે. ભા.૭૪

કલશ.

ઇમ ભાવ આણી ભગતિ જાણી, સંથુઆ મેં જીનવરા,
સંવત **સતર** ઇગુણપંચાસો, ખંભાતિ સંઘ સુખકરા.
શ્રી **વિજયમાન** સૂરીસ રાજ્યે વિજયપક્ષ સોહાકરૂ,
બુધરાજ **લબ્ધિવિજય**સેવક **ભાણુવિજય** બુધ જયકરૂ. ૭૫

(૧) પ્રતિ શાશ્વતા અશાશ્વતા જિન તીરથમાળા સંપૂર્ણ. **સંઘબાઇ** પઠનાર્થે. કવિના સમયની જણાય છે, પ.સં.૫, અમર.ભં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૩૫૬-૫૭, ભા.૩ પૃ.૧૩૨૯, ૧૧૯૫ તથા ૧૬૨૪. ત્યાં કવિ ભૂલથી બેવડાયેલ છે.]

૮૮૪. તેજસિંહગણિ (લૌં. રૂપઋષિ–જીવજી–વરસિંહ–જશવંત–રૂપસિંહ–દામોદર–કર્મસિંહ–કેશવજીશિ.)

[કેશવજી માટે જુઓ આ પૂર્વે નં.૮૦૨ ક.]

આ તેજસિંહ મુનિએ 'દૃષ્ટાંતશતક' નામનો સંસ્કૃત પદ્યગ્રંથ રચેલ છે તેમાં પ્રશસ્તિ આ પ્રમાણે છે :

શ્રી લુંકાખ્યગણે ગણીશ્વરગુરુ શ્રી કેશવાંતસ્થિત શિષ્યેણાશુકૃતં વરં નિજધિયા દૃષ્ટાંતકાન્તં શતં, છંદોલંકૃતિ શબ્દશાસ્ત્રરહિતં કાવ્યં યદા નિર્મિતં તત્સર્વં મુનિ **તેજ**સિંહગણિના ધીરૈર્વિશોધ્યં વરં. ૧૦૧.

આની પ્રત ઘોરાજી ભંડારમાં ટબાસહિત પ.સં.૨૫-૧૫ છે અને કૃતિ 'પ્રકરણ રત્નાકર'માં પ્રકટ થયેલ છે.

તેમણે પ્રાયઃ 'વિદ્વચ્છતક' રચ્યું છે (ભાં.ઇ. સને ૧૮૭૦–૭૧ નં. ૩૧૨). તેમનું 'દૃષ્ટાંતશતક' અને આ તથા 'સિદ્ધાંતશતક' (પ્ર.કા.ભં. વડો. નં.૧૭૬૮) એક છે યા જુદા તે મૂલ પ્રત જોયે જણાય. 'દૃષ્ટાંતશતક'ની પ્રત ભાં.ઇ. સને ૧૮૭૧–૭૨ નં.૨૬૧માં પણ છે.

(૩૧૩૮) નેમનાથ સ્ત. ૨.સં.૧૭૧૧ વડોદરામાં

આદિ – સદ્ગુરૂને ચર્ણે નમી સમરૂ **ગૌતમ**સ્વામિ,
શ્રી ગુરૂની સેવા કરૂં, **કેશવજી** શુભ નામ. ૧
તાસ પસાયે (ગા૪)સું, બાવીસમો જિનરાય,
સામલવરણે સોભતો, **નેમ**પ્રભૂ સુખદાય. ૨

અંત – કલસલો
લુંકાગચ્છનાયક સૂખદાયક **રૂપ**ઋષિ રતનકરૂ,
તસ પાટિ પટોધર સોહે પુરંદર **જીવજી** જતનાકરૂ.
તસ પાટિ પ્રધાન સંઘ જાણુ વડલઘૂ વખાણીએ.
જસવંત જીતો જસ ધણો, ત્રિભુવન જાણીયે
તસ પાટિ મુનીવર રૂપસુંદર **રૂપસિંધ** ઋષિ પાલ એ,
તસ પાટિ પટોધર સોહે **દામોદર** ધર્મ તણો ગોવાલ એ.
તસ પાટ **કર્મસીહ** પાપભય બીહ સકલ ગુણે કરી જાણુ એ,
તસ પાટ પટોધર સોહે શ્રી ગુરૂ, **કેસવજી** વખાણી એ.
શ્રી રૂપસુંદર ધરમધુરંધર **શ્રીપતિ**જી ગણધાર એ,
તસ શિષ **તેજસિંહ** સ્તવન રચ્યો, **વડોદરા** મઝાર એ. ૫
સંવત **રૂદ્ર અસ્વ (સ)સી** સહી દીવો સો પ્રલસાર એ,
શ્રી **નેમ** પ્રભૂજીની સ્તુતિ કીધી, સંઘ સહુ જયજયકાર એ. ૬

(૩૧૩૯) ઋષભજિન સ્ત. ૨.સં.૧૭૨૭ ચૈત્ર સુ.૧૫ જલોરમાં

આદિ – સકલ ગુણે સિદ્ધ પ્રણમીને હો ધ્યાઉં **ઋષભ**જિણંદ.

અંત – સંવત **સતર સતાવીસે** ચૈત્ર માસે હો તિથ પૂનમ જાંણુ,
શ્રી પૂજ્ય **કેસવ** નામથી ગણિ **તેજસિંધ** હો સદા કોડિકલ્યાણ.૪

મંનતસિંહની વિનતિ સ્તવન કીધો હો વર હીરાવેધ,
ગઢ જાલોર સુહામણો ભણતા હો થાયે નવનિધ. ૫

(૩૧૪૦) **શાંતિજિન સ્તવન** ૨.સં.૧૭૩૩ બુહરાનપુરમાં

આદિ – **સાંતિ** નમી કહું સાંતિનો, સંખેપી સુસંબંધ,
જંબૂ ભરત માહિ ભલો **હસ્તનાગપુર** બહ. ૧

અંત – કલસલો

રૂપ જીવ વર હરી યુગ **જસ રૂપસિંહ દામોદરૂ,**
કર્મસિંધ કેસવશિષ્ય **તેજસિંધ શાંતિ**જિન નામ ચિત ધરો.
સંવત **સતર તેત્રીસા** સવંછર **બુરાહાનપુર** ચોમાસ એ,
સોની **વજેરાજ** સુત **વૃધમાન** કીધી વીનતિ બુધપ્રકાશ એ.

(૩૧૪૧) **વીર સ્ત.** ૨.સં.૧૭૩૩

આદિ – ચોવીસમો જિનસાસનનો પતિ.

(૩૧૪૨) **૨૪ જિન સ્ત.** ૨.સં.૧૭૩૪ રતનપુરીમાં

આદિ – **સુવિધિ** જિણેસર સુંદરૂ રે સુવધ તણો કરતાર રે, જિણંદરાય,

અંત – સંવત **સતર ચોત્રીસા** વર્ષે **રતનપૂરી** માહે હરષે રે.
સુહતા કોઠારીને સાહ સવાઇ સંઘ સકલ સુખદાઇ રે,
ગણિ **તેજસિંહજી** જિનગુણ ગાયા, **સહસમલજી** કરાયા રે.

(૩૧૪૩) **આંતરાનું સ્ત.** ૨.સં.૧૭૩૫ નાંદસમાં

આદિ – આદિ અનાદિ અધુના છે. અરિહંત ધરૂં અભિધાન.

અંત – કલશ

ચોવીસ જિનતર ત્રીવીસ અંતર, પાટિ સતાવ જે થયા,
કલ્પસૂત્ર આદિ નામઠામ જાણી રચી સ્તવન સેવે મેં કહ્યા.
શ્રી પૂજ્ય કેસવ શિષ્ય **તેજસિંધ,** જિનસાસન ધર્મ ચિત ધરૂં,
એકવીસ સહસ વર્ષે સંઘ ચતુરવિધ, રહો તે કહું જિનવરૂં. ૪૪
સંવત **સતર ચેતીસા** સંવચ્છર **નાંદસમે** ચોમાસ એ,
કોઠારી ઠાકુરસીની વીનતી કીધી સુત ઉલ્લાસ એ.

(૩૭૪૪) **સીમંધર સ્વામી સ્તવન** ૨.સં.૧૭૪૮ વિરમગામ

આદિ – શ્રી **સીમંધર** સાહિબા સન્મુખ.

(૩૧૪૫) **અન્ય સ્તવન**

(૧) સર્વ સ્તવનોની પ્રત – પ.સં.૮–૧૩, ધો.ભં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૩૦૦–૦૨, ભા.૩ પૃ.૧૨૯૧–૯૨.]

૮૮૫. યશોવિજય-જશવિજય (ત. હીરવિજય-કલ્યાણવિજય-લાભવિજય-જિતવિજય અને નયવિજયશિ.)

આ કવિ તાર્કિકશિરોમણિ, પ્રખર વિદ્વાન અને ધુરંધર પ્રભાવક થયા છે. હેમચંદ્રાચાર્ય પછી સર્વશાસ્ત્રપારંગત, સૂક્ષ્મદ્રષ્ટા અને બુદ્ધિનિધાન યશોવિજયજી જેવા જૈનશાસનમાં કોઈ થયેલ નથી. તેમના સંબંધમાં લખતાં પહેલાં તેમના પ્રગુરુ ગુરુ કલ્યાણવિજયજી માટે હકીકત મળી છે કે ગુજરાતના પલખડી નામના ગામમાં પ્રાગ્વંશી સંઘવી આજડના પૌત્ર નામે રાજસીના પુત્ર થિરપાલને ગુજરાતના સુલતાન મહમૂદશાહે (પહેલો બેગડો) લાલપુર ગામ ભેટ આપ્યું. તે થિરપાલે સં.૧૫૬૩માં લાલપુરમાં જિનમંદિર બંધાવ્યું. તે થિરપાલના પૌત્ર હરખાશાને ભાર્યા નામે પૂંજીથી ઠાકરશી નામે પુત્ર સં.૧૬૦૧ આસો વદ ૫ સોમવારે જન્મ્યો. તે ઠાકરશીને સં. ૧૬૧૬ના વૈશાખ વદ ૨-ને દિને ત. હીરવિજયસૂરિએ મહેસાણામાં દીક્ષા આપી કલ્યાણવિજય નામ આપ્યું, અને સં.૧૬૨૪ના ફાગણ વદ ૭ને દિવસે પાટણમાં વાચકપદ (ઉપાધ્યાયપદ) આપ્યું. વ્યાખ્યાનકળા ઘણી સરસ હતી અને ચારિત્ર ઉત્તમ પાળતા તેથી લોકો પર સારી છાપ પાડી શકતા. તેમણે રાજપીપળામાં રાજા વજ્રછત્રિવાડીની સભામાં બ્રાહ્મણ પંડિતોને જીત્યા હતા. તેમણે ગુજરાત, માલવ વગેરે દેશોમાં બહુ વિહાર કરી અનેક તીર્થોની યાત્રા કરવા ઉપરાંત પ્રતિમાઓની પ્રતિષ્ઠા કરી હતી. (હાલ જયપુર રાજ્યના) વૈરાટ નગરમાં અકબરના અધિકારી ઇંદ્રરાજે કરાવેલા ઇંદ્રવિહાર નામે ભવ્ય પ્રાસાદોમાં પાર્શ્વનાથની બિંબપ્રતિષ્ઠા કરી હતી સં.૧૬૪૪. આ પ્રાસાદોમાંનું હાલ પાર્શ્વનાથ મંદિર કહેવાય છે તે દિગંબરોના તાબામાં છે. આ પ્રાસાદની પ્રશસ્તિ કલ્યાણવિજયના એક પ્રમુખ વિદ્વાન શિષ્ય અને આપણા આ સુપ્રસિદ્ધ જૈન તાર્કિક અને મહાન્ લેખક યશોવિજય ઉપાધ્યાયના ગુરુ પંડિત નયવિજયના ગુરુ લાભવિજયગણિએ રચી હતી. (જુઓ વૈરાટનો લેખ નં.૩૭૬, પ્રાચીન જૈન લેખસંગ્રહ, મુનિશ્રી જિનવિજયજી સંપાદિત.) ત્યાર પછી કલ્યાણવિજયજીએ ગુજરાતમાં વિહાર કર્યો.

હીરવિજયસૂરિનો સ્વર્ગવાસ થયા પછી તે જ સાલમાં એટલે સં. ૧૬૫૨ના માગશર વદ ૨-ને સોમવારે તેમના ભક્ત ખંભાતના સંઘવી ઉદયકરણે વિજયસેનસૂરિના હાથે મહોપાધ્યાય કલ્યાણવિજય અને પંડિત

ધનવિજયજીની વિદ્યમાનતામાં હીરવિજયસૂરિનાં પગલાંની સિદ્ધાચલ ઉપર સ્થાપના કરી પ્રતિષ્ઠા કરાવી હતી. (વિશેષ માટે જુઓ સં.૧૬૫૫માં તેમના શિષ્ય જયવિજયજીએ (નં.૫૯૫) રચેલો 'કલ્યાણવિજય રાસ' (જે મારી 'જૈન ઐતિહાસિક રાસમાળા' ભા.૧માં પ્રગટ થયેલ છે) અને 'સૂરીશ્વર સમ્રાટ' પૃ.૯૬ અને ૨૪૨થી ૨૪૫.) આ કલ્યાણવિજયજીએ ધર્મસાગરજીના ઝઘડામાં પાટણમાં સારો ભાગ લીધો હતો. (જુઓ ઐ.રા.સં. ભાગ ૪થો.) હવે ઉપરોક્ત લાભવિજય વૈયાકરણચૂડામણિ હતા, અને તેઓ અકબર બાદશાહને મળવા હીરવિજયસૂરિ પોતાના ૧૩ સાધુઓ સાથે ગયા તે પૈકી એક હતા. (સૂરીશ્વર અને સમ્રાટ, પૃ.૧૦૯)

યશોવિજયજી મહાપુરુષ, જ્ઞાનપુંજ, પ્રતાપી પ્રખર વિદ્વાન થઈ ગયા તે નિઃશંક વાત છે. શ્રીમદ્ હરિભદ્રસૂરિ જેવા વિદ્વાન જૈનશાસનમાં એક જ છે; અને તેમની પછી લગભગ એક હજાર વર્ષ પછી આ યશોવિજયજી જૈનશાસનના સદ્ભાગ્યે અઢારમી સદીમાં થયા.

'સુજસવેલી ભાસ' એ નામની ટૂંકી કૃતિ તેમના સંબંધે પોતાની ભક્તિ દાખવવા કે ભાવિ પ્રજાના ઉપકાર માટે, ગમે તે કારણે પાટણના સંઘના આગ્રહથી કાંતિવિજય નામના મુનિવરે યશોવિજયજીના ગુણગણનો પરિચય આપવા રચી છે. તેમાં જણાવ્યા મુજબ ['કુર્યાલી શારદ' (મૂછાળી સરસ્વતી)ના બિરુદને ધારણ કરનાર તેઓ બાલ્યવયથી જ મહાવિદ્વાન હતા. એમનો જન્મ ગૂજરધરાના કનોડુ – કન્હોડુ ગામમાં નારાયણ વ્યવહારી(વણિક)ને ત્યાં તેની ગૃહિણી સૌભાગ્યદેથી થયો હતો. સં.૧૬૮૮માં પંડિતવર્ય નયવિજય કુંણગેર ચોમાસું રહી કન્હોડે આવતાં માતા પુત્રસહિત તે ગુરુના ધર્મોપદેશથી વૈરાગ્યવાન થતાં અણહિલપુર પાટણ જઈ ગુરુ પાસે દીક્ષા લીધી. જશવંતનું નામ યશોવિજય રાખ્યું. તેના બીજા ભાઈ પદ્મસિંહે પણ પ્રેરિત થઈ દીક્ષા લીધી, તેનું નામ પદ્મવિજય. આ બન્નેને વડી દીક્ષા તપાગચ્છના આચાર્ય વિજયદેવસૂરિએ સ્વહસ્તે આપી. ગુરુ પાસે શ્રુતાભ્યાસ કર્યો. સં.૧૬૯૮માં રાજનગર – અમદાવાદમાં સંઘ સમક્ષ યશોવિજયે અષ્ટ અવધાન કર્યાં. સંઘમાં એક અગ્રણી નામે શાહ ધનજી સૂરાએ ગુરુને વિનંતી કરી કે આ બીજા હેમાચાર્ય થાય તેમ છે. કાશી જઈ છયે દર્શનના ગ્રંથનો અભ્યાસ કરે તો કામ પડયે જિનમાર્ગને ઉજ્જવલ કરી બતાવે તેમ છે. તેમણે આ માટે ખર્ચ કરવા તૈયારી બતાવી. આથી ગુરુએ કાશી પ્રત્યે વિહાર કર્યો, શ્રાવકે નાણાં મોકલ્યાં અને કાશીમાં

તાર્કિકકુલમાર્તંડ અને ષડ્દર્શનના અખંડ જ્ઞાતા એક ભટ્ટાચાર્ય હતા જેની પાસે સાતસો શિષ્ય મીમાંસા આદિનો અભ્યાસ જ્ઞાનરસપૂર્વક કરતા હતા, ત્યાં યશોવિજય પ્રકરણો ભણવા જોડાયા. ન્યાય, મીમાંસા, બૌદ્ધ, જૈમિની, વૈશેષિક આદિના સિદ્ધાંતોનો ત્રણ વર્ષ સુધી અભ્યાસ કર્યો અને સૂત્ર-મતાંતરો જાણી જિનાગમ સાથેનો સમન્વય કરી લીધો. એવામાં ત્યાં મોટા ઠાઠથી આવેલા એક સંન્યાસી સાથે વાદ કરી યશોવિજયે સર્વજન સમક્ષ તેના પર જીત મેળવતાં તે ચાલી ગયો અને તેમનો ભારે સત્કાર કરવામાં આવ્યો, અને 'ન્યાયવિશારદ' નામની મહાપદવી અપાઈ. ત્રણ વર્ષ કાશીમાં રહી ત્યાંથી તાર્કિક તરીકે આગ્રામાં આવ્યા. ત્યાં એક ન્યાયાચાર્ય પાસે તર્કશાસ્ત્રનો ચાર વર્ષ સુધી અભ્યાસ કર્યો. આ રીતે દુર્દમ્ય વાદી બની સ્થલેસ્થલે વાદમાં જીત મેળવતા વિદ્યાએ દીપતા પંડિત અમદાવાદ આવ્યા. ત્યાં આ શાસનદીપક પંડિતવર્યને જોવા તરસતા એવા અનેક વિદ્વાનો – ભટ્ટ, વાદી,] જયગાન ગાનારા એવા વાચક (ભોજક) અને ચારણભાટ આદિના ટોળાથી તથા સકલસંઘસમુદાયથી વીંટળાયેલા તેઓ નાગપુરીય સરાહ (હાલ જેને નાગોરી સરાય કહે છે તે) પધાર્યા. તેમની કીર્તિ સાંભળી ત્યાંના સુબા મહમતખાન(ગુજ્જરપતિ)ને તેમને જોવાની હોંસ થઈ, અને તેના કથનથી યશોવિજયે અઢાર અવધાન કરી બતાવ્યાં જેથી ખાને ઘણા ખુશ થઈ તેમની પ્રશંસા કરી આડંબરથી વાજતેગાજતે સ્થાનકમાં પધરાવ્યા. જિનશાસનની ઉન્નતિ, ખાસ તપગચ્છના સાધુની શોભા વધી અને તેમની 'અક્ષોભ પંડિત' તરીકે ખ્યાતિ થઈ. સકલ સંઘે શ્રી વિજયદેવસૂરિને વિનંતી કરી કે તેઓ બહુશ્રુત લાયક અને અજેય અનુપમ વિદ્વાન્ હોવાથી ત્યાં રહેવા દેવા, અને પદ આપવું. ગચ્છપતિ નાયકે પણ એમ જ ધાર્યું. પંડિતજી(યશોવિજયજી)એ સ્થાનકતપ – વીસ સ્થાનકની ઓળીનો તપ વિધિપૂર્વક આદર્યો. શુદ્ધ સંવેગથી પાળી સંયમ શુદ્ધ કર્યો. તે વખતે જયસોમ (આગળ જુઓ નં. ૮૫૬) આદિ પંડિતમંડળે તેમનાં 'અદોષ ચરણ' સેવ્યાં. ઓળીતપ પૂર્ણ થયા પછી વિજયપ્રભસૂરિએ સં.૧૭૧૮માં વાચક – ઉપાધ્યાયનું પદ તેમને આપ્યું. કાંતિવિજયજી તેમના ગુણનું વર્ણન કરે છે કે :

ઢાલ – આજ અમારે આંગણીયે – એ દેશી.

શ્રી **યશોવિજય** વાચક તણા, હું તો ન લહું ગુણવિસ્તારો રે,
ગંગાજલકણિકા થકી, એહના અધિક અછે ઉપગારો રે. શ્રી. ૧

વચનરચન સ્યાદ્વાદનાં, નયનિગમ આગમ ગંભીરો રે,
ઉપનિષદા જિમ વેદના, જસ કવિ ન લહે કોઈ ધીરો રે. શ્રી. ૨
શીતલ પરમાનંદિની, શુચિ વિમલસ્વરૂપા સાચી રે,
જેહની રચના ચંદ્રિકા, રસિયા જણ સેવે રાચી રે. શ્રી. ૩
લઘુબાંધવો હરિભદ્રનો, કલિયુગમાં એ થયો બીજો રે,
છતા યથારથ ગુણ સુણી, કવિયણ બુધ કો મત ખીજો રે. શ્રી. ૪

પછી યશોવિજયનો સ્વર્ગવાસ ડભોઈ ચોમાસું સં.૧૭૪૩ રહ્યા હતા ત્યારે થયું હતું તે જણાવે છે :

સત્તર ત્રયાલે ચોમાસું રહ્યા, પાઠક નગર ડભ્યોઇ રે,
તિહાં સુરપદવી અણુસરી, અણસણ કરી પાતય ધોઇ રે. શ્રી. ૫
સીત તલાઇ પાખતી, તિહાં થૂભ અછે સસનૂરો રે,
તે માંહિથી ધ્વનિ ન્યાયની, પ્રગટે નિજ દિવસિ પડુરો રે. શ્રી. ૬

વળી ગુણગાન કરે છે કે :

સંવેગી સિરસેહરો, ગુરુ જ્ઞાનરયણનો દરિયો રે,
કુમતતિમિર ઉચ્છેદિવા, એ તો બાલારૂણ દિનકરિયો રે. શ્રી. ૭

પછી પોતે લખવાનું કારણ આપી 'સુજસવેલી'નામા ભાસ પૂરી કરે છે કે :

શ્રી પાટણના સંઘનો, લહી અતિ આગ્રહ સુવિશેષિ રે,
સોભાવી ગુણ કુલડિ, ઇમ સુજસવેલી મ્હે લેષિ રે. શ્રી. ૮
ઉત્તમ ગુણ ઉદ્ભાવતા, મ્હે પાવન કીધી જીહા રે,
કાંતિ કહે જસ વેલડી, સુણતાં હુઇ ધનધન દીહા રે. શ્રી. ૯

ડભોઈમાં તેઓ સ્વર્ગવાસ પામ્યા પછી ત્યાં સમાધિસ્તૂપમાં તેમની પાદુકાની પ્રતિષ્ઠા તેમના કોઈ શિષ્યે સં.૧૭૪૫માં કરેલી છે તેનો લેખ ઘસાયેલો પણ હાલ મોજૂદ છે :

(૧) સંવત ૧૭૪૫ વર્ષે. શા. ૧૬૧૧.
(૨) પ્રવર્તમાને માર્ગશીર્ષ માસે શુકલપક્ષે એકાદશી તિથૌ. ૭.
(૩) શ્રી શ્રી હીરવિજયસૂરીશ્વર શિષ્ય, પં. શ્રી કલ્યાણવિજય ગ.
(૪) શિષ્ય, પં. શ્રી લાભવિજય ગ. શિષ્ય પં. શ્રી જીતવિજય ગ. સોદર.
(૫) સતીર્થ્ય પં. શ્રી નયવિજય ગ. શિષ્ય પં. શ્રી જસવિજય.
(૬) ગણીનાં પાદુકા કારાપિતા, પ્રતિષ્ઠિતાડયં.

(૭) તત્ત્વરણસેવક...વિજયગણિના શ્રી રાજનગરે.

આ લેખ અમદાવાદમાં સં.૧૭૪૫માં કોતરાવેલો ને ડભોઈમાં લઈ જઈ સ્થાપિત કરેલો. આ પરથી સં.૧૭૪૫ની સાલ તેમના સ્વર્ગગમનની અત્યાર સુધીમાં ગણાતી, તે ભ્રમણા હતી એમ સિદ્ધ થયું છે.

તેમના જીવનની કેટલીક ઘટનાઓ અંતરંગ પ્રમાણથી મળી આવે છે તેનો ઉલ્લેખ કરીશું. સંસ્કૃતમાંના પોતાના 'તર્કભાષા'માં પ્રશસ્તિ રૂપે જણાવે છે કે "કાશીમાં પ્રથમ તો પંડિતોએ પોતાને 'ન્યાયવિશારદ' નામનું બિરુદ આપ્યું હતું અને પાછળથી જ્યારે સો (૧૦૦) ગ્રંથો રચ્યા ત્યારે 'ન્યાયાચાર્ય'નું મહાન્ પદ આપવામાં આવ્યું." આ ન્યાયાચાર્ય પદ અપાવનાર આ સો ગ્રંથ કયા તેનો તો હજી સુધી કાંઈ પણ પત્તો મળતો નથી કારણકે જે ગ્રંથો હાલ મળે છે તે પ્રાયઃ કરીને બધા કાશીથી આ દેશમાં આવ્યા પછીના કરેલા છે. કાશીમાં રચેલું એક પણ પુસ્તક હજી સુધી હસ્તગત થયું નથી. આ ઉપરાંત 'ભાષારહસ્ય' નામના સ્વરચિત સં. ગ્રંથમાં પ્રારંભે કરેલા ઉલ્લેખથી જણાય છે કે તેઓશ્રીએ 'રહસ્ય' પદ વડે અંકિત એવા એકસો આઠ (૧૦૮) ગ્રંથ રચવા ધારેલા હતા. આમાંથી કેટલા રચ્યા તે સંબંધે કાંઈ પણ હકીકત મળી નથી. માત્ર આમાંના 'ભાષારહસ્ય', 'ઉપદેશરહસ્ય' અને 'નયરહસ્ય' નામના ત્રણ જ ગ્રંથો મળ્યા છે.

પાટણના એક ભંડારમાં એક છૂટક પાના પર કોઈએ કરેલી "સંવત્ ૧૭૬૭ વર્ષે કાતી શુદિ ૨ દિને પત્તન મધ્યે ઉપાધ્યાય શ્રી યશોવિજય કૃત ગ્રંથા" આવા મથાળાવાળી નોંધમાં ૧૧ ગ્રંથોની ટીપ એ પ્રમાણે છે કે: ૧. વીરસ્તવટીકા શ્લોકસંખ્યા ૧૨૦૦૦, ૨. સિદ્ધાંતમંજરીટીકા, ૩. અલંકારચૂડામણિટીકા ૧૪૦૦૦, ૪. કાવ્યપ્રકાશટીકા, ૫. અનેકાંતવ્યવસ્થા ૮૦૦૦, ૬. તત્ત્વલોકવિવરણ, ૭. જ્ઞાનાર્ણવ, ૮. વેદાંતનિર્ણય, ૯. તત્ત્વાર્થટીકા, ૧૦. કૂપદૃષ્ટાંતવિંશદીકરણ, ૧૧. આનંદઘન બાવીસી બાલાવબોધ. આ સિવાય બીજા અલભ્ય ગ્રંથોનાં નામ ભંડારની ટીપોમાંથી જે જાણવામાં આવ્યાં છે તે આ છે:-

૧૨. અધ્યાત્મોપદેશ, ૧૩. આત્મખ્યાતિ, ૧૪. છંદશ્ચૂડામણિટીકા, ૧૫. જ્ઞાનસારચૂર્ણિ, ૧૬. તત્ત્વવિવેક, ૧૭. ત્રિસૂત્યાલોકવિધિ, ૧૮. પ્રમારહસ્ય, ૧૯. સ્યાદ્વાદરહસ્ય, ૨૦. માર્ગપરિશુદ્ધિ, ૨૧. વિચારબિંદુ, ૨૨. વિધિવાદ, ૨૩. શઠપ્રકરણ, ૨૪. મંગલવાદ, ૨૫. દ્રવ્યાલોક, ૨૬.

પાતંજલ યોગસૂત્રચતુર્થપાદવૃત્તિ, ૨૭. સિદ્ધાન્તતર્કપરિષ્કાર, ૨૮. ચતુર્વિંશતિજિન(ઐંદ્ર)સ્તુત્યઃ.

આ પૈકી સુભાગ્યે નં.૯નો અમુક ભાગ મળી આવ્યો છે ને હાલ તે છપાયો છે. નં.૨૬નો આખો ગ્રંથ મળી આવ્યો ને તે પંડિત સુખલાલજીની ગુજરાતી સાહિત્યની ટીકા સહિત આત્માનંદ સભાએ છપાવ્યો છે.

હવે નં.૧૧ સિવાયના સર્વ ગ્રંથો સંસ્કૃતમાં જણાય છે. નં.૧૧ પરથી જણાય છે કે તેઓશ્રીએ આનંદઘન યોગીરાજ (જુઓ નં.૮૩૬)ના સુપ્રસિદ્ધ અને ગંભીરવિચારપૂર્ણ ૨૨ સ્તવનો પર પણ બાલાવબોધ કર્યો છે. તે અતિ મહત્ત્વની કૃતિ હશે એ નિઃશંક છે. મહાન્ યોગીના ગંભીર ઉદ્‌ગારો ઉપર મહાન્ તત્ત્વવેત્તાનું વિવરણ, તે સુવર્ણમાં સુગંધ મેળવવા બરોબર છે. જો તે ગ્રંથ મળે તો આનંદઘનજીના જીવન સંબંધમાં અને ઉપાધ્યાયજીની તેમના પ્રતિ પ્રીતિ-ભક્તિના વિષયે જાણવા જેવી ચોક્કસ હકીકતો મળી શકે. આનંદઘનજી પ્રત્યે પોતાની ભક્તિ તેમના પર આઠ પદની 'અષ્ટપદી' રચી બતાવી આપી છે. તેમાંનું નમૂનારૂપ 'આનંદઘનકે સંગ સુજસ હી મિલે જબ, તબ આનંદસમ ભયો સુજસ, પારસ સંગ લોહા જો ફરસત, કંચન હોત હીં તાકે કસ.' આ સિવાય લભ્ય ગુજરાતી કૃતિઓનું સૂચિપત્ર આમાં આપ્યું છે, જ્યારે લભ્ય સંસ્કૃતાદિ ગ્રંથો નીચે પ્રમાણે છે :

જૈન તર્કપરિભાષા, નયપ્રદીપ, નયોપદેશ, નયરહસ્ય, જ્ઞાનબિંદુ, અધ્યાત્મસાર, અધ્યાત્મોપનિષદ્, યતિલક્ષણસમુચ્ચય, અધ્યાત્મમતખંડન યાને અધ્યાત્મમતપરીક્ષા, દેવધર્મપરીક્ષા, પ્રતિમાશતક, ભાષારહસ્ય, ગુરુતત્ત્વનિર્ણય, વૈરાગ્યકલ્પલતા, ઉપદેશરહસ્ય, જ્ઞાનસાર, ન્યાયખંડખાદ્ય, ન્યાયાલોક, અષ્ટસહસ્રીટીકા, દ્વાત્રિંશિકા, શાસ્ત્રવાર્તાસમુચ્ચય પર ટીકા નામે સ્યાદ્વાદકલ્પલતા, આ સર્વ મુદ્રિત છે અને પરમાત્મદર્શન-પંચવિંશતિકા, પરમજ્યોતિઃ પંચવિંશતિકા, મુદ્રિત છે. અમુદ્રિત પણ લભ્ય એવા ગ્રંથો ષોડશકવૃત્તિ, કર્મપ્રકૃતિટીકા, ધર્મપરીક્ષા સવૃત્તિ, પંચનિર્ગ્રંથપ્રકરણ, પ્રતિમાસ્થાપનન્યાય, મુક્તાશુક્તિ, સામાચારીપ્રકરણ સવૃત્તિ, સ્તોત્રો.

ગણ, ગચ્છ અને સંઘના રક્ષણાર્થે, તેમની ઉન્નતિ માટે અને પરસ્પરનો પ્રેમભાવ સાચવવા માટે શ્રી હીરવિજય, વિજયસેન, વિજયદેવ, વિજયપ્રભ આદિ સૂરિઓએ જુદીજુદી વખતે શાસનપત્રો અને મર્યાદાપટ્ટો

કાઢ્યા હતા તેમ ઉપાધ્યાયજી મહારાજે પણ સુવિહિત પ્રવૃત્તિ પ્રગટ કરવા માટે અને જિનશાસનની શુદ્ધતા જાહેર કરવા માટે આત્માર્થી અને પરિણત સમવાયયોગ્ય શાસનપત્રો પ્રકટ કર્યાં હોય એમ જણાય છે. એ નિઃસંશય વાત છે કે ઉપાધ્યાયજી સ્વસમયમાં અદ્વિતીય કર્મયોગી શ્રમણ અને સુવિદિત જનના અતિ ઉચ્ચ નેતા હતા. તેમના જેવા વિદ્વાન્, સહનશીલ, કર્તવ્યપરાયણ, શાસનરસિક અને સત્યમાર્ગપ્રકાશક શ્રમણ સ્વસમયમાં શું પરંતુ સેંકડો વર્ષમાં કોઈ થયેલ નથી એવું સ્પષ્ટ દીસી આવે તેમ છે. આવી સ્થિતિમાં પોતે ગચ્છનાયક ન હોવા છતાં તેના જેવી આજ્ઞાઓ અને મર્યાદાઓ બાંધે તો તેમાં નવાઈ જેવું કશું નથી. આવું એક શાસનપત્ર સં.૧૭૩૮ના વૈશાખ સુદ ૭ ગુરુનું બનતાં સુધી ખુદ પોતાના હાથનું લખેલું મુનિશ્રી જિનવિજયજીને પ્રાપ્ત થયેલું તે પોતે પ્રકટ કર્યું છે. (જુઓ તેમનો લેખ, આત્માનંદ પ્રકાશ, વીરાત્ ૨૪૪૨ પોષ પુ ૧૩, અં.૬ કે જેના પરથી ઉપરની હકીકત લીધી છે.) તેમની શિષ્યપરંપરા ચાલી છે. તેમના શિષ્ય તત્ત્વવિજયે (જુઓ હવે પછી સં.૧૭૨૪ના ક્રમમાં) 'અમરદત્ત મિત્રાનંદનો રાસ' સં.૧૭૨૪માં રચ્યો છે. વળી તેમના ગુણવિજય કે જેના સુમતિવિજય કે જેના ઉત્તમવિજય કે જેના પ્રતાપવિજય થયા કે જેણે યશોવિજયકૃત 'સીમંધર સ્વામીનું સ્તવન' લખ્યું છે. તેમણે પોતા માટે વિશેષ લખ્યું નથી છતાં 'જંબુસ્વામીના રાસ'ના મંગલાચરણમાં જણાવ્યું છે કે શારદાનો જાપ ગંગા પાસે ધરતાં તે તૂઠી હતી, તર્કકાવ્યનો વર આપ્યો હતો અને ભાષા પર પ્રભુત્વ આપ્યું હતું.

(૩૧૪૬) + દ્રવ્યગુણ પર્યાયનો રાસ ૧૭ ઢાળ ૨૮૩ કડી ૨.સં.૧૭૧૧

પાલણપુર ભંડારની મૂલ ને તત્કાલીન પ્રતિમાં દેશી કર્તાએ કે લેખકે પાછળથી મૂકેલી જોવામાં આવે છે: નામે તે બલીઆ ભાઈ તે બલીઆ, લાલ રીષભનો વંસ રયણાગર અને કોસંબીયાપૂ નયરી સોહિ: બાકી માટે જગ્યા મૂકી છે; પણ પાછળથી દેશી મૂકેલી નથી.

આદિ – શ્રી ગુરુ **જીતવિજય** મનિ ધરી, શ્રી **નયવિજય** સુગુરુ આદરી,
આતમ અર્થીનઈ ઉપકાર, કરું દ્રવ્યઅનુયોગવિચાર. ૧
વિના દ્રવ્યઅનુયોગવિચાર, ચરણકરણનો નહીં કો સાર,
સંમતિ ગ્રંથઈ ભાષિઉં ઈસ્યૂં, તે તો બુધજન મનમાં વસ્યૂં.૨

અંત – ઢાલ ૧૭ ધન્યાસરી.
તપગચ્છનંદન સુરતરુ પ્રગટ્યો, **હીરવિજય** સૂરીંદો;

સકલ સૂરિમાં જે સોભાગી, જિમ તારામાં ચંદો રે. હમચડી. ૧
તાસ પાટિં **વિજયસેન** સુરીસર, જ્ઞાનરયણનો દરિઉ;
સાહિસભામાં જે જસ પાંમ્યો, વિજયવંત ગુણભરિઓ રે. હ. ૭૨
તાસ પાટ **વિજયદેવ** સૂરિસર, મહિમાવંત નિરીહો;
તાસ પાટ **વિજયસિંહ** સૂરિસર, સકલ સૂરિમાં લીહોજી. હ. ૭૩
તે ગુરુના ઉત્તમ ઉદ્યમથી, ગીતારથ ગુણ વાધ્યો;
તસ હિતસીખ તણે અનુસારે, જ્ઞાનયોગ એ સાધ્યો રે. હ. ૭૪
જસ ઉદ્યમ ઉત્તમ મારગનો, ભલે ભાવથી લહીઇ;
જસ મહિમા મહિમાઇ વદિતો, તસ ગુણ કેમ ન ગહીઈ રે. હ. ૭૫
કલ્યાણવિજય વડવાચક, **હીરવિજય** ગુરૂસીસો;
ઉદયો જસ ગુણસંતતિ ગાવે, સુરકિન્નર નિસદીસો રે. હ. ૭૬
ગુરૂશ્રી **લાભવિજય** વડ પંડિત, તાસ સીસ સોભાગી;
શ્રુતવ્યાકરણાદિક બહુ ગ્રંથે, નિત્યે જસ મતિ લાગી રે. હ. ૭૭
શ્રીગુરૂ **જીતવિજય** તસ સીસો, મહિમાવંત મહંતો;
શ્રી **નયવિજય** વિબુધ ગુરૂભ્રાતા, તાસ મહા ગુણવંતો રે. હ. ૭૯
જે ગુરૂ સ્વપર સમય અભ્યાસે, બહુ ઉપાય કરી **કાસી**;
સમ્યગ્દર્શન સુરૂચિ સુરભિતા, મુઝ મતિ શુભ ગુણ વાસી રે. હ. ૮૦
જસ સેવા સુપસાયે સહજે, ચિંતામણિ મેં લહિઓ;
તસ ગુણ ગાઇ સકું કિમ સઘલા, ગાવાને ગહગહિઓ રે. હ. ૮૧
તે ગુરૂનિ ભગતિ શુભશક્તિ, વાણી એહ પ્રકાશી;
કવિ **જશવિજય** ભણે એ ભણજો, દિનદિન બહુ અભ્યાસી રે. હ. ૮૨

કલશ.

ષમ દ્રવ્યગુણ પર્યાય કેરી, જેહ વાણી વિસ્તરી,
ગતપાર ગુરૂ સંસારસાગર, તરણતારણ તરવરી (વરતરી);
તે એહ ભાખી સુજન-મધુકર-રમણ સુરતરૂમંજરી,
શ્રી નયવિજય બુધ ચરણસેવક, **જશવિજય** બુધ જય કરી. ૨૮૩

(૧) સં.૧૭૧૧ વર્ષે પંડિત **જસવિજયગણિ**ના વિરચિતઃ **સંઘવી** હાંસાકૃતે આષાઢ માસે **શ્રી સિદ્ધપુર** નગરે લિખિતશ્ચ ભટ્ટારકશ્રી **વિજય-દેવસૂરિ** રાજ્યે પં. **નયવિજયે**ન શ્રી **સિદ્ધપુર** નગરે પ્રથમાદર્શઃ સકલ વિબુધજનચેતશ્ચમત્કારકોયં રાસઃ સકલ સાધુજનૈરભ્યસનીયઃ શ્રેયોસ્તુ સંઘાય. પ.સં.૧૧–૧૬, સંઘ ભં.પાલણપુર હા.૪૬ નં.૧૦. (આ પ્રતિ

કવિના સમયની જ હોવાથી પૂર્ણ વિશ્વસનીય છે. અને સં.૧૭૧૧માં આ કૃતિ થઈ તે સિદ્ધ કરે છે. લેખક નયવિજય કવિના ગુરુ જ સંભવે છે. આની અંદર યશોવિજય ઉપાધ્યાયના પોતાના પણ હસ્તાક્ષરો છે.) (૨) ખંભાયતિ બંદરે મહોપા. **શુભવિજય-હિતવિજય-માણિક્યવિજય** લિ. પ.સં.૧૭-૧૨, ખેડા ભં.૩. (૩) લિ. પં. **નયવિમલગણિ**(જ્ઞાનવિમલસૂરિ)ના **વાસહી** ગ્રામે. પ.સં.૯-૧૮, સીમંધર. દા.૧૯ નં.૧૭. (૪) ગ. **જિ**[?]સાગર લ. **સ્તંભતીર્થે**. પ.સં.૧૪-૧૨, સીમંધર. દા.૨૨. (૫) પ.સં.૨૫-૯, ડાયરાનો ઉપાશ્રય, પાલણપુર દા.૩૮ નં.૧૫. (૬) યતિશ્રી ઉપાધ્યાય શ્રી ૧૦૮ શ્રી **જશો**વિજયગણિ કૃતે દ્રવ્યગુણ પર્યાય રાસ સંપૂર્ણમિદં.

યમુચિતપદાર્થોલ્લાપનશ્રાવ્યશોભા,
બુધજનહિતહેતુ ભાવનાપુષ્પવાટી;
અનુદિનમિત એવ ધ્યાનપુષ્પૈરુદારૈ,
ર્ભવતુ ચરણપૂજા જૈન વાગ્દેવતાયાઃ.

સં.૧૮૧૭ ભાદ્ર.વ.૯ ભોમે લિ. ગણિ **અમૃતવિજયેન**. **મુનિસુવ્રત** પ્રસાદાત્. પ.સં.૫૬-૯, સ્વોપજ્ઞ બાલા. સહિત, ભ. ભં. (ટબો સ્વોપજ્ઞ લાગે છે કારણકે તેમાં 'ઐંદ્ર શ્રેણિનતં નત્વા' એમ ઐંદ્ર અક્ષરથી શરૂ થતો પ્રથમારંભે શ્લોક છે કે જે યશોવિજયનો દરેક સંસ્કૃતાદિ ગ્રંથમાં જોવામાં આવે છે.) (૭) સં.૧૮૧૧ કા.કૃષ્ણ ૫ કર્મવાટયાં સોમે ટબા સહિત. પ.સં.૫૮-૬, લીં.ભં. [જૈહાપ્રોસ્ટા, મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૫૧, ૨૬૯, ૪૧૧, ૪૧૩, ૪૨૮, ૫૦૦, ૫૪૮, ૫૮૨, ૫૮૪, ૫૯૮, ૬૨૪).]

પ્રકાશિત : ૧. પ્રકરણ રત્નાકર ભા.૧. [૨. યશોવિજયજીકૃત ગુર્જર સાહિત્ય સંગ્રહ ભા.૨.]

(૩૧૪૭) + સીમંધર સ્વામી વિનતિરૂપ ૩૫૦ ગાથાનું સ્તવન

૧૭ ઢાળ લ.સં.૧૭૧૨ પહેલાં

આ સ્તવન કવિના સમયની સ્થિતિ બતાવનાર તથા કવિની મનોદશા દર્શાવનાર છે. તેથી ઉપદેશકોને ઘણો પાઠ લેવાનો છે. આ પર ઉત્તમવિજયના શિષ્ય પદ્મવિજયે સં.૧૮૩૦માં બાલાવબોધ – વાર્તિક (ટબો) રચ્યો છે.

આ સ્તવન પર કવિના સમકાલીન જ્ઞાનવિમલસૂરિએ ટબો – ગુજરાતી ગદ્યમાં બાલાવબોધ કર્યો છે તેની બે પ્રતો પાલીતાણામાં આણંદજી

કલ્યાણજી પેઢીમાંના ભંડારમાં પ.સં.૮૯-૧૩ અને પ.સં.૬૬-૧૫ છે. (જુઓ જ્ઞાનવિમલ.) છેલ્લી પ્રશસ્તિ પર આ પ્રમાણે તે ટબામાં જણાવ્યું છે કે :

"વડતપાગચ્છરૂપ નંદનવનનેં વિષઈં સુરતરૂ સરિખો કલ્પવૃક્ષ સમાન શ્રી હીરવિજયસૂરિ જયવંતા પ્રવર્ત્તો. આચાર્યમાંહઈં રાજા સમાન છઈ. તાસ પાટઈં વિજયસેનસૂરી આચાર્ય થયા. જેહના ચરણકમલ નરપતિ ઠાકુર તે પ્રણમઈં છઈ. જિહાંગીર પાતિસાહે સવાઇ જગદ્ગુરૂ ઇતિ બિરૂદ દીધઉ. ૩૪૯. તસ પટ્ટ પ્રભાવક શ્રી વિજયદેવસૂરિ થયો. તેહનઈં પાટઈં શ્રી વિજયસિંહસૂરિ ગચ્છભારધુરિધર વા ધોરી વૃષભ સમાન થયા જેહની હિતશિષ્યા થકી આજ્ઞા પામીનઈં એ સંવેગમાર્ગ શુદ્ધ કથન યથા સમયઈં શક્તિનઈં અનુસારઈં સંયમમાર્ગ પાલવાનો ખપ તે સંવેગમાર્ગ આદર્યઉ. જેહ સંવેગમાર્ગ અંગીકરણથી કુમત-કુગુરૂ-કથન-શ્રવણરૂપ ચોરી તીર્થંકર અદત્તાદિકની ટલી મોટી ગઈ ૩૫૦. તે શ્રી હીરવિજયસૂરિ તેહના શિષ્ય માંહિ અવતંસ શિરોમણિ સમાન મોટો પ્રધાન થયો, વાચક ઉપાધ્યાયનઈં વિષઈં રાજા સમાન કલ્યાણવિજય નામા હેમાચાર્ય સરિખ શબ્દાનુશાસન હૈમ વ્યાકરણાદિકઈં કરી થયા. તેહના શિષ્ય પંડિત પ્રધાન લાભવિજય વ્યાકરણી થયા. તેહના શિષ્ય જીત મર્યાદા જાણ જીતવિજયનામા પંડિત પ્રધાન થયા. તેહના ગુરૂભાઈ એક ગુરૂના શિષ્ય નયવિજય પંડિત થયા કાસી માંહિ મઠનઈં વિષઈં વિદ્યાના આશ્રમઈં જેહથી ભલા મનોહર ન્યાયદર્શન નૈયાયિક દર્શન નામ મહા મોટા ભાવ પામ્યા, પર સમય શાસ્ત્રના જાણ થયા. વલી જે ગુરૂના પ્રતાપ થકી પામ્યા સકલનયનિપુણ સર્વ શાસ્ત્રના ડાહાપણના ભંડારરૂપ એહવા જે સિદ્ધિસેનાદિકૃત નિષ્પાદિત જે ગ્રંથ સંમત્યાદિક તેહના ભાવ જાણીઈં તેહવા જે સુગુરૂની કૃપા તે કેહવી છઈ હે પ્રભો તુમ્હારા સુગુણ જે વચનરૂપ રત્નાકર સમુદ્ર તેહ પાર પામવાનઈં તે ગુરૂની કૃપા માહરઈ નાવા બેડી સમાન છઈ. ૩૫૩ ઢાલ સાતમો પૂરો થયો ૧૭. હવે સ્તવનરૂપ પ્રસાદને વિષે કલશરૂપ છંદ કહે છઈ. ઇણઇ પ્રકારે સકલ સુખનો કારક દુરિત કુમનનો જે ભયનો હરણહાર એહવો નાયક શ્રી સીમંધરસ્વામિ સાહિબની એ વીનતીનાં વચન ભાવ આણી જે સાંભલઈં તથા મન માંહિ અનુભવ આણી ભણઈં તે ઘણી લીલાલક્ષ્મી માનપૂજાદિકની પામઈં શોભાઈ. સહિત એહવા જે શ્રી નયવિજય પંડિત તેહના જે ચરણકમલ તેહનો સેવક

શ્રી જસવિજય નામા પંડિત તેણઈ પોતાની રૂચિ આત્માનો ભાવ સંવિગ્ન-માર્ગનો અનુભવ પ્રકટ કીધો, પરના ઉપગારનેં કાજઈ એ સ્તવન સાંભલેં તેહનઈ કુમતિ પરાભવ ન થાઈ પોતાની મતિ સારૂ શાસ્ત્રમર્યાદાની રીતિ સાંભલી ઘણા લોક લોકસંજ્ઞાના ગહિલા છે તે ડાહા થાઈ. ૩૫૪" (પછી માટે જુઓ જ્ઞાનવિમલસૂરિના આ પરના ટબા સંબંધમાં.)

આદિ – ઢાલ પહેલી. એ છંડિ કિહાં રાખી – એ દેશી.

શ્રી **સીમંધર** સાહિબ આગેં, વિનતડી એક કીજેં,
મારગ શુદ્ધ મયા કરી મુઝને, મોહન મૂરતિ દીજેં રે,
જિનજી, વિનતડી અવધારો. ૧

ચાલે સૂત્ર વિરૂદ્ધા ચારેં, ભાષે સૂત્ર વિરૂદ્ધ,
એક કહેં અમે મારગ રાખૂં, તે કેમ માનૂં શુદ્ધ રે. જિનજી. ૨

અંત – ઢાલ ૧૭ કડખાની દેશી.

આજ જિનરાજ મુજ કાજ સિદ્ધાં સવે, વીનતી માહરી ચિત્ત ધારી.

*

વડતપાગચ્છનંદન વને સુરતરૂ, **હીરવિજયો** જયો સૂરિરાયા,
તાસ પાટે **વિજયસેન** સૂરીસરૂ, નિત નમે નરપતિ જસ પાયા.
આજ. ૯ (૩૪૯)

તાસ પાટે **વિજયદેવ** સૂરીસરૂ, પાટ તસ ગુરૂ **વિજયસિંહ** ધોરી,
જસ હિતશીખથી માર્ગ એ અનુસર્યો, જેહથી સવિ ટલી કુમતિચોરી. આજ. ૧૭ (૩૫૦)

હીર ગુરૂ સીસ અવતંસ મોટો હુઓ, વાચકારાજ **કલ્યાણવિજયો**, **હેમ**ગુરૂ સમવડેં શબ્દ અનુશાસને, સીસ તસ વિબુધવર **લાભ-વિજયો**. આજ. ૧૧

શીસ તસ **જીતવિજયો** જયો વિબુધવર, **નયવિજય** વિબુધ તસ સુગુરૂ ભાયા,
રહિઅ **કાશી**મઠેં જેહથી મેં ભલે, ન્યાયદર્શન વિપુલ ભાવ પાયા. આજ. ૧૨

જેહથી શુદ્ધ લહિયેં સકલ નય નિપુણ, **સિદ્ધસેના**દિ કૃત શાસ્ત્રભાવા,
તેહ એ સુગુરૂ કરૂણાપ્રભો તુઝ સુગુણ, વયણ રયણાયરી મુઝ નાવા. આજ. ૧૩

કલસ.

ઇમ સકલસુખકર દુરિતભયહર સ્વામી શ્રીમંધર તણી,
એ વીનતિ જે સુણે ભાવે તે લહે લીલા ઘણી,
શ્રી **નયવિજય** બુધ ચરણસેવક **જશવિજય** બુધ આપણી,
રૂચિ શક્તિ સારૂં પ્રગટ કીધી શાસ્ત્ર મર્યાદા ભણી.

(૧) સં.૧૮૧૪ મહા વ.૫ મંગલવારે લ. ઠાકોર ઉમેદરામ ઓલજી પઠનાર્થ શ્રા. રાજૂબાઇ ભાગ્યનગર મધ્યે. પ.ક.૩થી ૮, ત્રુટક, અભય. નં.૭૩૭. (૨) ગ્રં.૪૭૫, સં.૧૭૫૪ આ.વ.૫ શુક્રે મયાચંદ શિ. સુગાલચંદ લિ. પ.સં.૧૭, જિ.ચા. પો.૮૩ નં.૨૧૬૫. (૩) પ.સં.૫, મહિમા. પો.૬૩. (૪) ગ્રં.૪૭૫ સાગરગચ્છાધિરાજ પુણ્યસાગરસૂરિ શિ. પં. મુક્તિસૌભાગ્યગણિમિશ્રેણ લિ. ભાઇચંદ કાનજીકસ્ય પ્રતિ શ્રીમત્યે સુશ્રાશ્રી માધવરાય રાજ્યે ઓરસિદ્ધાખ્ય નગરે સં.૧૮૨૯ શ્રા.શુ.૧૪ બુધે શ્યામલ પાર્શ્વપ્રસાદાત્. પ.સં.૧૫-૧૪, સીમંધર. દા.૨૦ નં.૫૭. (૫) સં. ૧૭૮૫ જ્યે.વ.૬ રવિ શ્રી સુરતપુર મધ્યે. પ.સં.૨૮-૯, સીમંધર. દા.૨૦ નં.૫૯. (૬) સં.૧૮૦૫ શાકે ૧૭૭૦ અષાઢ વદ ૩ શુક્રે લ. રાજનગરે. પ.સં.૨૪-૯, સીમંધર. દા.૨૦ નં.૮૨. (૭) પ.સં.૧૬-૧૬, જૈના. નંદ. નં.૩૩૮૪. (૮) પ.સં.૧૮-૧૩, હા.ભં. દા.૬૩ નં.૧૮૦. (૯) પ.સં. ૩૧-૯, હા.ભં. દા.૮૩ નં.૧૯૬. (૧૦) સં.૧૭૭૨ કા.વ.૫ ગુરૂ ઉદયપુરે પં. રૂપસાગરેણ લિ. શ્રાવિકા શ્રી સાઇમતીજી પઠનાર્થં. પ.સં.૩૧-૯, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૨૧૫. (૧૧) સં.૧૭૧૨ વર્ષે ચૈત્ર શુદિ ૧૧ વાર બુધે લષિતં ગાંધી મનજી લષાવિતં. ગ્રં.૪૨૨. વી.ઉ.ભં. દા.૧૭ પો.૩. (૧૨) જ્ઞાનવિમલસૂરિકૃત ટબ્બાસહિત: સં.૧૮૨૭ ફા.શુ. ચંદ્રવારે લિ. પાર્શ્વપ્રસાદાત્. પ.સં.૪૭, સુંદર પ્રત, વિરમગામ સંઘ ભં. (૧૩) સં.૧૭૭૦ જ્યે. સિત ૭ સોમ લિ. પં. વૃદ્ધિવિજયેન ધનૌધ બંદિરે. આ.ક.ભં. અમ. [મુપુગૂહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૪૬, ૨૪૭, ૨૪૮, ૨૬૧, ૨૮૦, ૨૮૧, ૪૯૫, ૫૫૨, ૫૭૬, ૫૭૭).]

પ્રકાશિત: ૧. પ્રકરણ રત્નાકર ભા.૧ (ટબ્બાસહિત). ૨. સજ્જન સન્મિત્ર પૃ.૨૫૯-૮૮. [૩. ગુર્જર સાહિત્ય સંગ્રહ ભા.૧ તથા અન્યત્ર.]

(૩૧૪૮) + સમુદ્રવહાણ સંવાદ ૨૮૬ કડી ૨.સં.૧૭૧૭

આદિ – શ્રી નવખંડ અખંડ ગુણ, નમી પાસ ભગવન્ત;
કરશું કૌતુક કારણે, વાહણ સમુદ્ર વૃત્તાન્ત. ૧
એહમાં વાહણ સમુદ્રનાં, વાદવચનવિસ્તાર;

સાંભલતાં મન ઉલ્લસે, જિમ વસંત સહકાર. ૨
મોટાં નાનાં સાંભલો, મત કરો ગુમાન;
ગર્વ કર્યો રયણાયરે, ટાળ્યો વાહણે નિદાન. ૩
વાદ હુઓ કિમ એહને, માંહોમાંહે અપાર;
સાવધાન થઇ સાંભલો, તે સવિ કહું વિચાર. ૪

અંત – એ ઉપદેશ રચ્યો ભલો હો, ગર્વત્યાગ હિત કાજ;
તપગચ્છભૂષણ સોભતા, **શ્રી વિજયપ્રભ** સૂરિરાજ. ઢ. ૧૭
શ્રી **નયવિજય** વિબુધ તણો હો, સીસ ભણે ઉલ્લાસ;
એ ઉપદેસે જે રહે, તે પામે સુજસવિલાસ. ઢ. ૧૮
મુનિ વિધુ સંવત જાણીઇં હો તેહ જ વર્ષ પ્રમાણ;
કવિ **જસવિજયજી** એ રચ્યો,
ઘોઘા બંદરઇ એ રચ્યો, ઉપદેસ ચઢ્યો સુપ્રમાણ. ઢ. ૧૯ (૨૮૬)

—ઇતિ યાનપત્રયાદસ્પત્યોઃ પરસ્પરં પ્રશસ્ય સંવાદાલાપઃ સમાપ્તઃ.

(૧) શાહ શ્રી **વેલજી સોમકરણ** પઠનાર્થં સં.૧૭૫૮ કા.વ.૯ **તપા**-ગચ્છે શ્રી **વિજયદેવસૂરિ** સમવાયે વૃદ્ધજ્ઞાતીય શાહ **વેલજી સોમકરણનો** ચોપડો. પ.સં.૬, ગુ. (૨) શ્રી **ઘોઘા** બંદરે. પ.સં.૧૦–૧૫, પાદરા.ભં. નં.૧૩. (૩) સંવત ૧૭૬૧. પ.સં.૯–૧૫, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૬૬. [જૈહા-પ્રોસ્ટા, મુપુગૂહસૂચી.]

પ્રકાશિત : ૧. બુદ્ધિસાગરજીકૃત ભજન પદસંગ્રહ ભા.૪ પૃ.૨૦૧–૩૨. [૨. ગુર્જર સાહિત્ય સંગ્રહ ભા.૧.]

(૩૧૪૯) [+] સાધુવંદણા ૮ ઢાળ ૧૦૧ કડી ૨.સં.૧૭૨૧ વિજયાદશમી ખંભાતમાં

આદિ – પ્રણમું શ્રી **ઋષભાદિ** જિણેસર સુવણ દિણેસર દેવ,
સુરવર કિન્નર વિદ્યાધર જેહની સારઈ સેવ;
પુંડરીક પમુહાવલિ વંદુ ગણધર મહિમા ગેહ,
જેહનું નામ ગોત્ર પણિ સુણતાં લહિઈ સુખ અછેહ.

અંત – **ખંભનયર**માં રહિય ચોમાસું, સાધુ તણા ગુણ ગાયા રે,
સંવત **સતર** ઇકવીસા વરસે, વિજયદશમી સુખ પાયા રે.
શ્રી **વિજયપ્રભસૂરિ** વિરાજઇ, **તપા**ગચ્છ કેરા રાયા રે;
તસ રાજે ભવિજન હિત કાજઈ, કીધો એહ સઝાય રે. ૯૮
શ્રી **કલ્યાણવિજય**વર વાચક, **તપ**ગચ્છ-ગયણદિણંદા રે;

તાસ સીસ શ્રી **હાલવિજય** બુધ, આગળ કૈરવ ચંદા રે.
તાસ સીસ શ્રી **જીતવિજય** બુધ, **શ્રી નયવિજય** મુણિંદા રે;
વાચક **જસવિજય**ઈ તસ સીસઈ, ગણ્યા સાધુ ગુણવૃંદા રે. ૯૯
જે ભાવે એ ભણસ્યેં ગુણસ્યઈ, તસ ઘર મંગલમાલા રે;
સુકુમાલા બાલા ગુણવિશાલા મોટા મણિમય થાલા રે.
બેટા બેટી બંધુર સિંધુર ધણ કણ કંચણ કોડિ રે;
અનુક્રમેં શિવલચ્છી તે લહિસ્યે સુકૃત સંપદા જોડી રે. ૧૦૦

કલશ.

ઇમ આઠ ઢાલ રસાલ મંગલ હુંઆ આઠ સુહામણા,
વરનાણ દંસણ ચરણ શુચિ ગુણ કિયાં મુનિગુણ ભામણાં;
જે એહ ભણસ્યઈ તાસ ફલસ્યઈ, ત્રિદશતરૂ ઘરઆંગણે,
શ્રી **નયવિજય** બુધ ચરણસેવક, **જસવિજય** વાચક ભણે. ૧૦૧

(૧) સં.૧૯૨૩ અસાડ સુ.૪ શુક્ર, લિ. વ્યાસ કામેશ્વર **શી**વલાલ **રથ**ંભનપુર મધ્યે. પ.સં.૫-૧૪, આ.ક.ભં. (૨) સં.૧૭૬૬ ભા.વ.૭ બુધે. પ.સં.૮-૯, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૧૭૬. [મુપુગૂહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૯૨).]

[પ્રકાશિત : ૧. ગુર્જર સાહિત્ય સંગ્રહ ભા.૧.]

(૩૧૫૦) [+] પ્રતિક્રમણ હેતુગર્ભિત સ્વાધ્યાય ૧૯ ઢાલ ૨.સં. ૧૭૨૨ ચોમાસું સુરતમાં

આદિ – દોહા.

શ્રી જિનવર પ્રણમી કરી, પામી સુગુરૂ પસાય;
હેતુગર્ભ પડિક્કમણનો, કરશું સરસ સજ્ઝાય. ૧
સહજ સિદ્ધ જિનવચન છે, હેતુરૂચિને હેતુ;
દેખાડે મન રીજવા, જે છે પ્રવચનકેતુ. ૨
જસ ગોઠેં હિત ઉલ્લસે, તિહાં કહીજે હેતુ;
રીઝે નહી બૂઝે નહી, તિહાં હુઇ હેતુ અહેતુ. ૩
હેતુયુક્તિ સમજાવીયેં, જે છોડી સવિ ધંધ,
તેહિ જ હિત તુમે જાણજો, આ અપવર્ગ-સંબંધ. ૪

અંત – ઢાલ ૧૯. ટોડરમલ જીત્યો રે – એ દેશી.

હેતુગર્ભ પૂરો હુઆ રે, પહોતા મનના કોડ,
વૈરાગ મલ જીતીયું રે;

દલિય ને દુર્જન દેખતાં રે, વિઘ્નની કોડાકોડ. વૈ. ૧
ગઇ આપદાસંપદા રે, આવી હોડાહોડી; વૈ.
સજ્જન માંહે મલપતા રે, ચાલે મોડામોડી. વૈ. ૨
જિમજિમ વરસીદાનમાં રે, નર કરે ઊડાઊડી; વૈ.
તિમ સદ્‌ગુરૂઉપદેશમાં રે, વચન વિચારશું ઠોડી. વૈ. ૩
લીયો લિયો ઘેરમાં મોહરાય રે, હરખ્યો મુંછ મરોડી; વૈ.
અશુભ પ્રકૃતિ સેના દલી રે, શુભની તો નહિ ઓડી. વૈ. ૪
કર્મ વિવર વર પોલીયો રે, પોલી દીયે છે છોડી; વૈ.
તખત વખત હવે પામશું રે, હુઇ રહી દોડાદોડી. વૈ. ૫
સૂરત ચોમાસું રહી રે, વાચક જસ કરી જોડી; વૈ.
યુગ યુગ મુનિ વિધુ વત્સરે રે (૧૭૨૨), દેઓ મંગલ કોડી. વૈ. ૬

(૧) સકલ ગણિસરોમણિ શ્રી જસવિજયગણિ ગુરૂભ્યો નમઃ સં. ૧૭૪૩ વૈ.વ.૨ રવિ લ. સુશ્રાવક શાહા કમલસી લખાવિત સાજનગર મધ્યે ગ્રં.૩૪૦. પ.સં.૧૪-૧૨, સીમંધર. દા.૨૪. [હેજૈજ્ઞાસૂચિ. ભા.૧ પૃ.૨૮૬).]

[પ્રકાશિત : ૧. ગુર્જર સાહિત્ય સંગ્રહ ભા.૧. ૨. સઝાય પદ સ્તવન સંગ્રહ તથા અન્યત્ર.]

(૩૧૫૧) [+] ૧૧ અંગની સજ્ઝાય [અથવા **ભાસ**] ૨.સં.૧૭૨૨ ચોમાસું સુરતમાં

દરેક અંગ પર સઝાય છે. પછી કલશ છે.

આદિ – કોયલો પરવત ધૂંધલો રે લો. એ દેશી.
આચારાંગ પહેલું કહ્યું રે લો, અંગ ઇગ્યાર મઝાર રે, ચતુરનર;
અઢાર હજાર પદે જિહાં રે લો, દાખ્યો મુનિ આચાર રે. ચ.૧

અંત – કલશ. ટોડરમલ્લ જીત્યો રે – એ દેશી.
અંગ અગીયારે સાંભલ્યાં રે, પુહતા મનના કોડ,
ટોડરમલ્લ જીત્યો રે.
ગઇ આપદાસંપદા મિલી એ, આવી હોડાહોડ. ટો. ૧
દલિયે તે દુર્જન દેખતાં રે, વિઘનની કોડાકોડ, ટો.
સજ્જન માંહિ મલપત રે, ચાલે મોડામોડ. ટો. ૨
જિમજિમ વરસીદાનમાં રે, નર કરે ઉડાઉડ, ટો.
તિમ સદ્‌ગુરૂઉપદેશમાં રે, વચન વિચારશું ઠોડ. ટો. ૩

કર્મ વિવર વર પોલીયો રે, પોલે દીયે છે છોડ, ટો.
તખત વખત બલ પામશું રે, હુઇ રહ્યા દોડાદોડ. ટો. ૪
માત **બગોઈ મંગલ** પિતા રે, **રૂપચંદ**ભાઇ ઉદાર, ટો.
માણેકશાયેં કાંઇ સાંભલ્યાં રે, વિધિ શું અંગ અગ્યાર. ટો. ૫
યુગ યુગ મુનિ વિધુ સંવચ્છરે રે, **શ્રી જસવિજય** ઉવઝાય, ટો.
સુરત ચોમાસું રહી રે, કીધો એ સુપસાય. ટો. ૬

(૧) કવિના શિષ્ય લિ. પ.સં.૬, પ.ક.૩થી ૫, જશ.સં. (૨) સં.૧૭૮૨ માધ વ.૧૧ ભોમે. પ.સં.૬-૧૨, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૧૧૩. [મુપુગૂહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૮૨, ૪૧૪, ૫૪૨).]

[પ્રકાશિત : ૧. ગુર્જર સાહિત્ય સંગ્રહ ભા.૧. ૨. સઝાય પદ સ્તવન સંગ્રહ તથા અન્યત્ર.]

(૩૧૫૨) + નિશ્ચય વ્યવહાર વિવાદ શ્રી શાંતિ જિન સ્ત. ૬ ઢાલ
૨.સં.૧૭૩૨

આદિ – નદિ યમુનાકે તીર ઉડે દોય પંખીયા રે – એ દેશી.
શાંતિ જિનેસર કેસર, અરચિત જગધણી રે કે અ.
સેવા કીજે સાહિબ, નિતનિત તુમ તણી રે કે નિ.

અંત – કલશ.
ઇમ સકલસુખકર દૂરિતભયહર **શાંતિ** જિનવર મેં સ્તવ્યો,
યુગ ભવન સંયમ માન વર્ષે ચિત્ત હર્ષે વીનવ્યો,
વિજયપ્રભસૂરિરાજ રાજે સુકૃત કાજે નય કહી,
શ્રી **નયવિજય** બુધ શિષ્ય વાચક **યશોવિજય** જયસિરી લહી.

(૧) પ.સં.૪-૧૩, જૈ.એ.ઇ.ભં. નં.૧૨૮૭. (૨) પ.સં.૪-૧૨, આ.ક.ભં. (૩) પ.સં.૪-૧૩, સીમંધર. દા.૨૦ નં.૮૩. (૪) પ.સં.૫-૧૨, જશ.સં. નં.૬૮. [જૈહાપ્રોસ્ટા, મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૪૭, ૨૭૩, ૪૨૧, ૫૨૦).]

પ્રકાશિત : ૧. સઝાય પદ સ્તવન સંગ્રહ. ૨. ચૈત્ય. આદિ સં. ભા.૩ પૃ.૪૪૫થી ૪૪૯. [૩. ગુર્જર સાહિત્ય સંગ્રહ તથા અન્યત્ર.]

(૩૧૫૩) [+] કુમતિખંડન ૧૦ મત સ્તવન [અથવા વીર સ્તવન]
૨.સં.૧૭૩૨ પોષ શુદ ૭

આ સ્તવન પ્રસિદ્ધ યશોવિજયજીને નામે કોઈએ ચડાવ્યું લાગે છે અને તેનું અંતરંગ પ્રમાણ એ છે કે (૧) આ સ્તવનમાં 'પુન્યવિહૂણા

પુનમીઆં', 'ખર સરીખા ખરતર' વગેરે શબ્દો તેઓશ્રી ન કાઢે, (૨) 'જ્ઞાનવિમલસૂરિ ધર્યું રે અવિનીતે એ નામ' એમ આ સં.૧૭૩૨માં રચેલા ગણાતા સ્તવનમાં જણાવ્યું છે પણ તે સમયવિરોધવાળું કથન છે. જ્ઞાનવિમલસૂરિ એ નામ સં.૧૭૪૮માં એટલે યશોવિજયજીના સ્વર્ગગમન (સં.૧૭૪૩) પછી પાંચ વર્ષે નયવિમલજીએ ધાર્યું હતું. છતાં પણ તેમના નામ પર ચડેલું માટે તેમના નામ નીચે અત્ર મૂકયું છે.

આદિ –

દુહા.

સુખદાયક ચોવીશમો, પ્રણમી તેહના પાય;
ગુરૂપદપંકજ ચિત્ત ધરી, શ્રુતદેવી **શારદ**માય. ૧
ત્રણ તત્ત્વ સ્વરૂપ છે, આત્મતત્ત્વ ધરેય;
દેવતત્ત્વ ગુરૂતત્ત્વ રે, ધર્મતત્ત્વ જ્યોં લેય. ૨
તસ પરીક્ષા કારણે, શુદ્ધાશુદ્ધ સરૂપ;
કહીશું તે ભવી સાંભળો, ભાખ્યો ત્રિભુવન ભૂપ. ૩

આ પછી (૧) વીરાત્ ૬૦૯માં દિગંબર-મત, (૨) વિ.સં.૧૧૬૯માં પૂનમિયા, (૩) સં.૧૨૧૨માં ખરતર, (૪) (સં.૧૫૦૮) લોંકામત, (૫) સં.૧૫૬૪ કડવાનો મત, (૬) સં.૧૫૭૦માં વીજામત, (૭) (સં.૧૫૭૨) પાસચંદ-મત, (૮) પછી શાંતિદાસથી સાગરગચ્છ પછી (૯) નયવિમલ (જ્ઞાનવિમલસૂરિ), (૧૦) ભાણચંદ જેવા આમ દશ મત પ્રત્યે વિરોધ બતાવી સૂત્ર પ્રમાણે સામાચારી કરવા ને તપગચ્છની સામાચારી સુંદર ગણવા કહે છે.

અંત –

કલશ.

ત્રિશલા તે નંદન ત્રિજગવંદન **વર્ધમાન** જિનેશ્વરો,
મેં શુદ્ધ પામી અંતરજામી વીનવ્યો અલવેસરો.
સકલસુખ-કરતા દુકૃતહરતા જગતતારણ જગગુરૂ,
યુગ ભવન સંયમ પોસ માસે શુકલ સપ્તમી સુખકરૂ.
તપગચ્છરાજા સુજસ તાજા શ્રી **વિજયપ્રભ** દિનકર સમો,
નયવિજય સુપસાય વાચક **જસવિજય** જયશિરિ નમો.

—દશમતાધિકારે વર્ધમાન સ્તવન સમાપ્ત.

(૧) લ. **બારોટ તારાચંદ** કેવલ. ૫.સં.૭–૧૦, વિરમ. સંઘ ભં. (૨) નકલ મારી પાસે. [હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૪૯).]

[પ્રકાશિત : ૧. ગુર્જર સાહિત્ય સંગ્રહ ભા.૧. ૨. જૈન પૂર્વાચાર્યો રચિત સ્તવન સંગ્રહ.]

(૩૧૫૪) [+] મૌન એકાદશીના ૧૫૦ કલ્યાણકનું સ્તવન [અથવા ગળણું'] ૧૨ ઢાળ ૨.સં.૧૭૩૨(૬) દિવાળી ચોમાસું ખંભાતમાં

આદિ- ઢાલ ૧. છઠી ભાવના મન ધરો - એ દેસી.

ધુર પ્રણમું જિન મહરસી, સમરું **સરસતિ** ઉલ્લસી,
ધસમસી, મુજ મતિ જિનગુણ ગાયવા એ. ૧
હરિ પૂછે જિન ઉપદિશી, પરવ તે મૌન એકાદશી;
મન વસિ, અહનિસિ તે ભવિલોકને એ. ૨

અંત - ઢાલ ૧૨.

*

શ્રી **વિજયપ્રભ** સુરીસ્વર રાજે, દિનદિન અધિક જગીસજી,
ખંભનયર રહી ચોમાસો, સંવત **સત્તર બ(છ)ત્રીસેંજી**,
દોઢસો કલ્યાણકનું ગુણણું, ઇમ મેં પૂરણ કીધું જી.
દુઃખચુરણ દીવાલી દિવસેં, મનવંછિત ફલ લીધું જી. ૩
શ્રી **કલ્યાણવિજય** વર વાચક, વાદીમતંગ જ સિંહોજી;
તાસ શિષ્ય શ્રી **લાભવિજય** બુધ, પંડિત માંહિ લિહોજી.
તાસ શિષ્ય શ્રી **જિતવિજય** બુધ, શ્રી **નયવિજય** સોભાગીજી;
વાચક **જશવિજયેં** તસ શિષ્યે, થુણીઆ જિન વડભાગીજી. ૪
એ ગણણો જે કંઠે કરશે તે શિવરમણિ વરશેજી,
તરસે ભવ હરસે સવિ પાતિક નિજ આતમ ઉધરશેજી.
બાર ઢાલ જે નિત સમરસે ઉચિત કાજ આચરશેજી;
સુકૃત મહોદય સુજસ મહોદય, લીલા તે આદરશેજી. ૫

કલશ.

એ બાર ઢાલ રસાલ બારહ ભાવના તરૂમંજરી,
વર બાર અંગ વિવેક પલ્લવ બાર વ્રત સોભાકરી,
ઇમ બાર તપ વિધ સાર સાધન, ધ્યાન જિનગુણ અનુસરી,
શ્રી **નયવિજય** બુધ ચરણસેવક, **જસવિજય** જયશ્રી વરી.

(૧) સં.૧૮૮૭ કા.વ.૭ શુક્ર પાટણ નગરે. ચોપડો, જશ.સં. (૨) પ.સં.૪-૧૬, જશ.સં. (૩) અમદાવાદ લ. બારોટ તલજરામ ઘેંમર-સંઘજી. પ.સં.૬-૧૨, વિરમ. સંઘ ભં. [મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞા-

સૂચિ ભા.૧ (પૃ.૧૫૭, ૧૭૫, ૨૬૦, ૨૭૩, ૨૭૬, ૨૮૦, ૪૧૭, ૪૭૩, ૫૦૨).]

પ્રકાશિત: ૧. સઝાય પદ સ્તવન સંગ્રહ. ૨. સજ્જન સન્મિત્ર પૃ.૨૪૦થી ૨૪૫. [૩. ગુર્જર સાહિત્ય સંગ્રહ ભા.૧ અને અન્યત્ર.]

(૩૧૫૫) + સમકિતના ષટસ્થાન સ્વરૂપની ચોપાઈ અર્થ (ટબા) સહિત ૨.સં.૧૭૩૩ ચોમાસું ઈદિલપુરમાં

આદિ – ઈદ્રશ્રેણિનત નત્વા **વીર** તત્ત્વાર્થદેશિનમ્,
સમ્યક્ત્વસ્થાનષટ્કસ્ય, ભાષેયં ટિપ્યતે મયા. ૧
વીતરાગ પ્રણમી કરી, સમરી **સરસતિ** માત,
કહિશું ભવિહિત કારણે, સમકિતના અવદાત. ૨
દર્શન મોહવિનાશથી, જે નિરમલ ગુણઠાણુ,
તે સમકિત તસ જાણિયેં, સંષેપે ષટ ઠાણ. ૩

અંત – જિનશાસન રત્નાકરમાંથી, લઘુકપર્દિકા માનેજી,
ઉદ્ધરિઉં એહ ભાવ યથારથ, આપ સકતિ અનુમાનેજી,
પણ એહને ચિંતામણિ સરિખા, રતન ન આવે તોલેંજી,
શ્રી **નયવિજય** વિબુધ પયસેવક, વાચક **જસ** ઈમ બોલેજી,

—ઇતિશ્રી સમ્યક્ત્વ ચતુષ્પઢી સમાપ્તા. લોકગિરાસમર્થિત નય પ્રસ્થાન ષટ્સ્થાનક વ્યાખ્યા સંબંધમુદ્દે યશોવિજય શ્રી વાચકાનાં કૃતિઃ.

અર્થ – (જિનશાસન કે.) પ્રકરણ પરિસમાસેં એટલે જિનશાસન-રૂપ રત્નાકર તે માંહેથી એ ષટસ્થાનક ભાવ ઉદ્ધરિઉં, એ ઉદ્ધાર ગ્રંથ યથાર્થ છે. જિનશાસન રત્નાકરને લેખે એ ગ્રંથ લઘુકપર્દિકા માન છે, અને રત્નાકર તો અનેક રત્નેં ભર્યો છે. એ ઉપમા ગર્વપરિહારને અર્થે કરી છે. પણ શુભ ભાવ એવા વિચારિયેં તો ચિંતામણી સરખા રત્ન પણ એને તોલે નાવે. ગ્રંથકર્ત્તા ગુરુ નામાંકિત **યશ** એવું પોતાનું નામ કહે છે, એટલે શ્રી **નયવિજય** વિબુધના પદનો સેવક વાચક શ્રી **યશોવિજય** ઉપાધ્યાય એણિ પરેં બોલે છે. ૧૨૪.

ઇતિશ્રી સમ્યક્ત્વ ચોપઈ સમાપ્તા. શ્રી **રાજનગર** એટલે અહમદાવાદ નગરને વિષે તિહા પ્રસિદ્ધ જે **હેમશ્રેષ્ઠિસુત** શ્રી **તારાચંદ** નામના તેની પ્રાર્થના થકી લોકભાષાયેં કરી નયપ્રસ્થાન એટલે નયમાર્ગ તેણે કરી ષટ્સ્થાનકની વ્યાખ્યા શ્રી સંઘને હર્ષને કાજે શ્રી **યશોવિજયજી**ની કૃતિ જાણવી.

(એક પ્રતમાં નીચે પ્રમાણેનો શ્લોક કર્તાનો છે:)

શ્રેયો રાજવિરાજિ **રાજનગર** પ્રખ્યાત **હેમાં**ગભૂ,
તારાચંદ કૃતાર્થના પરિહત વ્યાસંગરંગસ્પૃશાં,
એષા લોકગિરાસમર્થિત નયપ્રસ્થાનષટ્સ્થાનકઃ
વ્યાખ્યા સંધમુદેય **યશોગ્યવિજય** શ્રી વાચકાનાં કૃતિઃ. ૧૨૫

(૧) ટબા વગરની પ્રત: લ.૧૯૨૫, પ.સં.૯-૧૨, આ.ક.ભં. (૨) ટબાવાળી પ્રત: ગ્રંથાગ્રંથ સૂત્ર ટીકા મિલિને ૧૦૦૦ શ્લોક છે. પ.સં. ૨૮-૧૩, આ.ક.ભં. (૩) સં.૧૮૮૨ વર્ષે વૈશાખ વદિ ૭ ગુરૌ લિખિતા શ્રી **શિવ**પુરી મધ્યે. પ.સં.૧૬, પ્ર.કા.ભં. નં.૯૭૮.

પ્રકાશિત: ૧. જૈન કથારત્ન કોશ ભા.૫ પૃ.૨૮૨થી ૩૧૯. [૨. પ્રકરણ રત્નાકર ભા.૧. ૩. ગુર્જર સાહિત્ય સંગ્રહ ભા.૧.]

(૩૧૫૬) + (ઢૂંઢકમતખંડન) [અથવા **પ્રતિમાસ્થાનવિચારગર્ભિત**]
મહાવીર હુંડી સ્ત. ૧૫૦ ગાથા ૨.સં.૧૭૩૩ વિજયાદશમી ઈદ્દલપુરમાં

આદિ – પ્રણમી શ્રી ગુરુના પયપંકજ થુણસ્યું **વીર** જિણંદ,
ઠવણ નિખેપ પ્રમાણ પંચાંગી, પરખી લહું આણંદ રે.
જિનજી તુજ આણ શિર વહીઈ.

અંત – કલશ.

વર્ત્તમાન સાસનનો સ્વામી ચામીકર સમ દેહોજી,
વીર જિણેસર મેં ઇમ થુણીઓ, મન ધરિ ધર્મસનેહોજી,
એહ તવન જે ભણસ્યે ગુણસ્યે, તસ ઘરિ મંગલમાલાજી,
સમકિત-ભાણ હુસ્યેં ઘટ તેહનેં, પરગટ ઝાકઝમાલાજી. ૧
અરથ એહના છે અતિસૂક્ષમ તે ધારો ગુરુ પાસેજી,
ગુરુસેવા કરતાં લહીઈ, અનુભવ નિત અભ્યાસેજી,
જે બહૂશ્રુત ગુરુ ગીતારથ આગમના અનુસારજી,
તેહનેં પૂછી સંસય ટાલો, એ હિતસીખ છે સારીજી. ૨
ઈદ્દલપુરમાં રહિય ચોમાસું, ઘરમધ્યાંન સુખ પાયાજી,
સંવત **સત્તરેં તેત્રીસા** વરષેં, વિજયદસમી મન ભાયાજી,
શ્રી **વિજયપ્રભસૂરી** સવાયા, **વિજયરત્ન** યુવરાયાજી,
તસ રાજે ભવિજનહિત કાજે, ઇમ મેં જિનગુણ ગાયાજી. ૩
શ્રી **કલ્યાણવિજય** વર વાચક **તપગચ્છ**-ગયણ-દીણંદાજી,

તાસ સીસ શ્રી **લાલવિજય** બુધ ભવિજન-કૈરવ-ચંદાજી,
તાસ સીસ શ્રી **જીતવિજય** બુધ શ્રી **નયવિજય** મુણંદાજી,
વાંચક **જસવિજય** તસ સીસેં, થુણિયા **વીર** જીણંદાજી. ૪
દેાસી **મૂલા** સુત સુવિવેકી, **દેાસી મેઘા** હેતેજી,
એહ તવન મે કીધું સુંદર, શ્રુત અક્ષર સંકેતેજી,
એ જિનગુણ સુરતરૂનેા પરિમલ, અનુભવતેા તે લહેસ્યેજી,
ભમર પરે જે અરથી હુઇને, ગુરૂ-આંણા સિર વહેસ્યેજી. ૫

(૧) ઇતિ પ્રતિમાદિ સ્થાપના શ્રી વીરજિન સ્તવનં સંપૂર્ણં. **સં**. ૧૮૫૫ કા.વ.૪ સેામે **બદડા** ગ્રામે મુનિ ગુલાબચંદજી શિષ્ય મુ. **ધર્મ**ચંદ્ર શિષ્ય **જિણુયંદ્રેણ** લિ. શ્રી **ચં**દ્રપ્રભુ પ્રસાદાત્. પ.સં.૬-૧૬, મ.જૈ.વિ. નં.૬૨૦. (૨) બાલા. સહિત : પં. **લક્ષ્મી**વિજયગણિ લિ. **ધમડકા** નગરે સં.૧૭૮૧ વૈ.વ.૧૩ ગુરૂ. પ.સં.૧૧, મ.જૈ.વિ. નં.૪૮૮. (૩) ગદ્યમાં સાર્થ : સં.૧૭૮૧ જ્યે.વ.૫, પ.સં.૨૮, સીમંધર. દા.૨૦ નં.૪૧. (૪) સાર્થ : પ.સં.૨૫-૧૧, સીમંધર. દા.૨૦ નં.૮૯. (૫) અર્થ સહ : **સં**.૧૮૫૧ પેા.શુ.૧૩ રવિ **મુ**ંબઈ ઉત્તમવિજય લ. પ.સં.૨૩, અભયસિંહ. પેા.૧૭. (૬) સં.૧૮૨૪ ફા.વ.૭ **મ**કસૂદાબાદે **કી**ર્ત્તિરત્નશાખા **લલિતકી**ર્ત્તિ-**નયચં**દ્ર-**સત્ય**સાગર-**જય**શીલ-**ચા**રિત્રસુંદર લિ. પ.સં.૧૪, જય. નં.૧૦૬૭. (૭) સં.૧૮૭૩ મા.વ.૧૩ બુધે **જે**સલમેર **જ્ઞા**નકલશ લિ. પ.સં.૩૪, કૃપા. પેા.૪૭ નં.૮૭૦. (૮) પ.સં.૭, મહિમા. પેા.૧૩. (૯) ટબા સહ : **સં**. ૧૭૭૭ આસેા શુ.૧૦ લિ. **પા**ટણ **ઋ**ં.૭૫૦. પ.સં.૨૬-૧૨, વડા **ચૌ**ટા **ઉ**. નં.૧૮. (૧૦) ટબા સહ : પ.સં.૨૯, મેા.સેં.લા. (૧૧) પ.સં.૧૬, ગેા.ના. (૧૨) પદ્મવિજયકૃત ટબાસહિત : સં.૧૯૧૨ કા.શુ.૨ રવિ પ.સં.૨૬, વિરમ. સંઘ ભં. (૧૩) સં.૧૮૪૯ પદ્મવિજયના ટબાસહિત : પ.સં.૨૦-૧૨, આ.ક.ભં. (૧૪) ટબાસહિત : પ.સં.૧૧-૧૧, માં.ભં. [મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૧૫૬, ૨૫૮, ૪૩૨, ૪૩૫, ૪૮૪, ૪૯૧, ૪૯૪, ૫૦૭, ૫૫૪, ૫૫૭, ૫૭૬, ૬૨૬).]

પ્રકાશિત : મૂલ - ૧. ચૈત્ય. આદિ સંગ્રહ ભાગ ૩ પૃ.૩૩૧-૩૪૫. ૨. સજ્જન સન્મિત્ર પૃ.૨૮૮થી ૨૯૯. ટબા સાથે - ૩. પ્રકરણ રત્નાકર ભાગ ૩. (જેમાં યશોવિજયજીએ કાગળ ખંભાતમાંથી જેસલમેરના શ્રાવક પર લખ્યેા હતેા તે પણ આપેલ છે. તેમાં કેવલીભુક્તિ સંબંધી તેમજ બીજી [૪. ગુર્જર સાહિત્ય સંગ્રહ ભા.૧.]

(૩૨૫૭) + [જંબુસ્વામી] બ્રહ્મગીતા ૩૦ કડી ૨.સં.૧૭૩૮ ખંભાત

આદિ – સમરીય **સરસતી** વિશ્વમાતા, હોયે કવિરાજ જસ ધ્યાન ધ્યાતા,
કરિય રંગરસભરિ **બ્રહ્મગીતા**, વરણવું **જંબુગુણ** જગવદીતા. ૧

અંત – ખંભનગર થુણ્યા ચિત્ત હરખે, **જંબુ વસુ ભુવન મુનિ ચંદ** વરખે,
શ્રી **નયવિજય** બુધ સુગુરુ સીસ, કહે અધિક પુરયો મનય
જગીસ. ૩૦

(૧) પ.સં.૩-૧૦, જશ.સં. નં.૧૦૧. (૨) સં.૧૭૩૩ ફા.વ.૧૦ શનૌ ભાઇ હીરભાઇ વાચનાર્થં. પ.સં.૩-૯, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૧૫૮. (૨ચ્યા સં.૧૭૩૮ અને આ લ.સં.૧૭૩૩ એ ફેર કેમ આવે છે તે પુનઃ પ્રત જોયા પછી નક્કી થાય.) [લીંહસૂચી, હેજેજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૭૪, ૪૯૪).]

પ્રકાશિત : ૧. બુદ્ધિસાગરકૃત ભજનપદસંગ્રહ ભા.૪ પૃ.૨૬૦-૬૫. [૨. ગુર્જર સાહિત્ય સંગ્રહ ભા.૧.]

(૨૦૫૯) + શ્રીપાલ રાસ ૨.સં.૧૭૩૮ રાંદેર

[વિનયવિજયે અધૂરી મૂકેલી કૃતિ પૂરી કરી તે. જુઓ વિનય-વિજય નં.૮૩૭.]

(૩૨૫૮) [+] જંબૂ રાસ ૨.સં.૧૭૩૯ ચોમાસું ખંભાતમાં

આદિ – **શારદ** સાર દયા કરો આપો વચન સુરંગ,
તૂં તૂઠી મુઝ ઉપરે જાપ કરત ઉપગંગ. ૧
તર્ક કાવ્યનો તેં તદા દીધો વર અભિરામ,
ભાષા પણિ કરિ કલ્પતરુ, શાખા સમ પરિણામ. ૨
હે માત! નચાવે કુકવિ તુઝ ઉદરભરણને કાજિ,
હૂં તો સદ્‌ગુણ પદિ વ્રવી પૂજું છું મત લાજિ. ૩
તંબૂ ધર્મ સુસાથનો કંબૂ દક્ષિણાવત્ત,
અંબૂ ભવદવ ઉપશમે **જંબૂ** ચરિત્ત પવિત્ત. ૪
પવિત્ર કરે જે સાંભળ્યું ત્રિભુવન **જંબૂ**ચરિત્ર,
આવિલપણિ મુઝ વાણિ તે કરસ્યેં રસેં પવિત્ર. ૫
અમૃત-પારણું કાંનનું ભવિજનનેં હિત હેત,
કરતાં મુઝ મંગલ હુયો એ ભારતિ સંકેત. ૬
શ્રી નયવિજય વિબુધ તણું નામ પરમ છે મંત,
તેહની પણિ સાંનિધિ લહી કીજે એ વૃત્તંત. ૭

અંત – ઢાલ ધન્યાશ્રી

વરસ પંચાસે મનહ ઉલ્લાસેં વ્રત લેઈ દુરિત નિવારજી,
સ્વામી **સુધર્મા** પંચમ ગણધર સુખ-જલધર જગ તારેજી,
ત્રીસ વરસ કરી **વીર**ની સેવા પછે **વીર**નિર્વાણુજી,
બાર વરસ છદ્મસ્થ જ વિચર્યા આઠ તે કેવલનાણેજી. ૧
પૂર્ણ શત આયુ પ્રમાણે નાણિ નિજપદ થાપેજી,
જંબૂ ગણધર તિહુયણ-સુખકર કીરતિ દહ દશ વ્યાપેજી,
જિનશાસન સોહે મન મોહે ભવિપ્રાણિ પડિબોહેજી,
શમરતિ કામ-ગવિ સો દોહે ગુણપદવિ આરોહેજી. ૨
વીરનિર્વાણુથી ચોસઠ વરસેં **પ્રભવ**સ્વામિ પટ્ટ સ્થાપેજી,
અક્ષયપદ પામ્યા ગુરૂ **જંબૂ** અષ્ટકરમ-તરૂ કાપિજી,
હોઈ સમાધિ ઉપાધિ ન બાધે આધિ વ્યાધિ સવી જાઈજી,
ગુણ ગાતો એહવા મુનિવરના જ્યોતિ સું જ્યોતિ મિલાઈજી. ૩
એહવા ગુરૂના ગુણ કિમ વીસરે જે જગમાં છે તાજાજી,
ગુરૂગુણ ગાતાં સવિ સિદ્ધિ લહિઈ નિતનિત મંગલ દિવાજાજી,
જંબૂગુણનો એ રાસ રસાલો યુગતાયુગતિ ઢાલોજી,
જિ ભણસ્યેં તે નિત પાતિક હણસ્યેં લહસ્યેં મંગલમાલાંજી. ૪
કમલવદન સુખસદન વિચક્ષણ આતમ અરથી પ્રાણિજી,
પૂરણ જિનશાસન શ્રદ્ધા ગુણ નિર્મલ કોમલ વાંણિજી,
રચ્યો રાસ એ ભણ-સુણણથી તેહ તણેં હિત કાજેજી,
શ્રી **વિજયદેવ** સૂરીસર પટધર **વિજયપ્રભ**સૂરિ રાજેજી. ૫
શ્રી **કલ્યાણવિજય**વર વાચક સુંદર **હીર**સીસ સિર હીરાજી,
તાસ શિષ્ય શ્રી **લાભવિજય** બુધ સાયર પરિ ગંભીરાજી,
તાસ શીસ શ્રી **જીતવિજય** બુધ શ્રી **નયવિજય** ગુરૂભાયાજી,
વાચક **જસવિજયે**ં તસ સીસેં **જંબૂ** એ ગુણ એ ગાયાજી. ૬
નંદ તત્વ મુનિ ઉડુપતિ સંખ્યા વરસ તણી એ ધારોજી,
ખંભનયર માંહિ રહિઅ ચોમાસું રાસ રચ્યો છે સારોજી,
ભાવ એહના મન માંહિ આણિ હિત જાણી ભવિ પ્રાણીજી,
નિત્ય અભ્યાસેં સુજસ વિલાસેં આદરજ્યો જિનવાંણીજી. ૭

(૧) સં.૧૮૫૫ માહ વદ ૧૨ દિનેર્ક વારે. પ.સં.૪૭-૧૩, લી.ભં. (૨) યતિશ્રી જંબુસ્વામી પ્રાકૃત પ્રબંધેન મહોપાધ્યાય શ્રી

યશોવિજયગણિ વિરચિતાયાં પંચખંડેન રાસ વિરચિતેન સમાપ્તાનિ. શ્રીઃ સંવત્ ૧૮૫૧ વરષે માસોત્તમ માસે જેષ્ઠ માસે શુક્લપક્ષે શુદિ ૧૦ રવીવાસરે લખીતં ઋષ્ય રાઘવજી રામચંદ્રજી શ્રી ભાવનગર બિંદરે લખ્યો છે. ગ્રંથાગ્રંથ ઢાલ દુહા સર્વે મીલીને સંખ્યા શ્લોક ચૌદસે છે. તથા આંક સંખ્યાયે ૧૪૦૦ છે. ઇતિ અધિકાર સમાપ્તાનિ. શુભં ભવતુ, શ્રીઃ. પ.સં.૬૪-૧૦, ભાવ.ભં. (૩) કવિની હસ્તલિખિત પ્રતિ પ્ર. કાન્તિવિજયજી પાસે છે. જુઓ તેનો ઉલ્લેખ મુનિ કલ્યાણવિજયજીએ અમદાવાદ ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદના રિપોર્ટમાં પ્રકટ થયેલા પોતાના લેખમાં કર્યો છે. (૪) પ.સં.૨૩-૧૯, આ.ક.ભં. (૫) પં. લાવણ્યવિજય શિષ્ય પં. મેરૂવિજય શિ. પં. વિનીતવિજયેનાલેખિ સ્વવાચનકૃતે. શ્રી માલણગ્રામે. પ.સં.૨૫-૧૭, વિ.ને.ભં. નં.૩૨૦૯. (૬) લ. લાલજી રાજનગર મધ્યે પં. રૂપવિજય શિ. પં. અમિવિજય હસ્તે લખાવ્યો છઇ. પ.સં.૫૬-૧૨, શા જકાભાઈ ધરમચંદ પતાસા પોળ નવી પોળ અમદાવાદ પાસે. [લીંહસૂચી.]

પ્રકાશિત : ૧. પ્રકા. જૈન ધર્મ હિતેચ્છુ સભા, ભાવનગર. [૨. ગુર્જર સાહિત્ય સંગ્રહ ભા.૨. ૩. સંપા. રમણલાલ ચી. શાહ.]

(૩૧૫૬) + સીમંધર સ્વામી સ્ત. (નયગર્ભિત) ૧૨૫ ગાથા ૧૧ ઢાલ

આદિ – સકલપંડિતશિરોવતંસ મુકુટાયમાન પંડિત શ્રી ૧૯ શ્રી ઉત્તમવિજયગણિ શ્રી પરમગુરવે નમઃ.

ઢાલ – એક દિન દાસી દોડતી – એ દેશી.

સ્વામી સીમંધર વીનતી, સાંભલેો માહરી દેવ રે,
તાહરી આંણુ હું શિર ધરૂં, આદરૂં તાહરી સેવ રે. સ્વા.
કુગુરૂની વાસના પાસમાં, હિરણુ પરિં જે પડ્યા લેાક રે,
તેહને શરણુ તુઝ વિણુ નહિ, ટલવલેં બાપડા ફેાક રે. સ્વા.

અંત – ઢાલ ૧૧. શાંતિ સુધારસ કુંડમાં – એ દેશી.

કલશ

ઇમ સયલસુખકર દુરિતભયહર, વિમલલક્ષણ ગણધરેા,
પ્રભુ અરજ અમર નરિંદ વંદિત વીનવ્યા સીમંધરેા,
નિજ નાદતર્જિત મેઘગર્જિત ધૈર્યનિર્જિત મંદરેા,
શ્રી નયવિજય બુધ ચરણુસેવક જસવિજય વાચક જયકરેા. ૨૫

(૧) લિ. પં. વિનીતવિજય, શ્રા. લહેરીબાઇ પઠનાર્થં સૂરતિ

મંદિર મધ્યે સં.૧૮૦૭ વૈ.શુ.૩ બુધે. પ.સં.૧૦, ત્રુટક, અભય. (૨) પ.સં.૧૫, અભયસિંહ. પો.૧૭. (૩) પ.સં.૮, અભયસિંહ. પો.૧૭. (૪) ફા.સુ.૧૪ સુરત. પ.સં.૮, અભયસિંહ. પો.૧૭. (નવપ્રભુ સ્તવનો સહિત) (૫) પ.સં.૫, આદિપત્ર નથી, કૃપા. પો.૪૫ નં.૭૮૬. (૬) સં.૧૮૬૫ શ્રા.વ.૬ ચંદ્રવારે વિક્રમપુરે. પ.સં.૭, મહિમા. પો.૩૬. (૭) શ્લો.૧૬૦ પત્તન અણહિલપુરે સં.૧૮૧૫ શાકે ૧૬૮૦ ભા.વ.૬ શુક્રે. પ.સં.૭-૧૩, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૫૨. (૮) સં.૧૮૯૨ માગસર શુદ્ધ દ્વિતીય ૧૪ ગુરૂ. પ.સં.૬-૧૨, ગો.ના. (૯) સં.૧૭૮૨ શ્રા.શુ.૧૦ શુક્રે રાજનગરે. પ.સં.૯-૯, ગો.ના. (૧૦) પ્રાયઃ સ્વોપજ્ઞ એવા ટબાસહિત : પ.સં.૩૫, અમીર. પો.૯. (૧૧) ટબાસહિત : પ.સં.૨૫-૧૦, આ.ક.ભં. (૧૨) પ.સં.૬-૧૫, માં.ભં. (૧૩) સં.૧૮૭૬ માગ.શુ.૩ લિ. મોતીવિજય પાલણપુર મધ્યે. પ.સં.૬-૧૪, ધો.ભં. (૧૪) પ.સં.૭-૧૨, મારી પાસે. (૧૫) ઇતિશ્રી સકલવાચકશિરોમણિ મહોપાધ્યાય શ્રી ૧૦૫ શ્રી યશોવિજયગણિ વિરચિતાયાં શ્રી સીમંધર સ્વામી વિજ્ઞપ્તિ સંપૂર્ણ લિખિતા ચ મહોપાધ્યાય શ્રી યશોવિજયગણિ શિષ્ય પંડિતશીરોમણિ પંડિત શ્રી ૧૯ શ્રી ગુણવિજયગણિ તચ્છિષ્ય પંડિતશિરોવતંસ પંડિત ૧૭ ઉપાધ્યાય શ્રી સુમતિવિજયગણિ તચ્ચરણુપંકરૂહેષુ ભૃંગાયમાન પં. પ્રતાપવિજયેન શ્રી મીયાનગરે શા હરષચંદ પઠનાર્થે શ્રી. પ.સં.૮-૧૨, જૈ.એ.ઇ.ભં. નં.૧૩૨૮. [જૈહાપ્રોસ્ટા, મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૧૪૪, ૨૧૭, ૨૪૬, ૨૪૮, ૨૫૮, ૪૧૨, ૪૩૪, ૪૯૪, ૫૦૪, ૫૦૭, ૫૧૯, ૫૪૭, ૫૯૨, ૬૧૮, ૬૨૭).]

પ્રકાશિત : ૧. પ્રકરણ રત્નાકર ભા.૩. ૨. સજ્જન સન્મિત્ર પૃ.૨૯૯-૩૦૯. [૩. ગુર્જર સાહિત્ય સંગ્રહ ભા.૧.]

(૩૧૬૦) + દિકપટ ૮૪ બોલ (દિં.) ૧૬૧ કડી

દિગંબર અને શ્વેતાંબર જૈનોની માન્યતા જે નાનીનાની ૮૪ બાબતોમાં ભિન્ન પડે છે તે સંબંધી આ કાવ્ય છે.

આદિ- છપય છંદ

સુગુણ જ્ઞાન શુભ ધ્યાન, દાનવિધિ ધર્મપ્રકાશક,
સુઘટમાન પરમગ્ન આન જસ મુગતિ અભ્યાસક,
કુમતવૃંદ-તમકંદ ચંદ પરિ દંદનિકાસક,
રૂચિ અમંદ મકરંદ સંત આનંદવિકાસક,

જસ વચન રૂચિર ગંભીર નય, દિફ્પટ કપટ કુઠાર સમ,
જિન **વર્દ્ધમાન** સો વંદિયે, વિમલ જ્યોતિ પૂરન પરમ. ૧

અંત – **હેમરાજ પાંડે** કિયે બોલ ચુરાશી ફેર,
યા વિધિ હમ ભાષા વચન, તાકો મત કિય જેર. ૧૫૮
હૈ દિફ્પટકે વચનમેં, ઔર દોષ શત સાખ,
કેતે કાલે ડારિયે ભુંજત દધિ ઉર માખ. ૧૫૯
પંડિત સાચો સદ્દવહૈ, મૂરખ મિથ્યા વંગ,
કહતે સો આચાર હૈ, જન ન ત્યજૈ નિજ ઢંગ. ૧૬૦
સત્ય વચન જો સદ્દવહૈ, ગહૈ સાધુકો સંગ,
વાચક **જસ** કહે સો લહૈ, મંગલ રંગ અભંગ. ૧૬૧

(૧) યતિશ્રી દિગંબરોક્ત ચતુરશીતિ વાકચરચનોત્થાપક **શ્વેતાંબર**-મતથાપક ઉપાધ્યાય **શ્રી જશો**વિજયગણિ વિરચિતાયાં ચતુરશીતિ બોલ-રચના સમાપ્ત. સં.૧૭૮૪, એક ચોપડો, જશ.સં. (૨) પ.સં.૬, અભય. નં.૩૦૪. (૩) સં.૧૭૬૪ શિ. **શ્રી**તિવિલાસ શિ. **ભા**મવિજય શિ. **પુન્ય**-વિજય લિ. પ.સં.૯, દાન. પો.૬૨. (૪) યતિ શ્રીમજ્જૈનમતોદ્યોતદિફ્પટ્ટ-કપટ્ટ-વિનાશનૈકવાદ પ્રત્યુત્તર ચંદ્રિકા સમાપ્તા સં.૧૭૯૮ માધ વદી ૬ શુક્રે લિ. **ખં**ભાતિ બંદરેયં. પ.સં.૭, ભાં.ઇ. સને ૧૮૭૧-૭૨ નં.૨૧૮. (૫) શ્લો.૧૬૧, પ.સં.૪, લીં.ભં. દા.૨૩ નં.૬૪. [લીંહસૂચી, **હેજૈ**જ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૫૧૨).]

પ્રકાશિત : ૧. પ્રકરણ રત્નાકર ભા.૧. [૨. ગુર્જર સાહિત્ય સંગ્રહ ભા.૧.]

(૩૧૬૧) + સમાધિશતક [અથવા **સમાધિતંત્ર દુહા**] (હિં.)

દિ. પ્રભાચંદ્રસૂરિના સમાધિશતક – સમાધિતંત્ર નામનો સો શ્લોકના ઉત્તમ ગ્રંથનો ભાષામાં સો દુહામાં કવિએ અનુવાદ કર્યો છે.

આદિ – સમરી ભગવતિ **ભારતી**, પ્રણમી જિન જગબંધુ;
કેવલ આતમબોધકો, કરશું સરસ પ્રબંધ. ૧

અંત – જ્ઞાન વિમાન ચારિત્ર પવિ, નંદન સહજ સમાધ;
મુનિ સુરગતિ સમતા શચિ, રંગે રમે અગાધ. ૧૦૧
કવિ **જશવિજયે** એ રચ્યો, દોધિક શતક પ્રમાણ,
એહ ભાવ જો મન ધરૈ, સો પાવૈ કલ્યાણ. ૧૦૨

(૧) પ્રત ૧૮મી સદીની, પ.સં.૫, દાન. પો.૬૬. (૨) પ્રતિ ૧૯મી.

સદીની, પ.સં.૧૩, જિ.ચા. પો.૮૩ નં.૨૧૩૦. (૩) જુઓ કૃતિક્રમાંક ૪૦૬૨ નીચે (૧). [લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૭૨, ૨૮૦, ૪૦૨).]

પ્રકાશિત : ૧. પ્રકરણ રત્નાકર ભા.૧. [૨. ગુર્જર સાહિત્ય સંગ્રહ ભા.૧ તથા અન્યત્ર.]

(૩૧૬૨) + સમતાશતક (હિં.)

આદિ – દોહા.

સમતા ગંગા મગનતા, ઉદાસીનતા જ્ઞત,
ચિદાનંદ જયવંત હો, કેવલ ભાનુ પ્રભાત. ૧

અંત – બહુત ગ્રંથ નય દેખિકે, મહાપુરૂષકૃત સાર,
વિજયસિંહસૂરી કિએ, સમતાશતકો હાર. ૧૦૩
ભાવત જાકૂં તત્ત્વ મન, હો સમતા રસ-લીન,
જ્યૂં પ્રગટે તુઝ સહજ સુખ, અનુભવગમ્ય અહીન. ૧૦૪
કવિ **યશવિજય** શું શીખ એ, આપ આપકૂં દેત,
સામ્યશતક ઉદ્ધાર કરિ, **હેમવિજય** મુનિ હેત. ૧૦૫

(૧) સંવત ૧૮૦૨ વર્ષે કાર્તિક માસે શુકલપક્ષે ૭ સપ્તમી દિવસે રવીવારે લિખિતં સંઘવી ફતેચંદ સૂરસંઘ શ્રી પાટણ મધઈ. પ.સં.૧૩-૧૩, પ્ર.કા.ભં. નં.૯૭૭. ('સમાધિશતક' તથા માનવિજયકૃત 'સપ્ત નયનો રાસ' સાથે). [હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૫૧૧, ૫૪૬).]

પ્રકાશિત : ૧. પ્રકરણ રત્નાકર ભા.૧. [૨. ગુર્જર સાહિત્ય સંગ્રહ ભા.૧ તથા અન્યત્ર.]

(૩૧૬૩થી ૩૧૬૫) + ચોવીશી ત્રણ

એ પૈકી કોઈ – (૧) પ.સં.૭-૧૩, સીમંધર. દા.૨૦ નં.૪૯. (૨) પ.સં.૩, મહર. પો.૨. (૩) પ.સં.૪, મહર. પો.૨. (૪) સં.૧૮૧૯ વૈ. શુ.૫ સોમ તેજસાગર લિ. સોમવિજય પઠનાર્થં. પ.સં.૮, અભયસિંહ. પો.૧૩. (૫) સં.૧૮૪૫ જે.વ.૧ વિદ્યાચંદ્રેણ લિ. પ.સં.૮, કૃપા. નં. ૧૬૦૫. [મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૪૧, ૪૦૨, ૪૧૮, ૪૩૨, ૪૬૦, ૫૫૦, ૫૬૩).]

પ્રકાશિત : ત્રણે – ૧. સઝાય પદ સ્તવન સંગ્રહ. ૨. ચોવીશી વીશી સંગ્રહ. [૩. ૧૧૫૧ સ્તવન મંજૂષા. ૪. ગુર્જર સાહિત્ય સંગ્રહ ભા.૧ તથા અન્યત્ર.]

(૩૧૬૩) [+] ચોવીશી પહેલી

આદિ – મહાવિદેહ ક્ષેત્ર સોહામણું – એ દેશી.
જગજીવન જગવાલહો, **મરૂદેવી**નો નંદ લાલ રે,
મુખ દીઠે સુખ ઉપજે, દરિસણ અતિહિ આણંદ લાલ રે. જગ.૧

અંત – વર્ધમાન જિન સ્તવન. રાગ ધન્યાશ્રી.
તું ગતિ તું મતિ આશરો, તું આલંબન મુજ પ્યારો રે,
વાચક **યશ** કહે માહરે, તું જગજીવન આધારો રે –
ગિરુઆ રે ગુણ તુમ તણા.

(૧) સં.૧૭૮૫ માર્ગશીર્ષ શુ.૩ શુક્રે લિ. ગ્રં.૨૦૧. પ.સં.૯-૯, વડા ચૌટા ઉ. પો.૯. (૨) સં.૧૮૧૪ માગશર વ.૧૦ **પાટણ**નયરે લ. પં. ઉદૈવિજય વાચનાર્થ મુનિ જીવણવિજય લિ. પ.સં.૭-૧૭, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૧૧૪.

(૩૧૬૪) [+] બીજી ચોવીશી

આદિ – **ઋષભ** જિનંદા, **ઋષભ** જિનંદા, તું સાહિબ હું છું તુજ બંદા,
તુજ શું પ્રીતિ બની મુજ સાચી, મુજ મન તુજ ગુણ શું રહ્યું માચી. ૧

અંત – મહાવીર સ્તવન.
વયણ અરજ સુણી પ્રભુ મનમંદિર આવિયા રે,
આપે તૂઠા તૂઠા ત્રિભુવન ભાણ રે,
શ્રી **નયવિજય** વિબુધ પયસેવક ઇમ ભણે રે,
તેણે પામ્યા પામ્યા કોડ કલ્યાણ રે –
દુખ ટલીયાં મુખ દીઠે મુજ સુખ ઉપન્યા રે.

(૩૧૬૫) [+] ત્રીજી ચોવીશી

આદિ – આજ સખી શંખેસરો – એ દેશી.
ઋષભ દેવ નિતુ વંદીયે, શિવસુખનો દાતા,
નાભિ નૃપતિ જેહનો પિતા, **મરૂદેવી** માતા.

અંત – વીરસ્તવન. રાગ ધન્યાસી.
ચરણ તુઝ **શરણ**મેં ચરણ ગુણનિધિ ગ્રહ્યા,
ભવતરણ કરણ દમ સરમ દાખો,
હાથ જોડી કહે **જસવિજય** બુધ ઈસ્યું,
દેવ નિજ ભુવનમાં દાસ રાખો –
– આજ જિનરાજ મુઝ કાજ સીધાં સવે.

(૧) (આરંભમાં સકલ પંડિત શ્રી ૫ શ્રી **નય**વિજયગણિ ગુરૂભ્યો

નમઃ.) ગણિ તત્ત્વવિજય લક્ષ્મીવિજય લિષિતમસ્તિ. શ્રાવિકા વેલૂ પઠનાર્થે. શ્રી ઘોઘા બંદિરે ભાદ્રવ માસે શુકલપક્ષે સપ્તમી દિને શુભ વાસરે શ્રેયોસ્તુ. (પત્ર ૯ પછી તત્ત્વવિજયકૃત 'નેમિબારમાસ' અને 'વિજયપ્રભસૂરિ સ્વાધ્યાય' તથા લક્ષ્મીવિજયકૃત 'વિજયપ્રભસૂરિ સ્વાધ્યાય' લખેલ છે ને અંતે લેખનની પૂરી પિછાન છે કે) સકલભટ્ટારકપુરંદર ભટ્ટારક શ્રી ૨૧ શ્રી હીરવિજયસૂરિ શિષ્યમુખ્ય સકલવાચકચક્રચૂડામણિ મહોપાધ્યાય શ્રી ૧૦ શ્રી કલ્યાણવિજયગણિ શિષ્યસકલમુખ્ય પંડિત શ્રી ૧૭ શ્રી લાભવિજયગણિ શિષ્ય પંડિતશિરોમણિ પંડિત શ્રી ૫ શ્રી જીતવિજયગણિ તદ્ગુરુભ્રાતૃ પંડિત શ્રી ૫ શ્રી નયવિજયગણિ શિષ્ય પંડિત શ્રી જસવિજયગણિ શિષ્ય ગણિ શ્રી તત્ત્વવિજય લક્ષ્મીવિજય. શ્રેયોસ્તુ. શુભં ભવતુ. યાદશં પુસ્તકં દષ્ટ્વા તાદશં લિખિતં મયા. યદિ શુદ્ધમશુદ્ધં વા મમ દોષો ન દીયતે. ૧. દૂહા. ચૂકષ સહટ કિસ્યા તે સાજન, સજ્જન તે જ સહટ મલઈ. તે સજ્જન સું કિમ મન માનઈ, કહ્યાં પછિ કધન ગલષ. ૧. શ્રાવિકા વેલાં પઠનાર્થં ઘોઘા બંદિરે શુભવાસર. છઃ. પ.સં. ૧૩-૧૩, ૧૨મું પત્ર નથી, પાદરા ભં. નં.૩૫. (૨) પ.સં.૧૨, છેલ્લું ૧૩મું પત્ર નથી, કવિના સમયની પ્રત લાગે છે કારણ આદિમાં કવિના પ્રગુરુ 'પંડિત શ્રી લાભવિજયગણિ ગુરુભ્યો નમઃ' એમ નમસ્કાર કર્યો છે, જિનદત્ત. મુંબઈ. પો.૧૦. (૩) ૧૪ બોલની ચોવીસી કવિ જસવિજયકૃત સં.૧૮૫૫ જે.વ.૩ આગમસાગર-પ્રધાનસાગર-દિણયરસાગર લિ. સુવર્ણગિર મધ્યે ઋષભદેવ પ્રસાદાત્. પ.સં.૭-૧૪, જૈનાનંદ. નં.૩૩૪૭.

(૩૧૬૬) + વીશી

આદિ – ઇડર આંબા આંબલિ રે – એ દેશા.

પૂખલવઇ વીજઇ જયો રે, નયરી પુંડરગણિ સાર,
શ્રી શ્રીમંધર સાહીબા રે, રાય શ્રેયાંસકુમાર
જિણંદરાય ધરજ્યો ધરમ સનેહ. ૧

અંત – શરણત્રાણ-આલંબન જિનજી, કોઇ નહિં તસ તોલે,
શ્રી નયવિજય વિબુધવર સેવક, વાંચક જસ ઇમ બોલે રે. ૭

(૧) સં.૧૮૮૩ આસો સુદ ૧૩ બૃહસ્પતિવાર ગ્રામ અસુ મધ્યે ચાતુર્માસ રહીને પત્ર લખ્યા છે. લિ. મુ. રાજવિજયગણિ પં. ચતુરસત્કેન બાઈ પ્રેમકુંવર સુશ્રાવિકાર્થે ગામ ઊંઝા વાસ્તવ્ય. ૨૦૧. પ.સં.૬-૧૫, ઘો.ભં. (૨) પં. રૂપકુશલ-અમૃતકુશલ-યુક્તકુશલ-યત્નકુશલ-પ્રીતકુશલ

લ.સં.૧૮૪૧ પો.વ.૪ ધરોલ **શાં**તિપ્રસાદાત્. પ.સં.૮–૧૫, જશ. વડવા. પો.૮૮. (૩) સં.૧૮૧૨ જેસલમેર કપૂરચંદ વાચનાર્થં. પ.સં.૭, કૃપા. પો.૪૫ નં.૮૦૧. [મુપુગૂહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૪૮, ૨૬૪, ૨૮૧, ૨૮૮, ૩૧૫, ૪૦૨, ૪૧૪, ૫૧૪, ૫૪૨, ૫૭૭).]

[પ્રકાશિત : ૧. સઝાય પદ સ્તવન સંગ્રહ. ૨. ગુર્જર સાહિત્ય સંગ્રહ ભા.૧ તથા અન્યત્ર.]

(૩૧૬૭) + પંચ પરમેષ્ઠી ગીતા [અથવા નવકાર ગીતા]

આદિ – પ્રણમીઇ પ્રેમ સ્યું વિશ્વત્રાતા, સમરીઇ **સા**રદા સુકવિમાતા,
પંચ પરમેષ્ઠી ગુણ થુણણ કીજે, પુણ્ય ભંડાર સુપરિં ભરીજે. ૧

અંત – પંચ પરમેષ્ઠિ ગુણગણ પ્રતીતા, જિન ચિદાનંદ મોજે ઉદીતા,
શ્રી **યશોવિજય** વાચક પ્રણીતા, તેહ એ સાર **પરમેષ્ઠી ગીતા.**

(૧) સં.૧૭૮૩ માગશિર શુ.૭ રવૌ ગ્રં.૨૫૫. પ.સં.૧૧–૧૨, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૨૧૨. [મુપુગૂહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ. ૨૭૪).]

પ્રકાશિત : ૧. બુદ્ધિસાગરકૃત ભજન પદ સંગ્રહ ભા.૪ પૃ.૧૭૩–૯૫. [૨. ગુર્જર સાહિત્ય સંગ્રહ ભા.૧. ૩. નમસ્કાર સ્વાધ્યાય ભા.૩.]

(૩૧૬૮) + સીમંધર સ્વામી સ્ત. (નિશ્ચય વ્યવહારનય ગર્ભિત)

૪૨ ગાથા ૪ ઢાળ

આદિ – શ્રી **સીમંધર** સાહિબ આગે વિનતિ રે, મન ધરી નિર્મલ ભાવ,
કીજે કીજે રે લીજે લાહો ભવ તણો રે. ૧

અંત – કલશ

ઇમ વિમલ કેવલજ્ઞાન-દિનકર, સકલ-ગુણ-રયણાયરો,
અકલંક અકલ નિરીહ નિર્મળ, વિનવ્યો **સીમંધરો.**
શ્રી **વિજયપ્રભ** સૂરિરાજ રાજે, વિકટસંકટભયહરો;
શ્રી **નયવિજય** બુધ શિષ્ય વાચક, **જસવિજય** જયજયકરો.

(૧) પ.સં.૨–૧૨, આ.ક.ભં.

પ્રકાશિત : ૧. ઉપદેશમાળામાં. ૨. સજ્જન સન્મિત્ર પૃ.૩૧૪થી ૩૧૭. ૩. ચૈત્ય. આદિ સં. ભા.૩ પૃ.૪૪૫થી ૪૪૯. [૪. ગુર્જર સાહિત્ય સંગ્રહ ભા.૧.]

(૩૧૬૯) + યતિધર્મ બત્રીશી અથવા સંયમ બત્રીશી

આદિ – ભાવ જતિ તેહને કહો, જહાં દશવિધ જતિધર્મ,

કપટક્રિયામાં મ્હાલતા, મહીયા બાંધે કર્મ. ૧

અંત – વાચક **જસવિજયે** કહી, એહ મુનિ-હિત-વાત,
એહ ભાવ જે મન ધરે, તે પામે શિવ-સાથ.

[મુપુગૂહસૂચી.]

પ્રકાશિત : ૧. જૈન હિતોપદેશ ભા.૨-૩. ૨. સજ્જન સન્મિત્ર પૃ.૫૨૪થી ૫૨૭. [૩. ગુર્જર સાહિત્ય સંગ્રહ ભા.૧.]

(૩૧૭૦) સંયમશ્રેણિ વિચાર સ્ત. ૨૧ કડી

આદિ – પ્રણમી શ્રી ગુરુના ચરણાંબુજ, સમરી **સારદ** માત,
સંયમશ્રેણિ વિચાર કહેસ્યું, સુણયો યે અવદાત. ૧

અંત – વીતરાગ આણા સિંહાસન, પુણ્યપ્રકૃતિનો પાયો,
વાચક **જસવિજય**ઇએ અર્થ્હ ધર્મ્મ ધ્યાનમાં ધ્યાયો રે. ૨૧

(૧) સ્વોપજ્ઞ ટબાસહિત ઉપરાંત સંયમશ્રેણિ પ્રરૂપણાના નામે ગદ્યમાં : પ.સં.૮-૧૦, આ.ક.ભં. (૨) સં.૧૭૨૩ જે.શુ. **યશો**વિજય શિષ્ય **તત્ત્વ**વિજયગણિના. [ભં.!] (૩) લિ. લૈયા **તર**ભોવન. પ.સં.૨-૧૧, જશ.સં. નં.૧૭૧. (૩) અન્ય કૃતિઓ સાથે : પ.સં.૪-૧૨, આ.ક.ભં. [આલિસ્ટઑફ ભા.૨, મુપુગૂહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૫૪, ૨૮૬, ૩૨૬, ૫૨૧).]

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન સ્તવનાદિ સંગ્રહ. ૨. ગુર્જર સાહિત્ય સંગ્રહ ભા.૧.]

(૩૧૭૧ ક થી ૩૧૭૧ ચ) ઇંદ્રભૂતિ ભાસ, અગ્નિભૂતિ ભાસ, વાયુભૂતિ ગીત, વ્યક્ત ગણધર સ., સુધર્મા સ.

(૧) જુઓ 'સંયમશ્રેણિ વિચાર સઝાય'માં (૩).

(૩૧૭૨) + આઠ [યોગ]દૃષ્ટિ સ.

આ પર જ્ઞાનવિમલસૂરિએ ટબો લખ્યો છે. તેઓ જણાવે છે કે "**શ્રી** નયવિજય પંડિતના વાચકોપાધ્યાય શ્રી **યશ**વિજયગણિ કાશીમેં ન્યાયવિશારદ એહવું બિરુદ પામ્યા તેહના વચનથી ઈમ જાણીવું એહવું લખ્યું છે." જુઓ જ્ઞાનવિમલ. આ સઝાયમાં હરિભદ્રસૂરિના 'યોગદૃષ્ટિ સમુચ્ચય' પરથી સુંદર ભાવાનુવાદ કરેલો છે.

આદિ – શિવસુખકારણ ઉપદિશી, યોગ તણી અઠદિઠિ રે,
તે ગુણ થુણી જિન **વીર**ના કરસ્યુ ધર્મની પુઠી રે
વીર જિનેસર દેસના.

અંત – લોક પૂરયો નિજ નિજ ઇચ્છા યોગભાવ ગુણ રયણેં જી,
શ્રી **નયવિજય** બુધ પયસેવક, વાચક **જસ**નઇ વયણેં જી. ૮

(૧) લિ. સં.૧૮૦૭ શક ૧૬૭૩ ચૈત્ર વદી ૧૧ ગુરૌ પં. હસ્તિસાગરગણિ શિ. મુનિ **અમૃત**સાગરેણ. સા. **અભય**ચંદ પઠનાર્થં. પ.સં. ૪–૧૩, આ.ક.ભં. (૨) પ.સં.૪–૧૩, જશ.સં. નં.૭૩.(૩) મુનિ **માણિક્ય**વિજય પઠનાર્થં. પ.સં.૬–૧૧, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૫૯. (૪) લિ. ભુવનચંદ્રેણ. પ.સં.૬–૯, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૮૩. (૫) પ.ક.૧૨થી ૧૬, જય. નં.૧૧૦૦. (૬) પ.સં.૫–૭, જય. નં.૧૧૧૦. જ્ઞાનવિમલસૂરિના બાલા. સહિત : (૭) સં.૧૮૪૭ માગસર વદ ૪ દર્ભાવતિ (ડભોઇ) શ્રી **સાં**મલા **પા**ર્શ્વનાથ પ્રસાદાત્ લ. પં. **લા**લવિજય **જ્ઞા**નસત્ક. પ.સં.૧૨, ઈડર ભં. (૮) સં.૧૮૭૪ મા.શુ.૧૦ રવિ **બી**કાનેર. પ.સં.૫૦, મહિમા. પો.૩૪. (૯) સં.૧૮૭૭ વૈ.વ.૪ **વિ**ક્રમપુરે **કી**ર્ત્તિસાગરેણ લિ. પ.સં.૨૭, અપૂર્ણ, મહિમા. પો.૩૪. (૪) પ.સં.૧૧, કૃપા. પો.૧૩. નં.૨૩૩. [મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજ્ઞૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૮૨, ૨૮૩, ૪૧૧, ૪૧૪, ૪૯૧, ૪૯૫, ૫૦૫, ૫૦૯, ૫૧૦, ૫૨૦).]

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રકરણ રત્નાકર ભા.૧. ૨. સઝાય પદ સ્તવન સંગ્રહ. ૩. મોટું સઝાયમાળા સંગ્રહ.]

(૩૧૭૩) + સમ્યક્ત્વના ૬૭ બોલની સઝાય ૬૮ કડી

આદિ – દોહા.

સુકૃતવલ્લિ કાદંબિની, સમરી **સરસતિ** માત;
સમકિત સડસઠ બોલની, કહિશું મધુરી વાત. ૧

અંત – ઇણિ પરે સડસઠ બોલ વિચારી, જે સમકિત આરાહે રે,
રાગદ્વેષ ટાલી મન વાલી, તે સમસુખ અવગાહે રે
જેહનું મન સમકિતમાં નિશ્ચળ, કોઈ નહી તસ તોલે રે
શ્રી **નયવિજય** વિબુધ પયસેવક, વાચક **જસ** ઇમ બોલે રે. ૬૮

(૧) સં.૧૮૪૬ શાકે ૧૭૧૧ વૈ.વ.૧૨ શનિ બાઈ **લ**ખમી પઠનાર્થં લ. ખુશાલવિજય. પ.સં.૫–૧૩, જશ.સં. (૨) પ.સં.૫–૧૨, વીરમ. લાય. (૩) લિ. **સા**ગરચંદ્રસૂરિ શાખા વા. **ચ**તુર્નિધાન શિ. પં. **શ્રી**ચંદ પં. નવલચંદ્ર તદ્ભ્રાતૃ પં. ઇસર લિ. સં.૧૮૮૦ આસો વ.૧૪ શુક્રે **સુ**લતાન મધ્યે ચાતુર્માસ. પ.સં.૫, અભય. નં.૨૪૫૩. (૪) પ.સં.૫, મહિમા. પો.૩૪. (૫) સં.૧૭૬૦ દ્વિ.આ.વ.૭ રવિ **સા**કરચંદ પઠનાર્થં. પ.સં.૫,

જિ.ચા. પો.૮૩. નં.૨૨૨૨. (૬) સીહવિજય લિ. પ.સં.૫, મહિમા. પો.૮૬. (૭) સં.૧૮૧૯ કા.વ.૧૪ રવિ ઉ. દ્વેવચંદ્રજીગણિ શિ. વા. મનરૂપજીગણિ પં. રાયચંદ્રમુનિ લિ. લિંબડી મધ્યે. પ.સં.૩-૧૪, મુનિ સુખસાગર પાસે. (૮) પ.સં.૭-૧૨, મારી પાસે. [જૈહાપ્રોસ્ટા, મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૮૬, ૩૧૯, ૪૧૦, ૪૯૪, ૫૧૦, ૫૫૪, ૬૦૫).]

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રકરણ રત્નાકર ભા.૨. ૨. સઝાય પદ સ્તવન સંગ્રહ. ૩. ગુર્જર સાહિત્ય સંગ્રહ ભા.૧ તથા અન્યત્ર.]

(૩૧૭૪ ક) + ૧૮ પાપસ્થાનકની સઝાય

દરેક પર એક એમ ૧૮ સઝાય છે.

આદિ – કપૂર હોયે અતિ ઉજલો રે – દેશી.

પાપસ્થાનક પહિલું કહ્યું રે, હિંસા નામ દુરંત,
મારે જે જગજીવને રે, તે લહે મરણ અનંત રે
પ્રાણી જિનવાણી ધરો ચિત્ત.

અંત – મહોટાઇ શી હોય ગુણ પાખે, ગુણ પ્રભુ સમકિત દાખેજી;
શ્રી **નયવિજય** વિબુધ પયસેવક, વાચક **જસ** ઇમ ભાખેજી.

(૧) પ.સં.૧૩-૧૧, વીરમ. લાય. (૨) પ.સં.૧૧-૧૧, અપૂર્ણ, હા.ભં. દા.૮૩ નં.૧૬૫. (૩) સં.૧૭૪૩ શ્રા.વ.૧૩ ગુરૂ ગ્રં.૨૨૧ અમદાવાદ મધ્યે કાલુ સંઘવી પોલ મધ્યે વાસ્તવ્ય પ્રાગ્વાટ જ્ઞાતી વૃદ્ધ શાખાયાં સાહા લહૂજી તત્સુત સાહા વીરા લખાવીતં. પ.સં.૧૪-૯, વડા ચૌટા ઉ. પો. ૧૮. (૪) સં.૧૭૯૨ ફા.શુ.૩, પ.સં.૬, કૃપા. પો.૬૨ નં.૧૩૩૨. (૫) સં.૧૮૫૧ મા.વ.૧૧, પ.સં.૭, મહિમા. પો.૬૩. (૬) સં.૧૭૫૮ ફા.વ.૧૩ શનૌ અચલગચ્છ ભ. અમરસાગરસૂરિ રાજ્યે તત્શિ. સુંદરસાગરેણ લિ. બુરહાનપુર મધ્યે રૂપાવહૂ પઠનકૃતે. હં.ભં. [જૈહાપ્રોસ્ટા, મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૧૪૭, ૨૬૭, ૨૮૭).]

[પ્રકાશિત : ૧. સઝાય પદ સ્તવન સંગ્રહ. ૨. ગુર્જર સાહિત્ય સંગ્રહ ભા.૧ તથા અન્યત્ર.]

(૩૧૭૪ ખ) + અમૃતવેલીની સજ્ઝાય અથવા **હિતશિક્ષા સઝાય**

આદિ – ચેતનજ્ઞાન અજુઆલીયેં, ટાલીયેં મોહસંતાપ રે,
ચિતડું ડમડોલતું વાલીયેં, પાલીયેં સહજ ગુણ આપ રે. ચે.૧

અંત – શ્રી **નયવિજય** ગુરુ શિષ્યની, શીખડી અમૃત વેલ રે,
એહ જે ચતુર નર આદરે, તે લહે **સુયશ** રંગરેલ રે. ૨૯

(૧) પ.સં.૩–૧૦, પાદરા ભં. નં.૫૧. (૨) સાહા **સાં**તીદાસ સુત **સો**મકરણ પઠનાર્થં લિખાવિતં સં.૧૭૪૨ માર્ગશીર્ષ સુ.૭ આદિત્યવાર પ.સં.૩, સીમંધર. દા.૨૪. (૩) પ.સં.૨–૧૦, જશ.સં. નં.૧૬. [મુપુગૂહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૫૦, ૪૨૮, ૪૯૪, ૫૦૯).]

[પ્રકાશિત : ૧. સઝાય પદ સ્તવન સંગ્રહ. ૨. મોટું સઝાયમાળા સંગ્રહ તથા અન્યત્ર.]

(૩૧૭૫) + ચાર આહારની સજ્ઝાય

આદિ – અરીહંત પદ ધ્યાતો થકો – એ દેશી.
સમરૂં ભગવતી **ભા૨તી**, પ્રણમી ગુરૂ ગુણવંતો રે.
સ્વાદીમ જેહ વિહારમાં, સુજે તે કહું કંતો રે;
શ્રી જિનવચન વિચારીએ.

અંત – શ્રી **નયવિજય** સુગુરૂ તણા, લેઉ પસાય ઉદાર રે,
વાચક **જસ** સિઝાય રચી, એ સેવક સુવિચાર રે. શ્રી. ૨૦

[પ્રકાશિત : ૧. સઝાય પદ સ્તવન સંગ્રહ. ૨. ગુર્જર સાહિત્ય સંગ્રહ ભા.૧ તથા અન્યત્ર.]

(૩૧૭૬) + કુગુરુ પર સ્વાધ્યાય

કવિના સમયની સ્થિતિ સાધુ માટેની જણાવેલી છે.

આદિ – છેડો ના જી – એ દેશી.
શુદ્ધ સંવેગી કિરિયા ધારી, પણ કુટિલાઈ ન મૂકે;
બાહ્ય પ્રકારે કિરિયા પાલે, અભ્યંતરથી ચૂકે.
કપટી કહિયા એહ જિણંદે. ૧

અંત – આપમતીનો સંગ તજીને, સાધુવચને રહિયેં;
વાણી વાચક **જસ** એમ બોલે, જિનાજ્ઞા શિર ગ્રહિયેં. ૨૮

[મુપુગૂહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૪૯૬, ૫૧૦).]

પ્રકાશિત : ૧. ચૈત્ય. આદિ સં. ભા.૩ પૃ.૩૬૮. [૨. ગુર્જર સાહિત્ય સંગ્રહ ભા.૧. ૩. મોટું સઝાયમાળા સંગ્રહ તથા અન્યત્ર.]

(૩૧૭૭) + સુગુરુ પર સ્વાધ્યાય [અથવા **સાધુગુણ સઝાય**] ૪ ઢાલ

આદિ – ૠષભનો વંશ રયણાયર – એ દેશી.
સદ્ગુરૂ એહવા સેવિયેં, જે સંયમ-ગુણ-રાતા રે;

નિજ સમ જગજન જાણતા, વીરવચનનેં ધ્યાતા રે,
સદ્ગુરૂ એહવા સેવિયે.

અંત – શુદ્ધ પ્રરૂપક સાધુ નમીજે, શરણ તેહનું કીજે રે;
તાસ વચન અનુસારે રહી, ચિદાનંદ ફલ લીજે રે. તે. ૪૦
સિરિ **ણયવિજય** ગુરુણું પસાય માસજ્જ સયલ કમ્મકરં,
ભણિયા ગુણા ગુરુણું સાહુણ **જસ**સિણુએ એ. તે. ૪૧

[હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૬૮, ૨૮૮, ૫૧૦).]

[પ્રકાશિત : ૧. સઝાય પદ સ્તવન સંગ્રહ. ૨. ગુર્જર સાહિત્ય સંગ્રહ ભા.૧ તથા અન્યત્ર.]

(૩૧૭૮) + કુગુરુની સઝાય ૭ ઢાલ

આદિ – સેવો સદ્ગુરૂ ગુણનિરધારી, ઈહભવ પરભવ જે ઉપગારી,
વજ્જેં કુગુરૂ સમય અનુસારેં, પાસત્થાદિક પંચ પ્રકારે. ૧

અંત – જ્ઞાની છે કેવલી કલ્પ, એ કલ્પ ભાષ્યનો જલ્પ;
જે શુદ્ધ કથક ગુણધારી, તે સદ્ગુરૂની બલિહારી,
એસો કુગુરુ સજ્ઝાએ જિનવયણાએ કુંડ ભણિયો,
સિરિ **ણયવિજય** મુણીણું સીસેણ જણાણુ બોહઢા.

(૧) પ.સં.૬-૧૧, પુ.મં.

(૩૧૭૯) + ચડતીપડતીની સઝાય અથવા **સંવિજ્ઞપક્ષીય વદન ચપેટા સ.** ૪૧ કડી

આદિ – ચડચાપડચાનો અંતર સમઝી, સમ પરિણામેં રહીએ રે;
થોડો પિણ જિહાં ગુણ દેખીને, તિહાં અતિ ગહગહીએ રે,
લોકા બોલવીયા મત ભૂલો. ૧

અંત – તે માટે જ્ઞાનાધિક વચનેં, રહી ક્રિયા જે કરસ્યે;
અધ્યાતિમ પરિણતિ પરિપાકે, તે ભવસાયર તરસ્યે રે. લો.૪૦
વાચક **જસવીજયેં** એ દાખી, સીખ સર્વનઈ સાચી;
પિણ પરણુમસ્યેં તેહ તણેં મનિ જેહની મતિ નવી કાચી રે.લો.૪૧
—ઇતિ શ્રી સંવીજ્ઞપક્ષીય વદન ચપેટા સ્વાધ્યાય સમાપ્ત.

[હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૫૧૦).]

[પ્રકાશિત : ૧. ગુર્જર સાહિત્ય સંગ્રહ ભા.૧. ૨. જૈન કાવ્યસાર સંગ્રહ તથા અન્યત્ર.]

(૩૧૮૦) + સ્થાપના કુલક સ. [અથવા **સાધુજીનાં થાપના કલ્પ**] ૧૫ કડી

આદિ – પૂરવ નવમાંથી ઉધ્ધરી, જિમ ભાખે શ્રી ભદ્રબાહુ રે;
સ્થાપનાકલ્પ અમે કહું, તિમ સાંભળજો સહુ સાહુ રે. ૧
અંત – જેહ વસ્તુમાં થાપિયે, દક્ષિણ આવર્ત્તે તેહ રે;
તે અખૂટ સધળું હોયે, કહે વાચક **યશ** ગુણગેહ રે. ૧૫
[મુપુગૂહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૫૦૯).]
પ્રકાશિત : ૧. પંચ પ્રતિક્રમણ સૂત્ર, પ્રકા. જૈન શ્રેયસ્કર મંડળ, પૃ.૫૨૭. [૨. પ્રાચીન સ્તવનાદિ સંગ્રહ તથા અન્યત્ર.]

(૩૧૮૧) [+] ૧૪ ગુણસ્થાનક સ્વાધ્યાય ૭ કડી

આદિ – હોઇ મિથ્યાત્વ અભવ્યનેં, કાલ અનાદિ અનંતો રે,
તેહ અનાદિ સાંત છે, પ્રાણી ભવ્યનેં વંતો રે,
શ્રી જિનવચન વિચારીઈં. ૧
અંત – શ્રી ગુરચરણ ઉપાસતેં, ૪મ ગુણઠાણેં વિચાર રે,
તે લહેં સુયશ સંપદા, નિશ્ચય નેં વ્યવહાર રે. ૭ શ્રી.
(૧) દેવચંદકૃત 'ચોવીશા'ની એક પ્રતને અંતે : સીમંધર. દા.૨૦ નં.૩૭. [લીંહસૂચી.]
[પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન સઝાય પદ સંગ્રહ. ૨. ગુર્જર સાહિત્ય સંગ્રહ ભા.૧.]

(૩૧૮૨) વિજયપ્રભસૂરિ સઝાય ગા.૭
(૧) પ.સં.૧, અભય. પો.૧૩.

(૩૧૮૩) સંવેગી સઝાય ગા.૭૩
(૧) પ.સં.૬, મહિમા. પો.૬૩.

(૩૧૮૪) + જશવિલાસ
આમાં ૭૫ સુંદર ઉત્તમ ભાવમય આધ્યાત્મિક પદો છે.
(૧) કેટલાંક પદો : પ.સં.૪, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૭૫. (૨) પ.સં. ૬–૧૧, હા.ભં. દા.૮૦ નં.૧૩૪. [મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૭૯, ૪૮૪).]
પ્રકાશિત : ૧. સઝાય પદ સ્તવન સંગ્રહ. [૨. ગુર્જર સાહિત્ય સંગ્રહ ભા.૧ તથા અન્યત્ર.]

(૩૧૮૫) + આનંદઘનજીની સ્તુતિરૂપ અષ્ટપદી
અધ્યાત્મી આનંદઘનજી કવિના સમકાલીન હતા. તેમના સમાગમથી પોતાને અધ્યાત્મદશા જાણવા-રૂપી ઉત્તમ લાભ મળ્યો હતો, તેના આનંદમાં

તે મહાત્માની સ્તુતિ રૂપે પદ કવિએ રચ્યાં છે.

આદિ – (પ્રથમ પદ) રાગ કાનડો તાલ

મારગ ચલત ચલત ગાત, આનંદઘન પ્યારે,
રહત આનંદ ભરપૂર – મારગ.
તાકો સરૂપ ભૂપ ત્રિહું લોકથેં ન્યારો,
બરષત મુખ પર નૂર – મારગ.

અંત – (આઠમું પદ) રાગ કાનડો તાલ

આનંદઘનકે સંગ સુજસહી મિલે જબ,
તબ આનંદ સમ ભયો સુજસ.
પારસ સંગ લોહા જો ફરસત,
કંચન હોત હી તાકે કસ – આનંદ. ૧
ખીર નીર જો મિલ રહે આનંદ,
જસ સુમતિ સખી કે સંગ,
ભયો હે એકરસ, ભવ અપાઈ સુજસવિલાસ;
ભયે સિદ્ધ સ્વરૂપ લીયે ધસમસ – આનંદ. ૨

પ્રકાશિત : ૧. સઝાય પદ સ્તવન સંગ્રહ. [૨. ગુર્જર સાહિત્ય સંગ્રહ ભા.૧ તથા અન્યત્ર.]

(૩૧૮૬) + જિન સહસ્ર નામ વર્ણન છંદ [અથવા સ્તોત્ર] ૨૧ કડી

આદિ – ભુજંગ પ્રયાત વૃત્ત.

જગન્નાથ જગદીશ જગબંધુ નેતા, ચિદાનંદ ચિત્કંદ ચિન્મૂર્તિ ચેતા,
મહામોહ ભેદી અમાયી અવેદી, તથાગત તથારૂપ ભવભયઉચ્છેદી.

અંત – ઇસ્યાં સિદ્ધ જિનનાં કહ્યાં સહસ્ર નામ,
રહ્યો શબ્દ ઝગડો, લહો શુદ્ધ ધામ,
ગુરુ શ્રી નયવિજય બુધ ચરણસેવી,
કહે શુદ્ધ પદ માંહિ નિજ દૃષ્ટિ દેવી. ૨૧

[જૈનજ્ઞાનસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૫૧૪).]

પ્રકાશિત : ૧. ચૈત્ય. આદિ સં. ભા.૨, પૃ.૨૦૨થી ૨૦૫. [૨. ગુર્જર સાહિત્ય સંગ્રહ ભા.૧.]

(૩૧૭૬ ક) + ઋષભ જિન સ્ત. ૯ કડી

આદિ – ઢાલ કડખાની

ઋષભ જિનરાજ મુજ આજ દિન અતિ ભલો,

ગુણનિલો જેણ તું નયન દીઠો;

અંત – ગંગ સમ રંગ તુઝ કીર્તિકલ્લોલને,
રવિ થકી અધિક તપતેજ તાજે,
નયવિબુધ સેવક હું આપરો **જસ** કહે,
અબ મોહિં બહુ નિવાજે. ઋષભ. ૯

પ્રકાશિત : ૧. બુદ્ધિસાગરકૃત ભજન પદ સંગ્રહ ભા.૪, પૃ.૧૯૭-૨૮૮.

(૩૧૮૭ ખ) + શીતલજિન સ્ત. ૬ કડી

આદિ – રાગ અડાણો
શીતલ જિન મોહે પ્યારા, **શીતલ** જિન મોહે પ્યારા;

અંત – **જસ** કહે જન્મમરણુભય ભાગો, તુમ નામે ભવ પારા. શી.૬

પ્રકાશિત : ૧. ઉપર મુજબ, પૃ.૧૯૯.

(૩૧૮૮) + નવપદ પૂજા

આ 'શ્રીપાળ રાસ'માંની ઢાળોમાંથી છે.

[આલિસ્ટઓફ ભા.૨, મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૪૩૪, ૪૯૩, ૫૦૧, ૫૫૯).]

પ્રકાશિત : ૧. વિવિધ પૂજા સંગ્રહ, ભી.મા. [તથા અન્ય પૂજાસંગ્રહોમાં.]

(૩૧૮૯ ક) કુમતિ સ્તવન ગા.૧૬

આદિ – જિનપ્રતિમા વંદન દીસઈ, સમકિતનિં આલાવઈ,
અંગ **ઉપાસગ** પ્રગટ અરથ એ, મૂરખ મનમાં નાવઈ,
કુમતિ કાં પ્રતિમા ઉથાપિ. ૧

અંત – જિનપ્રતિમા જિન સરિખી જાણઈ, પંચાંગીના જાણુ,
કવિ **જસવિજય** કહઈ તે ગિરુઆ, કીજઈ તાસ વખાણ.
૧૬ કુમતિ.

(૧) પ.સં.૬-૧૧, પુ.મં. [લીંહસૂચી.]

(૩૧૮૯ ખ) કુમતિ સ્ત. ગા.૯

આદિ – સતરભેદ પૂજાફલ સાંભલિ, સ્યું કુમતિ જગ ધંધઈ રે,
શુદ્ધ પરંપર સૂત્ર ન માંનઇ, ચાલઈ અંધોઅંધઈ રે. ૧

અંત – સાર સૂત્રનું સમઝી જિનની, પૂજા જે મનિ ધારઈ રે,
કવિ **જસવિજય** કહઈ તે ગિરુઓ, તે તર્યા નિં તારઈ રે. ૯ સતર.

(૧) પ.સં. ૬-૧૧, પુ.મં.

(૩૧૯૯ ગ) + હરિયાળી

આદિ – કહેજો પંડિત કોણ એ નારી.

[લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૯૦).]

(શ્રીમદ્ યશોવિજય ઉપાધ્યાયની રાસ સિવાયની બધી કૃતિઓ મેં સંશોધન કરી સંપાદેલ 'યશોવિજયકૃત ગુર્જર કાવ્ય સંગ્રહ ભા.૧' એ નામના પુસ્તકમાં એકીસાથે પ્રગટ થયેલ છે.)

ગદ્યકૃતિઓ

(૩૧૯૦) પંચનિર્ગ્રંથી બાલાવબોધ

આદિ – **શ્રી નયવિજયગુરૂણાં** પ્રાસાદમાસાદ્ય સકલકર્મક્ષર
વ્યાખ્યા કુર્વે કિંચિલ્લોકહિરયા પંચનિર્ગ્રંથા. ૧

અંત – **શ્રી નયવિજય**ગુરૂણાં ચરણાગ્રોપાસનામુદ્રિતપુણ્યઃ,
પુણ્યાય **યશોવિજયો** વ્યતેને બાલબોધમિમં. ૧
યદ્યપિ ગીર્ન મમેયં, કરણાભરણં પચેલિમમાતીનાં
તદપિ પ્રવચનભક્તે પદકિંકિણિકા ભવત્યેષા. ૨

(૧) સં.૧૭૨૩ માર્ગશીર્ષ વદિ ૭ બુધે લિખિતં. ગ્રં.૩૫૫, પ.સં. ૨૨, હા.ભં. દા.૪૫. (૨) સંઘ ભંડાર પાલણપુર દા.૪૮. (૩) ભાં.ઇ. સન ૧૮૭૧–૨ નં.૨૧૦. (૪) પ.સં.૧૦, ખેડા સંઘ ભં. દા.૨ નં.૭. (૫) સં.૧૮૫૪ ચૈ.શુ.૯ પત્તનનગરે લિ. પં. ધનવિજયગણિ પં. શ્રી ભક્તિસત્કેન. પ.સં. ૧૨, વિજાપુર. નં.૨૩૩. (૬) બુહ્લર રિપોર્ટ બીજો સન ૧૮૭૧–૭૨ નં.૨૧૦. [મુપુગૂહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૪૬, ૪૯૩, ૫૭૭).]

(૩૧૯૧) [+] મહાવીર સ્તવન સ્વોપજ્ઞ બાલા. ૨.સં.૧૭૩૩

(૧) સં.૧૭૪૩ જ્યે.શુ.૧૪ રવિ. ગ્રં.૫૭૧(૭૭૧), પ.સં.૧૬–૧૨, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૮૧. (૨) પ.સં.૧૦–૧૦, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૧૫૬. (અન્ય પ્રતો માટે જુઓ મૂળ કૃતિ નં.૩૧૫૬ નીચે.) [હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૪૮૪, ૪૯૪, ૫૦૭, ૬૨૬).]

[પ્રકાશિત: ૧. પ્રકરણ રત્નાકર ભા.૩.]

(૩૧૯૨) નયચક્રનો બા.

(૧) સં.૧૭૧૪, હા.ભં. દા.૫૯.

(૩૧૯૩) [+] દ્રવ્યગુણ પર્યાય રાસ સ્વોપજ્ઞ બાલા.

(૧) અમદાવાદ માહિ ઢેકુઆની પોલિ મધ્યે વાસ્તવ્યં શ્રી શ્રીમાલ જ્ઞાતીય વૃદ્ધશાખાયાં સાહા અમરચંદ લષાવીતં સં.૧૭૩૩ માર્ગસર સુદિ

૨ સોમે લષિતં. પ.સં.૮૩, ડા. પાલણપુર દા.૩૮ નં.૧૬. (૨) પ.સં. ૫૦, ડા. પાલણપુર દા.૩૮ નં.૧૭. (૩) પ.સં.૫૯, ડા. પાલણપુર દા.૩૮ નં.૧૮. (૪) સં.૧૭૪૮ કા.શુ.૯ ભોમે પંડ્યા ત્રંબકેશ્વરેણ લિ. પ.સં. ૪૫, વી.ઉ.ભં. પ્રથમ દા.૧૬ નં.૧૯ નેહવે દા.૧૯ નં.૪. (૫) પ.સં.૪૨, ઝીં. પો.૩૯ નં.૧૯૦. (૬) દવે કરસનજી વેલાજી લ. ભાવનગર મધ્યે સં.૧૯૨૪ માધે. પ.સં.૬૮, મો.સે.લા. (૭) સં.૧૭૬૦ માહ શુ.૮ ગુરૂ શ્રી સૂરતિ બંદિરે. પ.સં.૭૫, સીમંધર. દા.૧૯ નં.૬. (૮)

ઇય સુચિતપદાર્થોલ્લાપનશ્રવ્યશોભા,
બુધજનહિતહેતુર્ભાવનાપુષ્પવાટી,
અનુદિનમિત એવૌ પ્રાંનપુષ્પૈરુદારૈ-
ભવતુ ચરણપૂજા જૈનવાગ્દેવતાયાઃ. ૧

ઉપાધ્યાય શ્રી યશોવિજયગણિના કૃત સ્વોપજ્ઞ ટબ્બાર્થઃ રાસ સંપૂર્ણઃ લિષિત શ્રી સં.૧૭૮૪ દ્વિ.વૈ.વદિ ૧૪ રવૌ, શ્રી અવરંગાબાદ મહાનગરે. પ.સં.૮૩, નં.૬૨૩. વિજાપુર જૈન જ્ઞાનમંદિર. (૯) આદિમાં – ઐંદ્ર-શ્રેણિનતં નત્વા જિનં તત્ત્વાર્થદર્શિનં, પ્રબંધે લોકવાચાત્ર લેશાર્થં કશ્ચિદુચ્યતે. સં.૧૭૬૦ માહ વદિ ૧૦ રવૌ સૂરતિ બંદરે લિ. સુશ્રાવક સાહ ખુસ્યાલચંદ વાચનાર્થે. પ.સં.૩૦, સારી પ્રત, ના.ભં. (૧૦) સં.૧૭૬૧(૭), શ્લોકમાન ૨૦૦૦, પ.સં.૫૦, લીં.ભં. દા.૩૦ નં.૩૨. (૧૧) સં.૧૭૬૮ પોષ શુ. તૃતીયા મહિજવાસરે આદિશ્વરજિન પ્રસાદાત્. પ.સં.૪૯, વી.ઉ.ભં. પહેલાં દા.૧૬ નં.૧૮, હાલ દા.૧૯ પો.૪. (૧૨) સારી પ્રત, વેાધા ભં. (૧૩) પં. શાંતિવિજયશિષ્ય પં. માનવિજય લખાવીત રાજનગરે. પ.સં.૮૪, સુ.લા. ખેડા. (૧૪) સં.૧૮૧૧, ગ્રં. મૂલ ૬૦૦ બાલા. ૧૨૦૦, પ.સં.૫૮, લીં.ભં. દા.૨૬ નં.૬. (અન્ય પ્રતો માટે જુઓ મૂળ કૃતિ નં.૩૧૪૬ની નીચે.)

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રકરણ રત્નાકર ભા.૧. ૨. ગુર્જર સાહિત્ય સંગ્રહ ભા.૨.]

(૩૧૯૪) સંયમશ્રેણી વિચાર સ્ત. સ્વોપજ્ઞ બાલા.

ઐંદ્રવૃંદનતં નત્વા વીરતત્ત્વાર્થદર્શિનં,
સંક્ષેપાત્ સંયમશ્રેણીસ્વાધ્યાયાર્થો વિવિચ્યતે. ૧

(૧) વિજાપુર જ્ઞા. ભં. (૨) સં.૧૯૩૧ જે.શુ.૨, જિ.ચા. પો.૮૩ નં. ૨૧૪૭. (અન્ય પ્રતો માટે જુઓ મૂળ કૃતિ નં.૩૧૭૦ નીચે.) [લીંહસૂચી,

હેજૈનગ્રાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૫૪, ૫૨૧).]

(૩૧૯૫) સીમંધર સ્ત. ૧૨૫ ગાથા સ્વોપજ્ઞ બાલા.

(૧) સં.૧૮૮૦ આસો શુ.૭ શનૌ લ. પ.સં.૧૨, મ.જૈ.વિ. નં. ૬૬૫. (૨) સં.૧૮૮૦ ચૈ.વ.૧૨ લખાવિતં ઉદૈવિજય પઠનાર્થં લ. ગોરજી રાઘવજી જગાંણા મધ્યે શ્રી મહાવીર જિનપ્રસાદાત્. પ.સં.૨૪-૧૧, ગો. ના. (૩) સં.૧૭૬૭ શાકે ૧૬૩૩ રાજનગરે પ્રત્યનુસારેણ લ. પ.સં.૬૨, હા.ભં. દા.૬૩ નં.૧૧. (૪) પ્રાયઃ સ્વહસ્તલિખિત, પ.સં.૧૩, યશોવૃદ્ધિ. પો.૧૨. (૫) સં.૧૭૮૦ ભા.વ.૧૧ શનિ યામની યામમેકં ગતે શ્રાવિકા રૂપાં પઠનાર્થં. ખેડા ભં. દા.૬ નં.૪૫. (અન્ય પ્રતો માટે જુઓ મૂળ કૃતિ નં.૩૧૫૯ નીચે.) [મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી.]

[પ્રકાશિત: ૧. પ્રકરણ રત્નાકર ભા.૩. (એમાં કર્તાની સ્પષ્ટતા નથી).]

(૩૧૯૬) જ્ઞાનસાર (સં.)નો સ્વોપજ્ઞ બાલા.

આદિ – ઐંદ્રવૃંદનતં નત્વા વીરં તત્ત્વાર્થદેશિનં

અર્થઃ શ્રી **જ્ઞાનસાર**સ્ય લિખ્યતે લોકભાષયા. ૧

અંત – ગચ્છે શ્રી **વિજયાદિદેવ** સુગુરોઃ સ્વચ્છે ગુણાનાં ગણૈઃ
પ્રૌઢિં પ્રૌઢિમધામ્નિ **જીતવિજય**પ્રાજ્ઞાઃ પરામૈયરઃ
તત્સાતીર્થ્યભૃતો **નયાદિવિજય**પ્રાજ્ઞોત્તમાનાં શિશોઃ
શ્રીમન્ન્યાયવિશારદસ્ય કૃતિનામેષા કૃતિઃ પ્રીતયે. ૧
બાલાલીલાપાનવદ્બાલબોધો નાયં કિંતુ ન્યાયમાલાસુધૌઘઃ
આસ્વાદ્યૈનં મોહહાલાહલાય જ્વાલાશાંતેર્ધી વિશાલા ભવંતુ. ૨
આતન્વાના ભારતી ભારતીનસ્તુલ્યાવેશા સંસ્કૃતે પ્રકૃતે વા,
શુક્તિઃ સૂક્તિર્મુક્તિ મુક્તાફલાનાં ભાષાભેદો નૈવ ખેદોન્મુખઃ
સ્યાત્. ૩

સૂરજીતનય-**શાંતિદા**સ-હ-મોદકારણવિનોદતઃ કૃતઃ
આત્મબોધધૃતવિશ્રમઃ શ્રમઃ શ્રી **યશોવિજય**વાચકૈરયં.

(૧) પ.સં.૫૯, હા.ભં. દા.૬૩ નં.૨૦. (૨) ગ્રં.૧૬૨૫, પ.સં.૪૧, લીં.ભં. દા.૨૯ નં.૧૮. (૩) પ્રાયઃ આ યશોવિજયના એક શિષ્ય જિનવિજય હતા કે જેમણે ષડાવશ્યકનો બાલાવબોધ કર્યો હતો. તેની એક પ્રત મુંબઈ અનંતનાથના ભંડારમાં છે તેમાં નીચે પ્રમાણે અંતભાગમાં છે: સંવત ૧૭૫૧ વર્ષે શ્રી તપાગચ્છધિરાજ પરમગુરૂ ભટ્ટારક શ્રી વિજય-

માન સૂરીશ્વરને રાજ્યે વિરાજમાન છતે દીપમાલિકાને દિવસે પંડિત શ્રી યશવિજયગણીનો પંડિત શ્રી જીતવિજયગણી નામા શિષ્ય માંહિ મુખ્યપંડિત એહવો ષડાવશ્યકના અર્થનો ઉદ્યમ કરતો હવો. શ્રી વિવેકવિજયગણીએ સં.૧૮૦૨ વર્ષે પોશ શુદિ ૧૦ શ્રી જંબુનગરે લખાવી... ડા.ત્રિ. પ્રશસ્તિસંગ્રહ પૃ.૩૩૨. (૪) પ.સં.૭૭, હા.ભં. દા.૪૫ નં.૧. [મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૪૯૨).]

(૩૧૯૭) + સુવિહિત મર્યાદા બોલ ભાષા અથવા **સંવેગી સાધુ સમુદાયયોગ્ય વ્યવહાર મર્યાદાના બોલ** કુલ ૪૨

ઇત્યાદિક મર્યાદાપટ્ટક સર્વ સંવેગી સમુદાયે પાલવા પલાવવા, વિશેષ બોલ શ્રી **જગચ્ચંદ્રસૂરિ**કૃત મોટા પટ્ટાથી જાણતા તદનુસાર શ્રી **આણંદવિમલસૂરિ** પ્રસાદિકૃત ૫૭ બોલ ભ. **હીરવિજયસૂરિ** પ્રસાદીકૃત ૩૬ બોલ ભ. શ્રી **વિજયદાનસૂરિ** પ્રસાદિકૃત ૩૫ બોલ એવં ભલી રીતે મર્યાદા પાલવી અત્ર પં. **જયસોમગણી** મતં પં. **જસવિજયગણી** ગ. **સત્યવિજય** ગ. **ઋદ્ધિવિમલ** ઋ. **મણીચંદ** ઋ. **વીરવિજય**...

(૧) વિજાપુર. નં.૫૮૯.

પ્રકાશિત : આત્મારામ શતાબ્દી સ્મારક ગ્રંથ.

(૩૧૯૮) + સમકિતના પટસ્થાન સ્વરૂપની ચોપાઈ સ્વોપજ્ઞ સ્તબક

[જુઓ મૂળ કૃતિ ક્રમાંક ૩૧૫૫ નીચે.]

[મુપુગૂહસૂચી.]

[પ્રકાશિત : ૧. જૈન કથારત્ન કોશ ભા.૫.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૧૭–૫૬ તથા પૃ.૫૯૦–૯૧, ભા.૩ પૃ.૧૧૧૧–૨૩ તથા ૧૬૨૬–૨૭. ત્યાં કવિનો જીવનપરિચય 'સુજસવેલી ભાસ'ની અધૂરી મળેલી પ્રતને આધારે ઘણો અધૂરો અપાયો હતો તેની પૂર્તિ અહીં 'જૈન સાહિત્યનો સંક્ષિપ્ત ઇતિહાસ'માં અપાયેલા પરિચયમાંથી કરી લીધી છે. 'સુવિહિત મર્યાદા બોલ ભાષા' યશોવિજયની રચના હોવાનું શંકાસ્પદ છે. એમાં યશોવિજયનું નામ સંમતિ આપનાર તરીકે બીજાઓની સાથે આવેલું છે. પહેલાં 'તત્ત્વાર્થ સૂત્ર બાલા.' આ યશોવિજયને નામે મૂકેલો તે પછી જુદા યશોવિજય ગણ્યા છે. જુઓ આ પછીના યશોવિજય.]

૮૮૬. યશોવિજય

(૩૧૯૯) તત્ત્વાર્થ સૂત્ર બાલા.

(૧) ત્રિપાઠ, લ.સં.૧૯૫૫, પ.સં.૪૦, પ્ર.કા.ભં. દા.૪૮ નં.૪૧૬.
(૨) પ.સં.૩૧, ભાવ.ભં. [મુપુગૂહસૂચી.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૫૯૧, ભા.૩ પૃ.૧૬૨૮. પહેલાં આ પહેલાંના યશોવિજયને નામે કૃતિ મૂકેલી તે પછીથી અલગ યશોવિજય ગણ્યા છે.]

૮૮૭. લાભવર્ધન પા.–લાલચંદ (ખ. ક્ષેમશાખા સાધુરંગ–ધર્મસુંદર–કમલસોમ–દાનવિનય–ગુણવર્ધન–સોમગણિ–શાંતિહર્ષશિ.)

(૩૨૦૦ ક) ઉપપદ્દી ૨.સં.૧૭૧૧

(૧) મિશ્ર.

(૩૨૦૦ ખ) વિક્રમ ચોપાઈ અથવા **૬૦૦ કન્યા ચો.** અથવા **બાપરા-ચોર ચો.** ૨૭ ઢાળ ૨.સં.૧૭૨૩(૩૩) માધ શુ.(૫)૧૩ બુધ જયતારણ નગરીમાં

આદિ – દૂહા.

પ્રણમીય પરતીખ **પાસજી**, પૂરસાદાંણી જિણુંદ,
સમરંતાં સુખસંપદા, દિનદિન અધિક આણુંદ. ૧
કર વીણા પુસ્તક ધરે **સરસતી** સુમતિનિવાસ,
પ્રણમંતાં નિત પાંમીયે, સરસ વચન સુવિલાસ. ૨
નિજગુરૂયરણકમલ નમી, ભાવભગતિ મન આંણુ,
પુન્ય તણી પ્રગટી કથા, કહિસ્યું સુલલિત વાંણુ. ૩
સાહસિક સતવંતા સભલ, શૂરવીર સરદાર,
પરદુખભંજણ પરગડા, ધન્ય તિકે નરનાર. ૪
જે નર મન સાહસ કરી, પરઉપગાર કરંત,
ત્રિભુવનમેં જસ તેહનો રવિ પહિલાં ઉગંત. ૫
પરઉપગારી પરગડો **વિક્રમ** નરરાજંન,
શીલવંત સિરસેહરો ન્યાઈ નિપુણ પ્રધાંન. ૬
પરઉપગારી જે થયો **વિક્રમ**નો અધિકાર,
સરસ કથા સંબંધ એ, સુણુજ્યો અતિ સુખકાર. ૭

ઢાલને અંતે કવિએ સ્વનામ લાભવર્ધન તેમજ લાલચંદ આપેલું છે :–

પહેલી થઈ એ પુરી ઢાલ, રાગ મલ્હારે વચન રસાલ,

કહે **લાભવર્દ્ધન** હવે આગલે, વાત કહું તે સુણજ્યો ભલે.

*

ઢાલ ભણી એ પન્નરમી હો, રૂડો રાગ મલ્હાર,
લાલચંદ હવે આગલે હો, કહે તે સુણયો અધિકાર.

અંત – દીપતો ગચ્છ શ્રી **ખરતર** તણૌં, શ્રી **જેમસાષ** પ્રસિદ્ધ,
જિનદત્ત વલિ **જિનકુશલ** ગુરુ, સદા કરૈં સાનિદ્ધ. ભ. ૮
તિણ સાષા માંહિ પરગડા, વાચક-પદવી-ધાર,
શ્રી **ગુણવર્દ્ધન** ગણિવરૂ, સુજસ ચિહું દિસૈ સાર. ૯
તસ સીસ વાચકપદ-ધરૂ, શ્રી **સૌભ**ગણિ સુપ્રધાંન,
નરનારી નિત પ્રતિ જેહના, ગાવૈં જસ ગુણગાંન. ૧૦
મહિમા ઘણી મહિમંડલૈં, તસ સીસ સુગુણ પ્રધાંન (વિચાર),
વાણારસ પદ લહીયૈં,
(પા. પામી વાણારસની પદવી) **શાંતિહર્ષ** સુખકાર. ૧૧
પરસાદ તિણ સદગુરૂ તણૌં, એ ક્રોધ ચોપઈ સાર,
ઢાલ સતાવીસમી ભલી, સુણંતાં હર્ષ અપાર. ૧૨
સતરૈં સૈ તેવીસમેં
(પા. **સતરે સે તેત્રીસે** વરસે) નભ (આસુ) માસ સુદ્ધિ પષ,
તિહાં એ સંપૂરણ થઈ, તિથે તેરસ બુધવાર.
(પા. પંચમી તીથે એ પુરણ કીધી વાર ભલો બુધવાર.) ૧૩
ગ્રામ શ્રી **જયતારણ** સરસ લહીઇ, નગરી સુથિર સુષકાર,
નામ યથારથ જેહનૌં, પંડિત કહૈં વિચાર. ૧૪
જિહાં સાધુવર્ગ સુષી રહૈ, શ્રી સંઘનૈં સુપસાય,
બહુ ભાવ શ્રાવકશ્રાવિકા, કરૈં ધર્મ ચિત લાય. ૧૫
ગુણ ગ્રહૈં અવગુણ પરિહરૈં, સદગુરૂ સુણે ઉપદેસ,
સ્થિતિ ધરમની સહુ સાચવૈં, પુણ્યે કરૈં સુવિસેસ. ૧૬
ચંભાતિ સંઘને આગ્રહ કરી, ચોપઈ ક્રોધ ઉદાર,
સંઘ તણો આગ્રહ કરીને એ રાસ રચ્યો ઉદાર.
નવનવી રીતિં ઢાલ સું
(પા. નવનવી ઢાલ એ નવનવ રીત સ્યું) અતિ મોટો અધિકાર.
ભ. ૧૭

શ્રી **જિનચંદ** સૂરીસરૂ, ગચ્છપતિ ગુણભંડાર,

તેહને રાજે કીધ એ, સંપૂરણ અધિકાર. ભ. ૧૮
શ્રવણે સુણે બહુ ભાવ સું, જે ચતુર સુઘડ સુજાણ,
કહે લાભવર્દ્ધન તેહનેં સદા હોઇ કલ્યાણ. ભ. ૧૯

(૧) પ.સં.૨૩-૧૫, છેલ્લું ૨૪મું નથી, ખેડા.ભં. દા.૬ નં.૪૧. (૨) સં.૧૮૦૭ ફા.વદિ ૧૪, પ.સં.૧૬-૧૭, મુક્તિ. (૩) સં.૧૭૯૫ પો.શુ. ૧૪ ત. હર્ષસાગર લિ. પ.સં.૧૮, દાન. નં.૧૦૨૫. (૪) સં.૧૭૯૯ ભા. વ.૫ ચંદ્રવાસરે લિ. પૂજ્યશ્રી ભીમરાજજી શિ. હીરા. પ.સં.૨૪-૧૩, જિનદત્ત. મું'બઈ. પો.૧૨. (૫) સં.૧૮૦૦ શાકે ૧૬૬૫ પો.વ.૧૩ શુક્રે જેસલમેરે પં. દેવકુશલ શિ. રત્નસાગર લિ. ગ્રં.૭૦૭, પ.સં.૧૦, અભય. નં.૪૧૩. (૬) સં.૧૮૫૦ માહ શુ.૯ શનિ લ. ઉમેદવિજયગણી શિ. મુ. ન્યાંનવિજય પઠનાર્થં મું'બઈ ગોડિ જિન પ્રસાદાત્. પ.સં.૧૯-૧૪, ઈડર ભં. (૭) સં.૧૮૫૪ માગસર સુ.૩ લ. ઋ. સરૂપચંદ નલખેડે. પ.સં. ૨૩-૧૪, જૈનાનંદ. નં.૩૩૩૨. (૮) સં.૧૮૫૬ કા.શુ.૧૫ લિ. કુંવરરામ. પ.સં.૧૯, નાહટા સં. (૯) સં.૧૮૬૯ જે.વ.૮ ભોમે લિ. પં. મનોહર-વિજયેન આસરલાઇ નગરે પ.સં.૩૬-૧૧, વિ.ને.ભં. નં.૪૪૬૦. (૧૦) સં.૧૮૭૮ આસાઢ શુ.૧૦ લિ. પ.સં.૪૦-૧૧, વિ.ને.ભં. નં.૪૪૬૨. (૧૧) સં.૧૯૧૪ આસો શુ.૧ ભોમ સોજપાલા મધ્યે લિ. મુનિ દીપચંદ. પ.સં. ૧૮-૧૯, વિ.ને.ભં. નં.૪૪૫૮. (૧૨) ભાં.ઇ. સન ૧૮૮૨-૮૩ નં. ૩૨૫. (૧૩) પ.સં.૨૫-૧૪, ચિત્રસહિત, યશોવૃદ્ધિ. પો.૫૭. (૧૪) પ.ક. ૨થી ૩૨, ત્રુટક, જો.ના. (૧૫) ઇતિ શ્રી વિક્રમાદિત્ય ચોપઈ સંપૂર્ણ. ગુ.વિ.ભં. (૧૬) ઇતિ વિક્રમાદિત્ય અને નવસેં કન્યા ચઉપઇ સંપૂર્ણ. સં.૧૮૨૯ શક ૧૬૯૪ શ્રા.વ.૧૦ વાર થાવર તૃતીય પ્રહરે લે. સંપૂર્ણ. પં. ચુત્રસાગર ચિરંજીવી નેમસાગર ચિ. શિષ્ય ફતેસાગર શિ. વૃદ્ધિ-સાગરેણ ગ્રામ ધર્યાવધે રાવત સાલમસિંઘ રાજ્યે. ગ્રં.૭૦૦, પ.સં.૧૮-૧૭, આ.ક.ભં. (૧૭) પ.સં.૨૧-૧૫, આ.ક.ભં. (૧૮) વિદ્યા. (૧૯) લ.સં.૧૮૨૬, વિવેકવિજય ભં. ઉદયપુર. (૨૦) સકલ ભટ્ટારક વિજયરત્ન-સૂરિ શિ. પં. મેધવિજય શિ. ફતેવિજયગણી લિપિકૃત. સં.૧૮૫૩ શક ૧૭૧૮ માસોત્તમ માસે કૃષ્ણપક્ષે માગશીર માસે ૯ નવમી તિથૌ બુધવાસરે ચતુર્થ પ્રહરે દક્ષણ દેશે દક્ષણાત દિશામુ કિલા નગ્ર પ્રચંડા પુરાત્ ચેઉ-મંડઈ શ્રી મલ્લીનાથ પ્રસાદાત્. જતી ફતેવીજીને દક્ષણ દેશાત્ કીલ્યા પરંડ્યાત રાહેની હે પુસ્તીક લેહલી અસે. પ.સં.૨૮-૧૬, બાલ. (૨૧)

ઇતિ શ્રી વિક્રમાદિત્ય નવસેં કન્યા હરણ ખાપરા ચોરનો રાસ સંપૂર્ણ. સંવત ૧૮૭૯ના વર્ષે મિતિ આસાઢા વદિ ૭ દિને સંપૂર્ણ લખ્યો છે. શ્રીમદ્ અંચલગચ્છાધિરાજ સકલભટ્ટારકપુરંદર ભટ્ટારક શ્રી શ્રી શ્રી ૧૦૦૮ શ્રી શ્રી શ્રી શ્રી પૂણ્યસાગરસૂરીશ્વરજી તત્‌શિષ્ય લષીતં મુનિ મોતીસાગરેણ લપીકૃતા. શ્રી પાટણ નગર મધ્યે. શ્રી ફોફલિયા વાડા મધ્યે. શ્રીરસ્તુ. પ.સં.૧૯-૧૪, વ.રા. મું'બઈ. [મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી.]

(૩૨૦૦ ગ) ખાપરાચોરની ચોપાઈ ૫૯૪ કડી ૨.સં.૧૭૨૭ ભા.શુ.૧૧ જયતારણ

આ અને ઉપરની 'વિક્રમ ચોપાઈ' એક હોઈ શકે.

(૧) ગા.૫૯૪, સં.૧૮૬૮ બીકાનેર મધ્યે ઉદયરત્નેન લિ. દ્વિન ૭માં. પ.સં.૨૨, કૃપા. પો.૪૨ નં.૭૪૭.

(૩૨૦૧) લીલાવતી રાસ [અથવા ચોપાઈ] ૨૯ ઢાળ ૬૦૦ કડી ૨.સં.૧૭૨૮ કાર્તિક શુદ ૧૪

દરેક ઢાલની નીચે કોઈમાં લાભવર્ધન ને કોઈમાં લાલચંદ એમ આવે છે તેથી બંને નામ કવિનાં લાગે છે.

આદિ –

દૂહા.

તેવીસમો ત્રિભુવનતિલો, જગનાયક જિનરાય,
દાયક સિવસુખ સાસતા, સેવે સુરનર પાય. ૧
પ્રણવિ ચરણયુગ તેહના, શ્રી **સરસતિ** સુપસાય,
સીલ તણી મહિમા કરૂં, સુણહો ભવિક ચિત લાય. ૨
શ્રી સદ્‌ગુરૂ ઈમ ઉપદિસે, આગમ-અરથ પેખિ,
અવર સહૂ વ્રત દેષતાં, સીલરતન સુવીસેષિ. ૩
પાલે સીલ ભલી પરે, તે પામે સિવસર્મ,
મનવંછિત ફલ સંપજઈ, એ જિનશાસન-મર્મ. ૪
શીલે લીલા સંપજે, જું **લીલાવતી** નારી,
ચરિત્ર સુણો તેહનો તુમે, જું થાયે નિસ્તાર. ૫

ઢાલ પહેલી ચુનડીની

*

મેરી દેહુ લાલા ચુનડીં, એ જાત કહી ઇક ઢાલ રે,
જે ચતુર હુસી સો સમઝસી, **લાભવરધન** વચન રસાલ રે. ૧૩

*

ઢુલાવે હો ગજસિંધરો છાવો મહિલમેં, એહ દેશીમેં એહ,
પૂરીય બીજી હો ઢાલ કહી ઇસીજી, **લાલચંદ** સસનેહ. ૧૬

અંત – ઢાલ ૨૯ રાગ જેતસરી – નાતો નેહનો એ દેશી
મહિમા સીલની તુમ્હે સુણો ભવિક ચિત લાય.

*

ખરતરગચ્છ માહે ગહરો શ્રી **જિનચંદ** સૂરિંદ,
ચાતુર **ચોપડા** વંસમે રે, પ્રતપે જાણિક દિનઈંદ. ૪ મ.
... ... વાણારસી વરીયામ,
શ્રી **ગુણવરધન** ગુણિવરૂ, ભલો નામ તિસૂ પરણામ. ૫ મ.
શિષ્ય તેહના સૂષકરૂ, વાંણારસ શ્રી **સોમ**,
સાધુગુણે કરી સોભતા, સુપ્રસન્ન મુખ ક સોમ. ૬ મ.
સાંતિહરષ શિષ્ય તેહના, વાચક પદવીના ધાર,
ઘણુ કલિકાલે જોવતાં એ **ગોતમ**ને અવતાર. ૭ મ.
સુંદર વરણ સોહામણારી, જણજણ મુખ જસવાસ,
તે સદ્ગુરૂ સુપસાઉલે, એહ રચ્યો સંબંધ ઉલ્લાસ. ૮ મ.
રાગંગી શિષ્ય તેહના, **સુખવરધન** સન સર સુજ્ઞાંણ,
વિનયવંત વખાંણીયે, એતો સકલા સુવિહાંણ. ૯ મ.
પ્રથમ શિષ્ય તેહના ભલા, **જિનહર્ષ** જોહનું નામ,
કઠિન ક્રિયા જીણ આદરી, ઇક તપ સંજમનું કામ. ૧૦ મ.
લીલાવતીની ચોપાઇ તજિ, આલસ કરહું તયાર,
એહવું આગ્રહ તિણ કિયો, તિણ રચ્યો સરસ અધિકાર. ૧૧ મ.
નવનવ નીરતી ઢાલ સૂ, જે એહ ચોપી હોય,
ચમતકાર સુતરાં નરાં, સુણો હરષ ધર સહુ કોય. ૧૨ મ.
સંવત **સતરે સે** ગયા, વલી ઉપ(૨) **અઠાવીસ**,
કાતિ સુદ ચવદશ દિને, સંપૂર્ણ સુજગીસ. ૧૩ મ.
ચ્યારે માસ સુખ સું રહ્યા, શ્રી સંઘ તણે સપસાય,
ધરમી શ્રાવક શ્રાવિકા દિનદિન અધિકો ભાવ. ૧૪ મ.
તિહાં એ કીધી ચોપઇ ગાથા છસે પરમાંણ,
ગુણતીસ ઢાલે ભણી સુણતાં હરષ ભુજ્ઞાંણ. ૧૫ મ.
સૂણે ભણસે જે ભાવ સું, એ સતી તણું અધિકાર,
કહે **લાભવર્દ્ધન** તેહને, ઋદ્ધિવૃદ્ધિ સુપ્રકાર. ૧૬ મ.

(૧) પં. ગુણવિજય શિ. પં. માણિક્યવિજય લિ. સં.૧૭૫૪ જ્યે.શુદિ ૧૪ અવરંગાબાદ નગરે શ્રી કુરંગશાહ વિજયરાજ્યે. પ.સં.૧૫-૧૬, મો.સુરત. પો.૧૨૬. (૨) સં.૧૭૭૯ માહ વ.૬ લોહાનગરે. પ.સં. ૧૫–૧૮, સંઘ ભં. પાલણપુર. દા.૪૬ નં.૨૭. (૩) સં.૧૭૮૮ પ્ર.અ.શુ. ૫ રવિરત્ન લિ. પ.સં.૧૭, દાન. નં.૯૬૩. (૪) સં.૧૮૧૩(?) કા.વ.૩ સિવાડી મધ્યે. પ.સં.૩૧, ચતુ. પો.૮. (૫) સં.૧૮૪૦ ચૈ.શુ.૧૫ કાલાઉના મધ્યે રત્નકલશ શિ. ધર્મોદય મુનિના લિ. પ.સં.૩૧, કૃપા. પો.૨૪ નં.૪૦૭. (૬) સં.૧૮૪૬(?) શ્રા.વ.૧ પાલી મધ્યે ચંડભાણ શિ. ધીરચંદ લિ. પ.સં.૩૪, કૃપા. પો.૪૨ નં.૭૩૩. (૭) સં.૧૮૮૯ પ્રા.માગ. કા.વ.૬ લિ. પં. કસ્તુરા ગ્રામ આહડસેર મધ્યે. પ.સં.૯, અભય. નં.૩૮૮૯. (૮) સં.૧૭૯૩ પો.શુ.૮ કાકેલાય મધ્યે પં. હેમચંદ લિ. ખુ.ખ.ગચ્છે. સારી પ્રાચીન પ્રત, પ.સં.૧૨–૧૮, વિ.ને.ભં. નં.૪૫૭૩. (૯) લિ. રાજ-વિજય શિ. તિલકવિજય. પ.સં.૨૨–૧૩, વી.ઉ.ભં. (૧૦) સર્વગાથા ૬૧૯ ઇતી શ્રી શીલ ઉપર લીલાવતીરી ચોપઈ સંપૂર્ણ. સકલ-પંડિત-શિરોમણી-મુગટાયમાંન ચક્રચૂડામણિ પં. શ્રી શ્રી ૧૦૮ શ્રી શ્રી પં. શ્રી કનકહંસજી-ગણિ શિષ્ય મુહહંસ લિષતં સં.૧૮૭૩રા વૈસાખ સુદ ૯ શનીવાસરે શ્રી અમૃતવેલાયાં શ્રી વગડી નગરે શ્રી ઋષભદેવજી શાંતિનાથજી પ્રસાદાત્ મુહહંસ આત્મારથે શ્રી શ્રારસ્તુ. કલ્યાણમસ્તુ. શ્રી શ્રી ૧૦૦૮ શ્રી સરસ્વ-તીજી સોનોણું જીન્મ શ્રી. પ.સં.૨૦–૧૫, બાલ. (૧૧) વિદ્યા. [મુપુગૂહસૂચી.]

(૩૨૦૨) (ભાષા) લીલાવતી (ગણિત) (હિં.) ૨.સં.૧૭૩૬ અસાડ વદિ ૫ બુધ

આદિ – શ્રી ગણેશાય નમઃ શ્રી સારદાયૈ નમઃ

સોભિત સિંદૂર પૂર, ગજસીસ નીકે નૂર,
એકદંત સુંદર વિરાજે ભાલચંદ જૂ,
સુર કોરિ કર જોરિ અભિમાન દૂર છોરિ,
પ્રણુમત જાકે પદપંકજ અમંદ જૂ.
ગૌરીપૂત સેવે જોઉ સોઉ મન ચિંત્યો પાવે,
ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ સિદ્ધિ બુદ્ધિ હોત આનંદ જૂ.
વિઘન નિવારૈ સંત લોકકું સુધારૈ,
ઐસે ગણપતિ દેવ જયજય સુખકંદ જૂ. ૧
ગણપતિ દેવ મનાયકૈ, સમરિ દેવિ સરસત્તિ,

ભાષા લીલાવતિ કરૂં, ચતુર સુણો ધરિચિત્ત. ૨
શ્રી **ભાસ્કર** આચાર્ય કૃત, સંસ્કૃત ભાષા સિદ્ધ,
સમ્મસતી લીલાવતી, નામઈ સો પરસિદ્ધ. ૩
યદ્યપિ રચના અતિ ભલી, પંડિત કરૈ વખાણ,
પિણ કોઈક સમઝૈ ચતુર, જિકો વ્યાકરણ જાણ. ૪
જિણિ વ્યાકરણ ભણ્યો નહી, સંસ્કૃત ખબરિ ન કાઈ,
શ્લોક કાવ્ય અન્વય અરથ, કયું કરિ સમઝચા જાય. ૫
હુવૈ પ્રગટ **લીલાવતી,** જૈ ભાષા લૌકીક,
ભણૈં સર્વ જગિ વિસ્તરૈ, કરે સુકવિ તહતીક. ૬
કવિ યું કીધ વિચાર તબ, કીજૈ ભાષા ગ્રંથ,
ભલિ ભાંતિ સમઝૈ સકો, સુગમ ગણિતકો પંથ. ૭
યહ વિવેક ધરિ ચિત્તમેં, સુગુરૂચરણ સુપ્રસાદ,
લાલચંદ ભાષા કરૈ, મૂલ શાસ્ત્ર મરયાદ. ૮
દેસી ભાષા નવનવી, આણા છૈ ઈણ ઠોડ,
ચતુર તણો ચિત ચૂંપ કરિ, મચ્છર મન સુ છોડિ. ૯
સમ્મસતીરા સૂત્ર સહુ, યદ્યપિ કીયા પ્રમાણ,
પિણ કેઇક તો પરિહર્યા, તિકે નિરર્થક જાણિ. ૧૦
કે પુનરૂક્તિ લિખ્યા નહી, ચમત્કાર ન લહંત,
કહતાંમે સુણતાં થકાં, સીસ ન કો ધૂણંત. ૧૧
તિકે ગણિત દૂરૈં તજ્યા, કેઇક લિખ્યા વણાઇ,
નવાનવા કીધા નિપુણ, ઉક્તિ નવી ઉપજાઈ. ૧૨
કઠિન ગ્રંથ ભાષા કરત, છંદભંગ કિણ ઠોડ,
હુવૈ તો પંડિત મત હસો, મત કાઢિજ્યો ખોડ. ૧૩
લીજ્યો ગુણ ભણિજ્યો ચતુર, સુણિ દીજ્યો સાબાસ,
વડાંવડાં વિબુધાં ભણી, કરૈ **ચ**ંદ અરદાસ. ૧૪
પ્રથમ ગ્રંથ અભ્યાસ કરિ, કિયો અરથ નિરધાર,
તદનંતર ભાષા રચી, રચ્યો બહુ વિસ્તાર. ૧૫
ઇતિ **ભાષા લીલાવતી,** શાસ્ત્રપીઠિકા નામ,
પ્રથમ અધ્યાય પૂરો કીયો, સુણત સદા અભિરામ. ૧૬

અંત – સંપૂરણ **લીલાવતી,** ભાષામેં ભલ રીતિ,

જયું કીધો જિણ દિન હુઇ, તિકો કહું ધરિ પ્રીતિ. ૭
સતરૈ છતીસૈ સમો, વદિ આસાઢ વખાણ,
પંચમ તિથિ બુધવાર દિન, ગ્રંથ સંપૂરણ જાણ. ૮
ગરૂઓ ચોરાસી ગછે, ગચ્છ **ખરતર** સુવિદીત,
મહીમંડલ મોટા મનુષ, પૂરી કરૈં પ્રતીત. ૯
ગછનાયક ગુણવંત અતિ, પ્રગટ પુણ્ય અંકૂર,
સોભાગી સુંદર વરણ, શ્રી શ્રી **જિનચંદ્રસૂરિ**. ૧૦
તસુ સેવક સોભાગનિધિ, **એમ** સાખ સુખકાર,
શાંતિહરષ વાચક વિદુર, જસ સોભાગ અપાર. ૧૧
શિષ્ય તાસુ સુવિનીત મતિ, **લાલચંદ** ઈણ નામ,
ગુરૂપ્રસાદ કેઈક ભલા, ગ્રંથ ભણ્યા અભિરામ. ૧૨

*

ભણ્યા શાસ્ત્ર યદ્યપિ ભલા, તો પિણ ચિત્ત ઉલ્હાસ,
ગણિતસાસ્ત્ર ધુરિ અંત્ય લગિ, કિયો વિશેષ અભ્યાસ. ૧૪
બીકાનેર વડો સહર, ચિહું દિસિમેં પરસિદ્ધ,
ઘરઘર ધણકંચણ પ્રબલ, ઘરઘર રિદ્ધિસમૃદ્ધિ. ૧૫
ઘરઘર સુંદર નારિ શુભ, ઝિગમિગ કંચણદેહ,
કોકિલકંઠી કામિની, દિનદિન વધતે નેહ. ૧૬
ગઢ મઢ મંદિર દેહરા, દેખત હરખત નેંન,
કવિ ઉપમા ઐસી કહૈ, સ્વર્ગલોક મનુ ઐન. ૧૭
રાજૈ તહાં રાજા વડો, શ્રી **અનૂપસિંહ** ભૂપ,
રાષ્ટ્રવંશ નૃપ **કરણ**સુત, સુંદર રૂપ અનૂપ. ૧૮
જસુ પ્રતાપ રવિતેજ સમ, પસરત જગત પ્રકાસ,
વૈરી ભૂપ વડાવડા, તિમતિમ જેમ હુઇ નાસ. ૧૯
અધિકારી તસુ અધિક મતિ, **કોઠારી**-કુલભાણ,
નામ ભલો શ્રી **નેણસી**, ગંજૈ અરિ-ગજ-માણ. ૨૦
નૃપ મન શુદ્ધ મયા કરૈ, બહુત વધારૈ માન,
હાકમ હુજદારાં સિરેં, પ્રસિધ ગિણેં પરધાન. ૨૧
તસુ અંગજ શ્રી **જૈતસી**, મનમથ રૂપ વખાણ,
ગુણ ચતુરાઈ ગણિત વિધિ, શાસ્ત્ર અર્થ સબ જાણ. ૨૨
વિદ્યા વિનય વિવેક વિધિ, વાણી વિભવ વિચાર,

જેતસીહજીમેં વસે, સાત વવા શ્રીકાર. ૨૩
લઘુ વયમેં વિદ્યા ભણી, કિયો શાસ્ત્ર-અભ્યાસ,
જાનિ કિ જીહા અગ્ર પરિ, કીધ **સારદા** વાસ. ૨૪
સપ્તસતી લીલાવતી, ભણિ બહુ કીધ અભ્યાસ,
લાલચંદ સું વિનય કરિ, કીધ ઈસી અરદાસ. ૨૫
ભાષા લીલાવતી કરૌ, ગ્રંથ સુગમ જ્યું હોઇ,
દેસેદેસે વિસ્તરૈ, ભણૈ ચતુર સહુ કોઇ. ૨૬
જેતસીહજી યું કહ્યૌ, સુણિ સો વચનવિચાર,
તુરત કીધ **લીલાવતી**, વિલંબ કિયો ન લિગાર. ૨૭
ગ્રંથ સાતસેં સાત સહુ, ઠહરાયૌ કરિ ઠીક,
મૂલ શાસ્ત્ર જિતરૌ કિયૌ, કહ્યૌ ન ગ્રંથ અલીક. ૨૮
જાં લગિ સૂર સમુદ્ર સસિ, મેરૂ મહી ગિરિરાજ,
તાં લગિ ભાષા ગ્રંથ ઔ, વરતૌ જનસુખ કાજ. ૨૯

(૧) લિ. વા. જયવિમલગણિભિઃ સં.૧૭૭૦ શ્રા.વ.૧૩ ગુરૂ શ્રી લીલાવાસ ગ્રામ મધ્યે. પ.સં.૨૧, ભુવન. પો.૧૨. (૨) સં.૧૮૮૮ વૈ.શુ. ૧૨ સોમે લિ. પ.સં.૨૨, ભુવન. પો.૧૨. (૩) સં.૧૭૬૨ માગ.શુ.૬ માર્ત્તંડવાર **સાદડી** મધ્યે લિ. પૂજ્ય વર્ધમાન શિ. ઠાકરસી શિ. **ભાગચંદ** શિ. કેસરજી શિ. જીવણજી લિ. ઋ. **અમરચંદ**. પ.સં.૧૪–૧૫, **જૈનાનંદ**. નં.૩૩૩૫. [મુપુગૂહસૂચી.]

(૩૨૦૩) ધર્મબુદ્ધિ પાપબુદ્ધિ રાસ અથવા **ચોપાઈ** ૩૯ ઢાળ ૫૩૫ કડી ૨.સં.૧૭૪૨ સરસામાં

આદિ– દૂહા.

પ્રથમ જિણેસર પરગડો, પરતા પૂરણહાર,
સેવક-મનવંછિત-કરણ, સુખસંપતિ-દાતાર. ૧
મરૂદેવા નૃપ **નાભિ** સુત, સોવન-વરણ શરીર,
ત્રિભુવનપતિ તારણતરણ, સુંદર રૂપ સધીર. ૨
કવડ યક્ષ **ચક્રેસરી**, કરે સેવ સુવિવેક,
સો અરિહંત સદા નમું, આસતિ અંગ અનેક. ૩
સુમતિ વધારૈ **શારદા**, સદા સુજસ સંસાર,
ધરૂં ધ્યાન મન તેહનો, વિઘનનિવારણહાર. ૪
ધરમ-પદારથ જગતમાં, વખાણે સહુ કોઈ,

લોકોત્તર લોકીક સુખ, જસ પ્રસાદ સું હોઇ. ૫
મન વચન કાયા શુદ્ધ કરી, આરાધે જે ધર્મ,
સંપદ પામે નવનવી, કાટે આઠે કર્મ. ૬
કરે ધર્મરો જે પખો, તે પિણ સુખ પામંત,
ધર્મબુદ્ધિ મંત્રી પરે, સંકટ સહુ નાસંત. ૭
ધર્મબુદ્ધિ મંત્રી કથા, સરસ ઘણું શ્રીકાર,
ચતુર ચિત્ત સુખ ઉપજે, સુણે જિંકે નરનારિ. ૮
રાગબંધમેં નવનવી, ઢાલ ચોપઇ એહ,
વડા પસૂ નર બાપડા, સુણતાં ઊંઘે જેહ. ૯

અંત – ઢાલ ૩૯ વૃંદાવન મત જા દુલલા મેરે હાઊ આએ હૈં – એહની.

જગતમે વાત ભલી ભ્રમરી,
એ દૃષ્ટાંત અનોપમ સુંદર, સુણતાં નૈતસિરિ. ૧ જગ.
ધમ જે ધરમ કરે નરનારી, બાલકુમર-કુયરી,
તાસુ ચરણ-દલ-કમલ મનોહર, નમે અમર-અમરી. ૨ જ.
એહ સબંણી ધરમકથાંણી, ચૌપઇબંધ ધરી,
ભણતાં ગુણતાં સમકિત પામે, ભવસિંધુ-તરણ તરી. ૩ જ.
સંવત **સતરૈ બૈતાલીસૈ, સરસૈ** સહર કરી,
ગુણતાલીસ કહી ગુણવંતી, સરસ ઢાલ સુધરી. ૪ જ.
શ્રી જિનચંદસૂરિ ભટ્ટારક, **ખરતરગચ્છપતી**,
તાસુ વિજયરાજે એ ચૌપઇ, ઢાલ કહી નિરતી. ૫ જ.
શ્રી ક્ષેમશાખેં ગુણવર્દ્ધનગણિ, જાણે સકલ જતી,
વચનસિદ્ધિ ગુણવંત વણારસ, માનૈ છત્રપતી. ૬ જ.
શિષ્ય તાસુ **શ્રી સોમ** વણારસ, સોભાગી સુમતી,
તાસુ વિનેય શ્રી **શાંતિહરષગણિ**, વાચક વડવખતી. ૭ જ.
તાસુ સીસ નામે **લાભવરધન**, એહ પ્રબંધ કહે,
નીરસ છે તો પિણ ગુણિયણ જન, હિતકર તુરત ગ્રહે. ૮ જ.
ભણે ભણાવે ગાઇ સુણાવે, કહિવા મન ઉમહે,
લાલચંદ નવનિધિ રિધિ તસુ ઘર, શિવસુખ સુજસ લહે. ૯ જ.

(૧) સર્વગાથા ૫૩૫ સંવત ૧૭૫૦ ભાદ્રવા વદિ ૧ રવિવારે ગુસાંઇસર ગ્રામ મધ્યે પં. દયાસિંધે લિ. પ.સં.૧૩–૧૯, વિ.ને.ભં. નં. ૪૫૧૬. (૨) પ.સં.૨૫–૧૮, વિ.ને.ભં. નં.૪૫૧૭. (૩) સં.૧૭૮૨ આસૂ

વ.૧૨ બુધે નવહરે પં. નયવિજય શિ. પં. સુખરત્નેન લિ. પ.સં.૧૮–૧૫, સંઘ ભં. પાલણપુર દા.૪૬ નં.૧૪. (૪) સં.૧૭૯૩, પ.સં.૨૧, દાન. પો.૧૩ નં.૨૩૪. (૫) સં.૧૭૯૪ કા.શુ.૬ ભોમે વન્નૂ મધ્યે વા. નયવિજય શિ. મહાસિંહ લિ. પ.સં.૧૯, વીકા. (૬) સં.૧૮૦૪ ભા.શુ.૮ સાગરચંદ્રસૂરિ શાખા વા. આણંદધીર શિ. સુખહેમ શિ. સુખવિલાસ લિ. લયાંનગરે ચતુર્મસિ. પ.સં.૨૦, અભય. નં.૨૪૩૭. (૭) સં.૧૮૩૫ આ. વ.૫ બીકાનેર. પ.સં.૧૪, જય. પો.૬૮. (૮) સં.૧૮૩૮ શાકે ૧૭૦૩, પ.સં. ૨૩–૧૩, ગુ. નં.૫૫–૫૭. (૯) પ.સં.૨૯–૧૨, ગુ. નં.૧૨–૧૦. (૧૦) સં.૧૮૫૮ ચૈ.શુ.૯ ગંગપ્રમોદ લિ. પ.સં.૩૦, જિ.ચા. પો.૮૧ નં.૨૦૩૮. (૧૧) માણિક્યસાગર લિ. પ્રત ૧૯મી સદીની, પ.સં.૨૪, દાન. પો.૪૪. (૧૨) પ.સં.૨૧, ક્ષમા. પો.૨૮ નં.૩૭૯. (૧૪) ગા.પ૩૨ સં.૧૮૨૨ માધ વ.૫ બુધ પં. જૈકિલ્લોલ શિ. પં. રતનસી લિ. વાલોતરા મધ્યે પં. માનજી વાચનાર્થં. પ.સં.૧૯–૧૬, અનંત. ભં.૨. (૧૪) જય. પો.૬૭. (૧૫) રત્ન.ભં. [હેજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૬૧૦).]

(૩૨૦૪) સ્વરોદય ભાષા ૨.સં.૧૭૫૩ ભા.શુ.

અક્ષયરાજ માટે દુહાઓ.

(૧) પ.સં.૬, મહિમા. (૨) પ.સં.૩, રામલાલ સંગ્રહ.

(૩૨૦૫) પાંડવચરિત્ર [અથવા પાંચ પાંડવ] ચોપાઈ ૧૫૦ ઢાળ ૨૭૫૧ કડી ૨.સ.૧૭૬૭ કીલ્હાવાસ ગામમાં

આદિ – દૂહા.

સ્વસ્તિ શ્રી સુખસંપદા, પૂરે પારસનાથ,
નમતાં નવનિધ સિધ મિલે, શિવપુર મેલે સાથ. ૧
સમરૂં શ્રી શ્રુતદેવતા, વિનતિ કરૂં વિચાર,
દયા કરી દીજે દરસ, વાણીનો વિસતાર. ૨
પાંચે પાંડવ પરગડા, સાધ સકલ ગુણધાર,
તિમ બલ છડી દ્રૂપદી, સતીયાંમેં સિરદાર. ૩
ચરિત એહ સુણજ્યો ચતુર, સભાલોક સુવિચાર,
હરષ હીયૈ હો સાધણું, પાંમેસ્યો ભવપાર. ૪

*

ઢાલ કહી કેદારે ગોડી, લાલચંદ એ પહિલી જોડી. ૧૩
સંવત સતરૈ સતસઠ સમૈજી કિલ્હુવાસ મઝાર,

તિહાં સંપૂરણ ચૌપાઈજી, શિષ્ય આગ્રહ મન ધાર. ૧૧
તીન હજાર ને સાતસૈજી, શ્લોક પચ્યાસી જાંણુ,
માજ્જનૈ સૈણુ પંથનૌજી, એહ કીયો પરમાણુ. ૧૨
ષંતીનાં તાઈ કહ્યૌજી, પાંચમી પાંચમી ઢાલ,
રાગ – કાલહરૈ સોભતીજી, નવીનવી દસમૈ ચાલ. ૧૩
પાછલે ખંડે પાંચમીજી, ઢાલ રાગ મલ્હાર,
પ્રાંત કહી ધન્યાસિરીજી, ચતુરનરાં ચમતકાર. પા. ૧૪
શ્રી **ખરતર**ગચ્છ ગહગહૈજી, **શ્રી જિનસૂક્ય** સુરિંદ,
હેમસાષા તિહા દીપતીજી, સુજસ બોલૈ નરવૃંદ. પા. ૧૫
શ્રી **સાધુરંગ** પાઠક ભલાજી, **ધરમસુંદર** તસુ શિષ્ય,
ગણિ **કમલસોમ** શિષ તેહનાજી, નર પ્રણમૈ કેઇ લખ્ય. ૧૬
દાનવિનય વાચક ભલાજી, અંતેવાસી તાસ,
ગુણવરધનગણિ દીપતાજી, પ્રસિદ્ધપુર જસ વાસ. ૧૭
શ્રી **સોમ** શિષ્ય તસુ સુંદરૂજી, **શાંતિહર્ષ** તસુ શિષ્ય,
સૌમ્યવદન સોભા ઘણીજી, ધરમધોરી પરતક્ષ. ૧૮
તે સદગુરૂ સુપસાઉલૈજી, કીધ મૈ ચૌપાઈ એહ,
સૂત્ર વિશુદ્ધ જિકૈા કહૈજી, મિચ્છામિ દુક્કડ તેહ. ૧૯
સાધુનાં શુદ્ધ ગુણ ગાવતાં જી, સહીય હોવૈ નિસ્તાર,
ધમ જાણી મૈ વરણયૌજી, **પાંડવ**નૌ અધિકાર. ૨૦
કરણી નહી તીસી માહરીજી, તેહવૌ નહિ તપધર્મ,
પિણ ગુણ ગાવતાં સાધુનાંજી, ત્રૂટસી અશુભ મુઝ કર્મ. ૨૧
લિષે લિષાવૈ ધ્રમ જાંણિનેંજી, સુણૈ સુણાવૈ જેહ,
લાભવરધન પાઠક કહૈજી, ધ્યાન નિર્મલ લહૈ તેહ. પા. ૨૨

(૧) ઇતિ શ્રી પાંડવચરિત્ર ચૌપાઇ સમાપ્તા. સર્વગાથા ૪૨૫[?] ગ્રંથાગ્રંથ ૪૦૦૦ સંવત્ ૧૮૨૬ માગ.સુ.૧૫ પંડિત શ્રી **દેવવલભજી** પં. **ગોરધનજી** પં. **ચંદ્રભાણ**. પં. **કુશલાં જેસા તેજા ભગવાન** લિષ્યત. શ્રી **બીકા**નેર મધ્યે. શ્રીરસ્તુ કલ્યાણમસ્તુ. ગુ.વિ.ભં. (૨) સંવત્ ૧૮૩૨ રા વર્ષે મિતિ ચૈત્ર વદ પંચમ્યાં **રાજકુમાર** લિખતં. શ્રીઃ પ.સં.૬૮-૧૭, જૈ.શા. અમદાવાદ દા.૧૩ નં.૩૬. (૩) સં.૧૭૮૮ ભા.વ.૩૦ **વા**લોતરા મધ્યે. પ.સં.૮૬, જિ.ચા. પો.૮૧ નં.૨૦૧૦. (૪) સં.૧૮૦૩ આ.સુ.૨ ચંદ્રવારે. પ.સં.૯૮, મહિમા. પો.૩૭. (૫) મારવાડી ભાષા; ગા.૩૭૨૫, ગ્રં.૫૦૦૦, સં.૧૮૨૭

પો.શુ.૨. પ.સં.૭૮, જય. પો.૬૧. (૬) સં.૧૮૩૬ માગ.વ.૧૩ ઉ. નેમિ-સુંદર શિ. વિદ્યારત્ન શિ. આદિત્યવલ્લભ શિ. આણંદસેન શિ. સુખધીર શિ. વિનયચંદ લિ. ભગ્ ગ્રામે. પ.સં.૧૨૨, વર્ધ. ભં. વિકા. પો.૧૦ નં.૬૪. (૭) ગા.૨૭૫૧, ગ્રં.૪૦૦૦, ઢાળ ૧૫૦, પ.સં.૬૮(૮૩) જિ.ચા. પો.૭૯ નં.૧૯૪૪. [હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૫૮૮, ૬૦૦).]

(૩૨૦૬) શુકનદીપિકા ચોપાઈ ૫૬૪ કડી ૨.સં.૧૭૭૦ વૈ.શુ.૩ ગુરુવાર

અંત – વર્ષ **સત્તર સીત્તરિ** શુભ દાખ, અષા ત્રીજ માસ વૈશાખ. ૧૯
શકુનદીપિકા એ **ચોપઈ**, વાર બૃહસ્પતિ પૂરી થઇ,
ખરતરગચ્છ ભલી **એમ** ભણું, જણુમુખ બોલે જસ ભાખ. ૨૦
વાચક **ગુણવરધન** ગુણવંત, **શ્રી સૌભ્ય** શિષ્ય મતિવંત,
શિષ તાસ સનય વિનયપ્રધાન, **શાંતિહરષ** ગુણરતનનિધાન. ૨૧
જયવંતા ગુરૂ જગતપ્રસિદ્ધ, જિણ મુખથી પંડિત કિદ્ધ,
સુગુરૂચરણ મેવાસુપ્રાસાદ પાયો ગ્યાન મિટચો વિષવાદ. ૨૨

છપ્પય

સકુનદીપિકા એહ, ભલી **ચોપાઈ** બણાઈ
પંડિત સું વિનતિ, કરૂં હું એક સદાઇ
અસુધિ દેખિ સુધ કરો, ખોટ પરહી કાઢેજ્યો
મસકતિ દેખી મુજ છોડી અવગુણ લેજ્યો
ગુણે ભણે વાંચે ચતુર, અરથભેદ ગુરૂમુખ ધરો,
ઉવજ્ઝાય **લાભવરધન** કહે, જુગજુગ ગ્રંથ એ વિસ્તરો. ૨૩

(૧) ગાથા ૫૬૪, લિ.સં.૧૮૨૦, પ.સં.૧૨, નં.૬૮૪(૫) ભાં.૪. ?

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૮૩ તથા ૨૧૦–૧૭, ભા.૩ પૃ.૧૨૧૮–૨૫. ભા.૨ પૃ.૮૩ પર '૬૦૦ કન્યા ચોપાઈ' ભૂલથી જેનાં કહેવાથી એ કૃતિ રચાઈ છે તે, કવિના ગુરુભાઈ જિનહર્ષને નામે મુકાયેલી તે પછીથી સુધારી લીધું છે. '૬૦૦ કન્યા ચોપાઈ' 'વિક્રમાદિત્ય ચોપાઈ'ની અંતર્ગત હોય એમ સમજાય છે, પણ એનો જુદો ૨.સં. મળે છે તેથી કદાચ અલગ પણ હોય.]

૮૮૮. ઉત્તમસાગર (ત. કુશલસાગર ઉ. શિ.)

(૩૨૦૭) ત્રિભુવનકુમારરાસ ૬૫૦કડીર.સં.૧૭૧૨ વૈશાખ સુ.૩ ગુરુ પોરબંદરમાં

આદિ – દૂહા – સોરઠિઆ
શ્રી શ્રુતદેવી સાર, સમરૂં સાસનનાયિકા,

પ્રણમું જિન ચોવીસ, વલી સહગુરૂ સુખદાયિકા. ૧
મહિયલિ કોડ ઉપાય, પિણ કર્મવસિં સફલા હુવે,
સરસ એક સંબંધ, તેહ ભણી ભણસું હવિં. ૨

દૂહા રાગ આસાઉરી.

સરસ રાસ અનેક છે, હોસ્યે વલી અનેક,
ત્રિભુવનસિંહ કુમારનો, સુણયો રાસ વિવેક. ૩
એહ રાસ સુણતાં થકાં, જો નર નવિ રીઝંત,
તો મુઝ વચનિ રસ નહી, કે શ્રોતા નહી ગુણવંત. ૪
એ સુણતાં ધન સંપજે, હોવે નવે નિધાન,
નિદ્રા વિકથા પરિહરી, સુણયો દેઈ કાન. ૫

અંત – ઢાલ ૪૪ પિયુડો રે, ઘર આવે દેશી. રાગ ધન્યાસી.

કર્મપસાયે સુખ લહે રે, ત્રિભુવનસિંહ કુમાર
એહતા ગુણ સાધિના ગાયતાં, નવિ હોવે રે સબલો સંસાર કે
ધન ધન રે જગ હુઆ.
આજમેં ગાયો રે ત્રિભુવનસિંહ રાજ કે. ધન.

*

ભદ્રબાહુ ભાષિત વડો રે દેષી કુમરચરીત્ર,
સ્તવતાં ગુણ ગુણનધિ તણા, મિહ રચના રે કીધી સુપવિત્ર કે. ધ. ૬૪૪
સંવત સતરે બારોતરે આષા ત્રીજ ગુરૂવાર
રાસ રચ્યો પુરબંદિરે, જિહાં મોટા રે જિનત્રિણ્ય વિહાર કિ.૬૪૫
જાણતાં અજાણતાં રે અધિકો ઉકો જેહ,
તે મુઝ મિછામિ દૂકડં ગુણ લીજ્યો રે ગિરૂઆ ગુણગેંહ કિ. ૬૪૬
શ્રી વિજૈદેવ સૂરીસરૂ રે તપગછ-ગયણું ભાણુ,
શ્રી વિજયપ્રભ સૂરીસ્વરૂં, સેવતાં રે પર નવય નિધાંન કિ. ૬૪૭
તસ સ્વચ્છ ગછ દિપતાં રે, કુશલસાગર ઉવઝાય,
તસ સિસ ઉત્તમસાગરે એહ ગાયો રે ત્રિભુવનસિંહ રાય કિ. ૬૪૮
ભણશાલિ વિરા તણો રે આગ્રહ રચ્યો એ રાસ,
આણંદ અધિક સાંભલો, એહ સુંણતાં રે નિત લિલવિલાસ કિ.૬૪૯
ભાવે આંણી સાંભલો રે એહ રાસ રસાલ,
ઉત્તમ મુનિ ભાવે ભણું એહ સુણતાં ઘર મંગલમાલ કિ. ૬૫૦

(૧) ઇતિશ્રી ત્રિભુવનસિંહકુમાર રાસ સમાપ્ત. ગ્રંથાગ્રંથ ૬૫૦ પં.

ન્યાયકુશલગણિ શિ. વિદ્યાકુશલ શિ. અખયકુશલગણિના લિ. શ્રી વિજયદયાસૂરીશ્વર રાજ્યે સં.૧૭૮૯ ચૈ.વ.૯ સુરત બિંદરે સુરતમંડણ પાર્શ્વપ્રસાદેન. પ.સં.૧૭–૧૯, આ.ક.ભં. (૨) ગ્રંથાગ્રંથ સર્વગાથા ૬૫૦ સં. ૧૭૯૪ વર્ષે શ્રાવણ વદ ૧૩ મંદવાસરે. પં. લાલસાગરગણિ શિ. મુનિ રાજસાગર લિપિકૃતમ્ સીણુવા ગ્રામે શ્રી વાસપૂજ્ય પ્રસાદાત્. પ.સં.૨૧–૨૦, ચા. (૩) લિ. સં.૧૭૩૬ શ્રાવણ વદિ ૨ દેવપત્તન નગરે. પ્રે.ર.સં. (૪) સોહી ગ્રામ મધ્યે સંવત ૧૭૫૩ વર્ષે કાર્તિક વદિ ૧૨ દિને લિપીકૃતં ગણિ કેસરવિજયેન. પ.સં.૧૭–૧૬, સારી પ્રત, લી.ભં. (૫) સં. ૧૭૨૪ કા.શુ.૧૩, પ.સં.૨૬–૧૫, પ્રથમનાં બે પત્ર નથી, જિનદત્ત. મુંબઈ પો.૧૦ નં.૭. (૬) સં.૧૭૫૬ ચૈત્ર ઘનૌઘ બંદિરે પં. વિનયવિજયગણિ લિ. પ.સં.૧૮–૧૬, વિ.ને.ભં. નં.૩૨૫૧. (૭) પં.જૈ.શ્વે.ભં. જયપુર. (૮) લ. વકીલ વરજલાલ વેણીદાસ ખેડા મધ્યે સં.૧૯૨૮ ભાગ.શુ.૪ શુક્રરે. પ.સં.૨૯–૧૫, ખેડા ભં. દા.૮ નં.૯૮. [લીંહસૂચી.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૧૪૭–૪૯, ભા.૩ પૃ.૧૧૯૯.]

૮૮૯. રામવિજય (ત. કનકવિજયશિ.)

(૩૨૦૮) વિજયદેવસૂરિ નિર્વાણ સ. ૨૮ કડી ૨. સં.૧૭૧૨ આસો ૨ રાંદેર

આદિ – સકલજનમનરંજની રે, **સરસતિ** ધો વર સાર,
શ્રી **વિજયદેવસૂરિ** તણા રે, ગુણ ગાતાં જયકારો રે
જંગમ સુરતરૂ. ૧

અંત – સંવત ૧૭ **સતર** આસો **બારોતરઇ**, બીજઇ રચ્યૂં નિરવાણિ,
રહી **રાનેર** ચોમાસું સુહંકરૂં, શ્રી સંઘનઈ કલ્યાણિ. ૨૭
ઈય પૂરણ પુન્ય પુન્યાબ્ધ પ્રાંણી શ્રી **વિજયદેવસૂરિ** ગુણનીલઉ,
મચકંદ ચંદ ગોખીર સરિખો જસ જગિ જસ નિરમલઉ,
તસ પટ્ટદીપક કુમતિજીપક શ્રી **વિજયપ્રભસૂરિ** ચિરં જયો
કનકવિજય કવિ **રામ** જંપઈ, વંદત ગુરૂ આણંદત થયો. ૨૮

(૧) પં. જિનવિજયગણિ શિ. પં. વિદ્યાવિજયગણિ લિ. સૂરત બંદિરે. પ.સં.૨–૧૪, મારી પાસે.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૫૨૩.]

૮૯૦. વૃદ્ધિવિજય (ત. વિજયરાજસૂરિ–ધનહર્ષ–તેના બે રત્ન-વિજય અને સત્યવિજયશિ.)

(૩૨૦૯) [+] **જીવવિચાર સ્તવન** ૨.સં.૧૭૧૨ આસો શુ.૧૦ રવિ ગણદેવીમાં

આદિ – **શ્રી સરસ્વતિ** રે વરશતિ વચનવિલાસ રે,
થુણસ્યુ ત્રિભુવન રે તારણ શ્રી જિન **પાસ** રે,
સુણો સમરથ રે સુંદર શ્રી જિનદેવ.

અંત – નયર **ગણદેવી** ગુણવેલ વાધઈ સદા, પુષ્કરાવર્ત મેઘ **પાસ** દેવો,
શ્રી સંઘમંડપે વેલી તે વિસ્તરી, ઉપજે આણંદ સુકૃત મેવો,
સંવત **સસી (સા)યર ચંદ્ર લોચન** સ્તવ્યો, આસો સુદી દશમી રવિવાર રાજ૪,
સૂરી શિરતાજ ગુરુરાજ **આણંદજી** તસ પરિ સૂરિ **વિજયરાજ** રાજે.
ધન્ય **ધનહર્ષ** ગુરૂ વિબુધચુડામણિ, જસ દીક્ષિત જગી કીરતિ સારી,
રત્નવિજય બુધ **સત્યવિજય** તણો, **વૃદ્ધિવિજય** ભણિ આણંદકારી.

(૧) લ.સં.૧૭૮૬, પ.સં.૬, લીં.ભં. દા.૪૩ નં.૨૨. (૨) પ.સં. ૪–૧૫, ધો.ભં. (૩) લ.સં.૧૯૦૦, પ.સં.૪, લીં.ભં. દા.૪૦. (૪) ૮૦[?] ગદ્ય, પ્રા.કા.ભં. (૫) લિ. પં. **લક્ષ્મીવિજય** સુરત બંદર મધ્યે. પ.કૈ.રથી પ, ત્રુટક, અભય. નં.૪૮૪. [મુપુંગૂહસૂચી, લીહસૂચી, જૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૧૩૪, ૨૪૯, ૨૫૯, ૨૭૨, ૪૦૬, ૪૯૩).]

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રકરણાદિ વિચારગર્ભિત સ્તવન સંગ્રહ. ૨. રત્ન-સાર ભા.૨.]

(૩૨૧૦) ત્રિષષ્ટિ શલાકા પુરુષ વિચાર સ્ત. ૨.સં.૧૭૧૨

અંત – સંવત **શશી શાયર રવીઇ**, જિન સ્તવીયા કર જોડી કવીઇ,
ભણઇ ગુણઇ જે સાંભલિય, તસ ઘર-આંગણિ સુરતરૂ ફલિય;
સકલ-પંડિત-શિરશેખરૂ એ, મહિમામંદિર **ધનહર્ષ** ગુરૂ એ,
રતનવિજય સત્યવિજય વરૂ એ, તસ સેવક **વૃદ્ધિ** આણંદકરૂ એ.

કલશ.

જય સયલ જિનવર સયલસુખકર સયલ સેવિત સુરવરૂ,
તપગચ્છ-અધિપતિ નમે નરપતિ **વિજયાણંદ** સૂરીશ્વરૂ;
તસ પટ્ટદીપક કાંમજીપક **વિજયરાજસૂર** ગણધરૂ,
બુધ **રત્નવિજય સત્ય** કેરો **વૃદ્ધિવિજય** મંગલકરૂ.

(૧) રા.એ.સો.

(૩૨૧૧) નવતત્ત્વ વિચાર સ્તવન ૯૫ કડી ૨.સં.૧૭૧૩ કા.શુ.૨ ગુરુ ઘોઘાબંદરમાં

આદિ – રાગ સામેરી

સરસતી સરસતી સરસતી દેવી, સેવી શ્રી ગુરુપાય રે,
વીરજિણંદ થૂણુસ્યૂં ગુણખાંણી, જાણી વાણી પસાય રે. ૧
સદ્ગુરૂ સાંચો તુમ્હ ઉપદેશ રે.

અંત – રાગ ધન્યાસી.

સંવત **સતર તેરોત્તરા** કાર્તિક શુદિ દ્વિતીયા ગુરૂવાર,
શ્રી **ઘોઘા** બંદિર જિન સ્તવીયો, **નવખંડ પાસ** આધાર રે. ૯૩
તપગચ્છમંડણ તરણુતારણ ગુરૂ, **વિજયાણંદ**સૂરી સોહઈ,
તસ પટ્ટઈ શ્રી **વિજયરાજ** સૂરીશ્વર, દેખી ભવિમન મોહઇ રે. ૯૪
ધન **ધનહર્ષ** ગુરૂ ગુણ રાજઇ, છાજઈ તસ દોય સીસ રે,
રત્નવિજય સત્યવિજય બુધસેવક, **વૃદ્ધિ** સયલ જગીસ રે. ૯૫

કલસ.

ઈય **વીર** જિનવર ભુવન-દિનકર દિવાજઇ સવિ ભાવ એ,
ઇમ કહઈ **ગૌતમ** ગુણ ગુણોત્તમ, તરણુતારણ નાવએ,
નવતત્ત્વનિ સુણો ભણો ભવિકા ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ ઘર આવએ,
બુધ **રત્નવિજય સત્યવિજય** કેરો, **વૃદ્ધિવિજય** ગુણ ગાવ એ. ૯૫

(૧) પ.સં.૫-૧૩, આ.ક.ભં. (૨) સં.૧૯૦૦, પ.સં.૪, લીં.ભં. નં.૧૯૮૫. (૩) સં.૧૯૨૨, પ.સં.૭, લીં.ભં. નં.૩૫૪૫. [મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી.]

(૩૨૧૨) ઉપદેશમાલા બાલા. ૨.સં.૧૭૩૩ આસો ૧૫ ગુરુ સુરતમાં ઉપાધ્યાય યશોવિજયની સહાયથી.

શ્રીમદ્ **યશોવિજય**વાચકસત્પ્રસાદાન્-
નિષ્પાદિતોઽયમતિમન્દજનસ્ય હેતોઃ,
સશ્રીક**સત્યવિજય**ાહ્વબુધેન્દ્રમુખ્ય-
શિષ્યેણ **વૃદ્ધિવિજયે**ન પદાર્થગુમ્ફઃ. ૧
વર્ષે **પુષ્કર જગતી વિધુર વિધુ** (૧૭૩૩) સંમિતે તથાશ્વયુજિ,
ગુરુયુક્ત પૌર્ણિમાયાં **સૂર્યા**દિ સુમન્દિરે રમ્યે. ૨
શ્રીમત્પરમગુરૂણાં નામસ્મરણ...
પ્રાપ્ત **શ્યામો**દ્યમતઃ પૂર્ણઃ સંજાત ઇતિ ભદ્રં. ૩

(૧) લ.સં.૧૭૮૧, ગ્રં.૯૦૫૦, લીં.ભં. દા.૩૨(૭૨) નં.૧૬. (૨) પં. દયાવિજયગણિ શિષ્ય પં. રત્નવિજયગણિ શિષ્ય પં. ગુલાલવિજયેન લિ. શિષ્ય હીતવિજયેન વાચનાર્થં. સં.૧૮૦૩ કા.વદિ ૯ સોમે ઘોતાસકલાણા મધ્યે. પ.સં.૧૩૭, ગોડીજી. નં.૪૧૦. (૩) જૈ.એ.ઇ.ભં. નં.૧૧૦૩. (૪) લ.સં.૧૮૧૬, પ.સં.૧૮૦, વિ.દા. નં.૬૮૯. (૫) પ.સં.૧૮૫, પ્ર.કા. ભં.(વડો.) નં.૮૯૮. (૬) સં.૧૭૮૧, પ ક.૩૫થી ૨૭૫, લીં.ભં. નં. ૬૩૫. [મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૧૯૯, ૨૩૫).]

(૩૨૧૩) ચોવીશી

આદિ – શ્રી નયવિજયગણિ શિ. ગણિ સત્યવિજયગણિ ગુરૂભ્યો નમઃ

ભોલૂડ રે હંસા રે વિષય ન રાચિઇ એ દેશી.

પ્રેમઈ પ્રણમું રે પ્રથમ જિણેસર, આદિસર અરિહંત

*

ણુધ **નયવિજય** શિશ **સત્ય** સુહાવઇ, **વૃદ્ધિવિજય**

પ્રભુ દિલ માંહિ ભાવઇ લાલણ દિ. આજિ. ૩

અંત – ઇમ કહું પ્રભુ તુજ આગલિં, તું દિલ જાણુઇ છઇ દેવ,

વૃદ્ધિવિજય કહઇ માહરઇ, હોયો તુઝ પદસેવ. ૩ વીર.

(૧) લિ. ગણિ વૃદ્ધિવિજયેન શ્રાવિકા સહજબાઇ તસ્ય પુત્રી શ્રાવિકા ફૂલબાઇ પઠણાર્થં શ્રી સૂરત બંદિરે. પ.સં.૬–૧૨, આ.ક.ભં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૧૫૦–૫૨ તથા ૫૯૧, ભા.૩ પૃ.૧૧૯૫, ૧૨૦૦ તથા ૧૬૨૭–૨૮. ભા.૩ પૃ.૧૧૯૫ પર બુદ્ધિવિજયને નામે મુકાયેલ 'જીવવિચાર સ્તવન'ની રચનાતિથિ એક જ હોઈ વૃદ્ધિવિજયની જ કૃતિ ગણી છે. 'ઉપદેશમાલા બાલા.'નો ૨.સં. પહેલાં ૧૭૧૦ આપેલો, તે પછી અંતભાગ ઉદ્ધૃત થતાં ૧૭૨૩ કર્યો છે. પણ 'જૈન સાહિત્યનો સંક્ષિપ્ત ઇતિહાસ'(પૃ.૬૬૧)માં ૧૭૧૦ કે ૧૭૩૩ જણાવેલ છે. તેમાંથી યશોવિજયને વાચક-ઉપાધ્યાયપદ સં.૧૭૧૮માં મળેલું હોઈ સં.૧૭૩૩ વધારે સ્વીકાર્ય બને છે. પુષ્કર (૦, ૩, ૭, ૮), જગતી (૧, ૩), વિધુર (= ભય = ૭) તથા વિધુ (૧) જોતાં ૧૭૨૩ શક્ય નથી, એ છાપભૂલ હોઈ શકે ને ૧૭૧૦ તેમ ૧૭૩૩ ઉપરાંત બીજાં અર્થઘટનોને પણ અવકાશ રહે છે.]

૮૯૧. ઇંદ્રસૌભાગ્ય (ત. રાજસાગરસૂરિ–વૃદ્ધિસાગરસૂરિ–લક્ષ્મીસાગરસૂરિ–કલ્યાણસાગરસૂરિ–સત્યસૌભાગ્ય ઉ. શિ.)

આ કવિએ સંસ્કૃતમાં 'મહાવીર વિજ્ઞપ્તિ ષટ્ત્રિંશિકા' રાજસાગર-

સૂરિ રાજ્યે રચેલ છે. તે 'દિગંબરાદ્યૈકાદશસ્વરૂપપ્રકાશિકા' છે એમ છેવટે જણાવ્યું છે. (ભાં.ઇ. સને ૧૮૭૩–૭૪ નં.૨૩૭.)

આ ઇંદ્રસૌભાગ્ય સં.૧૭૪૭ સુધી અચૂક વિદ્યમાન હતા અને તેના શિષ્ય વીરસૌભાગ્ય અને તેના પ્રેમસૌભાગ્ય અને તેના શાંતસૌભાગ્ય શિષ્યે સં.૧૭૮૭માં પાટણમાં 'અગડદત્ત ઋષિની ચોપાઈ' સં.૧૭૮૭માં બનાવી છે.

(૩૨૧૪) જીવવિચાર પ્રકરણ [સ્તવન] ૫૮ કડી

આદિ – **વીર** જિનેસર પય નમી, કહિસ્યું જીવવિચાર;
સિદ્ધ અનઈ સંસારનાં, એ બિહુ જીવપ્રકાર. ૧

અંત – **તપ**ગચ્છમંડન વાચકનાયક, **સત્યસૌભાગ્ય** ગુરુરાય રે;
તાસ શિષ્ય ઇણિ પરે બોલે, **ઇંદ્રસૌભાગ્ય** ઉવઝાય રે. ૫૭
બાલકને ભણવાને કારણે, વિરચ્યો જીવવિચાર રે;
ભણે ગણે જે ભવિયણ ભવિ, તે પામે ભવપાર રે. ભવિયણ. ૫૮

(૧) ઇતિ જીવવિચાર પ્રકરણ સંપૂર્ણઃ ઇતિ સંવત્ ૧૭૫૩ વર્ષે ફાલ્ગુન માસે શુક્લપક્ષે દશમી તિથૌ શનિવાસરે લિખિતમિદં સંપૂર્ણ. પ.સં.૩–૧૫, આ.ક.ભં. [હેજેજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૩૪, ૪૧૪).]

(૩૨૧૫) ધૂર્તાખ્યાન પ્રબંધ [અથવા **બાલા.**] ૨.સં.૧૭૧૨ (રવિ શૈલેંદુ)

[કૃતિ ગુજરાતી ગદ્યમાં છે.]

(૧) આ.ક.ભં. પાલીતાણા (વે. નં.૩૮). [મુપુગૂહસૂચી.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૧૪૧, ભા.૩ પૃ. ૧૧૯૪. ત્યાં એવી નોંધ હતી કે 'ધૂર્તાખ્યાન પ્રબંધ' ગુ.માં ગદ્ય કે પદ્ય તે કહી શકાતું નથી. પણ મુપુગૂહસૂચીની હસ્તપ્રત ચકાસી ગદ્યમાં હોવાની ખાતરી કરેલ છે.]

૮૯૨. લબ્ધિરુચિ (હર્ષરુચિશિ.)

(૩૨૧૬) [+] પાર્શ્વનાથનો છંદ [અથવા **સ્તોત્ર, સ્તવન**] ૩૨ કડી ૨.સં.૧૭૧૨

આદિ – જયજય જગનાયક **પાર્શ્વ**જિનં, પ્રણુતાખિલમાનવદેવગતં,
જિનશાસનમંડન સ્વામિ જયો, તુમ દરિસન દેખી આનંદ ભયો. ૧

અંત – ગુજ્જર દેસ જનપદ માંહે રાજે, ત્રિભુવન ઠકુરાઇ તુજ છાજે. ૨૯
ઇમ ભાવ ભલે જિનવર ગાયો, **વામા**સુત દેખી બહુ સુખ પાયો,
રવિ મુનિ શશિ સંવચ્છર રંગે, જયદેવસૂરમાં સુખ સંગે. ૩૦

જય **શંખપુરા**ધિપ **પાર્શ્વ** પ્રભો, સકલાર્થ સમીહિત દેહિ વિભો,
બુધ **હર્ષરુચિ** વિજયાય મુદા, તપ **લબ્ધિરુચિ** સુખદાય સદા.૩૧

કલશ.

ઇત્થં સ્તુતઃ સકલકામિતસિદ્ધદાતા, યક્ષાધિરાજનત
શંખપુરાધિરાજઃ
સ્વસ્તિ શ્રી **હર્ષરુચિ**પંકજસુપ્રસાદાત્ શિષ્યેણ **લબ્ધિરુચિ**નેતિ
મુદા પ્રસન્નઃ. ૩૨

[આલિસ્ટઑફ ભા.૨, મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૬૩, ૩૧૯, ૫૪૭).]

પ્રકાશિત : ૧. જૈ. પ્ર. પૃ.૨૩૯. [૨. પ્રાચીન છંદ સંગ્રહ. ૩. ચૈત્ય. આદિ સં. ભા.૩ તથા અન્યત્ર.]

(૩૨૧૭) ચંદરાજા ચોપાઈ ૨.સં.૧૭૧૭ કા.શુ.૧૩ ગુરુ

[વિદ્યારુચિની કૃતિમાં (જુઓ હવે પછી સં.૧૭૧૭ના ક્રમમાં) એના લઘુ બંધવ લબ્ધિરુચિનો સહકર્તા હોય એવો ઉલ્લેખ મળે છે.]

(૧) પં. **મહિમા**સાગર-રંગસાગર શિ. **મુનિ**સાગરેણ લિ. **પ્રસિદ્ધ**-સાગર પ્રસાદાત્. પ.સં.૬૬, જય. પો.૧૩.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૧૫૦, ભા.૩ પૃ.૧૧૯૯. 'ચંદરાજા ચોપાઈ'નો ૨.સં.૧૭૦૭ દર્શાવેલો પણ વિવેકરુચિની જ કૃતિ સંભવતી હોઈ સં. ૧૭૧૭ કરેલ છે.]

૮૯૩. સિદ્ધિવિજય (ત. હીરવિજયસૂરિ-શુભવિજય-ભાવવિજયશિ.)

(૩૨૧૮) [+] [નિગોદ દુઃખગર્ભિત] સીમંધર જિન સ્ત. ૧૦૬ કડી ૨.સં.૧૭૧૩ શુચિ માસ શુદ ૭ શુક્ર. તયરવાડામાં

આદિ – અનંત ચઉવીસી જિન નમું, સિદ્ધ અનંતી કોડિ,
કેવલનાંણી થિવર સવિ, વંદુ બે કર જોડિ. ૧
બઈ કોડી કેવલધરા, વિહરમાંણુ જિન વીસ,
સહસ કોડી યુગલ નમું, સાધુ સવે નિસદીસ. ૨

અંત – ધનધન તે જીહા તે તુમ્હ ગુણ નિત ગાય,
જસ કુલ અજૂઆલ્યું ધન તે માય નેં તાય. ૧૦૩
વડલીનો વાસી વ્યવહારી શુભચિત્ત,
ગેલહા-કુલ-દીવો **અમીચંદ** સુપવિત્ત,
સંવેગી સૂધો કીધા ત્યાગ સચિત્ત,

એહ તવન રચ્યુ મઈ ભણવા તેહ નિમિત્ત. ૧૦૪
સંવત **સત્તર સિં તેરોત્તર** શુભ(શુચિ) માસ,
સુદિ સાતમ શુક્રિં સ્વાતિયોગ શુભ તાસ,
સૂરિ **વિજયપ્રભ** રાજઈ ચિત્ત ઉલ્લાસ,
તપરવાડા માહિં થુણીઓ રહી ચઉમાસ. ૧૦૫

કલશ

તપગચ્છ-અંબર-અરૂણ ઉદયો **શ્રી હીરવિજય** સૂરીસરો,
નિજ હસ્તદીક્ષિત સુપરિ શિક્ષિત શ્રી **શુભવિજય** કવીસરો
તસ ચરણપંકજ પ્રવર મધુકર **ભાવવિજય** બુધ સુંદરો,
સિદ્ધિવિજય કહઈ સ્વામિ સંપ્રત ભવિકજન મંગલ કરો

(૧) સુશ્રાવક સા શ્રી પદલમજી સા પઠનાર્થં. પ.સં.૯-૯, સીમંધર. જ્ઞા.૨૦ નં.૨૮. (૨) ગાથા ૧૦૯, પ.સં.૬, પ્ર.કા.ભં. નં.૩૦૪. (૩) મહો. ઉદયવિજય શિ. પં. નયવિજયગણિ શિ. પં. ભાણવિજયગણિ શિ. મુનિ કલ્યાણવિજય લિ. શ્રાવિકા વેલબાઈ પઠનાર્થં સં.૧૭૮૧ વર્ષે. આ. ક.ભં. અમ. (૪) સાગર ભં. પાટણ. [મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હૈજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૬૬, ૨૭૬, ૨૮૨, ૨૮૬, ૪૧૩, ૪૮૫, ૫૪૨, ૫૫૪).]

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રકરણાદિ વિચારગર્ભિત સ્તવન સંગ્રહ. ૨. જિનગુણ પદ્યાવલિ.]

(૩૨૧૯) મહાવીર સ્ત. ૨.સં.૧૭૧૩

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૧૫૨-૫૩, ભા.૩ પૃ.૧૨૦૦-૦૧. ભા.૨ પૃ.૧૫૨ પર આ કૃતિ અધૂરા અંતભાગને કારણે અભીચંદને નામે મુકાયેલી હતી. ત્યાં ગામનામ નયરવાડા હતું તે અહીં ઉપયોગમાં લીધું નથી.]

૮૯૪. શુભવિજય (ત. પુણ્યવિજય-લક્ષ્મીવિજયશિ.)

(૩૨૨૦) ગજસિંહરાજનો રાસ ૬૦૪ કડી ૨.સં.૧૭૧૩ આસો સુ.૫ બુધવાર સંખેટકપુર(સંખેડા)માં

અંત – સંવત **સસિ સાયર મેરૂ વન્હિ** એ સંવચ્છર જાણોજી,
આશ્વિન સિત પંચમી બુધવારઈ અનુરાધા રિષ વષાંણોજી. ૬૦૦
તપગચ્છપતિ શ્રી વિજયરાજસૂરિ જેહની સબલ જગીસજી;
મહિમંડલ માંહિ વિચરંતા, મહિપતિ નામિં સીસજી. ૧
પંડિત-સકલ-શિરોમણિ સુંદર, **પુન્યવિજય** ગુરૂરાયજી;
લક્ષ્મીવિજય પંડિતવર કેરા, સકલ સંઘ નમિં પાયજી. ૨

સંઘેટકપુર રહી ચોમાસું, શ્રી ગજસિંધ ગુણ ગાયાજી;
સીલવંત સોભાગી સુંદર, નામઈં નવનિધિ પાયાજી. ૩
સરસ સંબંધ એ રાસ જાંણિનિં, રચીઓ મન ઉલ્લાસજી;
શુભવિજય કહિં સકલ સંઘની, નિતનિત ફલજ્યો આસજી. ૪
(૧) વિવેકવિજય યતિ ભં. ઉદયપુર.
[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૧૭૯–૮૦.]

૮૯૫. નયપ્રમોદ (ખ. જિનચંદ્રસૂરિ–હીરોદયશિ.)

(૩૨૨૧) અર્હન્નકમુનિ પ્રબંધ ૨.સં.૧૭૧૩
[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૧૫૨.]

૮૯૬. દેવવિજય (ત. વિજયસિંહસૂરિ–ઉદયવિજય વા. શિ.)

(૩૨૨૨) વિજયદેવસૂરિ નિર્વાણ (ઐ.) ૨.સં.૧૭૧૩ ખંભાતમાં

રાય દેશમાં ઈડરમાં સં.૧૬૩૪ જન્મ, થિરો પિતા, લાડિમદે માતા. સં.૧૬૪૩ રાજનગરમાં હાજા પટેલની પોળમાં જેસિંગજીને હાથે દીક્ષા. સિકંદરપુરમાં દોસી લહૂઆને ઘેર પંન્યાસપદવી વિજયસેનને હાથે. ખંભાતમાં વાચકપદવી ને તે જ વખતે પટ્ટધરપદ, સાહ સીહમલે વિત્ત વાવર્યું સં.૧૬૫૬. પાટણમાં પાયવંદના સં.૧૬૫૮માં વિજયસેનસૂરિએ દીધી. અનુક્રમે વિચરતાં દક્ષિણ દેશમાં આવી ઈદલશાહને પ્રતિબોધ્યો. ગૂર્જર, મરુધર, હાલાર, સોરઠ, દક્ષિણ મેવાડ, કચ્છ, વાગડ ઇત્યાદિ દેશમાં ફરી રાજનગરે આવ્યા. સં.૧૭૧૨ શરીર-અશાતા. ખંભાત ને પાટણના સંઘ આવ્યા. શાતા થઈ. સંઘે દ્રવ્ય ખર્ચ્યું. વિમલાચલની યાત્રા. અજરા પાર્શ્વ. ઉનામાં સં.૧૭૧૩ શરીર-અશાતા. ૨૯ બિંબપ્રતિષ્ઠા. ૨૮ને વાચકપદ. ૩૦૦ને પંન્યાસપદવી. આષાઢ શુદ ૧૧ સ્વર્ગવાસ. ભણશાલી રાયચંદે મોટો નિર્વાણોત્સવ કર્યો. વિજયસિંહસૂરિ પટોધર સં.૧૭૦૮માં સ્વર્ગસ્થ થયા એટલે સં.૧૭૦૯ ગાંધારમાં શિવગણ ને ભાણીના સુતને વિજયપ્રભસૂરિ નામ આપી પટોધર સ્થાપ્યા. તેમાં રાજનગરવાસી સાહ અખઈની ભાર્યા સાહિબદેએ તે ઉત્સવ કર્યો. પાયવંદણાં વિજયપ્રભને દીધાં ને તેનો ઉત્સવ ધનજી સાહે કર્યો. તે અત્યારે પટ્ટધર છે.

આદિ – શ્રી જીરાઉલિ પાસજી જી, પ્રણમી ત્રિભુવનભાણ,
સરસતિ સામિણિ ચિત ધરીજી, ગાઉં સૂરિ નિરવાણ,
રંગીલા ગચ્છપતિ તું વસીઓ મેરઇ મનિ. ૧

અંત – શ્રી **વિજયસિંહ** સૂરીસર કેરા, સીસ અનોપમ કહીઇજી,
ઉદયવિજય ઉવઝાયશિરોમણિ, બુદ્ધિં સુરગુરૂ લહીઇજી. ૪૯
સંવત **સતર તેરોત્તર** વરસઇ, **ખંભ** નયર ચોમાસજી,
ત્યારઇ મઇ એ ગચ્છપતિ ગાયો, પૂરણ પૂગી આસજી. ૫૦
શ્રી **ઉદયવિજય** વાચક સુપસાઇં, ગાયો **તપગચ્છ**-ભાણુજી,
દેવવિજય મુનિ ઇમ પયંપઇ, નામઇ કોડિ કલ્યાણુજી. ૫૧

(૧) પ.સં.૩–૧૩, અભય. નં.૮૪૧.

(૩૨૨૩) + ભક્તામર સ્તોત્ર રાગમાલા કાવ્ય ૪૪ (હિં.) જુદાજુદા રાગમાં ૨.સં.૧૭૩૦ પોષ શુદ ૧૩ સોમ કે શુક્ર

આદિ – રાગ જયજયવંતી.

ભક્ત-અમર-ગન પ્રણુત મુગટમણિ,
ઉલસત પ્રભાએંન તાકૂં દ્રુતિ દેત હે. ભ. ૧
પાપતિમિર હરે સુકૃત સંચય કરેં,
જિનપદ જૂગવર, નીકે પ્રનમેતુ હે. ભ. ૨
જૂગનિકી આદિ જ તું, પરત ભવજલ ભ્રાંતિ,
જય જયવંત સંતૂ, તાકે સાચ સેતુ હેં. ભ. ૩
નાભિરાજા કે નંદ જગમંદ સૂખકંદ,
દેવ પ્રભુ ધરી આનંદ જિનંદ વંદેતુ હેં. ભ. ૪

અંત – **વિજયદેવ** સૂરિંદ પટધર, **વિજયાસિંહ** ગણુધાર,
સીસ ઇણિ પરિ રંગ બોલે, **દેવવિજય** જયકાર. જે. ૫
સતર સંવત **ત્રીસ** વરસે, પોસ સૂદિ સિતવાર,
તેરસ દિન **અજીદેવીનંદનં**, ગાયો સબ સુખકાર;
તે નર લચ્છીકે ભરતાર. જે. ૬

(૧) ભક્તામર સ્તોત્ર કાવ્ય ૪૪ ગત સમાપતા. લષિતં ઠાકોર કુલા હરષા **રાધણપુર** મધે. એક નાની ચોપડી, પ.ક.૧થી ૮, જશ.સં. (સાથે ઉદયરત્નકૃત 'સ્થૂલભદ્ર નવરસો' તેમજ દેવચન્દ્રકૃત 'વીસી' છે. પછી પદો છે.)

પ્રકાશિત : ૧ પ્રકા. ભીમસિંહ માણક.

(૩૨૨૪) ચંપક રાસ ૪૮ ઢાળ ૨૪૦ કડી ૨.સં.૧૭૩૪ શ્રાવણ શુદ ૧૩ ધાણેરામાં

આદિ – પૃષ્ઠ નથી.

અંત – રાગ ધન્યાસી. શાલિભદ્ર ધન્નો
ઋષિરાયા, તાસ નમું નિત પાયાજી એ દેશી.
શ્રી **વિજયદેવ** સૂરીસર રાજઈ, બીજો પટધર છાજઇજી,
શ્રી **વિજયપ્રભ** સૂરીશ વિરાજઇ, દિનદિન અધિક દિવાજઇજી. ૧
શ્રી ગુરુનામ જપો જયકારી, ક્રિયાગુણભંડારીજી,
તસ પટધારી જગહિતકારી, **વિજયરત્ન** ગણધારીજી. શ્રી. ૨
જયતારણ ચોમાસ પધારઈ, એક **મેડતા** નયર મઝારઈજી,
એહ ગુરુની આણા સિર ધારઈ, તેહનઇ પાર ઉતારઇજી. ૩
શ્રી **વિજયસિંહ** સૂરીશ્વર રાય, તેહના શિષ્ય કહાયાજી,
જ્ઞાનક્રિયાદિક ગુણે સવાયા, **ઉદયવિજય** ઉવઝાયાજી. ૪
એ ગુરુનઇ સુપસાંઇ કીધી, **ચંપક** ચોપાઇ સીધીજી,
શ્રી **મહાવીર**ઈ મુઝ મતિ દીધી, સુખસંપત્તિ વ સિદ્ધિજી. ૫
સાધુવિજય પુણ્યવિજય સખાઇ, સૂધી સાધ ગુરુભાઇજી,
રાજશ્રી સાધ્વી મુઝ માંઇ, શ્રી જિનધર્મ સગાઇજી. ૬
જ્ઞાનવિજયનઈ વાંચણ સારઈ, શ્રોતાનઈ ઉપગારઈજી,
દેવવિજય કવિ વયણ વિચારઈ, **ધાણેરા**નયર મઝારઇજી. ૭
સંવત **સતર** ચોત્રીસા વરષઈ, શ્રાવણ શુદિ મનહરષઈજી,
તેરસ દિન જલધર જલ વરસઇ, જયજય લછી વરસ્યઇજી. ૮

દૂહા.

એ ચંપકની ચોપાઈ, ઢાલ અડતાલીસ,
ગાથા દૂંહા બઇસઈ ચ્યાલીસ.

(૧) પ.સં.૧૨-૨૩, વિ.ને.ભં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૩૪૯-૫૦, ભા.૩ પૃ.૧૩૨૩-૨૫.]

૮૯૭. સૌભાગ્યવિજય (ત. સાધુવિજયશિ.)

(૩૨૨૫) + વિજયદેવસૂરિ સજ્ઝાય ૫૭ કડી ૨.સં.૧૭૧૩ પછી જૂનાગઢમાં

વિજયદેવસૂરિ સં.૧૭૧૩માં સ્વર્ગસ્થ થયા તેથી આ ત્યાર પછી રચાયેલ છે.

આદિ – રાગ અસાઉરી.
સરસ સુમતિ આપો મુઝ **સરસતિ**, વરસતી વચનવિલાસ રે;
શ્રી **વિજયદેવ** સૂરીસર સાહિબ, ગાયતાં અતિહિં ઉલ્લાસ રે.

શ્રી ગુરૂ વંદો શ્રી ગુરૂ વંદો ગુરૂમુખ પુનિમચંદો રે.

અંત – ધ્રમ ત્રિજગભૂષણ દલિતદૂષણ **શ્રી વિજયદેવ** સૂરીસરો
ઋદ્ધિ-વૃદ્ધિ-કલ્યાણ-કારણ વાંછિતપૂરણ સુરતરો,
ધ્રમ થુણ્યો **જીરણગઢ** માંહિ અતિ ઉચ્છાહિં એ ગુરો,
શ્રી **સાધુવિજય** કવિરાય સેવક **સૌભાગ્યવિજય** મંગલ કરો. ૫૭

[મુપુગૂહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૫૧૧)]

પ્રકાશિત : ૧. જૈ.ઐ. ગુર્જર કાવ્ય સંચય. ૨. ઐ. સઝાયમાલા ભા.૧. [પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૧૮૦.]

૮૯૮. મેઘવિજય (ત. હીરવિજયસૂરિ–કનકવિજય–શીલવિજય–કમલવિજય–કૃપાવિજયશિ.)

કવિએ સંસ્કૃતમાં અનેક ગ્રંથો રચ્યા છે તેનાં નામ – દેવાનંદાભ્યુદયકાવ્ય સં.૧૭૨૭ સાદડીમાં, માતૃકાપ્રાસાદ સં.૧૭૪૭ ધર્મનગરમાં, ચંદ્રપ્રભા વ્યાકરણ સં.૧૭૫૭ આગરા, સપ્તસંધાનમહાકાવ્ય સં.૧૭૬૦ ટિપ્પણ સહિત, શાંતિનાથચરિત્ર, તત્ત્વગીતા, ધર્મમંજૂષા, યુક્તિપ્રબોધનાટક, હૈમચંદ્રિકા, મેઘદૂતસમસ્યાલેખ, ભક્તામરસ્તોત્રવૃત્તિ, વલ્લભોપાધ્યાય (ખ. જ્ઞાનવિમલશિષ્ય)કૃત વિજયદેવ માહાત્મ્ય ઉપર પ્રયોગોનું પરિસ્ફોટન વગેરે. આ પરથી તે પ્રખર વિદ્વાન્ હતા એ સિદ્ધ થાય છે.

(૩૨૨૬) + વિજયદેવ નિર્વાણ રાસ

વિજયદેવ સ્વ. સં.૧૭૧૩.

આદિ – જિનવર નવરસ રંગવર, પ્રવચન વચન વસંત,
સમરી અમરી **સરસતી**, સજ્જન જનની સંત. ૧
શ્રી ગુરૂકૃપાપ્રસાદથી, વચન લહી સવિલાસ,
શ્રી **વિજયદેવ** સૂરીશના, ગાઇએ ગુણગણનો રાસ. ૨

અંત – કલશ.
તપગચ્છરાયા સહુ સુહાયા, શ્રી જિનશાસન-દિનકરો,
શ્રી **વિજયદેવ** સૂરીશ સાહિબ, શ્રી **ગૌતમ** સમ ગણધરો,
જસ પટ્ટદીપક વાદીજીપક, **વિજયપ્રભ** સૂરિ રાજ એ,
કવિ **કૃપાવિજય** સુશિષ્ય **મેઘે**. સેવિત હિતસુખ કાજ એ.

પ્રકાશિત : ૧. જૈન ઐ. રાસમાળા ભા.૧. ૨. ઐ. સજ્ઝાયમાળા ભા.૧.

(૩૨૨૭) + શ્રી પાર્શ્વનાથ નામમાલા ૨.સં.૧૭૨૧ દીવબંદરે

આદિ – જિનવાંણી આંણી હિઇં, પુરિસાદાણી **પાસ**,

જાંણી પ્રાંણી મયા કરૂ, થુણસ્યું નિય મનિ વાસ. ૧
અમલ કમલ પરિમલ જિસો, મહિમા મહિમા જાસ,
વ્યાપઈ થાપઈ પરમપદ, અતિશય કરત ઊજાસ. ૨
ઠવણારૂપ જિણુંદનું, દીપઈ દેસઈ દેસ,
નામમાલ તેહની કહી, આતમ પવિત્ર કરેસ. ૩

અંત – **તપગચ્છસુંદર** મુનિપુરંદર **વિજયપ્રભ** સૂરિરાય એ,
તસ પુણ્યરાજઈ પંડિત છાજઈ **કૃપાવિજય** જસવાય એ,
તસ સીસ બંધુર **દીવબંદિર, મેઘવિજઈ** જયકરી;
એ નામમાંલા ગુણવિશાલા રચી ગુરૂપદ અનુસરી. ૩૫

(૧) સંવત્ ૧૭૨૧ વર્ષે ભટ્ટારક શ્રી ૧૦૬ શ્રી **વિજયપ્રભ** સૂરીશ્વર ચરણસેવાં કુર્વંતા ચતુર્માસ મધ્યે પં. **મેઘવિજયેન** કૃતા લિખિતા ચ શ્રી શત્રુંજયાદિ તીર્થયાત્રા સંઘપતિ પટ્ટભક્ત વ.સા. શ્રી **નેમીદાસ સામીદાસ વીરદાસ** પઠનાર્થં.

પ્રકાશિત : ૧. પ્રા.તી.સં. પૃ.૧૪૯થી ૧૫૩.

(૩૨૨૮) કુમતિ નિરાકરણ હૂંડી સ્તવન ગા.૭૯
દિગંબરના વિરોધરૂપ.
(૧) રામલાલ સં. વિકા.

(૩૨૨૯) ચોવીસી

(૩૨૩૦) દશ મત સ્ત.

(૩૨૩૧) સઝાયો
૧. શાસનદીપક સ. ૨. જૈનધર્મદીપક સ. ૩. આહાર ગવેષણા સ.
[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૧૮૮–૮૯, ભા.૩ પૃ.૧૨૧૪.]

૮૯૯. માણેકવિમલ (ત. દેવવિમલશિ.)

(૩૨૩૨) [+] **શાશ્વત જિન ભુવન સ્ત.** કડી ૮૫ ૨.સં.૧૭૧૪ કા. શુ.૧૦ ગુરુ સમીમાં

આદિ – **વીર** જિણેસર પાય નમી, પ્રણમી **સારદ** માય
તાસ તણે સુપસાઉલે, ગાસ્યું શ્રી જિનરાય. ૧
અતીત અનાગત વર્ત્તમાંન, ચોવીસી ત્રિહું સાર,
બહુત્તરિ તીર્થંકર નમું, ટાલી પાપવિકાર. ૨

અંત – માલંતડી

સંવત **સતર ચઉદોત્તર**ઇ, કાતી સુદિ ગુરૂવાર, સુણિ સુંદરી
દશમી દિન મઇ ગાઇયા એ, માલંતડી, **સમી**નયર મઝારિ, સુ. ૮૩
પઢે ગણે જે સાંભલઇ એ, મા. તસ ઘરિ નવનિધિ થાય.

કલશ.

૪મ સાસય જિનવર સકલસુખકર સંથુણ્યા ત્રિભુવનધણી
ભવમોહવારણ સુખકારણ વંછિતપૂરણ સુરમણી
તપગચ્છનાયક સુખદાયક **વિજયપ્રભ**સૂરિ દિનમણી
કવિ **દેવવિમલ**વિનેય **માણિક્યવિમલ** સુખસંપતિ ધણી. ૮૫

(૧) સં.૧૮૩૫ શક ૧૬૧૭ વૈ.શુ.૨ દિને શ્રાવિકા ધજિ લખાવિતં પશાગરિ જિવશરિજી ઉપદેશાત્. પ.સં.૬-૧૨, પાદરા. ભં. નં.૮૬. [મુપુ-ગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૦૨, ૨૮૫, ૩૨૯, ૪૧૭, ૪૩૩, ૫૪૮).]

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન સ્તવન રત્ન સંગ્રહ ભા.૨.]
[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૨૦૧-૦૨.]

૯૦૦. ગજકુશલ (ત. વિનયકુશલ-દર્શનકુશલશિ.)

(૩૨૩૩) ગુણાવલી ગુણકરંડ રાસ ૨૯ ઢાળ પર૬ કડી ર.સં.૧૭૧૪ કાર્તિક શુ.૧૦ ગુરુ

આદિ – દૂહા.

સકલ મનોરથ પૂરવે શ્રી **શંખેસર પાસ;**
પરતા પૂરણ પ્રણમીઇ, લહીઇ લીલવિલાસ. સફલ મનોરથ આસ. ૧
સરસતિ ભગવતી ભારતી, સુખદાતા શ્રુતદેવિ;
કાશ્મીરી મુખમંડણી, ચરણ નમું નિતમેવ. ૨
વીણાપુસ્તકધારણી, પ્રણમું તેરા પાય,
વચન સુધારસ આપજ્યો, જિમ મુઝ આનંદ થાય. ૩
પુન્યે પરથલ સંપદા, પુન્યે પામે રાજ;
પુન્યે જગ જસ વિસ્તરે, પુન્ય થકી સુખસાજ. ૪
પુન્યે ધણુકણ સંપજે, પામે વંછિત ભોગ;
રાન વેલાઉલ પુન્યથી, પુન્યે સકલ સંજોગ. ૫
પુન્યે સખાઇ જીવને, એહ ભવ પરભવ એહ;
ગુણાવલીની પરિ સદા, પામે વંછિત તેહ. ૬

અંત – ઢાલ ૨૯ ધન્યાસી.

ગાયા ગાયા રે મેં સાધુ તણા ગુણ ગાયા –
તપઉજવણો વિધિ સ્યું કીજે, દાન સુપાત્રે દીજે રે;
રાગદ્વેષ મનમાં નાંણીજે, મણુઅ-જન્મફલ લીજે. ૩

*

સંવત **સત્તર ચૌદોત્તરા** વરસે કાતી માસ વખાણે રે;
સુદિ દસમી શુભ દિન ગુરૂવારે રાસ ચઢયો પરિમાણે રે. ૫
શ્રી **તપ**ગચ્છે તેજ વિરાજે, દિનદિન અધિક દિવાજે રે;
વિજયપ્રભ સૂરીસર રાજે, રાસ કીયો હિત કાજે રે. ૬
તસ ગચ્છ પંડિત માંહે પ્રધાન, **વિનયકુશલ** બુધ જાંણુ;
વાદીગંજણ કેસરી સમવડ, સહુ કો કરે વખાણુ. ૭
દર્શનકુશલ પંડિત મનમોહન, તાસ સીસ ગુણરાગી;
ઉપશમ-દરીઓ સકલગુણભરીઓ, સાધુ ગુણે વૈરાગી. ૮
તાસ સીસ કહે એ ચોપાઇ, જ્યાં લગિ ધ્રુની તારી;
રવિ શશિ ગગનમંડલ એ દીપે, પ્રતપો એ જયકારી. ૯
શ્રી **શંખેસર પાસ** પસાયે, દિનદિન દોલતિ આવે;
ઢાલ ગુણત્રીસમી રાગ ધન્યાસી, **ગજકુશલ** ગુણ ભાવે. ૧૦
ચરિત અને વલિ જૂની ચોપઈ, કીધો રાસ મેં જોઇ;
અધિકો ઓછો જે મેં ભાખ્યો, મિછા દુક્કડ સોઇ. ૧૧
જે નરનારી રંગે ભણસે, તસ ઘર જયજયકારા;
રિદ્ધિવૃદ્ધિ સુખસંપદ પામે, પુત્ર કલત્ર પરિવારા. ૧૨
મનવંછિત મે સંપદ પામે, સ્તવતાં એહ મુણીંદા;
ગજકુશલ પંડિત કહે મુજને, નિતનિત સુખ આણંદા. ૧૩

(૧) લિ.૧૮૨૬ વૈ.માસે **નૌ**તનપુરે. રાજકોટ પૂ.અ. (૨) સં.૧૮૧૪ વર્ષે જ્યેષ્ટ માસે શુકલ પક્ષે પંચમી તિથૌ રવિવારે. પ.સં.૧૩–૧૭, લીં. ભં. (૪) પ્ર.કા.ભં. (૫) વિદ્યા. (૬) સરવ ગાથા ૫૨૬ ઢાલ ૨૯ દાન વિષયે. સં.૧૮૫૧ માસે અષાઢ વિદિ અમાવસ વાર સૂકરવાર, લિખી **આ**ગરઇ મધ્યે. શ્રી પૂજજી **શ્રી. ફકીરચંદજીકે** શિષ્ય **જ**સરામજી લિપીકૃતં. પ.સં.૨૭–૧૨, અનંત. ભં. (૭) પં. ગજકુશલગણિ પંકજમધુકર સમાન ત્રિમારા સિ. પં. **વૃ**દ્ધિકુશલ લિખિત **શ્રી સા**તિપુર નગરે સંવત ૧૫(૧૬)૧૬ વર્ષે માગસર માસે કૃષ્ણપક્ષે અષ્ટમ્યાં તિથૌ શુક્રવાસરે છે. સં.૧૫(૧૭)૬૬ વર્ષે **શ્રા**વણ માસ દન ૨ **બી**કાનયરે ચઉમાસે રહ્યા. સંવત

૧૮૪૪ વર્ષે શ્રાવણ સુદ દન ૧૧ લ. પનાસ જગ. રૂપકુશલ ચેલા રાજકુશલ લપીકૃતં ગ્રામે કાણ્યા મધ્યે લખી. પ.સં.૩૬–૧૦, રત્ન.ભં. દા.૪૩ નં.૭૩. (૮) દાનાદિ ધર્મ વિષયે લિ. વીરસાગરગણિ શિ. ગણિ ભાવસાગરેણ સં.૧૭૨૩ વૈ. શુદ્ધ દ્વિતીયા ઘસ્રે. પ.સં.૧૭–૧૬, ખેડા ભં.૩. (૯) સં.૧૭૭૩ શ્રા.વ.૪ ગણિ રામસાગર લ. પ.સં.૧૩–૧૫, ગો.ના. (૧૦) પ.સં.૧૭, જય. પો.૬૭. (૧૧) સં.૧૮૦૯ ભા.વ.૧૧. ભોમે લ. પાલીતાણા મધ્યે મુનિ ધરમવિમલ. પ.સં.૨૩–૧૪, વી.ઉ.ભં. દા.૧૭. (૧૨) સં.૧૮૪૭ આશો બુદ્ધા ૧ શુક્રે. પ.સં.૨૯–૧૨, વિ.ને.ભં. નં.૪૫૭૭. (૧૩) પ.સં.૧૬–૧૬, વડા ચૌટા ઉ. પો.૧૮. (૧૪) સં.૧૭૫૬ જ્યેષ્ઠ સુદિ ૫ રવૌ લિ. જુજનગર મધ્યે મુ. દીપસાગર શિ. મુ. હેમસાગર વિજયસાગર. પ.સં.૧૪–૧૫, મુનિ સુખસાગર. (૧૫) માણેક ભં. [જૈહાપ્રોસ્ટા, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૫૫૩).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૧૫૩–૫૫, ભા.૩ પૃ.૧૨૦૨.]

૯૦૧. પદ્મચંદ્ર (ખ. જિનસિંહસૂરિ–જિનરાજસૂરિ અને પદ્મકીર્તિ –પદ્મરંગશિ.)

(૩૨૩૪) જંબુસ્વામી રાસ [અથવા ચરિત્ર] ર.સં.૧૭૧૪ કા.શુ.૧૩ સરિસામાં

આદિ – સારદપય પ્રણમું સદા, કવિજન કેરી માત;
મૂરખયેાં પંડિત કરે, કાલિદાસ વિખ્યાત. ૧
શ્રી જિનકુશલ સૂરીંદ ગુરૂ, સિમરેા હૌ નિસદીસ;
દુખદેાહગ દૂરે હરે, પ્રણમતાં સુજગીસ. ૨
સિદ્ધારથકુલ રવિ સમેા, મહાવીર ભગવંત;
ચરણ નમેા નિત તેહના, પૂરિ મનની ખ્યંતિ. ૩
ગૌતમાદિ ગણધર નમું, લબધિ તણેા ભંડાર;
નમૈ નવનિધિ સંપજ, પરભવ સુખ અપાર. ૪
વલિ સદગુરૂ હરષિ કરી, પ્રણમું ચરણ ચિત લાય;
અનાણુતિમિર દૂરપ કરે, નાનલેાચનની દાય. ૫
ગારૂડિ વિષધરનિ ગ્રહિ, તે તેા મંત્રપ્રભાવ;
ગુરૂ યાતના ગુણ ગાયે, સુગુરૂ તણે સુપસાય. ૬
ઇત્યાદિક પણમી કરી, કહિસિ સીલ-અધિકાર;
ભાવ દાન તપ મેં વડેા, સીલ રતન સિરદાર. ૭

સહસ ચઉરાસી મુનિ ભણી, પડિલાભ્યાં ફલ થાય;
સુકલ કિસન વેષતાં, સો ફલ કહ્યો જિણરાય. ૮
કોડિ છન્નૂ વૈં કંચણ તણી, આઠ સુંદરિ નારિ;
જંબુકુમર વે પરિહરી, સહ્યો સીલ-અધિકાર. ૯
તેહ તણા ગુણ ગાવતાં, લહીયૈ પરમાણંદ;
સાંભલતાં સુખ સંપજે, દિનદિન અધિક આણંદ. ૧૦

અંત – ઢાલ. સીલ કહૈ જગિ હું વડો એ જાતિ.
જંબૂ સ્વામિ તણા ગુણ ગાયા, આણી હરખ અપારો રે;
જંબૂ નામ નવનિધિ મિલૈ, વલી લહીયૈ શિવસુખસારો રે.
જંબૂ. ૧

*

પરિશિષ્ટ પર્વથી ઉધરિઉ, એહ સહુ અધિકારો રે;
કેવલજ્ઞાનીયઈ ભાષીયો, ઇહાં કૂડ નહી લગારો રે. ૪
સદ્દવહિજ્યો સુધઇ મનેં, મત કરિજ્યો કોઈ સંદેહો રે;
સંદેહ કરસઇ જે સહી, તે દુરગતિ લેહે નિસંદેહો રે. ૫
સંવત સતરિ સૈ ચોદોતરે, કાતી માસ ઉદારો રે,
સુકલ પક્ષ તેરસિ દિને એ કીયો ચરિત સુવિચારો રે. ૬
સરસા પાટણ પરગડો, તિહાં શ્રી આદિ જિણંદો રે;
તેહ તણૈ પરસાદથી, ગ્રંથ કીયો આણંદો રે. ૭
શ્રી ખરતરગછ રાજયો શ્રી જિણસિંહ સુરંદો રે;
ગછ ચોરાસી સેહરો હૂયા, જાણિ દિણંદો રે. ૮
પાતસાહિ અકબર રાજિતઈ, કાસમીર દેસ મઝારો રે;
અમારી પલાવી તિહાં કણઇ, સર્વ જીવાં હિતકારો રે. ૯
દેસ ચૌપડે રૂપી સમો, ચાંપસી સુત્ત સિરદારો રે,
ચાંપલદે ધન જનમિયો, પુરષરતન ગણધારો ૨. ૧૦
તસુ પાટે સુરતરૂ સમો, શ્રી જિણરાજ સુરીસો રે;
સકલ પાટ પ્રભાકર દીપતો, જાણે વિસવાવીસો રે. ૧૧
તસ લઘુ બંધવ દીપતો, પદમકીરતિ સુખકારો રે;
તાસુ સીસ ગુણે નીલો, આગમના ભંડારો રે. ૧૨
ચવદ વિદ્યા કરી શોભતા, મહિમા મેરૂ સમાનો રે;
પદમરંગ ગુરૂ ચિરજયો, જાં લગિ ધ્રૂ સસિ ભાનો રે. ૧૩

પદમચંદ મુનિવર કહે, સંબંધ રસાલો રે,
જે નરનારી સાંભલે, તિહાં ઘરઘરિ મંગલ માલો રે. ૧૪
વર્તમાન ગચ્છરાજીયો, શ્રી જિણચંદ સૂરિંદો રે;
કીરતિ મહીયલ વિસ્તરી, પ્રણમે નરના વૃંદો રે. ૧૫
તેહ તણે વારે કરી, ચોપઈ મોહનવેલો રે;
ચતુર મનમોહણ ભણી, કીધી મનની કેલો રે. ૧૬
ભણતાં ગુણતાં એહને, લહીયે લીલવિલાસો રે;
સાંભલતાં સિદ્ધિ રિદ્ધિ હવઇ, સફલ હોવે મન-આસો રે. ૧૭
નરનારી ભાવે કરી, જે પ્રણમે નિસદીસો રે,
ઇણિ ભવ જસ શોભા લહે, વલિ પ્રભવે સુખ જગીસો રે. ૧૮
ખૂડે સાહનઇ આગ્રહ કરી, ચરિત કીયો સુખદાઇ રે;
સુણતાં ને વલિ વાંચતાં, રિદ્ધિ વૃદ્ધિ બહુ થાઇ રે. ૧૯
ચરમ કેવલી એ થયો, જાણે સહુ સંસારો રે;
પદમચંદ મુનિવર કહે, સયલ સંઘ સુખકારો રે. ૨૦

(૧) સર્વ ગ્રંથાગ્રંથ ૧૫૧૧ સં.૧૮૧૭ વર્ષે ફાગણ વદી ચોદસી મંગલ વાસિરે. કસૂર્સ થાનકે લિ. દાનીરાયજી અણગાર શ્રી પૂજ્યજી રામરાયજી પ્રઙણા અર્થ. પ.સં.૩૭-૧૮, નં. [માહિતી અધૂરી રહી ગઈ છે.] (૨) સં.૧૮૭૯ મીતી ભાદરવા સુદ ૧૫ લિષતુ સેરૂ નાગોર મધ્યે. પ.સં. ૩૭-૧૬, ના.ભં. (૩) પ.સં.૪૫-૧૭, ગુ. નં.૧૨-૩. (૨) મુકનજી સં. વિક્રા. [જૈહાપ્રોસ્ટા.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૧૫૫-૫૭, ભા.૩ પૃ.૧૨૦૩.]

૯૦૨. ઉદયચંદ (આં. વિજયચંદશિ.)

(૩૨૩૫) માણિકકુમરની ચોપાઈ ૨.સં.૧૭૧૪ ફા.શુ. શનિ

આદિ – સિદ્ધારથ-કુલિ તિલઉ, ત્રિભોવન-નયણાનંદ,
વર્દ્ધમાન જિનવર નમું, દરસણિ પરમાણંદ. ૧
શ્રી ગૌતમ ગણુપતિ નમું, લબધિ તણુઉ નિવાસ,
શ્રી સરસતિ સહિગુરૂ નમું, રિદયકમલિ સુવાસ. ૨
સીલ તણા ગુણ વર્ણવું, સાંભલજ્યો ચિત્ત દેય,
સીલવતીઈ સુખ લહ્યાં, કીઉ નિજભવ-છેહ. ૩
ગિરૂઆ ગ્રંથ માહિ કહ્યઇ, નવઇ રસ નિસંક,
મતિ (અનુ)સારૂ મિ કહ્યઉ, મત કાઢઉ કોઇ વંક. ૪

શ્લોક

શૃંગારહાસ્યકરુણા રૌદ્રવીરભયાનકાઃ
બીભત્સાદ્ભુતશાંતાશ્ચ નવૈતે રસાઃ સ્મૃતાઃ. ૫

દૂહો ૧ સોરઠીઉ

દૂહા દગડા નઈ દામ, મેલસ્યઈ તે જાંણસ્યઈ,
વ્યાઈ તણઉ વિરાંમ, વાંઝિ ન જાણઇ **વીઝરા.** ૬

દૂહા

અનુભવી મિ નહી, નયણે ન દીઠઉ **જેહ,**
સાંભલ્યાથી સવિ કહું, ગ્રંથ અણુસારહ લેહ. ૭
વ્રત સારથક વલી તેહનાં, જે પાલઈ જગિ સીલ,
અહિ લોકિ અધિક જસ, પરભવિ પામઇ લીલ. ૮
ગામ નામ કરણી સુણઉ, છંડી આલશ અંગિ,
ઉપગાર માનીસ ઇતિ ઘણઉ, કહી સકશ મનરંગિ. ૯

અંત – રાગ ધન્યાસી

દાન શીલ તપ ભાવના એ, ધર્મ માહિ મુખિ સીલ,
જગમિં જસ ઝગમગઈ એ, સુખસંપદ સહી લીલ. ૧૬ દાન.
સંવત **સતર ચઉદોતરઈ** એ, શુદિ ફાગણ સુભ માસિ. દા.
શનિ રોહણિ સુભ ઘડી એ, ફાઉ સંબંધ ઉલાસિ. ૧૭ દા.
યુગપ્રધાન ગચ્છધણી એ, **શ્રી કલ્યાણસાગર** સૂરિંદ. દા.
આચાર્ય ગુણઆગલા એ, ચતુરાં માહિ સિણગાર. ૧૮ દા.
અમરસાગર નઈ અમલમિં એ, ફાઉ એ ઉપગાર. દા.
વિજયચંદશિષ્ય ૪મ ભણઈ એ, **ઉદયચંદ** આણંદિ. દા.
સયલ સિદ્ધિ આવી મિલઈ એ, જિઉં **માણિક** નરિંદ. ૧૯ દા.

(૧) મુનિ પદ્મચંદ્રગણિ. ૫ સં.૨૭-૧૫, મ.જૈ.વિ. નં.૪૯૫. (૨) ૫.સં.૨૭-૧૫, મ.જૈ.વિ. નં.૫૩૧ તથા ૬૩૨ મળીને.

[પ્રકાશિત : થોડોક અંશ – ૧. જૈનાચાર્ય શ્રી આત્માનંદ શતાબ્દી સ્મારક ગ્રંથ, પૃ.૧૯૨–૯૬.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૨૦૩-૦૪.]

૯૦૩. ઉદયવિજય ઉપા. (ત. વિજયસિંહસૂરિશિ.)

(૩૨૩૬) સમુદ્ર-કલશ સંવાદ ૨૭૨ કડી ૨.સં.૧૭૧૪ દિવાળી રાધનપુરમાં

આદિ – દૂહા

સકલકલાકેલીકુશલ, ચતુરપુરૂષ-અવતંસ
જસ જાપઈ હુઇં જગતમાં, ઓપાવઇ નિજવંશ. ૧
તે **સંખેસર પાસ** જિન, મુખકજ મધુકર નારિ
ભાવઈ ભેટુ **ભારતી**, કરતી જયજયકાર. ૨
અષ્ટાપદ તિરથ તણું, જતન કરેવા કામિ
સગરસુતે ગંગા નદી, આણી પરિધિનઈ ઠામિ. ૩
તિમ **સગરઇ વિમલાચલઇ**, જતન હેતુ જલરાશિ,
આણ્યો તે ઇંદ્રઈ સુણી, **સગર** ભણ્યો ઉલ્લાસિ. ૪
વિમલાચલનઇ રાખવા, તિએ કીધું કાંમ,
પિણ જિનવિરહઇં **ભરત**માં, કુણ તીરથ અભિરામ. ૫
અષ્ટાપદ પરિ અંગમએ, કરતા કુણ આધાર
સહૂનઈં તરવા કારણઈ, જોઉ ચિત્ત વિચારિ. ૬
તબ જલનિધિ આણ્યો કર્યો, વાધ્યો નહીં લગાર,
તે દિનથી તે તિમ રહ્યો, વૃદ્ધવાદ એ ધારિ. ૭
ઇમ **શત્રુંજય** રાખવા, **સગરઇ** આણ્યો સિંધુ,
તબ ગરવ્યો સાયર ભણઈ, સુણજ્યો ભાઈઅંધ. ૮
જગપાવન તીરથ વડો, **વિમલાચલ** જગિ જેહ,
તાસ રખોપા કારણઈ, મુઝ સિત સમર ધરેહ. ૯
મિં દીધા અવકાશથી, અગમ તે સુગમહ હોઇ,
હું જયેહનઇ રાખી રહઉં, તાસ ન ગંજઇ કોઈ. ૧૦
કહસ્યૂં વાત ખરાખરિં, સાંભલજ્યો સહુ કોઈ
હોડિ કરઇ જે માહરી, જગિ નહીં તેહવો કોઇ. ૧૧
ઇમ સહુકોનઈ અવગણી, જલનિધિ બોલ્યો જામ
મામ સહુના રાખવા, કુંભ કહ(ઇ) છઇ તામ. ૧૨

અંત – ઢાલ.

વિસ્તરિયા ઇમ જિનવર-ઉવએસડા રે, પેખિ પેખિ કલસ નઇ સિંધ રે

*

ઇમ એ અચરિજ-કારણ જાણી ઓચર્યો રે, **સાયર કલસ સંવાદ** રે.
સાંભલતાં સાંભલતાં સહુકોનઈં કોતિગ ઉપજઇ રે,
ટલઈ ટલઈ બહુ વિષવાદ રે. ૨૬૭ વિ.
વિદ્યા મુનિવર શશધર મિત સંવત્સરઇ રે ૧૭૧૪ દીપમહો-

ત્સવ દીસ રે
પુરવર પુરવર **રાધનપુર** માહિ રચ્યો રે પુહતી પુહતી સંઘ
જગીસ રે. ૨૬૮ વિ.
તપાગચ્છનાયક **જેસિંઘજી** ગુરૂ પાટવી રે, **શ્રી વિજયદેવ**
સૂરિરાય રે,
નરપતિ નરપતિ **ઈદ્દલસાહ** જેણિ રીઝવ્યો રે જગિ જસ સુજસ
ગવાય રે. ૨૬૯ વિ.
ગયણંગણિ દિણયર પરિ તેજિ વિરાજતો રે, ઊગ્યો ઊગ્યો
તેહ તણઈ તાટિ રે
જગપતિ જગપતિ રાણુ જેણિ પ્રતિબોધિઉ રે તારિ તારિ
નરવર-થાટ રે. ૨૭૦ વિ.
સંવેગી સુવિહિત મુનિ મનડામાં વસ્યો રે **શ્રી વિજયસિંહ**
સૂરિંદ રે
જેહ તણઇ જેહ તણઈ નામ જપંતાં સંપજઇ રે દિન દિન
પરમ આણંદ રે. ૨૭૧ વિ.
તાસ સીસ ગુરૂરાગઈ રંગઈ ભર્યો રે **ઉદયવિજય** ઉવઝાય રે,
તિણ એહ તિણ એહ સયણ વિનોદ ભણી કર્યો રે, **પાસ**
જિણિંદ પસાય રે. ૨૭૨ વિ.

(૧) પ.સં.૧૧-૧૫, જશ.સં.

(૩૨૩૭) શ્રીપાલ રાસ ૬ ખંડ ૭૭ ઢાળ ૨૦૫૫ કડી ૨.સં.૧૭૨૮ દિવાળી ફીસનગઢમાં

આદિ – પં. મેઘવિજયગણિભ્યાં નમઃ

દૂહા.

ઉદય કરે શ્રુતદેવતા સુપ્રસન્ન થઇ જેણ,
અરિહંતાદિક હું જપું નવપદ અહનિશિ તેણ. ૧
ઉદય સદા સંપતિ સવે આવે ઉચ્છવપૂર,
સિદ્ધચક્ર આરાધતાં નિતનિત ચઢતો નૂર. ૨
ઉદય અનોપમ નાણ ગુણ દંસણ ચરણ રસાલ,
અરિહંતાદિક સંપદા પ્રકટે પરમ વિશાલ. ૩
નવપદ જપ જિકે જપે તિકે તપે મહિલોઇ,
અરિહંતાદિક પદ જપો, તિણિં કારણ સહુ કોઇ. ૪

સિદ્ધચક્રમહિમા તણો, સુણો સહૂ અધિકાર,
સાંભલિતાં સુખ પામીઇ લહીઇ જયજયકાર. ૫
નવપદ આરાધી કરી, સુખ પાંમ્યો **શ્રીપાલ**,
તિમ સાધકને સુખ હુઇં, ફલે મનોરથમાલ. ૬

અંત – નવપદમહિમા કારને રે, કહું **શ્રીપાલ**ચરિત્ર,
ભણતાં સુણતાં ભવિયણા રે, હોવે પુણ્ય પવિત્ર. ૪
તપગચ્છગયણ-દિણેસર રે, **વિજયદેવ** સૂરીંદ,
પટ્ટપ્રભાવક તેહનો રે, શ્રી **વિજયસિંહ** મુણીંદ. ૫
જિન અનેક પુહવિપતિ રે, પ્રતિબોધ્યા નિજ વાણ,
ધર્મ પમાડચા ભાવથી તે હુઆ ગુણમણિખાણ. ૬
દેશ **મેવાડ** તણો ધણી રે, **જગતસિંહ** મહારાણ,
ઋષભદેવ પૂજા કરે રે તે નિસુણીઅ સવખાણ. ૭
આખેટકની આખડી રે, ચોદસ સરીખે દીહ,
ધર્મરાગે ધરે જેહને રે, તે દેખી નિસ્પૃહ લીક. ૮
સાયર રેલે મીનના રે, **ઝીઝુવાડા** ગામ,
વધ હોતા તે વારીયા રે, જિણ **વિજયસિંહ** ગણસામિ. ૯
અન્ય વર્ણ પણ સી મળી રે, જૈન તણા વ્યવહાર,
વિજયસિંહ ગુરૂ તે હુઆ, જાણે **હેમ**સૂરિ અવતાર. ૧૦
વિજયદેવ સૂરીંદના રે, બીજા પાટવિ જેહ,
શ્રી **વિજયપ્રભ** ગણધરૂ, જે ગુણમાણિક-ગેહ. ૧૧
તખત વિરાજે જેહનુ રે, જગ જાણીતૂં આજ,
વડ ગુરૂભાઇ જેહના રે, **વિજયરાસ**ંહ ગુરૂરાજ. ૧૨
તસ સીસે ચોપાઇ લખી રે, **ઉદયવિજય** ઉવઝાય,
સાંભળતાં ભવિલોકને નિત આણંદ ઉલટ થાય. ૧૩
શ્રી **વિજયસિંહ** સૂરીંદના વૃદ્ધ સહોદર ધીર,
વાચક **કીર્તિવિજય**ગણિ હુઆ ગિરૂઆ ગુણગંભીર. ૧૪
જિનવિજય પંડિત તેહના રે તેહને કથને એહ,
શ્રી **શ્રીપાલ** નરિંદની, મેં કીધી ચોપાઇ નેહ. ૧૫
સત્તર અડવીસે કરી રે, ચોપઇ એહ ઉદાર,
દીવાલી દીવસે સુખે શ્રી, **કિસનગઢે** જયકાર. ૧૬
દશમી છઠા ખંડની યે ધન્યાસીમેં ઢાલ,

એ કહી એતલેં નીપનો રે, છઠો ખંડ વિશાલ. ૧૭
ભણતાં સુણતાં ભાવતાં હોવે મંગલમાલ,
જયલચ્છી સુખસંપદા વલી ઉચ્છવ રાજયરસાલ. ૧૮

(૧) ઇતિ શ્રી તપગચ્છાધિપતિ શ્રી વિજયદેવસૂરિ પટ્ટાલંકાર મ. શ્રી વિજયસિંહ સૂરીશ્વર શિષ્યોપાધ્યાય શ્રી ઉદયવિજયગણી વિરચિત શ્રીપાલનૃપચરિત્ર સમાપ્તઃ. હા.ભં. દા.૭૯. (૨) પ.સં.૭૫–૧૩, રત્ન. ભં. દા.૪૧ નં.૧૭. (૩) ઢાલ ૭૭ સર્વગાથા ૨૦૫૫ સં.૧૮૩૬૨ા ફાગુણ વદિ ૭ દિને લિષતં. પં. વિદ્યાહેમ રાજનગર મધ્યે. પ.સં.૬૧–૧૨, રત્ન. ભં. દા.૪૧ નં.૧૬. (૪) સં.૧૭૯૩ કા.કૃ.૫ લિ. પાટણ મધ્યે. હા.ભં. દા.૭૯ નં.૩૩. (૫) પ્રે.ર.સં.(વે. નં.૩૦.)

(૩૨૩૮) રોહિણી [તપ] રાસ ૨૩૩ કડી વિજયદેવસૂરિ રાજ્યે

આદિ – પં. શ્રી જયવિજયગણિ ચરણકમલેભ્યોનમઃ દૂહા

શ્રી જિનમુખકજવાસની, શ્રુતદેવી પ્રણમેવ,
રોહિણીતપ મહિમા કહું, સુણ ભવીયણ સંખેવ. ૧
દુસ્તપ તપ જે આદરઇં, દુરિત નિવારઇં તેહ,
પૂણ્ય તણી વૃષ્ટિ જ હોવઇ, જિમ આસાઢો મેહ. ૨
કર્મ નિકાચિત જે હોવઇ, તે પણ તપઇં પલાય,
લબ્ધિ સિદ્ધિ બહુ રિદ્ધ જે, તે પણિ તપથી થાય. ૩
સોભાગી તપથી હોવઇ, માનવમાં શિરદાર,
તેણ ઇહાં તપનો ભણું, સુવિસેષઇં અધિકાર. ૪

અંત – વિજયદેવસૂરી ગચ્છકે રાયા, તેહના પાટ દીપાયાજી
તે શ્રી વિજયસિંહ મન ભાયા, ગોતમ ગુણે કહાયાજી. ૨૩૨
તસ સીસ ઉદયવિજય ઉવજઝાયા, દિનદિન નૂર સવાયાજી
લીલા લખમી વાંછિત પાયા, મંગલ તુર વાજ્યયાજી. ૨૩૩

(૧) ઉદયવિજયગણિ શિ. પં. જયવિજયગણિ શિ. પં. ભાણવિજયગણિ શિ. કલ્યાણવિજય લિ. સં.૧૭૮૩. પ.સં.૫–૧૫, હા.ભં. દા.૮૧ નં.૩૨. [હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૫૭૭).]

(૩૨૩૯) મંગલકલશ રાસ

(૧) રત્ન.ભં. (૨) ડે.ભં.

(૩૨૪૦) [+] શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથ સ્ત. ૧૩૫ કડી

આદિ – કલાવંત કવિ કેલવઇ, કૌતુક કોડાકોડિ,

વદઇ વાદ વાદી વડા માની મૂંછ મરોડિ. ૧

અંત – (પ્રશસ્તિ પ્રાકૃતમાં છે.)

પાવિય પરમપસાયં તેસિં સિરિ **વિજયસીહસૂરી**,
ણું ભાવેણું સંથુણિ ઉવાયગવર **ઉદયવિજયેણું**. ૧૩૪
પયડ-પયાવ-દિણિંદો, ભવિઅપિયાણું દવિદમાકંદો,
સંખેસર જિણચંદો, સુહકંદો દેઉ મે ભદ્દં. ૧૩૫

(૧) ઇતિ શ્રી મહોપાધ્યાય શ્રી ૫ શ્રી ઉદયવિજયગણિકૃત **સંખેશ્વર પાર્શ્વનાથ** જિનસ્તવનં સંપૂર્ણ. સંવત ૧૭૬૫ વર્ષે પ્રથમ વૈશાખ સુદ ૧૫ દિને લિખિતં. ૫.સં.૭–૧૦, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૮૬. (૨) ૫.સં. ૭–૧૧, વિમલગચ્છ ભં. વિજાપુર દા.૧.

(૩૨૪૧) શંખેશ્વર (પાર્શ્વ) જિનરાજ ગીતા (ગીત)

આદિ – સકલ મંગલ તણી કલ્પવેલી, તીર્થંકર લચ્છિની જે સહેલી,
સરસતિ વરસતિ સરસ વાણી, આપ હેતુ હિતે ચિત્ત જાણી. ૧

અંત – શ્રી **વિજયદેવ** તપગછરાજા, શ્રી **વિજયસિંહ** સુગુરૂ વડ દિવાજા,
વાચક **ઉદયવિજય** પ્રણીતા, **પાસ** જિનવર તણી **રાજગીતા**. ૩૬

(૧) ઇતિ રાજગીતા – પાર્શ્વજિન સ્તવન સંપૂર્ણ. પ્ર.કા.ભં. (૨) ૫.સં.૩–૧૧, હા.ભં. દા.૮૩ નં.૧૭૭. (૩) ૫.સં.૪–૧૧, હા.ભં. દા. ૮૨ નં.૧૫૫. (૪) ૫.સં.૨–૧૨, હા.ભં. દા.૮૩ નં.૩૮. (૫) ૫.સં.૪, જૈ.ના. (૬) સં.૧૭૫૯ **પાટણ** નગરે લિ. ૫.ક.૧૩થી ૧૫, ચોપડો, જશ. સં. [આલિસ્ટઑફ ભા.૨, મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૭૪, ૨૮૫).]

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન ફાગુ સંગ્રહ.]

(૩૨૪૨) [+] ઉત્તરાધ્યયન ૩૬ અધ્ય. ૩૬ સ. લ.સં.૧૭૨૬

આદિ – શ્રી નેમીસર જિન તણું જી એ દેસી.

પવયણદેવી ચિત્ત ધરીજી, વિનય વખાણો સંસાર,
જંબૂનઈ પૂછયઈ કહ્યોજી, **શ્રી સોહમ** ગણધાર. ૧
ભવિકજન વિનય વહો સુખકાર.
પહિલઈ અધ્યયનઈ કહ્યોજી, **ઉત્તરાધ્યયન** મઝારિ,
સઘલા ગુણમાં મૂલગોજી, જે જિનશાસન-સાર. ૨ ભવિકજન.

અંત – એ સવિ ભાવ જિણેસરે રે, ભાખ્યા ભવિહિત કાજિ,
સુધા સદ્દવહતાં થકાં રે, પામીજે અવિચલ રાજ. ૭

શ્રી **વિજયદેવ** સૂરીસરૂ રે, પટ્ટપ્રભાવક સીહ,
વિજયસિંહ મુનિરાજીઓ રે, સુવિહિત ગણુધર લીહ. ૮
તાસ નામ સુપસાઉલે રે, એ છત્રીસ સઝાય,
ઉદયવિજય વાચક ભણે રે, જેહ થકી નવનિધિ થાય. ૯
પરમારથ પરિચય કીજીએ.

(૧) ભ. **વિજયદેવસૂરીશ્વર** શિ. **મતિવિજયેન** લિ. સં.૧૭૨૬. પં. જૈ.શ્વે.ભં. જયપુર. પો.૬૪. (૨) સં.૧૭૩૨ માગશર શુ.૨ ભોમે લ. **રાજ**-નગરે બાઇ રહીઆ લખાવીત પોતાનઈ જાણુવાનઈ કાજઇ. પ.સં.૧૨-૧૧, હા.ભં. દા.૮૩ નં.૧૬૯. (૩) પ.સં.૧૮, જશ.સં. (૪) પ.સં.૧૧-૧૪, હા.ભં. દા.૮૩ નં.૮૪. (૫) સં.૧૮૦૨ વૈ.શુ.૮ **ઔર**ંગાબાદ. પ.સં. ૨૮, જિ.ચા. પો.૮૩ નં.૨૧૫૫. (૬) પ.સં.૧૨-૧૫, જૈનાનંદ નં.૩૩૫૦. (૭) સં.૧૭૩૬ વર્ષે ચૈત્ર સુદિ ૧૧ દિને મંગલવાસરે લિખિતં ઇહમદપુરે. પ.સં.૧૬, અમર.ભં. સિનોર. (૮) સંવત્ ૧૮૩૯ વર્ષે પોસ સુદિ ૫ ભોમવાસરે પં. **અમી**વિજયગણિ પં. **સુખ** સ. લિપિકૃતં પં. **રણજિત**-સાગરજીને અર્થે શ્રી **ભી**નમાલ નગરે. પ.સં.૧૧-૧૬, જૈ.એ.ઈ.ભં. નં. ૧૦૪૫.

(૯) અંકાગ્નિ મુનિ ચંદ્રેબ્દે, ચાશ્વિન્યાં પંચમી શનૌ,
સદ્દહસ્તિરૂચિના ગીત-પટ્ટત્રિંશિકા લિપીકૃતા. ૧
શ્રી **ત**પગચ્છ ઉવઝાય ગુરૂ, શ્રી **હિત**રૂચિ તસ સીસ,
હસ્તિરૂચિ હરષઇ લિખ્યાં, ઉત્તરાધ્યયન છત્રીસ. ૨
આશુ માસિ ઉજ્જ્વલ પખિ, તિથિ ષષ્ટી રવિવાર,
ભણુઈ સુણુઇ જઈ લિખઈ, તિહાં ઘરિ જયજયકાર. ૩

સં.૧૭૪૫ માર્ગશીર શુદિ ૫ રવિ લ. ઋષિ **પા**સવીર લખાવીત **રાજ**-નગર મધ્યે. ગ્રં.૪૫૦, પ.સં.૩૦-૯, હા.ભં. દા.૭૯ નં.૩૨. [જૈહાપ્રોસ્ટા, મુપુગૂહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૭૯, ૨૮૦, ૨૮૨).]

પ્રકાશિત : ૧. સ.મા.ભી. [૨. મોટું સઝાયમાળા સંગ્રહ. ૩. જૈન સઝાય સંગ્રહ (સારાભાઈ નવાબ).]

(૩૨૪૩) ૨૦ વિહરમાન જિન ગીતાનિ

આદિ - આજ લગે ઘરિ અધિક જગીસ એ દેશી.
શ્રી **સીમંધર** જિન ગુણધામ, પ્રહ ઊઠી તુઝ કરૂં પ્રણામ,
મંત્ર જપ મોટો તુઝ નામ, જેહથી સફલ હોઇ સવી કામ. ૧

અંત – ઢાલ ૨૧ રાગ ધન્યાસિરિ શાંતિજિન ભાલકઇ જાઉ એ દેશી.

*

તપગણ ગિરૂઆ ગુરૂ સોહે, ગુણસણિ આરોહેજી,
વિજયદેવસૂરી મન મોહે, ભવિયણને પડિબોહે રે. ૪
તાસ પટોધર સૂરિસવાયા, **વિજયસિંહ** મુનિરાયાજી,
વિનયી **ઉદયવિજય** ઉવઝાયા, તિણિએ જિનગુણ ગાયાજી. ૫
શ્રી જિનવરગુણ-ચ્યંપકમાલા, કંઠિ ધરઉ સુવિશાલાજી,
ગુણવંતી ધરણી સુકુમાલા, ઘરિ લહો રંગ રસાલાજી. ૬
કચરાસુત તારાચંદ છાજઈ, **રૂપચંદ** સુત રાજઇજી,
તાસ વચનથી સમલ દિવાજઇ, કર્યા ગીત ગુણ ગાજઇજી. ૭

(૧) સં.૧૭૪૯ ચૈત્ર વદિ ૧૧ ગુરૂ. પ.સં.૮–૧૧, હા.ભં. દા.૮૩ નં.૧૭૦.

(૩૨૪૪) વિમલાચલ સ્ત. ૨૬ કડી

આદિ – શ્રી **આદીશ્વર** ઓલગુ રે લો વીનતડી અવધારે રે જિણંદરાય

અંત – કલસ

ધ્યય સકલ-મંગલ-વેલિ-કાનન સકલ-પુષ્કર-જલધરો
શ્રી **નાભિ-નરવર-વંશદિનકર પરમગુણ-રયણાયરો,**
શ્રી **વિજયદેવ** સુરિંદ પટધર, **વિજયસિંહ** મુણીસરૈ
તસ સીસ વાચક **ઉદયવિજયઈ** સંથુણ્યો શ્રી જિનવરૈ. ૨૬

(૧) પં. વૃદ્ધિકુશલગણિના લિખિતં. હા.ભં.

(૩૨૪૫) અનાથીમુનિ સ.

આદિ – **મગધદેશ રાજગૃહિ** નગરી રાજા **શ્રેણિક** દીપે રે.

અંત – શ્રી **વિજયદેવસૂરિસર** પાટે **વિજયસિંહ** મુનિરાય રે,
ઉદયવિજય વાચક તસ બાલક સાધુ તણા ગુણ ગાય રે. ધન.૧૩

(૧) પ.સં.૧–૧૧, આ.ક.ભં. (૨) લિ. **નેમવિજય** ઉદયપુર મધ્યે સં.૧૮૨૮ મહા સુદ ૪ શુક્ર. શ્રાવિકા પુન્યપ્રભાવિકા બાઈ **લાડૂ** પઠનાર્થં. પ.સં.૨–૧૨, આ.ક.ભં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૫૫–૫૮, ભા.૩ પૃ.૧૨૧૨–૧૩ તથા ૧૨૬૧–૬૬. પહેલાં '૨૪ જિન સ્ત.' નોંધેલું તે જ પછી '૨૦ વિહરમાન જિન ગીતાનિ' કર્યું છે. એક જ હસ્તપ્રત બંને સ્થાને નોંધાયેલી છે.

ભા.૩ પૃ.૧૨૧૨-૧૩ પર 'ઉત્તરાધ્યયન સઝાય' હસ્તિરુચિને નામે મુંકાયેલી જે ખરેખર લહિયા છે એમ હસ્તપ્રત (૯)નો ઉદ્ધૃત ભાગ બતાવે છે. એ ઉદ્ધૃત ભાગમાં હસ્તિરુચિ પોતે બે લેખનમિતિ દર્શાવે છે તે ઉપરાંત સં.૧૭૪૫માં પાસવીરે પ્રત લખાવ્યાની નોંધ છે તેમાં કંઈક ગરબડ હોય અથવા હસ્તિરુચિની પ્રત પરથી બીજી પ્રત થયેલી હોય.]

૯૦૪. કુંવરવિજય

(૩૨૪૬) રત્નાકર પંચવિંશતિ બાલા. ૨.સં.૧૭૧૪

(૧) પ.સં.૫, હા.ભં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૫૬૦, ભા.૩ પૃ.૧૬૨૫.]

૯૦૫. રંગપ્રમોદ (ખ. જિનચંદ્રસૂરિ-પુણ્યપ્રધાન-સુમતિસાગર-જ્ઞાનચંદ્રશિ.)

(૩૨૪૭) ચંપક ચોપાઈ ૨.સં.૧૭૧૫ વૈ.વ.૩ મુલતાન

(૧) બીકાનેર ભં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૨૦૬.]

૯૦૬. પદ્મવિજય (ત. શુભવિજયશિ.)

(૩૨૪૮) શીલપ્રકાશ રાસ ૨.સં.૧૭૧૫

(૧) ખં.ભં.૧.

(૩૨૪૯) શ્રીપાલ રાસ ૨.સં.૧૭૨૬ ચૈ.સુ.૧૫ કુજવાર સાદડીમાં

(૧) સં.૧૭૨૬ ચૈ.શુ.૧૫, કર્તાની પોતાની લખેલ પ્રતિ, પ.સં.૪૯, અભય. પો.૧૩ નં.૧૩૭.

(૩૨૫૦) ૨૪ જિનનું સ્ત. ૨૫ કડી

અંત – શ્રી **વિજયાણંદસૂરિ** ગણધર, **શુભવિજય** બુધરાય;
તસ પદપદ્મ નિજ શિરે ધરી, **જિનપદ પદ્મ** ગુણ ગાય.
—ઇતિ ચોવીસ જિન સ્તવન.

(૧) સં.૧૭૪૯ વર્ષે શાકે ૧૬૧૪ પ્રવર્જમાને શ્રી **રાજનગર** મધ્યે લિખિતં. પ્ર.કા.ભં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૧૫૮, ભા.૩ પૃ.૧૨૦૩.]

૯૦૭. વિનયસાગર (સાગરગચ્છ વૃદ્ધિસાગરસૂરિશિ.)

(૩૨૫૧) રાજસાગરસૂરિ સજ્ઝાય (ચૈ.) ગા.૬૩ સં.૧૭૧૫ પછી

આદિ – સકલ પં. શાંતિસાગરગણિ ગુરુભ્યો નમઃ
પાસ જિણંદ પ્રણમી કરી, આણા મન સ્યું રંગ લાલ રે,
સમરી સરસતિ સામિની ગજગામિની દ્યો મતિ ચંગ લાલ રે. ૧
સુવિહિત સાધુશિરોમણી શ્રી રાજસાગર સૂરિંદ લાલ રે,
તાસ તણા ગુણ વર્ણવું, સાંભલયો સહૂ આણંદિ લાલ રે. ૨

અંત – ઇમ ભવ્ય પ્રાણી ભગતિ આણી હરષ સ્યું ગુણ ઉચ્ચરઇ,
શ્રી રાજસાગરસૂરિ કેરો તેહ જયમંગલ વરઈ
તસ પટ્ટધારક સૌખ્યકારક શ્રી વૃદ્ધિસાગર સૂરીસરો
તસ ચરણસેવક વિનયસાગર સકલ સંઘ મંગલ કરો. ૬૩

(૧) લિ. રાજનગરે. પ.સં.૮૯, મુનિ સુખસાગર.
[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૨૧૧.]

૯૦૮. દેવવિજય (ત. વિજયપ્રભસૂરિશિ.)

(૩૨૫૨) સપ્તતિશત (૧૭૦) જિનનામ સ્ત. ૫૨ કડી ૨.સં.૧૭૧૬ મહા શુદ ૧૦

આદિ – દુહા.
કાસમેરી મુખમંડણી, પ્રણમું તોરા પાય,
સૂગુરૂ તણે પસાઉલિં, ગાસ્યું જિનવર રાય.
સિત્તરસો જીનવર તણા, નામ કહું નીરધાર,
સંખેપિનઇં ગાયતાં, જિમ થાયઇં જયકાર.

અંત – સંવત સત્તર સોલોતરે, માહ સુદિ દશમી સાર,
શ્રી વિજયપ્રભસૂરિ સેવતાં, મેં પાંમ્યો રે શાંતિ સુખકાર,
ઇમ બોલે રે દેવવિજય જયકાર કં. ૫૨

(૧) આ.ક.ભં. નં.૩૫૩. (૨) ડે.ભં. [મુપુગૂહસૂચી.]
[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૧૫૮.]

૯૦૯. માનવિજય (ત. વિજયસિંહસૂરિ–દેવવિજય–જ્ઞાનવિજય–રત્નવિજયશિ.)

સં.૧૭૦૯(નન્દાન્તરિક્ષોદધિચન્દ્ર નામ્નિ)માં માનવિજયે વિજયદેવસૂરિરાજ્યમાં 'દંડકવીરસ્તુતિ' સં.માં રચી, તેમાં પોતાની ગુરુપરંપરામાં વિજયસેનસૂરિ–કનકવિજય, સત્યવિજય જ્ઞાનવિજય અને વૃદ્ધિવિજયના પોતાને શિષ્ય જણાવેલ છે. (વે. નં.૨૬ ભા.૨.)

(૩૨૫૩) અંજનાસુંદરી સ્વાધ્યાય ૩૫ કડી ૨.સં.૧૭૧૬

અંત – કરમઈ બહુ દુખ પામીયાં રે, **હરિ હર નલ** નઈ **રામ**,
સીતા સુભદ્રા દ્રૂપદી રે, **કલાવંતી** સતી તામ રે. ક. ૩૪
અંજના તણા ગુણ ગાયતાં રે, મંગલીક સંપદ થાય,
શ્રી **દેવવિજય** ઉવઝાયનો રે, બુધ **માનવિજય** ગુણ ગાય રે. ક. ૩૫
કર્મ ન છૂટઈ.

(૧) સંવત્ ૧૭૧૬ વર્ષે પં. **માન**વિજયગણિ લિખિતં. પ.સં.૨, પ્ર.કા.ભં.

(૩૨૫૪) વિક્રમાદિત્ય ચરિત્ર ૬ ઉલ્લાસ ૯૨ ઢાળ ૨૮૬૫ કડી ૨.સં. ૧૭૨૨ ?[૨૩ ? ૩૨ ?] પોષ સુ.૮ બુધ ખેમતા ગામમાં

અંત – સંવત **૧૭૨૨ સજ[સંજમ ?] કર ગુણને**, વર્ષ તણો પરીમાંણોજી,
પોસ શુકલ તીથી અષ્ટમી દીવસેં, બુધવાસર ગુંણમાંણોજી. ૨૨
ઢાલ બાંણુ સર્વ સંષ્યાઈ જાંણો, મહદધ મતના ધારીજી,
અઠાવીસ સત ને ઉપર પાંસઠ, ગાથા દુહાસુત સારીજી. ૨૩
શ્રી **વિજયસંઘસૂરી તપગચ્છ** દીઠો, મહિમંડણ મણિધારીજી,
તસ સીસ પાઠક પદ જયવંતા, **દેવવિજય** સુખકારીજી. ૨૪
તસ શીસ જ્ઞાને **ગૌતમ** જેહવો, **જ્ઞાનવિજય** રષીરાયાજી,
તસ સીસ પંડિત **રત્ન** વષાણું, દશવીધ ધર્મે સોહાયાજી. ૨૫
તસ સીસ **માનવીજય** કવી ભાષ્યો, **વિક્રમ** મહીપતિ રાસોજી,
જે ભવી ભાવે ભણ્યસેં સુણુસ્યેં, તસ મંદીર લછીંવાસોજી. ૨૬
શ્રી **વિજયધર્મ**(? **પ્રભ**) સૂરીસર રાજે, ગાંમ **ખેમ** તેં ગુણ ગાયોજી,
શ્રી સંઘ કેરાં વયણ સુંણીને, **માલવ**પતિ હૂલરાયોજી. ૨૭
અધીકું ઓછું ભાષ્યું જે હોયે, વક્તા સધારી સુધ કરજ્યોજી,
વિક્રમનૃપ જિમ મહીતલ મોટો, તિમ તમેં શ્રોતા સત ધરજ્યોજી. ૨૮
પ્રજાંમ મહીતલ અવચલ રેહજ્યો, એહ સંબંધ ગુણમાલોજી,
મો મનવંછીત પૂરણ ઉદયો, ગાતાં એ રાસ રસાલોજી. ૨૯

(૧) ઇતિ શ્રી કલિયુગે કર્ણાવતારે માહાદાતાર શ્રી **વિક્ર**માદિત્યચરિત્રે પ્રકૃતબંધે પંચડંડ છત્રોત્પત્તી પ્રબંધે ષષ્ઠમો ઉલાસ સંપૂર્ણં. સં.૧૮૮૨ના શાકે ૧૭૪૭ પ્રવર્ત્તમાંને માસોત્તમ માસેં શ્રાવણમાસે કૃષ્ણપક્ષે ૩ તીથૌ બુધવાસરે શ્રી **પા**લનપૂર નગરે શ્રી **પા**લવિહાર **પા**ર્શ્વ પ્રસાદાત્ ચતુર્માસ કૃતા લષીતં. [ભં.?]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૦૯-૧૦, ભા.૩ પૃ.૨૧૦. 'વિક્રમાદિત્ય ચરિત્ર'નો ૨.સં. સંજમ(૧૭), કર(૨), ગુણ(૩) એમ ૧૭૨૩ કે ૧૭૩૨ હોવા સંભવ છે.]

૯૧૦. વિદ્યારુચિ (ત. વિજયપ્રભસૂરિ–સહજકુશલ–સકલચંદ–અને લક્ષ્મીરુચિ–વિજયકુશલ–ઉદયરુચિ–હર્ષરુચિશિ.)

(૩૨૧૭) ચંદરાજા રાસ અથવા **ચોપાઈ** ૬ ખંડ ૧૦૩ ઢાળ ૨૫૦૫ કડી ૨.સં.૧૭૧૧ ભિન્નમાલમાં આરંભ – ૨.સં.૧૭૧૭ કા.શુ.૧૩ ગુરુ શિરોહીમાં પૂર્ણ કર્યો

[લબ્ધિરુચિ કવિના લઘુ બંધવ છે. છેલ્લા ખંડને અંતે વિદ્યારુચિની સાથે બે વાર (કડી ૨૩૪૮, ૨૩૫૦) લબ્ધિરુચિના કર્તૃત્વનો ઉલ્લેખ થયો છે તેથી એ સહકર્તા હોય એમ જણાય છે. જુઓ આ પૂર્વે લબ્ધિરુચિ (નં.૮૯૨).]

આદિ – શ્રી જિનનાયક સમરીઇ **ઋષભદેવ** અરિહંત,
વંછિત-પૂરણ સુરતરૂ ભવભંજન ભગવંત. ૧
શિવસુખદાઇક સેવીઇ **શાંતિનાથ** જિનચંદ,
યાદવ-વંશ-નભોમણિ નમીઇ **નેમી** જિણચંદ. ૨
પૂરીસાદાંણિ પરગણે શ્રી **વરકાણો પાસ**,
નામ જપંતાં જેહનો સફલ ફલે સવી આશ. ૩
શ્રી **શંખેસર પાસજી** મોટો મહિમા જસ,
ચિંતામણિ ચિંતા હરિ આપઇ લીલવિલાસ. ૪
વર્દ્ધમાન જિન વાંદિઇ વંછિત સૂખદાતાર,
જશ પદપંકજ નિત નમીઇ ઇન્દ્રચન્દ્ર સૂવિચાર. ૫
તાસ શીશ બહુલબ્ધિનિધિ ગણધર **ગૌતમસ્વામિ**,
સેવ્યો સુરતરુ સારિખો, ગુણ-ગિરૂઓ અભિરામ. ૬
સરસતી-પાય પસાઉલે વાધઇ બુદ્ધિપ્રકાશ,
કવિત કવે કવિજન ભલા નવરસ વચનવિલાસ. ૭
જન ગણધર શ્રુતદેવતા સદ્‌ગુરૂ-ચરણ પસાઇ,
રાસ રચ્યો નૃપ **ચંદ**નો, સાંભળતાં સુખ થાઇ. ૮
શીલ શીલ સહુકો કહિ શીલ વૈનાશ્યો શીલ,
શીલવંત જે જગ હોવે, તે પામિ શિવલીલ. ૯
શીલપ્રભાવિ **ચંદ** નૃપ, જગ પામ્યો જયકાર,

ધમ જાણીનઇ ભવિકજન, પાલો શીલ ઉદાર. ૧૦
કવણ ચંદ તે કેહાં થયો પ્રગટ તાંમ પ્રબંધ,
સાભલજ્યો સજ્જન સકલ સરસ એહ સંબંધ. ૧૧

*

સંવત સતર ઇગ્યારોત્તરો, ભિન્નમાલ સહુ નગરાં શિરે,
તિહાં શ્રી સમકણ મણિ પાસ મનમોહન પૂરે સવી આશ. ૨૬
તે શ્રી પાસ પસાઇ કરી, રચ્યો ચંદ ભૂપનો ચરી,
કાર્ત્તિક શુદિ પાંચમ દિન સાર, પહિલે ખંડે ઢાલ રસાલ. ૨૭
પ્રથમ ખંડ પૂરો થયો, વસુધા ચંદ નરેશ પૂજ્યો,
વિદ્યારૂચિ કવિ રંગઇ કહેં, શીલે ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ સુખ લહેં. ૨૮

—ચંદચરિત્ર આભાપુરીવર્ણન. વીરમતી-ગુણાવલી-મંત્રકરણ ચંદ-શ્રવણ વિમલપૂર્યાં ગમનં કનકરથમિલન તદપ્રવૃત્તિશ્રવણવર્ણનો પ્રથમ ખંડ સંપૂર્ણ અસ્મિન્ ખંડે ઢાલ ૧૧ સર્વ મિલને ગાથા ૩૦૯ રૂપ ૧૧.

*

સંવત સતર ઇગ્યારોતરઇ ભીનમાલ સહુ નગરાં શિરે
તિહાં શ્રી પાસ તણઇ સુપસાઇ, બીજે ખંડ રચ્યો સુખદાઇ.
શ્રાવણ શુદિ પાંચમ દિન સાર, રાજા ચંદ શીલ-અધિકાર,
વિદ્યારૂચિ કવીયણ ધમ કહિં, સાંભલતાં સૂખસંપતિ લહઇ.
તપગચ્છ ગોવિંદ-કુલ-શણગાર, પ્રાજ્ઞોદયરૂચી બુધિનિધાન,
તસ સેવક વિદ્યારૂચિ ભણેં, શીલવંતનીઈ જગ ભામણઇ.

—સર્વ ગાથા ૫૪૭ ચંદચરિત્રે કનકરથકૂલદેવ્યા વરપ્રધાનસૂતોત્પત્તિ-સ્વરૂપકથન, તદ્ધાહસ્થાપન, સકલસામગ્રીકરણ ચંદ્રાગમન, પ્રેમલાલછી-પાણીગ્રહણકરણ શમશ્યાજ્ઞાપન વ્યાઘુટચાભાપુર્યાં ગમન, નિશિસ્વરૂપપૃછન, સ્વમાત્રાકુકુંટવિષ્પાદન, રાણીગુણાવલીતત્ત્વાદનાદિપૂર્વક વર્ણનો નામ દ્વિતીય ખંડ સંપૂર્ણ. અસ્મિન્ ખંડે રૂપ ૧૫ ખંડ ૨.

*

સંવત સતરે સિતરોતરે શીરોહી સહુ નગરાં શિરે,
તિહાં શ્રી ઋષભદેવ સુપસાઈ, ત્રીજે ખંડ રચ્યો સૂખદાઈ.
તપગચ્છનાયક તેજદિણંદ, જયકારી વિજઈપ્રભ સૂરીંદ,
તસ ગચ્છ કોવિદ કરિ કૂલસિંહ, શ્રી ઉદયેરૂચી વાદીશિરલીહ.
તાસ શીશ સમતારસપૂર વિબુધ હરષરૂચી પુન્યપહૂર,

તાસ સેવક **વિદ્યારુચિ** કહઈં, સીલઈં ઋદ્ધિવૃદ્ધિ સુખ લહઈં.

—ચંદ ચરિત્રે પ્રેમલાલછીશીલાધિકારે સકલાત્માસ્વરૂપકથન, નિજ-શીલરક્ષણ અભિગ્રહકરણ શાસનદેવીવરપ્રદાનપૂર્વકવર્ણનો નામ તૃતીય ખંડ. અસ્મિન્ ખંડે ઢાલ ૭ ગ્રંથાગ્રંથ સર્વ મિલને ગાથા ૧૫૧ ૩૫ ૭.

*

ચાવો એ અધિકાર **મુનિસુવ્રતઈં** ચરિતઈં વસુધાનરંદ ચંદ જયો એ
શ્રી **વિજયપ્રભ** સૂરીશ ચરણપ્રસાદથી ચઉથો ખંડ પૂરો થયો એ.

ચઉપઇ (ત્રીજા ખંડ માફક)

—ચંદચરિત્રે મંત્રીપૃચ્છન, વીરમતિસ્વરૂપજ્ઞાપન, રાજ્ઞીગુણાવલી કુર્કુટ-વ્યરતિકરકવન હેમરથાંગ ૨ મનસુમતિયુદ્ધકરણ, વરયવરણ, વીરમતિસમગ્ર-રાજપાલન, નટાગમન, નાટિકકરણ, કુર્કુટદાનપ્રદાન, ઉપમાનાક્ષેપકરણ, ગુણાવલીકુર્કુટાર્પણ, મંત્રીશિક્ષાપ્રદાન, સાર્થે સામંતસૈન્યમોચન, શિક્ષાદિ-કરણપૂર્વકવર્ણનો નામ ચતુર્થ ખંડ અસ્મિન્ખંડે ઢાલ ૧૯મી સર્વશઃ ગ્રંથાગ્રંથ ૪૧૨ ૩૫ભાવ ૧૭.

*

(ત્રીજા ખંડની લગભગ સમાન અત્ર કવિતા છે.)

—ચંદચરિત્રે નિજપુરીતોનિર્ગમન, બંગાલદેશ, સિંહલદ્વીપ, તતઃ પોતનપુરાગમન, લીલાધરશુલકલીલાવતીસંબંધકથન, સ્વકીયસ્વરૂપપ્રકટીકરણ, અનુક્રમેણ વિમલપુર્યાં ગમન તદ્વર્ણન વર્ણનો નામ પંચમ ખંડ સંપૂર્ણ ૧૧ ઢાલ ગ્રંથાગ્રંથ ૨૬૫.

અંત – ઢાલ ૩૧ ધન્યાસી

ઈણ પરિ **ચંદ** તણા ગાયા, લાભ અનંતા પાયા રે,
ધનિધનિ જગ માંહિ એ ઋષિરાયા, પ્રણમૈ સુરનર પાયા રે
ઇણ. ૨૩૩૪

ભવિજન ભાવ ધરી જે નિસુણૈ, **ચંદચરિત્ર** સુચંગ રે,
ઋદ્ધિવૃદ્ધિ સુષસંપદ પામૈ, દિનદિન અતિ ઉછરંગ રે. ૩૫
જુગપ્રધાન શ્રી **હીરવિજૈ** ગુરૂ, **સોહમ** સમ અવતાર રે,
પાતિસાહ-**અકબર**-પ્રતિબોધક, જિનસાસણ-સિણગાર રે. ૩૬
તાસ પટોધર.....સૂરીસ રે
શુદ્ધ પ્રરૂપક એક પરમ ગુરૂ ગુણનિધ ગચ્છધીસ રે. ૩૭
પટ્ટપ્રભાવક ગચ્છધુરંધર, શ્રી **વિજય(દેવ)** ગણધાર રે,

નામ જપંતાં નવનિધિ લહીએ, ઉપસમ-રસભંડાર રે. ૩૮
તાસ પટોધર વંછિત સુહંકર, ઉદયો અવિચલ ભાણ રે;
શ્રી **વિજયપ્રભસૂરિપુરંદર**, સુંદર ગુણમણિખાંણ રે. ૩૯
તસ ગછ પંડિત વડવયરાગી, સંવેગી ગુણભરીયો રે;
શ્રી ગુરૂ **સહજકુશલ** સુખદાયક, ઉપશમરસનો દરિયો રે. ૪૦
સાષા પંચ તિહાંથી પ્રગટી, **કુશલ રૂચિ ચંદ** સાર રે;
વર્દ્ધન ધર્મ ધર્મના ધોરી, સહજ ગુણે સિરદાર રે. ૪૧
પ્રથમ શિષ્ય શ્રી **સહજકુશલ**ના, **સકલચંદ** ઉવઝાય રે;
બીજા શ્રી **લક્ષ્મીરૂચિ** પંડિત નામે નવનિધ થાય રે. ૪૨
તાસ સીસ શુધ સંયમધારી, શ્રી **વિજયકુશલ** બુધઈશ રે,
ક્રિયાવંત પંડિત કુલદીપક, તસ સીસ લધુ સીસ રે. ૪૩
તસ પદપંકજ-ભ્રમર બિરાજે, શ્રી **ઉદયરૂચિ** કવિરાય રે,
કુમતિમાતંગજ-કુંભનિવારણ, કંઠીરવ કહેવાય રે. ૪૪
તાસ સીસ સંવેગમહોદધિ શ્રી **હર્ષરૂચિ** બુધ કહીયે રે;
ઉપગારીશ્રી ગુરૂ મુઝ મિલીયા, દરશણથી સુષ લહીયે રે. ૪૫
વિબુધશિરોમણિમુગટ નગીનો, શ્રી **વિદ્યારૂચિ** તસુ સીસ રે;
ગુણમણિમંડિત પૂરો પંડિત, સુષદાયક સુજગીસ રે. ૪૬
તસ લધુ બંધવ વિબુધ **લબ્ધિરૂચિ** રચ્યો **ચંદનૃપ રાસ** રે;
ઓછો અધિકો જે કહ્યો હુઇ, મિચ્છામિદુકડ તાસ રે. ૪૭
મુનિસુવ્રત જિન ચારિત્ર થકી એ, સહજ સંબંધ વખાણ્યો રે;
ચરિત્ર પ્રભાવક માંહીએ પિણ, પ્રગટપણે મેં જાણ્યો રે. ૪૮
સર્વગાથા. ૬૫૫.

દૂહા.

સંવત **સતર સતરોતરૈ** કાર્તિક માસ ઉદાર,
સુદ્રિ તેરસ દિન નિરમલો, બલવત્તર ગુરૂવાર. ૪૯
શ્રી જિણ **પાસ** પસાઉલે, એહ રચ્યો મૈ રાસ,
સુકવિ **લબ્ધિરૂચિ** ઇમ ભણૈ, સફલ ફલી સવિ આસ. ૫૦

ઢાલ ૨૨ રાગ સોરઠ જતનીની દેશી.

સવિ આસ ફલી મન કેરી, જિનમૂરતિ દેખી કેરી,
ઈમ **ચંદ** તણા ગુણ ગાયા, લાભ અનંતા પાયા. ૫૧
ધનધન શ્રી **ચંદ** મુણીંદ, કેવલધર એહ દિણંદ,

જશ જગમાં પ્રતાપ, કીરતિકમલા બહુ વ્યાપ. ૫૧
જપતા જય થાઈ સદાઇ, એ મુનિ નમીયૈ સુખદાઈ,
કહૈ **વિદ્યારૂચિ** કવિ મનરંગૈ, ઉલટ આણી બહુ રંગૈ. ૫૨
તપગછનાયક ગછપતિ રાજૈ, જેહની મહિમા જગ ગાજે,
શ્રી **વિજયપ્રભુ** સુરીસ ધીર, બડ બખતાવર બડવીર. ૫૩
તે સદગુરૂને આદેસૈ, **સીરોહી** રહ્યા ચૌમાશે,
તહાં સબલી સાતા પામી, શ્રી સંઘ સદા હિતકામી. ૫૪
તિહાં **ચં**દ તણો અધિકાર, રચ્યો મન ધર હર્ષ અપાર,
ભાવે નિસુણો ભવિ જેહ, વંછિત ફલ પાવૈ નેહ. ૫૫

*

એ સુણતાં સુખની કોડિ, કહે **વિદ્યારૂચિ** કર જોડી

(ઉપરની ૫૪મી કડી પછી બીજી પ્રતમાં)

સીરોહી નગરી હી નગરી સારી, જિહા ચતુર વસે નરનારી,
ધરમી જન ધનદ સમાંન, દાતાર દીજૈ બહુમાન. ૨૩૫૪
સબલો **તપ**ગચ્છ, પ્રતપૈ તપતેજ સદાય,
નહી કુડકદાગ્રહકારો, જાણે કરી ચોથો આરો. ૨૩૫૫
તપગછ સામગ્રી સોહૈ, દેખી સુરનરમન મોહૈ,
સાંભલતાં જેહવી આગૈ, તે નયણે દીઠાં માગે. ૨૩૫૬
જિનહરસંખ્યા ઇગ્યાર, સુંદર સોભા શ્રીકાર,
સીરોહી સુખનો વાસો, **આદીસર** પૂરૈ આસો. ૨૩૫૭
જીરાઉલો જિન જયકારી, ભલૈ ભાવ નમૈ નરનારી,
તે **પાસ** તણૈ સુપસાઈ, વલિ નિજ ગુરૂનૈ સુપસાઇ. ૨૩૫૮
નૃપ **ચં**દ તણો અધિકાર, રચ્યો મન હર્ષ ધરી અપાર,
ભાવૈ નિસુણો ભવિ જેહ, વંછિત ફલ પામૈ તેહ. ૨૩૫૯
એ સુણતાં સુખની કોડી, કહે **વિદ્યારૂચિ** કર જોડી. ૨૩૬૦
મોટો શ્રી **ચં**દ મુનિસ, તસ નામ જપું નિસદિન,
એ મુનિવર જગિ ધનિધન્ન, શ્રી સંઘ પ્રતૈ સુપ્રસન્ન. ૨૩૬૧

(૧) ઇતિ શ્રી ચંદ્યચરિત્રે શીલાધિકારે શ્રી શેત્રુંજયગમન તત્ર સ્વકીયરૂપપ્રકટીકરણ ૨ અનુક્રમે વ્રતગ્રહણ કેવલોત્પત્તિપ્રાપ્તિ નામ ષટ્‌ખંડ સંપૂર્ણ ષટ્‌ખંડ મિલને સર્વસંખ્યા શાસ્ત્રસંખ્યા ગ્રંથાગ્રંથ દો હજાર નૈ પાંચસે ઇતિ સં.૧૮૩૫ કા.વદ ૨ બૃહસ્પતિ વાર. પા.ભં.૪. (૨) રત્ન.ભં. (૩)

અમ. (૪) ગુ.વિ.ભં. (૫) અસ્મિન ખંડે ઢાલ ૩૨ સર્વ ગ્રંથાગ્રંથ ૫૬૮ ષટ્‌ખંડ મિલને સર્વગાથા ૨૫૦૫ સર્વઢાલ ૧૦૩ સર્વશ્લોકસંખ્યા ૩૦૫૫ છઠ્ઠે સં.૧૭૬૯ વર્ષે જેષ્ઠ શુદિ પૂર્ણિમા ચંદ્રવાસરે શ્રી ઉમયાપૂરે લિ. સકલ પંડિત શ્રી હેમરત્નજી શિ. તિલકરત્નજી શિ. વિનયરત્નેન. શ્રી પદ્માવતિ સત્ય છઇ. પ.સં.૮૫-૧૩, ગારિયાધર. ભં. (૬) સંવત્ ૧૭૮૫ વર્ષે શાકે ૧૬૫૦ પ્રવર્ત્તમાને માસોત્તમ માસે કાતી માસે કૃષ્ણપક્ષે તિથૌ ૧૧ વાર શુક્ર લિપીકૃત્વા શ્રી પૂજ્યજી શ્રી ૧૦૮ શ્રી રત્નસાગર સૂરીંદ્રજી તતશિષ્ય ચરણતુલ્ય ઋષ. કેસર ઋષ શ્રી ભામાજી આત્મા અર્થે લિપીકૃત્વા કપાસણ નગર મધ્યે સંપૂર્ણ સમાપ્ત. પ.સં.૬૯-૧૩, ના.ભં. (૭) સં.૧૭૭૭ વૈ.શુ.૨ બુધ મેડપીયલ અમીચંદ લિ. પ.સં.૭૯, અભય. પો.૧૩. (૮) સં.૧૮૨૩ શાકે ૧૬૮૮ વૈ.વ.૫ ભોમે. પ.સં.૮૦-૧૬, સંઘ ભં. પાલણપુર દા.૪૪ નં.૪. (૯) સં.૧૮૫૨ ભા.વ.૪ સીતારામ જતી લિ. પ.ક.૨થી ૬૪, અખીર. પો.૯. (૧૦) સં.૧૮૬૬ ફા.શુ.૭ શશિવારે પં. ગુણકલ્યાણ પં. વખતા શિ. દેવરાજ વાચનાર્થ અરોટ મધ્યે. પ.સં.૬૮, અભય. નં.૨૪૩૧. (૧૧) સં.૧૮૭૬ અષાડ વ.૧૨ હાજીખાન દેરા મધ્યે પં. ચતુર્નિધાન શિ. પં. શ્રીચંદ લિ. પ.સં.૬૨, અભય. નં.૨૪૩૨. (૧૨) નાગપુર મધ્યે. પ.સં.૬૭-૧૧, મો. સુરત પો.૧૨૭. (૧૩) પં. માણિક્યવિજયેન લિ. પ.સં.૫૭-૧૮, સંઘ ભં. પાલણપુર દા.૬૩ નં.૧૪. [જૈહાપ્રોસ્ટા, મુપુગૂહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૧૫૩, ૪૬૮, ૫૮૬).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૧૫૬-૬૪, ભા.૩ પૃ.૧૨૦૪-૦૫.]

૬૧૧. હસ્તિરુચિ (ત. લક્ષ્મીરુચિ-વિજયકુશલ-ઉદયરુચિ-હિતરુચિશિ.)

કવિના ગુરુ હિતરુચિએ સં.૧૭૦૨ (ચક્ષુર્વ્યોમર્ષિચંદ્રાબ્દે) સંસ્કૃતમાં 'નલચરિત્ર' રચ્યું. બાલચંદ્ર યતિ ભં. કાશી. (વે. નં.૧૫.)

(૩૨૫૫) ચિત્રસેન પદ્માવતી રાસ ૨.સં.૧૭૧૭ વિજયદશમી અમદાવાદમાં

આદિ – શ્રીમદ્ ઉ. હિતરૂચિગણિ ગુરૂભ્યો...

દૂહા

શ્રી જિનપતિ પ્રણમું સદા, રંગે ઋષભ જિણંદ,
પ્રણમેં પદકજ જેહના, સહજે સકલ સુરેંદ. ૧
શાંતિકરણ વલી શાંતિ જિન, વાંછિત-સુખદાતાર,
તસ પદપંકજ હું નમું, જિમ હુઈ હરષ અપાર. ૨

શ્રી **સંખેસર પાસ** જિન, પ્રણત પુરંદરદેવ,
અલિય વિઘન દૂરે હરે, કરે જસ સુરસેવ. ૩
તાસ ધ્યાન મનમાં ધરી, **મહાવીર** અરિહંત,
મહાવિદ્યા-ગુણગણનિલો, મહાનંદ સુખકંત. ૪
મહાજ્ઞાન-ગુણોદધિ, મહારજત સમ વાન,
મહાતિશય મનોહરૂ, મતિ ધરી સો જિન-ધ્યાન. ૫
તસ ગણધર ગિરુઓ ગુણે, **ગૌયમ** સુગુણનિધાન,
લબ્ધિ વિશેષેં પરિવર્યો, પસર્યો જસ ગુણવાન. ૬
તાસ ચલનપંકજ નમી, **સરસતી** સોવનવાન,
સમરૂં સવિ સુખ કારણેં, બગલામુખી અભિધાન. ૭
વલી નિજગુરૂપદકજ નમું, પાઠક સવિ પરધાન,
શ્રી **હિતરૂચિ** ગુરૂ ગુણનિલો, સોવન સુંદરવાન. ૮
જિન ગણહર બગલામુખી, **સહગુરૂ**નેં સુપસાય;
રાસ રચું **ચિત્રસેન**નો, સાંભલતાં સુખ થાય. ૯
સીલેં સહજેં સંપદા, સીલેં લીલવિલાસ,
સીલેં શિવસુખ પામીઇ, સીલેં પુહચિં આસ. ૧૦
ચિત્રસેન પદ્માવતી પામાં અવિચલ રાજ;
સીલ પસાયેં તેહનાં સીધાં વાંછિત કાજ. ૧૧

અંત – ઢાલ.

સિરિ **તપ**ગચ્છ-કજ-દિનમણી, જયવંતા રે;
શ્રી **હીરવિજય** સૂરિરાજ, સાધુ ગુણવંતા રે.
પ્રતિબોધ્યો પાતસ્યા જિણિં, જ. કરિયા કોડિગમે ધર્મકાજ. સા. ૧
શ્રી **વિજયસેન** તસ પટધરૂ, જ. સકલસૂરિસિરતાજ, સા.
શમદમવિદ્યાગુણનિલો, જ. સકલસૂરિસિરતાજ, સા.
તસ પટદીપક જગિ જયો, જ. શ્રી **વિજયદેવ** સૂરીંદ, સા.
તપ જપ કિરિયા ગુણનિલો, જ. પ્રણમું પદ-અરવિંદ. સા. ૩
તસ ગચ્છ સવિ કવિતિલો, જ. **લક્ષ્મીરૂચિ** કવિરાય,
વિજયકુશલ કવિ તેહનો, સીસ **ઉદયરૂચિ** કહિવાય. ૪
શિષ્ય સત્તાવીસ તેહનેં, તપ જપ વિદ્યાવંત,
શ્રી **હિતરૂચિ** ઉવઝાયનો, સીસ કર જોડિ પભણંત. ૫
ગ્રંથાગર અક્ષર ગણ્યો, બારસયાં પંચાસ;

શ્રી બગલામુખી સસિમુખી, ધ્યાન ધરિ મનિં તાસ. ૬
સા સામિની સુપસાઉલે, સિદ્ધાંતસાર એ ગ્રંથ,
રસિકલોક-વલ્લભ રચિઓ, કહે **હસ્તિરુચિ** નિગ્રંથ. ૭
સંવત **સતર સતરોત્તરિ** વિજયદશમી શુભ દિન્ન;
અમદાવાદ આલ્હાદ સ્યું, શ્રી સંઘ સહુ સુપ્રસન્ન. ૮
સુણતાં સુખસંપતિ ઘણી, આનંદ અધિકુ રંગ,
દુખદોહગ દૂરિ ટલે, સકલ હુઈ નિજ અંગ. ૯
જાં લગિ ભુવિ રવિ ચંદ્રમા, ધ્રુ તારા આકાસ;
તાં લગિ વટ પરિ વિસ્તરો, એ અવનીતલ રાસ.
ઢાલ ભણી એ વીસમી, શ્રી જિન **ગુડી પાસ**;
શંખેશ્વર સુપસાઉલિ, પુહતી વાંછિત આસ. સા. ૧૧

કલશ.

જાં લગિ ભુવિ રવિ ગગન સુરપતિ રજનીપતિ રયણાયરો;
તાં લગિ રસિક એ રાસ પ્રતપો જપો જિનધર્મ જિનવરો.
તપગચ્છ દીપે કુમતિ જીપે ઉવઝાય **હિતરુચિ** હિતકરો
તસ સીસ **હસ્તિરુચિ** એમ પભણે સકલ મંગલ જયકરો.

(૧) પ.સં.૪૨–૧૫, રત્ન.ભં. દા.૪૩ નં.૧૦.

(૩૨૫૬) + ઝાંઝરિયા મુનિની સઝાય ૨.સં.૧૭૧૭ વિજયાદશમી

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૧૮૪–૮૬, ભા.૩ પૃ.૧૨૧૨–૧૩. ત્યાં આ કવિને નામે 'ઉત્તરાધ્યયન સઝાય' નોંધાયેલી, પરંતુ વસ્તુતઃ આ કૃતિ ઉદયવિજય (નં.૯૦૩)ની છે ને આ કવિ તેના લહિયા માત્ર છે. જુઓ ઉદયવિજયકૃત 'ઉત્તરાધ્યયન સઝાય' (નં.૩૨૪૨)ને અંતે.]

૯૧૨. પદ્મચંદ્ર (ખ. જિનચંદ્રશિ.)

(૩૨૫૭) નવતત્ત્વ બાલા. ૨.સં.૧૭૧૭

(૧) સં.૧૮૮૫ અ.વ.૧૧ સોમ. પ.સં.૧૧૧, જય. પો.૧૫.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૬૨૬.]

૯૧૩. સકલચંદ

(૩૨૫૮) સૂરપાલ રાસ ૨.સં.૧૭૧૭

(૧) ગ્રં.૪૨૩, સં.૧૭૧૯ પો.વ.૪ ગુરુ કમલસાગર લિ. પ.સં.૧૮, ચતુ. પો.૯.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૨૧૨.]

૯૧૪. જિનદાસ (અંચલગચ્છના કલ્યાણસાગરસૂરિનો શ્રાવક)

(૩૨૫૯) + વ્યાપારી રાસ ૨.સં.૧૭૧૯ માગશર ૬ મંગળવાર

આદિ – દોહા.

સ્વર્ગ તણાં સુખ તે લહે, જે કરે જીવ યતન્ન;
આપ સમોવડ લેખવે, તે પ્રાણી ધન્યધન્ય. ૧
યુગ વ્યાપારી જીવડો, બંદર ચોરાશી લાખ;
પોઠીડા શું પરવર્યો, નવનવ નવલિ ભાખ. ૨
હાટશ્રેણી હીરે ભર્યા, માંહે માણેક લાભંત;
સાચા લહેશો શોધી કરી, કૂડા કાચ લહંત. ૩
કાચ કૂડાયે વોહોરિયે, સાચે સોવન સાર;
ત્રીજે માણક મૂલ ઘણાં, ભરિયા તેણે ભંડાર. ૪

અંત – ત્રિવિધ સંસાર તેણી પરે, જિમ એ ત્રણ્યે વ્યાપારી રે;
દોશી વૈરાગર જીતીયા, હાર્યો તે જૂઠ જૂઆરી રે – પુણ્યે. ૧૨
સંવત **સતર** સોહામણો, **ઓગણીશમો** અતિસારો રે,
માગશિર છઠ ભૃગુવાસરે, એહ રચ્યો અધિકારો રે. ૧૩
શ્રી **અંચલગચ્છે** રાજીયો, **કલ્યાણસાગર** સૂરિરાયા રે;
કર જોડી **જિનદાસ** કહે, અમે પ્રણમું તે ગુરૂપાયા રે – પુણ્યે. ૧૪

(૧) પ.સં.૫-૧૨, મ.જૈ.વિ. નં.૪૭૦.

પ્રકાશિત: ૧. પ્રકા. ભીમશી માણક.

(૩૨૬૦) જોગી રાસ ૨.સં.૧૭૬૭(?)

(૧) સં.૧૭૦૬ માધ ૭ શ્રી **અકબરાબાદ** મધ્યે વા. **સુગુણકીર્તિગણિ** શિ. પં. **મતિવલ્લભ** મુનિ લિ. પ.સં.૪, નાહટા.સં. નં.૮૦૧. [હેજૈજ્ઞા-સૂચિ ભા.૧ (પૃ.૬૧૬).]

(૩૨૬૧) પુણ્યવિલાસ રાસ ૨.સં.૧૭...

(૧) સં.૧૮૧૩, પ.સં.૬૩, અભય. નં.૨૪૩૬.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૧૮૭-૮૮, ભા.૩ પૃ.૧૨૧૪. 'જિનદાસ' નામ સાધુનું પણ જોવા મળે છે, તેથી કવિ શ્રાવક હોવાનું નિશ્ચિત ન કહેવાય. 'જોગી રાસ'નો ૨.સં. સ્વીકારી શકાય એવો જણાતો નથી.]

૯૧૫. જ્ઞાનનિધાન (ખ. કીર્તિરત્નશાખા કુશલકલ્લોલ-મેઘકલશશિ.)

(૩૨૬૨) વિચાર છત્રીસી ૨.સં.૧૭૧૯ વૈ.૧૨ શુક્ર

આ સિદ્ધાંતીય વિચારગ્રંથ સંગ્રહ રૂપે ગદ્યમાં છે.

(૧) જયકુશલ લાલકુશલ વાસ્તે. મુકનજી સંગ્રહ વિકા.
[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૬૨૫.]

૯૧૬. ધર્મવર્ધન—ધર્મસિંહ પાઠક (ખ. જિનભદ્રસૂરિની શાખામાં સાધુકીર્તિ-સાધુસુંદર-વિમલકીર્તિ-વિજયહર્ષશિ.)

આ કવિ સંસ્કૃત ભાષામાં પણ કવિ હતા. તેમણે 'શ્રી ભક્તામર-સ્તોત્રસમસ્યારૂપ શ્રી વીરજિનસ્તવન' ૪૪ વસંતતિલકામાં રચેલ છે. ને તે પર સ્વોપજ્ઞ સંસ્કૃત વૃત્તિ રચી છે, અને તેમાં એવી રચના કરી છે કે 'ભક્તામરસ્તોત્ર'ના દરેક વસંતતિલકાનું ચોથું ચરણ એ જ આ 'વીરસ્તવન'ના દરેક વસંતતિલકાનું ચોથું ચરણ મૂકયું છે. છેવટે ૪૫મો માલિની છંદ મૂકી પોતાનો પરિચય અને તેની રચ્યા સાલ સં.૧૭૩૬ આપેલ છે :

"રસ ગુણ મુનિ ભૂમેઽબ્દે(૧૭૩૬)ઽત્ર ભક્તામરસ્થૈઃ
ચરમચરમપાદૈઃ પૂરયન્ સત્સમસ્યાઃ
સુગુરુવિજયહર્ષા વાચકાસ્તદ્વિનેય
શ્ચરમજિનનુતિં ગ્રો ધર્મસિંહો વ્યધત્તઃ

—ઇત્યુપાધ્યાય શ્રી ધર્મવર્ધનગણિકૃતં શ્રી ભક્તામરસ્તોત્રસમસ્યારૂપ શ્રી વીરજિનસ્તવન તદ્વૃત્તિશ્ચ." આથી એ પણ સિદ્ધ થાય છે કે કવિનાં નામો ધર્મવર્ધન અથવા ધર્મસિંહ એ બંને હતાં. આ સ્તવન આગમોદય સમિતિ તરફથી સં.૧૯૮૨માં સ્વોપજ્ઞ વૃત્તિ અને ગુજરાતી ભાષાંતર સહિત મુદ્રિત થયેલ છે.

આ કવિ માટે વિશેષ જુઓ 'રાજસ્થાન' નામના હિંદી ત્રૈમાસિકના વર્ષ ૨ ભાદ્ર. ૧૯૯૩ના અંક ૨-માં શ્રી અગરચંદ નાહટાનો લેખ નામે 'રાજસ્થાની સાહિત્ય ઔર જૈન કવિ ધર્મવર્ધન' પૃ.૧થી ૨૨; તથા આગમોદય સમિતિ ગ્રંથાંક ૫૪ 'શ્રી ભક્તામરસ્તોત્રની પાદપૂર્તિરૂપ કાવ્ય-સંગ્રહ' દ્વિતીય વિભાગની પ્રસ્તાવના.

(૩૨૬૩) શ્રેણિક ચોપાઈ ૩૨ ઢાળ ૭૩૧ કડી ૨.સં.૧૭૧૯ ચંદેરીપુરમાં ૧૯ વર્ષની વયે

અંત – સતર સૈ ઉગણીસે વરસે, ચંદેરીપુર ચાવૈ,
શ્રી જિનભદ્ર સૂરીસર શાખા વિધ ખરતર વડ દાવૈ. ૪
શુભકરણી જિનચંદ યતીસર, ગણધર ગોત્ર બજાવૈ,
રાજૈ સૂરત શહર ચૌમાસો, વલિ જસપડહ બજાવૈ. ૫
પાઠક સાધુકીર્ત્તિ સાધુસુંદર, વિમલકિરતિ બરતાવૈ,

વિમલ ચંદ્ર સમ **વિમલહર્ષ** જસ, શ્રી **ધર્મ** શીલ પ્રભાવૈ. ૬
વય લઘુ મેં, ઉગણીસમેં વર્ષે, કીધી જોડ કહાવૈ,
આયો સરસ વચન કો મુખમેં, સો સદ્‌ગુરૂ સુપસાયૈ. ૭
શ્રોતા વક્તા શ્રી સંઘ સહુના, વિઘન પરા મિટિ જાવૈ,
ઇહભવ પરભવ સુખશાતા, પામે **ધરમ** પ્રભાવૈ. ૮

(૧) સં.૧૭૭૮ કા.વ.૯ **બીકા**નેર મધ્યે પં. **સુખરત્ન**ેન લિ. ગા.૭૩૧, પ.સં.૩૬, જય. પો.૧૩. (૨) સં.૧૮૪૦ ફા.વ.૧૦ **નો**હર મધ્યે **યુક્ત**-ધર્મગણિ શિ. **હી**રાનંદ લિ. કૃપા. પો.૪૨ નં.૭૪૧. (૩) પ્રતિ ૧૯મી સદીની **બી**કાનેર લિ. પ.સં.૨૯, જિ.ચા. પો.૮૧ નં.૨૦૪૭. (૪) શુદ્ધ સમ્યક્ત્વ ઉપર. સર્વઢાલ ૩૨ સર્વગાથા ૭૩૧ **બી**કાનેર મધ્યે ઉ. શ્રી **ધર્મવર્ધ**નગણિ શિ. વાચનાચાર્ય **કી**ર્તિસુંદરગણિ શિ. **શા**ંતિસોમજી મુનિ પં. **સભા**ચન્દ્ર મુનિ લિ. વીકા. (૪) ભાં.ઇ. **સને** ૧૮૮૨-૮૩ નં.૩૪૫. (કે જેનો ૧૮૮૪ના રિપોર્ટ પૃ.૩૩૪માં સંસ્કૃત ગદ્ય તરીકે ઉલ્લેખ કર્યો છે તે ભૂલ છે.)

(૩૨૬૪) [+] **૨૮ લબ્ધિ સ્તવન** ૨.સં.૧૭૨૨(૨૬) મેરુતેરસ લુણકરણસરમાં
અંત – સંવત **સતરે સે બાવીસ(છવીસૈ)** મેરૂતેરસ દિન ભલે,
શ્રીનગર સુખકર **લુણકરનસર આદિજિણ** સુપસાઉલે,
વાચનાચાર્ય સમરૂં (સુગુરૂ) સાંનિધ **વિજયહર્ષ** વિલાસ એ,
કહે **ધરમવર્ધન** તવન ભણતાં પ્રગટ જ્ઞાનપ્રકાશ એ.

(૧) સં.૧૯૦૬ શક ૧૭૭૧ ચૈ.શુ.૧૩ ગુરૂ લિ. **બ**ંસીધર રતલામ મધ્યે. પ.સં.૨-૧૪, આ.ક.ભં. (૨) સ્તવનાવલિ, જૈ.એ.ઇ.ભં. [મુપુગૂહ-સૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૫૭, ૫૯૫).]

[પ્રકાશિત: ૧. ધર્મવર્ધન ગ્રંથાવલી. ૨. જિનેન્દ્ર ભક્તિપ્રકાશ.]

(૩૨૬૫) અમરસેન વૈરસેન ચોપાઈ ૨.સં.૧૭૨૪ સરસામાં
આદિ – અક્ષર રાજા જિમ અધિક, અક્ષર રાજા એહ,
બેહું એક અનેક વિધિ, જગતિ સગતિ જેહ. ૨
સિદ્ધાં ધુરિ પદ જે સદા, ત્રિકરણ શુદ્ધે તેહ,
કરતા કોડિ કલ્યાણ હોઇ, આશા ફલે અછેહ. ૩
અમરસેન અખીયાત જગિ, **વૈરસેન** તસુ વીર,
ગ્યાન એહ મુનિ ગાઇયે, ગુરૂઆ ગુણહિ ગંભીર. ૪
અંત – સંવત **સતરે સૈં ચોવીસે** સરસૈં, સુખદાયક પુર **સરસે**જી,

સગવટબંધ ચોપઈ સ...સુણતાં સુખ અનુસરસૈજી.
ગરૂઓ શ્રી **ખરતર**ગચ્છ ગાજે, શ્રી **જિનચંદ્ર**સૂરિ રાજેજી
શાખા **જિનભદ્ર**સૂરિ સહાજે, દોલતિ ચઢિ દિવાજેજી
પાઠક પ્રવર પ્રગટ પુન્યાઈ, **સાધુકીરતિ** સવાયજી
સાધુસુંદર ઉવઝાય સદાઈ, વિદ્યા જસ વસાઈજી
વાચક **વિમલકીરતિ** મતિવંતા, વિમલચંદ દુતિવંતાજી
વિજયહરષ જસુ નામ વદતા, વિજયહરષ ગુણવ્યાપીજી
સદ્‌ગુરૂવચન તણો અનુસારી, ધરમસીખ મુનિ ધારીજી
કહે **ધરમવરધન** સુખકારી, ચઉપઇ એ સુવિચારીજી
ગુણવંતા જે એ ગુણ ગાવે, ભાવના સુધ મન ભાવેજી
પૂરે પુન્ય તણે પરભાવે પરમાણંદ સુખ પાવેજી.

(૧) સં.૧૮૨૫ આસો કૃષ્ણ પક્ષે ૧૧ તિથૌ વસંતવારે પૂજ્ય ઉદયચંદજી પ્રસાદાત્. પ.સં.૧૩-૧૫, વિ.ને.ભં. નં.૪૫૦૪. (૨) સં.૧૭૭૬ જે.વ.૫ ઉ. ધર્મવર્દ્ધન શિ. પ્રીતિસુંદર શિ. શાંતિસોમેન લિ. પ.સં. ૧૭, દાન. પો.૧૩ નં.૨૪૧. (૩) સં.૧૭૭૭ શ્રા.શુ.૮ **વિક્રમ**પુરે મહો. ભુવનસોમ શિ. ઉ. રાજસાગર શિ. ગુણસુંદર શિ. નયવિજય શિ. સુખરત્નેન લિ. પ.સં.૧૫, મહિમા. પો.૩૪. (૪) પ.સં.૨૩, મહિમા. પો.૩૬ (૫) સં.૧૭૮૩ ફા. ગારબદેસર મધ્યે. પ.સં.૧૨, ક્ષમા. નં.૪૦૦. (૬) પ્રતિ ૧૮મી સદીની, પ.સં.૯, જિ.ચા. પો.૮૦ નં.૧૯૯૧. [હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૫૦૦).]

(૩૨૬૬) [+] **ધર્મ(ભાવના) ભાવની** (હિં.) કડી ૫૭ ૨.સં.૧૭૨૫ ભા.વ.૯ સોમ રિણીમાં

આ 'ધર્મભાવની' સંબંધી જુઓ અગરચંદ નાહટાનો લેખ 'વા.મો. શાહકી એક મહત્ત્વપૂર્ણ ભૂલ', જૈન, તા.૧૯-૧૨-૩૭ પૃ.૧૬૬૫.

આદિ – ૐકાર ઉદાર અગમ અપાર સંસારમેં સાર પદારથ નાંમી
સિદ્ધ સમૃદ્ધ સરૂપ અનૂપ ભયો સબહી સિર ભૂપ સુધામી
મંત્રમે જંત્રમેં ગ્રંથકે પંથમેં જાકુ કીયો શુભ અંતરજામી
પંચહી ઇષ્ટ વસૈ પરમિષ્ટ સદા **ધ્રમસી** કરૈ તાહિ સલામી. ૧

અંત – કલસ

જ્ઞાનકે મહાનિધાંન ભાવન્ન વરન જાન,
કીની તાકી જોરિ યહ જ્ઞાનકી જગાવની,

પાઠત પઠત જોઇ સંત સુખ પાવૈ સોઈ,
વિમલકીરતિ હોઇ સારૈ હી સુહાવની,
સંવત **સત્તર પચીસ** કાત્તિ વદિ નૌમિ દીસ,
વાર હૈ વિમલ ચંદ આનંદ વધામની,
નૈર **રિણીકું** નિરખ નિતહી **વિજૈહરષ**,
કીની તહાં **ધર્મસીહ** નામ **ધરમબાવની**. ૫૭

(૧) ઇતિ સવૈયા બંધ ભાવની સં.૧૮૨૯ મૃગશીર વદ ૨ ગુરૂ રામ-વિજય લિ. પ.સં.૭-૧૫, જૈનાનંદ. નં.૩૩૮૫. (૨) સં.૧૮૬૨ કા.શુ. ૧૫ લુણકરણસર મધ્યે. પ.ક.૪૨થી ૪૫, ચતુ. પો.૨. (૩) સં.૧૭૩૯ ચૈ.વ.૬ ભુજનગરે. જિ.ચા. પો.૮૩ નં.૨૧૦૬.

પ્રકાશિત: ૧. પ્રકા. વા.મો. શાહ, સને ૧૯૧૧. [૨. ધર્મવર્ધન ગ્રંથાવલી.]

(૩૨૬૭) + ૧૪ ગુણસ્થાન [ગર્ભિત સુમતિજિન] સ્તવન ૨.સં. ૧૭૨૯ શ્રાવણ વદ ૧૧ બાહડમેરમાં

આદિ – ઢાલ ૧. થંભણપુર શ્રી પાસ જિણંદો એહની.
સુમતિ જિણંદ સુમતિદાતાર, મનસુધ બહુ બારોબાર.

અંત – કલશ

ઇમ નગર **બાહડમેરૂ**મંડણ **સુમતિ**જિન સુપસાઉલે,
ગુણ ઠાણ ચૌદ વિચાર વર્ણ્યો, ભેદ આગમને ભલે,
સંવત **સતર ઓગણત્રીસે** શ્રાવણ વદિ એકાદશી,
વાચક **વિજયહર્ષ** સાંનિધ કહે એમ મુની **ધરમસી**.

(૧) સ્તવનાવલિ, જૈ.એ.ઇ.ભં. (૨) લિ.૧૯૦૬ ચૈ.શુ.૧૩ ગુરુ, બંસીધર રતલામ મધ્યે. પ.સં.૩-૧૪, આ.ક.ભં. [મુપુગૂહસૂચી, હેજૈજ્ઞા-સૂચી, ભા.૧ (પૃ.૨૫૪, ૪૯૫).]

પ્રકાશિત: ૧. રત્નસમુચ્ચય. [૨. ધર્મવર્ધન ગ્રંથાવલી. ૩. જૈન પ્રબોધ પુસ્તક તથા અન્યત્ર.]

(૩૨૬૮) + દંડકવિચારગર્ભિત [પાર્શ્વ] સ્તવન ૪ ઢાળ ૨.સં.૧૭૨૯ દિવાલી જેસલમેરમાં

આદિ – પૂર મનોરથ **પાસ** જિણેસર એહ કરૂં અરદાસજી

અંત – કલશ

ઈમ સકલસુખકર નગર **જેસલમીર** મહિમા દિનદિને,
સંવત **સત્તરે ઉગુણત્રીસે** દિવસ દીવાલી તણે,
મણિ વિમલ ચંદ સમાન વાચક **વિજયહર્ષ** સુસીસ એ,
શ્રી **પાસ**ના ગુણ ધર્મ ગાવે **ધરમસી** સુજગીસ એ. ૩૪

(૧) સ્તવનાવલિ, જૈ.એ.ઇ.ભં. (૨) પ.સં.૨-૧૪, આ.ક.ભં. [હેજૈજ્ઞા-સૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૫૦, ૨૫૫ – ધર્મવિજયને નામે).]

પ્રકાશિત: ૧. રત્નસમુચ્ચય પૃ.૧૮૫થી ૧૮૮. [૨. ધર્મવર્ધન ગ્રંથાવલી તથા અન્યત્ર.]

(૩૨૬૯) + અઢી દ્વીપ વીસ વિહરમાન સ્ત. ૩ ઢાળ ૨.સં.૧૭૨૯ જેસલમેરમાં

આદિ – વંદુ મન સુધ વિહરમાન જિનેસર વીસ.
દ્વીપ અઢીમેં દીપૈ, જયવંતા જગદીસ

અંત – ઈમ અઢી દ્વીપે પનરે કરમાંભૂમિ ક્ષેત્ર પ્રમાંણ રે,
શ્રી સિદ્ધાંત પ્રકરણ ભાષ્યા, વીસ વિહરમાંન એ,
શ્રી નગર **જેસલમેર** સંવત **સતરે ગુણત્રીસે** સમે,
સુખ **વિજયહરષ** જિણંદ સાનિધ નેહ ધરી **ધરમસી** નમે. ૨૬

(૧) પ.સં.૨-૧૨, આ.ક.ભં. [મુપુગૂહસૂચી – સુખવિજયને નામે, રાહસૂચી ભા.૧.]

પ્રકાશિત: ૧. રત્નસમુચ્ચય પૃ.૨૨૩થી ૨૨૭. [૨. ધર્મવર્ધન ગ્રંથાવલી તથા અન્યત્ર.]

(૩૨૭૦) + સમવસરણ વિચારગર્ભિત સ્ત. [અથવા **ત્રિગડા સ્ત.**] ૨૭ કડી

આદિ – દૂહા.

શ્રી જિનસાસનસેહરો, જગગુરૂ **પાસ** જિણંદ,
પ્રણમિ જેહના પાયકમલ, આવી ચોસઠ ઇંદ. ૧

અંત – કલશ.

ઈમ સમવસરણે ઋદ્ધિવરણે સહૂ જિનવર સારખી,
સદ્દવહે તે લહે શુદ્ધ સમકિત પરમ જિનધર્મ પારખી,
પ્રકરણ સિદ્ધાંત ગુરૂપરંપર સુણી સહુ અધિકાર એ,
સંસ્તવ્યો **પાસ** જિનંદ પાઠક **ધર્મવર્દ્ધન** ધાર એ. ૨૭

[હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૬૨૮).]

પ્રકાશિત : ૧. રત્નસમુચ્ચય પૃ.૨૧૦થી ૨૧૨. [૨. ધર્મવર્ધન ગ્રંથાવલી તથા અન્યત્ર.]

(૩૨૭૧) [+] **પ્રાસ્તાવિક કુંડલિયા ભાવની** ૫૭ કડી ૨.સં.૧૭૩૪ જોધપુરમાં

આદિ – ૐ નમો કહિ આદિથી, અક્ષર લઈ અધિકાર,
પહિલીથી કરતા પુરૂષ, કીધઉ સાર ૐકાર.
કીધઉ ૐકાર સાર તત જાણે સાચઉ.
મંત્રે જંત્રે મૂલ વેદવાયક ધુરિ વાચઉ.
સહુ કામે **ધરમસીહ** દીયઇ રિધિ સિધિ અઉં દોઉં,
ભાવન અક્ષર બીજ આદિ પ્રણમીજઇ ૐ ૐ. ૧

અંત – આખર ભાવન આદિદે, કવિત કુંડલીયા કિદ્ધ.
ધરમ કરમ સહુ મઇ ધુરા, પ્રાસ્તાવિક પ્રસિદ્ધ,
પ્રાસ્તાવિક પ્રસિદ્ધ સહર, જોધાણુ સલહીજઈ,
સતર સઇ ચઉત્રીસ ભલૈં દિવસઇ ભાવાનૈં.
વિજયહર્ષ વાચક શિષ્ય, **ધરમવરધન** સાખર,
કીધા ભાવન કવિત આદિં દે ભાવન આખર. ૫૭

(૧) સં.૧૭૩૬ પોસ શુ.૮ ભોમે લિ. **સૂરિત** બિંદરે **જિનમાંણિક્યસૂરિ** સાખાયાં વા. **કલ્યાણલાભગણિ** શિ. **કનકવિમલગણિ** શિ. વા. **પ્રેમહર્ષગણિ** શિ. **મતિમાણિક્યગણિ** શિ. **તારાચંદ્રેણ** ચતુર્માસી ચક્રે સુશ્રાવક પુણ્યપ્રભાવક સાહ **માણિકજી** પુત્રરત્ન **વીરચંદજી** તત્પુત્ર **ચિરંજીવી જીવણદાસ** પઠનાર્થં વાંચનાર્થં. સં.૧૭૩૬નો ચોપડો, પ.સં.૧૮, જશ.સં. (આમાં આ ઉપરાંત ઉદયરાજકૃત 'ગુણ ભાવની' વગેરે છે.)
(૨) પ.સં.૪, ભુવન. પો.૧૨.

[પ્રકાશિત : ૧. ધર્મવર્ધન ગ્રંથાવલી.]

(૩૨૭૨) શનિશ્ચર વિક્રમ ચો. ૧૪૮ કડી રાધનપુરમાં

આદિ – **સરસતિ** સુમતિ દેા મૂહનિ, વાણી અપૂરવ સાર;
ગુણ ભણવા ઉલટ ઘણેા, **વિક્રમ** ભૂપ ઉદાર. ૧
કિ કિવા મનોરથ ઉપનુ, **વિક્રમરાય** ચરિત્ર;
અનેક ગુણ અંગે ભરૂ, ભણતાં જીભ પવિત્ર. ૨
મોટૂ કરણી તેહ તણું, **શેત્રુંજય** ઉદ્ધાર;
સસી વમાન સમોવડિ કીયા, જિનધર અતિવિસ્તાર. ૩

તાન ગુણ તે માહિ હુઆ, સુણજ્યો તસ અવદાત;
પરનારી-સહોદરપણું, દાનિ બહૂત વખ્યાત. ૪

અંત – રાય **સિદ્ધસેન** દિવાકર ગુરૂવયણે કરી રે, પ્રીછુ શ્રી જિનધર્મ,
માલાકાલ વર તીરથ જિણિ ઉદ્ધરૂં રે, પ્રતિબોધ્યો **વિક્રમ**. ૧૪૬
રાધનપૂર નયર વષાંણીઇ રે, જ્હાં શ્રાવક બહુ વાસ;
જિનપૂજાદિક ધર્મકાર્ય જ હોઇ ઘણા રે,
તાંડા મિં રચીઉ રાસ. ૧૪૭ રાય.
જે મુખિ પભણિ શ્રવણે સુણિ રે શનીની પીડા તાસ,
જન સજ પ્રમુખ **ધર્મસી** ભણિ, શનિ પુહચાડિ આસ. ૧૪૮ રાય.

(૧) પ.સં.૯-૧૩, ડે.ભં. દા.[?] નં.૭૧.

(૩૨૭૩) અમરકુમાર સુરસુંદરીનો રાસ ૪ ખંડ ૩૯ ઢાળ ૬૩૨ કડી ૨.સં.૧૭૩૬ શ્રા.સુ.૧૫ બેનાતટપુરમાં

આદિ –

દૂહા.

સાસણ જેહનો સવિ હિયૈ, આજ પ્રતિક્ષ પ્રમાંણ,
જગગુરૂ **વીર** જિણંદનૈ, પ્રણમું ઊલટ આંણ. ૧
જેહનૈ સાધ સંવેગધર, હૂવા ચવદ હજાર,
સહસ્સ છત્રીસે સાધવી, જ્ઞાંન-ક્રિયા-ગુણધાર. ૨
એક લાખ ગુણસઠિ સહસ, શ્રાવક સહૂ સુષકાર,
સહસ અઢારૈ લાષ ત્રિક, શ્રાવકણી સુવિચાર. ૩
પાટૈ **વીર** તણૈ પ્રકટ, શ્રી **સુધરમ** ગણધાર,
આજ ચતુરવિધ સંધ પિણ, તેહ તણૌ પરિવાર. ૪
વરતૈ છૈ તેહના વચન, આગમ-અરથ-વેપાર,
તિણ માહૈ જિણ ઉપદિસ્યો, મંત્ર મહા નવકાર. ૫
ચવદૈં પૂરવ સાર એ, ભાષ્યો શ્રી ભગવંત,
મૂલ મંત્ર નવકાર છૈ, એહનૌ આદ ન અંત. ૬
એકમના આરાધતા, કષ્ટ રહૈ નહી કોય;
રિદ્ધસિદ્ધ વાધૈ અધિક, **વિજયહરષ** સુષ હોય. ૭
આગમ માંહિ અનેક છૈ, એહના ગુણ-અધિકાર,
સુરસુંદરીયૈ સુષ લહ્યા, સુણજ્યો તે સુવિચાર. ૮

અંત – ઢાલ ૧૨ ધન્યાસી. ઇણ પર ભાવભગતિ મન આંણી – એ દેશી.
ધરમ સીલ જિણ સાચો ધાર્યો, વલિ નવકાર સંભાર્યોજી;

સુરસુંદરીયૈ સર્વ સમાયો નિજ આતમ ઉધાર્યોજી,
એક સદા જિનધર્મ આરાધો. ૬
સીલતરંગણી ગ્રંથની સાખૈ એ રાસ અતિ લાખૈજી,
ધન જે શીલરતનૈ રાખે ભગવંત ભણ પર ભાખૈજી. ૭
સંવત **સતરૈ** વરસ **છત્રીસૈ** શ્રાંવણ પૂનિમ દીસેંજી,
એહ સંબંધ કહ્યો સુજગીસૈ સુણતાં સહૂ મન હીંસૈજી. ૮
ગણધર ગૌત્રૈ ગછપતિ ગાજૈ, **જિનચંદ્રસૂર** વિરાજૈજી;
શ્રી **ખેનાતટ**પુર સુખ સાજૈ, ચોપી કરી હિત કાજૈજી. ૯
સાખા **જિનભદ્રસૂરિ** સવાઈ, **ખરતરગછ** વરદાયજી;
પાઠક **સાધુકીરતિ** પુન્યાઈ, **સાધુસુંદર** ઉવઝાઈજી. ૧૦
વિમલકીરત વાચક વડનામી, વિમલચંદ યશકામીજી;
વાચક **વિજયહર્ષ** અનુગામી, **ધર્મવર્ધન** ધર્મધ્યાનીજી. ૧૧
ઉપદેશ હૈયામૈં આણી, પુન્ય કરૈ જે પ્રાંણીજી,
આવી લછિ મિલૈ આફાંણી, સાચી સદગુરૂવાંણીજી. ૧૨
બારમી ઢાલ કહી બહુ રંગે, ચૌથૈ ખંડ સુચંગોજી;
જિનધર્મ શીલ તણે સુભ(શ્રુત) સંગૈ, આનંદ લીલ ઉમંગેજી. ૧૩

(૧) સં.૧૭૩૬, અભય. પો.૪ નં.૨૩૩. (૨) સં.૧૭૩૯ ચૈ.વ.૧૧ ગુરૌ બાહુપુરે મુ. દીપસાગરેણ લિ. પ.સં.૧૪-૧૯, મ.જૈ.વિ. નં.૪૧૭. (૩) સં.૧૭૬૬ અ.શુ.૯ વિક્રમપુરે સુખહેમ લિ. પ.સં.૧૮, જિ.ચા. પો. ૭૯ નં.૧૯૪૨. (૪) સં.૧૭૬૯, પ.સં.૨૯, જય. પો.૬૯. (૫) સં.૧૭૭૬ દ્વિ.આસો શુ.૮ બીકાનેર લિ. રાજસાગરગણિ વા. ગુણસુંદર પં. નય-વિજય શિ. સુખરત્નેન. પ.સં.૨૧, જય. પો.૬૮. (૬) સં.૧૭૭૬ દ્વિ. આશ્વિન વ.૨ બીકાનેર ઉ. ધર્મવર્દ્ધનજીગણીનાં શિ. પં. ગુણરત્નમુનિના લિ. પ.સં.૩૫-૧૩, મો. સુરત પો.૧૨૭. (૭) સં.૧૭૭૯ કા.શુ.૨ ગુરૂ અકબરાબાદ મધ્યે લક્ષ્મીચંદ્રેન. પ.સં.૨૧, જય. પો.૬૭. (૮) સં.૧૭૮૨ ચૈ.વ.૯ બીકાનેર. કૃપા. પો.૪૫ નં.૭૬૪. (૯) સં.૧૭૮૩ ચૈ.વ.૮ શનિ લિ. કનકરત્નેન. ગુ. નં.૫૫-૧૨. (૧૦) સં.૧૭૮૫ પો.વ.૧૩ યુગપ્રધાન જિનચંદ્રસૂરિ શિ. વા. ભક્તિરાજ શિ. ભક્તિસુખ શિ. રાજવલ્લભ ભ્રાતૃ હર્ષવલ્લભ લિ. પ.સં.૪૫, દાન. પો.૧૪ નં.૨૫૫. (૧૧) સં.૧૭૮૫ મા. શુદ ૧૦, ગા.૬૯૧, ગ્રં.૬૦૦, પ.સં.૧૯, જિ.ચા. પો.૮૧ નં.૨૦૧૫. (૧૨) સં.૧૭૮૭ ચૈ.વ.૧૧ અગલાપુરે મહિચંદ લિ. પ.સં.૩૩, કૃપા. પો.૪૨ નં.

૭૩૯. (૧૩) નિત્યવિજય લિ. પ્રત ૧૮મી સદીની, પ.સં.૧૫, અમીર. પો.૯. (૧૪) લિ. રાડદ્રાહા મધ્યે વા. ગુણરાજ શિ. મુ. વાલચંદ શિ. મુ. મલુકચંદ લિ. સં.૧૮૧૧ આસુ સુ.૨ ભોમે. પ.સં.૨૯-૧૪, ડા. પાલણપુર દા.૩૬. (૧૫) સં.૧૮૪૩ પો.વ.૫ રવિ વીકાનેરે સાધ્વી પૂતાં પૂલાં વાચનાર્થ. પ.સં.૧૮, જય. પો.૬૬. (૧૬) સં.૧૮૪૭ કા.વ.૯ પં. પરમેસર લિ. પ.સં.૨૦, મહિમા. પો.૩૬. (૧૭) સં.૧૮૫૭ કા.વ.૬ આડસર મધ્યે. પ.સં.૧૧, જય. પો.૬૭. (૧૮) સં.૧૮૬૫ અ.વ.૫ સોમ વીકાનેર. પ.સં.૩૫, ચતુ. પો.૧ નં.૨. (૧૯) સં.૧૮૭૩, પ.સં.૨૧-૧૫, ગુ. નં.૧૨-૨૨. (૨૦) પ.સં.૨૯-૧૫, ગુ. નં.૬૬-૮. (૨૧) સં.૧૮૮૮ ફા.વ.૩, ભુવન. પો.૧૨. (૨૨) ભાવવિજય લિ. પ્રત ૧૯મી સદીની, પ.સં.૨૧, જિ.ચા. પો.૮૨ નં.૨૦૬૨. (૨૩) પ.સં.૩૯, રામ. પો.૩. (૨૪) પ.સં.૧૫, જય. પો.૬૭. (૨૫) પ.સં.૪૧-૧૬, અનંત. ભં.૨. (૨૬) અન્ય કૃતિઓ સહિત : લિ. વેલાકુલમંદરે. પ.સં.૨૨-૧૫, ખેડા ભં.૩. (૨૭) સં. ૧૯૦૨ માહ વદ ૨ મંગલ બૃ.ખ. ભ. જિનમહેંદ્રસૂરિ રાજ્યે કીર્તિરત્નસૂરિશાખાયાં ઉ. જિણદાસ વા. માણિક્યોદય શિ. વા. સુક્તિસિંધુર શિ. સુખશીલ શિ. રામચંદ્ર ભ્રાતૃ કસ્તુરચંદ્ર લિ. પંચપરા મધ્યે. પ.સં.૨૮-૧૩, અનંત. ભં.૨. (૨૮) સં.૧૮૯૦ મહા શુ.૫ ગુરૂ ભ. વિજયધર્મસૂરિ શિ. સૌભાગ્યવિજય શિ. વિદ્યાવિજય લિ. ભૂતેડી નગરે આદિજિન પ્રસાદાત્. અમર. ભં. સિનોર. (૨૯) સં.૧૮૫૦ માર્ગશીર્ષ શુ. પ્રતિપત્તિથૌ મુનિ લબ્ધિચંદ્રેણ લિ. સહસર ગ્રામ ચતુર્માસિ. પ.સં.૧૮-૧૫, કુશલ. (૩૦) ઇતિ શ્રી અમરકુમર સિરસુંદરીનો રાસ પ્રાકૃતબંધે સંપૂર્ણમ્. સંવત ૧૮૪૮ આસોજ વદિ ૮ દિનૈ પં. ધનવિજય લપિકૃતં. શ્રી સાદરાપૂરે ચતુર્માસક કૃત પ્રથમ ખંડે ઢાલ ૮ દ્વિતિયે ખંડે ૧૧ તૃતિય ખંડે ૮ ચતુર્થ ખંડે ૧૨ સર્વગાથા ૬૩૨ સર્વસલોકસંખ્યા ૯૦૦ શ્રીરસ્તુ. પં. હીરવિજય ગ. નિજ આત્માર્થે. શુભંભવતુ. કલ્યાણમસ્તુ. શ્રીરસ્તુ. શ્રી. દેલા. (પં. કમલવિજય પાસેની પ્રત) (૩૧) સં.૧૮૩૪રા કાતી સુદ ૪. પ.સં.૨૨-૧૫, પ્ર.ક્રા.ભં. નં.૧૮૪. (૩૨) સંવત ૧૮૦૬ વર્ષે ફાગુણ વદ ૧૨ દને, પં. શ્રી ગુલાલકુશલજી લપીકૃતં. પ.સં.૩૦-૧૪, જૈ.એ.ઇ.ભં. નં.૧૦૫૮. (૩૩) સર્વગાથા ૬૧૯ શ્લોકે ૯૦૭ માત્યાદિ લષિતં અમ્હદનગરે પંડિત શ્રી ૫ શ્રી સકલપંડિતશિરોમણી પં. રૂપવિજયગણી તતશિષ્ય મુનિ ગુલાલવિજયેન લખિતં સંવત્ ૧૭૮૧ વર્ષે પોષ સુદ ૩ દિન વાર સોમે

પન્યાસ ભાણવિજયગણિ પાસ્વે લખિતં. પ.સં.૧૭, [ભં.?] (૩૪) પ.સં.૨૩-૧૭, ગુ.વિ.ભં. (૩૫) વિદ્યા. (૩૬) લિ. શ્રી નગર રાહડા મધ્યે વાચક શ્રી હંસરાજ શિ. પં. ભીમરાજ શિષ્ય. મુ. કાનજી લિ. સંવત ૧૮૧૧ વર્ષે જેઠ વદ ૨ સોમવાસરે. પ.સં.૨૨-૧૬, વિ.ને.ભં. નં.૪૫૫૪. [મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૫૦૦, ૫૫૮, ૬૧૭).]

(૩૨૭૪) [+] **ડંભક્રિયા ચોપાઈ** ૨.સં.૧૭૪૪ વિજયાદશમી

વૈદ્યકશાસ્ત્રને લગતી.

[પ્રકાશિત : ૧. ધર્મવર્ધન ગ્રંથાવલી.]

(૩૨૭૫) [+] **પ્રાસ્તાવિક છપ્પય બાવની** (રાજસ્થાનીમાં) ૨.સં.૧૭૫૩ શ્રા.શુ.૧૩ વિકાનેર

આદિ – ઊંકારવલિ અરક, ઉદયગિરિ ઊપરિ ઊગો
અલગ ગયો અંધાર, પાર ધણિ રૈ કૂણુ પૂગૌ
ચાહૈ સગુ જગચક્ષુ, ઉદય પૂરઈ સહુ આસા
સુરનર માનૈ સર્વ, પ્રસિદ્ધ સગલૈ પરકાસા
સંસારસાર પરતખ સમૈ, સિદ્ધિરિદ્ધિદાયક સાસતા
ધરિ ગ્યાંન ધ્યાન **ધરમસી** ધુરૈ, અધિક ધણુંરી આસતા. ૧

અંત – **સતરૈ સૈ** સંવત્ત વરસ **ત્રેપનો** વખાણું
શ્રાવણ સુદિ તેરસૈ જોગ તિથિ સુભ દિન જાંણુ
રાજૈ **બીકાનેર** સૂરિ **જિણચંદ** સવાઈ
ભટ્ટારક વડભાગ ગચ્છ **ખરતર** ગરવાઈ
શ્રી **વિજયહરષ** વાચક સગુરૂ પાઠક શ્રી **ધરમસી** પવર
બાવની એહ પ્રસ્તાવ બહુ કીધી છપ્પય કવિત કર. ૫૭

(૧) ઇતિશ્રી પ્રાસ્તાવિક ષટ્પદ કવિત્વદ્વાપંચાશિકા સમાપ્તા. સં. ૧૭૮૬ વૈ.વ.૧૧, પ.ક.૨૨૩થી ૨૨૮, એક ગુટકો, અનંત. ભં.૨.

[પ્રકાશિત : ૧. ધર્મવર્ધન ગ્રંથાવલી.]

(૩૨૭૬) + [**વીર જિણંદ**] **આલોયણ સ્ત.** ૪ ઢાળ ૨.સં.૧૭૫૪ ફલોધીમાં

આદિ – ૧લી ઢાળ. સફલ સંસારની એ દેશી.
એ ધન શાસન **વીર** જિનવર તણો, જસ પરસાદ ઉપગાર થાયે ઘણો,
સૂત્રસિદ્ધાંત ગુરૂમુખ થકી સાંભલી, લહિય સમકિત અને વિરતિ
લહિયે વલી. ૧

ધર્મનો ધ્યાન ધર તપજપ ખપ કરે, જિણ થકી જીવ સંસાર-
સાગર તરે;
દોષ લાગા જિકે ગુરૂમુખ આલોઇયે, જીવ નિર્મલ હુવે વસ્ત્ર
જિમ ધોઇયે. ૨

અંત – કલશ.

ઇમ જેહ ધરમી ચિત્ત વિરમી, પાપ સર્વ આલોયનેં,
એકાંત પૂછે ગુરૂ બતાવે, શક્તિ વય તસુ જોયનેં,
વિધિ એહ ફરસી તેહ તરસે, ધરમવંત તણે ધુરે,
એ તવન શ્રી **ધર્મસિંહ** કીધો, **ચોપને ફલવધી**પુરે. ૩૦

[મુપુગૂહસૂચી, રાહસૂચી ભા.૧.]

પ્રકાશિત : ૧. રત્નસમુચ્ચય, પૃ.૨૧૯થી ૨૨૨. [૨. ધર્મવર્ધન ગ્રંથાવલી અને અન્યત્ર.]

(૩૨૭૭) [+] **દશાર્ણભદ્ર ચો.** ઢાળ ૬ ગા.૯૬ ૨.સં.૧૭૫૭ મેડતામાં

અંત – સંવત **સત્તરે** વરસ **સતાવનૈ મેડતઇ** નગર મઝાર,
ચૌમાસે ગણધર **જિનચંદજી** સુજસ લહૈ સંસાર.
ભટ્ટારકીયા **ખરતર**ગચ્છ ભલા શાખા **જિનભદ્રસૂરિ**,
વાચક **વિજયહરષ** વખતાવરૂ પ્રસિદ્ધ પૂણ્યપડૂર.
તેહનૈ શિષ્યૈ એ મુનિવર સ્તવ્યો શ્રી પાઠક **ધર્મસીહ**;
શ્રી જિનધર્મ તિકો શ્રી સંઘને ચઉ સુખદૌલતિ દીહ.

(૧) પ.સં.૫, પ્ર.કા.ભં. (૨) વિદ્યા. (૩) સં.૧૭૭૮ માહ વદ ૯ **બીકાનેર** ઉ. **ધરમસી** શિ. વા. **કીર્તિસુંદર** શિ. **શાં**તિસોમ લિ. પ.સં.૭, ભુવન. પો.૧૨. (૨) **નય**વિજય શિ. **સુખરત્ન** લિ. **બીકાનેરે. પ.સં.૫**, જય. પો.૬૧. [જૈહાપ્રોસ્ટા, ડિકૅટલૉગભાઇ વૉ.૧૯ ભા.૨, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૫૭૯).]

[પ્રકાશિત : ૧. ધર્મવર્ધન ગ્રંથાવલી.]

(૩૨૭૮) [+] **ચોવીશી** (હિંદીમાં) ૨.સં.૧૭૭૧ જેસલમેર

આદિ – ઋષભનાથ ગીત રાગ ભૈરવી

આજ સુદિન મેરી આસ ફલી રી
આદિ જિણિંદ દિણિંદ સો દેખ્યો,
હરખ્યો રિદય જ્યું કમલકલી રી. આજ. ૧
ચરણયુગલ જિનકે ચિંતામણિ, મૂરતિ સોઇ સુરધેનું મિલી રી, આ.

નાલિ નરિંદકૌ નંદન નમતાં, દુરિત દશા સબ દૂર દલી રી.
આજ. ૨
પ્રભુગુનપાન અમૃતકૌ, ભગતિ સુ સાકર માંહિ મિલી રી
શ્રી જિનસેવા સાઈ **ધરમસીહા**, રિધિ પાઈ સાઈ રંગરલી રી. આ. ૩

અંત – મહાવીર ગીત. રાગ ધન્યાશ્રી
ચિત ધર શ્રી જિનવર ચઉવીસી
પ્રભુ સુભનામ મંત્ર પરસાદૈં, કાંમિત કાંમગવી સી. ચિત. ૧
રાગબંધ દ્રૂપદ રચના પૈં, માહે ઢાલ મિલી સી
ટલી જેહુંકી સબ રાજી, માંગૈં સ્વાદકું મીસી. ચિત. ૨
સતર સેં ઈકહુત્તર ગઢ **જેસલ**, જોરી યહ સુજગીસી
શ્રીસંધ **વિજયહરષ** સુખસાતા, શ્રી **ધરમસીહ** આસીસી. ચિત.૩

(૧) સં.૧૭૭૧ ભા.શુ.૧૩ ઉ. ધર્મવર્દ્ધન શિ. વા. કીર્તિસુંદર શિ. શાંતિસોમ લિ. જેસલમેર મધ્યે. પ.સં.૪, અમીર. પો.૯. (૨) હેમરાજ, હર્ષચંદ અને ગુણવિલાસની રચેલી ચોવીસીઓ સહિત : પ.સં.૨૯, મહિમા. પો.૬૩.

[પ્રકાશિત : ૧. ધર્મવર્ધન ગ્રંથાવલી.]

(૩૨૭૯) [+] **સવાસો શીખ** કડી ૧૩૬

આદિ – શ્રી સુહગુરૂ-ઉપદેશ સંભારો, ધરમશીખ એ સુબુદ્ધિ ધારો
દિધ સહૂ માંહિ વિવેકવિચારો, સગલા કારજ જેમ સુધારો. ૧
પ્રથમ પરિભાતે શુભ પરિણામ, નિત લીજે ભગવંતનો નામ
ધણીરા સામ ધરમમેં રહિજે, કથન મુખથી ઝૂઠ ન કહિજે. ૨

અંત – શીખ સવાસો કહી સમઝાય, સાંભલતાં સહૂને સુખદાય
થિર નિજ **વિજયહરષ** સુખ થાય, દમ કહૈ શ્રી **ધરમસી** ઉવઝાય. ૧૩૬

(૧) એક ચોપડી, પ.ક.૧થી ૫, યતિ જયકરણ, વિકાનેર.

[પ્રકાશિત : ૧. ધર્મવર્ધન ગ્રંથાવલી.]

(૩૨૮૦) [+] **શીલ રાસ** ગા.૬૪ વિકાનેરમાં

(૧) પ.સં.૩, મહર. પો.૧. (૨) જુઓ '૨૪ જિનનાં ૨૪ ગીત'ની નીચે.

[પ્રકાશિત : ૧. ધર્મવર્ધન ગ્રંથાવલી.]

(૩૨૮૧) [+] **૪૫ આગમ સ્તવ.** [અથવા **સઝાય**] ગા.૨૮ ૨.સં.૧૭૭૩ જેસલમેરમાં

(૧) પ.સં.૨, ભુવન. પો.૧૨. (૨) જુઓ '૨૪ જિનનાં ૨૪ ગીત' નીચે. [રાહસૂચી ભા.૧.]

[પ્રકાશિત : ૧. ધર્મવર્ધન ગ્રંથાવલી.]

(૩૨૮૨) ૮૪ અશાતના સ્ત. ગા.૧૮ શિવરામમાં

(૧) પ.સં.૧, જશ.સં. (૨) જુઓ '૨૪ જિનનાં ૨૪ ગીત' નીચે. [જૈહાપ્રોસ્ટા, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૫૬૫).]

(૩૨૮૩) [+] **ગોડી પાર્શ્વ છંદ** અથવા **અષ્ટભય નિવારણ છંદ** ગા.૨૬

(૧) હા.ભં. દા.૮૩ નં.૧૮૭. (૨) રા.એ.સો. [મુપુગૂહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૫૫૪ – દોલતવિજયને નામે, ૫૬૫).]

[પ્રકાશિત : ૧. ધર્મવર્ધન ગ્રંથાવલી.]

(૩૨૮૪) [+] **અન્ય કૃતિઓ**

ગીતો : ચાર નેમિરાજિમતી ગીતો – ગુણવંતા પ્રીયુ ઘરિ આવેાજી; સખિ મુનિ વાલ્હા નેમિ જિણંદ; યૌવનલાલ રંગેલે પીયેા પીયેા; અને કામિનીકું મેરી કરૂણા કરી.

સઝાય : કરિ પડિકમણું ભાવ શું.

વામાનંદન સ્ત. – વામાનંદન વંદિયે રે વંછિત ધરિ આસ.

બે પાર્શ્વનાથ સ્ત. – સાચી શ્રી જિનની સગાઈ, વામાનંદ સુમનમાં.

ઋષભગીત – આયેા પ્રભુ મેરે મંદિર.

(૧) જુઓ '૨૪ જિનનાં ૨૪ ગીત' નીચે. [હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૫૬૫).]

[પ્રકાશિત : સ્તવનસઝાયગીતાદિ – ૧. ધર્મવર્ધન ગ્રંથાવલી.]

(૩૨૮૫) ૨૪ જિનનાં ૨૪ ગીત

આદિ – શ્રી આદીસર અમ ઘર આવિ, મોતીડિ ચોક પૂરાયલો રે
રૂપરંગીલી કુમરી અમરી, પ્રભૂજીનિ ભેટી લાવિલો રે. ૧

અંત – ધર્મસંધ મુનિ પ્રભુ શોભી, સોવનવન્ન શરીર
અવિચલ સુખદાયક સેવકનિ, **ત્રિશલા**સુત ગંભીર
જીવન મુઝ જયોજયો જિન **વીર**.

(૧) અન્ય કૃતિઓ સાથે એક પ્રતમાં, પ.સં.૧૦–૧૦, હા.ભં. દા.૮૩ નં.૬૮.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૩૩૯–૪૬ તથા ૫૬૪, ભા.૩ પૃ.૧૩૧૨–૧૮. ભા.૨ પૃ.૫૬૪ પર વા.મો. શાહને આધારે 'ધર્મભાવની' લોંકાગચ્છના ધર્મસિંહને નામે મુકાયેલી, જે ભૂલ હતી.]

૯૧૭. હીર-ઉદયપ્રમોદ (સૂરચંદ વાચક શિ.)

(૩૨૮૬) ચિત્રસંભૂતિ ચોઢાલિયું ૨.સં.૧૭૧૯ જેસલમેર

(૧) પ.સં.૨, ચતુ. પો.૩.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૨૧૫. કર્તાનામ શંકાસ્પદ જણાય છે.]

૯૧૮. ઉદયરત્ન (ખ. જિનસાગરસૂરિશિ.)

(૩૨૮૭) જંબૂ ચોપાઈ ૨.સં.૧૭૨૦ કા.વ.૨ ગુરુ

જિનધર્મસૂરિ આદેશથી.

(૧) તત્કાલીન, સંભવતઃ કવિલિખિત, પ.સં.૬૪, મહિમા. પો.૩૭. (૨) સં.૧૭૮૮ આ.વ.૯ ગુરુ મરોટ મધ્યે લિ. નયવિજય શિ. સુખરત્નેન. પ.સં.૪૯, જય. પો.૧૩. (૩) કવિલિખિત, સં.૧૭૩૦, અજીમગંજ નેમનાથ ભં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૨૧૫.]

૯૧૯. સુમતિવલ્લભ (ખ. જિનસાગરસૂરિ–જિનધર્મસૂરિશિ.)

જિનસાગરસૂરિ – મૂળ બોહિત્થરા ગોત્રના વિક્રાનેરના રહીશ. શાહ વચ્છરાજ પિતા, મિરગાદે માતા, સં.૧૬૫૨ના કાર્તિક સુદિ ૧૪ રવિવારે જન્મ. ચોલા મૂલનામ. સં.૧૬૬૧ મહા સુદિ ૭ દિને અમરસરમાં જિનસિંહસૂરિ પાસે દીક્ષા. શ્રીમાલ ચુહરા અચૂકા શ્રાવકોએ નંદી મહોત્સવ કર્યો. વાદી હર્ષનંદનગણિએ બાલપણાથી માંડી સર્વ શાસ્ત્રોનો અભ્યાસ કરાવ્યો. સં.૧૬૭૪ના ફાગણ સુદિ ૭ મેડતામાં સૂરિપદ અને નામ જિનસાગરસૂરિ રાખ્યું. તે જ વર્ષમાં વૈશાખ સુદિ ૧૩ શુક્રે રાજનગર(અમદાવાદ)વાસી પ્રાગ્વાટ જ્ઞાતિના સંઘપતિ સોમજી પુત્ર રૂપજીએ કરાવેલા શત્રુંજય ઉપરના ચોમુખ મંદિરમાંની ઋષભાદિ જિનની ૫૦૧ પ્રતિમાની પ્રતિષ્ઠા આ સૂરિએ કરી. સં.૧૭૨૦ના જેઠ વદ ૩ ને દિને અમદાવાદમાં સ્વર્ગસ્થ થયા. તેની પાટે જિનધર્મસૂરિ આવ્યા. આના જ ગુરુભાઈ જિનરાજસૂરિથી પટ્ટપરંપરા થઈ તે જુદી અને આ જિનસાગરસૂરિથી બૃહત્ખરતર નામના ગચ્છની પરંપરા જુદી થઈ.

જિનધર્મસૂરિ – ભણશાલી ગોત્રના વિક્રાનેરવાસી શા. રિણમલ ભાર્યા રતનાદેના પુત્ર. સં.૧૬૯૮ પોષ સુદિ ૨ જન્મ. ખરહથ મૂલનામ. સં.૧૭૧૧માં આચાર્યપદ. ૧૭૨૦માં ભટ્ટારકપદ. સં.૧૭૪૬માં જિનચંદ્રસૂરિને પાટ પર નીમી લૂણકરણસરમાં સ્વર્ગસ્થ.

(૩૨૮૮) + શ્રી નિર્વાણ રાસ (ઐ.) ૮ ઢાળ ૨.સં.૧૭૨૦ શ્રા.શુ.૧૫

જિનસાગરસૂરિ પર રાસ.

આદિ – સમરૂં **સરસતિ** સામિની, અવિરલ વાંણિ દે માત;
ગુણ ગાઈસુ ગુરૂરાજના, **સાગર**સૂરિ વિખ્યાત. ૧
સહર **વીકાણેા** અતિ સરસ, લષિમી લાહેા લેત,
ઉસવંસમઈ પરગડા, **ઓસિથરા** ગિરૂદેત. ૨
વછરાજ ઘરિ ભારિજા, **ભિરઘાદે** સુત દોય;
વીકા ને **સાંમલ** સુખી અવિચલ જોડી જોય. ૩
શ્રી **જિનસંધ** સૂરીસની, **સાંમલિ** દેસણે સાર;
માત સહિત બાંધવ બિહને સંજમ લઈ સુખસાર. ૪
માણિકમાલા માવડી **વિનયકલ્યાણ** વિશેષ;
સિદ્ધસેન ઈમ ત્રિહું તણા, નામ દીક્ષાના દેષિ. ૫
વાદીરાયા ભણાવિઆ, **હરષનંદન** કરિ ચિત્તે;
ચવદહ વિદ્યા સીખવી, સૂત્રઅરથ સદયુક્ત. ૬
સૂધેા સંજમ પાલતાં વિદ્યાનઉ અભ્યાસ;
કરતાં ગીતારથ થયા, પુણ્યાઇ પરકાસ. ૭
સિદ્ધસેન અભિનવ થયેા, **સિદ્ધસેન** અવતાર;
બીજા ચેલા બાપડા, **સાંમલિ**ઉ સિરદાર. ૮
શ્રી **જિનચંદ** સુરીસનઉ, વચન વિચારી એમ;
આચારિજ પદથાપના, કીધી કહિસ્યું તેમ. ૯

અંત – ઢાલ ૮ ધન્યાશરી. કંઅર ભલઇ આવિઆ એ – એહની ઢાલ.
શ્રી **જિનસાગરસૂરિજી** એ, પાટિ પ્રભાકર તેમ,
સગુરૂ ભલિ ગાઈયઈ,
શ્રી **જિનધરમ** સૂરીસરૂ એ, જયવંતા જગિ એમ. ૧ સ.
દેસપ્રદેશે વિહરતા એ, ભવિકજીવ-પ્રતિબોહ; સ.
ઉદયવંત ગચ્છ જેહનેા એ, મહિયલ મેાટી સેાહ. ૨ સ.
ગુણ ગાતાં સગુરૂ તણા એ, પૂજઈ મનની ખાંતિ; સ.
મનવંછિત સહુના ફલિ એ, ભાંજિ મનની ભ્રાંતિ. ૩ સ.
સંવત **સતર વીસોત્તરઈ** એ, **સુમતિવલ્લભ** એ રાસ. સ.
શ્રાવણ સુદિ પુનિમ દિનિ એ, કીધેા મનહ ઉલ્લાસ. ૪ સ.
શ્રી **જિનધરમ** સુરીસનેા એ, માથિ છિ મુઝ હાથ; સ.
સુમતિવલ્લભ મુનિ ઇમ કહઇ, **સુમતિસમુદ્ર** શિષ્ય સાથિ. ૫ સ.

(૧) પ.સં.૩–૧૫, ડે.ભં. દા.૭૦ નં.૧૧૭. (૨) પ.સં.૬, અભય. પો.૧૬ નં.૧૬૯૨.

પ્રકાશિત: ૧. ઐતિહાસિક જૈન કાવ્યસંગ્રહ પૃ.૧૯૧–૯૮.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૦૨–૦૪, ભા.૩ પૃ.૧૨૧૬.]

૯૨૦. સુમતિરંગ (ખ. કીર્તિરત્નસૂરિશાખા લાવણ્યશીલ–પુણ્યધીર–જ્ઞાનકીર્તિ–ગુણપ્રમોદ–સમયકીર્તિ–ચંદ્રકીર્તિશિ.)

જુઓ રાજહર્ષ નં.૮૪૯.

(૩૨૮૯) યોગશાસ્ત્ર ભાષાપદ્ય ૨.સં.૧૭૨૦ આ.સુ.૮

(૧) પ.સં.૨૬, કૃપા. નં.૨૮૮.

(૩૨૯૦) પ્રબોધચિંતામણિ રાસ અથવા **જ્ઞાનકલા ચોપાઈ** અથવા **મોહવિવેકની ચોપાઈ** ૨.સં.૧૭૨૨ વિજયાદશમી રવિ મુલતાનમાં

આદિ – પરમજ્યોતિ પ્રકાશકર, પરમપુરુષ પરતક્ષ,
પરમજ્ઞાન પરમાતમા, અગમરૂપ અલક્ષ. ૧
અવિનાશી અનંતગુણ, ચિદાનંદ ચિદ્રૂપ;
વંદું બે કર જોરિનઇ, સુખદાયક શિવરૂપ. ૨
સમરસ-ધર શ્રી **શારદા**, હંસાસણિ સુવિલાસ;
મન-સરવર તે નિત રહત, જોગગમ્ય જડ જસ. ૩
વિનયવાણુ-ધારક વિમલ, પુસ્તક પાણુ વિચાર;
અમૃતરસ અગમ-અરથ, ભગવતી ગુણભંડાર. ૪

વાણિ સરસતિ વર્ણન (છંદ ત્રિભંગી)

સરસતિ ગુણસાર અતિહિ ઉદાર અગમ અપાર સુખકાર
ત્રિભુવનજનતાર મહિમાધાર વિમલવિચાર દાતાર
દૂરીકૃતગાર વિનયવિકાર કુમતિવિદાર અઘહાર
ચરચતિ ચિતચાર સેવાસાર ગુણવિસ્તાર જયકાર. ૧

કવિત ષટપદ.

વસિ વાસ જિનવદનિં સાઇ **સરસતિ** મુજ તૂઠી
જાગ્રતિ કીઉ જરૂર પૂરી પ્રવચનગલ પૂઠી
અવહ મગ્ગ કીય સુગમ ભરમ મિથ્યા ભય ભજ્જઇ
ઇન ભીન કરી અલગ ગહન પરમાદ સગુજ્જઇ,
સુપ્રસાદ વાણિ સરસ તી લહિ કહિસુ સંબંધ સુહામણો

ભણિ **સુમતિ** સુમતિ સજ્જન ભણિ ભેદભાવ લહી કરી ભણ્યો.

દૂહા.

નદી(નિંદી) સરસ તી એ નહિ દેવી **સરસતિ** તાહિ,
ભવિકલોક સુપ્રસાદના જિનવાણી જગ માંહિ. ૧
અંતર શુદ્ધિ અજાણતાં રચઈ શાસ્ત્ર વિપરીત,
મંદિર પડતો મૂકીને ગિરિવરિ કરિવા પ્રીતિ. ૨
નવરસ સબ જગ કહિતુ હે અનિષ્ટ અષ્ટ કરી અંધ,
શાંતિરસ સબ તે **સરસ**, તે સરસ ભાખ્યો શ્રી ભગવંત. ૩
ઓર રસ અલખામણા, કરી કુમતિવિકાર;
શાંતિરસ સેવે જિકો, તિણકું સુખ શ્રીકાર. ૪

અંત – કપૂર હોય અતિ ઉજલું રે – એ દેશી.

ચેતના રાણી વીનવે રે કાયા માયા કૂડ,
વક ચક ગ્રાહક ઘણા રે ખેચર તમચર બૂડ રે;
પ્રાણી ભૂલિ મ જૂઠઈ નર્મ ધર્મ તણો લહે મર્મ રે. પ્રાણી. ૧
સિંહ સરપ ને સાકિણી રોગ સોગ સંતાપ રે,
તૂંબક તરવા સૂરે વિણસિ પાપને વ્યાપ રે. પ્રા. ૨
એ કાયા મલકોથલી રે એહનો સંગ નિવારિ,
તૂ નિકલંક નિરમલ સદા રે અવિનાસી અવિકાર રે. પ્રા. ૩
પુદ્ગલ સું સી પ્રીતડી રે તું વિદ્રૂપ કહાય,
જડતા સું જુગતો નહિ રે અનંતવીરજ મહારાય. પ્રા. ૪
તાહરા હુંતા પાહરું રે રોકે રાખ્યો તૂં તેણુ,
તે સા પ્રતિ દૂરઈ ગયાં રે ચેતો ચેતન એણુ. પ્રા. ૫
પરમહંસ કરી ચેતના રે રાણી વચને લાગી,
પરમહંસ પરગટ ભઇ રે બંધન છૂટાં ભાગી રે. પ્ર. ૬

*

સમતા ખમતા મનિ ધરો એ કરી મમતા પરિહાર ચતુર ચિત ચેતીએ.
ગહન ગરથ પૂરો થયો એ આત્માનો અધિકાર, આણી વિવેક ઉદાર – ચતુર.
સંખવાલ-કુલ-સેહરો એ આચારિજપદધારી. ચ.
શ્રી **કીર્ત્તિરતન** સૂરીસરૂ એ જિનશાસન જયકાર. ચ.

લાવણ્યશીલ પાઠક તણો એ ચ. **પુણ્યધીર** સુસીસ,
જ્ઞાનકીર્ત્તિ વણારસી એ **ગુણપ્રમોદ** સુજગીસ;
સમયકીર્ત્તિ વાચક સદા એ **હર્ષકલોલ** પટધાર,
ચંદ્રકીર્ત્તિ ગુણ સાંનિધિ એ, શાસ્ત્ર ભણીઉ શ્રીકાર. ૪
સુમતિનાથ પસાઉલિ એ શ્રી **મુલતાણ** મઝારી. ચ.
ખરતરગચ્છનાયક ખરો એ શ્રી **જિનચંદ્ર**સૂરિ સુખકાર. ચ. ૫
તાસ રાજમેં કિયો એ સરસ સંબંધ શિવદાય,
નયણ નયણ દ્વિપ શશિ ૧૭૨૨ સહી એ, અશ્વિનિ માસ મન ભાય. ૬
વિજય વિજયદશમી દિને એ આદિતવાર ઉદાર,
સુમતિરંગ સદા લહિ એ શિવવધુ-સુખ-હેત. ૭
પ્રબોધચિંતામણી ગ્રંથ એ ઉધરીયો ધર્મહેત. ચ. ૮
જ્ઞાનકલા શિવસાધના એ, એ ઈણ **ચોપઇ** નામ, ચ.
આતમગુણ આરાધનાં એ, પાંચમે અવિચલ ઠામ. ચ. ૯
ગહન અરથ છે ગ્રંથનો, એ જ્ઞાની સમઝે ગુઝ, ચ.
આઘોપાછો જે કહ્યો એ મિચ્છામિ દુક્કડ મુઝ. ચ. ૧૦
સંઘ સકલ **મુલતાણ**નો એ સમઝદાર સિરદાર, ચ.
પારસનાથ પરસાદથી એ, દિનદિન જયજયકાર. ચ. ૧૧
ચાહડમલ ભલ ચાહ સું એ, રાખેવા ધર્મરીત, ચ.
ચાહક ચાહક નવલખો એ, **વર્ધમાન** વડચીત. ચ. ૧૨
ઉદ્યમ કીધ ઉદીરણા એ, આગ્રહ જાણિ અનૂપ. ચ.
જ્ઞાનશૃંગાર એ ચોપઈ એ કીધી ધરિ ચિત ચૂંપ. ચ. ૧૩
સુણતાં ભણતાં ગાવતાં એ, પૂગે મનની આસ, ચ.
સુમતિ યુગતિ પાંમે સહી એ, આણંદ લીલવિલાસ. ચ. ૧૪

ષટ્પદ.

રાખે **ચાહડ** રૂપ સદા તૂ છૈલછબીલો,
કરમચંદ તમહરણવાંન **વરધમાન** વસીલો;
સહસકરણ સારિખો સુમતિ **શ્રીકરણ** સવાઇ,
જો ન ત્રિભુવન માંહિ **જેઠમલ** સબલ કહાઇ,
તારાચંદ ત્રિજગ આણંદમય **ઋષભદાસ** હુઇ કરિ રહો,
પૃથવીરાજ આજ **શિવરાજ** પિણ લીલાપતિ પદવી લહો. ૧

ઇતિશ્રી જ્ઞાનકલા ચોપઇ સમાપ્તા.

(૧) વેદ રામ મુનિ સસિ સમે, મૂલ ચક્રવ ભુલતાંણુ,
જ્યેષ્ઠ કસિણ પંચમિ સિતે, લિખ્યો ગ્રંથ સુજાંણુ. ૧
વાચક વાણી રત્ન જય, જગજીવન જગભાંણુ,
વધે લચ્છિ કીરતિ હુવે, તેજ જલધિ પરમાંણુ. ૨
ઉદય સુખશાતા હુવે, ભણુતાં ગુણુતાં ગ્રંથ;
ગયણે શશિ દિનકર સમો, વિસ્તરજ્યો શિવપંથ. ૩

સરવસંખ્યા ગ્રંથાગ્ર ૧૩૫૩ સમાપ્તા. મોહવિવેકની ચઉપઇ સમાપ્તા. પ.સં.૨૩-૧૫, રત્ન.ભં. દા.મુ.[?] નં.૪૬. (૨) ધર્મરૂચિ સાધુ ચોપાઇ સં.૧૭૨૭ કા.વ.૯ લિ. કુશલલાભ. પ.સં.૧૭, જય. પો.૬૭. (૩) મોહ-વિવેક ચોપાઈ. પ.સં.૨૫, અભય. નં.૯૨૮. (૪) પ્રત ૧૯મી સદીની, પ.સં.૨૯, જિ.ચા. પો.૮૩ નં.૨૧૦૨. (૫) સં.૧૮૪૨ માઘ શુ.૧ શનિ લિ. તીર્થસાગરેણ ઉદયપુરે. પ.સં.૪૪-૧૩, ઈડર ભં. નં.૨૦૦.

(૩૨૬૧) હરિકેશી સાધુ સંધિ ૯ ઢાળ ૨.સં.૧૭૨૭ શ્રાવણ શુ.૨ મંગળ

આદિ – સાધ સકલ પ્રણમી કરી, સિવ સાધક પિણ સાધ;
જસુ સેવા સમરણ થકી, રહઇ ન કો અપરાધ. ૧
સોવાગ-કુલનઉ ઊપનઉ, મૂલોત્તર ગુણધાર;
હરિકેસીબલ નામ મુનિ, ભિખૂ ગુણભંડાર. ૨
જીતા ઈંદ્રી પંચ જિણ, સુમતિ પંચ કરિ સંચ;
સુધ સમાધિ વરતઈ સદા, રાગદ્વેષ નહી રંચ. ૩
મનવચકાયા વસિ કરી, સાધુ તણુઇ સંયોગ;
દુખ માહે દીક્ષા ગ્રહી, ભાગો સગલો સોગ. ૪
ટીકામઇ સંબંધ બહુ, કહતાં વધસી ગ્રંથ;
તિણ કારણે જિમ સૂત્રનઈ, ગુણ ગાઈસ નિગ્રંથ. ૫
જાતિમદ કરિ તે હૂયઉ, **હરિકેસી** ચંડાલ;
અનુપમ ઉપસમ આદરી, પંચમહાવ્રતપાલ. ૬
છઠ અઠમ નઇ પારણુઇ, ગયો ગોચરી ગામ;
આયઉ પાડઇ યજ્ઞકઇ, જિહાં છઇ બ્રાહ્મણ ઠામ. ૭

અંત – સિદ્ધિ નિધિ પાંમી સહી, મુઝ વંદના ત્રિકાલ;
ઉત્તરાધ્યયનઇ બારમઇ, અધ્યયનઇ સુવિસાલ;
હરિકેસીબલ મહારિસી, ગુણનિધિ ગુણભંડાર;

નામ થકી નવનિધિ હુવઇ, પહુચાવઈ ભવપાર. ૩

ઢાલ ૯ આયઉ આયઉ સમરંતા.

ગાવઉ ગાવઉ રી **હરિકેસીબલ** ગુણ ગાવઉ,
મહા તપોધન મનસુધ સેતી તે આતમગુણ લાવઉ રી. હ. ૧
એ નિરમલ ગુણ ધ્યાંન વિમલ કહિ, મુઝ મતિ મઈલ કહાવઉ,
ફૂલ સુગંધ કરો તિલ તેલનઉ હોત સુગંધ સુહાવઉ રી. હ. ૨
શ્રી **સુલતાંણ સુમતિ** જિન સાનિધિ, શ્રાવક સબલઉ દાવઉ;
સાર વિચાર અરથ સબ સમઝી, આતમગુણ ઉપજાવઉ રી. હ. ૩
સંવત **સતરઈ સઈ સતાવીસઈ** શ્રાવણ માસ સુહાવઉ,
સુકલ પક્ષ બીજ ભૃગવારઇ, ભણે ગુણિ ભાવન ભાવઉ રી. હ. ૪
સૂરચંદ્ર કીરતિ જગિ જૈસી વાચક વાણિ વતાવઉ;
સુમતિરંગ સાધકે સમરણિ, સુખલાભ નિત પાવઉ રી. હ. ૫

(૧) ઇતિ હરિકેસી સાધુ સંધિ સમાપ્તા. પ.સં.૮–૧૦, સે.લા. નં.૨૧૬૦.

(૩૨૯૨) જંબૂસ્વામી ચોપાઈ ૨.સં.૧૭૨૯ અ.વ.૮ મુલતાન

(૧) પ.સં.૨૯, જિ.ચા. પો.૮૦ નં.૧૯૯૩. (૨) સં.૧૭૭૦ સાગરચંદ શાખા હંસહેમ લિ. સુખસૂરિ રાજ્યે. પ.સં.૨૪, દાન. પો.૧૪ નં.૨૬૦.

(૩૨૯૩) જિનમાલિકા ઢાલ ૭

(૧) પ.સં.૩, ભુવન. પો.૧૨.

(૩૨૯૪) ચોવીશી સવૈયા

(૧) નાહટા સં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૧૯૭–૨૦૨, ભા.૩ પૃ.૧૨૧૫–૧૬.]

૯૨૧. રામચંદ્ર (પાર્શ્વ. હીરાચંદ્ર–ચંદ્રશિ.)

(૩૨૯૫) દ્રવ્યસંગ્રહ બાલા.

મૂલ દિ. નેમિચંદ્રકૃત.

(૧) લ.સં.૧૭૮૭, ગ્રં.૧૧૦૦, પ.સં.૩૭, સે.લા. નં.૧૪૧૭. (૨) પ.સં.૨૫, ભાં.ઇ. સને ૧૮૭૨–૭૩ નં.૧૦૬. [આલિસ્ટઑફ ભા.૨.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૬૨૮.]

૯૨૨. હેમસૌભાગ્ય (ત. સાગરશાખા સત્યસૌભાગ્ય–ઇંદ્રસૌભાગ્યશિ.)

[રાજસાગરસૂરિ સ્વ. સં.૧૭૨૧.]

(૩૨૯૬) રાજસાગરસૂરિ નિર્વાણ રાસ ૭૨ કડી લ.સં.૧૭૨૧ પહેલાં

આદિ – સકલમનોરથપૂરણો, મંડલકેલિનિવાસ
વામાનંદન વંદિઈ, શ્રી **શંખેસર પાસ.** ૧
સિદ્ધારથકુલમંડણો, **ત્રિસલાદે**વિ-મલ્હાર
વર્દ્ધમાન જિનવર જયો, મનવંછિત-દાતાર. ૨
વીરપાટિ ગણધર હુઆ, **સોહમ** પટ્ટ મુણિંદ
સવંસ મુગતામણી, **તપ**ગચ્છ-કુવલય-ચાંદ. ૩
શ્રી **રાજસાગર** સૂરીસરૂ, સુવિદિત-મુનિ-સિણગાર
તેહ તણા નિર્વાણનો, ભણસું રાસ ઉદાર. ૪

અંત – રાગ ધન્યાસી.
શ્રી **વિજયસેન**સૂરિ પટ્ટ પ્રભાકર, **રાજસાગર** સૂરીંદજી,
સકલભટ્ટારક-સિરચૂડામણિ, જગદાનંદન ચંદજી. ૬૮
વિજયમાન તસ પટ્ટ ધુરંધર, અદ્‌ભુત લબ્ધિનિધાનજી,
નાણ-રયણ-રયણાયર ગણહર, **ગોયમ**સામિ સમાનજી. ૬૯
ઉદયવંત જસવંત વિશારદ, સુવિદિત સૂરિ લલામજી,
ભટ્ટરાજ શ્રી **બુ[વૃ]દ્ધિસાગર** ગુરૂ, સોહઈ પાવન નામજી. ૭૦
તસ ગચ્છમંડન વાચક નાયક, **સત્યસૌભાગ્ય** ગુરૂ સીસજી,
ઇંદ્રસૌભાગ્ય વાચકવર રાજઈ, દિનદિન અધિક જગીસજી. ૭૧
હેમસૌભાગ્ય તસ સીસ ઈમ કહઈ, તિહાં લગિં એ ગુરૂ રાસજી,
પ્રતિપો જિહાં લગિં મહિમંડલિ, દિનકર કરિ પ્રકાશજી. ૭૨

(૧) પ.સં.૩–૧૫, વિ.ને.ભં. નં.૩૨૨૮. (૨) સંવત ૧૭૨૧ વર્ષે કાર્તિક સુદિ ૧૩ રવૌ શ્રી ઉસવંશ જ્ઞાતીય શ્રાવિકા પડનાર્થ. પ.સં.૨૧–૯ [૨–૧૯?], લા.ભં. નં.૩૮૪.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૩૩૮–૩૯.]

૯૨૩. તિલકસાગર (સાગરગચ્છ–રાજસાગરસૂરિ–વૃદ્ધિસાગરસૂરિ –કૃપાસાગરશિ.)

[રાજસાગરસૂરિ સ્વ. સં.૧૭૨૧.]

(૩૨૯૭) + રાજસાગરસૂરિ નિર્વાણ રાસ સં.૧૭૨૧ લગભગ

આદિ – **વર્દ્ધમાન** જિનવર પ્રવર, **વર્દ્ધમાન** ગુણગેહ
સકલ લોક-વન સિંચવા અવલ આસાઢો મેહ. ૧
સિદ્ધારથ-નૃપ-કુલતિલો **ત્રિશલા**-માત-મલ્હાર

ચરમ જિનેસર ચિત ધરી રચસ્યું રાસ ઉદાર. ૨
શ્રી **રાજસાગર** સૂરીસરૂ **તપા**ગચ્છનું રાજ
રૂડી પરિં પાલીં સહી, કરી ધરમનાં કાજ. ૩
સુરવરનિં વંદાવવા, જિમ પહુતા ભગવન્ત
તિમ સંખેપિં હું કહું, સુણયો સહુ સજ્જન. ૪

અંત – **વૃદ્ધિસાગર** સૂરીસરૂ રે પ્રતિપો કોડિ વરીસ તો
શ્રી સંઘ ધમ કહિં એ
શ્રી **કૃપાસાગર** કવિરાજનો એ, શિષ્ય દીઇ આસીસ તો. જ. ૫.
ઢાલ ૨૨ મંગલ ગાવિં યુગલીઆ રે – એ દેશી.
શ્રી **વૃદ્ધિસાગર** સૂરીસરૂ રે, **વયરસ્વામિ** અવતાર,
રૂપિં રતિપતિ જીતીઓ રે, ગુણમણિ તણો રે ભંડાર
સૂરીસર મેરે મનિ વસ્યો રે. ૧

*

ઇંદકુંદ દિલ ઊજલૂં રે, મનિ નહી મયલ લગાર
તિલકસાગરસૂર ગિરિ લગિં રે, જવયો ગણધાર. સૂ. ૭

(૧) સં.૧૭૭૪ શાકે ૧૬૩૯ પોશ શુદિ ૪ બુધે લિ. **રાજ**નગર મધ્યે. પ.સં.૧૭–૧૧, ખેડા ભં.૩. (૨) સં.૧૭૨૨ આ.શુ.૩ ગુરૂ ભ. **રાજ**સાગરસૂરિ શિ. પં. **શાં**તિસાગર શિ. ગણિ દયાલસાગરેણ લિ. પ્ર. કા.ભં. છાણી. (૩) ખં.ભં.૧.

પ્રકાશિત : ૧. જૈન ઐતિહાસિક ગૂર્જર કાવ્યસંચય.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૧૮૩–૮૪, ભા.૩ પૃ.૧૨૧૧. કૃતિનો રચનાસમય સં.૧૭૧૫ પછી જણાવેલો, પરંતુ રાજસાગરસૂરિ સં.૧૭૨૧માં સ્વર્ગસ્થ થયા હોવાથી તે પૂર્વે ન હોઈ શકે.]

૯૨૪. મેરુવિજય (ત. વિજયદાનસૂરિ–પંડિત ગોપજીગણિ–રંગ-વિજયગણિશિ.)

(૩૨૬૮) + વસ્તુપાલ તેજપાલનો રાસ ૨.સં.૧૭૨૧ ચૈત્ર શુ.૨ કાનડી વિજાપુરમાં

આદિ – દુહા – રામગિરિ.

સકલ જિનેશ્વર પય નમી, સમરી **સરસ્વતી** માય,
પંચતીથી જિનવર નમું, મનવંછિત સુખ થાય. ૧
આદે **આદિ** જિનવર નમું, યુગલ્યાધર્મ નિવાર;

મરૂદેવિએ જનમીઓ, પ્રથમ જિન અવતાર. ૨

(પછી શાંતિ, નેમિ, પાસ, વીરજિન એ ચારની સ્તુતિ કરી સરસ્વતીની સ્તુતિ કર્યા પછી)

બ્રહ્માણી બ્રહ્મવાદિની, કવિજન કેરી માય,
વાણી આપે નિર્મલી, **વસ્તુપાલ** ગુણ ગાય. ૧૦
વલી **તેજપાલ** એ કયાં હુઆ, કિમ રાખ્યું જગનામ,
ધર્મકરણી શી-શી કરી, કહું માય-તાય તસ ઠામ. ૧૧
ગુજર દેશ સોહામણો, સકલદેશ-શણગાર,
અણિલપુર નગરી તિહાં, ધર્મ તણો આગાર. ૧૨

અંત – તસ પાટે દિનકર દીપતો, શ્રી **હીરવિજયસૂરિ** જગગુરૂ જાણો રે;
સાહ **અકબર** પ્રતિબુઝવી, કીધા જગત્રય આક્ષાણો રે. ૧૨ વી.
સરોવર જલ છોડાવિયાં, છોડાવ્યાં બાન જ લાખો રે;
છોડાવ્યો જગજુઓ, શાહ **અકબર** જગગુરૂ ભાખ્યો રે. ૧૩
શા **કુમરા**-કુલે જાણિયે **નાથીબાઇ**-કુખ-મલ્હારો રે;
શ્રી **વિજયદાનસૂરિ** શિષ્ય કહું, **હીરવિજયસૂરિ** જગત્રય-
આધાર રે. ૧૪
તસ પટ મંદિર સુંદર, શ્રી **વિજયસેનસૂરિ** સવાઇ રે;
જહાંગીર પાતશા પ્રતિબુઝવ્યો, દૂજો **હીરવિજય** કહેવાય રે. ૧૫
તસ પટ્ટ તિલક સમ દીપતો, શ્રી **વિજયતિલકસૂરિ** ગણુધારો રે;
વિજયસેનસૂરી શિષ્ય કહ્યા, **તપ**ગચ્છનો શણગારો રે. ૧૬
હીર જેસંગવચન રાખવા, ઉદયો અભિનવ જાણો રે;
કુમતિ કદાગ્રહ ટાલતો, શ્રી **વિજયતિલકસૂરિ** સુજાણો રે. ૧૭
તસ પટ્ટ સુંદર શોભતા, શ્રી **વિજયઆનંદ** સૂરિરાયો રે;
પ્રાગવંશ પ્રભુ પ્રગટિયો, જેહને નામે નવનિધ થાયો રે. ૧૮
કુમતિ-ગજમદ મર્દવા, આવ્યો કેશરી સુજાણો રે;
હીર-સંતતિ સોહાકરૂ, **તપ**ગચ્છનો એ રાણો રે. ૧૯
વીર **હીર** વચન મન ધરી, બોલે અમૃત વાણી રે;
વિબુધ વાચક સહુ પાએ નમે, શીલ સમતા ગુરૂ વખાણી રે. ૨૦
ગિરૂઆ ગુરૂગુણ અતિઘણા, કવિ એક જીભ કેતા કહેવાય રે;
તસ પાટે ચિરંજીવો ઘણું, શ્રી **વિજયરાજસૂરિ** રાય રે. ૨૧
શ્રી **વિજયઆનંદ** પટોધરૂ, મુખ સોહે પુનિમચંદો રે;

શ્રી **શ્રીમાલી**વંશ શોભતો, શાહ **ક્ષેમા** કેરો નંદો રે. ૨૨
પાટ પટાવલિ મેં કહી, અનુક્રમે ગુણધારી રે;
હવે **તપ**ગચ્છ રાજીઓ, શ્રી **વિજયરાજ**સૂરિ શિણગારી રે. ૨૩
સકલપંડિતશિરોમણિ, નામ જપો સહુ ગુણમાલો રે;
નામે નવનિધિ પામિયે, પંડિ **ગોપજી**ગણિ રસાલો રે. ૨૪
તાસ શિષ્ય શોભા ઘણી, સાધુ તણો શણગારો રે;
વૈરાગી ગુણઆગલો ગણિ, **રંગવિજય** નામે જયકારો રે. ૨૫
તસ પદપંકજ-મધુકરૂ, સેવાનો સુખવાસી રે;
રાસ રચ્યો રલિયામણો, પંડિત **મેરૂવિજય** ઉલ્લાસી રે. ૨૬
૧૭૨૧ સંવત **સત્તર એકવીસ** કહુ, ચૈત્ર શુકલ બીજ સારો રે;
કાનડી વીજાપુર સુખ લહી, રાસ રચ્યો બુધવારો રે. ૨૭
શ્રાવકજન સહુ આગ્રહે મેં, ચરિત્ર રચ્યો રસાલો રે;
લઘુપ્રબંધ **વસ્તુપાલ** તણો, જોઇ રાસ રચ્યો સુવિશાલો રે. ૨૮
ભણે ગુણે જે સાંભલે, તસ ઘર મંગલમાલો રે;
શ્રી **શાંતિ**જિન પસાઉલે, **મેરૂ** પામ્યા લછી વિશાલો રે. ૨૯
વસ્તુપાલ તેજપાલ ગુણ વર્ણવ્યા, તે તો દેવગુરૂનો આધારો રે;
રંગે મેરૂવિજય પ્રભુ વિનવે જિન નામે જયજયકારો રે.

(૧) લિ.૧૮૨૧ આસો વ.૧૦. પ.સં.૪૪-૧૧, લીં.ભં. (૨) જૈસ. ભં. (૩) ચં.ભં. [મુપુગૂહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૪૦).]

(૩૨૬૯) [+] **નવપદ રાસ (શ્રીપાલ રાસ)** ર.સં.૧૭૨૨ આસો સુ.૧૦ ગુરુ પલિયડમાં

અંત – સિંહ કુંઅર ઋષિરાજીઓ મેં ગાયો મનિ ઉલ્લહાસ રે,
ભાવ સહિત વલી વાંદીઇ, મૂઝ દેયો તુમ્હ પાસ રે. ૯૨ ધ.
નવપદમહીમા વર્ણવ્યો, હું કહિતો પામુ પાર રે,
એક જીભ કીમ કહી સકું, એ તો અનંત ગુણભંડાર રે. ૯૩
દુષિયાના દુષ તુ હરઈ, રોગસોગ દુરિ જાય રે;
વિષમ વિરોધ તે જાઈ ઘલી, **નવપદમંત્ર** પસાય રે. ૯૪ ધ.
અનેક જીવ તિં ઉધર્યા, નરનારિની કોડિ રે;
ચઉદપૂરવધર જાણીઇ, સાશ્વતા **નવપદ** જોડિ રે. ૯૫ ધ.
શ્રીમતિ **સીવકુમર** જ જાયો, **જણદાસ** શ્રાવક સાર રે;
કૂંડીક પંગલ ચોર વલી, પુલંદો પુલંદી પામ્યા પાર રે. ૯૬ ધ.

જિનસાસનનો રાજીઓ, નવપદ સમો નહિ કોય રે;
ભાવ સહિત ભાખિ ગુણિં, તે તો સિવપદ પામી સોય રે. ૯૭ ધ.
નવપદ મહિમા કહ્યો, કથા એક એક પિં સારો રે;
રાસ રચ્યો રલીઆમણો, હુ સુખ પાયો હુઉ જયકાર રે. ૯૮
પાટ પટાઉલી દીપતી **તપગચ્છ**નો સણગાર રે;
શ્રી **વિજયદાનસૂરી** હૂઆ, **હીરનામિં** જયજયકાર રે. ૯૯
શ્રી **વિજયદાનસૂરી** સીસ કહ્યા, પંડિત ગોપજી ગુણિરાયા રે;
ગણિ **રંગવિજય** સેવક સદા, **મેરૂવિજય** કવિ ગુણ ગાય રે. ૫૦૦
અધિકું ઉછું મિં જે કહ્યું, તે તો જોયો પંડિતરાયો રે;
તે મુઝ મિછામિ દુક્કડું, હું તો પ્રણમું દેવગુરૂપાય રે. ૫૦૧
સંવત **સસી સાયર** ય **પ્રમાણ**, **નયણ** સંવચ્છર જાણો રે;
આસો સુદિ દસમી ભલી, ગુરૂવારિ રાસ રચાણો રે. ૫૦૨
પલિઅડ પાસ મહીમા ઘણો, સેવ્યો ઢીંઈ સીવપુરી વાસ રે;
રાસ રચ્યો **પલીઅડ** વલી, સેવકની પૂરો આસ રે. ૫૦૩ ધ.

(૧) ઇતિશ્રી નવપદરાસ સંપૂર્ણ સં.૧૭૪૦ વર્ષે શ્રાવણ સુદિ ૫ મંગલવાસરે. પ.સં.૨૩–૧૪, ગુ.વિ.ભં. [હેજીજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૫૭).]

પ્રકાશિત : ૧. પ્રકા. સવાઈભાઈ રાયચંદ.

(૩૩૦૦) + નર્મદાસુંદરી રાસ

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૧૬૦–૬૩.]

૬૨૫. પદ્મચન્દ્રસૂરિ (વ. ત. પાર્શ્વચન્દ્રસૂરિની પરંપરામાં જયચન્દ્રસૂરિના પટધર)

(૩૩૦૧) શાલિભદ્ર ચોઢાળિયું ૬૮ કડી ૨.સં.૧૭૨૧ પાટણ

આદિ – સદગુરૂપાય પ્રણમી કરી રે લાલ, ગાઇસ **સાલિ**કુમાર રે ભોગીસર,
પુન્ન તણઇ વસિ પામીયઇ રે લાલ, માનવનઉ અવતાર રે ભોગીસર પુન.
રૂપઈ દેવકુમાર રે ભોગી. પુન્ન. ૧

અંત – એહવા મુનિગુણ ગાવતાં રે, સફલ હુવઇ અવતાર,
સામલ પાસ પસાઉલઇ રે, શ્રીસિં(સં)ઘનઈ જયકાર. ૬૫
સતર સઇ **ઇકવીસા** સમઇ રે, **પાટણ** નગર પ્રમાણ,
દિનદિન દોલત વાધતી રે, લહીઈ કોડ કલ્યાણ. ૬૬
વડતપગચ્છ જગ જાણીયઇ રે, શ્રી **પાસચંદ** સૂરિંદ
પાટ અનુક્રમ સોભતા રે, શ્રી **જયચંદસૂરિ** મુણિંદ. ૬૭

ગુણ ગાતાં શ્રી શાલ્હના રે, જનમ સફલ કરિ જાણ,
શ્રી પદ્મચંદ્રસૂર વીનવઇ રે, વાણી યહ પરિમાણ. ૬૮

(૧) સં.૧૭૩૩ પોસ સુદિ ૧ સોમે મુનિશ્રી કરણ લિ. બુરહાનપુર મધ્યે સુશ્રાવિકા માણિક વહૂ પઠનાર્થં. પ.સં.૨–૨૧, મુક્તિ. નં.૨૨૫૩. (૨) પં. પુન્યવિજયગણિ પઠનાર્થં. સં.૧૭૫૯નો ચોપડો, પ.ક.૧૨થી ૧૩, જશ.સં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૨૧૬–૧૭.]

૯૨૬. સુરજી મુનિ

(૩૩૦૨) લીલાધર રાસ (ઐ.) સં.૧૭૨૧ પછી

અમદાવાદના સંઘવીએ સૌભાગ્યસાગરગણિના ઉપદેશથી શત્રુંજયનો સંઘ કાઢ્યો હતો; આંચલગચ્છનાયક કલ્યાણસાગરસૂરિ રાધનપુર હતા. અમદાવાદમાં ખાંન કરીને સૂબો હતો, દિલ્લીમાં અકબર બાદશાહ હતો.

આદિ–ઋષભદેવ પ્રણમું સદા, મંગલદાયક દેવ,
સુર અસુર નર વિવિહ પરિ, સારઇ અહનિસિ સેવ. ૧
સાચી દેવી શારદા, આરાધું નિસિદીસ,
રિદ્ધિવૃદ્ધિ સુષસંપદા, દેજ્યો માત્ત જગીસ. ૨
ચૈત્રઈ બોલઈ કોકિલા, સાનિધિ તે સહિકાર,
વચનવિલાસ જિકે કરૂં, તે મુઝ ગુરૂ-ઉપગાર. ૩
કરણી જે ઉત્તમ કરઈ, કલિયુગમ ધનધન્ન,
તેહ તણા ગુણ ગાયસું, સુણુજ્યો હરષિત મન્ન. ૪
લીલાધર લીલા લહિર, ચોપું જેહનું ચિત્ત,
ધરમકૃત્ય નિત્યઈ કરઈ, વાવઈ પરિધલ વિત્ત. ૫
કવણ પિતા માતા કવણ, કવણ દેસ કુણ ગામ,
કરણી તિણી કીધી કવણ, તે સુણુજ્યો અભિરામ. ૬

ઢાલમાં.

*

મુનિ સૂરજી ઈણી પરિ ભણઇ, ચિરંજીવો એહ બાલ.

(કાવ્યનમૂનો)

દિન બાર તિહાંકણિ રહી, સંઘ સજ્યો તતકાલ,
ઉદંડ અટવી ચાલીઉ, વેાલાવા ધરી અસરાલ.
ઉંચા પર્વત સામટા, લાંબા વલી અછેહ,

ગિરિ ગુહવર ગુફા ઘણી, જાણઈ કઈઊ હૂયો મેહ.
ઝરઝરઝર નિઝ્ઝર કરઈ, ષલષલ ષલકઈ નીર,
કોક પિક ટહુટહુ કરઈ, પ્રોષિત મન ધન પીર.
ઠામિઠામિ નદી વહઈ, ઠામિઠામિ વનરાય,
ઠામિઠામિ ચોકી ધરઈ, ઠામિઠામિ વિશ્રામ બનાય.
ગુંજઈ સીંહ સાર્દૂલ ઘણાં, ગુંજઈ ભમર ધમકંતિ,
મોર સોર કરઈ ઘણો, પીછ નૂતન ઝલકંતિ.
શશલા સૂયર સામટા, સામટા મૃગનાં યૂથ,
પેષે નયણાં માંડિનઈ, સહૂઅનઈ મનઈ તિહાં સૂથ.
કાયર હીયાં કમકમઈ, કમકમઈ ચોર ચરટ્ટ,
અણુહાણુઈ પગિ કમકમઈ, ચમચમઈ પગમાં ભરટ્ટ.
સાતમઈ દિન આવીઆ, ઊના નદી મઝારિ,
દીધા ડેરા રંગ સૌં, ઊલટ અંગિ અપાર.

શેત્રુંજથી ઉના, દેલવાડા, અજરા, વહાણથી કોડીનાર, માંગરોલ, પછી ગિરનાર – જૂનાગઢ (તે વખતે મીયાંસાલે દેશધણી હતો), સંખેસર પાસ, માંડલ, વીરમગામ ને ત્યાંથી અમદાવાદ સંઘવી સંઘ લઈ આવ્યા. પછી વૃદ્ધ લીલાધર સંઘવી વાચક સુખલાભ કને સંયમ દીક્ષા લે છે. સ્વર્ગવાસ સંવત ૧૭૧૫ ભાદ્રવા શુદિ ૬ને દિને થયો.

સંવત સતર પનરોતરઇ ભાદ્રવા સુદિ સુવિચાર,
નિર્વાણ લબ્ધિ લાભ નિગ્રંથનો, છઠિ તિથિ શુભ વાર.

ત્યાર પછી લીલાધરના પુત્રે સંઘ કાઢ્યો, સં.૧૭૨૧ માગશર સુદ ૫.

સંઘપતિ લીલાધર તણો પુત્ર પરિવાર સમૃદ્ધ,
દાન પુન્ય ઝાઝા કરઇ, ખરચઈ અનર્ગલ રિધિ.
સંઘ શ્રી ગોડીરાયનો, અર્બુદાચલ પર્યંત,
તીરથ અનેક તિહાં ભેટીઆં ભલા, તે સુણજો એકચીત્ત.
સંવત સતર એકવીસે માગસિર સુદિ સુવિચાર,
તિથિ પંચમી સુભ વાસરે, કીધો સંઘ ઉદાર.

પહેલાં ગોડીપાસ. આ વખતે અમરસાગરસૂરિ વિધિપક્ષના ગચ્છનાયક રાધનપુર. રાણાને દાણ દીધું. પારકરદેશ જોઈ સોઈ ગામ, થરાદ પછી અર્બુદાચલ ચઢ્યા. પાટણ – ત્યાં પંચાસરપાસ ને નારંગપુરો પાસ. અમદાવાદ આવ્યા.

અંત – પુન્ય પ્રતાપી સંઘપતિ આવીઆ રે, અનુક્રમિં અમદાવાદ,
હય વર રથ સૌ પરિવર્યા રે, સહુ કો મનિ ઉલ્લાદ. ૧
પંચ શબ્દાં વાજઇ અતિ ઘણાં રે, ગુણીજન ગાવઇ ગીત,
દાન અનર્ગલ તિહાં આપીઆં રે, રાખી પૂરવ રીતિ. ૨
સાહમાં ભાજન આવ્યા રંગ સું રે, ઉચ્છવ કીધ અપાર,
ભાટ ભોજગ ઇમ ઊચરઇ રે, હુજો જયજયકાર. ૩
સંઘ શ્રી **ગોડી પાર્શ્વ**નો રે **અબુંદાચલ** પર્યંત,
તે સકલ મનોરથ સહૂ ફલ્યા રે, વર્ત્યા અનર્ગલ વિત્ત. ૪
ઘરઘર રંગ-વધામણાં રે, તલીયાં-તોરણ બાર,
કુંકુમના હાથા દીયા રે, સુહાસણ વધાવઇ નારિ. ૫
ઘરિ આવ્યા સજ્જન મિલ્યાં રે, દિનદિન વધતે પડૂર,
સત સ્યાષા સહુ વિસતરો રે, હુયો ચઢતે નૂર. ૬
સંઘપતિ **લીલાધર** તણાં રે, સહુ પુન્યવંત,
દિનદિન દોલત ચઢતી હુજો રે, કવિતા કહઈ એકચિત્ત. ૭

(૧) ઇતિશ્રી લીલાધર રાસ સમાપ્ત. પ.સં.૨૫૫-૧૮, દે.લા. [ટ્રેજે-ભંડાર૩.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૦૬–૦૯. જુઓ સુરસાગર (હવે પછી નં.૯૪૬) વિશેની સંપાદકીય નોંધ.]

૯૨૭. મહિમાઉદય (ખ. જિનમાણિક્યસૂરિ–વિનયસમુદ્ર–ગુણ-રત્ન–રત્નવિશાલ–ત્રિભુવનસેન–મતિહંસશિ.)

[લબ્ધિવિજય કવિના વિદ્યાગુરુ જણાય છે ને તેથી કવિ એક સ્થાને પોતાને લબ્ધિવિજયના શિષ્ય તરીકે પણ ઓળખાવાયા છે. જુઓ આ પૂર્વે ભા.૨ પૃ.૩૧૪, 'સાંબ પ્રદ્યુમ્ન રાસ'ની પુષ્પિકા ક્રમાંક (૫૯).]

(૩૩૦૩) શ્રીપાલ રાસ ર.સં.૧૭૨૨ માગશર (શુ.) ૧૩ ગુરુ જહાંનાબાદમાં

આદિ– દૂહા.
પરઉપગારી પરમ ગુરૂ, તારણતરણ જિહાજ;
પદ પહિલે પ્રણમું મુદા જગનાયક જિનરાજ. ૧
અકલ અમૂરતિ અલખગતિ શિવસુંદર લયલીણ;
સિદ્ધ નમુ સાચે મને, પદ બીજે પરવીણ. ૨
ત્રીજે પદ તે સમરીયે, આચારિજ અતિજ્ઞાંણ;

જિનશાસનમેં જેહની કોઇ ન લોપે આંણ. ૩

અંત – આજ નિહેજો રે દીસે નાહલો એહની દેશી.
ગરૂઆનાં ગુણ મનિ શુદ્ધ ગાઇયે, લહિયે લાભ અછેહ;
ભવસાયર માહેં ભમીયે નહી, સુખ રમીયે શિવગેહ. ૧
સતરે સઇ બાવીસે વચ્છરે મનોહર મગસિર માસ;
તિથિ તેરસ ગુરૂવાર તણેં દિને રચિયો એ મેં રાસ. ૨
આરંભો એ ગઢે **હોસેરોજમેં** પરિહરિને પ્રમાદ;
નગર **જહાનાંબાદ** માંહે થયો પૂરણ સુગુરપ્રસાદ. ૩
સુવિહિત **ખરતરગચ્છ** સોહામણો સુલહીજે સંસાર,
પંચમ ગણધર તણીય પરંપરા અનુક્રમે પાટ ઉદાર. ૪
મોટા મુનિવર જિણરે ગછમેં થયા શ્રી **જિનદત્ત** સૂરીંદ,
શ્રી જિનકુશલ સૂરીસર સારિખા જસુ સેવે જનવૃંદ. ૫
અનુક્રમે પાટે ઉદયો તેહને શ્રી **જિનમાણિક્યસૂરિ**,
પંચનદી સાધી પરગટ જિણે પ્રગટયો સુજસ પંડૂર. ૬
જિણરે પાટે **જિણચંદ**સૂરિજી શ્રી **જિનસિંહ** સૂરીસ,
સૂરિશિરોમણિ શ્રી **જિનરાજજી** વિબુધામેં વાગીસ. ૭
તિણરે પાટે દિનદિન દીપતો યુગવરશ્રી **જિનરંગ**;
આચારિજ **જિણચંદ** સૂરીસરૂ જેહની આણ અભંગ. ૮
શિષ્ય પ્રથમ **જિનમાણિક્ય**સૂરિના **વિનયસમુદ્ર** વખાંણિ;
વડવખતા વાદી **ગુણરત્નજી** જેતહથા જગિ જાણિ. ૯
અંતેવાસી અનુપમ જેહના વાચક **રતનવિસાલ**;
સીસ સગુણ જસુ **ત્રિભુવનસેનજી** દુનિયા માહિ વયાલ. ૧૦
લઘુ ગુરૂભાઈ લાયક જેહના **લબ્ધિવિજય** ઉવઝાય;
કીડીથી મુજને કુંજર કીયો સૂત્રઅરથ સમઝાય. ૧૧
સીસ સકલ શ્રી **ત્રિભુવનસેન**ના મુનિવરશ્રી **મતિહંસ**;
અંતેવાસી **મહિમોદઇ** કહે શ્રો સિદ્ધચક્ર-પ્રશંસ. ૧૨
ચતુર વિચક્ષણ એ જે ચોપઇ બિજણાં બેસી પાસ;
વાંચે ને શ્રોતા વલિ સાંભળે પામે પરમ ઉલાસ. ૧૩

(૧) પ.સં.૮૪–૧૩, રત્ન.ભં. દા.૪૧.

૯૨૮. મહિમાસૂર (આગમગચ્છીય)

(3304) + ચૈત્યપરિપાટી ૫ ઢાળ ૨.સં.૧૭૨૨ શ્રાવણ ૩ ગુરુ

તીર્થોની યાત્રા અમદાવાદથી કરી ગુજરાત અને મારવાડનાં મંદિરોમાંની બિંબસંખ્યા ગણાવી છે. એકંદર ૧૯૦૫૨ છે.

આદિ – ઢાલ – ગિરથી નદીઆં ઉતરિ રે લેા એ દેશી.

શ્રી વાગેશ્વરી વીનવું રે લેા, કહિસું જિનગુણગ્રામ રે; સાહેલી.
રથ મોટાં માનીઇ રે લેા, જોવાં ઠામોઠામિ રે, સા. ૧
પ્રણમું હું પરમેસરૂ રે લેા, રાજનગરથી માંડિ રે, સા.
સંખ્યા કહું જિનબિંબની રે લેા, અંગથી આલસ છાંડિ રે. સા.૨

અંત – કાપ્રેડી બેહું મંદિરિં રે લાલ, પંચોત્તરી જગદીસ રે, ૨–૭

*

સંવત **એકવીસ** ભેટીયા, ભયભંજન ભગવંત. ૫–૬
સાહ **સૂરચંદ**ના સંઘમાં લેાક ઘણા દાતાર,
સૂર ધીર ગ્યાંની ભલા કરતા પરઉપગાર. ૫–૭
ભવિજનના આદર થકી સદ્ગહિણા દિલ માંહિ;
આગમગચ્છપતિ ગુણનિલુ શ્રી **મહિમા** ગુણ ગાય. ૫–૮
ભણિ ગુણિ જે સાંભળિ સીઝિ વંછિત કાજ;
યાતર સફલી તેહની પ્રણમિ શ્રી જિનરાજ. ૫–૯
વિજય શ્રી જિનરાજની કીરતિ દેસ મઝારિ;
સૂર ધીર ગ્યાંની ભલા વાંણી અમૃતધાર. ૫–૧૦
બાવીસિ શ્રાવણ પખિ ત્રીજ ભલી ગુરૂવાર;
ગેાડીમંડણ ધ્યાંનથી રિદ્ધિવૃદ્ધિભંડાર – શ્રી સંઘનિ જયકાર. ૫–૧૧

પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન તીર્થમાળા સંગ્રહ પૃ.૫૭–૬૧.
[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૧૯૫–૯૬.]

૯૨૯. વીરવિમલ (ત. સિંહવિમલ કવિ–લાભવિમલ–માનવિજયશિ.)

(૩૩૦૫) ભાવીની કર્મરેખ રાસ ૨.સં.૧૭૨૨ શ્રા.વ.૫ રવિ જુરહાનપુરમાં

અંત – કાંઇક કવિજનકેલવણિ, કાંઇક શાસ્ત્રવિચાર;
કાંઇક ગુરૂમુખ સાંભળી, બેાલ્યા બેાલવિચાર. ૨૫

ઢાલ રાગ ધન્યાસી.

શ્રી મનમેાહન મૂરતિ, દેખતહીં લય લાયઉ,

અરહાનપુરમંડન વામાનંદન, પામી તાસ પસાયો રે,
મેં આજ પરમ સુખ પાયો. ૨૬
વીર પરંપર હીરવિજય ગુરૂ, સાસન સોય ચઢાયઉ,
હેમસૂરિ જિમ રાય પ્રતિબોધી, જિનશાસન દીપાયો રે. મેં. ૨૭
તાસ પટોધર વિજયસેનસૂરિ, જગિ જસવાદ સવાયો;
વાદવિવાદ દિલ્લીપતિ આગેં, પંડિત સકલ સરાવ્યઉ રે. ૨૮
દેવ તણીં પરિ વિજયદેવ ગુરૂ, મહિમંડલિ પૂજાયઉ;
મુઝ મનમોહન સૂરિસિરોમણિ રૂપાઈ માતા જાયો રે. ૨૯
કલિયુગિ કલ્પતરૂ સમ પ્રગટયો, વિજયપ્રભ સૂરિરાયો;
જંગમ તીરથ સંપ્રતિ ગૌતમ, મનમથ હારિ મનાયઉ રે. ૩૦
તાસ ગચ્છિ ગિરૂઆ ગુણસાયર, સીંહવિમલ કવિરાજ,
પંડિત લાભવિમલ ગુણમંડિત, ગુરૂ ગુણરાજિ વિરાજઇ રે. ૩૧
યુગ્મ[૨] નયન[૨] મુનિ[૭] ચંદ્ર[૧] અંક વામ ગતિ જાણી,
શ્રાવણ વિદિ પંચમિ રવિવારઇ, ઉલટ મન માંહિ આણી રે. ૩૨
વિબુધાવતંસક માનવિજય વર અમૃત વાણિ સુહાયા,
તાસ પ્રસાદ લહી તસ સેવક, વીરવિમલ ગુણ ગાયા રે.
મઈ આજ પરમ સુખ પાયા. ૩૩

(૧) ઇતિ શ્રી ભાવિની કર્મરેષ રાસ સંપૂર્ણઃ શ્રીરસ્તુ સં.૧૭૨૨ વર્ષે કાર્ત્તિક વદિ ૧૩ શુક્રવાસરે સકલપંડિતપરંપરાપુરંદર પંડિત શ્રી ૫ શ્રી માનવિજયગણિ શિષ્ય ગ. વીરવિમલેન લિખિતં સુશ્રાવિકા કેસરદે પઠનાર્થં. શ્રીરસ્તુ લેખકપાઠકયોઃ શ્રીઃ. ૫.સં.૩૬-૧૫, ગુ.વિ.ભં.

(૩૩૦૬) જંબૂસ્વામી રાસ

(૧) રત્ન.ભં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૧૯૬-૯૭.]

૯૩૦. વિનીતકુશલ (ત. સુમતિકુશલ-વિવેકકુશલશિ.)

(૩૩૦૭) + શત્રુંજય તીર્થયાત્રા ૭ ઢાલ સં.૧૭૨૨ યાત્રા કરી

જૂનાગઢવાસી સંઘવી સહસકિરણના સાત પુત્રો પૈકી રાજસીએ સં.૧૭૨૨ના આસો સુદ ૧૦ના દિને 'સંઘવી' તિલક કરાવી પૌષ વદિ ૧ ને ગુરુના દિને સિદ્ધાચલનો સંઘ કાઢયો હતો. તે સમયે જૂનાગઢમાં નવાબ સરદારખાન રાજ્ય કરતો હતો. રાજસીના આ સંઘ સાથે દીવ, પ્રભાસપાટણ, વેરાવળ તથા પોરબંદરના સંઘો સાથે મળી ગયા હતા.

આ સંઘ વડાલ થઈ રાણપુર આવ્યો ત્યારે ત્યાં ઘોરાજી અને મઝેવડીના સંઘ પણ ભેગા થયા. પછી બધો સંઘ પાલીતાણે આવી પહોંચ્યો. તે વખતે સંઘવીએ બોલાવવાથી વિજયપ્રભસૂરિ ૧૫૫ સાધુ સાથે પાલીતાણે પધાર્યા હતા.

આદિ – દૂહા.

સરસતિ માય મયા કરી, આપો વચનવિલાસ;
શ્રી **શત્રુંજય**ગિર તણું, તવન કરૂં ઉલ્લાસ. ૧
શ્રી **શત્રુંજય** એહવું, જપતાં પાપ પુલાય;
તો જાત્રા કરતાં થકાં, પુન્યભંડાર ભરાય. ૨
શ્રી **શત્રુંજય** સંઘપતી, થયા થાસઈ અનેક,
પણિ પંચમ આરઇ અધિક, રાખી સંઘવી ટેક. ૩
સાંભળતાં ગુણ તેહના, હોઈ લાભ અપાર,
શેત્રુંજ તીરથ સંકથા, કરતાં સુલભ સંસાર. ૪

અંત – સંવત **સત્તર** સાર **બાવીસમાં**, જાત્ર જુગતિ કરી એ વરષઈ,
જંગમ તીરથ જૈનશાસનપતી, વંદીયા **વિજયપ્રભ**સૂરી હરષઈ. ૬૮

કલસ.

ઇમ સ્તવ્યો સ્વામી મુગતિગામી **ઋષભ** જિનવર સંકરો,
શ્રી **વિજયપ્રભ** સૂરિંદ સાહિબ સંપ્રતિ **ગોયમ** ગણુધરો;
તસ ગચ્છિ પંડિત **સુમતિકુશલ** શિષ્ય **વિવેકકુશલ** વિબુધવરો,
વિનીતકુશલ કહઇ **શેત્રુંજ**મંડણ આનંદ મંગલ જયકરો.
સંઘ ચઉવિહ સુખકરો. ૬૯

પ્રકાશિત: ૧. પ્રા.તી.સં. પૃ.૧૫૯થી ૧૬૫.

(૩૩૦૮) + શત્રુંજય સ્ત. સં.૧૭૨૨ માહ સુદ ૫ યાત્રા કરી

આદિ – રાગ કાફી.

સકલ તીરથમાં મૂલગો રે લાલ, **શેત્રુંજ** તીરથ સાર, મન મોહ્યો રે.
સિદ્ધ અનંતા ઇહાં હુયા રે લાલ, એહનો મહિમા અપાર, મન મોહ્યો રે
શેત્રુંજ સેવો ભવિજના રે લાલ. ૧

*

સંવત **સત્તર બવીસની** રે લાલ **માહ સુદિ પંચમી** સાર, મન.
સંઘ સાથિં જાત્રા કરી રે લાલ, સફલ કર્યો જંવાર. મન. ૬

અંત – સુમતિકુશલ પંડિત તણો રે લાલ, **વિનીતકુશલ** કહઇ સીસ, મન.

સેત્રુંજમંડણ માહરી રે લાલ, પૂરો મનહ જગીસ, મન. ૧૫
[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૦૪-૦૬.]

૯૩૧. રાજલાભ (વા. હીરકીર્તિ-રાજહર્ષશિ.)

(૩૩૦૯) ભદ્રનંદ સંધિ ૨.સં.૧૭૨૩ પો.શુ.૧૫ સોમ

(૧) રાજલાભ શિ. લિ. પ્રતિ ૧૮મી સદીની, પ.સં.૬, જિ.ચા. પો.૮૧ નં.૨૦૨૧.

(૩૩૧૦) દાનછત્રીસી ૨.સં.૧૭૨૩ માહ વદ ૨ સોમ

અંત – સંવત **સતરહ સૈ તેવીસે**, માહ બહુલ તિથિ બીજજી
વાર સોમ એ દાનછત્તીસી, સમકિતતરૂનો બીજજી. ૩૪
વાચક **હીરકીરત** વડભાગી, જ્ઞાનક્રિયા-ગુણધારીજી
તાસુ સીસ **ગુણહરષ** સોભાગી, મનિ હર્ષ મતિસારજી. ૩૫
તાસુ પસાયે **દાનછત્તીસી**, પભણે **લાભ** એમજી
ભણે સુણે જે ભવિ ભાવે, રલી રંગ સુખખેમજી. ૩૬

(૧) પ.સં.૨૧[?], કમલમુનિ. (૨) પ.સં.૧, દાન. પો.૩૧ નં.૮૮૯.

(૩૩૧૧) ધન્નાશાલિભદ્ર ચોપાઈ ૨.સં.૧૭૨૬ આ.શુ.૫ વણાડ ગામે

(૧) સં.૧૮૮૬ માધવ શુ.૧૦ **દાનસાગર** લિ. પ.સં.૩૦, દાન. પો. ૧૪ નં.૨૭૩. [ડિકેટલોગભાઇ વો.૧૯ ભા.૨.]

(૩૩૧૨) વીર ૨૭ ભવ સ્ત. ગા.૨૯ ૨.સં.૧૭૩૪ ભા.

આદિ – પાય પ્રણમું રે **મહાવીર** સાસનધણી,
ચઉવીસમો રે સિવસુખદાયક સુરમણી. ૧

અંત – **સતરઈ સઇ ચઉત્રીસમઇ** રે લાલ, ભાદ્રવ માસ ઉલ્હાસ સુ.
મહાવીર મઇ ભેટીયા રે લાલ, સફલ ફલી મુઝ આસ. સુખ. ૨૮
ઇમ સ્તવ્યઉ જિનવર સયલસુખકર માત **ત્રિશલા**નંદનો,
શુભ સીંહલંછણ વરણ કંચન ભવિયજન-આનંદનો.
વા. **હીરકીરતિ** સીસ વાચક **રાજહર્ષ** સુપસાવ એ,
રાજલાભ સેવ્યાં સદા જિનવર સુખસંપદ પાવએ. ૨૯

(૧) સં.૧૭૩૪ કાર્તિક સિત ૧૩ દિને **રાજલાભ** લિખિતં. યતિ જયકરણ, બિકાનેર. [કવિની સ્વલિખિત પ્રત.]

(૩૩૧૩) ગોડી છંદ ગા.૨૮ ૨.સં.૧૭૬૫ શ્રા.શુ.૭ કેલા ગ્રામે રાજસુંદરને આગ્રહે

(૩૩૧૪) સ્વપ્નાધિકાર ગા.૨૩ ૨.સં.૧૭૬૫ શ્રા.શુ.૭ કેલા ગ્રામે રાજ-

સુંદરના આગ્રહે

(૩૩૧૫) ઉત્તરાધ્યયન ૩૬ ગીત

વિનય કરેજો સાધો વિનય કરેજો, મનમઇ નવિ અભિમાન ધરે જો.
સન્જોગ અભ્યંતર બાહ્ય મુંકે જો, અનગાર ભિકખુ મ વિનય ચૂકેજો. ૧

*

ઉત્તરાધ્યયનમઇ પ્રથમ અધ્યયનઇ, વિનયમારગ પ્રકાસ્યઉ સહુનઈ;
વાચક **રાજહર્ષ** તસુ સીસ, **રાજલાભ** પ્રભણઇ સુજગીસ. ૨૧

(૧) ત્રણ ગીતનાં બે પત્ર, યતિ જયકરણ, વિકા.

(૩૩૧૬) વીશી

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૨૩૨-૩૩. 'વીર ૨૭ ભવ સ્ત.'ની રચનામિતિ કા.શુ.૧૧ દર્શાવેલી, પરંતુ કાવ્યમાં ભાદરવાનો સ્પષ્ટ ઉલ્લેખ છે. લેખનમિતિ એ જ વર્ષની કા.શુ.૧૩ હોવાથી કંઈક ગેરસમજ થઈ લાગે છે. પણ ચૈત્રી વર્ષ હોવાનું માનતાં કશી મુશ્કેલી રહેતી નથી.]

૯૩૨. મેઘવિજય (ત. વિવેકવિજય-માણિક્યવિજયશિ.)

(૩૩૧૭) મંગલકલશ ચોપાઈ ૨.સં.૧૭૨૩ (શશિ મુનિ નયન ભુવન) વેલાઉલમાં

(૧) પ.સં.૨૫, કવિની સ્વલિખિત, જય. પો.૧૩.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૨૧૫. ૨.સં.૧૭૨૧ દર્શાવેલો, પરંતુ સંવતદર્શક શબ્દોનું અર્થઘટન ૧૭૨૩ જ થાય.]

૯૩૩. ધર્મમંદિરગણિ (ખ. જિનચંદ્રસૂરિ-ભુવનમેરુ-પુણ્યરત્ન-દયાકુશલશિ.)

આ કવિએ જિનસાગરસૂરિના રાજ્યમાં સં.૧૭૧૫માં લખેલી પ્રત ડે.અ.ભં. ભાવનગર (વે. નં.૮૫), અને તેમના ગુરુ દયાકુશલગણિએ તેમના માટે સં.૧૭૨૧માં લખેલી પ્રત પણ તે ભંડારમાં (વે. નં.૫૬) છે.

(૩૩૧૮) શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથ બૃહત્સ્તવન ૨.સં.૧૭૨૩

અંત – સાચો સાહિબ **પાસજી** રે મત મૂંકો રે મનથી ઉતાર,
મયા કરી મહિમાનિલો રે એ વિનતિ અમ વારવાર. સા.
સંવત રાંમ વષાંણીયે **કર તુરગ ભૂમિ** સુનંણુ,
ચૈત્રની પૂનિમ શુભ દિને, મૈ ભેટચા રે જેહની બહુ આંણુ. સા.
વાચનાચારિજ જાણીયે, વર **દયાકુસલ** ઉલ્લાસ,
મુનિ **ધરમંદિર** ઇમ કહૈ, આપેજ્યો હો સિવસુખ-વરવાસ. સા.

(૧) સંવત ૧૮૧૮ વર્ષે મિતી કાર્તિક વદિ ૩ લિષતં **સિદ્ધરંગેન.** છેલ્લું પાનું, ક.મુ.

(૩૩૧૯) મુનિપતિ ચરિત્ર ૪ ખંડ ૬૫ ઢાળ ૧૨૦૦ કડી ૨.સં.૧૭૨૫ પાટણમાં

આદિ – શ્રી જિનાય નમઃ

શ્રી **સંએસર** સુખકરૂ, નમતાં નવે નિધાન,
વિઘનવિડારણ વીરવર વસુધા વાધ્યો વાંન. ૧
સંપ્રતિ સાસન-સુરમણિ, જગ જંપે જસવાસ,
વરદાઇ **વર્ધમાન** જિન, દિનદિન પૂરે આસ. ૨
દીક્ષાતિદાતા કર **દયાકુશલ** ગુરૂ ગુણખાંણિ,
સાંનિધિ કરી સુપસાંઉ ધરી, આપો અદભૂત વાણિ. ૩
ચરિત રચ્યો **મુનિપતિ** તણો, હરષૈ **હરિભદ્રસૂરિ**,
તિણથી અરથ લહી કરી, રચતાં પાતિક દૂરિ. ૪
ચ્યાર કષાય જે ચૌગણા, દમતાં દોહિલા હોઇ,
લોભ અઢારઉં પિણ અધિક, **દશવૈકાલિક** જોઇ. ૫
અપરંપર એ લોકમે, લોભ લહરિ દરિયાવ,
ધન તે નર જે ઊતરે, પાંમી જિનધર્મનાવ. ૬
લોભ થોભ લાભે નહી, જગ માંહે જન કોઇ,
નિરલોભી નિરભીક મુનિ, **મુનિપતિ** ગાવું સોઇ. ૭

અંત – ઢાલ ૧૯મી રાગ ધન્યાસિરી. પાસ જિણંદ જુહારીયે એ **દેશી.**

ચૌપાઇ કીધી ચૂપ સું, મૈ **મુનિપતિ** ચરિત્ર તે જોઇ રે,
ઉછુંઅધિકું જે કહ્યું, તસુ મિચ્છામિ દુક્કડ હોઇ રે.
ભણતાં ગુણતાં ભાવ સું, વલિ સુણતાં સંપતિ આવે,
દુખ-દુરમતિ દૂરે ટલે, ઘરિઘરિ મંગલમાલા પાવે. ૬
શ્રી **જિનધરમ** સૂરીસરૂ, જસુ દરસણ હીયડો હીસે રે,
તસુ રાજે સંબંધ રચ્યો, સંવત **સતરે** પંચવીસે રે. ૭
પાટણ માંહે પરગડો શ્રી **વાડી પાસ** વિરાજે રે,
તસુ સાંનિધિ ચોપાઇ રચી, ચતુરાને કંઠ છાજે રે. ૮
શ્રી **ખરતર**ગચ્છ પરગડા, યુગપ્રધાન શ્રી **જિનચંદા** રે,
ભુવનમેરૂ તસુ શિષ્ય ભલા, પંડિતજનમનઆણંદા રે. ૯
વાચનાચારિજ ગુણનિલો શ્રી **પુણ્યરત્ન** કહીજે રે,
તાસ શિષ્ય વાચકવરૂ શ્રી **દયાકુશલ** સલહીજે રે. ૧૦

તાસ સીસ પંડિતવર મુનિ **ધરમમંદિર** ઉલ્લાસો રે,
કીધી ચોપાઇ ચાહ સું, વાચતાં લીલવિલાસો રે. ૧૧
આરે ખંડે ચોપાઇ પૈસઠિ ઢાલે પરધાનો રે,
જયસમુદ્રની હુંસ સું, મુનિ થુણતાં નવેય નિધાનો રે. ૧૨

(૧) પ.સં.૪૪-૧૫, રત્ન.ભં. દા.૪૫ નં.૧૪. (૨) પ.સં.૩૬-૧૭, મો.સેં.લા. (૩) પ.સં.૧૭(૧૮)-૧૯, અપૂર્ણ, ગો.ના. (૪) સંવત ૧૮૩૮ મિગસિર સુદિ ૧૨, સર્વગાથા ૧૨૦૦, પ.સં.૩૬-૧૬, અનંત. ભં.૨. (૫) ભાં.ઇ. સન ૧૮૯૧-૯૫ નં.૧૫૫૨. (૬) સં.૧૮૦૮ ચૈ.વ.૮ **મરોટ** મધ્યે **સુખહેમ** લિ. પ.સં.૨૯, જિ.ચા. પો.૮૧ નં.૨૦૫૨. (૭) સં.૧૮૩૨ જે.શુ.૧૧ **ભીમરાજ** લિ. પ.સં.૪૦, જય. પો.૬૬. (૮) સં.૧૮૩૫ જે.વ. ૮ શુક્રે **બીકા**નેરે. પ.સં.૪૯, બિકાનેર વ.ભં. પો.૧૦ નં.૬૬. (૯) સં. ૧૮૪૬ વૈ.વ.૧૪ બુધે લિ. **રાધનપુરે આદિ**નાથ. પ.સં.૪૮-૧૪, વી.ઉ.ભં. દા.૧૯ પો.૪. (૧૦) સં.૧૮૫૩ ચૈ.વ.૮ **સાડવા** પન્ના લિ. પ.સં.૪૧, રામ. પો.૨. (૧૧) સં.૧૮૫૭ ચૈ.શુ. શુક્રે **ગેહરસર** મધ્યે. પ.સં.૩૭, દાન. પો.૧૩ નં.૨૪૨. (૧૨) પ.સં.૪૪, કૃપા. પો.૪૫ નં.૮૦૦.

(૩૩૨૦) જંબૂ રાસ ૨.સં.૧૭૨૯ મુલતાનમાં

(૧) પ.સં.૧૭-૧૭, રાજકોટ મોટા સંઘનો ભં.

(૩૩૨૧) દયાદીપિકા ચોપાઈ ૨.સં.૧૭૪૦ મુલતાનમાં

આદિ – ચિદાનંદ ચિત્તમેં ધરી પ્રણમું **પાસ** જિણંદ,
જગઉપગારી જગગુરૂ, જ્યોતિરૂપ સુખકંદ. ૧

અંત – **પારસનાથ** પસાઉલે, શ્રી **મુલતાણ** નગર મઝારો રે,
શ્રાવક જિહાં સુખીયા વસૈં, અધ્યાતમજ્યાંન-વિચારો રે. શ્રી.૧૯
વર્દ્ધમાંન વારૂ સુષી નવલષો ભાવભેદ-જાણો રે,
ભણસાલી મીઠૂ ભલા, ઘરમઘોરી નિજકુલ-ભાણો રે. શ્રી.૨૦
આદેશ તાસ લહી કરી, જીવજતનાનેં અધિકારો રે,
ચોપઈ કરી **દયાદીપકા, શિવ ગ્રંથ**નો લેષ વિચારો રે. શ્રી.૨૨
સંવેગગચ્છના રાજીયા, ભટ્ટારક શ્રી **જિનચંદ્ર** રે,
ભુવનમેરૂ તસુ શિષ્ય ભલા, **પુણ્યરતન** વાચક આણંદો રે.શ્રી.૨૨
તાસ સીસ વાચકવરૂ, શ્રી **દયાકુસલ** કહીજૈ રે,
ધરમમંદિરગણિ ઇમ કહૈ, જિનધરમથી સુખ લહીજૈ રે. શ્રી.૨૩

સતરેં સેં ચાલીસૈ વરસેં રચીયો ધરમધ્યાંન અંગ એહો રે,
નિવૃત્તિપણો નિશ્ચલ ધરેં, ત્યાંની નર ધનધન તેહો રે. શ્રી.૨૪
જીવદયા જગમેં વડી, સહુ પ્રાંણીનેં સુખદાઇ રે,
જીવદયાધરમ કીજતાં, દિનદિન ઘર હોત વધાઇ રે. શ્રી.૨૫

(૧) ઇતિશ્રી દયાદીપકા ચોપાઇ સમાપ્તાનિ. લિષતં પૂનમ્યા રૂપચંદ રતલામ નયરે થાવર્યા બજાર મધ્યે સ્થાન સંવત ૧૯૧૪ પોષ વદ ૧૪. પ.સં.૪–૧૮, આ.ક.ભં. (૨) પ.સં.૬–૧૩, ડે.ભં. દા.૭૦ નં.૧૧૮. (૩) સં.૧૭૪૬ માધ વદ ૫ અર્કવાસરે રાજદ્રંગે (અમદાવાદમાં) તપગચ્છે ભ. હીરરત્નસૂરિ શિ. લબ્ધિરત્ન શિ. મહો. સિદ્ધિરત્ન શિ. પં. મેઘરત્ન શિ. અમરરત્ન શિ. ઉદયરત્નેન લિ. આત્માર્થે. પ.સં.૫–૧૫, ખેડા ભં.૩. (૪) પં. ખિમાવિજયગણિના લિ. સં.૧૭૮૧ જ્યેષ્ટ ૧. વિ. વી. રાધનપુર.

(૩૩૨૨) + પ્રબોધચિંતામણિ અથવા **મોહ વિવેકનો રાસ** ૬ ખંડ ૭૬ ઢાળ ૨.સં.૧૭૪૧ માગશર શુ.૧૦ મુલતાનમાં

જયશેખરસૂરિએ 'પ્રબોધચિંતામણિ' ગ્રંથ સંસ્કૃતમાં રચ્યો છે કે જેનું ગૂર્જર ભાષામાં અવતરણ પોતે જ 'ત્રિભુવનદીપક પ્રબંધ' નામથી કર્યો છે. આ પૈકી સંસ્કૃત ગ્રંથના વિસ્તાર રૂપે સુંદર ભાષામાં ધર્મમંદિરે પ્રસ્તુત રાસ રચ્યો છે. જયશેખરસૂરિ જુઓ આ પૂર્વે ભા.૧ પૃ. ૪૬ તથા 'ત્રિભુવનદીપક પ્રબંધ' જુઓ આ પૂર્વે ભા.૧ પૃ.૪૭.

આદિ – દૂહા.

ચિદાનંદ ચિત્તચાહ શું, પ્રણમું પ્રથમોલ્લાસ,
તેજતમસ જીત્યાં જિણે, લોકાલોકપ્રકાશ. ૧
ગુણ અનંત ગુરૂજન તણા, દયાકુશલ ભંડાર,
જ્ઞાનદાન દીયે જિકે, તે પ્રણમું સુખકાર. ૨
જ્ઞાન વડું સંસારમાં, જ્ઞાનજ્યોતિ જગમાંય,
જ્ઞાનદેવ દિલમાં ધરૂં, જ્ઞાન કલ્પતરૂછાંય. ૩
અનંત સિદ્ધમાં જ્યોતિ એ, સાધારણ મહાધામ,
મુનિ મનપંકજમાં ધરે, સારે વંછિત કામ. ૪
જ્ઞાની પણ વચનેં કરી, કહી ન શકે જસુ પાર,
આતમ અનુભવ શું લહે, ચિદાનંદ વિસ્તાર. ૫
કર્મજનિત બહુ વર્ગણા, ફિર રહી છે જસુ પાસ,

પણ તેહને લાગે નહિં, જ્યું રવિ વાદલરાસ. ૬
પુણ્યપાપથી એ નહિં, અનુપમ જ્યોતિ અભંગ,
જન્મ કહ્યો જોગીસરે, ઉદાસીનતા સંગ. ૭
ચંદ્ર દીપ મણિ ભાનુની, જ્યોતિ દેશથી હોય,
જડતા દાહકતા તિહાં, ઇહાં કલંક ન કોય. ૮
ભોગ માંહિ વસતાં થકાં, પહોંચાડ્યા ઇણ પાર,
કોડ વર્ષ કષ્ટે કરી, ન તર્યા બહુ સંસાર. ૯
કામક્રોધ ન રહે તિહાં, જિહાં જાગી એ જ્યોત,
બાળબુદ્ધિ જાણે નહિં, ભવજલતારણ પોત. ૧૦
નાદવાદ તપ મૌન ધર, આસન આશનિરોધ,
ઇણ શું નર લાભે નહિ, સ્વાભાવિક એ બોધ. ૧૧
નમો **નમો સરસ્વતિ** ભણી, કર્મ અલુખતા દૂર,
નાભિપુત્ર **બ્રહ્મા** થકી, ઉપની અનુપમ નૂર. ૧૨
નિર્મલ માનસસર વસે, અવર મૂકી પરિવાર,
હંસ કેલિ ત્યાં નિત કરે, **સરસ્વતિ** વાહન સાર. ૧૩
તે **સરસ્વતિ** આતમ નિકટ, વહે રહે નિશદીશ,
અવર કોઇ જાણે નહિ, ઇક જાણે યોગીશ. ૧૪
નીચગમન પાષાણ બહુ, જડતા જાલ પ્રકાર,
અવર નદીદૂષણ ઘણાં, એ નિર્મલ નિરધાર. ૧૫
જીનવાણી **સરસ્વતિ** કહી, બીજી **સરસ્વતિ** નાંહિ,
ભવ્ય લોક હિતકારિણી, જયવંતી જગ માંહિ. ૧૬

ઢાલ ૧લી

નમણી ખમણી ને મનગમણી એ દેશી.

શ્રી **જયશેખર** આખે સુરિન્દા, સુણજો રોચક ભવિજનવૃંદા,
અધ્યાતમનો એ અધિકાર, મીઠો માનું અમૃતધાર. ૧
મૂરખ મોહદશામાં રાચે, લૌકિક ચતુર કથા કરિ માચે,
કહી પરને જ્ઞાન દિખાવે, આપપ્રબોધમાં કબહું નાવે. ૨
પઢિ ગુણ ગ્રંથ વડાઇ પાઇ, શાન્તિદશા મનમેં કછુ નાંઇ,
જ્યું ભદ્રક ગજમોતી ધારે, પણ તેહના ગુણફલ ન વિચારે. ૩

અંત – **પ્રબોધચિંતામણિ** ગ્રંથ પ્રસિદ્ધો. શ્રી **જયશેખર** કીધોજી,
મોહવિવેક તણા અધિકારા, ગિર્વાણ વાણી સારાજી. ધન. ૧૦

મંદમતિ જે મનમેં આણે, આલસ પણ અંગ આણેજી,
તિણે એ ઢાલા-ભાષા-પ્રબંધે, ભવિજનને સુખ સંધેજી. ધન. ૧૧
શ્રી જિનધર્મ સૂરીશ્વર રાજે, દિનદિન અધિક દિવાજેજી,
આદેશ તાલ લહી ચોમાસા, કીધી ધર્મ-ઉલ્લાસાજી. ધન. ૧૨
શ્રી સુલતાન નગરમેં સોહે, પાર્શ્વનાથ મન મોહેજી,
તાસ પસાયે ચોપાઇ કીધી, મંગલમાલા પ્રસીધીજી. ધન. ૧૩
નવલષા વર્ધમાન વિખ્યાતા નેમિ ધરમ સાંત જ્ઞાતાજી,
ભણસાલી મિઠ ધર્મધારી, સૂરિજ સુત સુષકારીજી. ધન. ૧૪
અધ્યાતમ શૈલી મન લાઇ, સુખાનંદ સુખદાઇજી,
ધર્મધુરંધર શ્રાવક સંગે, વાધે જ્ઞાન સુરંગેજી. ધન. ૧૫
ઉદ્યમ આદર એહયો જાણી, એ રચના મન આણીજી,
લાભ થયો મુઝને ધર્મધ્યાના, ભાંવજનને વધ્યો જ્ઞાનજી. ધન. ૧૬
સત્તર સેં એકતાલે વર્ષે, ઉજ્જવલ પક્ષ શુભ દિવસેજી,
માગશિર દશમી સ્થિર શુભ યોગા, ચૌપાઇ થઇ સુપ્રયોગાજી. ધન. ૧૭
વડવખતી ખડતરગણ-ઈંદા, યુગવર શ્રી જિનચંદાજી,
ભુવનમેરૂગણિ સુમતિ સુરંગા, પુજ્ય તણા શીષ ચંગાજી. ધન. ૧૮
પુણ્યરત્ન વાચક પરધાના, તાસુ તિષ્ય બહુ નામાજી,
દયાકુશલ પાઠક પદધારી, સુવિહિત સાધુ વિહારીજી. ધન. ૧૯
તસુ શિષ્ય ધર્મમંદિર ગુણ ગાવે, ચઢતી દોલત પાવેજી,
૩૫ રત્ન સુખ સંપતિ વાધે, જો જિનધર્મ આરાધેજી. ધન. ૨૦
સુણતાં ભણતાં પાપ પલાવે, જ્ઞાન કલાદિક પાવેજી,
જે નર હોશે જાણ પ્રવીણા, તે ઈણ અધિકારે લીણાજી. ધન. ૨૧

*

છ ખંડે કરી ચોપાઇ દીપે, મિથ્યા ભાવને જીપેજી,
આત્મદર્શી અર્થ કરેશી, આનંદ અંગ મહેસીજી. ધન. ૨૫
ભાવભક્તિ કરી ભવ્વાજન ભણસે, જે કોઇ આવી સુણસેજી.
ધર્મમંદિર કહે એ પરધાના, આપે નવેઈ નિધાનાજી. ધન. ૨૬

(૧) સં.૧૭૮૦ ભા.શુ.૧૦ સુલતાણ મધ્યે જિનસાગર શિ. દયારત્ન શિ. દેવીદાસ લિ. પ.સં.૭૦, દાન. નં.૬૬૧. (૨) અઢારમી સદીની પ્રત, પ.સં.૫૮, કૃપા. પો.૫૬ નં.૮૪૬. (૩) સં.૧૮૫૧ ચૈ.શુ.૮ સોમે મોજગઢ મધ્યે વા. ભુવનવિશાલ શિ. કનકસેન શિ. ચૈનરૂપ લિ. પ.સં.૬૨,

અભય. નં.૨૪૩૪. (૪) સં.૧૯૩૫ શાકે ૧૮૭૮ આશાડ વ.૭ આણુ જિલ્લાકે રાહાણુાર બ્રાહ્મણ ભવાનિશંકર લિ. મુંબાઇ મધ્યે ભાંગવાડિમાં. પ.સં.૧૭-૧૪, કોટ. ઉ. નં.૩૮. (૫) સં.૧૭૯૬ આસોજ વદિ ૧૦ રવિ પં. પ્રમોદવિજય શિ. ભીમવિજય લિ. હમીરપુર મધ્યે. પ.સં.૬૬, જયપુર. (૬) યતિશ્રી પ્રબોધચિંતામણૌ ઢાલભાષાબંધે પંડિત ધર્મસાગર (? ધર્મમંદિર)ગણિ વિરિચિતે મોહવિવેકસંગ્રામ મોહપરાજયવર્ણનો નામ ષષ્ઠ ખંડઃ સમાપ્તે ચતુઃપદિકા. સર્વખંડસંખ્યા ૬ સર્વઢાલસંખ્યા ૭૬ ગ્રંથાગ્ર ૩૦૦૧ માનમિદં. શ્રી. સં.૧૮૨૮ મિતિ પોષ વદિ ચતુર્દશી દિવસે લિખિતોયં પુસ્તકઃ શ્રી સૂરત મધ્યે શ્રી ૧૦૮ શ્રી જિનકુશલસૂરિ સદ્‌ગુરુપ્રસાદાત્. પ.સં.૭૦-૧૪, આ.ક.ભં.

પ્રકાશિત : ૧. જૈન કાવ્ય દોહન પૃ.૨૨૮થી ૩૬૪.

(૩૩૨૩) પરમાત્મપ્રકાશ ચોપાઇ અથવા જ્ઞાનસુધાતરંગિણી ચોપાઇ

૨ ખંડ ૩૨ ઢાળ ૨.સં.૧૭૪૨ કા.શુ.૫ ગુરુ જેસલમેરમાં

આદિ – પરમ જ્યોતિ પ્રણમું સદા પરમાતમપરકાશ,
ચિદાનંદ લહરી જલધિ અનુપમ સુખનિવાસ. ૧
પારસનાથ પ્રસાદ કરિ, પૂરઉ મુઝ મન-આસ,
વિઘનવિડારણ વેગલા, જગ જંપઈ જસ-વાસ. ૨
વંદું વીરજિણિંદ વર, જસુ સાસન જયવંત,
અધ્યાતમ અધિકાર ફલ જિહાં લાભ ઈમ તિમંતિ. ૩
જિનવાણી સરસતી નમું, ઉજ્જલ રૂપનિધાંન,
હરષ કરો હંસગામિની, વારૂં વાધઈ વાન. ૪
જ્ઞાનલોચનદાયક સુગુરુ, પ્રણમું પરમ પ્રતીત,
કીડીથા કુંજર કરઈ, સીખાવઈ ધર્મનીતિ. ૫
પરમાતમપ્રકાસ ગ્રંથ, પરમાત્રમ પરસિદ્ધ,
યોગેન્દ્રદેવ કીધઉ સુપરિ, સુણતા ભવિમન સિદ્ધ. ૬
સાત દોધક કરિ વર્ણવઈ, પ્રહિલું મંગળ કાજ,
પરમ પંચ પરમેષ્ટિ પદ, આપઈ ઉત્તમ રાજ. ૭

અંત – આનંદ રંગ વધામણા, મૈ પરમાતમ ગુણ ગાયા રે. ટેક.
પરમાતમપરમ પરગડઉ, પરગાસ્યઉ શ્રી જિનરાયા રે. ૧
ચિંતામણિ સુરતરુ સમઉ, કામકુંભ કહુંઉ વલિ એહો રે
કામગવી ચિત્રવેલડી, મનવંછિતકર ગુણગેહો રે. ૨

ભટ્ટ પ્રભાકર ઊજવ્યઉ, શ્રી જોગેંદ્રદેવ સૂરીસા રે
પરમાતમ પરગાસીયઉ, જ્યાનદીવઉ વિસવાવીસા રે. ૩
જ્ઞાનલોચન મોટઉ કહ્યઉ, જ્ઞાન નિકઉ નિરમલ ભાણ્યો રે
આપ તરઇ બીજા તારવઇ, અધ્યાત્મ જ્ઞાનરઉ જાણ્યો રે. ૪
ભરત પાંડવ રામ નરવરે, અધ્યાત્મથી શિવ લાધ્યઉ રે,
બીજા પિણ નર ભાવીયા, અધ્યાત્મમારગ સાધ્યઉ રે. ૫
શ્રી સુલતાન નગર ભલો, જહાં શ્રાવક ચતુર સુજાણો રે,
દેવ-ધરમ-ગુરૂ-રાગિયા, આદર દઇ રાય નઇ રાણો રે.
અધ્યાતમ-શૈલી વર્યા નવલક્ખા શાહ વધમાનો રે,
ભણસાલી ભલા ભાવિયા, મિટ્ઠૂમલ્લ વધતઇ વાનો રે.
સાહ કણોડી પરગડા, સુખાનંદ સુલહીજે રે,
સુખિયા દાની શુભમતી લખમી દઇ લાહ લીજે રે.
નેમીદાસ ધર્મદાસજી શાંતિદાસ બંધવ હોઇ રે,
મિટ્ઠૂ પુત્ર સૂરિજ ભલઉ શ્રાવક શુભ ભાવુવા જોઇ રે.
યે શ્રાવક આદર કરી, જોડાવી ચઉપઈ સારી રે.
અધ્યાતમ પંડિત સુધી, તે થારૂયે ચહાં અધિકારી રે.
ગચ્છ બડા ખરતર બડા, શ્રી યુગપ્રધાન જિનચંદા રે,
ભુવનમેરૂ તસુ શિષ્ય ભલા, પંડિતજનમન-આનંદા રે.
તાસુ શિષ્ય વાચકવરૂ, શ્રી પુણ્યરતન પરધાનો રે,
તાસુ શિષ્ય પાઠકવરૂ, શ્રી દયાકુશલ બહુ માનો રે.
તાસુ શિષ્ય વાચક કહઉ, ધરમમંદિરગણિ સારો રે,
ચઉપઈ કીની ચાહ સ્યૂં, અધ્યાતમનઇ અધિકારો રે.
નયન વેદ મુનિ ચંદ્રમા (૧૭૪૨) એ સંવત વિક્રમ જાણો રે,
કાતી સુદી પંચમ દિનઇ, ગુરૂવારઇ સુભ જાનો રે.
શ્રી જિનધર્મ સૂરીસરૂ, વર્ત્તમાન ગુરૂ છાજે રે
જેસલમેર નગર ભલઉ, જિહાં પારસનાથ વિરાજઇ રે
તસુ પ્રસાદ લહી કરી, મઇ ચઉપઈ કીધી એહો રે
ઓછું અધિકું જે કહ્યું, તસુ મિછામિ દુક્કડ તેહો રે.
મંગલકારણ માનજ્યો એ અધ્યાત્મ અધિકારો રે
ધર્મમંદિર વાચક કહે સુણતાં સુખસંતતિ સારો રે. ૧૮

(૧) પ.સં.૩૮, દાન. નં.૧૦૨૭. (૨) પ.સં.૩૦, ચતુ. પો.૮. (૩)

પ.સં.૨૫, ક્ષમા. નં.૪૦૦(૨). (૪) પ.સં.૨૩, પં.જૈ.શ્વે.ભં. જયપુર પો.૬૪. (૫) પ.સં.૨૬, કમલમુનિ. (૬) પ્ર.કા.ભં. (૭) ઢાલ ૧૯ દ્વિતીય ખંડે, પ્રથમ ખંડે ઢાલ ૧૩ સર્વઢાલ ૩૨ ગ્રંથગ્રંથ ૧૧૨૫ અનુમાનેન સં.૧૭૮૭ વર્ષે મિતિ પોહ વદિ ૧૪ મૂલોકે શ્રી બીકાનેર મધ્યે પં. લાષણસી લિપીકૃતં સાધવી જીવાં વાંચનાર્થં. પ.સં.૩૯-૧૧, જૈ.શા.અમ. દા.૧૩ નં.૧૬.

(૩૩૨૪) આત્મમદ પ્રકાશ

(૧) ખં.ભં.૧.

(૩૩૨૫) [+] નવકાર રાસ

આદિ – ૪ ઢાલ

દૂહા

ચોવીસે જિનવર નમી, પંચ પરમેષ્ઠી સાર,
પરમ મંત્ર નવકારની, મહિમા ભણું ઉદાર. ૧

અંત – ઢાલ ૪ ભરતનૃપ ભાવ શું – એ દેશી.

*

દિનદિન અધિકી સંપદા એ, મનવંછિત સુખ થાય, ન.
દયાકુશલ વાચક વરૂ એ, **ધર્મમંદિર** ગુણ થાય,
નમું નવકારને એ. ૬

પ્રકાશિત : ૧. રત્નસમુચ્ચય પૃ.૪૦૯થી ૪૧૧.

(૩૩૨૬ ક) શત્રુંજય ગીત ૫ કડી

આદિ – સહીયાં **સેતુંજ** ગિરિવર ભેટીયઇ રે.

અંત – ધરમમંદિર કહઇ ઇણ વિધિ કીજતાં રે, પ્રાંણી
પામઈ પરમાણંદ રે. ૫ સ.

(૧) મારી પાસે.

(૩૩૨૬ ખ) શત્રુંજય ગીત ૫ કડી

આદિ – શ્રી વિમલાચલ વંદીયઈ હું વારી લાલ,

અંત – ધરમમંદિર જિન ગાવતાં હું, દિનદિન અધિક ઉલ્લાસ હું. ૫

(૧) મારી પાસે.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૩૫-૪૩, ભા.૩ પૃ.૧૨૪૩-૪૫. 'પરમાત્મપ્રકાશ ચો.'નું રચનાસ્થલ પહેલાં મુલતાન દર્શાવેલું તે સુધારી પછીથી જેસલમેર કર્યું છે. કાવ્યમાં મુલતાનનો નિર્દેશ શાહ વર્ધમાનને કારણે

જણાય છે.]

૯૩૪. પ્રેમરાજ

(૩૩૨૭) **વૈદ્યલી** ચોપાઈ ૧૮૨ કડી લ.સં.૧૭૨૪ પહેલાં

આદિ – જિણધર્મ માહિ દીપતા, કરી ધરમ સ્યું રંગ
રિદઈ સૂરા જાણઈ બહૂ, ઢાલ ભણું મનરંગ. ૧
રંગ વિણ રસ ન આવસી, કવિતા કરો વિચાર
પઢતાં સવિ સુખ સંપજઈ, આવઈ સભાનઈ દાઈ. ૨
(પાઠાંતર) રંગ વિણ રસ ન આવસી, કવિતા કરો વિચાર
નવરસ આદિ સિંગારરસ, તે આણું અધિકાર. ૨
પઢતાં સવિ સુખ સંપજઈ, આણંદ અંગિ ન માઇ
કંઠ વિના ગાઇક પ્રતિ, આવઈ સભા ન દાઇ. ૩

અંત – દાન દેઇ ચારિત લીયોજી, હૂવો તસ જયજયકાર
પ્રેમરાજા ગુરૂ ધમ ભણઈ, મુગત ગયા તતકાલ.
ભણઈ ગુણઈ જે સાંભલઈ, **વૈદ્યલી** તણો વિવાહ,
ભણતાં સહૂ સુખ સંપજૈ, પહૂંચઇ મોક્ષ મઝાર.
(પાઠાંતર) દૂહા
કવિતાથેરે સુજ્ઞણ છો, **વેદરલી** વિસ્તાર
દાન દેઇ ચારિત લીયો, હૂયો તો જયજયકાર. ૧૮૦
શ્રીદાન સુપાત્રઈ દીજીયઇ, દાનઇ દોલતિ હોઇ
રાજઋદ્ધ સુખ પામીયઇ, **વેદરલી** જિમ જોઇ. ૧૮૧
કઠિન ક્રિયા તે કરી, પોહતી સ્વર્ગઆવાસ
વેદરલી ગુણ ગાવતાં, પામઈ લીલવિલાસ. ૧૮૨

(૧) સં.૧૭૫૩ કા.શુ.૪ ચંદ્રવાસરે પં. તત્ત્વહંસગણિ શિ. પં. ખિમાહંસગણિ લિ. બિકાનેરે શ્રાવિકા રૂપાં પઠનાર્થં. પ.સં.૧૦–૧૪, વિ.ને.ભં. નં.૪૫૬૭. (૨) ગ્રં.૨૫૦ સં.૧૭૯૪ કા.વ.૩, પ.સં.૭, અભય. નં.૧૭૭૨. (૩) પં. સુમતિસૌભાગ્ય શિ. ઋષભસૌભાગ્ય લિ. સં.૧૭૭૧ ફા.શુ.૧૩ બીકાનેર. પ.સં.૬, અભય. નં.૩૨૫૫. (૪) પ.સં.૯–૧૩, ગુ. વિ.ભં. (૫) પ.સં.૬–૧૫, ગુ.વિ.ભં. (૬) પ.સં.૧૦–૧૩, ગુ. નં.૫૫–૯. (૭) સં.૧૭૮૨ ચૈ.વ.૫ સોમે લ. કોટડી મધ્યે આર્યા સ્યાંમબાઈ સાધ્વી ગાગબાઇ સબરબાઇ રહીઆઇ લ. પઠનાર્થ બાઇ કુલબાઇ. પ.સં. ૯–૧૪, મુક્તિ. નં.૨૩૩૫. (૮) અનોપસાગર લિ. પં. મેઘવિજય વાંચ-

નાથૈ. પ.સં.૭–૧૪, ડા. પાલણપુર દા.૩૬. (૯) સં.૧૮૨૭ જે.શુ.૩ અમરચંદેન લિ. પ.સં.૧૦, ભ.ભં. પો.૬૮. (૧૦) સં.૧૮૩૩ કા.વ.૧૩ પુનપાલસર મધ્યે. પ.સં.૮, દાન. પો.૪૫. (૧૧) પ્રેમચંદ શિ. શોભાચંદ લિ. સાધ્વી વીરાં પઠનાર્થં. પ.સં.૭, પ્રત ૧૯મી સદીની, જિ.ચા. પો.૮૧ નં.૨૦૨૫. (૧૨) પ.સં.૭, ચતુ. પો.૫. (૧૩) પ.સં.૧૨, કૃપા. પો.૪૫ નં.૭૮૭. (૧૪) પ.સં.૯, ક્ષમા. નં.૨૯૦. (૧૫) સં.૧૮૬૯ જે.વ.૮ મંગલ વીકાનેર મધ્યે બાઇ ઉમેદા વાચનાર્થં હરચંદ્રેણ લિ. ગ્રં.૨૫૧, પ.સં.૧૪, દાન. નં.૧૦૨૨. (૧૬) સં.૧૭૨૪ વર્ષે માહ શુદિ ૧૩ દિનેતિ મંગલમ્ લેખકપાઠકયોસ્તુઃ ધ્રાણપુર નગરે શ્રી. પ.સં.૭–૧૩, ગો.ના. (આમાં કર્તાનું નામ નથી.)

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૩૩૪, ૧૪૦૦–૦૧ તથા ૧૫૨૪. પૃ.૩૩૪ પરના લોંકાગચ્છના પ્રેમને નામે આ કૃતિ નોંધેલી તે પછીથી રદ કર્યું છે. બીજી બાજુથી, આ કૃતિના કર્તા પ્રેમ (નં.૭૫૮ ભા.૩ પૃ.૨૮૧) હોવાની સંભાવના દર્શાવી છે, જે યોગ્ય જણાતી નથી. આ કવિ 'પ્રેમ' નહીં, 'પ્રેમરાજ' છે.]

૯૩૫. માનસાગર (ત. વિદ્યાસાગર–સહજસાગર–જિનસાગર–જિતસાગરશિ.)

(૩૩૨૮) વિક્રમાદિત્યસુત વિક્રમસેન ચો. ૫૨ કે ૫૫ ઢાળ ૧૧૬૨ કડી ૨.સં.૧૭૨૪ કાર્તિક કે માગશર કુડે(કુવરનયર)માં

આદિ – દૂહા.

સુખદાતા સંભેશ્વરો, પૂરણ પરમ ઉલ્લાસ,
સાનિધિ કરિજ્યો સાહિબા, અધિક ફલ જ્યૂં આસ. ૧
સારદ ચંદ સમોવડે વચન અનોપમ જાસ,
સા સારદ સુપ્રસન હુઉ, દ્યો મુઝ વચનવિલાસ. ૨
ચરણકમલ સદગુરૂ તણા, હું સેવું હિત આંનિ,
ફીડીથી કુંજર કરૈ, તે સમવડ કિમ જાંણિ. ૩
ગુરૂ વિનુ જ્યાંન ન સંપજૈ, મૂરષ અંધ સમાન,
હૃદયકમલને હિતકરણ, પ્રગટયો અભિનવ ભાંન. ૪
સરસ વચન સરસતિ દિયેાં, ઊઠિ ઊઠિ રે ઊઠિ,
ગુણ વર્ણવા ગરૂવા તણા, હું તુંઝ પૂરિસ પૂઠિ. ૫
દાન સીલ તપ ભાવનાં, ચારે જગમેં સાર,

સરિષા છૈ તૌપણિ ઈહાં, દાન તણૌ અધિકાર. ૬

અંત – ઢાલ ૫૧

ઢાલ એકાવનમી ભણીએ, દાંન તણેા અધિકાર,
માનસાગર કવી દાંનથી એ પામેા પામેા સુખ અપાર – ૧૧ સું.
ઢાલ પરમી રાગ ધન્યાસી – સાલિભદ્ર ધન્નેા ઋષરાયા એહની.
દાન તણા ફલ અધિક દિષાયા, ભવિયનેં ચિત લાયાજી,
સંભલિ સંઘ સહૂ સુખ પાયા, દાન તણા દીલ આયાજી. ૧
વિક્રમસેન તણા ગુણ ગાયા, અધિકઅધિક ફલ પાયાજી,
દાનકરણ જગિ નામ કહાયા, પરિહરિ ક્રોધકષાયાજી. ૨ વિ.
નાંમઈ પાતિક દૂર પલાયા, સુષસંપતિ થિર પાયાજી,
માતપિતા ધન એ સુતજાયા, સેવઇ સુરનરરાયાજી. ૩ દિ.
સતર સઇં **ચઉવીસઈં** જાંણ, કાતિ (મૃગશિર) માસ વષાંણાજી,
કુડઇં નગર રહ્યા ગુણષાણે ગ્રંથ ચઢચો પરિમાણુજી. ૪ દિ.
તપગચ્છપતિ **વિજયદેવ** સુરિંદા દીપઈ તેજદિણુંદાજી,
તસ પટ શ્રી **વિજયપ્રભ** મુંણીદા, પ્રતપેા જાં રવિચંદાજી. ૫ દિ.
તસ ગજ પાઠક માંહિ પુરંદર, શ્રી **વિદ્યાસાગર** ગુંણસુંદરજી,
તસ સીસ **સહજસાગર** ગુંણમંદિર સેવઈ સુરનર ભૂધરજી. ૬ વિ.
તસ પટ વાચક વડ વયરાગી, સુંદર રૂપ સેાભાગીજી,
શ્રી **જિન(જય)સાગર** જિનગુણરાગી, મહિયલ મહિમા જાગીજી. ૭ વિ.
નામૈ લહીયે અધિક જગીસ ગુણ કરી વિસવાવીસજી,
તસ પાટે (સીસ) **જીતસાગર**ગણિ૪શ, જીવેા કેાડી વરીસજી. ૮
તસ સીસ **માનસાગર** મતિસારંઈ, ભવિયણુનઈ હિતકારેજી,
રાસ રચ્યેા મેં પરઉપગારે, ભણુતાં જયજયકાર૪જી. ૯
થીર રહજ્યેા એ ગ્રંથ વિચારી, જ્યાં લગી ધૂરી તારીજી,
કંઠ કરી ગાસ્યૈ નરનારી, સાંભલતાં સુષકારિજી. ૧૦
વિક્રમચરિત જે ચઉપઇડીહી ગ્રંથ રચ્યેા મઈ જોઇજી,
અધિકેાઉછેા ભાવ્યેા સેાઇ, મિચ્છા દુકડ હેાઇજી. ૧૧
ભાવ કરીને જે નર ભણુસે, તે શિવરમણી વરિસ્યેજી,
એ સંબંધ સદા સંભલસ્યૈ, તાસ મનેારથ ફલસ્યૈજી. ૧૨
ઢાલ બાવન(પંચાવન)મી જે મૈં ગાઇ, **માનસાગર** સુખદાઇજી,

દિનદિન ચઢતૈ તેજ સવાઇ, દિનદિન દોલતિ પાઈજી. ૧૩

(૧) સં.૧૭૫૫ પોસ શુ.૧૩ કુંજવાર લિ. પં. ઇંદ્રસાગરેણ. પ.સં. ૪૦-૧૩, વિ.ને.ભં. નં.૪૪૬૫. (૨) સં.૧૭૬૧ વૈ.શુ.૧૦ ગણિ છત્રસાગર લિ. પ.સં.૪૦-૧૫, વિ.ને.ભં. નં.૪૪૬૪. (૩) સં.૧૭૮૫ આસો શુ.૧૫ રવિ લિ. ઋ. ધર્મસી સ્વયં પઠનાર્થં. પ.સં.૩૪-૧૭, વિ.ને.ભં. નં.૪૪૬૩. (૪) સં.૧૮૧૫ ફા.વ.૮ મંગલ. પ.સં.૮૦-૧૧, અનંત. ભં.૨. (૫) સં.૧૮૪૫ મા.શુ.૪ શુક્રે દેવરીયા (મધ્યે) રાજેન્દ્રસાગર લિ. પ.ક.પ-થી ૫૨, અભય. પો.૧૩ નં.૧૪૬. (૬) પન્મા ઉલ્લાસ અંતે - પં. વિજયચંદ્ર રૂપચંદ્ર મંગલપુરે સં.૧૮૯૮ ફા.વ.૧૩ શ્રી નવપલ્લવ પ્રસાદાત્. અને છેવટે - સં.૧૮૯૯ શાકે ૧૭૬૨ વૈ. દ્વિ. અમાવાસ્યા મંગલે લ. શ્રી નવપલવજી વાસ્તવ્યં રત્નાપુરે લ. ભ. વીજયચંદ્રજી ભ્રાતા પં. માણિકયંદેન ભાગ થાકતો પૂર્ણ કર્યો. પ.સં.૮૯-૧૬, મુક્તિ. નં.૨૦૩. (૭) પ.સં.૨૨-૧૯, જિનદત્ત ભં. સુરત પો.૨૫. (૮) પ.સં.૩૧, ક્ષમા. નં.૧૯૫. (૯) પ.સં. ૩૪, મહિમા. પો.૩૬. (૧૦) સં.૧૭૦૫(?) વર્ષે. પ.સં.૪૩-૧૫, ગુ. નં.૧૨-૧૩. (૧૧) પ.સં.૨૨-૨૦, ગુ. નં.૧૨-૧૩. (૧૨) ઇતિ શ્રી વિક્રમાદિત્ય સુત વિક્રમસેન નરેંદ્રસ્ય ચતુઃપઢી સંપૂર્ણા. ગુ.વિ.ભં. (૧૩) વિદ્યા. (૧૪) ઇતિ દાનાધિકાર...સં.૧૭૯૩૨ા માહ વદિ ૩ દિને લિષીતં પં. જિનેંદ્રહર્ષ લપિકૃત્વા ગ્રામ સાથસિ મધ્યે. પ.સં.૩૮-૧૫, આ.ક.ભં. (૧૫) સં.૧૮૪૭ વર્ષે માધ વદિ ૧૧ આદિત્યવારે પંડિત સૌભાગ્યવિજે તત્શિ. પં. હિતવિજયેન લિપિકૃતં. મેદપાટદેશે મદારીયા પરગને શ્રી તાલનગરે શ્રી ઋષભદેવજી પ્રાસાદાત્. પ.સં.૩૮-૧૬, જૈ.શા.અમ. દા.૧૩ નં.૧૭. (૧૬) ઇતિશ્રી વિક્રમાદિતસુત વિક્રમસેન લીલાવંતીની ચોપઇ સંપૂર્ણ સમાંપતાં શ્રી મેદપાટ દેશે મહારાજાધિરાજ રાણાશ્રી સંગ્રામસિંઘજી રાજ્યે, સંવત ૧૭૭૩ વરષે વૈસાષ માસે શુકલપક્ષે ૨ તિથૌ ગુરૂવાસરે. પ.સં. ૬૫-૧૫, નાનાં પાનાં, ખંડિત, આ.ક.ભં. (૧૭) સં.૧૮૫૧ માધ માસે કૃષ્ણપક્ષે ૧૧ તિથૌ ભૃગુવાસરે લિ. પં. હેમરાજેન વિહારનગર મધ્યે. પ.સં. ૬૪-૧૧, ધો.ભં. (૧૮) સં.૧૮૩૬ આસો સુદ ૧૫, સર્વગાથા ૧૧૬૨, પ.સં.૩૯-૧૭, ધો.ભં. (૧૯) સં.૧૭૮૮ વરસે મતી વૈસાષ વદી ૩ ચોટલાં નગરમૈ લિપીકૃત્વા. ઉદયપુર ભં. [જૈહાપ્રોસ્ટા, મુપુગૂહસૂચી.]

(૩૩૨૯) સુરપતિકુમાર રાસ ૨.સં.૧૭૨૯

(૧) સં.૧૮૭૪ અષાઢ લિ. પ.સં.૨૪, ક્ષમા. નં.૨૯૫.

(૩૩૩૦) આષાઢભૂતિ ચોપાઈ અથવા **સપ્તઢાળિયું** ૨.સં.૧૭૩૦ લૈરટીમાં

(૧) પ.સં.૯, બૌ. વિકા. નં.૧૦૨. (૨) કલકત્તા મધ્યે સં.૧૮૮૭ શ્રા.વ.૧૧ પં. ઋષભવિજયેન. પ.સં.૫, નાહટા.સં. (૩) સં.૧૮૮૧ માગ્ર. વ.૨ ચંદ્રભાણ શિ. પ્રેમચંદ લિ. ચિકમપુરે. પ.સં.૫, દાન. પો.૬૯. [હેજીજ્ઞા-સૂચિ ભા.૧ (પૃ.૫૭૮).]

(૩૩૩૧) આર્દ્રકુમાર ચોપાઈ ૨.સં.૧૭૩૧ માગશર સુરાયમાં

આદિ –

દૂહા

સંતિકરણ **સંતિસરૂ, અચિરા**સુત અરિહંત
તસ પદપંકજ સેવતાં, લહીયે સુખ અનંત. ૧
દાન દીયો વિદ્યા તણો, વિદ્યાગુરૂ ગુણવંત
ક્ષીર તણી પરિ ખપ કરી, મોહિ કીયો મતિવંત. ૨
તાસ તણે ચરણે નમી, આંણી અધિક ઉલાસ
આર્દ્રકુમર ઋષિ ગાવતાં, પહુચૈ મનની આસ. ૩

અંત – **ઉડુપતિ વન્હિ મુનિ ચંદ્રમા** એહ સંવત્સર જાણી રે
મૃગસિર માસ વખાંણી રે
નગર સખર **સૂરાયને** તવીયો એ મુનિ ભાણ રે
દિનદિન કોડિ કલ્યાણ રે. ૨૫ મો.
શ્રી તપગચ્છ ગુરૂ રાજીઓ, **શ્રી વિજયદેવ** સૂરીંદ રે
પ્રણમૈ સુરનરવૃંદ રે
તસ પટ્ટ તેજ દિવાકરૂ **શ્રી વિજયપ્રભ** મુણિંદ રે
પ્રતપો જાં રવિચંદ રે. ૨૬ મો.
તસ ગચ્છમહ મહિમાનિલો, **શ્રી જયસાગર** ઉવજ્ઝાય રે
જીતસાગરગણિ રાય રે
માનસાગર સુખસંપદા, ગાતાં એ ઋષિરાય રે
નામઈ નવનિધિ થાયે રે. ૨૭ મો.

(૧) સંવત ૧૭૭૦ જેષ્ઠ વદિ ૧૪ દિને. પ.સં.૨, આ કવિરચિત 'સુભદ્રા રાસ'નાં સાથે મળી પ.સં.૩, યશોવૃદ્ધિ. પો.૭૪.

(૩૩૩૨) + કાન્હુ કઠિયારાનો રાસ ૯ ઢાળ ૨.સં.૧૭૪૬ મારવાડના પદમાવતી ગામમાં

આદિ –

દોહા.

પારસનાથ પ્રણમું સદા, ત્રેવીશમો જિનચંદ,
અલિયવિઘન દૂર હરે, આપે પરમાનંદ. ૧
વીણાપુસ્તકધારિણી, શ્રુતદાતા શ્રુતદેવ,
સાનિધ કરજો સામિની, સેવકને નિતમેવ. ૨
દાન શીલ તપ ભાવના, ઇણુમેં અધિકું શીલ,
સેવે જે ભવિયણ સદા, ઇણ ભવ પરભવ લીલ. ૩
શીલે સુર સાનિધ કરે, શીલે સિંહ શિયાલ,
શીલે સવિ સંકટ ટલે, ફણિધર હુવે ફૂલમાલ. ૪
શીલે સુખસંપદ મિલે, શીલે ભોગ રસાલ,
કઠિયારા **કાન્હડ** પરે, ફલે મનોરથ માલ. ૫
કઠિયારો **કાન્હડ** હુવો, શીલવંત માંહે લીહ,
તાસ તણા ગુણ ગાવતાં, પાવન થાયે જીહ. ૬
ગુણ ગાઉં ગુરુઆ તણા, સાંભલજો સહુ સંત,
શીલ કિસી પરે પાલીયું, તે દાખું દૃષ્ટંત. ૭

અંત – ઢાલ ૬ઠ્ઠી. વાડી ફુલી અતિ ભલી મનભમરા રે – એ દેશી.

કાન્હડ સાધુશિરોમણિ, મનભમરા રે,
લાધો સુર-અવતાર, લાલ મનભમરા રે.

*

નગર ભલું **પદ્માવતી**, મ. **મરૂધર** દેશ મઝાર લા.
[1]**ધર્મનાથ** પરસાદથી મ. પૂજ્ન સત્તર પ્રકાર લા. ૬
વડા વસે વ્યવહારીયા મ. ધન કરી ધનદ સમાન લા.
ત્યાગી ત્યાગી બહુ ગુણી મ. દે ષટ્દરિસણ દાન લા. ૭
સત્તરસેં સેં(છેં)તાલીસમેં મ. તિહાં કીધો ચઉમાસ લા.
સદ્ગુરુનો પરસાદથી મ. પૂગી મનની આશ લા. ૮
શ્રી **તપ**ગચ્છ ગુરૂ રાજીયો મ. શ્રી **વિજયપ્રભ** સૂરિંદ લા.
તસ ગચ્છ-ગગન-દિવાકરૂ મ. શ્રી **વિજયરત્ન** મુણિંદ લા. ૯
તસ ગચ્છમેં મહિમાનિલો મ. શ્રી **જયસાગર** ઉવજ્ઝાય લા.

---

૧. આનું પાઠાંતર નીચે પ્રમાણે કરી નાખ્યું છે (સવાઈલાલ રાયચંદે પ્રકટ કરેલ છે તેમાં) તેનું કારણ મૂર્તિપૂજા ઉડાવવા માટે હોય તેમ જણાય છે:
ધર્મમહિમા પરસાદથી મ. ગુણ ઘણા રે પ્રકાર લા.૬
વળી કડી ૯–૧૦–૧૧–૧૨ ઉડાવી દીધી છે ને ૧૩મી તે ૯ કરી નાખી છે.

તાસ શિષ્ય શોભાકરૂ મ. **જિતસાગર** ગણિસય લા. ૧૦
રાજસાગર સુખ સંપદા મ. રચીયો એ અધિકાર લા.
ઓછોઅધિકો ભાખીયો મ. મિચ્છામિ દુક્કડકાર લા. ૧૧
માનસાગર સુખસંપદા મ. **જિતસાગર**ગણિ શિષ્ય લા.
સાધુ તણા ગુણ ગાવતાં મ. પૂગી મનહ જગીસ. લા. ૧૨
નવમી ઢાલ સોહામણી મ. ગોડી રાગ સુરંગ. લા.
માનસાગર કહે સાંભલો મ. દિનદિન વધતે રંગ. લા. ૧૩

એક બીજી પ્રતમાં ઉપરની ૧૨મી કડી પછી આ પ્રમાણે છે અને ઉપરની ૧૧મી કડી નથી.

દ્વિગપટ કથાકોસથી, રચીયો એ અધિકાર,
અધિકોઉછો ભાષીયો, મિચ્છા દુક્કડ સાર.

(૧) સં.૧૮૨૭ મિગસર વદ ૧ સૂર્યવાસરે પં. **લબ્ધિવિજયગણિ** શિ. **અમરવિજય** લિ. **આસરલાઇ** ગ્રામે. પ.સં.૭-૧૩, વિ.ને.ભં. નં.૪૫૦૯. (૨) સં.૧૮૪૫ પોસ શુ.૧૫ રવિ લ. **જયવંતકુશલેન** ગામ **કાલુખેડા** મધ્યે **ચંદરાવત** શ્રી **નાહરસિંઘજી** રાજ્યે ભાઈ **ભગોતિદાસજી તીરાથી** લ. પ.સં.૯-૧૩, ખેડા ભં. (૩) સં.૧૮૬૦ **ચૈ.શુ.**૧૦ ભૃગુવારે લિ. પં. **દેવેંદ્રવિજય આગેવા** મધ્યે. પ.સં.૯-૧૨, વિ.ને.ભં. નં.૪૫૦૮. (૪) સં.૧૮૬૫ માગ.વ.૫ શુક્ર વડલુ મધ્યે લિ. પં. **હિમતા ખરતર**. પ.સં.૭, જિ.ચા. પો.૮૧ નં.૨૦૨૬. (૫) સં.૧૮૭૦ જે.શુ.૭ શનિ ઋ. **માણક-ચંદ** લિ. **મોતીચંદ** પઠનાર્થં. પ.સં.૧૨, ચતુ. પો.૫. (૬) સં.૧૮૭૪ જે૪ વ.૪, પ.સં.૧૧, અભય. પો.૧૨ નં.૧૩૦. (૭) સં.૧૮૭૯ જે.વ.૧ મંગલ. પ.સં.૯-૧૦, પાદરા. નં.૨૮. (૮) સં.૧૮૮૧ આષાઢ વ.૫ બુધે. પ.સં.૭-૧૫, વિ.ને.ભં. નં.૪૫૦૭. (૯) સં.૧૮૮૬ શ્રા.શુ.૧ મંગલ લિ. ૨૫ **ભાગચંદ** ગામ **કરવડ** મધ્યે **ઝાબુકવાકે** પ્રજ્ઞે (પરગણામાં). પ.સં.૧૦-૧૨, ડા. પાલણપુર દા.૩૬. (૧૦) સં.૧૯૧૧ ફા.વ.૩, પ.સં.૧૭-૧૦, નાના કદની પ્રત, વિ.ને.ભં. નં.૪૫૧૦. (૧૧) સં.૧૮૧૯ મિગસર વાર બુધે ગરૂણી **મટુજી** ચેલી **ચૈના** લિ. **નીબાજ** નગર મધ્યે. મુ.એ.સો. (૧૨) પ.સં.૧૨-૧૦, ગુ. (૧૩) શીલ વિષયે કઠીયારા કાન્હડ ચતુઃપદી સંપૂર્ણ. પ.સં.૫-૧૮, આ.ક.ભં. (૧૪) સં.૧૭૮૩ વર્ષે મતિ આસાઢ વદી ૧૨ ગુરૂવારે દ્વિને લિપીકૃતં **બીકાનેર** મધ્યે. પ.સં.૮-૧૩, ના.ભં. [મુપુગૂહસૂચી.]

પ્રકાશિત : ૧. પ્રકા. ભીમશી માણક. ૨. સવાઈભાઈ રાયચંદ. [૩.

સંપા. સત્ય રાજન બેનરજી.]

(૩૩૩૩) **સુભદ્રા રાસ** ૪ ઢાલ ૨.સં.૧૭૫૯ વચ્છરાજપુરમાં

આદિ – ઢાલ કાયાપુર પાટણ મોકલો એ દેશી

સરસતિ સામણિ વીનવું, આપજ્યો અવિરલ વાંણી રે
સીઅલ તણો મહિમા કહું, સાંભલો ચતુર સુજાણ રે. ૧
સીઅલ-સુરતરૂ સદા સેવજ્યો જિમ હુવૈ છુટિકમારિ રે.
સીલ **સુભદ્રાયે** સેવીયો, પામીયો ભવ તણો પાર રે. ૨

અંત – **તપ**ગચ્છતિલક તપૈ સદા, શ્રી **વિજૈપ્રભ** સુરીંદ
તસ પટિ તેજદિવાકરૂ, શ્રી **વિજયરત્ન** મુણીંદ ભ. ૧૭
તસ ગચ્છ માહે મહિમાનિલો, પાઠક માહે પરધાન ભ.
જયસાગર જગિ જાણીયે, તપ કીધો વર્દ્ધમાન ભ. ૧૮
કુલમંડણ કવિકેસરી, **જીતસાગર**ગણિ સીસ ભ.
સતીય **સુભદ્રા** ગાવતાં, પૂગી મનહ જગીસ ભ. ૧૯
સતરૈ ગુણ્યસઠૈ સમૈ, **વચ્છરાજપુર** ચોમાસ ભ.
સુવિધ જિણંદ પ્રસાદથી, પૂગી મનની આસ. ભ. ૨૦ધ
રાગ ભલો ધન્યાસિરી, ચંગી ચોથી ઢાલ ભ.
માનસાગર કહિ સીલથી, ફલીય મનોરથ માલ. ભ. ૨૧ધ

(૧) સાથે એ જ કર્તાની આર્દ્રકુમાર ચોપાઈ, કુલ પ.સં.૩–૧૮, સં.૧૭૭૦ની પોથી, યશોવૃદ્ધિ. નં.૭૪. (૨) પ.સં.૪, બૌ.વિકા. નં.૪૭૬. (૩) સં.૧૮૩૦ કુશલકલ્યાણ લિ. શ્રી **મહિમા** પઠનાર્થં. પ.સં.૧૦, મહિમા. પો.૬૩. (આમાં જિનરાજસૂરિકૃત ચોવીસી છે.) (૪) સં.૧૯૦૩ શ્રા.શુ.૫ **વિક્રમપુરે આનંદસુંદરેણ** લિ. પ.સં.૨ જય. પો.૬૫. (૫) પ.સં.૩, અભય. પો.૧૧ નં.૧૦૪૭.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૨૦–૨૪, ભા.૩ પૃ.૧૨૨૮–૩૧.]

૯૩૬. પરમસાગર (ત. જયસાગર ઉ.–લાવણ્યસાગર પં. શિ.)

(૩૩૩૪) **વિક્રમાદિત્ય** [અથવા **વિક્રમસેન લીલાવતી**] **રાસ** [અથવા **ચોપાઈ**] ૬૪ ઢાળ ૨.સં.૧૭૨૪ પોષ શુદિ ૧૦ ગઢવાડામાં

આદિ – પરમ જ્યોતિ પ્રકાશકર પૂરણ પરમ ઉલ્લાસ,
પ્રણમું પરમાનંદ સું, પરમ **શંખેસર પાસ**,
ચરમ શરીરી ચરમ જિન, શાસન નાગ સુધીર,
પરમ પ્રેમ પદ પૂજસું, જગવલ્લભ જિન **વીર**.

*

પૂજ્યે **વિક્રમસેન** નૃપ પામ્યો સુખ પંડૂર
તાસ ચરિત સુપરિં કહું, આણી આનંદપૂર. ૮
સાવધાન સહુકો સુણો, વરજી વીકથા વાત,
એ સુણતાં જે ઊંઘશે, તે જાણો પશુ જાતિ. ૯
સંબંધ **વિક્રમ** ભૂપનો, મીઠો સાકર દ્રાખ
કવિ ચતુરાઈ કેલવી, ભાખે કવિયણ ભાખ. ૧૦
કિણ વિધ પૂન્ય કિયો તિખે, ફલિઓ કિણે પ્રકાર,
એકમનાં કવિયણ કહે, સાંભલયો નરનારિ. ૧૧

અંત – રાગ ધન્યાસી. દેખો માઈ સતર ભેદ જિન ભક્તિ
ગાયા ગાયા રે મેં ઉત્તમના ગુણ ગાય,
પાસ સંખેસર પરસાદે મનવાંછિત ફળ પાયા રે. ૧
મેં ઉત્તમના ગુણ ગાયા
વિક્રમાદિત્ય નરેસર **વિક્રમસેન** મહારાય,
તાસ સંબંધ મેં રચીઉ રંગે, **સદ્ગુરૂચરણુપસાયા**. ૨
વિક્રમાદિત્ય પ્રબંધ સું જોઈ એ મેં ગ્રંથ નિપાયા,
આદર કરીને ઉત્તમ માણસ, સુણયો સહુ ચિત લાયા. ૩
કવિકેલવણી કરીને કાંઇક, ઉચ્છાઅધિકા ભણાયા,
મિછાદુક્કડ સો મુઝ હોઈ સહુની શાખે સુણાયા. ૪
નવનવ રાગે નવનવી ભાતે એ ગ્રંથ મેં નાગ વિસાયા,
ચતુર તણે કર ચડસ્યે એ તબ લહસ્યે મૂલ સવાયા. ૫
સંવત **સત્તર** **ચોવીસા** વરસે, પોસ દસમે સુખદાયા,
પાસ-જન્મકલ્યાણુક-દિવસે, પૂરણ કરી સુખ પાયા. ૬
ગઢવાડે શ્રાવક ગુણરાગી, સહુકો સમકિતધારી,
સદ્ગુરૂ સેવ કરે મન સુદ્ધે, ધર્મ તણો ભંડારી. ૭
તિણ પુરમેં કીધો ચોમાસો, **ઉદયસાગર** બુધ પાસે
સંઘ આગ્રહે એ ચોપૈ કીધી, આણંદ ઘણે ઉલ્લાસે. ૮
તપગચ્છ-અંબર તણો સરીખો **વિજયદેવ** ગણધારી
તાસ પાટ સંપ્રતિ ગુરૂ પ્રતપે, શ્રી **વિજયપ્રભ** સુખકારી. ૯
તાસ ગચ્છ ગુણમણીના આગર (**વિ**)**જયસાગર** ઉવઝાયા,
તસ પદ સેવે સુરનર સાહિબ, નામે નવનિધિ પાયા. ૧૦
તાસ સીસ પંડીતજનનાયક, શ્રી **લાવણ્યસાગર** ગુરૂરાયા,

મહિયલ મહિમા જેહનો પસર્યો, દિનદિન ચઢત સવાયા રે. ૧૧
તસ પદસેવક **પરમસાગર** કવિ રચીયો રાસ રસાલ,
ભાવ ધરી યે સુણતાં ભવિયણ, લહેસો મંગલમાલ. ૧૨
તાં લગે એ ચોપઈ થિર થાયો, જાં લગિ સુરજ્ય દ્યો,
રાગ ધન્યાસી ઢાલ ચઉસઠમી **પરમસાગર** આણંદ્યો રે. ૧૩

(૧) સં.૧૭૫૪ વૈ.શુ.૧૩, પ.સં.૫૪–૧૫, વડા ચૌટા ઉ. પો.૧૮. (૨) સં.૧૭૫૮ આસો શુ.૧૩ શુક્ર લિ. ગંભલડરા વાડા મધ્યે. પ.સં. ૪૨–૧૬, વિ.ને.ભં. નં.૪૫૭૦. (૩) સં.૧૭૭૧ માગશર શુ.૮ સોમે પં. હેમહર્ષગણી શિ. પં. સુગુણહર્ષગણિ શિ. પં. કિસનહર્ષેણ લિ. ધંધુકા નગરે. પ.સં.૪૩–૧૫, રા.એ.સો. બી.ડી.૮૧ નં.૧૯૬૧. (૪) સં.૧૭૮૧ આસો શુ.૧૦ મંગલે. પ.સં.૩૩–૧૮, હા.ભં. દા.૭૯ નં.૧૩. (૫) સં.૧૭૮૫ શ્રા. શુ.૧ શુક્રે. પ.સં.૨૮–૨૧, ઈડર ભં. નં.૧૨૦. (૬) સં.૧૭૮૭ વૈ.શુ.૩ ગુરૂ પં. દર્શનવિજય શિ. ભાગ્યવિજય લિ. પ.સં.૪૩–૧૬, ઈડર ભં. નં.૧૯૬. (૭) **સ્થ**ંભતીર્થે પં. ધનસાગર શિ. મુનિ પ્રેમસાગર લ. (સં. ૧૮૪૫ આસપાસ જુઓ 'રત્નપાલ રાસ'ના આ લેખકની સાલ), પ.સં. ૪૩–૧૬, સીમંધર. દા.૨૨ નં.૧૭. (૮) સં.૧૮૪૭ મૃગશીર શુ.૫ શુક્રે પં. વસંતસાગરગણિ શિ. પં. માણિક્યસાગરગણિ શિ. દાનસાગરગણિ ચતુરસાગરગણિ નિત્યસાગરગણિ લ. તથા ઘેલા અભયચંદ વાચનાર્થ પાર્શ્વનાથ પ્રસાદાત્ રાધનપૂરે. વિ.ને.ભં. (૯) સં.૧૮૬૦, પ.સં.૪૯–૧૫, સારી પ્રત, સુ.લા. ખેડા. (૧૦) વિક્રમાદિત્ય સુત વિક્રમસેન લીલાવતિ રાસ સં.૧૮૬૭ માધ શુ.૧૩ જયા તિથૌ પં. ગુલાલવિજય શિ. પં. વિદ્યા-વિજય શિ. પં. દયાલવિજય શિ. પં. ધર્મવિજય વાંચનાર્થે ભૃગુપુરે શ્રીં હ્રીં ઐં નમઃ. પ.સં.૪૧–૧૬, યતિ નેમચંદ. (૧૧) સં.૧૮૯૨ ફા.શુ.૧૧ પં. રામવિજયગણિ શિ. પં. હંસવિજયગણિ લ. પાલિતાણા મધ્યે. પ.સં.૪૯–૧૬, ઘોઘા ભં. દા.૧૩ નં.૩૯. (૧૨) પં. સુબુદ્ધિવિજય શિ. ગંભીરવિજય પં. નિતવિજય શિ. મોહનવિજયેન લિ. વાસિ નગરે સં.૧૮૯૨ ભા.વ.૯ સોમે ઉદેપૂર મધ્યે રાણા જુવાનસંઘ રાજ્યે. પ.સં. ૫૫–૧૫, વિ.ને.ભં. નં.૪૫૧૪. (૧૩) પ.સં.૪૦, કૃપા. પો.૪૪ નં.૭૬૮. (૧૪) પ.સં.૯–૧૫, અધૂરી, મ.જૈ.વિ. નં.૫૨૦. (૧૫) ભાં.ઇ. સને ૧૮૭૫–૬ નં.૭૬૪. (૧૬) ગ્રંથાગ્રંથ ૧૩૧૧, રાજકોટ પૂ.અ. (૧૭) સં.૧૮૪૪

વર્ષે માગસીર શુદ ૬ લ. હર્ષવિજયગણિ. પ.સં.૪૨–૧૮, માં.ભં. (૧૮) પ.સં.૩૩, હા.ભં. નં.૬૧–૧૯. (૧૯) ગ્રંથાગ્રંથ ૧૮૬૦ સંવત ૧૮૧૮ માહા વદ ૨ નેં વાર ભોમવાસરે શ્રી પાટણ મધ્યે. પ.સં.૫૯–૧૪, ક.મુ. (૨૦) લિખિતા ચ સં.૧૭૮૬ના વર્ષે ચૈતી સુદિ ૫-ને દિને. મહોપાધ્યાય શ્રી ૫ શ્રી ભાવવિજયગણિ શિષ્યોપાધ્યાય શ્રી ૫ શ્રી ભાણુવિજયગણિ શિષ્યોપાધ્યાય શ્રી રત્નવિજયગણિ શિષ્ય પંડિત શ્રી રવિવિજયગણિ શિષ્ય મુનિ ખુશાલવિજય મુનિ જીતવિજય પઠનાર્થં, નડુલાઈ નગરે. પ.સં.૫૬, સિનોર ભં. દા.નં.૭. (૨૧) ઇતી શ્રી વિક્રમસેન નરેશ્વર ચતુષ્પદીકા સંપૂર્ણા. પં. શ્રી નાંદીસાગરજી શિષ્ય પં. શ્રી કનકસાગર શ્રી શિષ્ય પં. શ્રી ગોતમસાગરજી શિષ્ય શ્રી કૃપાસાગરજી પં. રત્નસાગર લીખ્યતે સં.૧૮૨૫ જેષ્ટ સુ.૭ શનીવાસરે. ગ્રામ ગોધાવસ મધ્યે શ્રીરસ્તુ કલ્યાણમસ્તુઃ ગુ.વિ.ભં. (૨૨) પ.સં.૪૮, પ્ર.કા.ભં. (૨૩) સંવત ૧૮૭૪ વર્ષે ભાદ્રવા સુદિ ૧૩ દિને. ઉદયપુર ભં. (૨૪) ગ્રંથાગ્રંથ ૧૮૬૦ સં.૧૮૧૮રા માહા વદ ૨ દને વાર ભોમવાસરે શ્રી પાટણ મધે લપીકૃતં. પ.સં.૫૯, છેલ્લું પાનું, મારી પાસે. [જૈહાપ્રોસ્ટા, મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૧૫૨, ૫૭૨).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૧૭–૨૦.]

૬૩૭. તત્ત્વવિજય (યશોવિજય ઉપાધ્યાયના શિષ્ય)

(૩૩૩૫) અમરદત્ત મિત્રાનંદનો રાસ ૪ ખંડ ૩૪ ઢાળ ૮૩૧ કડી ૨.સં.૧૭૨૪ વસંતપંચમી ગુરુ સ્થાણી શહેરમાં

આદિ – દૂહા.

પહિલું પ્રણમું **શારદા**, વરદાતા વિખ્યાત,
આણંદ ધરી આદર કરી, મયા કરેયો માત. ૧
તૂ તૂઠી કવિ-કોડીને, સુમતિ દિઈ સુપવિત્ત,
તુઝ સાનિધિથી **શારદા**, કરસ્યું સરસ કવિત્ત. ૨
મંદમતિને મતિ દેઈ, કર તું કોવિદ તાસ,
બોબડ બહેરા બાપડા, તસ દિઈ વચનવિલાસ. ૩
વિનય કરી વિધિ સ્યું નમું, **આદીસર** અરિહંત,
શાંતિકરણ શ્રી **શાંતિ**જી, ભગતઈ ભજું ભગવંત. ૪
નિત વંદો શ્રી **નેમિ**જી, રાણી **રાજુલ** કંત,
બ્રહ્મચારી જગવલ્લહો, મોટો એ મહંત. ૫

સાચો દેવ **સંભવેસરો**, પુડવી માંહિં પ્રસદ્ધ,
પરતા પૂરઇ **પાસજી**, નામેં લહેં નવનિધિ. ૬
શાસનનાયક સમરીઈ, સમરથ સાહસધીર,
ત્રિશલાનંદન તું ધણી, વંદું શ્રી જિન **વીર**. ૭
ગૌતમ ગણધર ગુણનિલો, લબ્ધિવંત સીરલીહ,
અંગૂઠેં અમૃત વસે, સાધશિરોમણિ સિંહ. ૮
સુગુરૂ તણેં સુપસાઉલે, રચું તે રાસ રસાલ,
સુણતાં શાતા ઉપજે, વાંચે બુદ્ધિ વિશાલ. ૯
દેવ અરિહંત દાખિઓ, ધર્મહ ચાર પ્રકાર,
દાન શીલ તપ ભાવના, સમઝો ચિત્ત મઝાર. ૧૦
દાનેં દોલત પામીઇં, બને સુખ શ્રીકાર,
ભાવે ભવિયણ સાથને, દેયો સરસ આહાર. ૧૧
દાન તણા પરભાવથી **અમરદત્ત મિત્રાણંદ**,
સુખ વિલસી સંસારનાં પામ્યા પરમાનંદ. ૧૨
અમરદત્ત મિત્રાણંદનો સરસ એહ સંબંધ,
શાંતિનાથ ચરિત્તથી કરસ્યું એહ પ્રબંધ. ૧૩
આલસ મૂકી અંગથી અધિક ધરી ઉલ્લાસ,
સાંભલજો સજ્જન સદા, એહ અનોપમ રાસ. ૧૪

અંત – ઢાલ ૩૪ રાગ ધન્યાસી.

દાન તણઇ અધિકારેં પભણું **અમરદત્ત મિત્રાનંદ** ચરિત્તોજી,
એકમનાં થઇ સુણતાં પ્રાણી જન્મ થાઈં પવિત્તોજી.
શક્તિ સારૂ દાન દેયો ભાવે લેયો નરભવ-લાહજી,
મત ખંડયો ભાવ દાન જ દેનાં ધરયો અધિક ઉચ્છાહજી. ૯૫
દાન દીધું નિષ્ફલ ન હુઇ કોઇને, વલિ વિશેષે સુપાત્રોજી,
આદર આણી દાન જ દેયો જિમ લહો તુમ્હે સુખ ગાત્રેજી.
દીધાની દે કુલ ચઢેં જાણો મચ્છર મ ધરયો કોઇજી,
બખીલ તણું નામ કોઇ ન લેવેં ચતુર વિચારો જોઇજી. ૯૬
વેદ નયણ ૨૪ ઋષિ વિધુ ૧૭ સંખ્યાઇ એ સંવત્સર સારજી,
માસ વસંત પૂર્ણી તિથિ પંચમી ઉતમ સુરગુરૂવારજી.
રેવતી નક્ષત્રે વિજયમુહૂત્તે વલિ ચોથો રવિયોગજી,
નિર્મલ ઉજ્જવલ પક્ષ અનોપમ શુભ મલિયા સંયોગજી. ૯૭

અભિનંદન શાંતિજિન પસાઇ રાસ રચ્યો રસાલજી,
ચતુર તે ચ્યારે ખંડ મલીનઇ સુંદર ચોત્રીસ ઢાલજી;
ચોમાસું રહી **સ્યાણી** સઇરઇ અતિહિ થઇ ઊજમાલજી,
ભણતાં ગુણતાં સુણતાં સંપદ લહીઇ મંગલમાલજી. ૯૮
પૂરવ ચરિત્ર તણું મેં મેલેં સંબંધ કર્યો વિસ્તારેજી,
હાસ્ય મ કરસ્યો વિબુધજન વાંચી કર્યો મુઝ મતિ અનુસારેજી;
અધિકુંઓછું આણ્યું હોઇ તે કરયો તુમે માફજી,
કર જોડીનેં કરું છું કવિનેં વિનતડી હું આપજી. ૯૯
તપગચ્છગણ-ગયણાંગણ નભોમણિ શ્રી **વિજયદેવ** સૂરીંદાજી,
તસ પટધર કુમતિમદભંજન રંજન સુરનર ઇંદાજી;
શ્રી **વિજયપ્રભ** સૂરીશ્વર ઈશ્વર રીસ રહિત ગણધારજી,
દરિસનથી નવનિધિ પામીજેં નામેં લહિયે જયકારજી. ૮૦૦
તપગચ્છ માંહિ મહિમાધારી ક્ષીરતિ વેલિ વિસ્તારીજી,
શ્રી **નયવિજય** વિબુધ વરરાજેં મૂરતિ મોહનગારીજી;
તસ સીસ વાચકવૃંદવિભૂષણ દૂષણરહિત તે સોહેજી,
શ્રી **જસવિજય** ઉવઝાયશિરોમણિ ભવિયણનાં મન મોહેજી. ૧
તસ પદપદ્મમધુકર સરીખો સેવકમાં શિરતાજજી
આદર આણી કહી એ વાણી **તત્ત્વવિજય** કવિરાજજી;
ગાહા દૂહા અષ્ટશત સંખ્યાઇ ઇકસઠિ ઉપરિ વિશેષજી,
થિર રહયો એ રાસ તિહાં લગે જિહાં લગેં મેરૂ ગિરીશજી;
સાધુ તણા ગુણ રંગે ગાતાં પુહચ્યેં મનહ જગીસજી. ૨

(૧) સર્વગાથા ૮૦૨, પ.સં.૩૩–૧૮, લીં.ભં. (૨) રત્ન.ભં. (૩) પં. સ્થિર (સ્થવીર) **શ્રી**પાલ શિ. પં. ઋ. ખેતાજી શિ. ઋ. **નારા**યણજી શિ. ઋષિ **લા**લજી લિ. સં.૧૭૭૩ ફા.વદિ ૧૧ ચંદ્રે લિ. પ.સં.૪૦–૧૧, ખેડા ભં.૩. (૪) મહો. **ઋદ્ધિ**વિજય શિ. પં. **ધર્મ**વિજય લિ. પં.ન્યાસ **ગુણ**વિજય વાચનાર્થં **સૂ**રતિ બંદીર મધ્યે સં.૧૭૮૧ ચૈ.શુ.૧ શનૌ. પ.સં.૧૯–૨૦, મુક્તિ. નં.૨૩૩૩. (૫) સર્વગાથા ૮૬૧, પ.સં.૨૫–૧૬, ખેડા ભં. દા.૭ નં.૫૬. (૬) પ.સં.૨૮–૧૭, મો. સુરત પો.૧૨૪. [જૈહા. પ્રોસ્ટા, લીંહસૂચી.]

(૩૩૩૬) ચોવીશી અથવા **ચતુર્વિંશતિ જિન ભાસ** [અથવા **ગીત**]
આદિ – સકલપંડિતસભાભામિનીભાલસ્થલતિલકાયમાન પંડિત શ્રી ૧૯ શ્રી

તત્ત્વવિજયગણિ તત્ભ્રાતૃ સકલગણિગણમુખ્ય ગણિશ્રી ૭ શ્રી
લક્ષ્મીવિજયગણિચ્ચરણકમલેઢ્યો નમઃ

૪૩૨ આંબા આંબલી રે એ દેશી.

ઋષભ જિણંદ મયા કરી રે, દરિસન દાખો દેવ,
અલજો છઇં મનમાં ઘણો રે, કરવા તાહરી સેવ.
જિણેસર તુમ્હ સ્યું અધિક સનેહ. આંચલી.

*

શ્રી જસવિજય વાચક તણો રે સીસ તત્ત્વવિજય ગુણ ગાય
જિણેસર.

અંત – શ્રી નયવિજય કવિરાજ વિરાજઇ, શ્રી જસવિજય વાચક છાજઇ,
સેવક તત્ત્વવિજય ઇમ જંપઇ, નિતનિત નવલ દિવાજઇ રે. ૫
પ્રભુ વીર જિણંદ મઇં ગાયો.

(૧) ઇતિશ્રી મહાવીર જિન ભાસ ૨૪ લિ. ગણિ પ્રેમવિજયેન લિપીચક્રે સં.૧૭૩૫ વર્ષે પોસ વદિ ૩ દિને શ્રી વિજાપુર સ્યાહપુરે. પ.સં.૮–૧૪, આ.ક.ભં. [મુપુગૂહસૂચી.]

(૩૩૩૭) જ્ઞાનપંચમી સ્તુતિ

આદિ – પંચરૂપ કરી સુરપતિ પ્રભુનિં મેરૂશિખર લેઇ જાવઇજી,
અંત – શ્રી જસવિજય પાઠક પદસેવક તત્ત્વવિજય જયકારીજી. ૪
[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૨૪–૨૮, ભા.૩ પૃ.૧૨૩૩.]

૯૩૮. વધો (પીપાડો શ્રાવક)

(૩૩૩૮) કુમતિનો રાસ [અથવા **સઝાય**] અથવા **પ્રતિમાસ્થાપન ગીત** [અથવા **મહાવીર સ્ત.**] ૩૯ કડી ૨.સં.૧૭૨૪ શ્રા.શુ.૬ સોજતમાં

આદિ – શ્રી શ્રુતદેવ તણું સુપસાયેં, પ્રણમી સદગુરૂપાયા,
શ્રી સિદ્ધાંત તણું અણુસારેં, સીખ દેઉં સુખદાયા રે. ૧
કુમતિ ! કાં પ્રતિમા ઉથાપેં,
મુગધ લોકનેં ભામેં પાડી પિંડ ભરે છેં પાપેં – આંકણી.

અંત – સુવિહિત સામાચારી સ્યું ટલીઆ, રતી વિના રડવડીઆ,
કુમતિકદાગ્રહના થે રાતા, ધર્મ થકી તે પડીઆ રે. કુ.૩૫
શોભિતમંડણ વીર જિણેસર, વીનતી કરૂં તુમ આગેં,
સુભ દષ્ટેં સાહિબનેં સેવ્યાં, કુમતિકદાગ્રહ ભાગેં રે. કુ.૩૫
સંવત સતરેં વરસ ચોવીસેં, શ્રાવણ સુદિ છઠ દિવસે,

શ્રી જિનપ્રતિમાનું દરસણ કરતાં, કમલરતન વિકસે રે. કુ.૩૭
સાહ **વધો** નેં જાતેં **પીપાડો**, નગર **સોજિત**નો વાસી,
એ તવન તવ્યો સદગુરૂને વયણે, થે છોડો કુમતિની પાસી રે. કુ.૩૮
એ અધિકાર મેં ઉછોઅધિકો, વચન કહ્યો કોઇ જૂઠો,
તેહ તણો મુઝ મિછામિ દુક્કડ, મુઝનેં સદગુર તૂઠો રે. કુ.૩૯

(૧) લિ. મુનિ **વિજે**સાગરેણ. પ.સં.૨-૧૨, મ.જૈ.વિ. નં.૪૬૮. (૨) સં.૧૭૪૯ શ્રા.સુ.૩ **બિકા**નેર પં. **અભય**ધર્મ લિ. શ્રા. હીરા પઠનાર્થં. પ.સં.૨, અભય. નં.૨૭૩૦. (નાહટાએ ઉતારી લીધેલ છે.) [મુપુગૂહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૫૬).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૨૩૩-૩૪.]

૯૩૯. જિનસમુદ્રસૂરિ (ખ. વેગડશાખા જિનચંદ્રસૂરિશિ.)

(૩૩૩૯) શત્રુંજય ગિરિનાર મંડણ સ્ત. ગા.૫૯ ઢાલ ૩ ૨.સં.૧૭૨૪ શુચિ માસ સોમ

આદિ – શ્રી **સેત્રુંજ** ગિરનાર બે, મંડણ દીનદયાલ
શ્રી **આદીસર નેમિ**નો, તવન સુણો સુરસાલ. ૧
અંત – શ્રી **આદીસર નેમિ**નો, રચ્યો તવન અધિક આણંદો રે
સૂરિજનનઇં આદરઇં, કહઇં શ્રી **જિનસમુદ્ર**સૂરિંદો રે. ૧૭

કલશ

ઇમ **સિદ્ધગિરિ-ગિરનાર**-ભૂષણ વિગતદૂષણ જિનવરો
નાભેય નામ સુધેય **શ્રી શૈલેય** દુખ-આપદ હરો
યુગ નયન ભોજન પ્રમિત ૧૭૨૪ વછર માસ શુચિ શશિ દિનયરો
જિનચંદ્ર વેગડ સીસ શ્રી **જિનસમુદ્ર**સૂરિ સુહંકરો. ૧૮

(૧) જુઓ 'નાની કૃતિઓ'ને અંતે.

(૩૩૪૦) તત્ત્વપ્રબોધ નામમાલા (ભાષાપદ્ય) ૨.સં.૧૭૩૦ કા.શુ.૫ ગુરુ

અંત – સંવત **સતરહ સે** વરસ, વીતે ઉપર **ત્રીસ**
કાર્ત્તિક સિત પંચમિ ગુરો, ગ્રંથ રચ્યો સુજગીસ. ૭૭
શ્રી **વેગડ**ગચ્છમેં ભલો, સૂરિ સકલ ગુનખાંન
શ્રી **જિનચંદ્ર સૂરિ**સ્વર, સુવિહિત મતિ સુપ્રધાન. ૭૮
તાસ સીસ સુવિનય ધરત, શ્રી **જિનસમુદ્ર** સૂરીસ
કીનો સભ સુખહેતકો, જોરિ સુખદ સુકવીસ. ૭૯

(૧) જેસલમેર દુર્ગે. મહાનંદ રાજ્યે. પ.સં.૧૩, જેસલ.ભ.ભં. નં.૧૫૧.

(૩૩૪૧) નેમિનાથ બારમાસી ૧૫ કડી

આદિ – ઢાલ બારમાસીયાની

શ્રી **યદુપતિ** તોરણ આયા, પસુ દેખ દયા મન લાયા
પ્રભુ શ્રી **ગિરિનારિ** સિધાયા, **રાજલ** રાંણી ન વિરાયા હો લાલ. ૧
લાલ લાલ ઇમ કરતી

અંત – સખીરી **નેમિ રાજુલ** ગિરવરિ મિલીયાં, દુખદોહગ દૂરઈ ટલીયા
જિણચંદ પરમ સુખ મિલીયા, શ્રી **જિનસમુદ્રસૂરિ** મનોરથ
ફલીયા હો લાલ, લાલ લાલ ઇમ કરતી. ૧૫

(૩૩૪૨ ક) સીમંધર સ્ત. ગા.૫૯

(૧) રામલાલ સં. વિકા.

(૩૩૪૨ ખ) નાની કૃતિઓ

૧ સાત વ્યસન સ. ૧૩ કડી – સમવસરણ બયઠે, ૨ તંબાકુ પરિહાર સ. ૧૨ કડી – ગ્યાન ભણી વાણી સુણો, ૩ રાત્રિભોજન સ. ૨૦ કડી – અરે લાલ શ્રી જિનવરજી ઉપદિસઇ, ૪ આત્મ અધ્યાત્મ પચીસી – અવિરત નગરી કપટકો કોટ, ૫ પૂજા દુપદ ૩ કડી, ૬ મેઘરાજા દુપદી ૪ કડી ૨.સં.૧૭૩૨, ૭ મેઘ વિનતિ ૪ કડી, ૮ સ્ત. ૫ કડી, ૯ પાપશ્રમણ ગીત ૫ કડી, ૧૦ નેમિનાથ બારમાસી ૧૫ કડી, ૧૧ સ્થૂલભદ્ર સ. કડી ૧૪ – શ્રીય થૂલભદ્ર ચોમાસ કિ, ૧૨ જીરાવલ પાર્શ્વ સ્તોત્ર ૧૧ કડી, ૧૩ જ્ઞાનપંચમી સ્તોત્ર ૧૨ કડી.

(૧) પ.સં.૯–૧૫, મ.જૈ.વિ. નં.૧૧૩. ('શત્રુંજય ગિરનાર મંડણ સ્ત.' સાથે.)

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૨૨૬–૨૭.]

૯૪૦. હીરાણંદ-હીરમુનિ (લે. ગુજરાતી ગચ્છ–વીરસિંહ–જેમલજી–ઝંઝણ–તેજસીશિ.)

(૩૩૪૩) સાગરદત્ત રાસ ૪૫ ઢાળ ૭૦૪ કડી ૨.સં.૧૭૨૪ વિજયાદશમી જલોરમાં

આદિ – આસારાગે દુહા.

શ્રી **આદીસર** આદિ દે(વ) અતુલીબલ અરિહંત,
ચોવીસે વાંદુ ચતુર, ભયભંજણ ભગવંત. ૧
આદિ **સીમંધર** અધિક, વિહરમાન જિણ વીસ,

વિનયભક્તિ કરી વંદીઇ, અતિશયવંત અધીસ. ૨
વલી ધ્યાઉ વાગેશ્વરી, વરવિદ્યાદાતાર,
માત મયા કરિ મન સુદ્ધઈ, તુઠી તારણહાર. ૩
સદ્‌ગુરૂનામ જપું સદા, જસ પસાય જાણુ,
જ્ઞાનબુધિ લહીઇ ઘણું, કીજઈ કોડિ કલ્યાણ. ૪
જયવંતા સુદ્ધા યતી, અઢી દ્વીપમાં આજ,
વલિવલિ તેહનઇ વંદીઇ, ઋષિવંત ઋષિરાજ. ૫
ગાઉં તાસ પસાય ગુણ, ઉગતિ અનૂપ ઉપાય,
દાન દીઉ જિમ **દેવદત્ત**, ચરિત રચું ચિત લાય. ૬
ચતુર તણો ચિતરંજયણુ, કહિસુ કથાકલ્લોલ,
કવિરસ કૌતિક કાન દઇ, એ સંભલો ધલોલ. ૭

અંત – સર્વગાથા ૭૦૪ ઢાલ પચતાલીસમી ઝુમખડાની.

*

સંવત **વેદ યુગ** જાણીઇ **મુનિ શશિ** વર્ષ ઉદાર,
મેદપાટ માંહે લિખ્યો, વિજઈદશમ દિન સાર. સુ. ૫
ગઢ **જાલોરઈ** યુગત સું, લેખીઉ એ અધિકાર સુ.
અમૃતસિદ્ધયોગઈ સહી, ત્રયોદશી દિન સાર એ, સુ. ૬
ભવિક નર સાંભલો.
ભાદ્રવ માસ મહિમા ઘણી, પૂરણ કર્યો વિચાર, ભ.
પંચતાલીસ ઢાલે સહી, ગાથા સાત સઈ સાર. ભ. ૭
લુંકઇ ગચ્છ લાયક યતી, **વીરસીહ જેમાલ**, ભ.
ગુરૂ **જાંજણ** શ્રુતકેવલી, થિવર ગુણે ચોસાલ. ભ. ૮
સમરથ થિવર મહા મુની, સુંદર રૂપ ઉદાર, ભ.
તસ સિષ ભાવ ધરી ભણુઇ, સુગુરૂ તણઈ આધાર. ભ. ૯
ઉછોઅધિકો જે કહ્યો, કવિચાતુરીઇ કિલોલ, ભ.
મિથ્યા દુઃકૃત તે હૂયો, જિનસાખઈ ચોસાલ. ભ. ૧૦
શ્રી ગચ્છ સજનજન નરનાર જે, સંભલી લહઇ ઉલ્હાસ, ભ.
નરનારી ધર્માતમા, પંડિત મ કરો કો હાસ. ભ. ૧૧
દૂરજનનઇ ન સુહાવહી, નહી આવઇ કોઇ દાય, ભ.
માષા ચંદનના દરઇ અસુચિ તિહાં ચલિ જાય. ભ. ૧૨
પ્યારો લાગઇ સંતનઇ, પામઈ ચિત્ત સંતોષ, ભ.

ઢાલ ભલીભલી સાંભલેા, ચિત્તથી ટાલઉ રેાષ. ભ. ૧૩
શ્રી ગચ્છનાયક **તેજસી**, જમ લગ પ્રતપેા ભાણુ, ભ.
હીર મુનિ આસીસ દઈ, હેાજ્જે કેાડિ કલ્યાણુ. ભ. ૧૪
સરસ ઢાલ સરસી કથા, સરસેા સહુ અધિકાર, ભ.
હીરમુની ગુરૂનામથી, આણંદ હર્ષ ઉદાર. ભ. ૧૫

(૧) પ.સં.૩૩-૧૫, પ્ર.કા.ભં. (૨) પ.સં.૧૭–૧૭, રત્ન.ભં. દા.૪૩ નં.૫૬.

(૩૩૪૪) ઉપદેશ રત્નકેાશ કથાનકે અમૃતમુખી ચતુષ્પદી ૩૨ ઢાળ ૭૦૦ કડી ૨.સં.૧૭૨૭ આસેા શુદ ૨ મેદિનીપુરમાં (મેડતા)

આદિ – **શ્રી આદિસરિ** આદિ ધુરિ, અતિશયવંત અધીશ;
ચઉવીસે જિન ચેાપ સ્યું, વંદું વિસવાવીસ. ૧
શ્રી **સીમંધર** સિરધણી, જયવંતા જિનરાજ,
વિનયભક્તિ વંદુ વલી, તારણતરણ જિહાજ. ૨
ગૌતમ ગણુધર ગુણ સરિસ, ભર્યા લબ્ધિભંડાર,
પ્રહ સમ જપતાં પામીયઇ, ઇછત વસ્ત અપાર. ૩
સમરથ સંજમ ગુણ સરિસ, સહજઇ સુષદાતાર,
નામ જપૂં સદ્ગુરૂ તણેા, આંણી હરષ અપાર. ૪
સરસ વચન દ્યો **સરસ્વતી**, નિરમલ આપેા નાંન,
કથા કહું કૌતિક ભણી, સુણેા સહુ સાવધાંન. ૫
કવિકલેાલકથા અછઇ, ચતુર સુણેા ચિત લાય,
આલસ ઊંઘ અલગ તજ્જે, વિકથા તજિ વિગતાય. ૬
શ્રોતા મનિ આદર સરસ, વક્તા મનિ વિસ્તાર,
બિહું મનિ આણંદ ઉપજઈ, તેા સરસ કથારસ સાર. ૭

અંત – સર્વગાથા ૧૫, ઢાલ ૩૨મી, મધુકરની.
સંવત **સતર સતાવીસમિ**, અતિ ભલેા આસૂ માસ ભલનાં.
દ્વિતીયા તિથિ ચઢતી કલા, મંગલિક દિન ઉલ્હાસ ભલનાં. ૬
મેદનીપુરવર મધિ ભણ્યેા, રૂડેા એ અધિકાર, લ.
ચતુરપણિ સુણેા ચઉપઈ, ચતુર હુવઈ નરનાર. લ. ૭
લૌકિ ગુજરાતી ગછઇ, સ્થિવરગુણે ચેાસાંલ, લ.
વીરસીહ જૈમલજી સાધુ, મહા સુવિશાલ. લ. ૮
ગુરૂ **ઋષભ** શ્રુતકેવલી સમરથ ગણિશિણગાર, લ.

તસ્ય શિષ્ય ભાવ ધરી ભણિ, ઢાલ બત્રીશે ઉદાર. લ. ૯
શ્રી ગચ્છનાયક **તેજસી**, જીવો કોડિ વરીસ, લ.
તાસ પસાયઇ ભણીસ હા, મુનિ **હીરાણંદ** જગીસ. લ. ૧૦
ભણિ સુણિ જે સંભલિ, શ્રાવક સાધ ઉદાર, લ.
ફલિ મનોરથ તેહના, મનવંછિત સુષસાર. લ. ૧૧
ગાથા ચ્યાર સઇ ઊપરિ, અષ્ટાવીસ ઉદાર, લ.
અમૃતમુખીની ચોપઇ, સુંદર એ અધિકાર. લ. ૧૨
ગુણ ગાવો સુધ સાધના, જિમ લહો સુષ અપાર, લ.
ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ આણંદ સદા, **હીર** મુનિ ગુણધાર. લ. ૧૩

(૧) સર્વઢાલ ૩૨ સર્વશ્લોકસંખ્યા ૭૦૦ સંપૂર્ણ લિ. પૂજ્ય પ્રવર પં. સ્થિવર ઋષિ શ્રી ૫ **જસવંતજી** તસ્ય શિષ્ય પૂજ્ય ઋષિ શ્રી ૫ દેદાજી તત્શિ. પૂ.ઋ. શ્રી ૫ રામાજી તત્ પ્રસાદાત્ લિ.ઋ. મનોહરાખ્યેન. સં.૧૭૨૯ વર્ષે ફાલ્ગુન વદિ ૭ દિને ગુંદવચ ગ્રામે લિ. ૫.સં.૯–૧૭, વિ.ધ.ભં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૪૮–૫૧.]

૯૪૧. ગુણસાગર

(૩૩૪૫) ચન્દનબાલા ચો. ૨.સં.૧૭૨૪

(૧) માણેક.ભં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૨૮.]

૯૪૨. શ્રીસોમ (ખ. જિનચંદ્રસૂરિ–ધર્મનિધાન–સમયકીર્તિશિ.)

(૩૩૪૬) ભુવનાનંદા ચોપાઈ (શીલ પર) ૧૩ ઢાળ ૨.સં.૧૭૨૫ માગશર વદ ૫ શુક્ર આસણિકોટમાં

આદિ – દૂહા.

ચઉવીસે જિનવરચરણ, રિદ્ધિસિદ્ધિકરતાર,
નમતાં નવનિધિ સંપજે, નિરમલ ઘઇ મતિસાર. ૧
ગુણગિરુઆ ગુરૂજણ નમું, જ્ઞાનદષ્ટિદાતાર,
મૂરખથી પંડિત કરઇ, આણિ મનિ ઉપગાર. ૨
દાન તપસ્યા ભાવના, મોટા છઇ જગ માંહિ,
સીલ સમો જગિ કો નહી, પાણી પાવકે થાહિ. ૩
સીલઇ સુખસંપત્તિ હુવઇ, સીલઇ જસ અભિરામ,

સીલઇ જગમઇ જય હુવઇ, સીઝઇ વંછિત કામ. ૪
ભુવનાનંદા સતી તણુઉ, સાંભલજ્યો અધિકાર,
વંછિત કારિજ સહુ ફલ્યા, સુખ લાધા શ્રીકાર. ૫

અંત – ઢાલ ૧૩ ઘન્યાસી. ઇસઉ રે અઇયત્તઉ મુનિવર વંદીયઇ એહની.
રિપુમરદન મુનિવર **ભુવના** સતી, નિસદિન લીજઈ નામ.

*

સૂરિશિરોમણિ વખતબલી વડા **શ્રી જિનચંદ** સૂરીંદ,
રીહડવંશ વિભૂષણ દીપતા, મુખ ઉપમ જસુ ચંદ. ૪ રિ.
શ્રી જિનચંદ્ર સૂરીસ તણા સહુ શિષ્યાં માહે સિરદાર,
પાઠક **ધરમનિધાન** સકલકલા, જ્ઞાન તણા ભંડાર. ૫ રિ.
તાસુ સીસ **સંવેગી** સુભમતી, **સમૈકીરતિ**ગણિ સીસ,
શ્રી **શ્રીસોમ** ગુરૂસાંનિધિ થકી, ચરિત રચ્યઉ સુજગીસ. ૬ રિ.
સુમતિધરમ સુભમતિ સુણવા ભણી, એ કીધઉ અધિકાર,
શાસ્ત્ર દેખી **શીલતરંગિણી**, ભવિયણનઇ હિતકાર. ૭ રિ.
સત્તરઈ સઈ પચ્ચીસ સંવત્સરઈ, **આસણીકોટ** મઝારિ,
મગસિર વદિ પાંચમિ શુક્રવાસરઈ, પુરઈ કીધઉ અધિકાર. ૮ રિ.
ઉછઉંઅધિકઉ ઇહાંકણિ મઇ, કહ્યઉ વિણ ઉપયોગી ભાખિ,
ભાખી હોઇ તે મિછાદુક્કડં, શ્રી સંઘ કેરી સાખિ. ૯ રિ.
ભણતાં ગુણતાં સુણતાં ભાવ સ્યૂં, જતીસતી અધિકાર,
તિહાં ઘરિ દિનદિન રંગવધામણાં, વરતઈ જયજયકાર. ૧૦ રિ.

(૧) ઇતિશ્રી શીલ વિષયે ભુવનાનંદા ચતુષ્પદી સંપૂર્ણા લિખિતા પં. રંગવિજયેન સંવત ૧૭૩૩ વર્ષે વૈશાખ વદિ ૩ દિને **વિક્રમપુરે**. પ.સં.૮–૧૭, પ્ર.કા.ભં. નં.૬૬૭. (૨) સં.૧૭૬૮ કા.વ.૩ **વીટાણુપાટણ** મધ્યે **મહિમાસુખેન** લિ. પ.સં.૧૩, દાન. પો.૧૪ નં.૨૫૩.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૨૮–૨૯, ભા.૩ પૃ.૧૨૩૪ અને ૧૩૧૯. કૃતિ પહેલાં સમયકીર્તિને નામે મુકાયેલી તે હકીકત પછીથી સુધારી લીધી છે. ભા.૩ પૃ.૧૩૧૯ પર કૃતિ ભૂલથી સુમતિધર્મને નામે પણ મુંકાયેલી. કૃતિ વસ્તુતઃ એમને માટે રચાયેલી છે.]

૯૪૩. લક્ષ્મીવલ્લભ-રાજ-હેમરાજ (ખ. ક્ષેમકીર્તિશાખા-લક્ષ્મીકીર્તિશિ.)

આ કવિએ સં.માં 'કલ્પદ્રુમકલિકા' અને 'ઉત્તરાધ્યયનદીપિકા' રચી

છે. ગુરુપરંપરા જિનકુશલસૂરિ-વિનયપ્રભ પાઠક-વિજયતિલક-ક્ષેમકીર્તિ-સૂરિ (ક્ષેમશાખાસ્થાપક)-તપોરત્ન-તેજોરાજ-ભુવનકીર્તિ-હર્ષકુંજર-લબ્ધિ-મંડન-લક્ષ્મીકીર્તિશિ.

(૩૩૪૭) રત્નહાસ ચોપાઈ (દાનશીલાધિકારે) ૧૨ ઢાળ ૨.સં.૧૭૨૫ ચૈ.શુ.૧૫

આદિ – સરસતિ સામણિ પય નમી, પામી સુગુરૂ પસાય
દાન તણા ફલ દાખિસ્યું, સુણુઉ શ્રવણ સુખદાય. ૧
અભય સુપત્ત સુક્તિ તિમ, ઉચિત અનઇ અનુકંપ
દાન પંચ વિધિ દાખિયઇ, જગસુખદાયક જંપિ. ૨
ભેદ ચ્યારિ વલિ ભાખિયઇ, દાન સુગતિદાતાર
મુખિમુખિ વાણી નવનવી, જિનવાણી જયકાર. ૩

અંત – ઢાલ ૧૧ જગઇ હો જિનદત્ત જતીસર જગઇ – એહની જાતિ પાલઇ પાલઇ રે હિવ **રતનહાસ** રાજ પાલઇ.

*

સંવત **સતરહ સઇ પચવીસઇ**, વાણીવિલાસ વખાણી
દાનકથા ચૈત્રી પૂનિમ દિને, જગસુખકર જિનવાણી રે. નૃ. ૬
ઉપાધ્યાય શ્રી **લખમીકીરતિ** શિષ્ય, **લખમિવલ્લભ** મતિસારઇ
ચોપી કરી બાર ઢાલ કરિ, ભવીયણનઈ ઉપગારઇ. નૃ. ૭

(૧) પ.સં.૯, તેમાં પહેલાં ૪ પત્ર, ભુવન. પો.૧૨. (૨) શેઠિયા ભં. બિકાનેર. (૩) વિદ્યા.

(૩૩૪૮) ભાવના વિલાસ (હિંદીમાં) ૨.સં.૧૭૨૭ પો.વ.૧૦

આમાં પ્રથમ બાર ભાવનાનાં નામ અનિત્યાદિ આપી તે દરેક ભાવનાનું વર્ણન કર્યું છે.

આદિ – સવૈયા એકતીસા

પ્રણમિ ચરણયુગ **પાસ** જિનરાજ જુકે,
વિઘિનકે ચૂરણ હૈ પૂરણ હૈ આસકે
દિઢ દિલમાંઝિ ધ્યાન ધરિ શ્રુતદેવતા કો,
સેવૈ તે સંપૂરત હૈ મનોરથ દાસકે
ગ્યાનદગદાતા ગુરૂ બડે ઉપગારી મેરે,
દિનકર જૈસે દીપે ગ્યાન પરકાસકે
ઇનકે પ્રસાદ કવિ **રાજ** સદા સુખકાજ,
સવી એ બનાવત હૈ **ભાવનાવિલાસ** કે. ૧

અંત – દ્વીપ યુગલ મુનિ શશિ ૧૭૨૭ વરસિ, જા દિન જનમે પાસ,
તા દિન કીના રાજ કવિ, યહ ભાવનાવિલાસ. ૫૧
યહ નીકેં કૈં જનીયૈ, પઢીયૈ ભાષા શુદ્ધ,
સુખસંતોષ અતિ સંપજૈ, બુદ્ધિ ન હોય વિરુદ્ધ. ૫૨

(૧) ઉપાધ્યાય શ્રી લક્ષ્મીવલ્લભગણિભિઃ હેમરાજ પરનામકૈઃ કૃતઃ ચોપડો, પ.ક.૨૨થી ૩૨, મુક્તિ. નં.૨૪૭૨. (૨) સં.૧૮૪૬ ભા.શુ.૧૧ ગારવદેસર મધ્યે. પ.સં.૫, જય. નં.૧૧૪૭. (૩) સં.૧૮૫૪ કા.કૃ.૮ લિ. પં. ગેડીદાસ. પ.સં.૫-૧૪, જિનદત્ત. મુંબઈ પો.૧૨. (૪) પ.સં.૧૧, જિ.ચા. પો.૮૩ નં.૨૧૪૨. (૫) પ્રતિ ૧૯મી સદીની, પ.સં.૧૨, ભુવન. પો.૧૨. (૬) પ.સં.૬, ભુવન. પો.૧૨. (૭) કૃતિરિયં શ્રી (વ)લ્લભોપાધ્યાયાનાં હેમરાજપરના(મ)કમ્. સં.૧૮૬૮નો ચોપડો, જશ.સં. (૮) પ.સં.૫-૧૫, મ.જૈ.વિ. નં.૫૩૦ તથા નં.૬૩૫ બંને મળીને. (૯) સં.૧૭૪૧ આસો વ.૧૪ લિ. હર્ષસમુદ્ર મુનિ નાપાસર મધ્યે. નાહટા.સં.

(૩૩૪૯) સવૈયા બાવની (હિંદીમાં) ૫૮ કડી ૨.સં.૧૭૩૮ માગસર શુ.૬

(૧) સં.૧૭૩૮ માગસર શુ.૬, પ.સં.૩, જિ.ચા. પો.૮૩ નં.૨૧૨૬.

(૩૩૫૦) વિક્રમાદિત્ય પંચદંડ રાસ [અથવા **ચોપાઈ**] ૬ ખંડ ૭૫ ઢાળ ૩૧૬૮ કડી ૨.સં.૧૭૨૮ ફા.શુ.૫

આદિ – પ્રણમું પાસ જિણંદ પાય કલિયુગિ સુરતરુ-કંદ,
સેવ કરઈ નિત જેહની પદ્માવતિ ધરણિંદ. ૧
મનિ ધ્યાઉં શ્રી સારદા કવિજન કેરી માય,
જસુ પ્રસાદે પામીયે સુવચન અમિય સહાય. ૨
પ્રણમું વલિ સદગુરુ સદા જ્ઞાનનયનદાતાર,
મૂરખથી પંડિત કરે એ મોટો ઉપગાર. ૩
કહિસુ વિક્રમરાયનો ચારિત મહાગુણ ચંગ,
સુણતાં શ્રુતસુખ ઉપજે જિહાં નવરસ બહુ રંગ. ૪

અંત – હોઈ સંઘ સહુ સાથ સમેલા, તજી આલસ ધરમ સુણિવા વેલા,
કીધો સંઘ શ્રવણસુષ કાજ, વિક્રમ ભુપ ચરિત્ર કવિરાજ. ૧૧
સિદ્ધિ નેત્ર મુનિ શશહર વરષૈ, ફાગુણ શુદિ પંચમિ મન હરષૈ.
શ્રી ખરતરગચ્છ છવિ અતિ છાજૈ, શ્રી જિનચંદ્ર સુરીસર રાજૈ. ૧૨
શ્રી લબ્ધિકીર્તિગણિ ઉવઝાવ્યા, શ્રી ક્ષેમકીર્ત્તિશાષિ સુહાયા,
દરસણ સોમહરષ પરકાસૈ, જસુ પ્રતાપ રવિ જગત વિભાસૈ. ૧૩

તાસ સીસ અતિ મન ઉછરંગે, **લષમિવલ્લભ**ગણી સુપસંગૈ,
છઠૈ ષંડૈ ચૌવદમિ ઢાલ, પભણી **વિક્રમ** જસ જયમાલ. ૧૪
ઢાલ ભણી જન સઈજે કહેસી, ગુરૂના મુષથી દેસી લહેસી,
ચતુર તણૌ તૌ ચિત રંજેસી, સુધડ તણી તેં સોભા લેસી. ૧૫
શ્રી **વિક્રમ**નેં જસ સાંભલેસી, તસુ મનવંછીત સગલા ફલસી,
કદે ન હોવૈ ચિંતા કાંઈ, અહનિસિ ઉત્સવ રંગ વધાઈ. ૧૬

(૧) સં.૧૭૬૧ પો.શુ.૧૪ ગુરૂ **મુલતાંણ** મધ્યે લિ. પં. **રંગધર્મ** મુનિ. પ.સં.૭૭-૧૩, સંધ ભં. વિરમગામ. (૨) સં.૧૭૬૨ આ.સુ.૪ ગુરૂ **મુલતાણ** મધ્યે **લબ્ધિવિજય** લિ. પ.સં.૭૧, મહિમા. પો.૩૭. (૩) છ ખંડ ઢાલ ૭૫ ગ્ર.૩૧૩૮ સં.૧૭( ) વૈ.વ.૬ શુક્રે. પ.સં.૬૯-૧૩, અનંત. ભં.૨. (૪) છઠો ખંડ, પ્રત ૧૮મી સદીની, પ.સં.૧૦, જિ.ચા. પો.૮૨ નં.૨૦૮૨. (૫) ચાર ખંડ, પ્રત ૧૮મી સદીની, પ.સં.૪૨, જિ.ચા. પો. ૮૨ નં.૨૦૮૩. (૬) સં.૧૮૦૬ દ્વિ.ભા.શુ.૧૪ ગુરૂ **ધા**ખાંમ મધ્યે. ચતુર્માસ પં. **શાંતિકુશલ** શિ. **પૂરણપ્રભુ** પં. **મોટા** શિ. **રણછોડ** લિ. પ.સં. ૮૮-૧૩, અનંત. ભં.૨. (૭) સં.૧૮૧૫ આશ્વિન શુ.૨ બુધે. પ.સં. ૧૨૨-૧૧, ગુ. નં.૫૪-૩. (૮) સં.૧૮૧૬ આ.શુ.૪ **જે**સલમેર મધ્યે **રાજ**સી લિ. પ.સં.૫૬, કૃપા. પો.૪૪ નં.૭૬૯. (૯) સં.૧૮૨૪ માગ. શુ.૧૩ **ગા**રવદેસર મધ્યે વા. **માણિક્યસાગર** શિ. હરષધર્મ શિ. રૂધા **લ**ધાદિ યુતેન ચોમાસીકૃતા લિ. પ.સં.૭૩, મહિમા પો.૩૭. (૧૦) સં.૧૮૩૩ કા. શુ.૧૫ **લુ**ણકરણસર મધ્યે. પ.સં.૫૪, જય. પો.૬૬. (૧૧) સં.૧૮૩૮ કા.વ.૩ ગુરૂ પ.સં.૬૨, દાન. પો.૪૫. (૧૨) સં.૧૮૫૮ મિગશર શુ.૧૦ **વિક્રમ**પુરે. પ.સં.૧૧૯, અભય. નં.૨૬૧૦. (૧૩) સં.૧૮૭૧, પ.સં.૧૦૪-૧૪, ગુ. નં.૬૬-૭. (૧૪) સં.૧૮૭૯, પ.સં.૧૧૪-૧૩, ગુ. નં.૧૧-૬. (૧૫) પ.સં.૭૨, મહર. પો.૬. (૧૬) ગ્ર.૨૬૦૦, પ.સં.૫૬, જય. પો.૬૬. (૧૭) સં.૧૮૮૦ ભા.વ.૫ શનૌ. પ.સં.૭૩, જયપુર. (૧૮) ઇતિ શ્રી વિક્રમાદિત્ય ભૂપાલ પંચદંડ વૃષદ્ધ સંપૂર્ણ સર્વઢાલ ૭૫ સર્વ ગ્રંથાગ્રંથ ચોપાઈ દુહા ૩૧૬૮ શ્લોક છૈ. [ભં.?] (૧૯) ઇતિ શ્રી વિક્રમાદિત્ય ભૂપાલ ચરિત્રે પંચદંડચતુઃપદ્યાં ષષ્ટઃ ષંડ સમાપ્તઃ સંવત્ ૧૭૯૩ વર્ષે ચૈત્ર વદિ ૨ તિથૌ સોમવાસરે **રાજ**પુર મધ્યે. ગુ.વિ.ભં. (૨૦) સં.૧૮૦૧ વર્ષે માહ વદિ ૬ શનિ. પ.સં.૬૪-૧૩, ભાં.ઇ. ૧૮૭૭-૭૮ નં.૪૬. (૨૧) યતિ વિવેકવિજય, ધુમટાવાળો ઉપાશ્રય, ઉદયપુર ભં. (૨૨) માણેક.ભં.

(૨૩) પ.સં.૪૧-૨૧, ડે.ભં. દા.૪૧ નં.૮૦. (૨૪) સં.૧૭૫૨ કારતક વદ ૩, પ્રે.ર.સં. (૨૫) ઇતિશ્રી વિક્રમાદિત્ય ભૂપાલ પંચછત્ર ચરિત્રે ચતુષ્પદ્યાં ષષ્ઠમ ખંડ સંપૂર્ણ. સર્વઢાલ ૭૫ સર્વગ્રંથ ૩૧૬૮ સકલપંડિતશીરોમણી પંડિતમુકટાયમાન પંડિતશ્રી ૧૦૮ શ્રી **સુજ્ઞાણ**વિજયગણિ તત્શિષ્ય પં. શ્રી ૧૦૮ શ્રી **હિં**મતવિજયજીગણિ તત્શિષ્ય **હે**તવિજયગણિ લિપીકૃતં. સંવતિ ગગન નેત્ર પર્વત ચંદ્રો ૧૮૭૦ વર્ષે ફાલ્ગુન માસે શુક્લપક્ષે તિથૌ ષષ્ઠિ ભૃગુવાસરે શ્રી **મો**હિનગર મધ્યે શ્રી **ત**પાગચ્છે, **મે**વાડદેશે મહારાજાધિરાજ મહારાણાજી શ્રી **અ**રિસિંઘજી વિજયછત્રે, શ્રી **અ**ંભાવ માતાજી પ્રસ્તે પ્રીજ્યોજી. તૃતીય પ્રહરે સંપૂર્ણમ્. પ.સં.૬૯-૧૬, બાલચંદ્ર યતિ, ખાનગામ. [મુપુગૂહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૧૫૯ – ભૂલથી સોમહર્ષને નામે).]

(૩૩૫૧) રાત્રિ ભોજન ચોપાઈ ૨૬ ઢાળ ૨.સં.૧૭૩૮ પોષ શુ.૭ વિકાનેરમાં

આદિ – વરધમાન જિણવર તણા, ચરણ નમૂં ધરકચિત્ત,
ધરમપ્રકાશક જગધણી, નમતાં સુખ દૈ નિત્ત. ૧
શ્રુતદેવી સાંનિધિ સદા, સુગુરૂ કરો સુપ્રસાદ,
ભાષિં સુભવીયણ હિત ભણી, સુધરમકથા સુસવાદ. ૨

અંત – ઢાલ ૨૬મી સુણો સુણો વિનતડી પ્રિય મોરા હો લલણા – એહની.

*

જિનકુશલસૂરિ ગુરૂ રાજી, વાજૈ જસુ જસવાસા હો,
તાસુ પરંપર અંતેવાસી, પુહવી સુજસ પ્રકાસી હો. ૭ ભ.
વાચક **ખેમકીરત** બડભાગી હો, ઇહાં શ્રા **લચ્છીકીરતિ** ઉવઝાયા
શ્રી **ખેમ**સાષ સુહાયા હો. ૮
પાઠક શ્રી **લછિવલભ** પભણઇ, ઉલટ સેતી અપણઈ હો,
વડે નગર પરસિદ્ધ **વીકાણૈ**, ટેવ વ ચઉમાસા રે ટાણૈ હો. ૯
સંવત **સતર સૈં અડતીસે**, સાતમ દિન સુજગીસે હો,
માસ તાઇ વૈ સિત પોષ માહે, આગમ ધુરિ અવગાહે હો. ૧૦
રાત્રીભોજન ચઉપી મન રંગઇ, ચતુર જીકે ચિતરંગ હો,
સષરી ઢાલ કથા જે સુણસી, ગુણિઅણજણ જિ ગુણસીહો. ૧૧
લહિસી તે બે વૈભવલીલા, હુસી નહી અવહેલાજી,
શ્રી **લષમીવલભ** જિનસંગો ચિત-અચિત યત સુચંગો હો. ૧૨

(૧) ઇતિ શ્રી રાત્રિભોજન ચઉપાઇ સંપૂર્ણ સંવત ૧૮ સા.૩૩ આરજા શ્રી ૧૦૮ શ્રી કેસરજીરી, તતસિષણી લષતં જ્યાંનકૂવરી બીકાનેર મધ્યઃ. પ.સં.૧૪-૧૪, ગુ.વિ.ભં. (૨) સં.૧૭૬૦ આસૂ સુદિ ૫ દિને જયનંદન અમરા લિખિત કીડાવલિ મધ્યે. પ.સં.૧૫-૧૩, ગુ. નં.૬૬-૧૧. (૨) પ.સં.૧૬, જય. [હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૪૦).]

(૩૩૫૨) ચેતન બત્તીસી કડી ૩૨ ર.સં.૧૭૩૯

આદિ – ચેતન ચેત રે અવસર મત ચૂકૈ, સીખ સુણે તૂં સાચી,
ગાફલ હુઈ જો દાવ ગમાયો, તો કરસિ બાજી સહુ કાચી. ૧

અંત – સુવચન એહ અમીરસ સરિખા, પંડિત શ્રવણે પીસી,
સતરહ સેં ગુણચાલે સંવત, બોલૈ **રાજ** બત્તીસી. ચે. ૩૨

(૧) પ.સં.૨, મહિમા. પો.૮૬. (૨) સં.૧૮૬૮નો ચોપડો, જશ.સં. (આ કર્તાની કૃતિ નામે ઉપદેશ છત્તીસી આ અને ભાવના વિલાસ સહિત). (૩) સં.૧૭૪૧ આસો વ.૮ લિ. હીરાનંદ મુનિ. નાહટા.સં.

(૩૩૫૩) કાલજ્ઞાન પ્રબંધ (વૈદ્યક) (હિંદી) ૧૭૮ કડી ૨.સં.૧૭૪૧ ભા.શુ.૧૫ ગુરુ

આદિ – શ્રી...શંભુસુતન, ધરી તીનું કો ધ્યાન,
સુંદર ભાષા બંધ કર, કરહુ કાલજ્ઞાન. ૧

અંત – **ચંદ્ર વેદ ભૂ**...પ્રમિત, સંવત્સર નભ માસ,
પૂનિમ દિન ગુરવાર યુગ, સિદ્ધયોગ સુવિલાસ. ૧૭૦
શ્રી **જિનકુશલસૂરિ** સુગુરુ, ભયે **ખરતર** પ્રભુ મુખ્ય,
ક્ષેમકીર્ત્તિ વાચક ભયે, તાસુ પરંપર શિષ્ય. ૧૭૧
તા શાખામેં દીપસે, ભએ અધિક પરસિદ્ધ;
શ્રી **લક્ષ્મીકીર્ત્તિ** તિહાં ઉપાધ્યાય બહુ બુદ્ધિ. ૧૭૨
શ્રી **લક્ષ્મીવલ્લભ** ભયે, પાઠક તાસે શિષ્ય,
કાલ જ્ઞાન ભાષા રચ્યો,... ૧૭૩

*

એસે કાલજ્યાનકો, કહ્યો પંચમ સમુદ્દેશ,
સુગરુ ઇષ્ટ સુપ્રસાદિતે, લિખ્યો અર્થ લવલેશ. ૧૭૮

(૧) પ.સં.૪, નાહટા સં. પો.૫ નં.૪૪૧.

(૩૩૫૪) નવતત્ત્વ ચોપાઇ (હિંદી) ૨.સં.૧૭૪૭ વૈ.વદ ગુરુ ૧૩ હિસારમાં

આદિ – શ્રી શ્રુતદેવતા મનમેં ધ્યાય, લહિ શ્રી સદગુરુકો સુપસાય,

ભાષા કરિ **નવતત્ત્વ** વિચાર, ભાખત હું સુણિયો નરનાર. ૧

અંત – શ્રી વિક્રમતૈ **સત્તર** સૈ, વીતે **સઇતાલીસ**,
તેરસિ દિન વૈશાખ વદિ, વાર વખાણિ વાગીસ. ૭૪
સુત શ્રી **રૂપસિંહ**કે, ઉત્તમ કુલ **ઓસવાલ**,
બુરચા ગોત્ર પ્રદીપ સમ, જનત બાલગુબાલ. ૭૫
જિન-ગુરૂ-સેવામેં અડિગ, પ્રથમ જ **મોહનદાસ**,
તૈસે **તારાચંદ** ભી, **તિલોકચંદ** સુપ્રકાશ. ૭૬
તૃતુય કીની પ્રાર્થના, પુર **હિંસાર** મઝાર,
નવતત્ત્વ ભાષાબંધ કરો, સો હુઈ લાભ અપાર. ૭૭
તિનકે વચન સુચિત ધરી, **લક્ષ્મીવલભ** ઉવજઝાય,
નવતત્ત્વ ભાષાબંધ કીયો, જિનવચન સુગુરૂ પસાઉ. ૭૮
શ્રી જિનકુશલ સૂરીશ્વરૂ, **શ્રી ખરતર** ગચ્છરાજ,
તાસુ પર પરમેં ભયે, સમ-વાચક-સિરતાજ. ૭૯
ક્ષેમકીર્ત્તિ જગમેં પ્રસિદ્ધ, તાહુસેં **ખેમશાખા**,
તામેં **લક્ષ્મીવલ્લભ** ભયા, પાઠક પદવી ભાખ. ૮૦
પટધારી **જિનરતનકે**, શ્રી **જિનચંદ** સૂરિંદ,
કીનો તાકે રાજમેં, **નવતત્ત્વ** ભાષાબંધ. ૮૧
પઢે ગુણે રૂચિ સું સુણે, જે આતમહિત કાજ,
તિનકે માનવભવ સફલ, વરણત હૈ કવિ **રાજ**. ૮૨

(૧) સં.૧૭૬૦ ચૈ.સુ.૧૩ પં. **નેમિમૂર્ત્તિ** લિ. **ધલિકાનગરે**. નાહટા સં. (૨) સં.૧૮૦૬ દીવાલી, પ.સં.૫, કૃપા. પો.૪૦ નં.૬૭૩.

(૩૩૫૫) અમરકુમારચરિત્ર રાસ (દાન વિષયે) ૧૭ ઢાળ ૨૫૭ કડી

આદિ – શ્રી **આદીસર** પ્રથમ જિન, શાંતિકરણ શ્રી **શાંતિ**
પ્રણમું **નેમિ** શ્રી **પાસ** જિણ, **વીર** નમું એકાંત. ૧
ધ્યાઉં **સરસતિ** સાંભણી, દ્યો મુઝ અવિરલ વાણિ
રાજહંસ વાહન સદા, વીણા પુસ્તક પાણિ. ૨
સુગુરૂ તણા સુપ્રસાદથી, સંઘ તણી સાંનિધ
કરિસ્યું ચરિત રલીઆંમણો, સુણતાં હોઈ નવનિધ. ૩
દાન શીલ તપ ભાવના, ધર્મના ચ્યાર પ્રકાર
ક્રોધ માન માયા તજો, કહિસ્યું એ અધિકાર. ૪

અમરકુમાર ચરિત્ર એ, કહિસ્યું હું મનરંગ
આલસ તજિ સુંણજ્યો તુમે, આણિ ઊજમ અંગિ. ૫

અંત – ઢાલ ૧૭

ઇણિ પરિ દાન તણાં ફલ જાણી, આરાધો નિત ભવિઅણ પ્રાણી
કેવલન્યાંની મુનિવર ભાખે, સકલ ભવિકજન મનમઇ રાખઈ. ૨૪૯
એહ ચરિત સોમદ્યા કેરો, દાંન તણા દૃષ્ટાંત નવેરો
સાંભલિ સુરનરનારી હરખ્યા, પુણ્ય તણાં ફલ પરતખિ પરિખ્યા.૨૫૦
ઘણા જીવ પામી પ્રતિબોધ, સમકિત લીધો આતમસોધ
નરસિંહ રાય અને **મહીપાલ**, કર જોડી પભણે તતકાલ. ૨૫૧
દોહિલો સ્વામી સંયમભાર, પાલિ સુશ્રાવકનાં વ્રત બાર
મુનિવર પણિ ધર્મયોગ વિચારી, કીધ શ્રાવક દ્વાદશવ્રતધારી. ૨૫૨
તિહાંથી મુનિવર કરે વિહાર, બોધિબીજના તે દાતાર
બેવે શ્રાવકનાં વ્રત પાલે, અતિચાર સઘલાં હી ટાલે. ૨૫૩
અંતસમેં અણસણ-આરાધન, સુગત તણો કીધો એ સાધન
અનુક્રમે બે શિવપદ લહિસ્યે, આઠ કરમના મલ સહુ દહસ્યે. ૨૫૪
અનુમોદન કરિ દાંન જો દીજે, તો અતિ ઉત્તમ સુખ લહીજઈ
ધરમ કીજે અનુમોદન શુદ્ધ, તો જાણે સંખ ભરીઓ દુધ. ૨૫૫
એમસાખ શ્રી **ખરતર**ગચ્છ ભણી, વાણારસી **લખમીકીરતિ**ગણિ
લખમીવલ્લભ તે તસુ સીસ, એ સંબંધ ભણે **સુજગીસ**. ૨૫૬
ઢાલ સત્તરમી એ અતિ સોહે, સાંભલતાં ભવિઅણમન મોહે
પાતકપંક કદે નવિ છીપે, દિનદિન દાન તણી મતિ દીપે. ૨૫૭

(૧) પં. રવિવિજયગણિ લિ. પ.સં.૧૧-૧૭, વિજાપુર જ્ઞા.ભં. નં.૬૦૪. (૨) ભુવન. (આ કવિની રચેલી 'રત્નહાસ ચોપાઈ' સાથે) (૩) પ.સં.૧૬, ક્ષમા. પો.૨૮ નં.૩૭૮. (૪) પ.સં.૧૨-૧૫, રાજકોટ મોટા સંઘનો ભં. (૫) વિદ્યા.

(૩૩૫૬) મહાવીર ગૌતમસ્વામી છંદ ગા.૯૬ લ.સં.૧૭૪૧ પૂર્વે

આદિ – વર દે તું વરદાયિની, **સરસતિ** કરિ સુપ્રસાદ,
વાંયુ **વીર** જિણંદ સું, **ગૌતમ** ગણધરવાદ. ૧

અંત – પાઠક **લચ્છીકીર્ત્તિ** પ્રગટ, સુપ્રસાદૈ **સરસ્વતી** તણૈ,
ગૌતમવાદ નિજ જ્ઞાન સમ, રસિક **રાજ** ધ્યનુ વિધ ભણૈ. ૯૬

(૧) સં.૧૭૪૧ આસો વ. ૭. **લક્ષ્મી**કીર્ત્તિ શિ. ૭. **લક્ષ્મી**વલ્લભગણિ

શિ. પં. હીરાનંદ મુનિ લિ. નાહટા સં. (૨) સં.૧૭૮૫ આ.સુ.૧૧ કાલૂ મધ્યે કુસલા લિ. પ.સં.૭, જિ.ચા. પો.૮૩ નં.૨૦૯૫. ('ભરત બાહુબલિ છંદ' સહિત)

(૩૩૫૭) + ઉપદેશ બત્તીસી (હિંદીમાં)

આદિ – ઢાલ આસ્યા રાગે, કયા ગુમાંન જિંદોની આખર મિટ્ટીમેં રલિ જાંણાં. એહની.

આતમરાંમ સયાણે તૂં ઝૂઠૈ ભરમ ભુલાના, આંકડી
કિસકે માઇ કિસકે ભાઇ, કિસકે લોક લુગાઇજી,
તૂં ન કિસીકા કોઇ નહીં તેરા, આયો આપ સહાઇ. ૧ આ.

અંત – ઈસ કાયા પાયાકા લાહા, સુકૃત કમાઇ કીજૈજી,
રાજ કહૈ **ઉપદેશબત્તીસી**, સદ્‌ગુરૂ સીખ સુણીજૈજી. ૩૨

(૧) સં.૧૮૬૮ વૈ.વ.૮ લિ. પં. રત્નમુનિના. ચોપડો, જશ.સં. (૨) પ.સં.૨-૧૪, અનંત. ભં.૨. [લીંહસૂચી.]

પ્રકાશિત : ૧. સ.મા. પૃ.૧૩૩.

(૩૩૫૮) કુંડલિયા બાવની

(૧) સં.૧૭૭૬ ચૈ.શુ.૯ પટ્ટણા રંગવલભ લિ. પ.સં.૧૦, ભુવન. પો.૧૨.

(૩૩૫૯) દુહા બાવની

આદિ – ૐ અક્ષર અલખગતિ, ધરૂં સદા તસુ ધ્યાન,
સુરનર સિદ્ધ સાધક સુપરિ, જાંકું જપત જહાંન. ૧

અંત – દોહા બાવની કરી, આતમ-પરહિત કાજ,
પઢત ગુણત વાચત લિખત, નર હોવત કવિ **રાજ**. ૫૨

(૧) નાહટા સં.

(૩૩૬૦) ચોવીશી (રાગબંધ)

આદિ – રાગ વેલાઉલ ઋષભ ગીત

આજ સકલ મંગલ મિલે, આજ પરમાનંદા,
પરમ પુનીત જનમ ભયો, પેખે પ્રથમ જિનંદા. આજ. ૧

*

પરમાતમ પ્રતિબિંબસી, જિનમૂરતિ જાણૈ,
તે પૂજન જિન **રાજકું**, અનુભવરસ માનઈ. ૫

અંત – કલસ રાગ ધન્યાશ્રી

નિતનિત પ્રણમિ ચૌવીસે જિણવર,
સેવકજન મનવંછિતપૂરણ, સંપ્રતિ પરતખિ સુરતર – નિત. ૧

*

દરસણ જ્ઞાન ચરણ ગુણ કરિ સમ એ ચોવીસ તિત્થંકર,
રાજ શ્રી **લખમીવલ્લભ** પ્રભુ, નામ જપત ભવભયહર. નિત. ૪

(૧) સં.૧૭૬૫ માહ શુ.૮ શનિ પટણા મધ્યે **તિલકોદય** મુનિ લિ. પ.સં.૩–૧૭, અભય. પો.૧૬ નં.૧૬૩૫. (૨) સં.૧૭૬૦ ફા.વ.૧ ગુરૂ લિ. **સુખરત્નગણિ** સુલતાન મધ્યે. પ.સં.૪, નાહટા.સં.

(૩૩૬૧) ભરત બાહુબલિ છંદ કડી ૯૯

આદિ – સંપતિકરણ સદા **સરસતી**, સરગ પયાલ પુંહવિ **સરસતી**,
સુરરાંણી વાંણી **સરસતી**, સમરૂં સોઇ સદા **સરસતી**. ૧
સોઇ **સરસતિ** સમરૂં સદા, આંણી ઉદ્યમ અંગ,
ભરત બાહૂબલ બે ભડેંઇ, ઝુઝયાસ ભાષિસ જંગ. ૨

અંત – કલસ કવિત્ત.

બાહૂબલ બલવંત, સાધુ મોટા સાચેા સિદ્ધ,
ભલ ગુણભૂષિભંડાર, ન્યાંન દરિસણ ચારિત્ર નિધિ,
જંગ અરીદલ જીપ, ઈલા અખીયાત ઉવારી,
સંયમિ કર્મ સંહરે, નવલ પરણી સિદ્ધિનારી.
સુદ્ધ **ખેમસાખિ** પાઠક પ્રગટ **લિખમીકીરતિ** જસ લેઅણ,
તસુ સીસ **રાજ** કર જોડિ તમ, ચિત્ત સૂદ્ધ પ્રણમિ નિત ચરણ. ૯૯

(૧) સં.૧૭૮૫ આ.સુ.૧૧ કાલૂ મધ્યે કુસલા લિ. પ.સં.૭, જિ.ચા. પો.૮૩ નં.૨૦૯૫. (‘ગૌતમસ્વામી છંદ’ સહિત) (૨) સં.૧૬૩૭ મહા વદ ૫ લ. મુનિ **નાંનવર્દ્ધન** જોટાણા ગ્રામે. જશ.સં. (‘દેશાંતરી છંદ’ સહિત)

(૩૩૬૨) [ગોડી પાર્શ્વનાથ] દેશાંતરી છંદ (ત્રિભંગી છંદમાં) કડી ૩૯

આદિ – સુવચન સૂંપેા **સારદા**, મયા કરેા મુઝ માય
તેા સુપ્રસન સુવચન તણી, ગુ મણા ન હેાવે કાય. ૧
કાલીદાસ સરિખા કિયા, રંક થકિ કવિરાજ
મહેર કર માતા મુંને, નિજ સુત જાણી નિવાજ. ૨

અંત – કલશ કવિત્ત

જયે સહુકેા જગદીશ ઈસ ત્રયભવણ આણ અખંડિત

અદ્‌ભુત રૂપ અનુપ મુગટ ફણીમણિ શિર મંડિત
ધરેં આણ સુડધરા ઉદધિ અછિ દ્વિપ જીતાંઇ
પ્રગટ સાત પાતાલ સરગેં પણ કીરતિ સુડાઈ
વર **લછીવલ્લભ વામા**સુતન પુરણ પ્રભુ વૈકુંઠપુરી
પ્રણમેવિ **પાસ** કવિ **રાજ** ધમ ઉદ્ધરિયેા છંદ દેસાંતર. ૩૯

(૧) પ.સં.૨–૧૮, મો.મો. સાગર ઉ. પાટણ દા.૮ નં.૩૩. (૨) સં.૧૯૦૧ પો.સુ.૧૧ લ. પં. **તેજવિજયગણિ** પાલણપુર મધ્યે. પ.સં. ૪–૧૨, જશ.સં. [મુપુગૂહસૂચી, હૈજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૫૪૭).]

(૩૩૬૩) + મુહપત્તી પડિલેહણ વિચાર સ્ત. કડી ૧૬

આદિ – વરધમાન જિનવર તણાજી, ચરણ નમું ચિતલાય,

અંત – કલસ

ઉવઝાય વરિ સિરિ **લચ્છિકારતિ** મુખ થકી એ સંગ્રહી,
મુહપતી પડિલેહણિ તિણ વિધિ, **લચ્છિવલ્લભ**ગણિ કહી. ૧૬

(૧) કલ.સં.કાં.કેટે. વૉ.૧૦ નં.૪૫(૨) પૃ.૭૮–૭૯. [જૈહાપ્રેાસ્ટા.]

પ્રકાશિત : ૧. રત્નસાગર. ૨. અભયરત્નસાર. ૩. ભૂડત્સ્તવનાવલી.

(૩૩૬૪) કમ્મપયડી ગર્ભિત સ્ત. ગા.૨૯

(૧) જુએા ઉપરની કૃતિને અંતે.

(૩૩૬૫) કર્મપ્રકૃતિ નિદાન ગર્ભિત સ્ત. ગા.૪૭

(૧) જુએા ઉપરની કૃતિને અંતે.

(૩૩૬૬) ૧૩ ગુણસ્થાન ગર્ભિત ઋષભ સ્ત. ગા.૫૭

(૧) જુએા ઉપરની કૃતિને અંતે. [મુપુગૂહસૂચી.]

(૩૩૬૭) + ઇરિયાવહી મિચ્છામિ દુક્કડ સંખ્યા ગર્ભિત સ્ત. ગા.૧૩

(૧) જુએા ઉપરની કૃતિને અંતે.

(૩૩૬૮) + અશાતના સ.

પ્રકાશિત : ૧. સ.મા. પૃ.૧૫૭.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૪૩–૪૫, ભા.૩ પૃ.૧૨૪૬–૫૫.]

૬૪૪. જિનદત્તસૂરિ

(૩૩૬૯) ધન્ના ચોપાઈ ૨.સં.૧૭૨૫

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૪૩. આ કમલહર્ષ (નં.૮૮૨)ની ૨.સં. ૧૭૨૫ની કૃતિ હેાવાની શંકા થાય છે, પરંતુ કમલહર્ષની કૃતિના ઉદ્ધૃત અંતભાગમાં ગુરુપરંપરામાં કે બીજી કેાઈ રીતે જિનદત્ત નામ મળતું

નથી, જિનચંદ્ર અને જિનરાજ મળે છે.]

૯૪૫. મહેશ મુનિ

(૩૩૭૦) અક્ષરબત્રીશી ૨.સં.૧૭૨૫ ઉદયપુરમાં

આદિ – કકા તે કિરિયા કરી, કરમ કરઉ તે ચૂર,
કિરિયા વિણ રે જીવડા, શિવનગરી હુઇ દૂર. ૧
ખખા કરમ જ ખય કરઉ, ખિમા કરઉ મન માંહિ,
ખંતિ કરી સેવઉ સદા, જિણવર દેવ ઉછાંહિ. ૨

અંત – અક્ષર બતીસી એ કહી, સંબોધન અધિકાર,
દૂહા અરથ વિચારસે, પામઈ ભવનઉ પાર. ૩૩
સતરય સય પચીસમઇ, સમત કીયઉ સા વખાણુ,
ઉદયપુર ઉદ્યમ કીયઉ, મુનિ મહેસ હિત જાણુ. ૩૪

(૧) પ.સં.૧–૧૫, મારી પાસે. [મુપુગૂહસૂચી.]
[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૩૦.]

૯૪૬. સુરસાગર

(૩૩૭૧) જંબવતી ચો.

આદિ –
દૂહા.
પહિલી ઢાલ સોહામણી, જંબૂવતી અધિકાર
જમરાજની કુંમરી, સીલવંતી સુખકાર. ૧
સીલશિરોમણિ સુંદરી, રૂપેં ઇંધક રસાલ
સો જાંબવતી જાણજ્યો, પરણી કિસન મુરાર. ૨

અંત –
ઢાલ રાસની
જાંબવતિ ભાગ સફલો ફલ્યો, કૂખડિ આવ્યા શ્રીકુલ અવતાર કિ
યાદવકુલરો દિવલો, ઇસો છે એક ભામકંવર સુજાણ કિ. હુ ૧
સુરસાગર ગુરૂ ઇમ ભણે, હમે ગુણ ગાયા રાવલા
તમે રે સમાંસણો દિયો અવિચલ પાટ હું બલહારિ વીઠલા. ૧

(૧) સં.૧૮૭૨ ભા.શુ.૧૫ દેશણોક મધ્યે. (બીજા અક્ષરમાં સં.૧૮૭૩ મિગસર). પ.સં.૧૧, અભય. નં.૨૮૮૮. (૨) જય. પો.૬૭. [ડિકૅટલૉગ-ભા૪ વૉ.૧૯ ભા.૨.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૨૧૭. આ કવિ તે નં.૯૨૬ના સુરજી મુનિ હોવાનું માનવામાં આવેલું, પરંતુ એમ માનવા માટે કારણ જણાતું નથી.]

૬૪૭. માનવિજયગણિ (ત. શાંતિવિજયશિ.)

આ કવિએ સંસ્કૃતમાં 'ધર્મસંગ્રહ' (પ્રકાશિત) સં.૧૭૩૧માં રચેલ છે.

(૩૩૭૨) ભવભાવના પર બાલા. ૨.સં.૧૭૨૫

વિજયરાજસૂરિરાજ્યે દાનવિજયના કહેવાથી.

(૧) મૂળ મલધારી હેમચંદ્રસૂરિકૃત. ગ્રં.૩૪૨૫ સર્વસંખ્યા ૩૬૦૦ સં.૧૭૨૬ જ્યે.વદિ ૧૩ રવિ મુનિ દાનવિજય લિખાપતં. જૈનાનંદ.

(૩૩૭૩) સુમતિકુમતિ (જિનપ્રતિમા) સ્ત. સં.૧૭૨૮ આસપાસ

આદિ – શ્રી જિન જિનપ્રતિમા વાંદણના, દીસૈ અક્ષર પરગટ,
સમકીતનેં આલાવૈં જ્યાંજ્યાં, નહી કાંઇ ઇહાં કપટ રે.
—કુમતિ જોવૌ હિદય વિચારી.

અંત – તે માટે આણા પ્રમાણા, નવિ કીજૈ કુયુક્તિ અજાંણ,
બુધ **શાંતિવિજય**નો સીસ, **માંન** નામેં સુગુરૂને સીસ. ૨૧

(૧) તપાગચ્છના ભટ્ટારક શ્રી **વિજયાણંદસૂરિ** શિષ્ય પંડિત શ્રી **શાંતિવિજયગણિ** શિષ્ય મહોપાધ્યાય પંડિતસરોમણિ શ્રી **માનવિજય**ગણિઇએ સઝાય કીધો. તેહનો ટબ્બાર્થ પણિ ધર્માર્થિ જનની પ્રાર્થનાઇં અનેક સૂત્રની સાષ્ય લેઇનઇં ઉપાધ્યાય શ્રી **માનવિજયગણિ** લખ્યો સંવત્ ૧૭૨૮ વર્ષે ચૈત્ર []દિ ૫ રવૌ ભટ્ટારક શ્રી **વિજયરાજસૂરિ**રાજ્યે **શુદ્ધ** પ્રરૂપક ગીતાર્થઇ સોધવો ધર્માર્થિ લોકઇ વાંચવો...પ.સં.૧૮, ડે.ભં. દા.૭૧ નં.૭૬. (૨) પ.સં.૧૪, ડે.ભં. નં.૭૧.

(૩૩૭૪) ગુરુતત્ત્વપ્રકાશ રાસ ૧૦૭ કડી લ.સં.૧૭૩૧ આસપાસ

આદિ – પ્રણમું શ્રી **સોહમ** ગણધાર, ચઉવિહ સમણસંઘ આધાર
જસ સંતતિ **દુપસહ** ગુરૂ લગઇ, **ભરહખિત્તિ** ચાલઇ સંલગઇ. ૧
પરંપરાગમ આજ પ્રમાણ, તેહથી હુઇ અર્થ વિન્નાણ
તાસ ઉથાપક જાઇ વલ્યો, **સૂગડાંગ નિરયુગતિ** કહ્યો. ૨

અંત – **સોહમ** પાટપરંપરિ આવીઉ, **વિજયાણંદ** સૂરિરાય
શાંતિવિજય બુધ વિનયી સુગુરૂના, **માંનવિજય** ગુણ ગાય. ૧૦૬
એહ **ગુરૂતત્ત્વપ્રકાશ** પ્રકાશીઉ, **વિજયરાજય** ગુરૂ રાજિ,
ગ્રંથ અનેકની સાખિ મુનિ **માંનઇ**, ભવિજન બોધન કાજિ. ૧૦૭
પુણ્યઇ લહીઇ રે સદ્ગુરૂસેવના.

(૧) આદિમાં સકલગુણસરોમણિ પંડિત શ્રી **માનવિજયગણિ** ગુરૂભ્યો

નમઃ એમ છે. એટલે કવિના શિષ્યે આ પ્રત લખી છે. સં.૧૭૩૧ અશ્વિન વદિ ૧૦ સોમે લ. સુશ્રાવક સાહા અમરચંદ લખાપીતં. પ.સં.૯-૧૧, ડા. પાલણપુર દા.૩૬. [મુપુગૂહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૬૯).]

(૩૩૭૫) ઉત્તરાધ્યયન સૂત્ર પર બાલા. ૨.સં.૧૭૪૧ પો.શુ.૧૩

સંવત્ **સંયમવેદેંદુ** વર્ષે પૌષેઽજ્જવલત્રયોદશ્યાં,
શ્રી **ઉત્તરાધ્યયન સૂત્રં** વિવૃતં મયકાવબોધકૃતે. ૧
શ્રીમત્તપગણગગનાંગણતરણિ શ્રી **વિજયાનંદસૂરીણાં**
તત્શિષ્યશ્રી **શાંતિવિજય** બુધાધિપાઃ સક્રિયાભિરતાઃ. ૨
તતશિષ્ય વાચકવરાનામ્ના શ્રી**માનવિજય**નામાનઃ
શ્રી **વિજયરાજ**સૂરિરાજ્યે કૃતવંતઃ સંસ્કૃતાર્થં હિ. ૩
ગુરુભ્રાતૃ **ન્યાનવિજયા**ઽભ્યર્થનયા સુગમમેવ કૃતવંતઃ
અત્રાશુદ્ધઃ શોધ્યો ગીતાર્થૈસ્તત્ત્વનિષ્ણાતૈઃ. ૪

(૧) લિ. સં.૧૭૭૧ કા.શુ.૫ ગુરૌ શ્રી **વિજયાણંદસૂરિ-શાંતિ-વિજય-મહો. માનવિજય-મહિમાવિજય-માણિક્યવિજય** હિતાર્થે લિ. પ.સં.૨૬૫, ખેડા ભં.

(૩૩૭૬) + નયવિચાર (અથવા સાત નયનો) રાસ

આદિ – શ્રી ગુરુચરણકમલ અનુસરી, શ્રી શ્રુતદેવી હીદય ધરી,
તત્ત્વરૂચીનઈ બોધન કાજિ, કરૂં નયવિવરણ ગુરુ-સાહાજિ. ૧
સૂત્ર-અર્થ સવિનય સંમતિ, સંદરભિત **૭૪** શ્રી જિનમતિ,
આવશ્યક નિર્યુક્તિ અર્થું, દેખી કહિવા મન ઉલ્લસ્યું. ૨
નયેં કરીને સયલ પયત્થ, વિચારવા બોલ્યા છે તત્થ,
નયવિચાર કરવો તે માટિ, જિમ પામો સમકિતની વાટિ. ૩
જો એહું ન વિચારે અર્થ, તો તસ સૂત્ર ભણ્યાં સવિ વ્યર્થ,
યુગતાયુગતિ ભાસેં વિપરીત, **મહાભાષ્યે** માંહીં કહિ રીતિ. ૪

અંત – ઢાલ ૧૪ કહણી તો કરણી વિણ કાચી.

*

એહ અનોપમ ચિંતામણી સમ, શાસ્ત્રપટકથા લેઈજી,
પ્રાકૃતભાષાદ્વારે ગૂંથ્યો,
ભવિરી એહમાં શાસ્ત્રે વિપરીત કહેવાયું હોય,
સોધયો સંત ગીતાર્થ સોયં. ૭૫ શ્રી.

*

રાગ ધન્યાસી, ગુણ તણી વેલડી એ દેશી

શ્રી **તપા**ગછનંદનવનિં સુરતરૂ, જાણીઇ તે જગિ યુગપ્રધાનો,
જગતગુરૂ-બિરૂદ-ધારી મહિમાનિધી, શ્રી ગુરૂ**હીરવિજયા**ભિધાનો.૮૨

શ્રી જિનસાસન જગિ જયજયકરૂ
તાસ પાટિં હવો સુરગુરૂ અભિનવો, શ્રી **વિજયસેનસૂરી** પ્રસિદ્ધો,
સાહિવર પરષદેં વાદ જીતી કરી, ગુરૂસવાઇ જિણિં બિરૂદ લીધો
શ્રી **વિજયતિલકસૂરી**સરૂ તસ પટિં, ઉદયગિરિ ઊગીઓ વર દિણંદો
કુમતિમતિતિમિરહર સુમતિ-ઉદ્યોતકર,

વિહિત ભવિજન-ચકવય દિણંદો. ૮૩
તાસ પાટિં જનાનંદકારી ગુરૂ, શ્રી **વિજયાણંદ**સૂરિ સિંહો,
જ્ઞાનસમતાદિ ગુણરયણ-રોહણગિરી, પ્રવર વૈરાગ્યજિત નિરીહો. ૮૪
તાસ ગુરૂભાઇ બુધ **શાંતિવિજય** ગુરૂ, શમદમાદિક ગુણવંત સંત,
જસ સુપસાંયેં સુરમણિ સમ મિ લહિઉં,

શ્રી જિનવર-મત અતિ લસંત. ૮૫
તાસ વિનયી નયી **માનવિજયા**ભિધો,

વદતિ નિજ શકતિ શ્રુત જગતિ આણી,
તત્ત્વરૂચિ ભવિકજન ભણુત સુણુતાં હુયો,

સુભફલદાયિની એહ વાણી. ૮૭

*

ભણુતાં સુણુતાં હોઇ સમકિત નિરમલું,

એહ સુરમણિ સમો નયવિચાર,
સતત અભ્યાસતા હોઇ સમતા ગુણો,

એહ અનંત કલ્યાણકાર. ૯૦ શ્રી.

(૧) આ પર ટબો છે તે સ્વોપજ્ઞ જણાય છે. ટબા સહિતની સુંદર પ્રત, પ.સં.૨૪, સીમંધર. દા.૧૯ નં.૨૯. (૨) પ.સં.૨૦–૭, ડા. પાલણપુર દા.૩૬. (૨) ઇતિશ્રી માનવિજયગણિકૃત નયવિચારનો રાસ સંપૂર્ણ. ગ્રં.૨૪૦. ભાવ.ભં. [મુપુગૂહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૪૦, ૨૭૪).]

પ્રકાશિત : ૧. જૈન શ્વે. કૉ. હેરલ્ડ, વૈશાખ ૧૯૭૩, પૃ.૧૫૧થી ૧૬૧.

(૩૩૭૭) + ચોવીસી

આદિ – ઋષભ સ્ત.

ઋષભ જિણંદા ઋષભ જિણંદા, તુમ દરિશણ હુયે પરમાણંદા,
અહનિશિ ધ્યાઉં તુમ દીદારા, મહિર કરીને કરજ્યો પ્યારા. ૧

*

સુમતિજિન સ્ત.

*

શાંતિવિજય બુધ શીશ, કહે ભવિકાજના હો લાલ.
પ્રભુનું પિંડસ્થ ધ્યાન, કરો થઈ ઇકમના હો લાલ.

અંત –

વીર સ્ત.

જીત્યો તિમ ભગતને જીતાવે, મૂકાયો મૂકાવે,
તરણુતારણ સમરથ છે તુંહી, **માનવિજય** નિતુ ધ્યાવે.

(૧) લ.સં.૧૮૪૯ માહ દ૨ ૧૧. પ.સં.૯–૯, આ.ક.ભં. (૨) પ.સં. ૧૦–૧૨, આ.ક.ભં. (૩) પ.સં.૧૦–૧૩, આ.ક.ભં. (૪) પ.સં.૮–૧૧, વી. ઉ.ભં. દા.૧૭. (૫) લ. પ્રમોદવિજયેન વડાલી નગરે. પ.સં.૬–૧૫, જૂની પ્રત, પાદરા. નં.૮૯. (૬) સં.૧૮૧(૧)...વદ ભોમે. પ.સં.૧૨–૧૧, સીમંધર.દા.૨૦ નં.૮૬. [મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૬૪, ૩૧૪, ૪૧૧, ૪૧૪, ૫૯૩).]

પ્રકાશિત : ૧. ચોવીશીવીશી સંગ્રહ પૃ.૧૭૨–૧૮૮. [૨. ૧૧૫૧ સ્તવનમંજૂષા.]

(૩૩૭૮) ૨૪ જિન નમસ્કાર

આદિ – પ્રથમ જિનેસર **ઋષભદેવ** પ્રણમું સિર નામી
પણસય ધનુષપ્રમાંણ દેહવરણું અભીરામી. ૧
નાભીરાયકુલમંડણો **મરૂદેવી**જનયો.
ચોરાસી લખ પૂરવ આય સુરનરપતિ ગાયો. ૨
વિનતા નયરી રાજીઓ એ ઋષભલંછન વર પાય
યુગલાધર્મનીવારણો **માનવિજય** ગુણ ગાય. ૩

અંત – **વર્ધમાન** જિનભાંણ આણ નિજ મસ્તક વહીઇ
સીંહલંછન પરેં સર્વદા જસ ચણું રહીઈ. ૧
ક્ષત્રીયકુંડ ગ્રામ નયર **સીધારથ** ભૂપ
ત્રિશલા-રાંણી-ઉઅર-હંસ હેમવાંન અનૂપ. ૨
જીવીત બહુત્તર વર્ષનું એ સાત હાથ તનુ માંન,
માંનવજે વાચક કરે જિનવરના ગુણગાંન. ૩

(૧) લ. મુનિ રાજરત્નેન શ્રાવિકા રાજ્યકુઅર પઠનાર્થં સહેર ખંભાત બંદર વાસી સં.૧૮૫૨. પ.સં.૩-૧૨, ખેડા ભં.૩.

(૩૩૭૯) સિદ્ધચક્ર સ્તવ. ૪ ઢાલ કડી ૨૫

આદિ – જીહો જાણું અવધી પ્રભુજીને એ દેશી.

જીહો પ્રણમું દિન પ્રતિ જિનપતિ લાલા શિવસુખકારી અશેષ
જીહો આસોઈ ચૈત્રી તણી લાલા અઠાઇ વિશેષ. ૧
ભવિકજન જિનવર જગ જયકાર જિ.
જિહાં નવપદ આધાર ભ. આંકણી.

અંત – ઈહ ભવેં સવિ સૂખસંપદા, પરભવેં સવિ સૂખ થાઇ
પંડિત **શાંતિવિજય** તણો, કહે **માનવિજય** ઉવજઝાય. ૨૫

(૧) સં.૧૮૬૭ જેષ્ઠ સુદિ ૧ ગુરૂ ગોરજી **માંણકચરત્નજી** શિ. ઐંમરત્નેન ઉંઝા ગ્રામે શ્રાવકા બાઇ મૂલી પઠનાર્થં ભણવા સારૂ શ્રી કુંથૂનાથજી પ્રસાદે પૌષધશાલા મધ્યે. પ.સં.૨-૧૨, જશ.સં. (૨) સં.૧૯૦૮ ચૈ.સુ.૧૪ લ. ખેમચંદ **વીસ**નગરે સાધવી **સાકર**સરીજી લખાવીતં. પ.સં. ૨-૧૨, જશ.સં. [મુપુગૂહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૫૦, ૫૨૦).]

(૩૩૮૦) ગુણસ્થાનગર્ભિત શાંતિનાથ વિજ્ઞપ્તિરૂપ સ્તવ. ૮૫ કડી

આદિ – રાગ આસાવરી.

શાંતિ જિણેસર જગહિતકારી, વારી જેણેં મારિ રે,
કર્મ અશેષ ખપાવિ પોહતો, શિવમંદિર મનોહારિ રે. ૧
તું જિન તારક શિવસુખકારક, ભવભયવારક દેવ રે
તું લાયક નાયક હું પાયક, સારૂં સુપરિં સેવ રે. તું. ૨

અંત – ધ્ય પરમ દાની પરમ જ્યાની પરમ ધ્યાની ધ્યાઇએ
પરમ સુખકર પરમ તમહર **શાંતિ** જિનવર ગાઇએ
તપગચ્છ રાજા બહુ દિવાજા **વિજયાણંદ** સૂરીસ. ૩
બુધ **શાંતિવિજય** વિનેય-લેશેં **માનવિજય** સુહંકરૂં. ૮૫

(૧) આદિમાં **જ્ઞાનવિજયગણિ** ગુરૂને નમસ્કાર કર્યો છે. મુ. **ભાણવિજય** લિ. સા **રામજી** સુત સા. **સુંદર** પઠનાર્થં. પ.સં.૬-૧૩, હા.ભં. દા.૮૩ નં.૬૩. (૨) સં.૧૭૨૯ આસો વ.૪ રવિ **રાજનગર** માહિ. કર્તાના સમયની પ્રત, ખેડા ભં.૨. [મુપુગૂહસૂચી.]

(૩૩૮૧ક) સઝાયો (ભગવતી લબ્ધિયરણ આદિ)

(૧) પ.સં.૨૨-૧૧, જૈનાનંદ. નં.૩૩૪;.

(૩૩૮૧ખ) સઝાય સંગ્રહ

વિનયવચનગ્રહણે રોહા પર સ.; જ્ઞાનપૂર્વક ક્રિયાકરણે કાલાસંવેસિક-પુત્ર; ખંધકમુનિ; બહુશ્રુતપ્રશંસા; અનાગ્રહે અગ્નિભૂતિ વાયુભૂતિ; ચારિત્ર-ફલે તિષ્યગુપ્તગુપ્ત; ગુરુકુલવાસ; પરિણામશુદ્ધી અષ્ટમત્તા; પુદ્ગલવિચારગર્ભિત નારદપુત્ર; પાર્શ્વસ્થવીર; લોભવ્રતે વરુણના ગતભૂઆ; જ્ઞાનગવેષણાયાં કાલોદાયી; પરીક્ષાયાં ગાંગેય; સ્નેહે દેવાનંદા; જિનાજ્ઞા; વ્રતારાધન; ઋજુભાવી શિવરાજ ઋષિ; મહાબલ મુનિ; શ્રુતાભ્યાસ; વર્ધમાન પરિણામે શંખ; શય્યાદાન; ઉદયનઋષિ; ગૌતમ; વ્રતદૃઢતાયાં અંબડ; ગુણપ્રશંસા; દૃઢસમકિતે ગંગદત્ત; કાર્તિકશ્રેષ્ઠી; સરલસ્વભાવે મગધીપુત્ર; સોમિલ; દક્ષતા; ગૌતમ લબ્ધ્યુચ્ચારણ; ૩૩ સઝાય – ઇતિ ભગવતિ ભાસ સમાપ્ત.

(૧) લિ. ૧૭૪૩ માગશર માસે શુકલપક્ષે પ્રતિપદા તિથૌ ભૃગુવારે; સ્તંભતીર્થવાસ્તવ્યં શ્રોકસી સુમતિ તત્સુતા ઉભયકુલવિશુદ્ધા બાઈ કપૂર પઠનાર્થ લખાપિત. પ.સં.૧૭-૧૩, આ.ક.ભં. (કર્તાના સમયની આ પ્રત છે તો કર્તાએ જ લખી યા લખાવી હોય એમ જણાય છે.) [મુપુગૂહસૂચી.]

(૩૩૮૧ગ) આઠ મદ સઝાય

[મુપુગૂહસૂચી.]

પ્રકાશિત : ૧. સ.મા.ભી. પૃ.૧૩૮.

(૩૩૮૧ઘ) શ્રાવકના ૨૧ ગુણ સઝાય ૭ કડી

[મુપુગૂહસૂચી.]

પ્રકાશિત : ૧. સ.મા.ભી. પૃ.૭૫. [૨. જૈન રત્ન સંગ્રહ. ૩. જૈન સજ્ઝાયમાળા (બાલાભાઈ) ભા.૧.]

(૩૩૮૧ચ) શ્રાવક બાર વ્રત સઝાય

[મુપુગૂહસૂચી.]

પ્રકાશિત : ૧. સ.મા.ભી. પૃ.૬૭. [૨. મોટું સઝાયમાળા સંગ્રહ.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૩૨-૩૪ તથા ૫૯૧, ભા.૩ પૃ.૧૨૪૦-૪૩ તથા ૧૬૨૮-૨૯. આ કવિએ 'નવતત્ત્વ પ્રકરણ વિવરણ' ગુજરાતીમાં વિજયાણંદસૂરિના સમયમાં કરી હોવાની માહિતી ત્યાં નોંધાયેલી તે ખરી જણાતી નથી. કવિની અન્ય કોઈ કૃતિ સં.૧૭૨૫ પહેલાંની ન મળતી હોઈ વિજયાણંદસૂરિ (સ્વ. સં.૧૭૧૧)ના રાજ્યકાળમાં કોઈ કૃતિ રચાયાનું શંકાસ્પદ બને છે અને આ પછીના ગુણવિજયશિષ્ય માનવિજયનો 'નવતત્ત્વ બાલાવબોધ' મળે છે તેથી એ કૃતિ જ આ માનવિજયને નામે

નોંધાઈ ગઈ હોવાનું જણાય છે. આથી એ કૃતિ ગુણવિજયશિષ્ય માનવિજયની જ અહીં ગણી છે.]

૯૪૮. માનવિજય (ગુણવિજયશિ.)

(૩૩૮૨) નવતત્ત્વ પ્રકરણ બાલા. અથવા વિવરણ

શ્રીમત્તપગણભર્તૃ, શ્રી **વિજયાનંદસૂરિરાજાનં**
તત્પટ્ટેડલંકુર્વતી સૂરિવરે **વિજયરાજાહ્વે.** ૧
વિબુધવર **ગુણવિજયાં**તિષદા બુધ **માનવિજયગણિ** નામ્ના,
નવતત્ત્વટબાર્થો યં લિખિતઃ સ્વાન્યોપકારાય. ૨

(૧) યતિશ્રી પં. **માનવિજયકૃત નવતત્ત્વસૂત્ર અર્થ** સહિત ગ્રં.૧૨૦૦. પ.સં.૩૯, બોટાદ. (૨) લ.સં.૧૮૯૩, પ.સં.૩૯, લીં.ભં. દા.૩૫ નં.૧૧. (૩) ગ્રં.૧૧૫૦, પ.સં.૫૬, હા.ભં. દા.૩૫ નં.૮. (૪) લ.સં.૧૭૭૯, શ્લો. ૧૩૫૦, પ.સં.૪૩, લીં.ભં. દા.૪૧ નં.૩. (૫) પ.સં.૨૧, પ્ર.કા.ભં. (વડોદરા) નં.૬૯૪. (૬) ભાં.ઇ. સને ૧૮૬૯-૭૦ નં.૪૦.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૫૯૧, ભા.૩ પૃ.૧૬૨૯. જુઓ આ પૂર્વેના માનવિજય વિશેની સંપાદકીય નોંધ.]

૯૪૯. ભાવપ્રમોદ (ખ. જિનરાજસૂરિ–ભાવવિજય–ભાવવિનયશિ.)

(૩૩૮૩) અજાપુત્ર ચોપાઈ ૨.સં.૧૭૨૬ આસો શુ.૧૦ વિકાનેર

આદિ – પારસ પ્રણમું સદા, સુખસંપતદાતાર,
દાયક સકલ જગતિ મુગતરમણિકાદાતાર. ૧
વીણાપુસ્તકધારણી, વાહણ જાસુ મરાલ,
ચરણકમલ તસુ સેવતાં, આપૈ વચન રસાલ. ૨

*

અજાપુત્ર ધરમૈ કરી, પાંમી લીલવિસ્તાર,
એકથી સુણજ્યો સુહૂ, હરષ ધરી ઉલાસ. ૯

અંત – ઢાલ પાસ જિણંદ જુહારિ હો રાગ ધન્યાસી.
ગુણ ગરૂયાના ગાવતાં, લહિયૈ સિવપુરવાસો રે,
અજરાયજી મોટો રિષી, જસુ નાંમે પુગે આસો રે. ૧
અજય સદા રિધસિધ લહૈ, જસુ નામે સંકટ ભાજે રે,
અજયા નામ જસ વિસતરે રે, રાજમહલમેં રાજે રે. ગુ.૨
શ્રી ચંદ્રપ્રભુ-ચરિતથી, રાચયો એ અધિકારો રે,
લવલેસી માત્ર કરિ કહ્યો, પિણ ચરિત માંહિ વિસ્તારો રે. ગુ.૩

સંવત **સતરે છવિસમે**, આસુ માસ ઉદારો રે,
સુકલ પક્ષ દસમી દિને એ, ગ્રંથ કીયો સુખકારો રે. ગુ.૪
ખરતરગચ્છ મહિમાનિલો, જુગવર શ્રી **જિનરાજો** રે,
વાદિ-ગજ-ઘટા-ભંજણો, સકલ-ભંજણો-સિરતાજો રે. ગુ.૫
ઓસિત્થ વંસૈ ઓહોતર સમો, તિણ સમે કો નવિ ગ્યાંન રે,
પરતખ દીઠો પારખો, જિણ વાચિ લિખી **ધંધાણી** રે. ગુ.૬
સાહસિક જિનરાજ જસો, ઔર ન કોઈ હૂઉ રે,
સાહજહા નર રાહિયો, ઇણ સમો કો સીધ ન દૂજો રે. ગુ.૭
ધારલદે ધન જનમીયો, **ધરમસિહ**-સાહ-મલ્હારો રે,
ઉપગાર્યા સિરસેહરો, પરદુખભંજણહારો રે. ગુ.૮
તાસુ સીષ્ય સો ઘણી, વિદ્યા બુધ વખાંણો રે,
ભાવવિજય ગણવર ભલા ગુણજાંણો રે. ગુ.૯
સીષરતન જસુ ગુણ ભર્યા, પંડિત કહુ ચતુરાઈ રે,
ગુરૂ **શ્રી ભાવવિનય** ગણી, સયલ જીવાં સુખદાઈ રે. ગુ.૧૦
તાસુ સીસ પાઠક હૈ ગણિ, **ભાવપ્રમોદ** મતિસારો રે,
અધકો ઓછો નવિ કહ્યો, શાસ્ત્ર તણે આધારો રે. ગુ.૧૧
વીકાનેર સું ગહગટે, જિહાં ચોવીસરો જિનરાજો રે,
તેહ તણે પરસાદથી, મનવંછિત સીઝૈ કાજો રે. ગુ.૧૨
વર્તમાન ગુરૂ રાજીયો, યુગપ્રધાન **જિનચંદો** રે,
ચોપડાં વંસૈ રવિ સમો ચિરજીવો મો મેરૂ દિનંદો રે. ગુ.૧૩
સુધૈ મન ચોપઇ સુણૈ, જિકે ચિત્ત લાયે રે,
તીયાં ઘર રિધિસિધિ થીસરે, પુરે મન તણી આસો રે. ગુ.૧૫
એ દૃષ્ટંત સુહાવણો, સુણતાં નવનિધિ થાય રે,
ભાવપ્રમોદ પાઠક કહૈ, શ્રી સંઘને સુખદાઇ રે. ગુ.૧૬

(૧) અશુદ્ધ પ્રત, પ.સં.૨૪, શેઠિયા.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૨૩૬-૩૭.]

૬૫૦. જિતવિજય (ત. હીરવિજયસૂરિ-વરસિંધ ઋ.-જિતવિજયશિ.)

(૩૩૮૪) હરિબલ રાસ [અથવા **ચોપાઈ**] ૨.સં.૧૭૨૬ પોષ શુ.૨ શનિવાર

આદિ- શ્રી સરસ્વત્યૈ નમઃ સકલપંડિતશિરોમણિ પંડિત શ્રી ૫ શ્રી જીતવિજયગણિ ગુરૂભ્યૈ નમઃ

દૂહા.

સુષદાઈ સમરૂં સદા, પુરિસાદાણિ **પાસ**,
જગવલ્લભ જિનવર નમું, અહનિસિ પૂરઈ આસ. ૧
આદિકરણ **આદિસરૂ**, મહિમા મેરુ સમાન,
શ્રી **શેત્રુંજય** ભેટતાં, વાધઇ અધિકેા વાન. ૨
શાંતિ જિણેસર સમરતાં, પાતિક દૂર પલાય,
સુષસંપતિ સવિહું મિલઈ, અલિયવિઘન સવિ જાય. ૩
યાદવકુલ-રયણાયરુ, નમિઈ **નેમકુમાર**,
બ્રહ્મચારી સિરસેહરેા, જપતાં જયજયકાર. ૪
આજ લગઈ જેહનેા અછઈ, પટ્ટ પરંપર ધર્મ,
તે નિત **વીર**નઈ વાંદતાં, દૂર ટલઈ સવિ કર્મ. ૫
સરસ વચન દ્યો **સરસતિ**, માત મયા કરિ મુઝ,
તુઝ કવિયણ કેાડિનઈ, તિણઈ સમરી મઈં તુઝ. ૬
બ્રહ્મસુતા જગિ જાણીઇ, સજ્ઞ ભયભંજણહાર,
તુઝ ગુણ કેાડિ ગમે અછેઇ, કહતાં નાવઈ પાર. ૭
સુરષ નર પંડિત હુઆ, તુઝનઈ સમરત ષેવ,
હું તુઝ પય પ્રણમી કરી, કથા સરસ કહું હેવ. ૮
ગુરૂ દીવેા ગુરૂ દેવતા, ગુરૂ બાંધવ ગુરૂ બુદ્ધિ,
કાંડીથી કુંજર કરઈ, તે સેવું મન સુદ્ધિ. ૯
પાંચે તીરથ પ્રણમીઇ, પ્રણમી **સરસતિ** માય,
હરિબલ રાસ રચું હવઈ, સદગુરૂ નઈ પસાય. ૧૦
કિહાં જાયેા કિણ પરિ હુયેા, સુષ પામ્યેા કિમ તેહ,
તે સંષેપઈ હું કહું, સાંભલજ્યેા ધરી નેહ. ૧૧
હરિબલ ધીવર જાતિનેા, ગુરૂમુષિ જિણવ્રત લીધ,
દયાપ્રભાવઇ દેવતા, સાનિધ સઘલે કીધ. ૧૨

અંત – ધમ સંયમ તપ જપ કરી, અંતગડ કેવલ નાણે રે,
હરિબલ મુનિ મુગતેં ગયેા, જીવદયા પરિમાણે રે. ૪૮
કરૂણાથી નવનિધિ લહે, જગ માંહે જસ વાધે રે,
ઋદ્ધિ રમણી હરિબલ પરિ, પામી આતમ સાધે રે. ૪૯
હીરવિજયસૂરિ ગચ્છપતિ, સીસ સંયમગુણ ભરીયેા રે,
વરસિંધ ઋષિ પંડિત ભલા, ઉપશમરસનેા દરિયેા રે. ૫૦
શિષ્યશિરેામણિ તેહના, **જીવવિજય** ગુરૂરાયા રે,

હરિબલ ઋષિના ભાવ શું, જીતવિજય ગુણ ગાયા રે. ૫૧
ભાષા ભુજ સંયમ વર્ષે, સંવત સંખ્યા દીધી રે,
પોષ શશિ બીજ શનિવારે, હરિબલ ચોપઇ કીધી રે. ૫૨
પડિકમણા સૂત્રવૃત્તિ માંહે, ભાષ્યો અધિકારો રે,
જીતવિજય વિબુધે કહી ચોપઇ સંબંધ વિસ્તારો રે. ૫૩
સુણે સુણાવે ભાવ શું, તસ ઘર લીલવિલાસો રે;
સકલ સંઘ તણી સદા, પૂરે શંખેસર આસો રે. ૫૪
—ગુણવંતા હરબલ ઘણું.

(૧) સકલપંડિતશિરોમણિ પંડિત શ્રી શ્રી ૫ શ્રી શ્રી જીતવિજય ગણિ શિષ્યઃ ગણિ જસવિજયેન લિપિકૃતં શ્રી. પ.સં.૨૭-૧૬, ભાવ. ભં. (૨) સં.૧૮૧૫ વર્ષે શાકે ૧૬૮૦ શ્રાવણ શુદ ૫ રવિ અજીમગંજ મધ્યે. પ.સં.૪૦-૧૫, ધો.ભં. (૩) લિ. રવીવિજય શ્રી રાંણા વસન ભ્રાતૃ પં. મોહનવિજય સ્વહિતાય લિપિકૃતા શુભં ભવતુ. ગુ.વિ.ભં. (૪) માણેક.ભં. (૫) શ્રીમદ્રસભુજગજેંદુ (૧૮૨૬) સંવત્સરેડબ્ધિયુજે માસે ધવલપક્ષેડષ્ટમ્યાં કર્મવાટચાં સૌરિવાસરે શ્રીમન્નવીનપુરે સકલવિદ્વત્શિરોવંત ઋ. કર્મસિંહજી તદંતેવાસી ઋ. માનસિંહજી તલ્લબ્ધીયભ્રાતૃણા ઋ. પીતાંબરેણ ઇયં ચતુઃપદી સમનુલિલેખ. શ્રીમદ્ વીરપદાંબુજ પ્રભાવતો. પ.સં. ૩૨-૧૩, રાજકોટ પૂ.અ. (૬) ઇદલપુર મધ્યે લખિતં પંડિત શ્રી ૫ શ્રી ગુણવિજયગણિ તત્શિષ્ય કેસરવિજય લખિતં. પ.સં.૩૩-૧૮, પ્ર.ક્રા.ભં. નં.૯૫૫. (૭) પં. માનવિજયગણિ શિ. ગણિ શ્રી અમૃતવિજય શિ. મુ. હર્ષવિજયેન લિ. સં.૧૭૩૨ વર્ષે માહ સુદિ ૯ શુક્રે બહાંનપુર નગરે લિ. પ.સં.૩૧-૧૭, મો.સુરત. પો.૧૨૧. (૮) પં. દેવવિમલગણિ શિ. પં. કીર્તિવિમલગણિ શિ. ચંદ્રવિમલગણિ શિ. ગૌતમવિમલગણિ. સં. ૧૭૬૪ શ્રા.શુ.૧૩ ગુરૂ. પ.સં.૨૯-૧૪, ખેડા ભં. દા.૭ નં.૫૪. (૯) સં. ૧૭૬૯ ચૈ.વ.૭ શૌરીવાસરે. પ.સં.૨૨-૧૭, સંઘ ભં. પાટણ. દા.૭૨ નં.૬૭. (૧૦) ભાં.ભ. સને ૧૮૭૭-૮ નં.૫૪. [મુપુગૂહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૪૫, ૨૫૧).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૪૬-૪૮, ભા.૩ પૃ.૧૨૫૮.]

૯૫૧. હેમરાજજી પંડિત (દિગંબર)

(૩૩૮૫) નયચક્ર રાસ (૧) (હિંદી ગદ્ય) ૨.સં.૧૭૨૬ ફા.શુ.૧૦

આ મૂળ ગ્રંથ જોતાં રાસ નથી, પણ હિંદી ભાષામાં ગદ્યવચનિકા છે.

આદિ – વંદો શ્રી જિનકે વચન, સ્યાદ્વાદ નયમૂલ
તાહિ સુનત અનુભવતહી, હૈ મિથ્યાત્વ નિરમૂલ. ૧
તાકા કારણ **નયચક્રકી**, સરલ વચનિકા કીન
અધિક હીન અવિલોકિકે, કરહૂ સુદ્ધ પરવીન. ૨
નિહ્ચે અરૂ વિવહાર નય, તિનકૈા ભેદ અનંત
તિહ્નમે કછુ ઇક વરન હેા, નામભેદ વિરતંત. ૩
અંત – **સિરીમાલ** ગચ્છ ખરતરે, **જિનભદ્રસૂરિ**સંતાન
લબ્ધિરંગ ઉવઝાય મુનિ, તિનકે શિષ્ય સુજ્ઞાન. ૧
વિબુધ **નારાયણદાસ** સેા, યહ અરજ હમ કીન
જો **નયચક્ર** સટીક હૈ, પઢે સવે પરવીન. ૨
તિને પ્રસન્ન હૈકે કહી, ભલીભલી યહ બાત
બહુ હમકૂં ઉદ્યમ કિયેા, રચી વચનકા ભાંતિ. ૩
હેમરાજકી વીનતિ, સુનિયેા સુકવિ સુજ્ઞાન
યહ ભાષા **નયચક્રકી**, રચી સુબુદ્ધિ ઉનમાન. ૪
સતરહ સે **છવીસકે**, સંવત ફાગુણ માસ
ઉજલી તિથિ દસમી જહાં, કીનેા વચનવિલાસ. ૫

(૧) ઇતિશ્રી નયચક્રકી પંડિત **નરાયણદાસ** ઉપદેશેન શિષ્ય (સાહ) **હેમરાજ**કૃત સામાન્ય વચનિકા સંપૂર્ણ. પ.સં.૧૨–૧૨, વિજાપુર. નં. ૪૭૭. (૨) પ.સં.૧૨–૧૫, સીમંધર. (૩) પ.સં.૧૪, કુશલ. પો.૩૧.

(૩૩૮૬) + ભક્તામર સ્તોત્ર ભાષા (હિંદીમાં)

આદિ – આદિ પુરૂષ **આદિ** જિન, આદિ સુબુધિ કરનાર
ધરમધુરંધર પરમ ગુરૂ, નમૌ આદિ અવતાર. ૧

ચોપઈ

સુરનર મુકુટ રતન છવિ કરૈ, અંતરપાપતિમિર સબ હરૈ
જિનપદ વંદૂ મન વચ કાય, ભવજલ-પતિત-ઉદ્ધારન સહાય. ૨

અંત – કાવ્ય છંદ

યહ ગુણમાલ વિશાલ નાથ! તવ ગુણ નિસવારી કી સમારી,
વિવિધ વરણકે પહુપ ગુંથિ મૈં ભગતિ વિથારી
જે નર પહરૈં કંઠ, ભાંવનાં મનમૈં ભાવૈં
માનતૂંગ તે નિજધીન સિવલિખમી પાવૈ

ભાષા **ભક્તામર** કીયો, **હેમરાજ** હિત હેત
જે નર પઢૈં સુભાવ સ્યૌં, તે પાવૈં સિવખેત. ૪૯

(૧) પ્રતિ શ્રી હેમરાજ-વિરચિતા ભક્તામર સ્તોત્ર ભાષા સમાપ્તા. ૧. પ.ક્ર.૮૫થી ૮૯, એક ચોપડો, મુક્તિ. નં.૨૪૬૮. (૨) પ્રત ૧૮મી સદીની, પ.સં.૪, જિ.ચા. પો.૮૩ નં.૨૧૬૧. (૩) પ.સં.૧૪, જિ.ચા. પો.૮૩ નં.૨૧૭૫. (સાથે જ્ઞાનસાર અને આનંદઘનનાં પદો આદિ છે.)

પ્રકાશિત : ૧. પ્રકા. ભીમસિંહ માણક. (મૂલ સંસ્કૃત 'ભક્તામર સ્તોત્ર', તે પર સિદ્ધિચંદ્રગણિકૃત સંસ્કૃત વૃત્તિ તેમજ દેવવિજયકૃત 'રાગમાલા' સાથે.)

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૪૬, ભા.૩ પૃ.૧૨૫૬–૫૭.]

૯૫૨. યશોનંદ (ત. ગુણાનંદશિ.)

(૩૩૮૭) રાજસિંહકુમાર રાસ (અથવા નવકાર રાસ) ૬૨૧ કડી ૨.સં. ૧૭૨૬ આસો સુદ ૨ મંગળ બાદરમાં

આદિ – દૂહા.

પાસ જિણેસર પાય નમી, ત્રેવીસમો જિણંદ,
અલિઅવિઘન દૂરિં હરઇ, આપે પરમાનંદ. ૧
સા **સારદ** મનિ સમરીઇં, બુદ્ધિ તણો અથાગ,
મૂરખ જન પંડિત હુવઇં, તે સહૂ તુઝ પસાય. ૨
કનક કમલદલપાંખડી, નિરમલ ગંગાનીર,
ભવોદધિ-તારણ-તરણ ગુરૂ, સાગર વર ગંભીર. ૩
એ નિજ ગુરૂ પ્રણમી કરી, સમરૂં શ્રી નવકાર,
અડસઠિ અક્ષર જેહનાં, સંસાર માંહિ સાર. ૪
જિમ દધિ મથતાં નીસરાં, માંષણ પિંડ સરૂપ,
તિમ ચઉદહ પૂરવ માંહિથી, એહ જ મંત્ર અનૂપ. ૫
પિંગલ ચોર શૂલી ચઢચો, ધરે એક અરિહંત ધ્યાંન,
તતષિણ માંહિં પામીઉ, અમરપુરી વિમાન. ૬
સાસુ **શ્રીમતી** મારિવા માંડચો એક જંજાલ,
અહિ હુંતો જે આરણો, તે હૂઇ ફૂલમાલ. ૭

અંત – શ્રી **ગુણાનંદ** ગુરૂ સીસ, **જસાનંદ** મન પૂગી જગીસ. ૬૧૩

ઢાલ

મહિમા શ્રી નવકારનો, યથાશક્તિ જે જાણ્યો રે,

દેવગુરૂ સુપસાયથી સભા સમક્ષ વખાણ્યો રે. ૬૧૪ મ.
સંવત **સત્તર છવીસમેં** કરી **બાદર** ચઉમાસું રે,
શ્રી જિન **શાંતિ** પસાઉલે રચ્યો **રાજસિંહકુમાર**નો રાસ રે. ૬૧૫મ.
અધિક આણંદ આણી કરી, આસો શુદી ૨ બીજને દહાડે રે,
ભૃગુવારે ગુરૂસેવના મુઝ ગ્રંથ પ્રમાણ પુહચ્યાડે રે. ૬૧૬ મ.
તપગચ્છગગનદિવાકર શ્રી વિજયરાજ ગણધારી રે,
નામ જપંતાં જેહનું હોઇ દિનદિન લક્ષ્મી સારી રે. ૬૧૭ મ.
સાસન તાસ શોભાકર, શ્રી **ગુણ્ણાનંદ** ગુરૂરાજ રે,
તસ પદપંકજ મધુવ્રત ધમ **જસાનંદ** કહઇ આજ રે. ૬૧૮ મ.
પ્રમાદ મદ અજ્ઞાનથી કહ્યું ઓછુંઅધિકું જેહ રે,
સહૂ પંડિતની સાખિ સું દુકૃત મિથ્યા હોઉ તેહ રે. ૬૧૯ મ.
પ્રથમ અભ્યાસ એ માહરો, પિણ મમ કરયો ઉપહાસ રે,
નૂતન ચંદ્ર તણી પરિ, કવિ દેજ્યો મુઝ સ્યાબાસ રે. ૬૨૦ મ.
રાસ રસિક **રાજસિંહિ**નો વલી મોટો શ્રી નવકાર રે,
ભણે ગણે જે સાંભળે તસ ઘરિ જયજયકાર રે. ૬૨૧ મ.

(૧) પ.સં.૨૦-૧૩, ડે.ભં. દા.૭૦ નં.૧૦૮.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૩૦-૩૧.]

૬૫૩. ધીરવિજય (ઋદ્ધિવિજય-કુંવરવિજયશિ.)

(૩૩૮૮) ચોવીસી લ.સં.૧૭૨૭ પહેલાં

અંત – મહાવીર સ્ત. રાગ ધન્યાસી.

વીર જિણેસર વંદીઇ, સાસનનો સિરદાર, જિનજી,
સિદ્ધારથકુલ-સિંહલો, **ત્રિસલા**માત-મલ્હાર. જિનજી. ૧

*

સકલવાચક-મુગટામણી, શ્રી **ઋદ્ધિવિજય** ઉવજ્ઝાય,
તસ બુધ **કુંઅરવિજય** તણો, ધીરનિં હો સુખદાય. જિનજી. ૭

(૧) યતિશ્રી ગણિ **ધીરવિજય**કૃત ચઉવીસ તીર્થંકરના સ્તવન સંપૂર્ણ. ગ્રં.૨૫૦ સં.૧૭૨૭ શુદિ ૧૩ રવિ લ. સુશ્રાવકા પુન્યપ્રભાવકા બારવ્રત-ધારકા **નાગબાઇ** લખાવીતં. પ.સં.૧૭-૯, પ્રથમનાં ૧૧ પાનાં નથી, એડા ભં.૩.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૨૩૭-૩૮.]

૯૫૪. જિનચંદ્રસૂરિ (ખ. જિનરાજસૂરિ–જિનરંગસૂરિશિ.)

(૩૩૮૯) મેઘકુમાર ચોપાઈ ૪૭ ઢાળ ૨.સં.૧૭૨૭ કા.શુ.૫

આદિ – દૂહા

ૐકારસ્વરૂપમય, પરમ મહાતમવંત
કરૂણાસાયર અલખગતિ, **મહાવીર** ભગવંત. ૧
કલિમલ-અનલ નિવારિવા, સાવન-જલધર-ધાર
કરમ-ભરમ-રજભર-હરણ, પ્રબલ પવન-પરચાર. ૨
સંકટ-તરૂવન ભંજિવા, જોરાવર ગજરાજ
મદન-કરીકુંભ ભેદિવા, કંઠીરવ જિનરાજ. ૩
સંગમ સુર અમરષ ધરી, માસ છએ લગિ સીમ
વીસ વીસ ઇગ રયણીયઇં, કીયા પરીસહ ભીમ. ૪
અલવઇ પિણ તિણ ઊપરઇં, કોપ ન આણ્યઉ ચીતિ
દયાભાવ ભાવી મનઇં, તિણિ ઊપરિ કરિ પ્રીતિ. ૫
ચરણ ડસ્યઉ **ચંડકોસીયઇ**, અરૂણ વરૂણ કરિ નયન
સુરગતિ તે પુહુચાવીયઉ, પ્રતિબોધી જિનવયણ. ૬
સો ધ્યાવું સાસનધણી, પ્રણમી ગુરૂના પાય
નામ લીયાં હી જેહનઇં, સકલ મનોરથ થાય. ૭
મહિર કરઉ મો ઊપરઇ, લિપિ **બંભીય** સરૂપ
સુપ્રસન જિણિ હૂઆં કરઇં, કવિયણ કવિત અનૂપ. ૮
કેહરિ પરિ જે આદરઇ, પાલઇ તિણહી જ રીતિ
પહુચઇ તેહિ જ સિવપુરઇં, આઠ કરમ અરિ જીતિ. ૯
જાવજ્જીવ શરીરની, લોયણ ટાલી દોઇ
પરિચર્યા કરિવી નહી, કરઉ પરીસહ કોઇ. ૧૦
અભિગ્રહ ધારક એહવઉ, મુનિવર **મેઘકુમાર**
તાસુ ચરિત વખાણિસું, સુણહુ ભવિક સુખકાર. ૧૧

અંત – ઢાલ ૪૭ રાજરમણિ રિધિ પરિહરીએ – એહની જાતિ.
સોભાગી ગુણ-આગલો એ, ગરૂવો **મેઘકુમાર** મહામુનિવર જયો એ
પ્રહ સમ ધ્યાન ધર્યાં થકાં એ, વરતઇ મંગલ ચ્યારિ – મહા. ૧
એ સંબંધ પરૂપીયો એ, શ્રીમુખ શ્રી **મહાવીર** મહા.
રચીયો **ન્યાતા અંગ**મઇ એ, **સોહમ**સામિ વજીર. મહા. ૨
ન્યાતા અંગ વિચારનઇ એ, જાણી લાભ અપાર મ.

ગરૂવાના ગુણ ગાવતાં એ, સફલ હુવઈ જમવાર. મ. ૩
સાચ વાત હીયઈ ધરીએ, કીધઉ એ પરયાસ મ.
ઇષ્ટદેવ-પરભાવથી એ, સફલ થઈ મુઝ આસ. મ. ૪
સોહમસામિ પરંપરા એ, કોટિકગણ-કુલચંદ મ.
સલહીજઈ સાખા ભલી એ, **વઈર**સ્વામિ મુણિંદ. મ. ૫
સુવિહિત ચક્રચૂડામણી એ, **શ્રી ઉદ્યોતન**સૂરિ મ.
સાવધાન કિરિયા વિષઈ એ, દીપઈ અધિકઇ નૂર. મ. ૬
સંવત **દસ સઈ અસ્સીયઈ, પાટણ**નગર મઝારિ મ.
ખરતર બિરૂદ ઊપાવિયો એ, **દુર્લભરાજ** દુવારિ. મ. ૭
શ્રી **જિનેશ્વર** સૂરજી એ, વિદ્યાબલ સુપસાય મ.
તિવાર પછી લોકાં મુખઈ એ, **ખરતર**ગચ્છ કહાય. મ. ૮
સવા લાખ શ્રાવક કીયા એ, મિથ્યા કુમતિ મિટાઈ, મ.
સાધી ચોસઠિ યોગિની એ, શ્રી **જિનદત્ત** ગુરૂરાય. મ. ૯
પરગટ પરતો ખલકમઈ એ, આજ લગઈ દીસાય મ.
શ્રી **જિનકુશલ** સૂરીસરૂ એ, માનઈ રાંણારાવ. મ. ૧૦
યુગવર **જિનચંદ** જગતમઇ એ, ઊધરિ કિરિયા જોર, મ.
વિસતારી કીરતિ ભલી એ, તપ જપ કરીય કઠોર. મ. ૧૧
અકબરસાહિ પ્રબોધિવઇ એ, જીવદયાપ્રતિપાલ મ.
શ્રી **જિનસિંધ** સૂરીસરઇ એ, પાયો જશ ચોશાલ. મ. ૧૨
ઘંઘાણી લિપિ વાચિનઇ એ, અધિક વધારી લાજ મ.
વિદ્યાના પારંગમી એ, ગછનાયક **જિનરાજ** મ. ૧૩
સાહિજહાં સુત જેત જેહનઇ એ, યુગવર-પદવી દીધ મ.
વચનકલાયઇ રીઝવી એ, સારઈ હી જસ લીધ. મ. ૧૪
યુવરાજ પદ આપીયો એ, સઇહથ શ્રી **જિનરાજ** મ.
શ્રી **જિનરંગ** સૂરીસરૂ એ, વિજયમાન જસુ રાજ. મ. ૧૫
તાસ સીસ ઇમ સંથુણઇ એ, શ્રી **જિનચંદ્ર** સુરિંદ
મેઘ સંબંધ સુહામણઉ એ, સુણતાં હુઈ આણંદ. મ. ૧૬
સંવત **સતર** સઈ સમઈ એ, **સત્તાવીસ** વખાણ મ.
કાર્તિક શુદિ પંચમિ દિનઈ એ, ચોપઈ ચઢીય પ્રમાણ. મ. ૧૭
ભણતાં સુણતાં સાંભલ્યાં એ, કીરતિ-લાછિ મિલાય, મ.
આણંદ રંગ વધામણાં એ, નવનિધિં રિધિ સિદ્ધિ થાય. મ. ૧૮

(૧) પ.સં.૨૯-૧૫, યતિ નેમચંદ.
[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૨૫૮-૬૦.]

૯૫૫. દાનવિજય (ત. વિજયદાનસૂરિ-તેજવિજયશિ.)

(૩૩૯૦) સપ્તભંગીગર્ભિત વીરજિન સ્ત. ૨.સં.૧૭૨૭ વૈશાખ માસ

આદિ – સકલવાચકચક્રવર્તી મહોપાધ્યાયશ્રી ૭ શ્રી બુદ્ધિસાગરગણિ ગુરુભ્યો નમઃ

દૂહા.

સિદ્ધ સવે પ્રણમી કરી પરમાનંદ સ્વરૂપ,
પરમેષ્ઠી પાંચે સદા, નિહચે સું અવિરૂપ. ૧
ઋષભ આદિ જિનવર નમું, શ્રુતદેવી આધાર,
વલી સંભારૂ નિજગુરૂ, તેજ નમિં જયકાર.

અંત – શ્રી **વિજયરાજ** સૂરીસર રાજિં, થુણિઉં શ્રી જિનરાજ રે,
પંડિત માહિં પ્રધાન વિરાજે, શ્રી **તેજવિજય** બુધરાજ રે. ૬૦ ભ.
તેહ ગુરૂ-પંકજ સેવી, બુધ **દાનવિજય** મન હરષેં રે,
ચોવીસમા જિનરાજનિં દષ્ટિ આણંદ ઉપજે નિરખઈ રે. ૬૧ ભ.

કલશ.

ઈમ **વીર** જિનવર વિશ્વહિતકર ગાઇઉં જન શંકરો,
વૈશાખ માસિ **અચલ લોચન સંયમ** ભેદ સંવત્સરો,
શ્રી **તપ**ગચ્છ રાજ બહુ દિવાજ **વિજયરાજ** સૂરીસરો,
તસ રાજે થુણિંઉં **વીર**સામી **દાનવિજય** કવિ સુખકરો. ૬૨ ભા.

(૩૩૯૧) પડિકમણ ચોપાઈ ૨.સં.૧૭૩૦

આદિ – શ્રી **તેજવિજય** કવિપદ અણુસુરી, પડિકમણાની સહી ખપ કરી,
નામ થાપના દ્રવ્ય નિં ભાવ, અનુપઉગ ઉપયોગી ભાવ
ક્ષેત્ર થકી **ભરત**હ **ઐરવત્ત**, કાલ થકી ભિં **સંઝ** પવિત્ત,
પાસત્થાદિક સંગતિ ટાલ, ધર્મ વિના ભવ જાઈ આલ. ૧

અંત – **તપ**ગચ્છ-ગયણ-વિભાસણ ભાણ, શ્રી **વિજયરાજ** સૂરીશ્વર જાણ.
તાસ રાજિ મઈં એહ વિચાર, કીધો ભવિજનનિં ઉપગાર. ૯૧
સંવત **૧૭ સંજમ મોહનીયઠાય ૩૦**, શ્રી **વિજયદાન** સૂરીસરરાય
પંડિત **તેજવિજય**નો સીસ, **દાનવિજય** કવિયણ સુજગીસ. ૯૨
શાસ્ત્ર પંચાંગી વિરૂઉં જેહ, મિછામિ દુકડ હોજ્યો તેહ,
સુશ્રુત ગીતારથ શોધજ્યો, આભિનિવેશ મછર ટાલજ્યો. ૯૩

(૧) સં.૧૭૪૭ ફા.વ.૬ રવૌ. ટબાસહિતની પ્રત, પ.સં.૧૩, જૈનાનંદ પુ. સુરત નં.૩૩૭૮. [મુપુગૂહસૂચી.]

(૩૩૯૨) ૧૪ ગુણસ્થાન સ્વાધ્યાય ૨.સં.૧૭૪૪ ધનતેરસ રવિ

આદિ –

દૂહા.

ચંદ્રકલા જિમ નિર્મલી, ભગવતી જિનમુખવાસ
પ્રણમી **સરસતિ** સામિણી, દેજ્યો વચનવિલાસ. ૧
ગુણઠાણાં ચૌદસ તણો, વિવરી કહિસ વિચાર
સાવધાંન થઈ સાંભલો, ભવિઅણનિં ઉપગાર. ૨
બુદ્ધિ થોડી નિં મત ઘણા, થોડાં શાસ્ત્ર-અભ્યાસ
સુશ્રુત સુમતિ પંડિત લહી, ગુરૂથી બુદ્ધિવિલાસ. ૩
પરમ **તેજવિજયો** ગુરૂ, અંતરજ્ઞમી વાસ
અમલ વિમલ કેવલ સદા, અરિહંત આતમભાસ. ૪
જીવશક્તિ પરસું મિલી, પરણતિ સોઈ વિભાવ
પુદ્ગલ કર્મવિપાકથી, અનેક અનિત્ય સંભાવ. ૫
જીવશક્તિ નિશ્ચલ યદા, આતમ માહિં સભાવ
પરમ સંયોગ વિયોગથી, સિદ્ધ જ્યોતિ સમભાવ. ૬
દ્રવ્યાર્થિક એક જ ગુણી, વવહારિં વિવહાર
જીવશક્તિ પરણતિ પણિં, શુદ્ધાશુદ્ધ-વિચાર. ૭

અંત –

રાગ ધન્યાસી

ગુણ તણી વેલડી એમ વધારવી, જીવનિં કાજ ફલ એહ આવિં
સર્વ સંસારની ભૂમિથી ઊપની, અંકુરી કાર્ય મંડલ લગાવેં. ગુ. ૧
મૂલ ઇક જ્ઞાન શાખા વ્રત સાંભલો, પાનડા બહલ કષાય જીપિં
આશ્રવી સુભમતી કુસુમભર ગંધમાં, થિત પરિપાક ફલપાક દીપિં. ગુ. ૨
નાણ દંસણ ચરિઅ આરાહણા બીજમાં,
તેહમાં અમર ગુણ સુપ પ્રવાદ્યો
બીજ તે નવનવી ભાંતિ આસ્વાદીઇં,
સ્વાદનાં અમૃતમય સવાદ્યો. ગુ. ૩
સંવત **સતર ચોમાલીસ** અશ્વિનિં, ધન્નતેરસ દિનેં સૂર્યવારિં
ચઊદ ગુણઠાણની વેલડી નીપની, કાઉસગધ્યાનમિં એ સંભારી. ગુ. ૪
શ્રી વિજયદાનસૂરી શિષ્યમાં ચંદ્રમા, શ્રી **તેજવિજય** સુધી વિણુધરાયા
તાસ પદસેવકો **દાનવિજયા**ભિધો,

હર્ષ ધરી ઋદ્ધિ બહુ સિધિ પાયા. ગુણ. ૫

(૧) ખંભાયતિ બંદરે લિ. સં.૧૭૬૫ દ્વિ.વૈ.સુદિ ૨ શનૌ. પ.સં. ૮-૧૨, તિલકવિજય ભં. મહુવા પો.૧૧.

(૩૩૯૩) ચોવીસી

આદિ – અકલ પુરૂષ **આદીસરૂ**, જે જંગમ સુરતરૂ સાર, વાલ્હા

અંત – **દાનવિજય** પ્રભુ **વીરજી** રે સમરૂં ઊગત સૂર.

(૧) લિ. ગ. **ધીર**વિજયેન. પ.સં.૧૦-૬, મો.સુરત પો.૧૨૭.[લીંહસૂચી.]

(૩૩૯૪) [+] મૌનએકાદશી દેવવંદન

આદિ – સકલ-નયર-સિણગાર **ગજપુર** વર નયર

રાય **સુદર્શન** તાસ નારિ દેવી જિસિ અપછર,

તસ કુખિ અવતાર લીધ, ત્રિહું-ભુવન-વદીતા

કુમરપણેં એકવીસ સહસ સુખેં વરસ વતીતા

તેતા વરસ મંડલિકપણું, પાલે અખંડિત આંણ,

તે **અર** જિનવર નામથી, **દાન** લહેં કલ્યાણ. ૧

અંત – શ્રી ન્યાંન કલ્યાંણ ઇંણિ પરિ કરતાં, ભવભયસંકટ ભાજે

તે **નમિ** જિનવર પ્રણમો પ્રેમેં, **દાંન** સકલ સુખ કાજે. ૭

(૧) સંવત ૧૭૮૨ વૈ.વદિ ૧૩ ગુરૌ **અહિમ્મદાવાદ** નગર મધ્યે લિ. **ઝવેરી**પાટક ઉપાશ્રયે. પ.સં.૬-૧૫, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૧૨૦. [મુપુ-ગૂહસૂચી. લીંહસૂચી.]

[પ્રકશિત : ૧. દેવવંદનમાલા. ૨. ચૈત્ય. આદિ સં. ભા.૩.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૪૪૫-૪૭, ભા.૩ પૃ.૧૩૮૮-૯૨. ત્યાં વિજયરાજશિષ્ય દાનવિજય (જુઓ હવે પછી સં.૧૭૫૬ના ક્રમમાં) અને આ કવિને એક ગણવામાં આવેલા, પરંતુ પોતાને વિજયરાજશિષ્ય તરીકે ઓળખાવતા અને પોતાને વિજયદાન-તેજવિજયના શિષ્ય તરીકે ઓળખાવી વિજયરાજના રાજ્યકાળમાં રચનાઓ કરનાર કવિઓ જુદા જ છે એમ માનવું જોઈએ.

અહીં નોંધેલ 'ચોવીસી' અને 'મૌનએકાદશી દેવવંદન'માં કવિનામછાપ માત્ર 'દાનવિજય' કે 'દાન' છે. માટે એ કૃતિઓ આ જ દાનવિજયની છે એમ નિશ્ચિતપણે કહી ન શકાય. આ કવિની નામછાપની પદ્ધતિ જોતાં એ એમની કૃતિઓ ન હોય એવો સંભવ વધારે છે.

'સપ્તભંગીગર્ભિત વીરજિન સ્ત.'નો ૨.સં.૧૭૭૨ દર્શાવેલો તે ભૂલ

ગણવી જોઈએ. વિજયરાજ (અવ. સં.૧૭૪૨)ના રાજ્યકાળમાં રચાયેલી કૃતિ છે ને 'અચલ લોચન' એ શબ્દોને વામગતિએ વાંચતાં ૨૭ થાય, માટે એમ જ ગણવું જોઈએ.]

૯૫૬. લક્ષ્મીવિજય (ત. વિમલહર્ષ ઉ –પ્રીતિવિજય–પુન્યવિજયશિ.)

(૩૩૮૫) શ્રીપાલ મયણાસુન્દરી રાસ ૭૦૯ કડી ૨.સં.૧૭૨૭ ભાદ્ર. શુ.૯ ખંભાતમાં

અંત – તપગચ્છગયણે દિનકર સરિષો, શ્રી **વિજયદાન** સૂરીંદાજી,
તાસ પાટ સોભાકર **સુંદર, હીરવિજય** મુણીંદાજી. ૬૭
હીરવિજયની વાણી સુણીનઇ, **અકબર** આણંદ પામ્યોજી;
સકલ દેશમાં દયા પલાવઇ, ધર્મ ઉપરિ મન થામ્યોજી. ૬૮
પાટ પ્રભાકર ગુરૂ સોભાગી, શ્રી **વિજયસેન** સવાઇજી,
ડલ્લીપતિ સાષિં વાદ કરતાં, કીરતિ જગમાં ગવાઇજી. ૬૯
દેવમૂરતિ **વિજયતિલક** સૂરીસર, જસ મુષ પુન્યમયંદોજી,
લબ્ધિનિધાન ગુરૂ **ગૌતમ** સરીષો, નેહ ધરીનઇ નીરષોજી. ૭૦૦
પાટ સોભાકર **વિજયાણંદસૂરિ**, સોભાગી સિરદારજી,
રાય પુન્યાઢ પરિ પુન્યઇં પુરો, તપક્રીયાઇં સૂરોજી. ૭૦૧
પાટેં ઉદયો જાંણે ભાંણો, **વિજયરાજ** મુણીંદોજી,
સાલિભદ્ર ધના સમોવડિ, મહિમા જસ દીણંદોજી. ૨
પાઠકપુરંદર મૂરતિસુંદર, નાગર પ્રણમઇ પાયજી,
વિમલહર્ષ ગુરૂજીનઇ નામઇં, ઉત્સવ અધિકા થાયજી. ૩
તાસ શિષ **પ્રીતિવિજય** મુનિસર, જેહની સમલ જગીસજી,
ગુરૂશ્રી **પુન્યવિજય**નિં પ્રેમિં, હું પ્રણમું નિસિદીસજી. ૪
સકલ મનોરથ સહિજઇં ફલીયા, સોભાગી ગુરૂ મલીઆજી,
ભવભયફેરા દૂરિં કરિયા, ગુરૂથિ સોભા વરિયાજી. ૫
ખંભનયરમાં રહી ચોમાસું, રાસ સંપૂરણ કીધોજી,
નવપદનો મહીમા બોલંતઇ, મુષ પવિત્ર તે કીટોજી. ૬
સંયમભેદ લોચન નઇ **જલધિ**, એ સંવત્સર જાંણોજી,
ભાદ્રપદ સિત નવમિ મૂલ રિષહ, શશિ ધનરાસિં વષાંણોજી. ૭
શ્રી **શ્રીપાલ મયણાંસુંદરિનો**, રાસ રચ્યો ગુણ જાંણીજી,
ઉત્તમ જનના ગુણ બોલંતઇ, જગસોભા વિરચાંણીજી. ૮
રંગભરિ એ રાસ ભણીનઇં, જિવ્હા પવિત્ર કહેયોજી,

લક્ષ્મીવિજય કહિં ભવિકાજન, શિવરમણી વરેયોજી. ૯

(૧) સં.૧૭૩૧ વરસે આસો સુદિ ૧૩ શુક્રવાર દિને, પંડિત **પુન્ય**-વિજયગણિ તત્‌શિષ્ય ગ. **લક્ષ્મી**વિજય શિષ્ય ગ. **શુભ**વિજય લિષીતં. ઈડર બાઈઓનો ભંડર.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૫૧-૫૨.]

૯૫૭. જિનવિજય (ત. દેવવિજય-જશવિજયશિ.)

(૩૩૯૬) ધન્ના શાલિભદ્ર રાસ ૨.સં.૧૭૨૭

(૧) ભા.ભં. (૩) ડે.ભં.

(૩૩૯૭) હરિબળની ચોપાઈ

(૧) ભાવ.ભં.

(૩૩૯૮) ગુણાવલી રાસ ૨૭ ઢાળ ૪૮૭ કડી ૨.સં.૧૭૫૧ આસો શુદ ૧૦ સુરતમાં

આદિ – સકલસુખદાયક સદા, ત્રેવીસમો જિનચંદ,
પ્રણમું **પાસ સંખેસરૂ**, નામે પરમાણંદ. ૧
વલી સમરૂં શ્રુતદેવતા, ભગવતિ આદિ જેહ,
ગોયમાદિક ગણધર નમેં, હું પણિ પ્રણમું તેહ. ૨
શ્રી જસવિજય કોવિદવરૂ, પ્રણમું મનઉલ્હાસ,
જેહના નામ થકી સરસ, જિમ લહુ વચનવિલાસ. ૩
પુણ્યપ્રભાવે સુખ ઘણું, પુણ્યે ઇષ્ટસંયોગ,
પુણ્યે જગ જસ વિસ્તરે, પુન્યે વંછિતયોગ. ૪

અંત – **તપ**ગચ્છ ગિરૂઆ ગચ્છનાયક શ્રી **વિજયાણંદ** સૂરીંદ,
શ્રી **વિજયરાજ**સૂરી તસ પાટ સવાઈ જે તપતેજે દિણંદ. ૬
અધિક પ્રતાપે તેહને પાટે વિદ્યમાન વિરાજે,
શ્રી **વિજયમાન**સૂરિ ગચ્છનાયક દોલતવંત દિવાજે. ૭
તસ ગચ્છભૂષણ કવિસિર સોભાગી નાણ ચરણ-ભંડાર,
શ્રી **દેવવિજય** વાચક વયરાગી પાલે પંચ આચાર રે. ૮
સતર ભેદ સંયમના પાલક તેહ તણા સિષ્ય સોહે,
શ્રી **જસવિજય** વિબુધચુડામણિ મુઝ ગુરૂ જનમન મોહે. ૯
મુઝ મત સારૂ સતીગુણ ગાયા તેહ ગુરૂને સુપસાય,
ગુણવંતના ગુણ ભણતાં સુણતાં ઋદ્ધિવૃદ્ધિ પરિં થાય રે. ૧૦
વચનરસેં કાંઇ અધિકું ઓછું કહિવાણું હુઇ જેહ,

હોયો ચતુર્વિધિ સંઘની સાખે મિછામિ દુક્કડ તેહ રે. ૧૧
સંવત **સતર એકાવના** વરસૈ વિજયદશમી બહુ નેહિં,
સૂરતિ બંદિરમાં રાસ રચ્યો એ, સાહ **વિજસિંઘ માણેકજી** ગેહે રે. ૧૨
કહે **જિનવિજય** મુનિ ધન્યાસીઇ સત્તાવીસમી ઢાલ,
ઉમર વાડી પાસ પસાઈ ઘરિઘરિ મંગલમાલ રે. ૧૩

(૧) સર્વગાથા ૪૮૭ જ્ઞાનપંચમીતપ વિષયે ગુણાવલિ રાસ. પ.સં. ૧૯–૧૫, રત્ન.ભં. દા.૪૩ નં.૭૪. (૨) પ.સં.૨૩–૧૪, ડે.ભં. દા.૭૦ નં.૧૦૨. (૩) ભ.ભં. (૪) સંવત ૧૮૧૨ વર્ષે, પ.સં.૧૮–૧૫. રા.એ.સો. બી.ડી. ૧૪૯ નં.૧૮૮૭. (૫) પ.સં.૧૭–૨૦, રા.એ.સો. બી.ડી.૧૫૪ નં.૧૮૮૮. (૬) સર્વગાથા ૪૮૭, પ.સં.૧૮–૧૫, ખેડા ભં. દા.૬ નં.૪૯.

(૩૩૬૯) ષડાવશ્યકસૂત્ર બાલા. ૨.સં.૧૭૫૧ દિવાલી સુરતમાં
વર્ષે **ચંદ્ર જનાર્દનપ્રિયતમાપુત્રાશુગર્ષિક્ષમા-**
મેયે શ્રી **વિજયાદિમાન**ગણભૃદ્રાજ્યે પ્રદીપોત્સવે,
પ્રાજ્ઞ શ્રી **યશો**ન્વિતસ્ય **વિજય**સ્યામું **ષડાવશ્યકા-**
ર્થોદ્યોગં કૃતવાન્**જિનાદિવિજયો**તેવાસીમુખ્યઃ સુધીઃ. ૧
સમ્યક્ત્વશુદ્ધવ્રતધારિકાયાઃ, **રૂપા**ભિધાયાઃ પ્રચુરાગ્રહાચ્ચ
આદ્યાં પ્રતિં **દર્શન** નામધેયઃ, શિષ્યો લિલેખાર્કપુરે મુદાઢ્ય. ૨

સંવચ્છરઈ ચંદ્રમા ૧ શ્રીકૃષ્ણની પ્રિયતમા કહતાં સ્ત્રી **રુકિમણી** તેહનો પુત્ર **પ્રદ્યુમ્ન–કામ** તેહનાં બાણ પાંચ ઋષિ ૭ ક્ષમા ક. પૃથિવી પ્રમાણ ૧૭૫૧ **શ્રી વિજયમાન**સૂરિ રાજ્યઇ દીપાલિકાનઇ દિવસઇ પંડિત શ્રી **યશવિજય**ગણિઃ એ પ્રત્યક્ષ ષડાવશ્યકના અર્થના ઉદ્યમ પ્રતિં કરતો હવો પંડિત **શ્રી જિનવિજય**ગણિ શિષ્ય માંહિ પ્રથમ પંડિત. સમ્યક્ત્વ સહિત બાર વ્રતની ધારિકા **રૂપા** શ્રાવિકાના અતિ આગ્રહ થકી પ્રથમ પ્રતિં પ્રતિં ગ. **દર્શનવિજય** નામા શિષ્ય લિખતો હવો. **સૂરતિ** બંદિરનઇ વિષઇ હર્ષઈ કરી અર્થેતિ સમાપ્તૌ.

(૧) પ.સં.૧૨૦, વિજાપુર. નં.૪૪. (૨) પં. **સુખવિજય**ગણિ શિ. પં.**ખુશાલવિજય**ગણિ શિ. પં. **ખિમા**વિજય લ.સં.૧૮૧૦ કા.કૃ.૯ સોમ **કંબોઇ** ગ્રામે ચેલા **લખિમિવિજય** વાંચનાર્થં ભત્રીજ મુનિ **વૃદ્ધવિજય** પઠનાર્થં **માણિભદ્ર** પ્રસાદાત્. પ.સં.૯૪, વિરમગામ સંઘ ભં. [જૈહાપ્રોસ્ટા,

મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી.]

(૩૪૦૦) દંડક સ્તબક ૨.સં.૧૭૫૨

(૧) સં.૧૭૯૬ વૈ.શુ.૧૨ બુધે પં. **લાભકમલગણિ** શિ. પં. **મેઘકમલ** લિ. પશાગરીજી **લક્ષ્મીશ્રી** પઠનાર્થં **સૂરતિ** બિંદિરે. પ.સં.૨૬, વિ.દા. ભાણી નં.૫૫૫. (૨) સુરતમાં પ્રથમાદર્શ દર્શનવિજયે લખ્યો. **સૂરતિ** બંદિરે સા. **વીજશી** ભાર્યા **ધોલીબાઇ** પઠનાર્થં ઉત્તમસી કમલસી **વીરદાસ** સંઘ-મુખ્ય સં.૧૭૫૨ આસો શુ.૧૩ ગુરૌ. ભ.વિ.રાધનપુર.

(૩૪૦૧) જીવાભિગમ સૂત્ર બાલા. ૨.સં.૧૭૭૨

(૧) ગ્રં.૧૪૧૦૦, કોડાય. [હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૫૬૧).]

(૩૪૦૨) પંચ મહાવ્રત સ.

(૧) પ.સં.૫, ડે.ભં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૪૨૦-૨૧ તથા ૫૯૩, ભા.૩ પૃ.૧૩૭૦ તથા ૧૬૩૨-૩૩. 'ધન્ના શાલિભદ્ર રાસ'ની અધિકૃતતા સમયદૃષ્ટિએ શંકાસ્પદ છે. 'હરિબળની ચોપાઈ' પણ જિતવિજય (નં.૬૫૦)ની કૃતિ ભૂલથી જિનવિજયને નામે નોંધાઈ ગઈ હોય એવો પૂરો સંભવ છે. ત્યાં પણ ભાવ.ભં.ની પ્રત નોંધાયેલી છે.]

૬૫૮. આનંદનિધાન (ખ. સુમતિહંસ-મતિવર્ધનશિ.)

(૩૪૦૩) મૌનએકાદશી ચોપાઈ ૨.સં.૧૭૨૭ જોધપુર

(૧) સં.૧૮૪૭ માહ વદિ ૬, પ.સં.૬, અભય. નં.૨૪૪૬. (૨) સં.૧૭૬૩ આષાઢ શુ.૧ કુંભાણા ગ્રામે પં. **ભુવનવિશાલ** લિ. પ.સં.૫, અભય. નં.૨૪૪૭.

(૩૪૦૪) દેવરાજ વત્સરાજ ચોપાઈ ૨.સં.૧૭૪૮ વૈ.શુ. સોઝતમાં

(૧) .....અ.વ.૧૦ **વિજૈચંદ** લિ. પ.સં.૨૬, અભય. પો.૧૨ નં.૧૧૫.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૨૪૫-૪૬.]

૬૫૯. પ્રીતિવિજય (ત. હર્ષવિજયશિ.)

(૩૪૦૫) ચોવીસ જિન નમસ્કાર ૨૫ વસ્તુ છંદમાં ૨.સં.૧૭૨૭ ભુજમાં

આદિ –

વસ્તુ

નાભિનંદન નાભિનંદન રીષભ જિનરાય
મરૂદેવી માતા ઉયરિ, રાજહંસ સમ સ્વામી સોહઈ
નયરી **વિનીતા** રાજીઓ, વૃષભલંછન જસ પાય મોહઈ
સોવન વન તનુ દીપતો, ધનુષ પાંચસયઈ કાય

પ્રીતિ કહઇ એ પ્રથમ જિન, સેવંતાં સુખ થાય. ૧

અંત – એહ જિનવર એહ જિનવર થુણ્યા ચોવીસ
વર્ત્તમાન શાસનધણી ભવિકનયણુ-આનંદકારી
શ્રી **વિજયદેવસૂરી** તણો, શ્રી **વિજયપ્રભસૂરી** પટ્ટધારી
સતાવીસઇં સંવત **સતર** શ્રી ભુજનગર મઝારિ
શ્રી **હર્ષવિજય** કવિરાજનો, **પ્રીતિવિજય** જયકાર. ૨૫

(૩૪૦૬) જ્ઞાતાસૂત્ર ૧૯ અધ્યયન

આદિ – પ્રથમ ગોવાલ તણેં ભવેંજી એ દેશી
શ્રી શ્રુતદેવી નમી કરીજી, **જ્ઞાતાસૂત્ર** મઝારિ
ઉગણીસે અધ્યયન જે કહ્યાંજી, કહિસું તાસ અધિકાર. ૧
ભાવિકજન જીવદયા સુખકાર, તેહથી તરે સંસાર. ભ.
લહીઇ સુખ નિરધાર, ભ. એ આંકણી
સોહમસ્વામિનિં પૂછીયોજી, ગણધર શ્રી **જંબુસ્વામિ**
પહિલો અધ્યયન આસઘોજી, અરથઇ કરી અભિરામ. ભ. ૨

*

એમ જાંણી સહુ જીવનીજી, અનુકંપા ધરો ચિત્તિ
શ્રી **હર્ષવિજય** કવિરાજનોજી, સેવક ધમ કહે **પ્રીતિ**. ૨૯ ભ.

અંત – જાણે પૂરવ **માહાવિદેહમાં** લાલા, **પુષ્કલાવતી** એ નામ
જીહો વિજય સોહે **પુંડરીગિણી** લાલા, નયરી બહૂ સુખઠાંમ. ૧
જંબુ મુનિ સાંભલિ અધ્યેન એહ
જીહો ઉગણીસમો મુઝને કહ્યો, **વીર** જિનવર ધરી નેહ. જંબૂ. ૨

*

જીહો સરવારથ-સિદ્ધિ વિમાનમેં લાલા, દેવ તણાં અવતાર
જીહો **માહાવિદેહેં** મોક્ષ જાઇસ્યે લાલા, સવ દુખ કરી પરિહાર. ૩૧ જં.
જીહો દિક્ષા લેઇ ઇમ સાધુજી લાલા, વિષય ન રાચેં જેહ
જીહો અરચનીક સહુ સંધમાં લાલા, પામસ્યે સુખ અછેહ. ૩૨ જં.
જીહો અધ્યયન ઉગણીસમો કહિઉ લાલા, **જ્ઞાતાસૂત્ર** મઝારિ
શ્રી **હર્ષવિજય** કવિરાજનો લાલા, **પ્રીતિવિજય** જયકાર. ૩૩ જં.

(૧) સં.૧૭૮૩ વૈ.સુદિ ૧૦ બુધે **મુનરા** મધ્યે લ. પ.સં.૧૯–૧૯, મ.જૈ.વિ. નં.૪૯૨. (૨) પ.સં.૧૯–૧૯, મ.જૈ.વિ. નં.૪૮૪.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૨૩૮–૩૯.]

૯૬૦. વિજયસૂરિ

(૩૪૦૭) રોહિણી ચોઢાળિયું ૨.સં.૧૭૨૭

(૧) માણેક ભં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૫૧.]

૯૬૧. જ્ઞાનવિમલસૂર-નયવિમલ (ત. વિનયવિમલ-ધીર-વિમલશિ.)

આ ગૃહસ્થાવસ્થામાં ભિન્નમાલ શહેરના વતની અને વીશા ઓસવાલ વંશના વાસવગોત્રી વાસવ શેઠ પિતાના અને કનકાવતી માતાના પુત્ર હતા. જન્મ સં.૧૬૯૪માં થયો, ને નામ નાથુમલ્લ આપ્યું. સં.૧૭૦૨માં તપગચ્છના પંડિત વિનયવિમલગણિના શિષ્ય પં. ધીરવિમલગણિ પાસે દીક્ષા લીધી ને દીક્ષાનામ નયવિમલ રાખ્યું. અમૃતવિમલગણિ તથા મેરુવિમલગણિ પાસે વિદ્યાભ્યાસ કર્યો. તેમને સં.૧૭૨૭ મહા શુદિ ૧૦ને દિવસે મારવાડના સાદડી પાસેના ઘાણેરાવ ગામમાં તપગચ્છના આચાર્ય વિજયપ્રભસૂરિએ ઉત્સવપૂર્વક પંડિત(પંન્યાસ)પદ આપ્યું. ત્યાર પછી તેમના ગુરુ ધીરવિમલગણિ સં.૧૭૩૯માં સ્વર્ગવાસ થયા. પોતે ઘણાઓને દીક્ષા અપાવી. સં.૧૭૪૭માં અણહિલપુર પાટણ આવ્યા. સં.૧૭૪૮(કેટલાકમાં ૧૭૪૯ છે)ના ફાગણ સુદી પાંચમ ગુરુવારે વિજયપ્રભસૂરિની આજ્ઞાથી મહિમાસાગરસૂરિએ પાટણ પાસે સંડેસર(સંડેર)માં ઋષભદેવના મંદિરમાં આચાર્યપદવી આપી નામ જ્ઞાનવિમલસૂરિ સ્થાપ્યું. આચાર્યમહોત્સવ શ્રેષ્ઠી નાગજી પારેખે ખૂબ દ્રવ્ય ખર્ચી કર્યો. તેના ઉપદેશથી સં.૧૭૭૭માં સુરતના શેઠ પ્રેમજી પારેખે સિદ્ધાચલ(શત્રુંજય)નો સંઘ કાઢ્યો હતો કે જેનું વર્ણન કવિ દીપસાગરગણિના શિષ્ય સુખસાગર કવિએ પોતાના 'પ્રેમવિલાસ' નામના રાસમાં કરેલું છે કે જે રાસ 'નરભવદષ્ટાંત ઉપનયમાલા'માં પ્રસ્તાવનામાં પ્રગટ થયો છે. તેમનો વિહાર બહુધા સુરત, ખંભાત, રાજનગર (અમદાવાદ), પાટણ, રાધનપુર, સાદડી, ઘાણેરાવ, શિરોહી, પાલીતાણા, જૂનાગઢ વગેરે સ્થળે ગુજરાત, મારવાડ, સૌરાષ્ટ્ર દેશમાં થયો હતો. સિદ્ધાચલ તીર્થની અનેક વખત યાત્રા કરી. જિનપ્રતિમાની ૧૭ પ્રતિષ્ઠાઓ કરી.

અનુક્રમે સં.૧૭૮૨માં ખંભાત ચોમાસું કર્યું. તે વખતે સિદ્ધાચલની યાત્રા કરવાની અતિ ઉત્કંઠા ને તૈયારી કરી, પણ પરચક્રને લીધે બની નહીં તેથી ખંભાતમાં જ રહ્યા. ને ત્યાં જ તે વર્ષમાં આસો વદ ગુરુ-

વારે ૮૬ વર્ષની વયે સ્વર્ગસ્થ થયા. શ્રાવકોએ ખંભાત સક્કરપુરામાં સ્તૂપ (પગલાંયુક્ત દેરી) કરાવી.

તેમનો જ્ઞાનભંડાર ખંભાતમાં ખારવાડામાં વિમલના ઉપાશ્રયમાં વિદ્યમાન છે. તેમના રચેલા ઘણા ગ્રંથોની પ્રથમાદર્શ(પ્રથમ પ્રત) ઉપરોક્ત સુખસાગર કવિએ લખેલ છે. તેમણે સંસ્કૃતમાં શ્રી પ્રશ્ન વ્યાકરણ સૂત્ર પર વૃત્તિ, શ્રીપાલચરિત્ર સંસ્કૃત ગદ્યમાં સં.૧૭૪૫, સંસાર દાવાનલ સ્તુતિ પર વૃત્તિ, પ્રશ્ન દ્વાત્રિંશિકા સ્તોત્ર રચેલ છે. ગૂર્જર ભાષામાં ગદ્ય રૂપે નવતત્ત્વ પર સં.૧૭૩૯માં, શ્રમણસૂત્ર પર સં.૧૭૪૩માં, પોતાના પ્રશ્ન દ્વાત્રિંશિકા સ્તોત્ર પર સ્વોપજ્ઞ, યશોવિજયજીના ૩૫૦ ગાથાના ગૂર્જર ભાષાના સ્તવન પર, દિવાલી કલ્પ પર સં.૧૭૬૩માં, આનંદઘન ચોવીશી પર સં.૧૭૬૯માં, ત્રણ ભાષ્ય પર, અધ્યાત્મકલ્પદ્રુમ પર સં.૧૭૭૦માં, પાક્ષિક સૂત્ર પર સં.૧૭૭૩માં અને યશોવિજયજીની યોગદૃષ્ટિની સઝાય પર – બાલાવબોધો રચ્યા છે. ગૂર્જર ભાષામાં પદ્યગ્રંથો જે રચ્યા છે તે આમાં જણાવ્યા છે. તે ઉપરાંત સ્તવનો, સ્તુતિઓ, સઝાયો, પદો આદિ ઘણાં રચ્યાં છે તેમાંનો મોટો ભાગ 'પ્રાચીન સ્તવન રત્નસંગ્રહ' ભા.૧માં (પ્રકા. શેઠ જમનાભાઈ ભગુભાઈ, અમદાવાદ) પંન્યાસ મુક્તિવિમલગણિએ સંગૃહીત કર્યો છે; અને આ ટૂંક ચરિત્ર પણ તેની પ્રસ્તાવનામાંથી સાર રૂપે લીધું છે.

(૩૪૦૮) + સાધુવંદના [અથવા **ગુરુપરંપરા ઢાલ**] ૧૪ ઢાળ ૨.સં. ૧૭૨૮ કા.વ.૧૦ ગુરુ સાચોરમાં

આદિ –

દૂહા

શાસનનાયક ગુણનિલો, **સિદ્ધારથ**નૃપ-નંદ,
વર્દ્ધમાન જિન પ્રણમતાં, લહિએ પરમાણંદ. ૧
અંગ ઈગ્યાર **પયન્ન** દશ, તિમ **ઉપાંગ** વલી બાર,
છેદસૂત્ર ષટ ભાષીયા, **મૂલસૂત્ર** તિમ ચાર. ૨
નંદી અનુયોગદ્વાર વલી, એ પણયાલીસ-સૂત્ર,
તસ અનુસારિં જે કહ્યા, પ્રકરણ વૃત્તિ સસૂત્ર. ૩

*

શ્રુત-પ્રકરણથી હું કહું, સકલ-સાધુ-અભિધાન,
સુગમ કરૂં સાધુવન્દના, ભક્તિ હેતિ શુભ ધ્યાન. ૧૦

*

ઘણા દિવસની મને હતી, હુંસિ ઘણી મુજ જેહ,
સકલ સાધુવંદન ભણી, સફલ થઇ મુજ તેહ. ૧૪
શ્રી **વિજયપ્રભ**સૂરીંદના, પદ પ્રણમી અભિરામ,
સુધા સાધુ તણી કહું, વંદનહિત સુખકામ. ૧૫
ચોવીસે જિનવર તણા, ગણધર સાધવી સાધ,
પહેલાં તેહને વંદનાં, સકલ સુખ **નય** લાધ. ૧૬

અંત – ઢાલ – શાંતિજિન ભામણડઈ જાઉં – એ દેશી.

પાટપરંપરં જે વલી આયો, **તપા**બિરૂદ ઉપાયોજી,
જગતચંદ્ર સૂરીસર ગાયો, **લલિતા**દેનો જાયોજી. ૪
ધનધન સાધુ મહાંત એ મોટા, ઉપશમરસના ભોટાજી.
જિનમુનિવંદન પુણ્ય એ મોટા, નવિ માને તે ખોટાજી. ૫ ધન.
શ્રી **આણંદવિમલ** સૂરીસર, થયા છપનમઇ પાટઇજી,
ક્રિયાઉદ્ધાર કરીનઇ કીધી, ઊજલી પ્રવચનવાટઇજી. ૬ ધ.
શુધ-પરૂપક જિનમતથાપક, વાદીક કુડકલંકોજી,
જગિ જસવાદ ઘણો દેખીનઇ, નાઠા કુમતી રંકોજી. ૭ ધ.
શ્રી **વિજયદાન** સૂરીસર સુંદર મંદિર ગુણમણિ કેરોજી,
જ્ઞાનક્રિયાદિક ગુણની ગણના કરવાનઇ કુંણ સૂરોજી. ૮ ધ.
હીરો **હીરવીજય** સૂરીસર, જેહના ઘણા અવદાતઇજી,
જીવ-અમારિ તીર્થંકર-મોચન, પ્રમુખ ઘણી કરી વાતઇજી. ૯ ધ.
સાહિ **અકબર**નઇ પ્રતિબોધ્યો, જસ જસ બહુતો વાધ્યોજી,
મેઘજીઇ ગુરુ **હીર**નઇ ચરણઇ, આવી વંછિત સાધ્યોજી. ૧૦ ધ.
વિજયસેન તસ પાટિ સફાય, તેસ પટ્ટિ ભાનુ સમાનજી,
વિજયદેવ સૂરીસર પ્રગટયો, દિનદિન ચડતઇ વાનઇજી. ૧૧ ધ.
આચારિજ **વિજયસંઘ** સૂરીસર, પ્રગટયો યુવરાજ ઘણું રાજજી,
અનુક્રમઇ તે સુરલોક પધાર્યા, સારી આતમકાજજી. ૧૨ ધ.
વિજયદેવસૂરિ નિજપદ થાપઇ, શ્રી **વિજયપ્રભ** ગણધારજી,
સંપ્રતિ સૂર પરિઇ દીપંતો, મુંનિજનનો આધારજી. ૧૩ ધ.
કુલિમુગઇ એ ગુરૂ ગુણનો આગર, કેતાં કીજઇ વખાણુજી,
તેહ તણી આણ સિરિ વહતાં, દિનદિન કોડિ કલ્યાણુજી. ૧૪ ધ.
શ્રી **આણંદવિમલ** સૂરીસર, હસ્તલિખિત ગુણધામજી,
હર્ષવિમલ પંડિત વૈરાંગી, **ધર્મસિંહ** ગૃહ ધરિ નામજી. ૧૫ ધ.

તાસ સીસ **જયવિમલ** અનોપમ, ગણિવર ગુણમણિ-દરિઉજી,
કીર્ત્તિવિમલ કવિ તેહનો જાણ્યો, જ્ઞાનચરિત્ર-જલ-ભરિઉજી. ૧૬ ધ.
તપ જપ સંયમ પુણ્યે પૂરો, સીસ સનાહઈ **સૂરો**જી.
દિનદિન ચઢતઈ તેજ સનૂરો, મુનિ ગુંણઇ નહિ અધૂરોજી. ૧૭ ધ.
સંવેગી સુધ પંથનો થાપક, શ્રી **વિનયવિમલ** કવિયસજી,
સંપ્રતિ સુવિહિત મારગ પાલઈ, નહિ જસ સજીનઈ રીસજી. ૧૮ ધ.
તાસ સિષ્ય સંયમ-ધુરધોરી, કીરતિ અછઇ જસ ગોરીજી,
ધીરવિમલ પંડિત તતિ ધોરી, મુંનિમારગ મત જોડીજી. ૧૯ ધ.
વર્ધમાન તપકારક તેહનો, **લબ્ધિવિમલ** વૃદ્ધ સીષજી,
લઘુ સેવક **નયવિમલ** વિબુધવર, માંનઈ ગુરૂની સીષજી. ૨૦ ધ.
સાધુવંદન તેણઇ કીધી, ઢાલ આણી છઇ સીધીજી,
જિણઈ મુંનિનઇ વંદણ નવિ કીધી, તેણિ પ્રમાદ મદિરા પીધી.
૨૧ ધ.

સિદ્ધાંત માંહિ જે મઈં જાંણ્યા, વહિલા તે ઈંહાં આંણ્યાજી,
કેતાએક પ્રકરણથી જાણ્યા, નાંમ થકી તે વખાણ્યાજી. ૨૨ ધ.
નામ ધ્રસ કહ કેતાએક મુનિવર, આણ્યા મઈં નિરધારજી,
પાંચ સય સાત અધિક છઈ ગાથા, એહની ચઉદશ ઢાલ ઉદારજી.
૨૩ ધ.

પાર નહી મુનિવર મુનિગણનો, કહી કિમ સકીઈ સર્વજી,
મતિસારૂ મઈં એણિમાં ગૂંથ્યા, ભક્તિભાવનો ગર્વજી. ૨૪ ધ.
સંવત **સંયમ લેદ** વખાણો **વસુ ભુજ** વરિસ વખાણોજી,
કાર્ત્તિકિ વદિ દસમી તિથિ જાણો, ગુરૂવારે સુપ્રમાણોજી. ૨૫ ધ.
લિખઇ લિખાવઇ નઈ વલી નિસુંણઈ તેહનઈ લાભ અનંતજી,
સાધુ વાંદ્યાનું ફલ તે લહસ્યઇ, કરિસ્યઇ દુખનો અંતોજી. ૨૬ ધ.
ઉત્તમ તે એહનેં આદરસ્યઈ, મુનિવંદનને હેતિંજી,
અવગુણ કોઇક મધ્યમ કહસ્યઈ, ઢાલસંબંધ સંકેતઈજી. ૨૭ ધ.
ભાવિક કાજિ આદર સું કીધી, શ્રી **સાચોર** મઝારિજી,
નયવિમલ કહઇ મુનિગુણ ગાતાં, નિતુનિતુ મંગલ ચ્યારિજી.
૨૮ ધ.

—ધનધન સાધુ મહંત એ મોટા.

(૧) વસ્તુ ૧ શ્લોક ૬૦૫ સર્વગ્રાથા ૫(?)૨ ઢાલ ૧૪ દૂહા ૪૭ સઝાય : સંપૂર્ણો લિપીકૃતઃ કૃતશ્ચ પં. શ્રી **ધીરવિમલગણિ** ચરણસહસ્ત્રપત્ર-પરાગ-પરભામ-રસિક-મનમધુ-કરાયમાણ પંડિત **નયવિમલગણિના** ઇતિ મંગલમાલિકા બાલિકાવદાલિંગતુ સદા સહૃદયહૃદયેષ્વિતિ શ્રેયઃ. પ.સં.૧૭-૧૫, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૧૯૧. (કવિહસ્તલિખિત) (૨) પ.સં.૨૧-૧૪, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૨૨૪. (૩) સં.૧૭૮૭ દ્વિ.ભા.શુ.૩ ચંદ્રવાસરે. પ.સં. ૨૬-૧૩, ડા. પાલણપુર દા.૩૯ નં.૪૩. [જૈહાપ્રોસ્ટા, રાહસૂચી ભા.૧.]

પ્રકાશિત : ૧. દયાવિમલજી જૈન ગ્રંથમાલા નં.૧૦.

(૩૪૦૯) પાર્શ્વ જિન સ્તવન કડી ૮૫ ૨.સં.૧૭૨૮

આદિ – જય જૈની જગદંબિકા, જયવંતી શ્રુતદેવિ,
ચંદ્રકિરણ પરિ નિર્મલી, તે **સરસતિ** પ્રણમેવિ. ૧
સરસ વચન વર મુઝ દિઉ, કૃપા કરી ગુરૂરાજ,
દસ ભવ **પાસ** જિણંદના, જગિ ગાજઇ જસ આજ. ૨

અંત – કલશ
ઇમ વિશ્વમંડન દુરિતખંડન **પાસ** જિનવર સંથુણ્યો,
સઇ **સતર** સંવત **સિદ્ધિ લોચન** વર્ષ હર્ષ ધરી ઘણો.
શ્રી **વિનયવિમલ** કવિરાજ સેવક **ધીરવિમલ** પંડિતવરો,
તસ ચરણ-પંકજરેણુ-મધુકર **નયવિમલ** જયજયકરો. ૮૫

(૧) પ.સં.૫-૧૩, વી.ઉ.ભં. દા.૧૭.

(૩૪૧૦) [+] નરભવ દશદૃષ્ટાંત સ્વાધ્યાય ૨૧ ઢાળ ૨૭૨ કડી સં. ૧૭૩૪ પહેલાં

આદિ – વિપ્રાક્ષધાન્યાનિ દુરોદરં ચ, રત્નેંદુપાનં કિમુ ચક્રવેધઃ
કૂર્મે યુગં સ્યાત્પરમાણુરૂપં, દૃષ્ટાંતમેતન્મનુજત્વલાભે. ૧
એતે દશપિ દૃષ્ટાંતાઃ સોપનયાઃ પ્રાકૃતભાષાયાં લિખ્યતે.

દૂહા – પ્રેમે **પાસ** જિણંદના, પદપંકજ પ્રણમેવિ,
સાનિધકારી સારદા શ્રી સદગુરૂ સમરેવિ. ૨
દસ દૃષ્ટાંતે દોહિલો, માનવનો ભવ એહ,
પામી ધર્મનઇ આદરઇ, અહલ ગમાવઇ તેહ. ૩
વાર અનંતી ફરસીઉં, એ સઘલો સંસાર,
છાલી વાટક ન્યાય પરિ, વિણ સમકિત આધાર. ૪
કંચનગિરી ગિરીમાં વડો, નદીયાંમાં જિમ **ગંગ**,

જિમ ગજમાં ઐરાવણો, જિમ તનુ માંહિ વરાંગ. ૫
તરૂ માંહિ જિમ કલ્પતરૂ, તેજવંતમાં ભાણુ,
પંખીમાં જેમ ગરૂડ ખગ, જિમ ચક્રી નરરાણ. ૬
જૈન ધર્મ જિમ ધર્મમાં, ઔષધમાં જિમ અન્ન,
દાતામાં જિમ જલધરૂ, જિમ પંડિતમાં મન્ન. ૭
ગ્રહગણમાં જિમ ચંદ્રમા, મંત્ર માંહિ નવકાર,
સગલા ભવ માંહે ભલો, તિમ નરભવ-અવતાર. ૮
ઓધિ લાભ નીમી સમો, દાખ્યો નરભવ એહ,
તે હાર્યો નવ પામીઇ, જિમ નિધિ દુર્ગત ગેહ. ૯
વિપ્રજિમણ[૧] તિમ પાશકા[૨], ધાનરાશિ[૩] નૈ જૂય[૪],
રયણ[૫] સુમિણ[૬] નેં ચક્ર[૭] હરિ[૮], ઝૂ સર[૯] પમાણુય[૧૦]. ૯
વિપ્રજિમણનો દાખીઉ, પહિલો એ દૃષ્ટાંત,
સુણજ્યો તેહ કહું હિવઇ, આલસ મુંકી સંત. ૧૦

*

પહિલાં **સિદ્ધ** ઋષઇ કરી, નરભવ ઉપનય સત્તરિ,
તે ખરી પ્રાકૃત ગાથા બંધ છઇ એ. ૯
તસ અનુસારિં એ કહ્યા, ઉપનય સઘલાં તે તિહાં લહ્યા,
ઇમ કહ્યા ભવિજનનેં ભણવા ભણીંઇ. ૧૦
ઉત્તરાધ્યયનિં દાપીયા અન્ય ગ્રંથઈ છે બહુ સાખિયા,
ભાષિયા **નયવિમલે** ઊલટી ધરી એ. ૧૧

દૂહા – ઇણિ પરિ ભાવ કરી ભણી એ ભવિજન સજ્જાય,
અંતર્ગત ઉપનય લહો, જિમ સમાધિસુખ થાય. ૧
શ્રી **ઉપદેશપદે** અછે, એહનો બહુ અધિકાર,
તિમ **આવશ્યક** ચૂર્ણિમાં, ઉપનયનો વિસ્તાર. ૨
બીજઈ પિણ ગ્રંથઈ અછે, નરભવ દસ સંબંધ,
ભાવિક કાજિ ભણવા ભણિ, કીધો પ્રાકૃતબંધ. ૩
વચનકલા તેહવી નહી, પણિ ઉપનય એહ માંહિ,
સજ્જન સગલા એહનઇ, આદરસ્યઇ ઉચ્છાહિ. ૪
એકવીસે ઢાલે કરી, એહનો બાંધ્યો બંધ,
વિસય બહોત્તરી એહની, ગાથા પ્રાકૃતબંધ. ૫

અંત – ઢાલ રાગ ધન્યાસી. થુણીઉં થુણીઉં રે મઇ રામ મુનીસર થુણીઉં

એ દેશી.

ભવિ ધરઇં રે ભવિ ઉપનય ચિત્ત ધરિઇ,

*

તપગચ્છ અંબરિ તરણિ સમોવડિ શ્રી **વિજયપ્રભસૂરિ** કરીઇ,
જેહની આણ કુસુમચી માળા, શેષા પરિ સિરિ ધરીઇ રે. ૧૦
જસ અભિધાન મૃગાધિપ નિસુણી પ્રતિવાદી ગજ ડરીઇ,
અહનિસિ કીર્તિકની ગચ્છપતિ ત્રિભુવનમંડપિ ફિરીઇ રે. ૧૧
વિદ્યાગુરૂ વલી **અમૃતવિમલ** કવિ, **મેરૂવિમલ** મનિ ધરીઇ,
જસ હિતસીખ સુણીનઈં સાચી, ભવિજન હિયડઈં ઠ(વ)રીઇ. ૧૨
વિનયવિમલ કવિરાજશીરોમણિ, સુવિહિત મુનિ ધુર ધુરીઇ,
ધીરવિમલ પંડિત તસ સેવક જસ યશ ત્રિભુવન ભરીઈ. ૧૩
શ્રી **નયવિમલ** વિબુધ તસ સેવક, તિણ એ ઉદ્યમ કરીઇ,
એ ઉપનય ભણતાં વલી સુણતાં મંગલકમલા વરીઇ રે. ૧૪ ભાવિ.

(૧) પ.સં.૧૫, પ્ર.કા.ભં. (૨) સં.૧૮૦૭ કા.વ ૧૧ રવિવારે. પ.સં. ૨૪–૧૦, ધો.ભં. (૩) પ.સં.૩૦–૯, જો.ના.

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન સ્તવન રત્નસંગ્રહ ભા.૨.]

(૩૪૧૧) + શાંતિજન સ્તવન ૮૧ કડી ૨.સં.૧૭૩૬ અસાડ વ.૯ શુક્રવાર દહિઓદરપુર

આદિ –

દૂહા.

ચંદ્રકિરણ પરિ ઉજલી, શ્રી જિનવરની વાંણી,
તે સમરી મનિ **સારદા**, લહીઇં અવિરલ વાંણી. ૧
બાર ભવભેદઇં કરી, સ્તવશું **શાંતિ** જિણંદ,
પરિધલ ધનકણ સંપજઇ, પામઇં પરમાણંદ. ૨

અંત – દહિઉદરપુર-મંડણો એ, જયજય **અચિરાનંદ**,
શ્રી **શાંતિ** જિણેસરૂ એ. ૭૭
તપગચ્છ-તરણિ સમોવડઈં એ, શ્રી **વિજયપ્રભસૂરી**,
રાજઇં જિન ગાઇઓ એ. ૭૮
સંવત **સંયમ ભેદ** સ્યું એ, **મુનિ** ગુણ વરસનું માન,
લહો ઇણિ ભેદ સ્યું એ. ૭૯
માસ આષાઢ તણી કહીએ, વદી નવમી ભૃગુપુત્ર,
વારઇં જિન સંથુણ્યો એ. ૮૦

કલશ

જગજંતુકારણ કામદારણ મોહવારણ જિનવરો,
દુઃખ-કોડિ-ટાલણ સુખકારણ વંછિત-પૂરણ સુરતરો;
શ્રી **વિનયવિમલ** કવિરાજ સેવક **ધીરવિમલ** પંડિતવરો,
તસ સીસ પ્રણમઈ **શાંતિ** જિણવર **નયવિમલ** જયજયકરો. ૮૧

—ઇતિ શ્રી શાંતિ જિનસ્તવનં સંપૂર્ણં.

(૧) સંવત સત્તર સઈ સહી સત્તાવન અધિકાંતે લહી,
ચૈત્ર બીજલી ચઉદશ ધંન સ્તવન લિખ્યૂં અતિશેં પંવન. ૧
પાટણ માહા પવિત્ર ગામ, **અંબાદત્ત** બ્રાહ્મણનૂં નામ,
તેણે સ્તવન લિખ્યૂં અતિ ઉલ્હાસ, ભણે સુણે તેહની પોહોંચે આસ. ૨

પ્રં.૧૩૫, પ્ર.કા.ભં. (૨) સં.૧૭૫૭ લિ. પ.સં.૨૩-૧૫, હા.ભં. ઢા.૮૨ નં.૬૮. [બન્ને એક જ પ્રત હોવાની શકયતા છે.]

પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન સ્તવન રત્નસંગ્રહ ભા.૧ પૃ.૯૩.

(૩૪૧૨) + જંબુ રાસ ૩૫ ઢાળ ૬૦૮ કડી ૨.સં.૧૭૩૮ માગશર શુદ ૧૩ બુધ થિરપુર(થરાદ)માં

આદિ – દૂહા.

પ્રણમી **પાસ** જિણંદના, ચરણકમલ સુષકાર,
જંબૂસ્વામી તણો કહું, સરસ કથા-અધિકાર. ૧
શીલવ્રત પહિલાં ધરી, કરપીડણ જિણિં ક્રોધ,
રાગ ઠામિ વયરાગીઉ, અકહ કહાંણી ક્રીધ. ૨
જંબૂ છેહલો કેવલી, જે આ **ભરત** મઝારિ,
સોભાગી મહિમાનિલો, સીલવંત સિરદાર. ૩
પ્રભવો પણિ પ્રતિબૂઝ્યો, પંચ સયાં પરિવાર,
શ્રી **સોહમ** ગણધાર તણો, પુણ્યવંત પટધાર. ૪
ભવિજનનિં ભણવા ભણી, તાસ સંબંધ કહેસિ,
આઠે કન્યાની કથા, શાસ્ત્ર થકી લવલેશ. ૫

અંત – ઢાલ. શાંતિજિનેસર ભામણઇ જાઉં – એ દેશી

ધનધન **જંબૂ** મુનિવર રાય, હું પ્રણમું તસ પાયા બે
કંચન કોડી કામિની છોડી, સંયમ સું મન લાયા બે. ધ. ૧૧
શીલવંત સિર મુગટ વિરાજિત, જગિ જસવાદ ગવાયા બે,

સોભાગી ગુણવંત મહામતિ, નામિં નવનિધ પાયા બે. ધ. ૧૨
તપગછનાયક સવિસુખદાયક, **શ્રી વિજયપ્રભસૂરિરાયા બે,**
જસ આણા મનવંછિત પૂરણ, કલ્પતરૂની છાયા બે. ધ. ૧૩
આચારય (અ. પ્ર) **વિજયરત્ન** સૂરીસર, મુનિજન તે સૂખદાયા બે,
જસ પ્રતિભા સિંહનાદ સૂણીનિં, વારિ હારિ મનાયા બે. ધ. ૧૪
તપ(તસ)ગછ શોભાકારક જાણો **શ્રી નયવિમલ** કવિરાયા બે,
કલિયુગમાં પૂરવ મુનિ ઉપમ, **સમરસ**પૂરિત કાયા બે. ધ. ૧૫
સંપ્રતિ વિજયમાન તસ **સેવક ધીરવિમલ** કવિરાયા બે,
તસ શેવક **નયવિમલિં** મતિ સું, **જંબૂ** ગણધર ગાયા બે. ધ. ૧૬
પાંત્રીસેં (પાંચસેં) ઢાલિં કરી રચીઉં, રાસ સરસ અધિકારી બે,
શ્રોતાજનને અતિ સુખદાયક, **થિરપુર** નયર મઝારિં બે. ધ. ૧૭
વસુ, કૃશાનુ, જલનિધિ, સસી વર્ષઈ એહ રચ્યો સુપ્રમાણેં બે,
માર્ગશીર્ષ સિત તેરસ દિવસે, શશીસુતવાર વખાણિ બે. ધ. ૧૮
કુશલવિજય પંડિત સંવેગી, તાસ કહણથી કીધો બે,
જંબૂસ્વામિ તણો લિવલેશેં, એહ સંબંધ મિં સીધો બે. ધ. ૧૯
એહ નીસુણા દ્રઢસીલ જે થાવે, તાસ જનમ સુપ્રમાણા બે,
ભણતાં સૂણતાં મંગલમાલા, નિતુનિતુ કોડિ કલ્યાણા. બે. ધ. ૨૦
ધનધન **જંબૂ** મૂનિવર રાયા.

—ઇતિ શ્રી જંબૂકુમાર રાસ સંપૂર્ણાઃ સર્વગાથા ૬૦૮. ગ્રંથાગ્રંથ શ્લોકમાન સંખ્યા ૧૨૩૫.

(૧) સં.૧૭૪૬ શાકે ૧૬૧૧, પ.સં.૨૪-૧૭, લા.ભં. નં.૪૦૦. (૨) સં.૧૭૮૬ કા.શુ.૫ બુધે **નવાનગર** મધ્યે લિ. આચાર્ય **ભાગચંદજી** શિ. ઋ. **વિજૈરાજેન** લિ. પ.સં.૧૯-૧૭, રાજકોટ મોટા સંઘ ભં. (૩) સં.૧૭૮૭ ચૈ.કૃ.૮ રવિ. પ.સં.૩૪-૧૩, લા.ભં. નં.૩૬૯. (૪) પં. કૃષ્ણવિજય શિ. પં. કપૂરવિજયેન લ. સં.૧૭૬૧ ભાદ્ર.શુ.૧૧ ગુરૂ કનકાવતી નગરે. પ.સં.૧૮-૧૮, ઝી. પો.૩૭ નં.૧૭૫. (૫) પ.સં.૨૭-૧૫, ઝી. પો.૩૭ નં.૧૭૪. (૬) લિ. પં. હંસરત્નગણિના અહિમ્મદાબાદ વાસ્તવ્ય ઉપકેશવંશવિભૂષણ ચતુર્થવ્રતધારક સુશ્રાવક **સો**ની ખીમચંદ તસ્ય ધર્મપત્ની સુશીલા શ્રાવિકા રહીબાઇ પઠનકૃતે. પ.સં.૨૯-૧૩, હા.ભં. દા.૭૯ નં.૩. (૭) પ.સં.૩૦-૧૪, હા.ભં. દા.૭૯ નં.૪. (૮) સં.૧૭૯૯ કા.વ.૩ લિ. પ.સં.૨૨-૧૭, વી.ઉ.ભં. દા.૧૭. (૯) સં.૧૭૮૭ ભા.શુ.૧૦ બુધે

રાજનગર મધ્યે પં. સુમતિવિજય શિ. રામવિજય શિ. મુનિ મહિમા-વિજય લ. પ.સં.૨૧-૧૮, વિ.ને.ભં. નં.૩૨૦૮. (૧૦) પ.સં.૨૨-૧૯, સંઘ ભં. પાલણપુર દા.૪૪ નં.૬. (૧૧) સં.૧૮૦૫ કા.વ.૯ મંગલ. પ.સં. ૩૮-૧૧, સંઘ ભં. પાલણપુર દા.૪૪ નં.૭. (૧૨) સં.૧૮૧૦ મૃગશિર વદિ ૧૧ ગુરૂ લિ. પં. કાંતિવિજય શિ. પં. ભક્તિવિજય થિરા ગ્રામે. પ.સં.૧૫-૨૧, સંઘ ભં. પાલણપુર દા.૪૪ નં.૫. (૧૩) સં.૧૮૧૪ વૈ.શુ.૧૦ બુધ. પ.સં.૨૭-૧૬, ઈડર ભં. નં.૧૬૩. (૧૪) સં.૧૮૧૭ પ્ર. શ્રા.શુ.૪ બુધે. પ.સં.૩૦-૧૬, સીમંધર. દા.૨૨ નં.૩૧. (૧૫) લિ. નર-રાજેન સં.૧૮૨૨ મૃગશિર વ.૧૪ ચંગેડી ગ્રામે. પ.સં.૨૦-૧૬, ખેડા ભં. દા.૬ નં.૪૦. (૧૬) સં.૧૮૨૪ જે.શુ.૭ બુધે. પ.સં.૨૫-૧૭, ખેડા નં.૩. (૧૭) સં.૧૮૩૯ માઘ કૃ.૭ રવિ. પ.સં.૪૧-૧૩, વિ.ને.ભં. નં.૩૨૦૫. (૧૮) પ.સં.૧૯-૧૭, વિ.ને.ભં. નં.૩૨૦૭. (૧૯) સં.૧૮૪૨ માગસર કૃ. પાર્શ્વનાથ કલ્યાણક દશમી દિવસે મહો. વિનયવિજય શિ. પં. માન-વિજય શિ. પં. અમરવિજય શિ. પં. મોહનવિજય લિ. ભરૂચ્ય બંદરે વેજલપુરે પોસ દસમી દિને સોમવાસરે લ. પ.સં.૩૭-૪૩, ખેડા ભં.૧ દા.૬ નં.૩૭. (૨૦) સં.૧૮૫૭ મહા વદ ૯ સૂર્યવાસરે ભ. દાનરત્ન-સૂરિ શિ. પં. કલ્યાણરત્ન શિ. પં. કુશલરત્ન શિ. પં. રંગરત્ન લ. ઉતેલીયા ગ્રામે ચંદ્રપ્રભુ પ્રાસાદાત્. પ.સં.૩૨-૧૪, ખેડા ભં.૧ દા.૬ નં.૩૨. (૨૧) સં.૧૭૭૨ આષાઢ શુ.૧૩ ગુરૂ રાજનગર મધ્યે. પ.સં.૧૧-૨૨, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૨૧૭. (૨૨) સં.૧૮૫૬ ચૈ.કૃ.૧૩ ચંદ્રવાસરે લીંબપુરી મધ્યે શ્રી શાંતિનાથ પ્રાસાદાત્ વોહરા જયરાજયે હા. લખાવીને ગા.૬૪૮ શ્લો. ૧૦૭૫. પ.સં.૩૫, લીં.ભં. દા.૨૫. (૨૩) સં.૧૮૭૨ ચૈ.વ.૧૨ લિ. મુ. રતનવિજય ધર્મચંદ્રગણિ વાચનાર્થં પાટણનગરે. પ.સં.૧૭, છેલ્લું પાનું, જશ.સં. (૨૪) શ્લો.૧૦૨૩, પ.સં.૭-૧૨, રાયધનપતિસિંહ ભં. અજીમ-ગંજ દા.૮૧. (નોટિસીઝ ઑવ્ સં. મૅન્યુ. વૉ.૯ પૃ.૧૩૪-૩૫) (૨૫) સં. ૧૮૬૮ ફા.શુ.૭ ગુરૂ પ્રથમ પ્રહરે. ગાથા ૬૦૮, ગ્રં.૧૦૩૫, પ.સં.૨૪, ગોડીજી મુંબઈ નં.૪૬૭. (૨૬) સકલભટ્ટારકપુરંદર ભટ્ટારકભાલસ્થલકાયમાંન ભટ્ટારક શ્રી ૧૦૮ શ્રી વિજયરત્નસૂરીશ્વર શિષ્ય પંડિત શ્રી ૫ પ્રવર-પ્રધાન શ્રી ગંગવિજયગણિ તત્શિષ્ય પં. રૂપવિજય પં. કુંઅરવિજય લિપિકૃતં શ્રી. બાલાપુર મધ્યે. સુશ્રાવક પુંન્યપ્રભાવક સંઘવિ ગોડીદાસ, તસ્ય લઘુ ભ્રાતા વિમલદાસજી તસ્ય પુત્ર ગુલાબદાસજી પઠનાર્થં. સંવત

૧૭૮૯ વર્ષે કાર્તિક વદિ ૧૨ દિને શુક્રે લિપીકૃતં. દે.લા. (કમલવિજય મુનિ પાસેની) (૨૭) પા.ભં. (૨૮) સં.૧૭૬૮ આશ્વીન શુ.૫ ગુરૂ લિ. સૂરતિ બંદરે. પ.સં.૨૯-૧૫, વી.પા. (૨૯) સં.૧૭૮૪ વર્ષે દ્વિતીય વૈશાષ શુદિ ૪ને દિને ગુરવારે. લિપિકૃતં શ્રી મહાવીર પ્રાસાદાત્ શ્રી કટારીયાનગરે. મો.ભં. (૩૦) રત્ન.ભં. (૩૧) સર્વગાથા ૬૦૮ ગ્રંથાગ્રંથ શ્લો.૧૦૩૫ સં.૧૮૦૪ ચૈત્ર વદિ ૧૩ સકલપંડિતશિરોમણિ પં. શ્રી પુણ્યવિજયગણિ તત્શિ. રત્નેન લીપીકૃતં. પ.સં.૨૩-૧૭, ગારિયાધર ભં. (૩૨) ભા.ભં. (૩૩) ખં.ભં.૧. (૩૪) લિ. પં. ખંતિવિજય ખાંતા મધ્યે સં.૧૮૫૮૨ા યેષ્ટ સુદ ૮ ભોમસીંગ. [ભં.?] (૩૫) લિ. સં.૧૮૫૬ શ્લો.૬૪૮ ગ્રં.૧૦૭૫. પ.સં.૩૫, લીં.ભં. દા.૨૫ નં.૧. (૩૬) લિ. સં. ૧૮૨૧ કાર્તિક વદ ૧૦, પ.સં.૧૦, પ્રે.ર.સં. (૩૭) સં.૧૭૭૫ વર્ષે જેઠ શુદ્ધિ ૧૫ શુક્રે શ્રી પત્તનનગરે લિ. પ.સં.૩૬-૧૧, ડે.ભં. દા.૭૦ નં.૨૯. (૩૮) સંવત્ ૧૭૮૬ વર્ષે શકે ૧૬૫૧ પ્રવર્ત્તમાને દક્ષણાયન ગતે શ્રી સૂર્યે શરદ્તૌ મહામાંગલ્ય માસોત્તમમાસે શુકલ પક્ષે કાર્તિકયા રજોત્સવે પંચમી દિને બુધવાસરે. શુંભભૂયાત્. સકલનિષ્ણાતજ્ઞાતપારિજ્ઞાતકાંતિપુરંદર ભટ્ટારકશ્રી શ્રીપાતિસાહબિરૂદદત્ત જગદ્ગુરૂ શ્રી હીરવિજયસૂરીશ્વર તચ્છિષ્ય પંડિતોત્તમ પંડિત શ્રી ૫ વ(૨)સિંધ ઋષિ ગણિ તત્શિષ્ય રામવિજયગણિ શિષ્ય મહોપાધ્યાય શ્રી ૫ દેવવિજયગણિ શિષ્ય પં.શ્રી જશવિજયગણિ શિષ્ય પં. શ્રી જિનવિજયગણિ શિષ્ય પં. રૂપવિજયેન વાચનાર્થે લિખાપિતા, શ્રીરસ્તુ. કલ્યાણમસ્તુ. રૂણીપુર નગરે લિખિત ઋષિ હીરઉદયેન. [ભં.?] [ડિકૅટલૉગભાર્ગ વૉ.૧૯ ભા.૨, જૈહાપ્રોસ્ટા, મુપુગૂહસૂચી (નયવિજયને નામે પણ), લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ. ૨૬૬, ૨૭૬, ૫૫૮).]

પ્રકાશિત : ૧. સંશો. કેશવલાલ પ્રેમચંદ મોદી, અમદાવાદ (દયાવિમલજી ગ્રંથમાલા અંક ૧૧). [૨. પ્રકા. શકરચંદ કાલિદાસ.]

(૩૪૧૩) [+] [જિન] પૂજાવિધિ સ્તવન ૨.સં.૧૭૪૧ વિજયાદશમી બુધ સમીમાં

આદિ – શ્રી જિન-વદન-નિવાસિની, સમરી **સારદ** માય,
પંચમ અંગે ધુરિ ભણી, બ્રાહ્મી લિપિ કહિવાય. ૧
દેસવિરતની મંડણી, હોઈ સમકિત સુદ્ધ,
જિન-પૂજાથી યોગ સુભ, બાંધે નિરમલ બુદ્ધિ. ૨

અંત – **વીરચંદ** આગ્રહ કરી, કીધું એહ તવન્ન.

ભણતાં નવનિધિ સંપજે, સુણતાં ચિત્ત પ્રસન્ન;
ચંદ્ર વેદ ભોજન વરિસ, વિજયદસમ બુધવાર,
પૂજાફલ રચના રચી, **સમી** સહર મઝાર.

(૧) પ.સં.૧૭, તેમાં પ્રથમનાં ચાર પત્ર, હા.ભં. ઢા.૭૯ નં.૫. [જૈનગુર્જરકવિઓ ભા.૧ (પૃ.૨૫૯).]

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન સ્તવન રત્નસંગ્રહ ભા.૧.]

(૩૪૧૪) + બાર વ્રત ગ્રહણ (ટીપ) રાસ ૮ ઢાળ ૨૦૬ કડી ૨.સં.૧૭૫૦ ચોમાસામાં અમદાવાદમાં

આદિ –

દૂહા

પ્રણમી પ્રેમે **પાસના**, પદપંકજ અભિરામ,
નવનિધિ ઋદ્ધિસિદ્ધિ સંપજે, જેહનું સમરે નામ. ૧
સમકિત મૂલ જે વ્રત ધરે, તાસ જન્મ સુપ્રમાણ,
ઈગ દુ તિ ચઉ પણુ અણુવ્રતી, યાવત દોઈ દશમાન. ૨
જિમ ગુરૂમુખથી કીજીએ, બારવ્રત-ઉચ્ચાર,
સંક્ષેપે તિણિ વિધિ કહું, રાસબંધ સુખકાર. ૩

અંત –

ઢાલ ૮ – નમો ભવિ ભાવ શું એ દેશી

એ બાર વ્રત કેરડા એ સંખ્યાનું પરિમાણ, કર્યું ગુરૂમુખ થકી એ,
ધન્ય દિવસ હું તે ગણું એ, જિહાં પામ્યું બોધિબીજ, અનોપમ રત્નથી એ. ૨૦૦
રાજનગરવાસી ભલો એ, **વચ્છરાજ**સુત **લાલચંદ**, સદા શ્રાવક ગુણે એ
તેહ તણે કાજે કરી એ, પ્રાકૃતબંધે ટીપ, ભાવિક ભાવે ભણે એ. ૨૦૧
સંવત **નભ બાણ મુનિ વિધુ** એ (**૧૭૫૦**), વરસે રહ્યા ચોમાસ, પુરે, **નવાવાસ**માં એ,
સંવેગી મુનિ પરિવર્યા એ, **શ્રી જ્ઞાનવિમલ** સૂરીંદ, રહ્યા ઉલ્લાસમાં એ. ૨૦૨
તિણિ ઉપકાર ભણી કર્યો એ, સહુને જાણવા કામિ, વધે વ્રતવાસના એ,
એ પરિમાણે આદર્યો એ, બીજે પણ ઉચ્ચાર, ધરી બહુ ભાવના એ. ૨૦૩
રાયસિંહ દીપચંદ દેવચંદ એ, **લાધો** ને **ધનરાજ**, પ્રમુખ

વ્યવહારીયા એ.
તિણિ પણ એ અભિગ્રહ કર્યા એ, એહ લિખ્યા પરમાણ, અણુ-
વ્રત ધારીયાં એ. ૨૦૪
વલી જે ભાવ થકી ગ્રહે એ, સમકિતને અનુયાય, અણુવ્રત ગુણ-
વ્રતે એ.
તસ ઘરે નવનિધિ સંપદા એ, પ્રસરે પૂરણ પ્રેમ, મનોરથ સત્ય
ફલે એ. ૨૦૫
શ્રી જ્ઞાનવિમલ સૂરીંદના એ, મુખથી એ વ્રત લીધ, ધરી સમ-
કિત ભલું એ,
એહ ભણતાં સુણતાં થકાં એ, વાધે ધર્મનો ઢાલ, વહે ગુણ
નિર્મલા એ. ૨૦૬

પ્રકાશિત : ૧. સં'શો. વકીલ કેશવલાલ પ્રેમચંદ મોદી. (દયાવિમલજી જૈન ગ્રંથમાલા અંક ૧૧માં 'જંબુસ્વામી રાસ' સાથે સં.૧૯૭૪માં. અમદાવાદના વિમલના અપાસરાથી મળી શકશે.) [૨. પ્રકા. શકરચંદ કાલિદાસ.]

(૩૪૧૫) + તીર્થમાલા ઢાલ ૮ ૨.સં.૧૭૫૫ જેઠ શુ.૧૦

કવિએ આ યાત્રા સુરતથી શરૂ કરી છે. અહીં એમણે રાનેર, ભરૂચ, ગંધાર, કાવી વગેરે તીર્થોનું વર્ણન કરી ગુજરાતનાં કેટલાંક ગામોનાં તીર્થો બતાવી પછી મારવાડનાં તીર્થોનું વર્ણન કરેલ છે. ત્યાંથી સિદ્ધપુર, મહેસાણા અને અમદાવાદ થઈ કવિ પાછા છ માસે સુરત આવ્યા છે.

આદિ – ઢાલ ૧ શાસનાદેવીય એ દેશી

શ્રી જિનવર તણા લીજઈ ભામણાં, ચરણપંકજ નમી ભાવ સ્યું એ,
ચૈત્યપરવાડીય, પુન્યની વાડીય, પભણીય પ્રેમ બહુ ચાવ સ્યું એ. ૧
મનમાં આનંદિયા જિનવર વંદિયા, **સતર પંચાવન** વરિસ માંહિ,
ઢાલબંધિ કહું વંદિય ગહગહું, સયલ સુખ જિમ લહુ ધરી ઉચ્છાહિ. ૨

અંત – સંવત **સતર પંચાવને** સુ. સફલ મનોરથ સિદ્ધ, સા.
જેષ્ઠ શુકલ દશમી દિને, સુ. એ તીરથ રચના કીધ, સા. ૮૦

કલશ

ઈમ તીર્થમાલાં ગુણવિશાલા, કરી સંઘે અતિ ભલી,
કલ્યાણમાલા ભવિક બાલા, લહો જિમ મનની રૂલી,
પરભાતિ ઉઠી એહ જિનવર, નામગુણ કંઠિ ધરઈ,
જ્ઞાનવિમલ ગુણૌધ સમકિત, સહજ લીલા તે વરઈ. ૮૧

પ્રકાશિત : ૧. પ્રા.તી.સં. પૃ.૧૩૨થી ૧૪૦.

(૩૪૨૬) **રણસિંહ રાજર્ષિ રાસ** ૩૮ ઢાળ ૧૧૨૨ કડી લ.સં.૧૭૬૫ પહેલાં

આદિ – સકલ સમિહિત સુરલતા, સીંચન નવજલધાર,
શ્રી **શંખેશ્વર પાસજી**, પ્રણમી પ્રાણ-આધાર. ૧
જિમ **ઉપદેસમાલા** થઈ, જિણ હેતઈ જિણઈ ક્રીધ,
જે પ્રકરણ છે રૂઅડો, આજ લગેં (પા. સંપ્રતિ સમે) સુપ્રસિદ્ધ. ૨
તે **રણસિંહ** નરિંદની, કહું કથા અભિરામ,
સાંભલતા સવિ સુખ હુઇ, સીઝે વંછિત કામ. ૩

અંત – એ **રણસિંહ** નરિંદને, હિત હેંતે હો કરી **ઉપદેશમાલ**,
તેહ સંબંધ પ્રકાસીઉં, સુણી સમઝો હો ભવિબાલગોપાલ સાધુ.
દુર્ઘટી નામે વૃત્તિ છેં, તેહ માહઈ હો કહ્યું એહ ચરિત્ર,
તિહાંથી એ સંબંધ આણી છે, તે સુણતાં હો હોઇ જન્મ પવિત્ર. ૨૮

*

ઢાલ ૩૮મી સાંભરીયા ગુણ ગાવા મુઝ મનિ હીરનાજી – એ દેશી.
ભણ્યો ભવિ **ઉપદેશમાલા** હિત ધરી રે, જિમ હોઈ ક્રોડિ કલ્યાણ,
ઈહ લોકેં તસ સુમતિ સુરચિ શુભ વાસના રે, આયતિ લહેં
નિર્વાણ. ભણ્યો. ૧

*

શ્રી **વિજયપ્રભ**સૂરિ પુરંદર જાણીયે રે, શ્રી **તપ**ગચ્છ શિણગાર,
વિમલ શાષાઈ તસ ગછ શોભાકારકુ રે, વારૂ યસ વ્યવહાર. ભણ્યો. ૪
સુવિહિત મુનિ મર્યાદાગુણનીલો રે, શ્રી **વિનયવિમલ** કવિરાય,
તાસ વિનેય અમેય અજય ગુણાકરૂ રે, **ધીરવિમલ** કવિરાય.ભણ્યો. ૫
તાસ સીસ **નયવિમલ** મતિ જેહની રે, દેષીને ગુણગેહ,
પુન્ય પસાઈ સુવિહિત આચરણ થકી રે, સૂરિ બિરૂદ લહેં(એહ).
ભણ્યો. ૬
જ્ઞાનવિમલસૂરિ નામેં સંપ્રતિ જે અછે રે, સજ્જન-જન-સુખકાર,
રચના ક્રીધી ભવિજન ભણવા જાણવા રે, અનોપમ એ અધિકાર.
ભણ્યો. ૭
અડત્રીસેં ઢાલેં કરી સુલલિત પદબંધ સું રે, સંપૂરણ થયો એહ,
એ **ઉપદેશમાલા** અર્થ હૃદયમાં ભાવતાં રે, વાધઈ ધર્મસનેહ.ભણ્યો. ૮
ભણેં ભણાવેં લિખેં લિખાવેં સાંભલેં, તસ ઘરિ મંગલમાલ,

ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ નવ નિદ્ધિ સિદ્ધિ સંપદા રે, લીલા લહેં વિશાલ. ભણુયો. ૯
—ઇતિ શ્રી રણુસિંહ રાજઋષિ રાસ સંપૂર્ણ.

(૧) સંવત ૧૮૦૨ વર્ષે કાર્તિક માસે શુક્લપક્ષે ત્રયોદશી રવિવાસરે શુભં ભવતુ લિખતં **સૂ**રતિબિંદરે લેખકપાઠકયોઃ કલ્યાણ ભવતુ. પ.સં. ૫૫–૧૩, આ.ક.ભં. (૨) સર્વગાથા ૧૧૨૨ ઇતિ શ્રી રણુસિંહ રાજઋષિ-રાસ સંપૂર્ણમ્. સં.૧૮૧૩ પોસ વદ ૬ + ગુરૌ લિ. મહોપાધ્યાય શ્રી **સુ**ંદર-સૌભાગ્યગણિ શિ. ખુશાલસૌભાગ્યગણિ શિ. મુનિ **રં**ગસૌભાગ્યેન લિપિકૃતં **સૂ**ર્યપુર મધ્યે. પ.સં.૪૫–૧૫, વી.પા. (૩) પ.સં.૬૩–૧૧, રત્ન.ભં. દા.૪૨ નં.૮. (૪) સં.૧૭૬૫ કા.શુ.૧૩ શનિ. પ.સં.૩૫–૧૬, મુક્તિ. નં.૨૩૫૭. (૫) પ.સં.૫૭–૧૩, દા.૨ નં.૩૮. ભાગ્યરત્ન મુનિ ખેડા. [હેજૈ-જ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૪૦).]

(૩૪૧૭) + વીસ સ્થાનક સ્ત. કડી ૮૧ ૨.સં.૧૭૬૬ પોષ વદિ ૮ બુધ સુરતમાં

આદિ – શ્રી જિન-મુખકજ-વાસિની, બ્રહ્માણી શ્રુતદેવિ,
થાનક તપ મહિમા વિધિઇ, હું પભણું નિતમેવ. ૧

અંત – **સૂ**રતિ બંદિર સુંદર શ્રાવક થાનક તપ આદરતાજી,
તેહ તણા વિધિ જાણણ હેતઇ, પ્રબલ પુણ્ય અનુસરતાજી. બલિ.
ગ્રંથ **વિચારામૃત**થી નિસુણી, **જ્ઞાનવિમલ** ગુરૂ વાણીજી,
સમકિત અનુભવ ઉલસૈ એહથી, અવર ન એહ સમાણીજી.
સંવત **રસ ઋતુ મુનિ વિધુ** માસે, પોસ વદિ આઠમિ બુધવારઇજી.
ભણવા કાજૈ તવન કર્યું એ, નિતુનિતુ મંગલ ચ્યારજી. ૮૧
બલિહારીશ્રી જિન તણી.

(૧) પ.સં.૬–૧૧, વી.ઉ.ભં. દા.૧૭.

પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન સ્તવન રત્નસંગ્રહ ભા.૧.

(૩૪૧૮) + ચંદકેવલી રાસ અથવા **આનંદ મંદિર રાસ** ૧૧૧ ઢાળ ૨૩૯૪ કડી ૨.સં.૧૭૭૦ માહ શુદ ૧૩ રાધનપુરમાં

આદિ – દોહા.
સુખકર સાહેબ સેવીયેં, શ્રી **સંખેસર પાસ,**
જસ સુજસ જગ વિસ્તર્યો, મહિમાનિધિ આવાસ. ૧
વાસવપૂજિત ચરણકજ, રજપાવિત ભૂપિઠ,
પરતાપૂરણ પરગડો, એહવો અવર ન દીઠ. ૨

સંપ્રતિ કાલે તીર્થ છે, જે મહિમાભંડાર,
પણ એ અતીત ચોવીશમેં, કહી ઉત્પત્તિ વિસ્તાર. ૩

*

જિનગુરૂ **સરસતી**નેં નમી, તેમ પ્રણમી ઓંકાર,
શ્રી શ્રી **ચન્દ** કેવલી તણો, કહું કથા અધિકાર. ૩૦
જેમ જણ્યો છે શાસ્ત્રમાં, ગુરૂઉપદેશે રસાલ,
નામઠામ તસ દાખવું, સુણુજો થઇ ઉજમાલ. ૩૧

અંત – ઢાલ ૫૫મી રાગ ધન્યાસી. તપગચ્છકો સૂલતાંન સુહાવે એ દેશી.

તપગચ્છ નીર્મલ જિમ ગંગાજલ લાયક નાયક તેહનાજી,
શ્રી **આનંદવિમલ** સૂરીસર, સંપ્રતિ સંવેગ ગુણ જેહનાજી. ૧
સુણયો ભવીયત સાધ તણા ગુણ, ભણયો ભાવ ધરીનેંજી,
જિનદર્શન મુનીવંદન એ બેહુ, મોટાં કરણી ભવિનેંજી. ૨ સુ.
ક્રીયાઉધાર કરીને જેણે સાસનસોભ ચઢાઇજી,
કુમત-જલધીમાં પડતાં જનને બોધ દીએા સુખદાઇજી. ૩
શ્રી **વિજયદાન** સુરીસર સુંદર, તસ પાટિ દિનકર સરીષાજી,
અઢાર(અઢી) લાખ જિનબિંબ પ્રતિષ્ઠી, જ્યમતે (જિનમતે) શુદ્ધા પરિષ્યાજી. ૪
હારો **હીરવિજય** જયો સુરી, કીર્ત્તિ સજી જિણેં ગોરીજી,
સાહિ **અકબર**નિં નીજવયણેં, જિનમત સ્યૂં મતિ જોરીજી. ૫
સાહિબ **સલેમ** આગલિં જય વરીએા, શ્રી **વિજયસેન**સુરી ગુંણુદરીએાજી,
બિરૂદ સવાઇ જગતગુરૂ ધરીએા, મતિ સુરગુરૂ અધીકરીએા. ૬
શ્રી **વિજયદેવ**સૂરીશ્વર તાસ પાટે, ઉદયો અવિચલ(અભિનવ) ભાંણુજી,
આચારીજ શ્રી **વિજયસિંહ** સૂરીસર, જ્ઞાંન ક્રિયા ગુણ જાંણુજી. ૭
અનુક્રમે તે આચારિજ સુરપતી, પ્રતિબોધનનેં પોહતાજી,
શ્રી **વિજયદેવ**સૂરી નીજ પટે થાપેં, શ્રી **વિજયપ્રભ**સૂરી વિનીતાજી.૮
સંપ્રતિ તે જયવંતા હૂતા, તસ પટેં (ગચ્છ) સોભાકારીજી,
શ્રી **આણંદવિમલ**સૂરી દીક્ષિત, કવિ **ધર્મસિંહ** મતિ સારીજી. ૯
તસ શિષ્ય શ્રી(વિ)**જયવિમલ** વિબુધવર, **કીર્તિવિમલ** કવિ સીસ તેહનાજી,
શુદ્ધાચારી શુદ્ધાહારી, બિરૂદ કહીજે તેહનાજી. ૯

શ્રી **વિનયવિમલ** પંડિત વૈરાગી, શીક્ષા તેહની લહીઇજી,
શ્રી **વિજયપ્રભસૂરી**ની આણા, સીસ ધરી નિરવહીઇજી. ૧૦
ધીરવિમલ પંડિત તસ સેવક, સમયમાંને શુધિ વાણીજી,
શક્તિ પ્રમાણે ક્રિયા અનુસરતા, સીષવતા ભવી પ્રાણીજી. ૧૧
વર્દ્ધમાનતપકારક તેહના, **લબ્ધિવિમલ** તસ સીસાજી,
લધુ સેવક **નયવિમલ** વિબુધજી, બુદ્ધિમાં સબલ જગીસાજી. ૧૨
સયણ સહાયે ચિત્ત નીરમાઇ, ઉપસંપદ કરી લીધુંજી,
આચારીજપદ **જ્ઞાનવિમલ** ધતિ, નામ થયું સુપ્રસિદ્ધજી. ૧૩
નિધિ યુગ મુનિ શશી સંવત માને (**૧૭૪૯**) ફાગણ સુદિ
પંચમી દિવસેંજી,
પત્તન નયર તણે તસ પાસે, પદ પામ્યા સુભ દેસેજી. ૧૪
શ્રી **વિજયપ્રભસૂરી**નેં પાટેં, પક્ષ સંવેગી સુહાયાજી,
જ્ઞાનવિમલસૂરી સંપ્રતિ દીપે, તેજે તરણી સવાયાજી. ૧૫
તિણેં એ **આનંદમંદિર** નામે, રાસ કર્યો સુષહેતેંજી,
સાગર વિજય બીહૂ સમવાઇ, સુણવાને સંકેતેજી. ૧૬
રાધનપૂર સહેરે પ્રારંભ્યો, સંપૂર્ણ થયો તિહાંઇંજી,
નભ મુનિ મુની સિંધુ સંવત માને **૧૭૭૦**, અધિક અધિક
ઉછાંહિજી. ૧૭
માહ સુદિ અજુઆલી તેરસ, પુષ્યારકને યોગેજી,
સ્નાત્રોચ્છવદિનેં ચઢયો પ્રમાણે, એહથી સુષીઓ સવિ લોગજી. ૧૮
અરિહંત સિદ્ધ સુસાધુ સુધર્મના, મંગલ એહિ ચારજી,
એ **આનંદમંદિર**માં તેહથી, સુષીઓ બહુ સંસારજી. ૧૯
એકશત એકાદશે છે ઢાલાં, નવનવ બંધ રસાલાજી.
સાર્દ્ધસહસ્ત્ર ષટ માન ગ્રંથે, ભણુતાં મંગલમાલાજી. ૨૦
શત છીહોત્તરિ ગુણુયાલ ગ્રંથ૪.

(૧) મહો. રવિવર્દ્ધન શિ. પં. ઋદ્ધિવર્દ્ધન શિ. પં. ધીરવર્દ્ધન શિ. પં. સંપ્રતિ કલ્યાણવર્દ્ધન શિ. પં. રંગવર્દ્ધનગણિના સ્થંભતીર્થ બંદિરે સં.૧૭૭૨ ફા.શુ.૭ રવિજયવારે લિ. પ.સં.૨૫૭-૧૨, હા.ભં. દા.૭૮ નં.૧૨. (૨) સં.૧૭૭૯ ચૈ.વ.૮ બુધે **રાજનગરે**. પ.સં.૩૫૫-૧૧, ખેડા ભં. દા.૬ નં.૨. (૩) સં.૧૭૮૦ કા.વ.૧૨ સોમે. પ.સં.૧૩૧-૨૧, વિજાપુર જ્ઞા.ભં. નં.૬૦૯. (૪) સં.૧૭૯૩ આષાઢ શુ.૧૫ **રાજનગરે** લિ.

પ.સં.૧૯૭-૧૩, સીમંધર. દા.૨૨. (૫) સં.૧૮૨૭ શાકે ૧૬૯૨ કા.કૃ.૩ ભોમે ધર્મનાથ પ્રસાદાત્ ઉવરંગાબાદે લ. પ.સં.૨૯૮-૧૧, મો. સુરત પો.૧૨૦. (૬) સં.૧૮૫૭ માહ શુ.૧૩ ભોમે લિ. પં. હીરાચંદ શિ. પં. દેવચંદ વોહરા જયરાજ્યેન વાંચનાર્થં. લીં.ભં. દા.૨૫ નં.૧. (૭) લિ. રતંભતીર્થે. પ.સં.૧૯૩-૧૫, હા.ભં. દા.૭૮ નં.૭. (૮) સં.૧૮૬૩ માર્ગસિર વ.૫ મંગલ લ. પં. (નામો છેકી નાખ્યાં છે) વીરમગ્રામે અજિત શાંતિ પ્રસાદાત્. પ.સં.૨૧૭-૧૬, ઝીં. દા.૩૫ નં.૧૬૧. (૯) સં.૧૮૬૪ શાકે ૧૭૨૯ માધ શુ.૮ ભૃગુવાસરે લિ. રૂપહંસગણિના. ભ્રાતૃ પં. શિવહંસ લિ. પ.સં.૨૧૬-૧૬, મો. સુરત પો.૧૨૦. (૧૦) પ.સં.૨૨૭-૧૩, વી.ઉ.ભં. દા.૧૯. (૧૧) સં.૧૭૭૦ ફા.શુ.૧૪ બુધે પં. સુખસાગરગણિના રાધનપુર નગરે. પ.સં.૧૫૫-૧૭, ખેડા ભં.૩. (૧૨) સં.૧૮૭૩ માઘ શુ.૭ અર્કવાસરે ખેટકપુરે ઋષભ પ્રસાદાત્ સેઠી વેત્રવત્યોપકંઠે લિ. પં. રાજરત્ન શિ. મુનિ અનોપરત્નેન. પ.સં.૧૫૫-૧૪, ખેડા ભં.૩. (૧૩) ભં. વિજયદેવસૂરિ શિ. પં. લબ્ધિવિજય શિ. પં. રત્નવિજય શિ. પં. વિવેકવિજય શિ. પં. અમૃતવિજયેન લિ. સં.૧૮૨૪ માહા શુ.૭ શનિ ખેટકપુરે મૂળ અમદાવાદ જૈનશાલાની પ્રત લાવી ઉતારી પટેલ વકીલ વરજલાલ વેણીદાસ સં.૧૯૨૭ માહા શુ.૭ શનિ ખેટકપુરે પ.સં.૧૯૫-૧૯, ખેડા ભં. દા.૭ નં.૮૮. (૧૪) ગુરૂ હીરાલાલજી રહેવાસી કિલ્લે ખેડાના અર્થે ખેડાના રહેનાર વ્યાસજી કાલીદાસ પ્રાણુનાથે લખ્યો સં.૧૯૪૦ આસો સુ.૧૦ ચંદ્રવાર. પ.સં.૩૦૪-૧૨, મો. સુરત પો.૧૨૨. (૧૫) પ.સં.૩૧૫-૧૧, ગુ. નં.૫૪-૨. (૧૬) સં.૧૭૯૧ શાકે ૧૬૫૬ વૈ.શુ.૧૦ રવાસરે બર્હાણપુર સહાદ્રંગે પં. જયસુંદરગણિભિઃ લિખાપિતં. વિ.મે. અમદાવાદ. (૧૭) સર્વગાથા ૩૩૮૫ ગ્રંથાગ્રંથ શ્લોક સંખ્યા ૭૯૩૬ ઇતિ શ્રી ચંદ્ર પ્રબંધે પ્રવાસચર્યાયાં.....અનેકવિચારસારમય આનંદમંદિરનામ્નિ રાસકે ચતુર્થોધિકારઃ સંપૂર્ણઃ શ્રી શ્રી વિદ્યાપુરે ગ્રામે લિષિતસ્ય વાચયા, શ્રીમદ્દેવસુરિય ગણે શ્રી ચિંતામણી પ્રસાદયેત્. સકલભદ્રારકપુરંદર ભ. શ્રી શ્રી વિજયપ્રભસૂરી તતશિષ્ય પં. શ્રી હેમવિજયગણિ તત્શિષ્ય પં. ગંગવિજયગણિ તત્ સુશિષ્ય પં. શ્રી ગજવિજયગણિ તત્શિષ્ય પં. શ્રી હંસવિજયગણિ તત્શિષ્ય પં. મુક્તિવિજયગણિ લિપિકૃત્યઃ શિષ્યાદિહેતવે.

સંવત અઢાર ઓગણોત્તરે રહ્યા વિદ્યાપુરે ચોમાસ,

હેત કરી ચિત્ત ચોપ રચૂં, લખીઓ શ્રી શ્રી ચંદ્રજરાસ. સં.૧૮૬૯ સાકે ૧૭૩૪ પ્રવર્ત્તમાને ફા.વદિ ૨ ગુરૌ. [ભં. ?] (૧૮) સર્વગાથા ૨૩૯૪ ગ્રંથાગ્રંથ ૬૮૩૯. ઇતિ શ્રી ચંદ્રપ્રબંધે પ્રવાસચર્યાયાં. ઇત્યાદ્યનેક વિચારસારમય આનંદમંદિરનામ્નિ રાસકે ચતુર્થોધિકાર સમાપ્તઃ ૪ ઇતિ શ્રી ચંદ્રકેવલી રાસ. આનંદમંદિરનામા સંપૂર્ણો લિખિતઃ પંડિત સુખસાગર-ગણિના શ્રી રાજનગરે સંવત ૧૭૭૧ વર્ષે કાર્ત્તિક વદિ ૪ દિને સોમવાસરે. પ.સં.૧૭૨-૧૫, આ.ક.ભં. (૧૯) પ.સં.૨૩૪, મો.ભં. (૨૦) સર્વગાથા ૨૩૯૪ ગ્રંથાગ્રંથમાન ૭૬૪૯ સકલભટ્ટારકપુરંદર ભાંમણિભાલસ્થલતિલકાયમાન ભટ્ટારક શ્રી ૧૦૮ શ્રી વિજયમાન સૂરીશ્વર શિષ્ય પંડિત શ્રી ૫ મહિમાવિજયસૂરિ શિષ્ય પંડિત શ્રી રૂપવિજયગણિ શિષ્ય પં. શ્રી જીત વિજય લપિકૃતં. સં.૧૭૮૩ વર્ષે ફાગુણ સુદિ ૭ દિને વાર શુકરે લખિતોયં શ્રી ખંભાતબંદેરે સકલ ભટ્ટારક શ્રી શ્રી વિજયઋદ્ધિરી વિજયૈ રાજ્યે સુભં ભવતુ. પ.સં.૨૬૦-૧૪, ભ.ભં. (૨૧) સં.૧૮૩૬ શાકે ૧૭૦૧ ભાદ્રપદ માસે શુકલપક્ષે ૫ ભોમવાસરે લિ. શ્રી લીંબડી મધ્યે. પ.સં.૨૭૦-૧૪, લીં.ભં. (૨૨) પં.૧૮૫૬ ચૈત્ર કૃષ્ણપક્ષે ત્રયોદશી તિથૌ ચંદ્રવાસરે લિ. લીંબપૂરી મધ્યે. શ્રી શાંતિનાથ પ્રસાદાત્. વોહરા જયરાજ જયૈડા લખાવીતં આત્માર્થે વાંચનાર્થે. પ.સં.૩૫-૧૩, લીં.ભં. (૨૩) ગ્રં.૬૯૩૯ લ.સં.૧૮૫૭, પ.સં. ૩૮૪, લીં.ભં. દા.૨૫ નં.૧. (૨૪) સંવત્ ૧૮૮૪ વર્ષે જેષ્ઠ વદિ દ્વાદશ્યાં તિથૌ ભોમવાસર દિને લિપીકૃત શ્રી ફલવર્દ્ધી (ફલોધી) મધ્યે. પ.સં. ૧૪૪-૧૫, અનંત. ભં. [ડિકેટલોગભાઇ વૉ.૧૯ ભા.૨, જૈહાપ્રોસ્ટા, મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ, ભા.૧ (પૃ.૨૪૫, ૫૦૦).]

પ્રકાશિત : ૧. પ્રકા. ભીમશી માણેક. [૨. સંપા. કપૂરચંદ રણછોડદાસ વારૈયા.]

(૩૪૧૯) + અશોકચંદ્ર રોહિણી રાસ ૩૧ ઢાળ ૨.સં.૧૭૭૪ માગશર શુ.૫ સુરત પાસે સૈદપુરે

આદિ –

દૂહા.

સુખકર શ્રી સંખેશરૂ, પાસ જિણંદ દયાલ,
પ્રણમી પદયુગ તેહના, મનવંછિત સુખ રસાલ. ૧
પરતાપૂરણ પરગડો, મહિમા મહિમનિવાસ,
ધરણરાય પદમાવતી, પૂરો વંછિત આશ. ૨
પાસ જખ્ય જસ શાસને, સાનિધ કરે કર જોડ,

અલિય-વિઘન દૂરેં કરે, દુઃખદોહગ સવિ છોડ. ૩
કીડીને કુંજર કરે, તે શ્રી સુગુરુપ્રસાદ,
અહનિશ જે સંભારતાં, ઉપજે અધિક આલ્હાદ. ૪
જિમ અંજન નિર્મલ થકી, વાધે નયણે તેજ,
તિમ મતિ દીપે દેખીઇં, સકલ વસ્તુ ગુરુહેજ. ૫
ગુણમણિ રોહિણી રોહણા, ચલ ભુમિકા સમાન,
રોહિણી નામે જે થઈ, તાસ પ્રબંધ કહું આંન. ૬
સુણતાં શ્રવણે સુખ હોઇ, ભણતાં નાવે શોક,
આયત હિતને કારણેં, સદા કાલ ત્રિહું લોક. ૭
[૧]ધર્મ ધર્મ ભાષેં સહુ, પણ પરમાર્થ ધર્મ્મ,
આત્મભાવિ આચરણ કરે, દૂર કરઈ સવિ કર્મ્મ. ૮

અંત – ઢાલ ૩૧મી સાંભલિયા ગુણ ગાવા મુઝ મનિ હીરના – એ દેશી.

ધનધન સુવિહિત **તપગચ્છ** સાધુપરંપરા રે, **આણંદવિમલ** સૂરીરાય રે,
ક્રિયાઉદ્ધાર કરી કર્યું સાસન ઉજલું રે, નિરમોહી નેં નિરમાય રે. ધન. ૧
શ્રી **વિજયદાન** સૂરીસ તસ પાટેં થયા રે, તે પણ તસ પ્રતિરૂપ રે,
શ્રી **હીરવિજયસૂરી** તસ પાટેં સોહેં રે, પ્રતિબોધ્યા **અકબર** ભૂપ રે. ધન. ૨
થોકેંથોકેં લોકાં તસ ગુણ ગાવતાં રે, આજ લગેં વલી વિખ્યાત રે,
શ્રી **વિજયસેન** સૂરીસ્વર સુગુરૂ સારિખો રે, બુદ્ધિ **સરસ્વતી** સાક્ષાત રે. ધન. ૩
શ્રી **વિજયદેવ** સૂરીસર તસ પટધારકું રે, આચારજ **વિજયસિંહ** રે,
અભિનવ જાણે સૂરપતિ સુરગુરુનેં જિસ્યો રે, સુવિહિત મુનિ મન માંહિં લીહ રે. ધન. ૪
તસ પાટ ઉદયાચલ ઉદયપ્રભા જિસ્યા રે, શ્રી **વિજયપ્રભસૂરી** ભૂર રે,

---

૧. સરખાવો આનંદઘનના 'ધર્મનાથ સ્તવન'માંની કડી –
ધરમધરમ કરતો જગ સહુ ફિરે, ધર્મનો જાણે ન મર્મ, જિનેસર,
ધર્મ જિણેસર ચરણ ગ્રહ્યા પછી, કોઈ ન બાંધે હો કર્મ, જિનેસર.

સંપ્રતિ સમયેં જોતાં તેહના ગુણ ઘણા રે, કહેતાં વાધેં વલી નૂર રે. ધન. ૫
હવે શ્રી **આણંદવિમલ** સૂરિ તણા વડસીસ જે રે, **ધરમસીહ** અણગાર રે,
વયરાગી ગીતારથ ગુરૂ ગુણરાગીયા રે, સંવેગી સીણગાર રે. ધન. ૬
તસ શિષ્ય ગણિ **જયવિમલ** નામેં ભલા રે, **કીર્ત્તિવિમલ** કવિ સીસ રે,
.....ગૌરી ગાવેં જસ જગીસ રે. ધન. ૭
સીસ તેહનો **નયવિમલ** નામેં કવિ રે, વિનયી વહેં ગુરૂઆણ રે,
ઉપસંપદથી તિણેં આચારિજપદ લહ્યું રે, લહી શ્રી **વિજયપ્રભ**-સૂરી આંણ રે. ધન. ૮
નામ લહ્યું તિણેં **જ્ઞાનવિમલસૂરિ** છેસ્યું રે, તેણે એ રચીઓ રાસ રે,
ઢાલબંધ એ ભવિજનનેં ભણવા ભણી રે, નેહથી હોઇ બૂદ્ધિ-પ્રકાસ રે. ધન. ૯
સંવત **યુગ મુનિ મુનિ વિધુ** વર્ષ નામથી રે **સૂરતિ** બિંદર પાસ રે,
સૈદપૂર બંદિર તિલકનેં સારિખૂં રે, તિહાં રહી ચોમાસ રે. ધન. ૧૦
વિમલ શાંતિ જિન ચરણસેવા સુપસાયથી રે, સંપૂરણ એ પ્રબંધ રે,
માગસિર સુદિ જ્ઞાનપંચમી દિવસ સોહામણો રે, મનહ મનોરથ સીધ રે. ધન. ૧૧
સંતોષી સહુ સંઘ તણાં મન મન રીઝીયા રે, **સાંભલી** એહ સંબંધ રે,
ઇમ જાણીનેં તપજ્યે અનિ દાંનથી રે, ઉપસમનો અનુબંધ રે. ધન. ૧૨
ઢાલ એકત્રીસ એમનું એકત્રીસ સીધાના રે, એકએકથી અધિકાય રે,
સુણતાં ભણતાં પાતિકડાં સર્વ પૂલાઈ રે, મંગલમાલા થાય રે. ધન. ૧૩
શ્રી **સુખસાગર** ઉવઝાયેં એ લષિઓ હર્ષથી રે, પ્રથમાદર્શે એ રાસ રે,
સોવનકૂલેં વધાવો ભાવિં ભવિજન રે, જિમ પોહચેં મનિ આસ રે. ધન. ૧૪

(૧) સં.૧૮૨૨ પો.વ.૮ શનિ અમૃત ચોઘડીઇ પં. **મોહન**વિજય-ગણિ શિ. મુ. ઉદયવિજય લખીઉં છે **ભાવનગર** બંદિર ચોમાસ્યું. પ.સં. ૩૭-૧૬, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૨૧૮. (૨) સં.૧૮૩૪ વૈ.વ.૧૧ **સૂરતિ** બિંદરે વા. **મુનીરં**ગજીગણિ શિ. વા. **ક્ષમાનં**દનગણિ પં. **ચંદ્રભાં**ણિ ઉત્તમચંદ **વિજૈ**ચંદ **સરૂપ**ચંદ **જગરૂ**પ સહિતાન્ લિ. શ્રી **અજિત**નાથ પ્રસાદાત્.

પ.સં.૩૫-૧૭, વી.ઉ.ભં. દા.૧૭. (૩) મુનિ ગોવિંદવિજયેન લ. પં. વર્ધમાનવિજયગણિ શિ. પં. અમીવિજય પં. હેમવિજય મુ. કેસરવિજય મુ. પ્રતાપવિજય મુ. ગોવિંદવિજયેન લ. ખંભાયત્ય બિંદરે. પ.સં.૬૯-૧૦, સીમંધર. દા.૨૨ નં.૩૫. (૪) ભાં.ઇ. સને ૧૮૭૨-૩ નં.૧૬૯. (૫) પ.સં.૩૧, પ્ર.કા.ભં. (૬) પા.૩. (૭) ઇતિ શ્રી તપોવિષયે શ્રી અશોકચંદ્ર નૃપતિ રોહીણી રાણી ચરિત્ર સંપૂર્ણઃ સંવત્ ૧૮૪૧ વર્ષે પ્રથમ ચૈત્ર સુદિ ૧૫ દિને શુક્રવાસરે શ્રી સૂરત બિંદરે ચતુર્માસકૃત્ય સકલપંડિતસીરોમણી પંડિતશ્રી ૫ શ્રી દીપવિજયગણી શીષ્ય સકલપંડિતોત્તમ પંડિત શ્રી ૫ શ્રી જયવિજયજીગણી શીષ્ય વીનયાત્ શીષ્ય નાયકવિજયગણી લપીકૃત્ય સ્વઆત્માર્થે શ્રી ગોડીમંડણ પાર્શ્વજિનપ્રસાદાત્. દે.લા. (૮) સંવત ૧૭૭૫ વર્ષે પૌષ વદિ ૪ દિને લિષતોયં. પ.સં.૫૯-૧૩, આ.ક.ભં. (૯) સંવત ૧૮૫૨ વર્ષે શ્રી ચંદ્રાવતી નગરે માર્ગશીર્ષ સુદિ ૫ બુધે લિખિતં પં. દેવવિજયગણી શ્રી ભટ્ટેવા પાર્શ્વપ્રસાદાત્ મંગલં. પ.સં.૩૪-૧૭, પાલણપુર ભં. (૧૦) સંવત ૧૮૦૨ વર્ષે આશો શુદિ દ્વાદશી દિને શ્રી રવિવાસરે શ્રી સૂરતિ બંદિરે શ્રી સૂર્યમંડણ પાર્શ્વપ્રસાદાત્ ઇતિ શ્રેયઃ શ્રેણય શ્રીઃ

યાદશં પુસ્તકં દૃષ્ટ્વા તાદશં લિખિતં મયા,
યદિ શુદ્ધમશુદ્ધં વા મમ દોષો ન દીયતે. ૧
યાવલ્લવણસમુદ્રો યાવન્નક્ષત્રમંડિતો મેરૂ,
યાવચ્ચંદ્રાદિત્યૌ તાવદિદં પુસ્તકં જયતુ. ૨

પ.સં.૪૭-૧૫, અનંત.ભં. (૧૧) સં.૧૮૨૭ કાર્તિક પ્રતિપત્તિથૌ કૃષ્ણાયાં ચંદ્રપુરે પં. વલ્લભવિજયગણિના લિ. પ.સં.૫૨-૧૩, વિ.ને.ભં. નં.૩૩૪૬. [ડિકૅટલૉગભાઇ વૉ.૧૯ ભા.૨, મુપુગૂહસૂચી.]

પ્રકાશિત : ૧. આનંદકાવ્ય મહોદધિ મૌક્તિક ૧.

(૩૪૨૦) સુસઢ રાસ ૨૨ ઢાલ

આદિ – વીર સુણો મોરી વીનતી એ દેશી.

ઉપગારી અણગારજી, નહી જેહનેં હો મદમોહવિકાર,
શમદમવંતા સાધજી, ક્રોધ માનનો હો નહી લોભ પ્રચાર. ઉ. ૧
જસ દર્શનેં હો હોઇ કોડિ કલ્યાણ.
નામથી નવ નિધિ સંપજે, ગયાં જેહથી હો દુરિતનાં અહિઠાંણ. ઉપ.
ગુરૂ કહિં સીસનઈ હિત કરી તુમ્હો યતના હો કરયો નિરધાર,

જયણા ધરમની ધાવડી વલી જયણા હો ધર્મ પાલણહાર. ઉ. ૨
તપ-જપતા વૃદ્ધિ નીપજે જયણાથી હો હોઈ સુખ તુરત્ત,
જયણા તે જીવ તણી દયા, તે હોઇ દર્શન હો વલી જ્ઞાનસંજુત. ૩
દર્શન જ્ઞાન ચરિત્રનો જિહાં એકડા હો હોઈ સંયોગ,
જ્ઞાન ક્રિયા શિવ સાધનઇ એહ મોટો હો જયણાનો લોગ. ઉ. ૪
તપ જપ કરે બહું આકરા, પણિ જયણા હો ન હોઈ ઘટ માંહિ,
તો તિલતૂસ પરિ તે હોઇ, સુસઢ પરિ હોઇ જિમ વારિની છાંહિ.૫

અંત – યતનાની તુહમે પપ કરો, ટાલી સ્વચ્છંદાચાર રે,
યદ્યપિ ચરિત્રમાં એ નથી, સુસઢ તણો અધિકાર રે. ૧૦
પણિ **નિશીથની ચુર્ણિ**માં, જયણા ઉપરિ ભણીઓ રે,
આલોઅણ શુદ્ધિ ઉપરિ, બહુ મુનિએ તિહાં સુણીઉ રે. ૧૧
જ્ઞાનવિમલસૂરી ઇમ ભણે, સુણજ્યો સહું અણગાર રે,
સંયમ અભિનવ સુરતરૂ, શિવફલ અનુભવ સાર
ફલિત હોઈ લહિ પાર રે. ખ. ૧૨
ઢાલ બાવીસઇ એ ભણ્યો, સુસઢ તણો સંબંધ રે,
નિસુણીને નિઃશલ્ય કરો, આતમ અનુભવ બંધ રે
જિમ ટલઇ દુરિતનો ધંધ રે સંયમ શિવસુખ ખંધ રે. ૧૩

(૧) પ.સં.૩૨–૧૩, વી.ઉ.ભં. દા.૧૯ પો.૪.

(૩૪૨૧) કલ્પ[સૂત્ર] વ્યાખ્યાન [ભાસ અથવા **ઢાલબદ્ધ]** ૧૭ ઢાળ

આદિ – આજ અધિક આણંદા એ દેશી.

શ્રી સરસતી ધ્યાઉં, મનવંછિત પાઉં, શ્રી પર્વનેં ગાઉં હો રાજ. ૧
એ મુઝ મનરૂલી કરો ધર્મસજ્ઝાઇ, આવી એહ અઠાઇ, સુણો સહુ
ચિત્ત લાઇ હો રાજ. ૨

*

જ્ઞાનવિમલ વષાંણિ, સુણેં ભવિજન જાંણુ, હોઇ કોડી કલ્યાંણ
હો રાજ. ૩

—ઇતિ અઠાઇદિન ભાસ.

શાસનદેવીય એ દેશી.

પુણ્યની પોષણા પર્વપજૂષણા, આવિયા ઇણિ પરેં જાણીઇ એ,
હીઅડલા હર્ષ ધરી, છઠ અઠમ કરી, ઉછવેં કલ્પ ધરિ આંણિઇ
એ. ૧

*

ત્રૂટક.

ભાષીએા પ્રભુનેં રહિ સનમુખ સિંહાસનથી ઉત્તરી,
નમુત્થુણં કહેં ભાવ આંણી, સાન આઠ પગ ઉસરી.
ધર્મસારથી પદેં સુણીઇ, કથા **મેઘકુમારની**,
જ્ઞાનવિમલ પ્રભૂ ગુણની વાખ્યા, પ્રથમ એ અધિકારની. ૮
—ઇતિ કલ્પવ્યાખ્યાનાધિકારે પ્રથમ વ્યાખ્યાનભાસ.

અંત – દૂહા.

હવિ સુવિહિત-પટ્ટાવલી, જિનશાસન-સિણગાર,
આચારજ અનુક્રમેં થયા, નામ થકિ કહું સાર. ૧
એકેકાના ગુણ ઘણા, કહતાં નાવે પાર,
પરંપરાગમે આવીયા, ધર્મ તણા દાતાર. ૨

ઢાલ – તુમ સાથે નહિ બોલું માહરા વાલા તેં મુઝને વિસારીજી – એ દેશી.

વીર તણેં પાટિં જે પહિલા, **સોહમગણિ** ગુણખાંણુજી,
બીજા **જંબુસ્વામી** કહિઇં, છેહલા કેવલનાંણીજી.
ત્રીજા **પ્રભવગણી** વલી ચોથા, **શય્યંભવ** ગણધારીજી,
મનકપુત્રને કાજે કીધું, **દશવૈકાલિક** સારજી.
યશોભદ્રગણિ પંચમ જાંણો, છઠા **સંભૂતવિજયા**જી,
ભદ્રબાહુ એ ચૌદ પૂરવી, **કલ્પસૂત્ર** જેણે રચીયાજી.
દશ નિર્યુક્તિ અનેં **ઉપસગહર**, સ્તોત્ર કર્યું સંધહેતેજી,
થૂલભદ્રગણી સાતમી પાટેં, જેહ થયા શુભવેતજી.
નાગરકુલિ આગર સવિ ગુણનો, **કોશ્યા** જિણેં પ્રતિબોધાજી,
શીલવંત શિરદાર ભુવનમાં, વિજયપતાકા લીધાજી.
આર્યમહાગિરિ આર્યસુહસ્તી, તસ પદ અકમ કહિઇંજી,
દુમક દેખી **સંપ્રતી** નૃપ કીધો, જિનકલ્પ તુલના લહીએજી.
નવ માસ સ્થિતિ સુપ્રતિબદ્ધા, દોઈ આચારજ જાંણોજી,
કોડી વાર સૂરિમંત્ર જપ્યાથી, કોટીક બિરૂદ ધરાણોજી.
આઠ પાટ લગિ બિરૂદ **નિગ્રંથનું**, હવે દશમા ઇંદ્રદિન્નજી,
એકાદશમા દશપૂરવધર, **સૂરશ્રી** વલી **દિન્ન**જી.
બારસમા શ્રી **સિંહગિરિસૂર**, તેરસમા **વયરસ્વામી**જી,
અંતિમ દશપુરવધરરી, લબ્ધિ અનેક જિણેં પામીજી.

ઉ તો ગમીની વૈક્રિયર, વીરાશ્રવ સાસનકારીજી,
પ્રવચનરચના જેણીં સમારી, અતિશય ગુણના ભારીજી.
વજ્રસેન તસ પાટે ચૌદમા, જેણે **સોપારા**પુર નયરેંજી,
કરી સુભીક્ષ ચઉસુતયુત એવી, વિષભક્ષણથી વારેંજી.
દિક્ષા દેઈ ભવજ્વલથી તાર્યા, ચ્યારી આચારજ થાપ્યાજી,
એકેકે એકવિસ એકવિસા, ઈમ ચુરાસી ગચ્છ વ્યાપાજી.
ચંદ્રસૂરિ પન્તરમેં પાટે, **ચંદ્રગચ્છ** બિરૂદ થયું બીજુંજી,
સામંતભદ્ર સોલમાં **વનવાસિ**, બિરૂદ થયું એ ત્રીજુંજી.
વૃદ્ધદેવસૂરી સતરમા, અઢારમા **પ્રદ્યોતન** સૂરીજી,
માનદેવ ઉગણીસમા જાણો, શાંતિ કરી જેણે ભૂરીજી.
માનતુંગસૂરી વલી વીસમા **ભક્તામર** જિણેં કીધુંજી,
વીરસેન ઈકવિસમા જાણો, નિવૃત્તિ અભિગ્રહ લીધોજી.
જયાનંદસૂરિ બાવીસમા, **દેવાનંદ** ત્રેવીસમાજી,
ચોવીસમા શ્રી **વિક્રમસૂરિ**, શ્રી **નરસિંહ** પંચવીસાજી.
સમુદ્રસૂરિ છવીસમા જાણો, **માનદેવ** વલી સગવીસાજી,
વિબુધપ્રભસૂરિ અડવીસા, **જયાનંદ** ગુણ તીસાજી,
રવિપ્રભસૂરિ થયા વલી તીસા, ઇગતીસા **જયદેવ**જી,
શ્રી **ઉદ્યોતનસૂરિ** બત્રીસા, તિતીસા **માનદેવ**જી.
વિમલચંદ્રસૂરિ ચોત્રીસા, **ઉદ્યોતન** પણુતીસાજી,
સર્વદેવસૂરિ છત્તીસા, **દેવસૂરિ** સગતીસાજી.
વલી **સર્વદેવસૂરિ** અડતીસા, **વડગચ્છ** બિરૂદ કહાવ્યુંજી,
ગુણ્યાલીસ **યશોભદ્રસૂરિ**, **રેવતતીર્થ** સોહાવ્યુંજી.
નેમિચંદ્ર મુનિચંદ્ર સૂરીસર, ચ્યાલીસ પટ દોય ભાયાજી,
અજિતદેવસૂરિ ઇગચ્યાલીસા, જિનવર-ચરિત્ર રચાયાજી.
વિજયસિંહ બેતાલીસ પાટે, **સોમપ્રભ મણિરયણા**જી,
દોઈ આચારજ ત્રેતાલીસમા, રચિઉ **સિંદૂરપ્રકરણા**જી.
જગતચંદ્રસૂરિ ચોમાલીસ પાટે, મહાતપા બિરૂદ ઉપાયુંજી,
જવજીવ આંબિલતપ સાધી, જિનમત સભ સોહાવ્યુંજી.
કર્મગ્રંથ ભાષ્યાદિક કીધા, **દેવેંદ્રસૂરિ** પણુયાલજી,
ધર્મઘોષસૂરિ છગચ્યાલીસા, **કોરંટ** તીરથનેં વાલેજી.
આરાધના પ્રકરણનો કર્તા, **સોમપ્રભ** સગયાલજી,

સોમતિલક અડયાલ શ્રી સુંદરી, સૂરિ ગુણ વન્નમયાલજી.
ઉપદેશરત્નાકર અધ્યાત્મકલ્પદ્રુમ પ્રમુખ બહુ ગ્રંથાજી,
કીધા તે પંચાસના જાણો, **સોમસુંદર** નિગ્રંથાજી.
કર્તા **શાંતિકરા**ના જાંણો, **મુનિસુંદર** ઇગવન્નાજી,
કીધા **શ્રાદ્ધવિધ્યા**દિક ગ્રંથા, **રયણશેખર** બાવન્નાજી.
શ્રી **લક્ષ્મીસાગર** ઇતિગવન્ના, **સુમતિસાધુ** ચૌપન્નાજી,
હેમવિમલસૂરિ તિમ જાંણો, ભદ્રકમતિ પણુવન્નાજી.
શ્રી **આણંદવિમલ** સૂરીસર, થયા છપન્નમેં પાટેજી,
ક્રિયાઉદ્ધાર કરીનેં કીધી, ઊજલી પ્રવચન-વાટીજી.
વિજયદાનસૂરિ સત્તાવન્ન, પાટિં જે ગુણપૂરાજી,
અઠાવનમાં **હીરવિજય**સૂરિ, જસ ગુણ નહી અધૂરાજી.
સાહી **અકબ્બરે**ં જે બહુ માન્યા, સાસનસોહ ચડાવીજી,
વિજયસેનસૂરિ ગુણસઠમેં પાટે, નિજમતિ બ્રાહ્મી હરાવીજી.
પિઢી સાઠમેં પુણ્યેં પ્રગટયા, **વિજયદેવ** ગણધારજી,
આચારિજ **વિજયસિંહ**ને દાખ્યેં, **મેદનીપુર** સિણગારજી.
સુર પ્રતિબોધન કાજેં પુહતા, જાંણી નિજ પટિ થાપેંજી,
શ્રી **વિજયપ્રભ**સૂરિ ઈગસઠિમા, **વિજયદેવ**સૂરિ આપેજી.
વિજયરત્નસૂરિ દુગસઠિ પાટે, ઉદયા **તપ**ગચ્છનાથજી,
સંપ્રતિ કાલે જે ગુણ-આગર, બહુ વિદ્યાયે સનાથજી,
સંવેગી શુધ પંચ પ્રરૂપક, **વિમલ**શાખાસિણગારજી,
જ્ઞાનવિમલ બાસઠિમેં પાટિ, જયવંતા સુખકારજી,
પૂર્વાચાર્ય થયા ગુણવંતા, જ્ઞાનક્રિયાગુણભરીયાજી,
શ્રદ્ધા જ્ઞાન કથક ને કરણી, એ ચૌવિધરયણના દરિયાજી.
તે સુવિહિત મુનિવંદન કરતાં, નિરમલ સમકિત થાવેંજી,
અહનિસ આતમભાવ અનોપમ, જ્ઞાન અનંતૂ પાવેજી—

(૧) ઇતિ કલ્પવ્યાખ્યાનાધિકારે ગુરૂપટ્ટાવલીકથન ભાસ સજ્ઝાય. ૧૭. ઇતિ કલ્પસૂત્રન વ્યાખ્યાન કરણી વસરે સતર ઢાલીઓ નામ શ્રી કલ્પસૂત્ર ભાસઃ એમાંહિ તિર્થંકરની ઢાલ બે તવન કહીઈ. સંવત ૧૯૩૫ ત્રીસના શ્રાવણ વદિ ૧૨ ગુરૂવાસરે. પ.સં.૧૯–૧૩, મારી પાસે. (૨) આ ૧૦ અધિકારમાં છે. તે દરેકમાં અનુક્રમે ૧૦, ૧૬, ૨૭, ૧૭, ૯, ૫૫, ૪૯, ૪૦, ૧૩ અને ૫૮ દુહા છે. છેલ્લે પટ્ટાવલીભાસ – ગુરુપરંપરા છે.

પ.સં.૨૯-૯, રો.એ.સો. બી.ડી.૧૦૮ નં.૧૮૭૭. (૩) પ.સં.૩૦, ડે.ભં. (૪) પ.સં.૩૫-૯, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૨૧૬. (૫) પ.સં.૧૮, હા.ભં. દા.૭૯ નં.૫. [આલિસ્ટઑઇ ભા.૨, મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી.]

(૩૪૨૨) + ચોવીસી

(૧) પ.સં.૬-૧૪, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૧૨૨. [લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞા-સૂચિ ભા.૨ (પૃ.૨૬૪).]

પ્રકાશિત : ૧. જૈન કાવ્યસાર પૃ.૨૯૪-૩૦૩. ૨. ચોવીશીવીશી સંગ્રહ. [૩. ૧૧૫૧ સ્તવનમંજૂષા. ૪. પ્રાચીન સ્તવન રત્નસંગ્રહ ભા.૧.]

(૩૪૨૩) દિવાળી દેવવંદન

આદિ –

અંત – ઇણિ પરે પર્વ દીવાલિકા રે લાલ, કરતા કોડિ કલ્યાણ,
જ્ઞાનવિમલ પ્રભુ સંગતિ રે લાલ, પ્રગટે સકલગુણખાણ. ભ. ૯

(૧) પ.ક.૪થી ૯, જૈ.એ.ઈ.ભં. (૨) પ.સં.૪-૧૨, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૧૬૮. [મુપુગૂહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૪૯, ૨૭૧, ૨૭૨, ૨૭૪, ૨૭૭, ૪૮૫, ૫૪૮).]

(૩૪૨૪) [+] [એકાદશ] ગણધર સ્તવરૂપ દેવવંદન

(૧) પ.સં.૧૩-૧૩, હા.ભં. દા.૮૩ નં.૧૬૮. (૨) પ.ક.૪થી ૯, જૈ.એ.ઈ.ભં. [મુપુગૂહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૭૭, ૪૦૬).]

[પ્રકાશિત : ૧. દેવવંદનમાલા તથા અન્યત્ર.]

(૩૪૨૫) + મૌનએકાદશીનાં દેવવંદન

[જૈહાપ્રોસ્ટા, મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૬૦, ૨૭૪, ૪૨૪, ૪૯૪, ૫૪૧).]

પ્રકાશિત : ૧. દેવવંદનમાલા. [તથા અન્યત્ર.]

(૩૪૨૬) [+] કલ્યાણમંદિર સ્તોત્ર ગીતો

આદિ – રાગ જયજયવંતી.

કુશલસદન જિન, ભાવિ ભવભયહરન,
અશરનશરન જિન, સુજન અરનત હૈ. કુ. ૧
ભવજલરાશિભરન, પતિતજનતાતતરન,
પ્રવહન-અનુકરન, ચરણસરોજ હૈ. કુ. ૨
કમઠ અસુર માન, ધૂમકેતુને સમાન,
મહિમકો નિધાન જ્ઞાન, પાસ જિનરાજ હૈ. કુ. ૩
સકલતીરથ પ્રધાન, જસ ગુનગન પ્રમાન,

કરત ન સુરગુરૂ માન, માનું વડ જિહાજ હૈ. કુ. ૪
પ્રભુ મેરા જીઉ પ્રાન, **જ્ઞાનવિમલ** ગુનખાન,
તારક તુંહિ નિદાન, એહિ મુજ કાજ હૈ કુ. ૫

અંત – ઢાલ – ધન્યાશ્રી.

એહ **કલ્યાણમંદિર** તણાં, ગીત રચ્યાં સુખકારી રે,
મંગલમાલા તસ ઘરે, જેહ ભણે નરનારી રે. ૧
પાસ જિનેસર નામથી, દુરિત ઉપદ્રવ નાસે રે,
સુમતિ સુયોગ સુસંપદા, સમકિત આતમવાસે રે. ૨ પાસ.
તપગચ્છ-અંબર રવિ સમો, શ્રી **વિજયપ્રભ** ગચ્છધોરી રે,
વિનયકમલ કવિ દિનમણી, જગે જસ કીરતિ ગોરી રે. ૩ પાસ.
ધીરવિમલ કવિ તેહનો, **નયવિમલ** તસ સીસ રે,
ઘરઘરે મંગલ થયા, શ્રી **જ્ઞાનવિમલ** સૂરીશ રે. ૪ પાસ.

[પ્રકાશિત : ૧. કર્મનિર્જરા શ્રેણી તથા અન્યત્ર.]

(૩૪૨૭) + સ્તવન સંગ્રહ

[મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧.]

પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન સ્તવન રત્નસંગ્રહ ભા.૧, પ્રકા. શેઠ જમનાભાઈ ભગુભાઈ, અમદાવાદ, સં.૧૯૭૭. [તથા ભા.૨.]

૧ પ્રભાતિયું : જય જિનરાજ કૃપા કરે, નખશિખ સુખ પાવે.
૨ મહારૂં મન મોહ્યું રે સિધાચલે રે.
૩ સિદ્ધગિરિ ધ્યાવો ભવિકા સિદ્ધગિરિ ધ્યાવો.
૪ ગિરિરાજકું સદા મેરી વંદના જિનજીકું.
૫ પ્રહસમે ભાવ ધરી ધણો.

પ્રકાશિત : ૧. જૈ.પ્ર. પૃ.૧૭, ૬૯, ૮૩, ૩૫૦ તથા ૪૩.

(૩૪૨૮) + દશવિધ યતિધર્મ સ્વાધ્યાય મોટી ૧૩૬ કડી

અંત – કલસ.

ઈમ ધર્મ મુનિવર તણો, દશવિધ કહ્યો શ્રુત અનુસારે,
ભાવે આરાધો સુખ સાધો, જિમ લહો ભવપાર એ. ૧
શ્રી **જ્ઞાનવિમલ** સૂરીંદ્ર ભણે, રહી **સુરતિ** ચઉમાસ એ,
કવિ **સુખસાગર** કહેણથી, એ કર્યો ઇમ અભ્યાસ એ. ૨
આદર કરીનેં એહ અંગે, ગુણ આણેવા પય કરેઇ,
ભવપરંપર પ્રબલસાગર, સહજ ભાવેં તે તરઇ. ૩

એમ ગુણવિશાલા કુસુમમાલા જેહ જન કંઠે ઠવે,
તે સકલ મંગલ-કુશલ-કમલા સુજસલીલા અનુભવે. ૪
—ઇતિ દશવિધ યતિધર્મ સજ્ઝાય સંપૂર્ણ સર્વગાથા ૧૩૬.

(૧) સંવત ૧૮૦૯ વર્ષે પોષ માસે શુકલપક્ષે ત્રયોદશ્યાં તિથૌ બુધવાસરે લિખિતં ઋ. લાધાજી. હા.ભં. દા.૮૨ નં.૨૧૩. (૨) લ.સં. ૧૮૪૯ ફાગણ શુદ ૧૦ બુધ નવાનગરે. માણિકયસાગરેણ. ધો.ભં. (૩) પ.સં.૬-૧૩, આ.ક.ભં. (૪) પા.ભં.૩. (૫) પ.સં.૮-૧૧, ડા. પાલણપુર દા.૩૬. (૬) પ.સં.૮, જય. નં.૧૦૬૮. (૭) જે.એ.ઈ.ભં. ('તીર્થમાલા'ની સાથે). [જૈહાપ્રેાસ્ટા, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૮૫, ૪૧૦, ૫૦૯, ૫૫૧).]

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન સ્તવન રત્નસંગ્રહ ભા.૨.]

(૩૪૨૯) [+] **સુદર્શન [કેવલી** અથવા] **શ્રેષ્ઠિ સજ્ઝાય** ૬ ઢાલ

આદિ – સંયમવીર સુગુરૂપાય નમી – એ દેશી.

સંયમધીર સુગુરૂપય વંદી, અનુભવ ધ્યાન સદા આનંદી,
લલના-લોચન-બાણું ન વીંધ્યો, શેઠ **સુદર્શન** જેહ પ્રસીદ્ધો. ૧
તેહ તણો ભાખું સજ્ઝાય, શીલવ્રત જેહથી દઢ થાય,
મંગલકમલા જિમ ઘર આવે, ત્રિભુવનતિલક સમાન કહાવે. ૨

અંત – ઢાલ ૬. બે બે મુનિવર વહોરણ પાંગર્યાજી – એ દેશી.

શેઠ **સુદર્શન** ગજ ઉપરેં ચઢ્યાજી, વાજે તીહાં ચામરછત્ર પવિત્ર રે,
જયત નિશાંન બજાવેં નયરમાંજી, નાટક બત્રીશ ધ્વનિ ચિત્ત રે;
મોટો મહિમા મહિયલ છે શીલનો રે. ૧

*

સહજ સોભાગઈ સમકીત ઉજલૂંજી, ગુણીના ગુણ ગાતાં આનંદ થાય રે,
જ્ઞાનવિમલ ગુણ વાધઈ અતિ ઘણાજી, અધિક ઉદય હુઇ સુજસ સવાય રે. મો. ૧૨

(૧) પ.સં.૭-૧૨, ખેડા ભં.૨. દા.૩ નં.૧૭૦. (૨) સં.૧૭૯૫ કા. વ.૩ શનૌ. પ.સં.૫-૧૨, જશ.સં. નં.૨૯૫. [હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૬૭).]

[પ્રકાશિત : ૧. અપ્રગટ સજ્ઝાય સંગ્રહ. ૨. પ્રાચીન સજ્ઝાય તથા પદસંગ્રહ.]

(૩૪૩૦) આઠ ગુણ પર સ. સ્વોપજ્ઞ ટબા સહિત

આમાં સમકિત પામ્યા પહેલાં ૮ દોષ ક્ષુદ્રતા, લોભ, રતિ, દીનતા, મત્સર, ભય, શઠતા, અજ્ઞતા, ભવાભિનંદિતા નિવારવાના અને ગંભીરતા, ધૃતિ, સૌમ્યતા, ભદ્રકતા, ગુણરાગીપણું, દક્ષતા, ધીરતા, ભવોદ્વિગ્નતા એ ગુણ ધારવાના જણાવેલ છે.

આદિ – પ્રણમી **સરસતી** ભગવતી એ કહું વાત, અનુભવ તણી જે છતી એ.

અંત – ઉગે સમકિત સૂર, **જ્ઞાનવિમલ** તણું નૂર,
બંધતત્ત્વના વૃદ્ધિ, સહિજ સભાવની સિદ્ધિ. ૧૫

(૧) પ.સં.૫–૧૪, આ.ક.ભં.

(૩૪૩૧ કથીગ) [+] નવકારના પંચપદ પર, અંગોપાંગ અને ચરણસિત્તરી કરણસિત્તરી પર સઝાયો

(૧) લ.સં.૧૯૧૯, પ્ર.શ્રા.શુ.૧૫. પ.સં.૫–૧૦, આ.ક.ભં.

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન સ્તવન રત્નસંગ્રહ ભા.૨.]

(૩૪૩૨) + સઝાયો

૧ [+] સુલસા : સીલસુરંગી રે મહાસતી. ૨ [+] ચંદનબાલા : કૌશંબીપતિ શતાનિકનૃપ મૃગાવતી તસ રાણી. ૩ + મનોરમા : મોહનગારી મનોરમા શેઠ સુદર્શન નારી રે. (પૃ.૬૧) ૪ [+] મયણરેહા : નયર સુદર્શન મણિરથ રાજા. ૫ [+] દમયંતી : કુંડિનપુર નામ નંદની. ૬ + સીતા : જનકસુતા સીતા સતી રે. (પૃ.૨–૨) ૭ + નંદા : બેણાતટ નયરથ વસઈ. (પૃ.૩૬૩) ૮ [+] ચૌદ પૂરવ : ચૌદ પૂરવધર ભક્તિ કરીજી. ૯ [+] ગુરુવિનય અથવા ગુરુની ૩૩ અશાતના : શ્રી ગુરુની કરઇ સેવના. ૧૦ + આત્મશિક્ષા : તે સુખિયા ભાઇ તે સુખિયા. (પૃ.૨૫૦) ૧૧ [+] વીસ અસમાધિસ્થાન : શ્રી જિન આગમ સાંભલી. ૧૨ [+] એકવીસ સબલ : કહું હવઈ સબલની વારતા. ૧૩ [+] પાપશ્રુતિ ઓગણત્રીસ : ધન ધન તે મુનિ ધર્મના ધોરી. ૧૪ [+] ત્રીસ મહામોહનીય : જિનશાસન જાણી આણી શુભપરિણામ. ૧૫ આઠ ગુણ : મોક્ષ તણા કારણ એ દાખ્યા. ૧૬ સમકિત : સુણિ સુણિ રે પ્રાણી કરિ સમકિત સ્યું સ્નેહ. ૧૭ બત્રીસ યોગસંગ્રહ : ભવિયણ પ્રાણી રે જાણી આગમ. ૧૮ + પૂર્વસેવાલક્ષણ : ભવ્યને કર્મના યોગથી. (પૃ.૨૫૧) ૧૯ [+] મુક્તિ અદ્વેષ પ્રાધાન્ય : મુક્તિ અદ્વેષ ગુણ પ્રગટે. ૨૦ + સચિત્તાચિત્ત : પ્રવચન અમરી સમરી સદા. (પૃ.૭૮) ૨૧ [+] બત્રીસ દોષ સામાયિક : સંયમે ધીર સુગુરૂપય નમી. ૨૨ [+] થાનક કાઉસગ્ગ : જ્ઞાન-નયણ ઊઘાડી સમતા. ૨૩ + આત્મશિક્ષા : માહારા

આતમ એહી જ શીખ સંભાલે. (પૃ.૨૪૬) ૨૪ + નવકાર : એહ નવકાર તણાં ફલ સાંભલી. (પૃ.૨૪૫) ૨૫ [+] આઠ દૃષ્ટિ : ચિદાનંદ પરમાતમરૂપ. ૨૬ + અષ્ટભંગી : સુગુરૂ સુદેવ સુધર્મ તુ જેહ તત્ત્વ ન જાણે. (પૃ.૨૪૫) ૨૭ [+] પંદર તિથિ : આતમ અનુભવ ચિત્ત ધરો. ૨૮ [+] વિગયનીવિગય : શ્રુત અમી રે સમરી સારદા. ૨૯ મુહપત્તી : પડિલેહણ મુહપતી પણવીસ. ૩૦ [+] મુહપત્તીપડિલેહણ : પ્રણમી શ્રુતદેવી સારદા. ૩૧ [+] કાઉસગ્ગ ૧૯ દોષ : સકલ દેવ સમરી અરિહંત. ૩૨ [+] દેવસિય પડિક્કમણ વિધિ : સુગુરૂ ગણધર સુગુરૂ ગણધર. ૩૩ [+] રાઇપ્રતિક્રમણવિધિ : પ્રથમ જાગી પ્રથમ જાગી થઈ સાવધાન. ૩૪ + (બ્રાહ્મી) સુંદરી : રૂડે રૂપિ રે સીલ-સોહામણિ સુંદરી. (પૃ.૩૮૨) ૩૫ + સાત વ્યસનપરિહાર : વારિ તૂં વારિ તૂં વ્યસન સપ્તકમિદં. (પૃ.૪૦૮) ૩૬ + આત્મા ઉપર સુમતિશીખ : સુમતિ સદા સુકલીણી વીનવઈ. (પૃ.૧૫૬) ૩૭ + કાયાકામિની : સુગુણ સોભાગી હો સાહિબ માહરા. (પૃ.૨૬૬) ૩૮ [+] સીમંધર ગણધર : ગણધર ગુણમણિ રોહણભૂધર. ૩૯ કુંજરઋષિ : સહજસુંદર મુનિપુરંદર. ૪૦ [+] મહસેનમુનિ : સહજસોભાગી હો સાધુશિરોમણી. ૪૧ [+] જયભૂષણમુનિ : નમો નમો જયભૂષણ મુને. ૪૨ [+] પદ્મનાભનૃપ : પદ્માવતી સમ પદ્મપુરીનો. ૪૩ [+] સીમંધરના ૩૨ કેવલી શિષ્ય : પોતનપુરી પૃથ્વીપતી. ૪૪ [+] [રત્નમાલાના પાંચ બાંધવ] : રત્નવતી નયરી ભલી.

(૧) પ.સં.૨૬–૧૩, હા.ભં. દા.૭૯ નં.૧૫.

(ઉપરનામાંથી ૪થી ૨૧, ૨૨થી ૨૮, ૩૦થી ૪૩ ઉપરાંત) ૪૫ [+] શ્રાવકગુણ. ૪૬ [+] ચતુર્વિધ આહાર પરિજ્ઞાન. ૪૭ [+] ઇરિયાવહી કુલક.

(૨) પ.સં.૩૨–૧૩, આ.ક.ભં.

૪૮ + વણઝારા : નરભવ નયર સોહામણું. (પૃ.) ૪૯ + ૧૬ સુપન : શ્રી ગુરુપદ પ્રણમી કરી. (પૃ.૨૨૩) ૫૦ + ચેતનબોધ : ચેતન અબ કછું ચેતીયેં. (પૃ.૨૪૬) ૫૧ + સતાસતી : સુપ્રભાત નિત્ય વંદિયેં. (પૃ.૨૬૨) ૫૨ + રાત્રિભોજન : શ્રી ગુરુપદ પ્રણમી. (પૃ.૨૬૩) ૫૩ + હિતશિક્ષા : આપેં આપ સદા સમજવે. (પૃ.૩૬૫) ૫૪ + કૌશલ્યાજી : દશરથ નૃપ કૌશલ્યાને કહે. (પૃ.૩૯૫) ૫૫ બ્રહ્મચર્ય.

[વિવિધ સઝાયો – મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧.]

પ્રકાશિત : ૧. સ.મા.ભી. (ઉપર પૃષ્ઠાંક દર્શાવ્યા છે.) [૨. પ્રાચીન

સ્તવન રત્નસંગ્રહ ભા.૨ (અનેક સઝાયો, તેમાં ૧૫, ૧૬, ૧૭, ૨૯, ૩૯, ૫૩, ૫૫ નથી).]

(૩૪૩૩) [+] પંદરતિથિ-અમાવાસ્યાની ૧૬ સ્તુતિ

(૧) લિ. વિજયગણિભિ. શ્રી જાવદ મધ્યે. પ.સં.૩–૧૮, જૂની, આ.ક.ભં. (૨) પ.સં.૫–૧૫, નવી, આ.ક.ભં.

[પ્રકાશિત: ૧. પ્રાચીન સ્તવન રત્નસંગ્રહ ભા.૧.]

(૩૪૩૪) [+] શાંતિજિન જન્મભિષેક કલશ ૩૩ કડી

આદિ – ઢાલ રાગ વસંત તથા નટ-હીચમાં.

શ્રી **શાંતિ** જિનવર સયલ સુખકર, કલ્પ સ ભણીય તાસ,
જિમ ભવિકજનનેં સવ સંપતિ, બહુલ્ય લીલવિલાસ. ૧

અંત – ઇમ **શાંતિ**જિનનો કલ્પ ભણુતાં, હોઈ મંગલમાલ,
કલ્યાણકમલા કેલિ કરતાં લહીય લીલવિલાસ. ૩૧

*

જિનસ્નાત્ર કરીય સહેજે તરીય, ભવસમુદ્ર અપાર,
શ્રીઇ **જ્ઞાનવિમલ** સૂરીંદ જંપે, શ્રી **શાંતિ**જિન જયકાર. ૩૨

(૧) સં.૧૯૪૭ અસાડ વદ ૬ લિ. **લોજક** ઉત્યમચંદ **સરૂપચંદ** આત્મા અર્થં. શ્રી **નાગોર**મેં **આદી**જીન પ્રાસાદે. પ.સં.૪–૧૨, જશ.સં. [લીંહસૂચી.]

[પ્રકાશિત: ૧. પ્રાચીન સ્તવન રત્નસંગ્રહ ભા.૧. ૨. વિવિધ પૂજા સંગ્રહ તથા અન્યત્ર.]

(૩૪૩૫) સીમંધર સ્વામીને વિનતિ ૩૩ કડી

આદિ – સુણિ **શ્રીમંધર** સાહિબાજી, સરણાગત-પ્રતિપાલ,
સમરથ જગજન તારવાજી, કરિ માહરી સંભાલિ. ૧
કૃપાનિધિ સુણિ મોરી અરદાસ,
તાહરો છે વિસાસ, કૃપા. પૂરો હમારી આસ, કૃપા. આંચલી.

અંત – જ્ઞાનવિમલ ગુણથી લહોજી, માહરા મનની રે હુંસ,
પૂરી શિશુ સુખીઓ કરોજી, મુઝ માનસસર-હંસ. ૩૩ કૃપા.

(૧) સં.૧૭૮૬ માધ સુદિ ૩ શનૌ શ્લો.૫૦ શ્રા. જીરી પઠનાર્થં. પ.સં.૩–૯, સીમંધર. દા.૨૦ નં.૭૭. [આલિસ્ટઓફ ભા.૧, લીંહસૂચી, હેજેજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૯૦, ૫૪૨).]

(૩૪૩૬) યતિ પ્રતિક્રમણસૂત્ર – પગામ સઝાય પર બાલા. ૨.સં. ૧૭૪૩ રાધનપુરમાં

શ્રી **વિજયપ્રભ** સૂરીશ્વર રાજ્યે **વિજયરત્ન**સામ્રાજ્યે,
કાવી **વિનયાદ્‌વિમલ**સ્થિતૌ શિષ્યો **ધીરવિમલ** કવી. ૧
તચ્છિશુના લઘુમતિના **નયાદ્‌વિમલેન** બાલબોધકૃતે,
લિખતોડયં સ્તિબુકાર્થો **યતિપ્રતિક્રમણસૂત્રસ્ય.** ૨
કિંચિદ્‌ શ્રી ગુરુમુખતઃ કિંચિલ્લઘુવૃત્તિતો વિલોકયાર્થં,
ગુણ વેદ મુનીંદુ મિતે વર્ષે શ્રી **રાજધન્યપુરે.** ૩

(૧) પં. કસ્તુરવિજય-મુ. કપુરવિજય લ. **સાદડી** ગ્રામે સં.૧૮૧૪ વૈ.વદ ૨ સંધ્યા સમયે. પ.સં.૨૩, વીજાપુર. પો.૫૭. (૨) સં.૧૯૧૧ ફા. શુ.૧૧ લ. પં. **અમૃત**વિજયેન **સાગર**ગચ્છીય. પ.સં.૨૪, વીજાપુર. પો.૫૩.

(૩૪૩૭) ચૈત્યવનંદ, દેવવંદન, પ્રત્યાખ્યાન ભાષ્યત્રય બાલા. ૨.સં.૧૭૫૪(૮)

(૧) લ.સં.૧૮૮૬ ગ્રં.૧૭૦૦, લીં.ભં. દા.૩૪ નં.૪. (૨) પ.સં.૩૮, હા.ભં. દા.૫૨ નં.૫. (૩) ગ્રં.૧૫૦૦, પ.સં.૩૭, પ્ર.કા.ભં. દા.૭૩ નં. ૭૩૯. (૪) ગ્રં.૧૭૬૦, પ.સં.૫૯, લીં.ભં. દા.૩૪ નં.૪. [ડિકૅટલૉગભાઇ વૉ.૧૭ ભા.૪, જૈહાપ્રોસ્ટા, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૬૬, ૫૬૮, ૫૮૭).]

(૩૪૩૮) પાક્ષિક ક્ષામણ બાલા. ૨.સં.૧૭૭૩ માધ શુ.૮

શ્રી **જ્ઞાનવિમલ**સૂરિપ્રસાદમાસાદ્ય વાર્ત્તિકં લિખિતં,
બુધદીપ **દીપસાગર** શિશુના **સુખસાગર**જ્ઞેન. ૧

*

ગ્રંથાગ્રમાનમુદિતં પંચસહસ્રં ચ શતી યુક્તં,
ગુણ મુનિ મુનિ વિધુ વર્ષે માઘે માસેડષ્ટમી ધસ્રે. ૪

(૧) સં.૧૯૩૦ શાકં ૧૭૯૬ ભા.શુ.૨ ભાનુવાસરે લેખક જ્ઞાતિ **ઔદિચ્ય જોશિ શિવ**રામ આરોગ્ય જુંમખરામ **મેસાણા** નગરે **સોં**પવાડય મધે વાસ્તવ્ય, **મેશાં**ણાના શ્રાવકધર્મના ભંડાર ખાતે પાખિસૂત્રની પ્રત ટપાડર્થ લખિ છે. શ્રીમનરંગા **પાર્શ્વ**નાથાર્પણમસ્તુ. પ.સં.૧૪૩, વીજાપુર. પો.૪૪. (૨) પ.સં.૧૭૩, પા.ભં.

(૩૪૪૧) સપ્તનય વિવરણ

(૧) પ.સં.૧૭૩, પા.ભં. (પાક્ષિક ક્ષામણ બાલા. સાથે)

(૩૪૪૦) લોકનાલ બાલા.

(૧) પ.સં.૧૧, ખં.ભં.

(૩૪૪૧) સીમંધરજિન સ્ત. ૩૫૦ ગાથા પર બાલાવબોધ

મૂળ યશોવિજયકૃત. [જુઓ આ પૂર્વે પૃ.૨૦૧. ત્યાં બાલાવબોધનો વિસ્તૃત અંત આપ્યો છે.]

આદિ – પ્રણમ્ય **પાર્શ્વ**દેવસ્ય, પાદપદ્મમભીષ્ટદં
સીમંધરજિનસ્તોત્રટબ્બાર્થોયં લિખામ્યહં.

અંત – શ્રી ઉપાધ્યાય શ્રી **યશોવિજય**ગણિ કીધી તેહનો ટબો લવલેશ માત્ર બાલબુદ્ધિનઈ જાણવા નઈ સકલસંવિગ્નજનશિરોવર્તસ પં. શ્રી **વિનયવિમલ**ગણી પંકજભ્રમર સમ પં. શ્રી **ધીરવિમલ**ગણિ-પદાંબુજસેવારસિક સેવક પં. શ્રી **ધીર**[×**નય**]**વિમલ**ગણિઈ કીધો, ગ્રંથાગ્રંથ સૂત્ર ૩૫૪ ગાથા શ્લોક ૫૩૫. ટબાર્થ ગ્રંથાગ્રંથ ૧૨૦૧ સવ ૧૭૩૬ તેહ ટબા મધ્યે કેતલીએક ગાથા ધર્મરત્નપ્રકરણની છઈ. કેટલીએક ગાથા ઉપદેશમાલાની છઈ. કોઈ પંચકલ્પ સમિતિ યોગવીસી હિતોપદેશમાલા પ્રશમરતિ યોગશાસ્ત્ર યોગનિર્ણય સંબોધ-પ્રકરણ ષષ્ટિશતક સંબોધસત્તરી, પંચવસ્તુ પ્રમુખ ગ્રંથની ગાથા શ્લોક મિલી ૧૫૭ છઈ. બીજાઈ આગમશાસ્ત્રની સાખિ છઈ, મચ્છર વિના પંડિત હોઈ તે સોધયો, કૃપા કરયો, જિમ ભવિકનેં ઉપગાર થાઈ. તે પુણ્ય થકી સર્વલોક સુખી થાઉ, એ આસીસવચન મંગલીક જાણવું. શ્રીસ્તુ.

(૧) સં.૧૮૧૯ શાકે ૧૬૮૪ પ્રવર્ત્તમાને શ્રી ભાદ્રવા સુદિ ૧૦ રવિ-વાસરે લિખિતં શ્રી સૂરતિ બંદિરે શ્રી **અંચલગચ્છેશ** પૂજ્ય ભટ્ટારક શ્રી ૧૦૮ શ્રી ઉદયસાગર સૂરીશ્વર વિજયિરાજ્યે લિ. મુનિ **તેજ**સાગરગણિના સુશ્રાવક મં. શ્રી **જી**વનદાસ તત્પુત્ર મં. શ્રી **હર્ષ**ચંદ તત્પુત્ર મં. શ્રી **વિજય**ચંદકસ્ય પઠનાર્થં. પ.સં.૮૯-૧૪, આ.ક.ભં. (૨) પ.સં.૬૬-૧૫, આ.ક.ભં. (૩) સંવત ૧૭૮૬ વર્ષે વૈશાખ શુદિ ૧૩ રવૌ દિને લિખિતં. પ.સં.૬૫, ખેડા ભં.૨ દા.૧ નં.૫. (૪) સં.૧૮૨૭ ફા.શુ. ચંદ્રવારે લિ. સુંદર પ્રત, પ.સં.૪૭, વિરમગામ સંઘ ભં. (૫) પ.સં.૪૯, અમદાવાદ. [લીંહસૂચી, હેજેજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૪૯૫).]

(૩૪૪૨) સકલાર્હત્ પર બાલા.

(૧) મં.૧૧૫ સં.૧૭૭૩ માહ શુ.૧૧ શનૌ સુરત મધ્યે હં.ભં.

(૩૪૪૩) + આઠ યોગદૃષ્ટિ વિચાર સઝાયનો બાલાવબોધ

મૂળ યશોવિજયકૃત. [જુઓ પૃ.૨૨૩.]

આદિ – ઐંદ્રશ્રેણિનતં પાર્શ્વં શ્રી શંખેશ્વરનામકં
લિખામિ યોગદૃષ્ટિશ્ચ સ્વાધ્યાયા લોકભાષયા

અંત – શ્રીમદ્ **યશોવિજય** વાચકવર્યરાજવિનિર્મિતો દૃષ્ટિવિચારરૂપઃ, સ્વાધ્યાય એષઃ પ્રથમં તતોયં, ભાષામયો લેશતયા ટબાર્થં. ૧ શ્રી **સ્તંભતીર્થે**ऽત્ર **તપા**ગણીય, નામ્નાય **જ્ઞાનાદ્વિમલા**ભિધેન, શ્રી સૂરિણાભૂરી (પ્રભુસૂરી રાજ્યે) સુખાવબોધાબોધાર્થમેષા લિખિતોહિ ભદ્રં. ૨
મહોપાધ્યાય શ્રી **યશોવિજય**ગણિકૃત દૃષ્ટિ વિચાર સઝાય હતી તેહનો લેશથી સુખે અર્થ જણાવવાનેં કાજે શ્રીમત્તપાગચ્છીય સંવિગ્નજનપક્ષીય ભ. શ્રી **જ્ઞાનવિમલસૂરિ**એ કરીને લખ્યો છે શ્રી **ખંભાત** બંદિરે **દો. મેઘજી ઉદયકરણ** તથા **વડનગરીય** સા. **આમૂલક**ના અનુગ્રહ હેતે (પ્રથમાદર્શે) લખ્યો છે.

(૧) સંવત ૧૭૬૭ વર્ષે અષાઢ વદિ ૩૦ દિને રાત્રૌ પ્રથમ પ્રહરે લિખીતં સકલતાર્કિકચક્રચૂડામણિ મહોપાધ્યાય શ્રી ૧૯ યશોવિજયગણી તત્શિષ્ય સકલપંડિતોત્તમ પંડિત શ્રી ૭ ગુણવિજયગણિ તત્શિષ્ય પં. શ્રી ૫ કેસરવિજયગણિ તત્શિષ્ય શ્રી ૫ વિનીતવિજયગણી શિષ્ય દેવવિજય લિપીકૃતં શ્રી **ઘોઘા** બંદિરે શ્રી **નવખંડા પાર્શ્વ**નાથ પ્રસાદાત્. પ.સં.૧૬, પ્ર.કા.ભં. (૨) લિ. સંવત ૧૮૬૨ વર્ષે વૈશાખ સુદી ષષ્ઠી દિને શનિવાસરે શ્રી **પાડલીપૂર** નયરે. પ.સં.૨૨-૧૪, આ.ક.ભં. (૩) સં.૧૭૬૧ વર્ષે શાકે ૧૬૫૬ શ્રી **પત્ત**ને ચ વાસ્તવ્યો **મોઢ** જ્ઞાતિ યતિ દ્વિજ અસ્ય ગ્રંથ ત્રંબિકેન લિપિકૃતા સ્વહસ્તયો. પ.સં.૨૩, આ.ક.ભં. (ટબાકારના સમયમાં જ પ્રત લખાયેલી છે.) (૪) યતિ કહેતાં એણે પ્રકારે યોગદૃષ્ટિની સઝાય ટબાર્થ સંપૂર્ણ. લિ. પં. **જ્ઞાન**વિજય લિ. ગો.ના. (૫) ગ્રં.૬૦૦ ભ. **વિજયક્ષમા**સૂરિ શિ. પં. જીવવિજયગણિ શિ. **વિનીત**વિજયગણિ લઘુભ્રાતા પં. હર્ષવિજય લિ. મુનિ **શાંતિ**વિજય વાચનાર્થ. સં.૧૮૧૪ શાકે ૧૬૭૯ પ્ર. જ્યેષ્ઠ શુદિ ૭ ભોમવાસરે **નવખંડા પાર્શ્વ** પ્રસાદાત્ ધનૌ(ધ) બિંદરે ચતુર્માસ તૃતીયં સંલગ્ન કૃતં. પ.સં.૨૩, જિનદત્ત. મું.બઈ પો.૯. (૬) લ.સં.૧૭૭૩, પ.સં.૬, હં.ભં. નં.૧૦૮૧. (૭) ગ્રં.૧૦૦૦, લ.સં. ૧૮૧૨, પ.સં.૨૮, લી.ભં. દા.૨૨ નં.૩૮. (૮) પ.સં.૨૬, હા.ભં. દા. ૪૫ નં.૨૭. (૯) સં.૧૮૭૪ મા.શુ.૧૦ રવિ **બીકા**નેર. પ.સં.૫૦, મહિમા. પો.૩૪. (૧૦) સં.૧૮૭૭ વૈ.વ.૪ **વિક્રમ**પુરે કીર્તિસાગરેણ લિ. પ.સં.૨૭,

અપૂર્ણ, મહિમા. પો.૩૪. (૧૧) પ.સં.૧૧, કૃપા. પો.૧૩ નં.૨૩૩. (૧૨) દીપવિજય શિ. પં. જ્ઞાનવિજયગણિ લિ. સં.૧૮૪૧ માધ શુ.૧૦ ભૃગુવારે જાટવાડા ગ્રામે. પ.સં.૧૮-૨, ખેડા ભં.૨ નં.૧૧૩. (૧૩) પ.સં.૨૪, ડા. પાલણપુર દા.૩૯ નં.૪૦. (૧૪) સં.૧૭૮૬ જે.શુ.૭, પ.સં.૨૭, ડા. પાલણપુર દા.૩૯ નં.૩૦. [લીંહસૂચી, મુપુગૂહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૮૨, ૨૮૩, ૪૯૫, ૫૦૫, ૫૭૭).]

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રકરણ રત્નાકર ભા.૧.]

(૩૪૪૪) [+] **આનંદઘન ૨૨ સ્ત. બાલા.** અથવા [સ્તબક]

[જુઓ પૃ.૩.]

આદિ – **આનંદઘનોક્તાર્હત્સ્તવદ્વાવિંશતેઃ સ્ફુટં,**
ભાષાર્થો લિખ્યતે શ્રીમદ્ **જ્ઞાનવિમલ**સૂરિભિઃ. ૧

અંત – કલશ

ચોવીસ જિનવર વિશ્વહિતકર ગતિ ચોવીસ નીવારતા
ચોવીસ દેવ નિકાય વંદિત ચોવીસીમાં તારતા
સંપ્રતિકાલે વર્ત્તતા **આનંદઘન** બાવીસ માંહીં
દેય સ્તવન પૂરણ ભણી
શ્રી **જ્ઞાનવિમલ**સૂરિ જિણંદ ગાતાં અખય સંપદ અતી ઘણી.

(૧) સં.૧૭૯૩ ફા.વ.૯ **શ્રી**વિજયભિઃ લિ. **વિજય**ક્ષમાસૂરિ વાચનાર્થં. પ.સં.૪૩, દાન. પો.૪૧ નં.૧૦૭૬. (૨) સં.૧૮૧૨, શ્લો.૨૦૦૦, પ.સં.૨૮, લીં.ભં. દા.૨૨ નં.૩૮. (૩) સં.૧૮૨૮ કા.શુ.૧૩ **સં**ઘવી **કે**તેચંદ **સૂ**રસંઘ **પા**લણપુર મધ્યે **શ્રી પા**લવીહારપ્રસાદ. પ.સં.૨૮, ડા. પાલણપુર દા.૩૯ નં.૨૧. (૪) સં.૧૮૫૨ કા.વ.૨ શનૌ લિ. પં. જીતસાગરેણ. પ.સં.૫૪, ખેડા ભં. (૫) સં.૧૮૫૪ ફા.શુ.૧૩ શુક્રે લિ. પં. **અ**મરવિજયગણી શિ. પં. **સૌ**ભાગ્યવિજય શિ. પં. **ગો**વિંદવિજય શિ. પં. **પ્રે**મવિજય લ. ભાઈ **પ**રસોતમ પઠનાર્થં **શાં**તિનાથ પ્રસાદાત્. પ.સં.૨૭, ખેડા ભં. દા.૭ નં.૭૧. (૬) સં.૧૮૭૩ માધ વ.૧ લિ. પં. **ન**યસાગર **અ**જીમગંજ મધ્યે. પ.ક.૩થી ૪૫, નાહટા.સં. નં.૭૫૪. (૭) સં.૧૮૮૮ ચૈ.વ.૯ બુધે લિ. **ખે**મચંદેન **માં**ધાતા નગરે શ્રી ઋષભદેવ પ્રસાદાત્. પ.સં. ૩૯, ખેડા ભં. દા.૭ નં.૭૨. (૮) લિ. વકીલ **વ**રજલાલ **વે**ણીદાસ સં. ૧૯૨૫ દ્વિ.વૈ.વ.૯ ગુરૂ **ખે**ટકપુર મધ્યે. પ.સં.૩૨-૧૮, ખેડા ભં. દા.૭

નં.૮૩. (૯) પ.સં.૪૦, હં.ભં. નં.૧૨૦૭. (૧૦) સ્વરચિત બે સ્તવન સહિત : સં.૧૮૩૮, પ.સં.૩૬, પ્ર.કા.ભં. દા.૧૦૪ નં.૧૧૩૧. (૧૧) લ.સં. ૧૮૯૧, વિ.દા. નં.૧૧૫૩. (૧૨) સં.૧૮૧૩ કા.શુ.૧, પ.સં.૨૨, વિરમગામ સંઘ ભં. (૧૩) પ.સં.૧૦, મહિમા. પો.૬૩. [જૈહાપ્રોસ્ટા, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૬૪, ૨૬૯, ૫૦૧, ૫૭૯).]

[પ્રકાશિત : ૧. સં પા. કુમારપાળ દેસાઈ.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૩૦૮–૩૮ તથા ૫૯૨, ભા.૩ પૃ.૧૩૦૧–૧૨ તથા ૧૬૩૦. 'ચૈત્યવંદનાદિ ભાષ્યત્રય બાલા.'ના ૨.સં. વિશે પહેલાં ૧૭૬૪નો પણ તર્ક કરેલો, જે પાછળથી છોડી દીધો છે. 'પાર્શ્વ જિન સ્તવન'નો ૨.સં.૧૭૮૨ દર્શાવેલો, પરંતુ એમાં નયવિમલ નામ હોવાથી ૧૭૨૮ જ અર્થઘટન કરવું જોઈએ. કવિ સામાન્ય રીતે વામ ગતિએ અંક દર્શાવે છે તે પ્રમાણે પણ ૧૭૨૮ જ થાય.]

૬૬૨. રૂપવિમલ (ખનકવિમલશિ.)

(૩૪૪૫) ભક્તામર બાલા. ૨.સં.૧૭૨૮ ચૈ.વ.૧ સોમે

(૧) શા. **મૂલચંદ** તત્ શ્રાવિકા **રતનવહુ** પઠનાર્થં. જૈનાનંદ.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૬૩૦.]

૬૬૩. કનકનિધાન (ખ. હંસપ્રમોદ–ચારુદત્તશિ.)

(૩૪૪૬) + રત્નચૂડ વ્યવહારી રાસ [અથવા **ચોપાઈ**] ૨૪ ઢાળ ૭૨૨ કડી ૨.સં.૧૭૨૮ શ્રાવણ વદ ૧૦ શુક્ર

આદિ – સ્વસ્તિ શ્રી સોભા સુમતિ, લીલાલબ્ધિભંડાર,
પરતાપૂરણ પ્રણમીઇ, અડવડિયાં આધાર. ૧
પુરિસાદાણી **પાસ** જિણ, ત્રેવીસમા જિનરાજ,
વામાનંદન સુગુણનિધિ, સારઈ વંછિત કાજ. ૨
દાનેં જગ માંને સહૂ, દાનેં દોલતિ હોય,
ઇહ ભવિ અવિહડ સુખ હુવેં, સારાહેં સહુ લોય. ૩
જેહ તર્યા તરસેં જિકેં, સાંપ્રતિ જેહ તરંત,
તે સહૂ દાનપ્રભાવથી, ઇમ જિનરાજ કહંત. ૪
રતનચૂડ વ્યવહારીઓ, પુણ્યવંત પરસીદ્ધ,
તેહ તણા ગુણ વરણવું, નામ થકી નવનિધિ. ૫

અંત – ઢાલ ૨૪ – પાસ જિણંદ જુહારીઇ – એ દેશી.
સંવત **ગયવર આંખડી મુનીવર શશી** ઉદારો રે (૧૭૨૮)

શ્રાવણ વદી દશમીને દિનેં, ચોપઇ જોડી સુક્રવારો રે,
શ્રી **ખરતર**ગચ્છના ધણી, ભટ્ટારક **શ્રી જિનરાજો** રે,
શ્રી **જિનરતન** સૂરીસરૂ, ગચ્છનાયક વડ દિવાજો રે,
યુગપ્રધાન જગિ પરગડા વિજયમાન ગચ્છરાજો રે,
શ્રી **જિનચંદ** સૂરીસરૂ, ગચ્છનાયક સિરતાજો રે,
શ્રી **જિનકુશલ** પરંપરા, જિહાં કણિ મ્હોટો મુનિરાયો રે,
વિદ્યાગુણગણસાગર શ્રી **હંસપ્રમોદ** ઉવઝાયો રે,
તાસ સીસ પાઠક જયો **ચારૂદત્ત** ગણીરાજો રે,
તેહની સાનિધ્યે ચઉપાઇ એ તા પૂરી થઈ શુભ કાજો રે,
કનકનિધાન વાચક રચી એ ચોપઇ ચોવીસ ઢાળો રે,
સખર સંબંધ સોહામણો સખરી ચોપઇ ચોસાલો રે. ૭૨૦
ભણતાં ગુણતાં વાંચતાં એતાં સુગુણ માણસ હરખે રે,
રાગરતન ઝવહર ભલા પણ જવહર માણસ પરખે રે,
શ્રી **જિનકુશલ** પસાઉલે મુજ વંછિત ચઢચા પરિમાણ રે,
કનકનિધાન કહે હુજો, સુખ સંપત્તિ લીલ કલ્યાણ રે.

(૧) સં.૧૭૬૧ વૈ.શુ.૩ **વત્તૂ** નગરે ૧૩. જિ.ચા. પો.૮૦ નં.૨૦૦૩. (૨) સં.૧૭૯૧ કા.વ.૯ વા. **અભયકુશલ** શિ. પં. **કિસનાજી** શિ. પં. **જયહેમેન** લિ. પ.સં.૨૩–૧૫, અનંત. ભં.૨. (૩) સં.૧૮૧૦ ચૈ.વ.૧ **જિનભદ્રસૂરિ** શાખાયાં મહો. **રાજસાગરગણિ** શિ. મહો. **ગુણસુંદરગણિ** શિ. પં. **નયવિજયગણિ** પં. **મયાવલ્લભ** શિ. પં. **જ્ઞાનવિજય** લિ. **ઝઝૂ** નગરે. પ.સં.૧૮–૧૫, અનંત.ભં.૨. (૪) સં.૧૮૧૨ પો.વ.૧૦ **મુનિ ગંગવિજય** લિ. પ.સં.૨૨–૧૪, યશોવૃદ્ધિ. પો.૬૭. (૫) સં.૧૮૧૫ માગ. વ.૧૨ **ભુવનવિશાલ** લિ. પ.સં.૨૦, જિ.ચા. પો.૮૨ નં.૨૦૭૦. (૬) ગ્રં. ૮૦૦ લિ. **દુર્ગવિજય** ગાંમ **લોધયાત્રા** મધ્યે સં.૧૮૫૫ મૃગસર વ.૧૩ લ. પ.સં.૨૨–૧૫, મુક્તિ. નં.૨૪૧૮. (૭) પ.સં.૨૦–૧૪, કલ.સં.કૉ.કેટે. વૉ.૧૦ નં.૧૧૮(૧) પૃ.૨૩૯થી ૨૪૧. (૮) પ.સં.૨૩, પ્ર.કા.ભં. (૯) ઉદયપુર ભં. (૧૦) સં.૧૭૮૮ આષાઢ સુદ ૧૪ શ્રી **સમીનગરે**. પ.સં. ૧૪, પ્રે.ર.સં. (૧૧) ભ. **વિજયસિંહસૂરિ** શિ. પં. શ્રી **ગજવિજયગણિ** શિ. પં. **ગુણવિજયગણિ** પં. **હિતવિજયગણિ** શિ. **ભાણુવિજયગણિ** તદનુજ પં. શ્રી **જિનવિજયગણિ** શિ. પં. **કસ્તૂરવિજય** મુ. **મતિવિજયેન** લિપીકૃતા શ્રી રત્નનગરે **સુમતિનાથ** પ્રસાદાત્. પ.સં.૧૮–૧૫, [અં.૬] (૧૨)

સંવત ૧૮૫૨ના વર્ષે ચૈત્રાદિ દ્વિતિયા ૨ દિવસે સતિ શુક્રવાસરે યઃ ગ્રંથ સંપૂર્ણમ્ કૃતં શ્રી શ્રી ૫ શ્રી ૫ પં. ગુલાલવિજયગણિ તત્શિષ્ય મુનિ માણિક્યવિજય લિપિકૃતં શ્રી ગણપતિ મધ્યે, વૃદ્ધ ગણપતિ શ્રી શ્રીશ્રી શ્રી શ્રી ૧૦૮ શ્રી શ્રી વિજયજિનેંદ્ર સૂરીસ્વર વિહારે લિપિકૃતં. શ્રી શ્રી રાધણપુરેષુ ચિંતામણ્યાદિ ત્રયોદશ ચૈત્યવંદનાત્ મીદં તત્ પુનઃ પ્રસાદાત્ મીદં ગ્રંથ સંપૂર્ણમ્ વીહારમધ્યે. પ.સં.૧૮-૧૭, જે.એ.ઈ.ભં. [જૈહા-પ્રોસ્ટા, મુપુગૂહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૪૫, ૫૦૦).]

પ્રકાશિત : ૧. પ્રકા. ભીમશી માણક.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૬૩-૬૪, ભા.૩ પૃ.૧૨૬૮.]

૯૬૪. મતિકુશલ (ખ. ગુણકીર્તિગણિ-મતિવલ્લભશિ.)

(૩૪૪૭) ચંદ્રલેખા ચોપાઈ [અથવા રાસ] ૨૯ ઢાળ ૬૨૪ કડી ૨.સં. ૧૭૨૮ આસો વદિ ૧૦ રવિ પચીઆખમાં

આદિ – સરસતિ ભગતિ નમી કરી, પ્રણમું સદગુરૂપાય,
વિઘનવિડારણ સૂખકરણ, પરસિદ્ધ એહ ઉપાય. ૧
સમરૂં ગોડી પાસજી, પરતા-પુરણહાર,
સામાયક ઉપરી સરસ, કહિસ કથા સૂખકાર. ૨
સામાયક સૂધે કરો, ત્રિકરણ સુદ્ધ ત્રિકાલ,
સત્રૂમિત્ર સમવડિ ગણો, જિમ તૂટે જંજાલ. ૩
મરૂદેવી ભરતાદિમુનિ, કરિ સામાયક સાર,
કેવલ-કમલા તિણિ વરી, પામ્યા ભવનો પાર. ૪
સામાયક મન સુધ્ધે કરો, પામી ઠામ પવિત્ર,
તિણ ઉપરી તુમ્હે સાંભલો, ચંદ્રલેહા ચરિત્ર. ૫
વચનકલા તેહવી ન છૈ, સરસ બંધ રસાલ,
તિણ જાણુ સહુ એ હુસો, સાંભલતાં ખુસીયાલ. ૬

અંત – મોરિયાની
ઢાલ ૨૯મી – વીર વખાણ્યો રાણી ચેલણાજી એ દેશી.

*

તિમ તુમે ભવિયણ હિત ધરીજી, સામાયક કરો શુદ્ધ,
નિર્મલ થઇ જિમ નિસ્તરોજી, ધર્મ કહિ જિન સંબુદ્ધ. ૧૦
છ છેદ ગ્રંથમિં એ અછિજી, સરસ સંબંધ રસાલ,
ગુરૂમુખ સુણિ મેં ગાઇયોજી, બિચિબિચિ કવિયણ ખ્યાલ. ૧૧

સંવત **સિદ્ધિ કર મુનિ શશિ** વદિ આસો દસમિ રવિવાર,
શ્રી **પચીયાખ**મેં પ્રેમ શું જી, એહ રચ્યો અધિકાર. ૧૨
ખરતર ગણીપતિ સુખકરૂજી, શ્રી **જિનચંદ્રસૂરિંદ**,
વડ જિમ વધતી શાખા **એમ**નીજી, જાં ધ્રુ રજનીશ દિણુંદ. ૧૩
સૂગુણ શ્રી **ગુણકીરતિ**ગણીજી, વાચકપદવી ધરંત;
તસ અંતેવાસીય ચિરંજીયઉજી, **મતિવલ્લભ** મહંત. ૧૪
પ્રથમ તસ શિષ્ય અતિ પ્રેમશુંજી, **મતિકુશલ** કહે એમ,
સામાયક મન શુદ્ધે કરોજી, જય વરો **ચંદ્રલેહા** જિમ. ૧૫
રતનવલ્લભ ગુણ સાંનિધેજી, એ કીઓ પ્રથમ અભ્યાસ,
છસેં ચોવીસ ગાહા અછેજી, ઓગણતીસ ઢાલ ઉલ્લાસ. ૧૬
ભણિ ગુણિ સુણિ ભાવશુંજી, ગિરુઆ તણા ગુણ જેહ;
મન શુદ્ધે જિનધર્મ જે કરેજી, ત્રિભોવનપતિ હુવૈ તેહ. ૧૭

(૧) સં.૧૭૪૫ જે.શુ.૪ **ઘડસાસર** મધ્યે વા. **પદ્મનિધાન** શિ. **પદ્મ**-**સિંહ** લિ. પ.સં.૨૧, જય. પો.૬૯. (૨) સં.૧૭૬૮ ફા.૨ બુધે. પ.સં. ૧૪-૧૯, સંઘ ભં. પાટણ દા.૭૨ નં.૬૮. (૩) સં.૧૭૭૧ કા.વ.૩ ગુરૂ ઋ. **જોગા** શિ. **દેવજી** લિ. પ.સં.૧૭, વીકા. (૪) સં.૧૭૭૧ જ્યે.શુ.૯ **ભોમે** **પટ્ટણા** મધ્યે લિ. પ.સં.૮૦-૮, ગુ. નં.૬૬-૫. (૫) પ.સં.૧૫-૨૦, ગુ. નં.૧૨-૯. (૬) પ.સં.૧૬-૧૫, ગુ. નં.૧૩-૨૪. (૭) સં.૧૭૮૯ માગ.વ.૩ **રિણી** મધ્યે **સુખહેમ** લિ. પ.સં.૧૬, જિ.ચા. પો.૮૨ નં.૨૦૬૧. (૮) સં. ૧૭૯૯ ચૈ.શુ.૧૩ શનિ **કુંડલ** ગ્રામે લિ. પં. **મોટાકેન**. પ.સં.૨૭-૧૪, અનંત. ભં.૨. (૯) સં.૧૮૦૪, પ.સં.૨૦, ક્ષમા. નં.૧૬૪. (૧૦) સં.૧૮-૧૪ ચૈ.કૃ. ધણી ૧૧ બુધે **ગુંડલ** ગ્રામે પુજ્ય ઋ. **તીલકચંદ**જી પુ. ઋ. **ભવાન**જી શિ. **નાંન**જી પઠનાર્થ વૈરાગી **ભાંણ**જી આત્મા અરથે લખુ છે. પ.સં.૨૨-૧૫, મુક્તિ. નં.૨૪૧૬. (૧૧) સં.૧૮૧૬ કા.શુ.૧૦ લિ. ગામ **કડોલી** મધ્યે પ.સં.૩૪-૧૭, ઈડર ભં. (૧૨) સં.૧૭૭૫ કા.વ.૧૩ શુક્રે **ઇનલા** ગ્રામે લ. **નગ**જી વાચનાર્થ. પ.સં.૨૩-૧૭, ઈડર ભં. નં.૧૬૯. (૧૩) સં.૧૮૧૬ ફા.વ.૮ લિ. ઋ. **રાઘ**જી **સિવગઢિ** મધ્યે. પ.સં.૩૨-૧૨, મુક્તિ. નં.૧૧૦. (૧૪) સં.૧૮૩૩ મૃગશિર શુ.૯ પૂજ્ય મહર્ષિ **હીરાનંદ** ઋ. **આનંદચંદ્રેણ** લિ. **મેડતાનગરે**. પ.સં.૧૯-૧૭, સુંદર ચિત્રો સહિત, ખેડા ભં.૨. (૧૫) સં.૧૮૪૬ શાકે ૧૭૦૨ ચૈ.શુ.૧૧ શનિ લિ. **સુભટપુરે** મધ્યે. પં. **નૈનશી** લિ. પ.સં.૨૩-૧૬, અનંત. ભં.૨. (૧૬) પ.સં.૫૩,

પ.ક.૧થી ૨૫, અનંત. ભં.૨. (૧૭) સં.૧૮૫૫ શ્રા.પ્ર.શુ.૧ શનૌ ઇંદ્રાકપુર ગ્રામે લ. પં. મયારત્નેન. પ.સં.૨૭-૧૩, ઝી. પો.૩૮ નં.૧૭૮. (૧૮) સં.૧૮૭૦ જે.શુ.૭ વિક્રમપુર મધ્યે. પ.સં.૨૮, મહિમા. પો.૩૬. (૧૯) સં.૧૮૭૨ વૈ.વ.૫ બીકાનેર મધ્યે સુમતિવિશાલ લિ. પ.સં.૫૭, કૃપા. પો.૫૧ નં.૯૭૧. (૨૦) સં.૧૮૭૮ ચૈ.શુ.૨ રંગપુરે કનકલાભ લિ. પઠનાર્થ સત્યરત્ન. પ.સં.૨૫, મહિમા. પો.૩૪. (૨૧) પ.સં.૪૨-૧૧, નવી પ્રત, વિજાપુર જ્ઞા. ભં. નં.૬૦૧. (૨૨) પ.સં.૨૦-૧૫, વિરમગામ સંઘ ભં. (૨૩) વેણીદાસ લિ. પ.ક.૨૦થી ૩૧, મહિમા. પો.૮૭. (૨૪) પ.સં.૩૧, જય. પો.૬૭. (૨૫) ગા.૬૨૪ ઢાલ ૨૬ સં.૧૮૪૮ વૈ.શુ.૫ રવિ. પ.સં. ૫૭, જય. પો.૬૯. (૨૬) લિ. નયચંદેન સાધ્વી હરખાં નિમિત્તે. પ.સં. ૨૫, જય. પો.૬૭. (૨૭) પ.સં.૧૫, જિ.ચા. નં.૨૦૪૨. (૨૮) પ.સં.૧૬, જય. પો.૬૭. (૨૯) ગા.૬૨૪, પ.સં.૧૯, જિ.ચા. પો.૮૦ નં.૧૯૮૬. (૩૦) પ.સં.૩૨, દાન. પો.૪૫. (૩૧) પં. ખુસ્યાલચંદ લિ. પ.સં.૨૫-૧૩, ખેડા ભં. દા.૭ નં.૭૫. (૩૨) પ.સં.૧૭-૧૭, સીમંધર. દા.૨૦ નં.૧૯. (૩૩)

સંવત સતર સત્તાવનિ, ભેટ્યા ઋષભ જિણંદ
ગુણસાગર મિહિ માહસું, મનમોજિ આણંદ. ૧
વાડ નગર વડાલીઇ, આવ્યા મુનીનિ સોજ
ચંદ્રલેહાની ચુપેઇ, લખી વાંચ્યાની મોજ. ૨
ગુણસાગર સૂરિ સાંનિધિ, ચંદ્રલેહા ચરીતિ
કોરાં પત્ર લખવા દીયાં, રાખી ઉત્તમ રીતિ. ૩

પ.સં.૨૮-૧૪, ઈડર ભં. નં.૨૦૬. (૩૪) સં.૧૭૬૪ ફા.શુ.૩ ગુરૌ મુનિ મહિમસાગરગણિ શિ. મુનિ મતિસાગરેણ લિ. દીવ બંદર મધ્યે. વિદ્યાશાળા અમ. (૩૫) ઇતિશ્રી સામાયક વિષયે ચંદ્રલેહા ચતુષ્પદી સંપૂર્ણા. સંવત્ ૧૭૬૦ વર્ષે ફાલ્ગુણિ માસે શુકલપક્ષે ત્રયોદશી તિથૌ રવિવાસરે શ્રી પાટણપુરાંતરે શ્રી ખરતરગચ્છે શ્રા જિનસુખસૂરિ વિજયરાજ્યે આચાર્ય શ્રી કીર્તિરત્નસૂરિ સાષાયાં વા. હીરરાજગણિ શિષ્યમુખ્ય શ્રી ઉદયહર્ષગણિ તચ્છિષ્ય વા. ક્ષેમવિમલેન લિપીકૃતં. શિષ્ય પં. ત્રૈલોક્યસુંદર મુનિ સારંગ વાચનાર્થે શ્રી. પ.સં.૧૭-૧૮, રો.એ.સો. બી.ડી.૨૯૧ નં.૧૮૬૮. (૩૬) સંવત ૧૭૬૧ વરષે પોસ સુદ પૂનિમ સનીવાસરે શ્રી અંચલગચ્છે, વા. શ્રી ૫ શ્રી માહાવજીગણિ શિષ્ય પં. શ્રી ૫ શ્રી માણિકલાભગણિ શિષ્ય

મુ. શ્રી સત્યલાભ લિખિતં. માંડવી બિંદર મધ્યે. પ.સં.૧૪–૧૯, વ.રા. મુંબઈ. (૩૭) સર્વગાથા ૬૨૪ શ્રી ચંદ્રલેહા રાસ સંપૂર્ણ. લ. ૧૭૭૩ વદ ૩, ગુ.વિ.ભં. (૩૮) રત્ન. ભં. (૩૯) ભ.ભં. (૪૦) સર્વગાથા ૬૨૪ યતિ ચંદ્રલેહા ચઉપઇ લિખિતા શ્રી નવીનનગરે. શુદ્ધ પ્રત, પ.સં.૧૬–૧૮, આ.ક.ભં. (૪૧) સં.૧૭૬૬ કા.શુ.૧૦ કર્મવાટયાં નીલવાસરે. પં. સકલકુશલ શિ. ગણિ હીરકુશલ લિપિચક્રે નિકુંપનગરે. પ.સં.૨૩–૧૫, આ.ક.ભં. (૪૨) સં.૧૮૧૯ ફા.શુ.૧૨ શુક્રવારે લિ. ઋખતવિજયેન મકસુદાબાદ નગરે મહિમાપુર મધે. પ.સં.૨૬–૧૩, ઘો.ભં. (૪૩) ગુલાબવિજય ભં. ઉદયપુર. (૪૪) સર્વગાથા ૬૨૪ સંવત ૧૮૨૨ના વર્ષે આસો સુદિ ૧૦ દિને વાર ભોમે લખ્યો. સકલપંડિતશિરોમણિ પંડિતશ્રી ૧૦૮ શ્રી પ્રેમવિજયગણિ તતશિષ્ય પંડિતશ્રી ૧૦૩ શ્રી સુબુદ્ધિવિજયગણિ તતશિષ્ય પં. રૂપવિજયગણિ લપીકૃતં આત્મા અર્થે. પ.સં.૨૫–૧૫, પાલણપુર ભં. (૪૫) પ.સં.૨૪–૧૫, પં. જગરૂપ સ્વ. વાચનાર્થે. પાલણપુર ભં. (૪૬) પ.સં.૨૮–૧૭, આગ્રા ભંડાર. (૪૭) પ.સં.૩૨–૧૦, બાલ. (૪૮) સં.૧૭૮૫ આસો વદ ૧૧ શુક્ર સકલપંડિત શ્રી વિદ્યારૂચિગણિ તત્શિષ્ય પં. શ્રી વિજયરૂચિ તત્શિ. પં. પ્રેમરૂચિગણિ તત્શિ...લીપીકૃતં. તૃતીયપ્રહરે. પ.સં.૨૧–૧૭, બાલ. (૪૯) સર્વગાથા ૬૨૪ સં.૧૭૬૫ વર્ષે વૈશાષ માસે શુક્લપક્ષે દ્વાદશી વાર રવૌ દિને ચતુઃપદી સંપૂર્ણાકૃત લિ. મુનિ ચેતસીંહ સ્વવાચનાય. પ.સં.૧૬–૧૯, લીં.ભં. દ્વા.૨૫. (૫૦) લિખ્તં. ચતુરસાગરગણિ શ્રી સાદડી નગરે શ્રી. ચિંતામણિ પાર્શ્વનાથ પ્રસાદાત્ સંવત્ ૧૮૩૦રા માહ વદિ ૯ દિને શ્રી રાંણપુર પ્રસાદાત્ પરોપકારાય લિખે ને વાંચી શ્રીરસ્તુ કલ્યાણમસ્તુ. શ્રી. ૧. પ.સં.૨૩–૧૪, પોપટ પ્રાગજી કાલાગલા કરાંચીવાળા પાસે. (૫૧) સં.૧૮૫૫ વના વર્ષે શ્રાવણ પ્રથમ શુકલપક્ષે તીથી ૧ વાર સનૌ ઇંદ્રોકપૂર ગ્રામે લખીત પં. મયારત્નેન. પ.સં.૨૭–૧૩, ઝીં. (૫૨) યતિશ્રી ચંદ્રલેહા રાસ સંપૂર્ણ. સર્વઢાલસંખ્યા ઓગણત્રીસ ઢાલો છે. સર્વઢાલ ૩૯ સર્વગાથા છસે ચોવીસ છે. સંવત અઢારસે નવના વર્ષે શાકે સોલ પંચોતેર પ્રવર્ત્તમાને દક્ષણાયનગતે શ્રી સૂર્યે સરદતૌ મહામાંગલ્યપ્રદે માસોત્તમમાસે કાર્ત્તિકમાસે કૃષ્ણપક્ષે દશમી દિન ગુરૂવારે પં. શ્રી ૫ બુદ્ધિવિજય તચ્છિષ્ય પં. મણીવિજય લિપીકૃતં શ્રી. ૫ ૧૦૮ શ્રી સૌભાગ્યસૂરિ રાજ્યે શ્રી પાર્શ્વનાથને પ્રસાદે લખિતં આત્માર્થે કુંકણદેશે કોલે પારડી મધ્યે ચોમાસું રહિને મહારાજા શ્રી રાજા દુર્જનસિંધ રાજ્યે. પ.સં.૩૪, અમર.ભં. સિનોર. [આલિસ્ટ-

ઑઇ ભા.૨, ડિકૅટલૉગભાઇ વૉ.૧૯ ભા.૨, જૈહાપ્રોસ્ટા, મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૧૫૦, ૨૪૨, ૫૮૭).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૬૫-૬૮, ભા.૩ પૃ.૧૨૬૯-૭૦.]

૯૬૫. વીરજી-વીરચંદ (પાર્શ્વચન્દ્રસૂરિ-સમરચંદ્રસૂરિ-રાજચન્દ્રસૂરિ-દેવચન્દ્રસૂરિશિ.)

(૩૪૪૮) + **કર્મવિપાક** અથવા **જંબૂપૃચ્છા રાસ** ૧૩ ઢાળ ૨.સં. ૧૭૨૮ પાટણ

આદિ –

દોહા.

સકલ પદારથ સર્વદા, પ્રણમું સ્યામલ **પાસ,**
નમિયે તેહને ઊઠિ નિત્ય, પરમાનંદપ્રકાશ. ૧
ગોયમ ગણહર પય નમી, કર્મવિપાક વિધિ જોય,
ફલ ભાખું કૃત કર્મનાં, સાંભલજો સહુ કોય. ૨
સોહમસ્વામી સમોસર્યા, **ચંપા** નગરી માંહે,
જંબૂ પ્રભુ પ્રણમી કરી, પૂછે પ્રશ્ન ઉચ્છાંહે. ૩
કહો ભગવન્ ધનવંત સુખી, શે કર્મે જીવ થાય,
દારિદ્રી નિર્ધન દુઃખી, કુણ કર્મે કહેવાય. ૪
વલતું બોલે કેવલી, સુણ **જંબૂ** સુવિચાર,
ભલા પ્રશ્ન તેં પૂછિયા, ભવિકજીવ-હિતકાર. ૫

અંત –

ઢાલ ૧૩મી

શ્રી **પાસચંદ** સૂરીસર પાટે, **સમરચંદ** ગુણધારી,
તેહને પાટે **રાજચંદ્રસૂરિ,** સૂરત સોહે સારી. ૪
શિષ્યશિરોમણિ તેહના કહીએ, પંચમ કાલ આચારી,
દેવચંદ વણારસિ દીપે, **આગવંશ** શિણગારી. ૫
જંબુપૃચ્છા ભણસ્યે ગુણસ્યે, સુણશે નર ને નારી,
માનવભવને સફલ કરીને, થાશે સૂર-અવતારી. ૬
સંવત **સત્તર અઠાવીસે, પાટણનગર** મોઝારી,
જંબુપૃચ્છા રચી મેં રંગે, **વીરજી** મુનિ સુખકારી. ૭

(બીજી પ્રતમાં)

આદર સ્યું ઢાલ આઠમી, સુ. સુણતાં હોઇ આણંદ હો. ક.
દેવચંદ વાચક તણો સુ. શિષ્ય કહિ **વીરચંદ** હો. ક. ૯

દૂહા.

દુષિં આંષ ઝરિં સદા તેહનો, કહો કુણ પાપ,
પરગુણ દેષી નવિ સકિં તેહથી આંષ અદ્દાપ. ૧

*

નારી મરી નેં નિપજિં સુકૃત કહીઈ તાસ,
સત્યશીલ સંતોષ દઢ વિનય પુરૂષ વિલાસ. ૮

(૧) પં. નેમવિજય લષીતં. પ.સં.૮-૧૪, જૂની પ્રત, પાલણપુર ભં. (૨) સં.૧૮૨૪ના કાર્તિક વદી ૧૩ રવીવાસરે લીખીત્વા ગોર ભાઇચંદ શ્રી પાલવીયા પ્રસાદાત્ પઠનાર્થં વૃધસાષાયાં દેાસી શ્રી જીનભક્તિકારક ગેાકલજી સુષમલજી મીદં પુસ્તકં. પ.સં.૧૦-૧૨, પાલણપુર ભં. (૩) લક્ષ્મીવિજય લ. પ.સં.૧૫-૧૨, ઝીં. પો.૪૦ નં.૧૯૯. (૪) પ.સં.૨૫, કમલમુનિ. (૫) આ.ક.ભં. પાલીતાણા. (વે.નં.૪૦.) (૬) સં.૧૭૭૭ માર્ગશીર વ.૧૦ ભેામે લિ. મેાઢ જ્ઞાતીય પંડ્યા દ્વારકાંદાસ સાલીવાડે કલષાડા મધ્યે વાસ્તવ્ય. પ.સં.૧૦-૧૩, ઝીં. પો.૪૧ નં.૨૧૫. (૭) પ.સં.૧૩, ડા. પાલણપુર. (૮) લ. દવે કરસનજી વેલજી ભાવનગર મધ્યે. પ.સં.૧૭-૧૧, ડા. પાલણપુર દા.૨૫ નં.૨૪. (૯) પ.સં.૧૭, પ્ર.કા.ભં. [આલિસ્ટઑફ ભા.૨, મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજેજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૧૫૭, ૨૧૬, ૨૫૧, ૨૬૯, ૪૩૪, ૪૯૪, ૫૭૨ - ભૂલથી દેવચંદ્રને નામે પણ).]

પ્રકાશિત : ૧. પ્રકા. ભીમસિંહ માણક.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૫૩-૫૫, ભા.૩ પૃ.૧૨૬૧. બીજી પ્રતમાંથી ઉદ્ધૃત અંતભાગમાં આઠમી ઢાળનો ઉલ્લેખ છે ને કર્તાનામ વીરચંદ છે, તેથી એ માહિતી જુદી પડે છે. એ જુદાં કૃતિ-કર્તા માનવાં કે એને કૃતિનો અંતભાગ નહીં પણ વચ્ચેનો આઠમી ઢાળનો ભાગ જ માનવો ?]

૯૬૬. ઉદયસમુદ્ર (ખ. જિનચંદ્રસૂરિસંતાનીય કમલહર્ષશિ.)
(૩૪૪૯) કુલધ્વજ રાસ અથવા **રસલહરી** ૨૯ ઢાળ સં.૧૭૨૮[?]

આદિ - દૂહા.

શ્રુતદેવિ સમરૂં સદા, પ્રણમું સદગુરૂપાય,
મીઠી વાણી મુખ થકિ, પ્રગટે જસ પસાય. ૧
દાન શિયલ તપ ભાવના, ચઉવિહ ધરમ પ્રધાન,
શિયલ સરિખેા કેા નહિ, ઇમ ભાષેં **વર્ધમાન**. ૨
શિયલેં સેાલે સતિ તણાં, નામ રહ્યાં અદ્યાપિ,
શિયલેં નારદ વરણીયે, અંગિ ન લાગેં પાપ. ૩

કુલધ્વજકુમાર તણાં વલી, શિયલે કષ્ટ પુલાય,
તાસ ચરિત કહેતાં થકી, ઉલટ અંગ ન માય. ૪
સુણજ્યો ભવિયણ ચિત ધરી, કુમર તણો સંબંધ,
પુન્યકથા કૌતિકકથા, એક સોનું ને સુગંધ. ૫

અંત – ઢાલ ૨૮ કમરે સોમન ચીંતવે રે – ધન્યાશ્રી.

સંબંધ કુલધ્વજ મુનિ તણો એ સીલને અધિકાર,
ગાયે અધિક પ્રમોદ સું, જિમ તરીયે રે લહુ હિવ સંસાર. ૧
સફલ કરો ભવ આપણો રે વડભાગી રે શિવ ભાગી જોઇ,
સાધુચરિત્ર શ્રવણે સુણો રે, મનવંછિત રે સવિ સફલા હોઇ. સ.૨
શ્રી સોહમપાટ અનુક્રમે વિખ્યાત વેરી શાખ,
ગણનામ કોટિક ગુણનિલો, ગચ્છ ખરતર રે જાણુઇ મંડપ દ્રાખ.સ.૩
શ્રી જિનરતનસૂરીસરૂ, વર પાટ પ્રગટચો ભાણુ,
જિનવર્ધમાન સૂરીસરૂ, મુખ નિવસે રે જસુ અવિચલ વાંણિ. સ.૪
આદેસ તસ રહ્યા આદરે, ચોમાસું અમદાવાદ,
મહાખાંન મુહબ્બતે રાજવી, તિહાં રાઇ રે ગાજે જસવાદ. સ.૫
જસુ દાંન કર્ણ સમોવડે, વાચા જે હરિચંદ જોઇ,
જે થંભ દિલ્હીરાજનો, શુભ ન્યાયે સીતાપતિ હોઇ. સ.૬
તસુ માનનીક મહામતિ, વિવહારિયાં શિરતાજ,
રાગી જે દેવ ને ગુરૂ તણા, નિત સારે હો મનશુદ્ધિ ધર્મકાજ. સ.૭
શ્રી શાંતિ જિનહર વિરચીને, જિણ કીધ ધન અવતાર,
રાંકાં કુલ સિરસેહરો, વડભાગી રે દ્વાદશવ્રતધાર. સ.૮
રતનસી સુત મૂલજી, પારખ ધર્મરતન,
તાસ કથન એ ચોપઇ, મનરંગે રે કીધી ધનધન. સ.૯
જિનચંદસૂરિ-સંતાની, કમલહરષ ગુરૂરાય,
વાચનાચારિજ પદ ધરે, જસુ ભેટચાં રે ભાવઠિ દૂર (પા. સહૂ) જાય. સ.૧૦

તાસ પસાયે ઇમ કહે, ઉદયસમુદ્ર ઉવઝાય,
અધિકું ઉછો ઇહાં કહ્યઉ, મિછાદુકડ રે હોજો શુભ ભાય. સ.૧૧
સીલ અને સમકિત ધારતાં, નરજનમ હોઇ પ્રમાણ,
તિણ હેત ચતુર એ ચોપઇ, મિલિ ગાવો રે મુખ મધુરી વાણિ. સ.૧૨
ગુણવંતના ગુણ ગાવતાં, નિત હોઇ મંગલ ચાર,

વલિ સફલ હોઈ મનકામના, પામેં ચઢતી રે પદવી શ્રીકાર. ૧૩
સફલ કરો ભવ આપણો રે.

(૧) ઇતિશ્રીમદાવશ્યક વૃત્તૌ શીલાધિકારે ઉપાધ્યાય શ્રી ઉદયસમુદ્ર-ગણિ વિરચિતં ઢાલ ૨૯ ભાષાત્મકં રસલહરી નામક કુલધ્વજ કેવલી ચરિતં સમાપ્તિમગત્. સં.૧૭૨૮ વર્ષે ફાગુણમાસે શુક્લપક્ષે પ્રતિપદા સોમવાસરે ઉદિંયપુર મધ્યે. અમૃતવિજય. પ.સં.૨૩-૧૩, રત્ન.ભં. દા.૪૩ નં.૩૯. (૨) સં.૧૮૮૫ વર્ષે મૃગશિર માસે કૃષ્ણપક્ષે સપ્તમિ તિથૌ સૂર્યવાસરે મુનિ દેવવિમલેણ લિપિકૃતા પં. તેજવિજયગણિ પં. રૂપસત્ક વાંચનાર્થં. પ.સં.૩૫-૧૦, રત્ન.ભં. દા.૪૩ નં.૩૮. (૩) ઇતિ શ્રીમદાવશ્યકવૃત્તૌ શીલાધિકારે ઉપાધ્યાય શ્રી ઉદયસમુદ્રગણિ વિરચિતં ઢાલ ૨૯ ભાષાત્મકં રસલહરી નામકં કુલધ્વજ કેવલી ચરિત્રં સમાપ્તં. સંવત ૧૭૮૬ વર્ષે ફાલ્ગુન સુદિ ૯ નવમ્યાં રવીવાસરે. ચેનસાગર ભં. ઉદયપુર. (૪) ડે.ભં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૬૮-૭૦ તથા ૫૬૦, ભા.૩ પૃ.૧૨૭૧ તથા ૧૪૫૦. કર્તા-કૃતિ બેવડાયેલા તે પછીથી એક કર્યા છે. પહેલાં એક સ્થળે ૨.સં.૧૭૮૬ ફા.શુદિ ૯ રવિ દર્શાવેલો તથા એક સ્થળે સં.૧૭૨૮ જણાય છે એમ કહેલું પણ પછીથી ૨.સં.૧૭૨૮ માન્યું દેખાય છે. પરંતુ સં.૧૭૮૬ની જેમ સં.૧૭૨૮ પણ લે.સં. હોય એમ બની શકે, જોકે કવિના ગુરુ કમલહર્ષ(નં.૮૮૨)ની રચનાઓ સં.૧૭૧૧થી સં.૧૭૫૦ની મળે છે એટલે કૃતિનો ૨.સં.૧૭૨૮ હોઈ શકે ખરો.]

૯૬૭. વિદ્યાવિલાસ (ખ. માનવિજય-કમલહર્ષશિ.)

કમલહર્ષ જુઓ નં.૮૮૨.

(૩૪૫૦) કલ્પસૂત્ર સ્તબક ૨.સં.૧૭૨૯ જિનરાજસૂરિ રાજ્યે

(૧) કર્તાની સ્વહસ્તલિખિત પ્રત, ભાવ.ભં.૨ એટલે ભક્તિવિજય ભં. (વે.૨૦.)

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૬૩૦.]

૯૬૮. હર્ષવિજય (ત. વિજયદેવસૂરિ-સાધુવિજયશિ.)

(૩૪૫૧) + પાટણ ચૈત્ય પરિપાટી સ્ત. ૯ ઢાલ ૨.સં.૧૭૨૯ પાટણ

આદિ – સમરીય **સરસતી** સામિનિ એ, પ્રણમી ગુરૂપાય
પાટણ ચૈત્ય પ્રવાડી સ્તવન કરતાં સુખ થાય. ૧

અંત – સંવત **સતર ઓગણત્રીસે પાટણ** કીધ ચોમાસ હો, જિનજી
વાચક **સૌભાગ્યવિજય** ગુરૂ, સંઘની પૌહતી આસ હો, જિનજી.૫

સાહા **વિસુઆ** સુત સુંદરૂ, સાહા **રામજી** સુત વિચાર હો જિ.
સુધુ સમયકૃત્વ જેહનૂ, વિનયવંત દાતાર હો. જિન.૬
ધર્મધૂરંધર વ્રતધારી, **પ્રગટમલ્લ પોરવાડ** હો જિ.
તેહ તણી સાખે કરી, કીધી મેં ચૈત્યપ્રવાડ હો. જિ.૭
તવન તીર્થમાલા તણૂં, ભણે સુણે વલી જેહ હો જિ.
યાત્ર તણૂં ફલ તે લહે, વાધે ધર્મસનેહ હો. જિ.૮
તવન તીર્થમાલા તણૂં, કીધૂ મેં અતિ ચંગ હો જિ.
સાહા **રામજી**ને આગ્રહે, મન ધરે અતિ ઉછરંગ હો. જિ.૯
શ્રી **વિજયદેવ** સૂરીસ્વર, પટપ્રભાકર સૂર હો જિ.
શ્રી **વિજયપ્રભસૂરી** જગ જયો, દિનદિન ચઢતે પૂર હો. જિ.૧૦
શ્રી **વિજયદેવ** સૂરીંદના, **સાધુવિજય** બુધ સીસ હો, જિ.
સેવક **હર્ષવિજય** તણી, પુહુતી સયલ જગીસ હો. જિ.૧૧

કલશ

ઈમ તીર્થમાલા ગુણવિશાલા પવર **પાટણ** પુર તણી
મેં ભગતિ આણી લાભ જાણી થુણી યાત્રા ફલ ભણી
તપગચ્છનાયક સૌખ્યદાયક શ્રી **વિજયદેવ** સૂરીસરો
સાધુવિજય પંડિત સેવક **હર્ષવિજય** મંગલકરો.

(૧) એક ચોપડો, જશ.સં. (૨) પ.સં.૪-૧૩, જશ.સં. [મુપુગૂહસૂચી, હેજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૫૦૧).]

પ્રકાશિત : ૧. સંપા. મુનિ કલ્યાણવિજય, શ્રી હંસવિજય ગ્રં.નં.૨૮. [પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૨૭૧-૭૨.]

૬૬૯. કર્મસિંહ (પાર્શ્વચંદ્રગચ્છીય જયચંદ્રસૂરિ-પ્રમોદચંદ વાચક-શિ.)

(૩૪૫૨) રોહિણી [અશોકચંદ્ર] ચોપાઈ ૨૯ ઢાળ ૫૫૫ કડી ૨.સં. ૧૭૩૦(૩૭) કા.શુ.૧૦ રવિ ઝાલોરમાં

આદિ – દૂહા.

શ્રી જિનપયયુગ પ્રણમિયઈ, **વાસુપૂજય** અભિધાંન,
સોવનગિરિ શ્રી **પાસ**જિણ, મહિમા મેરૂ સમાન. ૧
વર્દ્ધમાનસ્વામી સધર, સાસણનાયક સાર,
તસ ગણધર **ગૌતમ** નમું, લબ્ધિ તણુઉ ભંડાર. ૨
શ્રી સદગુરૂ સાનિધ લહી, પાંમી સગલા થોક,

તાસ ચરણપરસાદથી, કથા કહિસ ભવિલોક. ૩
દાન શીલ તપ ભાવના, ચિહું કરિ શિવપુર જાય,
વલી વિશેષઈં તપ કરૈ, તે દુષ્કર કહિવાય. ૪
ચવદ સહસ અણગારમેં, તપ **ધન્નો** અણગાર,
વીરજિણંદ વષાણીયો, **ઢંઢણ નેમ**કુમાર. ૫
દધતાં સોહિલો જય હુવઈં, શીલ સુદઢ મન શાષ,
તપ કાયા કસવટિ લહઈં, ત્રિકરણ ભાવ સુભાષિ. ૬
તપ કરિ કાયા નિર્મલી, તપથી રૂપ પ્રધાન,
જગમાં તપના ફલ સભે, તપ લહિયૈ શિવલાણુ. ૭
તપ કરનઈં (પા. કરી કિણ) સુખ પાંમીયાં, તે સુણુજ્યો સાવધાન,
રોહિણી રોહિણુતપ થકી, વલી **અશોક**રાજન. ૮
ગૌતમપૃછાનાં ગ્રંથથી, પાંમી એ અધિકાર,
પુણ્યપાપ ફલ પૂછીયા, જિન પાસૈ ગણધાર. ૯
અઠ ઉપરિ ચ્યાલીસ વલી, **વીર જિણે**સર પાસ,
તિણમેં એ ઉગુણતીસમી, કહિયઈં મનઉલ્હાસ. ૧૦

અંત – ઢાલ ૨૯ ધન્યાસિરી.

સાધુશિરોમણના ગુણ ગાયા, ધ્યાન ધરી મન ભાયાજી,
અચલ અનોપમ નાંમ કહાયા, નિતનિત પ્રણમું પાયાજી. ૧
એહવા સાધુ તણા ગુણ ગાયાજી, પુન્ય જોગતે પાયાજી,
દિનદિન ઘરમાં અધિકી માયા, હોવૈ સુજસ સવાયાજી. ૨ એ.
દુખદાલિદ્ર દૂરૈ સવિ જાયૈ, નામૈ શિવમુખ થાયૈજી,
અશોકરાજ ઋષી મનભાયૈં, **રોહિણી**ના ગુણ ગાયૈજી. ૩ એ.
સંવચ્છર **સતરૈ સૈં તીસૈ**, કાતી માસ જગીસૈંજી.
સૂદિ દશમી સૂરજનૈં દિવસઈં, કીધી ચઉપઇ હરસૈજી. ૪ એ.(૫૪૯)
શ્રી **પાસચ**ંદસૂરિગચ્છ પ્રતાપી, જગતમાં કીરતી વ્યાપીજી,
પંચમકાલ સુમારગ થાપી, ભવિયણનઈં હિત આપીજી. ૫ એ.(૫૫૦)
અનુક્રમેં પાટ પટોધર જાંણો, શ્રી **જયચ**ંદસૂરિ વષાંણોજી,
પાટ **પદ્મચ**ંદસૂરિ સુહાણો, જુગપ્રધાન જુગટાંણોજી. ૬ એ.(૫૫૧)
આચારિજ **મુનિચ**ંદ સૂરિંદા, પ્રતપઈ તેજ દિણંદાજી,
સેવ કરૈ સુરનર આણંદા, નિતનિત ભાવ ધરંદાજી. ૭ એ. (૫૫૨)
શ્રી **જયચ**ંદસૂરિ સીસ વિરાજૈ, ચઢતા સુજસ દિવાજૈજી,

શ્રી **પ્રમોદચંદ** વાચકવર ગાજે, સાધુશિરોમણિ તાજેજી. ૮ એ.(૫૫૩)
તસુ શિષ્ય **કરમસીહ** ઈમ ભાસઈ, પુર **જાલોર** પ્રકાસઈજી,
પાસ જિણેશરનેં વેસાસઇ, કીધી જોડિ ઉલ્હાસઇજી. ૯ એ. (૫૫૪)
એ અધિકાર જગ ભણૈ ભણાવૈ તે ઘર મંગલ આવૈજી,
સંઘ ચતુરવિધિ સદા સુહાવૈ, **કરમસીહ** ગુણ ગાવૈજી. ૧૦ એ.(૫૫૫)

(૧) સં.૧૮૧૪ શાકે ૧૬૭૮ દ્વિતીય આસો શુ.૧૧ સોમ. લિ. પ.સં. ૨૯-૧૨, ધો.ભં. (૨) સં.૧૮૩૬, પ.સં.૨૯, જય. પો.૧૩. (૩) લ.સં. ૧૮૧૪ દ્વિ.આ.વ.૧૩ સોમ લિ. પ.સં.૧૯, રામ.ભં. પો.૩. (૪) સં.૧૮૧૪ કા.વ.૧૨ લિ. પ.સં.૨૮, જિ.ચા. પો.૮૦ નં.૧૬૮૮. (૫) સં.૧૮૧૪ શ્રા.શુ.૬, પ.સં.૨૭, જય. પો.૬૬. [ટ્રેજૈભંડારઝ (કરમસીને નામે).]

પ્રકાશિત : ૧. જૈન રાસ સંગ્રહ ભા.૧ (ભ્રાતૃચંદ્ર ગ્રંથમાલા પુ.૩૨થી ૩૯) પૃ.૯૬-૧૪૭.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૭૧-૭૩, ભા.૩ પૃ.૧૨૭૫ તથા ૧૩૩૦-૩૧. કવિ-કૃતિ બેવડાયાં છે ને બીજી વાર કર્તાનામ 'જૈન રાસ સંગ્રહ'ને આધારે કર્મચંદ્ર અપાયું છે, તેને કૃતિના પાઠનો ટેકો નથી.]

૯૭૦. વિનયલાભ-બાલચંદ (ખ. સુમતિસાગર-સાધુરંગ-વિનયપ્રમોદશિ.)

જિનરત્નસૂરિ આચાર્યપદ સં.૧૬૯૯, સ્વ. સં.૧૭૧૧. [જિનચંદ્રસૂરિ પદસ્થાપના સં.૧૭૧૧, સ્વ. સં.૧૭૬૩.]

(૩૪૫૩) વછરાજ દેવરાજ ચોપાઈ [અથવા **રાસ**] ૪ ખંડ ૬૨(૬૬) ઢાળ ૨.સં.૧૭૩૦ પોષ વદ ૨ સોમવાર મુલતાન

આદિ – પરમ નિરંજન પરમ પ્રભુ, પરમેશ્વર શ્રી **પાસ**,
સો સાહિબ શ્રી નિત સમરતાં, અવિહડ પૂરે આસ. ૧
જાસુ ચરણસેવા કરે, રાતદિવસ કર જોડિ,
ધરણરાજ **પદ્માવતી**, મદ-મચ્છર સહુ મોડિ. ૨
સમરંતા સેવક ભણી, સાનિધકારી હોઈ,
તસુ સ્મરણ તિહુ ભુવણમેં, સુણ્યો ન બીજો કોઇ. ૩
અતુલબલી અરિહંત તો, સમરણ કરતાં સિદ્ધિ,
મંગલ દિનદિન પ્રતિ હુવે, અષ્ટસિદ્ધિ નવનિધિ. ૪
વછરાજ રાજા કુંવર, પુણ તણે પરબંધ,
કહિસ યથામતિ જોડને, સગલો તસુ સંબંધ. ૫

પુણ્ય કરો સંસારમેં, પુણ્યે સંકટ દૂર,
સુર-માનવ સુખ પામીયે, પુણ્ય હુવે જો પૂર. ૬

અંત - ઢાલ ૧૪ સુધર્મસામિ પરંપરા એ દેશી.

ઈણ પરિ મુનિવર્ણના, કરતાં જે હુવો ધર્મ
ચોથ સુ લાભ મુઝને હુજ્યો, હલુવા દુઃકૃત કર્મ
સહુ કર્મ દુકૃત હુયજ્યો.

*

ચોથો ખંડ પૂરો થયો, સદ્‌ગુરૂ સાનિધિ જાણી,
ખરતરગચ્છ મેરૂ અડિનલો, મહિમા સકલ વખાંણુ,
ગુરૂરાજ જુગપ્રધાન જિણચંદસૂરિ વડભાગી થયા,
તિસ અકબર સાહ રીઝિ, જગત વરતાવી દયા,
વલી બિરૂદિ લાધા વડવડા તે કથ્યા, પાર ન પાંમિએ,
મન સુધ અવિચલ ભાવ આણી, ગુરૂચરણે સિર નામીયૈ. ૪
તાસુ સીસ જસ પરગડા, પાઠક પુણ્ય પ્રધાંન,
જુગવર ગુરૂ નિજગચ્છ તણી, પદવી દીધ પ્રધાન,
પરધાંન પદવી જાસુ દીધી, સુજસ સહુ ભૂમંડલે,
તસુ સીસ પાઠક સુમતિસાગર વાદિ દંભી નિરદલે,
પંડિતસિરોમણ બિરદ ધરતાં દાન ચિહ્યા દાયિકા,
સહુ શાસ્ત્ર પારગામી ભણીયૈ, સરસ્વતી-વરલાયકા. ૫
સાધૂરંગ વાચક ભલા, તાસુ સીસ સુપ્રસિદ્ધ,
જાણૈ પૂરવ અભ્યાસી ચઉદહ વિદ્યા સિદ્ધ,
અતિ સૂખમ મતિ કર અલ્પ વયમેં સકલ વિદ્યા અભ્યસી,
તિદેવ રૂપી મનુષ્ય ભવમૈ, પ્રણુમીયે મન ઉલસી,
તાસુ સીસ વિનયપ્રમોદ પાઠક વિદ્યમાન વિરાજૈ,
જસુ નામ સુણુ કુમતિ વાદિ જાઈ દહ ભાજૈ. ૬
તેમ ગુરૂને પસાઉલૈ, નિજ મતિસારૈ જોડ,
કીધી શ્રી વછરાજની, ધર્મલા મન કોડિ,
મન કોડિ આંણી નિજ ચ ખાંણી પૂર્વી રેખની વારતા,
જસુ શ્રવણ સુણતાં હુવે મંગલ, દુરંત સંકટવારતા.
જોડ કરતાં પુણ્ય હોયજે, બોધ મુઝનૈ ભવભવે,
નિત ધર્મપ્રસાદૈ સફલ વંછિત વિનય ઇમ વીનવે. ૭

શ્રી **ખરતર**ગછના ધણી, ભટ્ટારક **જિનચંદ**,
શ્રી **જિનરતન** પટોધર, પ્રતપો તેજ દિનંદ.
ઇંદ ને રવિચંદ જ લગિ મેરૂ ધ્રૂ ગ્રહગણુ ચરા,
તાં લગિ વિરાજે પૂજ અવિચલ આણુ ચરતો સહુ ધરા,
તસુ રાજ સહુ સુખસાજ સેતી દિનદિને ચઢતી કલા,
આસીસ વચનૈ વિવિધ પરિ, **વિનયલાભ** કહૈ ભલા. ૮
સંવત [**સત્તર**] **સમૈ** સૈ **તીસે** પોસ માસિ વદિ બીજ,
તિણુ દિન કીધી ચોપઇ સોમવાર તિમ હીજ,
શુભ ચાર **સરસતિ** તણિ (સાં)નિધ નગર **મુલતાણૈ** મુદા,
શ્રી **સુમતિનાથ** જિણંદ જ્ઞાનિધિ **પાર્શ્વનાથ** ધરૂં હદા,
શ્રી સિંધ **ખરતર**ગછકરો જેથ પ્રચલ પંડૂરે,
જિનદત્ત શ્રી **જિનકુશલ** સાંનિધિ સુખભર દૂરઈ. ૯
શ્રી **વછરાજ** કુમર તણો ચિહું ખંડે સંબંધ,
કીધો શ્રી **મુલતાણ**મેં પ્રસિદ્ધ ઘણે પ્રબંધ,
પરબંધ વિરચ્યો **વિનયલાભે**, ઢાલ બંધઉ અતિ ભલો,
તસુ શ્રવણ સુણતાં અલિય દુહિદસ જાઈ, મનવંછિત ફલો,
પસયલ કીધી ચોપઈ, શિષ્ય **સુમતિવિમલને** આગ્રહે,
જે સુણે ભવિયણ ભાવ આણી, તેહ સુખસંગતિ લહે,
ચિહું ખંડે મિલને થઈ, બા(છા)સઠિ ઢાલ રસાલ,
ભાવ સહિત જે સાંભલે, ફલે મનોરથમાલ,
મન-આસ સફલી હુવે,
સુણતાં **વછરાજ** તણી પરે નવનવી સંપદ લહે.
દિન પ્રતિ રિદ્ધિસિદ્ધ વસે ઘર, આણંદ-ઉછવ હુવે,
અધિક જાઈ સહુ જંજાલ હૈ, ઇમ **વિનયલાભે** કહે,
ભવિક નર ફલે મંગલમાલ લહે. ૧૦

(૧) ઇતિશ્રી વછરાજ કુમર પ્રબંધે ચતુર્થ ખંડ સમાપ્ત. સં.૧૮૭૨ મિ કનિષ્ટ વદિણુ નવમ્યાં તિથૌ ગુરૂવાસરે લિ. **વિક્રમપુર** મધ્યે. પ.સં. ૪૬–૧૮, વિ.ને.ભં. નં.૪૪૭૬. [મુપુગૂહસૂચી.]

(૩૪૫૪) **સિંહાસન બત્રીશી** અથવા **વિક્રમ ચોપાઈ** ૩ ખંડ ૬૮ ઢાળ
૨.સં.૧૭૪૮ શ્રા.વ.૭ ફલોધી

આદિ – શ્રી જિનાય નમઃ

આદિ જિણેસર આદિદે, ચઉવીસે જિનચંદ,
કર જોડી ભાવે કરી, નમતાં પરમાનંદ. ૧
સર્વ મંત્ર સિરમુગટ સમ, મૂલ મંત્ર મન માંહિ,
ધ્યાંન અહોનિસિ ધ્યાવતાં, થિર સુખસંપદ થાહિ. ૨
શ્રુતદેવી સાનિધિ સુપરિ, પાંમી સુગુરૂપ્રસાદ,
વીર વિક્રમાદીતચી, વદું ચરિત સુસવાદ. ૩

અંત – ઢાલ ૩૬ રાગ ધન્યાસી

સુરવધૂ વર દીધો સુખ કાજે,
સકલ લોક સોભાગ સુજસ કજિ, સંગ્રહ્યો શ્રી લોજરાજે સુ. ૧

*

શ્રી ખરતરગછ અનુપમ, ગુરૂ ગેાયમ ગુણે ગાજે,
સુરિ અનેક થયા તે સોભાગી, મહિયલ મહિમા રાજે. ૫
સુર પ્રધાન જિનચંદ યતીસર, વડભાગી મિરૂદ્દા જે,
જસુ દીદાર દેખી દિલ્લીપતિ, અકબ્બર સાહિ નિવાજે. ૬
પાઠક પુણ્યપ્રધાંનસુ, અધિકે વખત અવાજઈ.
સુમતિસાગર ઉવઝાયશિરોમણિ, પુહવી પંડિત પ્રાજઈ. ૭
સાધરંગ વાચક તસુ વિનયી, જસુ વિદ્યા સુરગુરૂ લીજે,
તાસુ સીસ પાઠકપદધારી, વિનયપ્રમોદ વિરાજે. ૮
તસુ પદપંકજ-મધુકર ઉપમ, વિનયલાભ સુખ સાજે,
ઉદધિ સમાન વચિત વરણ્યઉ, લહિ ગુરૂપ્રસાદ-જિહાજે. ૯
સંવત સતર સમૈ અડતાલે, શ્રાવણ વદિ સાતમ સાજે,
ફલવધિપુર શ્રી રિષભ જિનેસર, સાનિધિ અલિયવિધન તાજે. ૧૦
વર્ત્તમાન ગછનાયક જિનચંદ, સૂરિ છત્તીસ ગુણે છાજે,
શ્રી જિનરતનસૂરિ પટધારી, જસ પડહો જગિ જસુ વાજે. ૧૧
તસુ આદેશ વિશેષ સુકૃતફલ લહિવા પર-નિજહિત કાજે,
પરઉપગાર-દાતાર-શિરોમણિ, નરગુણ ચરણગુણ સિરતાજે. ૧૨
વિક્રમરાય તણો ગુણવર્ણન, કીધઉ શાસ્ત્ર સમઝિ માજે,
સિંહાસન બત્રીસી તામે, તિહાં અધિકાર સુણીજઈ. ૧૩
મંગલ સુખ સોભાગ સુજસ બહુ, સુણતાં પરમ આણંદ પાજે,
પુન્ય પસાય રિદ્ધિ બહુ વાધઈ, સંકટ વિઘન પુલાજે. ૧૪

ઉછોઅધિકો ચરિત જે ભાખ્યો, મિછા દુક્કડ ખમાજે,
વિનયલાભ સુણિયે શાસ્ત્ર મિલિ તો, વચન તિકોહિજ મનાજે.

(૧) ત્રણ ખંડ, પહેલામાં ઢાલ ૨૧, બીજામાં ૧૧, ત્રીજામાં ૩૬ સર્વ મળી ઢાલ ૬૮. પ.સં.૭૧, અભય. નં.૨૯૦૬. (૨) સં.૧૭૬૪ મા. શુ.૧૧ ગુરુ **બીકા**નેર મધ્યે કુશલધીર શિ. ખેતસી શિ. દીપચંદ શિ. ડાબર સહ દુર્ગદાસ લિ. પ.સં.૫૬, જય. પો.૫૪. (૩) પૂનમચંદ યતિ સંગ્રહ, વિકાનેર. (૪) સં.૧૮૦૩ આ.શુ.૬ **આણું**દધીર શિ. સુખહેમ લિ. પ.સં. ૫૮, જિ.ચા. પો.૮૧ નં.૨૦૪૬.

(૩૪૫૫) સવૈયા બાવની કડી ૫૬

(૧) નાહટા. સં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૩૪૬-૪૬, ભા.૩ પૃ.૧૩૧૯-૨૧. 'બાલચંદ' નામ માટેનો આધાર સ્પષ્ટ થતો નથી.]

૯૭૧. કેસરકુશલ (ત. વિજયપ્રભસૂરિ–હર્ષકુશલશિ.)

(૩૪૫૬) ૧૮ પાપસ્થાનક સ્વાધ્યાય ૧૯ ઢાળ ૨.સં.૧૭૩૦ શુચિ માસ ૧૫ ગુરુ

આદિ – પ્રથમ ગોવાલા તણુઈ ભવઈજી. દેશી.
શ્રી જિનવર જિણેસરૂજી, ભાખ્યું ભવિજન કાજ,
દોસ અઢારઈ આકરાજી, સમઝી કીજઈ ત્યાજ,
ભવિકજન! ભાવો નિજમન ભાવ. ૧

*

મંગલમાલા પામીઇજી, જીવદયા-અધિકાર,
હરષકુશલ ગુરુ વાંદતાંજી, **કેસી** ગુરુની વાંણિ. ૭
—ઇતિશ્રી પ્રાણાંતિપાત વિરમણ સજ્ઝાય.

અંત – ૧૯મી. ધન્યાસી. ઝુણુહ વિસાલા મંગલિક માલા એ દેસી.
ઇમ જગનાયક જગગુરૂ જંપઇ, ભવિક ભણી હિતકારીજી,
નિજ મન સૂદ્ધઇ જે આરાધઈ, તસ ભવભવ જઇકારીજી. ઈમ. ૧
પાપસ્થાનક પરિહર પ્રાણી, સાંભલિ એક કહાણીજી,
માન્યિ કહું મેરૂં મનમોહન!, જો તુઝ ચિત શોહાણીજી. ઈમ. ૨
એ અઢારઇ પાપસ્થાનક, દુરગતિ-દુખ-દાતારજી,
ઇમ જાણી મન મોહ નવિ આંણો, કયહિણ કરી મનોહારાજી.
ઈમ. ૩

ગગન તત્ત્વ મુનિ ઇંદુ સંવચ્છર, સૂચી શુદ્ધ પૂનિમ સારીજી,
ગુરૂવારઇ શ્રી ગુરૂ સુપસાઇં, રચ્યા પોહોરઇ જયકારીજી. ઈમ. ૪
તપગચ્છપતિ ગુરૂ ગુણરયણાયર, શ્રી **વિજયપ્રભ** સૂરિંદાજી,
આગનાકારી વિવિધ પટધારી, **હરષકુશલ** મુનિંદાજી. ઈમ. ૫
કેઇ પ્રમાદ કઇ મનવિભ્રમથી, ઓછું અધિકું કહિઉંજી,
પંડિતજન જોઇ શુદ્ધ કરજ્યો, મુઝ ઉપરિ કરી સુપસાયાજી. ૬ ઇમ.
હિતકારી શ્રી ગુરૂ ઉપગારી, જ્ઞાનદષ્ટિદાતારજી
લહી ઉપદેસ કેસરમુનિ ભાષઇ, જાણી એ અધિકારજી, ૭ ઇમ
ભાવઇ ભણજ્યો શ્રવણુઇ સુણજ્યો, મન સૂદ્ધઈ નિત ગણજ્યો રે
ઉપશમરસ-રસીઆ થઇ રાચ્યે, નિરમલ શિવફલ ગણજ્યોજી. ૮ ઇમ
શ્રી ગુરૂ શિષ્ય સદા હિતકારી, જે એ ભણુઈ નરનારીજી
મનવંછિત પામઈ વંછંતાં, તસ ભવભવ જયકારીજી. ૯ ઈમ

(૧) પ.સં.૯-૧૦, ગે.ના.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૨૭૫-૭૬.]

૯૭૨. અમૃતસાગર (આં. અમરસાગરસૂરિ-નેમસાગર-શીલસાગરશિ.)

(૩૪૫૭) રાત્રિભોજન પરિહાર રાસ અથવા **જયસેનકુમાર રાસ**

૪૪ ઢાળ ૮૯૬ કડી ૨.સં.૧૭૩૦ વિજયદશમી ગુરુવારે અંજારમાં

(આદિ પત્ર નથી)

એહવઈ પૂરઉ રે ખંડ ઇહાં થયઉ, પહિલઉ પુણ્યપ્રકાસ,
સરસતિ ગુરૂ સુપસાયઇં સંપદા, લહીયઇ લીલવિલાસ. પુ.૧૨
શ્રી **અંચલ**ગચ્છનાયક સુંદરૂ, શ્રી **અમરસાગર** સૂરિંદ,
વારઈ તેહનઇ પંડિત પરગડા, શ્રી **નેમસાગર** સુખકંદ. પુ.૧૩
અંતેવાસી તેહના અતિભલા, **શીલસાગર**ગણિ સાર,
શ્રી ગુરૂચરણપ્રસાદઇ મુઝ સદા, આણંદહરષ ઊદાર. પુ.૧૪
સંવત **સતરહ** સઈ **ત્રીસોતરઈ**, શુચિ સિત બીજ સુવારિ,
અમૃતસાગર અધિક ઉમેદ સૂં, ઇમ પભણુઈ **અંજારિ**. પુ.૧૫

દૂહા.

સરસ વચન દઉ **સરસતી**, વાંણી વલિ વિગતાલ,
બાલાલાપન બોલ મુઝ, રચના કરઉ રસાલ. ૧
હવઈ બીજે ખંડ બોલતાં, રયણી ભોજન રાસિ,

વિનય કરી હૂં વીનવૂં, આવો માત ઉલ્લાસિ. ૨
પૂરઉ જગિ પરમેશ્વરી, પ્રેમ ધરી મુઝ પૂઠિ,
વિઘન નિવારઉ વીસ-હત્થિ, **ત્રિપુરા** દેવી તૂઠિ. ૩
માતા હૂં મતિ મૂઢતર, તઉ પણિ તુમ્હ આધારિ,
કાંઇક અક્ષર જે કવૂં, તે સરસ કરે શ્રુત ધારિ. ૪
ભવિક તુમ્હે સુણિજ્યો ભલઉ, મીઠઉ ખંડ મલ્હાય,
પીજઇ જિણ પરિ પ્રેમ સૂં, મિશ્રી દૂધ મિલાય. ૫

*

સુખાનંદ સૂં કેલિ કરતાં, પૂરણ કીધઉ પ્રેમઇજી,
ઈણ પરિ બીજે ખંડ ઉમેદઇ, **અજર્જુનપુર**માં એમઇજી. ૧૨
પૂજ્ય પુરંદર ચિર જગિ પ્રતપઉ, ગચ્છ **અંચલ** ગણધારજી,
શ્રી **અમરસાગર** સૂરીશ્વર સુપરઇ, દૂ જાં લગિ થિરથારજી. ૧૩
પુણ્ય પ્રબલ પંડિતપદધારી, વાદઇ તાસ વિચારીજી,
શ્રી **નેમસાગર**મણિના સુંદર, શિષ્ય ભલા શ્રુતધારીજી. ૧૪
શ્રી **શીલસાગર** ગુરૂ સુપસાયઇ, **અમૃતસિંધુ** ઉદ્ધારજી,
સત્તરહ ત્રીસઈ નભ સુદિ સાતમિ, જોડિ રચી જયકારજી. ૧૫

*

દૂહા.

જિનવર ત્રેવીસમ જયો, પુરસાદાંણી **પાસ**,
ગઉડીમંડણ ગિરૂઅડઈ, અધિકી પૂરઇ આસ. ૧
વરદાયક **વાગેસરી**, મહિર કરઉ મહામાય,
બાલિકની પરિ બોલતાં, અક્ષર આંણો હાય. ૨
હવઈ ત્રીજઉ ખંડ હરષ ધરિ, **રયણી ભોજન રાસિ**,
રચના રંગ વિનોદ સૂં, સુણો ભવિક સુપ્રકાસિ. ૩

અંત – ઢાલ ૨૧મી. રાગ ધવલ ધન્યાસી.

ઢીઠઉ ઢીઠઉ રે **વામા**કો નંદન ઢીઠો એ દેસી.

ગાયઉ ગાયઉ રી જગિ જયણા ધરમજ ગાયઉ,
ભૂપતિ કુમર બિન્હે વડભાગી વારો ભલ વરતાયઉ રી,
જગિ જયણાધરમ જ ગાયઉ—આંકણી ૧

*

રયણીભોજનના ધણ રાસહ, જૂંના છઈ જગિ જાંણ,

અણુસારઈ તેહનઇ એ વિરચ્યેા, સગવટિ વરણ સુજાંણુ રે. જ. ૧૩
શ્રી **અંચલ**ગચ્છ સૂરિસિરેામણિ, ભટ્ટારક વડભાગ,
શ્રી **અમરસાગર** સૂરીસર સુંદર, સલહીજઇ સેાહાગ રે. જ. ૧૪
આજ્ઞાધર એહના અણુગારહ, પંડિત પ્રબલ જગીસ,
શ્રી **નેમસાગર** સાધુસિરેામણિ, સુવિહીત તેહના સીસ રે. ૧૫
શ્રી **શીલસાગર** સુજસ સવાઈ, સહિગુરૂનઈ સુપસાઇ,
રાસ રચંતા **અમૃતસાગર**, પ્રભુતા દઉલતિ પાઈ રે. જ. ૧૬
સતરહ સઈ **ત્રીસઈ** સંવચ્છરિ, વિજયદશમિ ગુરૂવારિ,
ત્રીજે ખંડ થયઉ તીહાં પૂરણ, ઈણુપરિ પુરિ **અંજારિ** રે. જ. ૧૭
અલપમતી હૂંતઈ કાંઇ એહમાં, જૂઠ કહ્યું મઇ જેહ,
મિચ્છા દુક્કડ મન સુદ્ધિ હેાજ્યેા, શ્રી સંઘસાખઈ તેહ રે. જ. ૧૮
સાંભલતાં ભણુતાં સંપતિસુખ, ફલઇ મનેારથમાલ,
આણુંદકરષ સદાએ અહનિસિ, ચતુરપણુઈ ચઉસાલ રે. જ. ૧૯

(૧) સર્વગાથા ૮૬૬ સર્વઢાલ ૪૪ સર્વશ્લેાક ૧૩૮૭ અનુમાને. પ.સં.૧૭-૧૮, પ્રથમનું પત્ર નથી, ખેડા ભં. દા.૭ નં.૬૭. (કર્તાની સ્વ-હસ્તલિખિત પ્રત કદાચ હેાય એમ ભાસે છે. પ્રતિ સારી સુવાચ્ય છે.) (૨) ઢાલ ૪૪ ગા.૯૨૫ શ્લેા.૧૫૦૦ સં.૧૭૮૨ ચૈ.વ.૧૪ બુધે **દેવચંદ્ર વિવેકચંદ્ર** શિ. **તેજચંદ્ર** ભ્રાતૃ **જિનચંદ્ર** શિ. **જીવનચંદ દાનચંદ** શિ. **દીપ-ચંદ** લિ. પ.સં.૬૦, જય. પેા.૬૮. (૩) પ.સં.૩૫, લીં.ભં. દા.૪૦ નં.૫૮. [જૈહાપ્રેાસ્ટા, લીંહસૂચી.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૭૧, ભા.૩ પૃ.૧૨૭૩-૭૫.]

૯૭૩. વિવેકવિજય (ત. વીરવિજયશિ.)

(૩૪૫૮) મૃગાંકલેખા રાસ ૪ ખંડ ૨.સં.૧૭૩૦ આસેા શુ.૧૦ ગુરુ માલવાના શાહપુરમાં

આદિ – દુહા.

ઉદય **આદિસર** નામથી, **શાંત** સદા સુખકાર,
નેમનાથ નવનિદ્ધ દીયે, **પાર્શ્વ** પ્રેમ દાતાર. ૧
સાહેબ **વીર** સાસણુધણી, હું નિત્ય કરૂં પ્રણામ,
ઉદય અધિક દિનદિન હુવે, જપતાં જેહનું નામ. ૨
સરસ્વતી સરસ વયન દેા, વરણવું નવરસ રૂપ,
તે તુમચેા આધાર મુઝ, સેવે સુરનરભુપ. ૩

કવિ ત્યાં મહિમા તુઝ કરી, મુઝ વાણી મીઠાસ,
વલી વિસેષે વિનવું, પુરે પરમેસરી આસ. ૪
શ્રી ગુરૂપાય પ્રસાદથી ચરિત્ર કરૂં સુપ્રસિદ્ધ,
મૃગાંકલેષા નિર્મલ સદા, એ મેં ઉદ્યમ કીદ્ધ. ૫
મહિમા કવિકી વિસ્તરે, વગત્તા વાંછિત સુષ,
શ્રવણ પવિત્ર શ્રોતા તણાં, ભવભય ભંજે દુષ. ૬
સીલ સદા સુષદાય છે, સીલ સમો નહિ એકોય,
સીલે સુષ **મૃગાંક** લેહો, સુણુજો સહુ વિવેક. ૭

અંત – ઢાલ ૩૫ રાગ ધનાસી.

*

સુધર્મ પાટથી અનુક્રમે વંદુ સવિ ગણધારો રે,
એહ નામે નવનિદ્ધ સંપજે, જપતા હોએ જયકારો રે. સુ. ૮
શ્રી **વિરવિજય** ગુરૂ સુપસાયો, **મૃગાંકલેષા** રાસ ગાયો રે,
શ્રી **ઋષભદેવ** સંઘ સાનિદ્ધે, સરસ સંબંધ સવાયો રે. સુ. ૯
સુષીયાને સુણતાં સુષ વાદ્ધે, વિરહ ટલે વિન્હેજો રે,
વિવેકવિજય સતી ગુણ સુણ્યાં, પાંમે વંછિત ભોગો રે. સુ. ૧૦
સંવત **સતરે** ત્રીષા વરષે, વિજયાદશમી ગુરૂવાર રે,
સાહપુર સોભીત **માલવે**, રાસ રચ્યો જયકાર રે. સુ. ૧૧
ચોથો ષંડ વર ચઉપઈ, પુરણ વધતે પ્રેમો રે,
ઢાલ ચોત્રીસમી ધનાશ્રીઇ, ઋદ્ધિવૃદ્ધિ વરો નેમો રે. સુ. ૧૨
સતીગુણ સરિસો નાંમ લેવાયે, પુન્ન તણાં ફલ જોહો રે,
થુણી પ્રણમી ભાવ સું, અનુમોદજ્યો સહુ તેહો રે. સુ. ૧૩
ભણે ગુણે શ્રવણે સુણે, તિહાં ઘરે આણંદ પૂરો રે,
વિવેકવિજય પ્રભુ સ્નેહ સ્યું, સિવસુષ પુન્યઅંકુરો રે. સુ. ૧૫

ઉથલો

એમ સંપતી-સુષ-કર નમતાં સુરનર સીલવંત નર સુંદરૂં,
જશ જગતિ રાજે અધિક ગાજે, છાજે છયલ મનોહરૂ,
મૃગાંકલેષા ગુણ સલેષ્યો હેષ્યાં મુઝ મંન સુષકરૂ,
તપગછરાજેવી સાહિબ સું, **વિવેક** સંઘ મંગલકરૂ. ૧૫

(૧) ઇતિ મૃગાંકલેષા સાગરચંદ સંબંદ્ધે વર્ણનો ચરિત્ર ખંડ ૪ **સંપૂર્ણ**. લ.સં.૧૮૭૧. ધો.સ.ભં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૭૩-૭૫, ભા.૩ પૃ.૧૨૭૮. ભા.૩માં આ કવિને વિષ્ણુધવિજય (હવે પછી નં.૯૮૪) આને બન્નેની કૃતિ એક જ ગણી લેવામાં આવેલ છે, જે આધારભૂત નથી. બન્ને કૃતિ-કર્તા સ્પષ્ટ રીતે જુદાં છે.]

૯૭૪. તત્ત્વહંસ (ત. વિજયહંસ-મેઘાઋષિ-વિજય-તેજહંસ -તિલકહંસશિ.)

(૩૪૫૯) ઉત્તમકુમાર ચોપાઈ ૫૧ ઢાળ ૨.સં.૧૭૩૧ કાર્તિક શુ.૧૩ ગુરુ મઢાહડમાં

આદિ-

દૂહા.

સરસતિ સાંમણિ પાય નમી, પાંમી વચનવિલાસ,
મન વચન કાયા કરી, હું છું તાહરો દાસ. ૧
ચોવીસે જિણવર નમું, વિહરમાન જિન વીસ,
શ્રી શાસનપતિ ગાઇયે, **મહાવીર** જગદીસ. ૨
અતીત અનાગત વર્ત્તમાન, જિણવર જગ-આધાર,
ચાર તીર્થંકર સાસતા, નામે જયજયકાર. ૩
ગોયમ ગણધર પાય નમું, ગણધર ઇગ્યારે સાર,
મોટા મુનિવર વાંદતાં, ઉપજે હરષ અપાર. ૪
એ સહુને પ્રણમી કરી, **ઉત્તમ**ચરિત કહેસ,
કવિજન જીભ નવિ રહે, માનવફલ લહેસ. ૫
દાન સીયલ તપ ભાવના, ચારે ધર્મપ્રકાર,
પરણીજે તે ગાઇયે, તિહાં દાન તણો અધિકાર. ૬
દાન સુપાત્રે દીજીયે, પામી જે ભવપાર,
સાધુને દીધો સુઝતો, લાભો લચ્છિ અપાર. ૭
શાલિભદ્ર સુખસંપદા, **કયવન્નો** સુખભાવ,
એહવા સુખ જે પામીયા, તે સહુ દાન પસાય. ૮
દાને રૂડા દીસીયે, દાન વડો સંસાર,
દાન થકી સુખ સાસતા, લાભા **ઉત્તમકુમાર**. ૯
શ્રી **ઉત્તમકુમાર**નો માંડીયો, મોટો એહ પ્રબંધ,
સાંભલતા સુખ સંપજે, સરસ એહ પ્રબંધ. ૧૦

અંત- ઢાલ ૫૧ દીઠો ઢીઠો રે વામાકો નંદન એ દેશી.
રાગ ધન્યાસી.

સુપાત્રદાન તણો એ મહિમા, બારે પરષદા માંહિ,
બેસીને **શ્રેણિક** આગલે, **વીર** કહ્યો ઉચ્છાહે રે;
ભવિ દાન દીજ્યો મનરંગે.
સુપાત્રદાન વિશેષે દીજે, પામે સદ્ગતિસંગ રે. ભવિ. ૨
દાન તણા ફલ એહવા જાણીને, દેજ્યો દાન અપાર,
સુપાત્રદાન થકી સુખ પામ્યો, જિમ શ્રી **ઉત્તમકુમાર** રે. ભ. ૩
શ્રી **ચારૂચંદ્ર** સૂરીસર કૃત **ઉત્તમકુમાર** ચરિત્ર,
પદ્યબંધ થકી મેં આણ્યો, એ અધિકાર પવિત્ર રે. ભ. ૪
તેહ થકી કાંઈ ઓછોઅધિકો, કહિવાતો હોવે જેહ,
હોજો ચતુર્વિધ (સંઘ)ની સાખે, મિચ્છામિ દુક્કડં તેહ રે. ભ. ૫
તપગચ્છ ઉદયકારિ દિનમણિ સરિખો, **વિજયદેવસૂરીંદ**,
મોહનવેલ સમ એ ગુરૂ કહિયે, પ્રણમે સુગુણ નરવૃંદ. ભ. ૬
તાસ પટ્ટ પ્રભાકરિ સરિખો, શ્રી **વિજયપ્રભુ** સૂરીસ,
શિવગણુસાહ ભાણુતો(નો) નંદન, પ્રતપો કોડિ વરીસ રે. ૭
તપગચ્છ માંહિ વિબુધવર સોહે, શ્રી **વિજયહંસ** મુણીંદ,
સસી સમ **મેઘા** ઋષિ મુનિવર, પ્રણમે તસ ભૂમીંદ રે. ૮
સકલ પંડિત માંહિ પુરંદર, શ્રી **વિજય** તસુ સીસ,
તેજહંસ ગુરૂ તેહને પાટે, સકલ વિબુધ માંહિ દિનેસ રે. ૯
મેં **ઉત્તમ** ઋષીસર ગાયો, તેહ ગુરૂને સુપસાય,
ગુણવંતના ગુણ ભણતાં સુણતાં, ઋદ્ધિ સિદ્ધિ ઘર થાય રે. ૧૦
પ્રવર પંડિત માંહિ પ્રગટિયો, કલ્પદ્રુમ-અવતાર,
તિલકહંસ ગુરૂ વડો વૈરાગી, નામ જયજયકાર રે. ૧૧
મેં **ઉત્તમ** ઋષીસર ગાયો..... ૧૨
શાંતિનાથ સ્વામી સુપ્રસાદ, મનોરથ ચઢ્યા પ્રમાણ,
સમરતાં શિવસુખ પામીજે, દિનદિન કોડિ કલ્યાણ રે. ૧૩
હિવે સમકિતનો ફલ માંગી, જે શ્રી **ઉત્તમકુમાર** ઋષિ પાસો,
જે તુમે પામ્યો, તે મુઝ ન દીજ્યો આસો રે. ૧૪
સંકર્ષણ શેઠ તણા સુત કહિયે, **મોહણ** હરષ સુજાંણ,
તેહ તણે મેં આગ્રહ કરિને, ગ્રંથ ચઢ્યો પરમાંણ રે. ૧૫
ગ્રંથાગ્રંથ અક્ષર ગિણ આણ્યો, સોલે સે છત્તીસ,
લિખિ લિખાવી સાધુ સુશ્રાવક, લહિજ્યો મનહ જગીસ રે. ૧૬

સંવત **સતરૈં** ઈકતીસાનો કાતી શુદિ તેરસિ દિન સાર,
સિદ્ધયોગ કીયો રાસ સંપૂર્ણ શુભ નક્ષત્ર ગુરૂવાર. ૧૭
મહાહડ નગરમાં સરસ સંબંધ એ **તત્ત્વહંસ** કહ્યો મનરંગે,
ધન્યાસિરિ માંહિ ઢાલ ઇકાવનમી, સુણુજ્યો સહુ મનચંગે રે. ૧૮

(૧) સં.૧૯૧૬ કાર્તિક સુદિ ૧૫ લિષતં **ખરતર**ગચ્છે વા. **રત્ન**-**ચંદ**ગણિ ઉપર ઢીઠી તિસી લિષી. પ.સં.૬૧-૧૧, ગો.ના.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૭૫-૭૭.]

૯૭૫. જિનરંગસૂરિ (ખ.)

(૩૪૬૦) અધ્યાત્મ ભાવની (હિંદીમાં) ૨.સં.૧૭૩૧ માગ.શુ.૨ ગુરુ

અંત – હેતવંત **ખરતર**ગચ્છ **જિનચંદ્રસૂરિ**,
સિંહસૂરિ રાજસૂરિ ભયે જ્ઞાનધારી હૈ,
તાકૈ પાટિ યુગપરધાંન **જિનરંગસૂરિ**,
જ્ઞાતા ગુનવંત ઐસી **સરલ** સુધારી હૈ,
શશિ ગુન મુનિ શશિ સંવત શુક્લ પક્ષિ,
માગસિર બીજ ગુરૂવાર અવતારી હૈ,
ખલ દુરબુદ્ધિ કૌં આગમ ભાંતિભાંતિ કરિ,
સજ્જન સુબુદ્ધિ કૌં સુગમ સુખકારી હૈ.

(૧) શ્લો.૫૨, પ.સં.૭, લીં.ભં. દા.૨૩.

(૩૪૬૧) સૌભાગ્યપંચમી ચોપાઈ ૨.સં.૧૭૩૮ વિજયાદશમી બુધ

(૧) ગુ. નં.૨૯. (૨) જય.

(૩૪૬૨) + રંગ બહુત્તરી (હિંદીમાં) ૭૨ દુહા

આદિ – લોચનપ્યેરે પલક કેં, કર દોઊ વલ્લભ ગાત
જિનરંગ સજ્જન તે કહ્યા, ઔર વાતકી વાત. ૧

અંત – ધર્મકી વાત રૂચે નહીં, પાપકી વાત સુહાઇ
જિનરંગ દાંખાં છારિકૈ, કાંગ તિખેારી ખાઇ. ૭૨
જિનરંગસૂરિ કહી સહી, ગચ્છ **ખરતર** ગુણ જાણ
દૂહાબંધ બહુત્તરી, વાચે ચતુર સુજાણ. ૭૩

(૧) એક ગુટકો, પ.૬.૧થી ૭, નાહટા.સં.

પ્રકાશિત: ૧. દિલ્હીમાં પ્રકાશિત.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૨૭૩, ભા.૩ પૃ.૧૨૭૭.]

૬૭૬. જિનવિજય (ત. કલ્યાણવિજય-ધનવિજય અને વિમલવિજય -કીર્તિવિજયશિ.)

જિનવિજયે સં.૧૬૯૪ (યુગનિધિ કાય શશાંક પ્રમિતે) 'વાક્યપ્રકાશ' (જુઓ ભા.૧ પૃ.૬૪) પર અવચૂરિ વાર્તામાં રચી. (ભાં.ઇ. સને ૧૮૭૩ -૪ નં.૨૮૦)

(૩૪૬૩) + ચોવીશ જિન સ્ત. [અથવા **ચોવીશી**] ૨.સં.૧૭૩૧ માગ.શુ.૧૩ બુધ ફલોધીમાં

આદિ –

દુહા

સગવીસે ઢાલે કરી, થુણસ્યું જિન ચોવીસ
સાંભલજ્યો સહુ ચતુરનર, શ્રવણે વિશ્વાવીસ.

અંત – માગસિર વદિ તેરસ દિને, અનુરાધા બુધવાર,
સસિ મુનિ તિઅ શુભ સંવતે, તવન કર્યો સુખકાર. ૨૬

કલસ

કૃ(ફ)લવિધિ નયરે કરિ ચઉમાસો, ચોવીસે એ જિનવરા
નવિનવિઅ ઢાલે અતિ રસાલે થુણ્યા મેં પરમેશ્વરા
તપગચ્છ મુનિપુરંદર શ્રી **કીર્ત્તિવિજય** વાચક તણો
જિનવિજય વાણી કહે પ્રાણી સુણો તવન સોહામણો. ૨૭

[જૈનગ્રાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૬૪).]

પ્રકાશિત : ૧. ચોવીશી તથા વીશી સંગ્રહ, સા પ્રેમચંદ કેવલદાસ, સંવત ૧૯૩૫ સને ૧૮૭૯ પૃ.૫૬૮થી ૫૭૨.

(૩૪૬૪) જયવિજય કુંવર પ્રબંધ ૨.સં.૧૭૩૪ દશાડા

આદિ –

દૂહા

આદિ **આદિ** જિણેસરૂ, પય પ્રણમી સુવિલાસ,
યુગલાંધર્મ નિવારિને, કીધો ધર્મપ્રકાસ. ૧
સુખકર સાહિબ **શાંતિજી**, પ્રણમી પુણ્યઅંકૂર,
નામ જપંતાં નેહનું, ભય નાસઈ સવિ દૂર. ૨
નમીય **નેમ** જિણેસરૂ, બ્રહ્મચારી શિરદાર,
સમુદ્રવિજય નૃપકુલતિલો, **રાજિમતી** ભરતાર. ૪
પુરીસાંદાણી **પાસજી**, મહિમાવંત મુણિંદ,
ધરણરાય પદ્માવતી, સેવઇ પય-અરવિંદ. ૪
તીરથનાયક સેવીઈ, વર્દ્ધમાન જિનરાય,

એ પાંચે પરમેસરૂ, હું પ્રણમું સુખદાય. ૫
શશિવયણી **સરસતી** નમું, વિદ્યાવર દાતાર,
મયા કરી મુઝને દીયો, વાણીનો વિસ્તાર. ૬
નિજગુરૂચરણ નમી કરી, નાણરયણભંડાર,
મૂરખને પંડિત કરે, નાણનયણદાતાર. ૭
સમકિતવ્રત ભવિ આદરો, છઈ સમકિત સુખદાય,
સમકિત વિણ નર જે કરે, તે સવિ નિષ્ફલ થાય. ૮
સમકિત સબહુમાં વડો, સમકિત મોટો ધર્મ,
સમકિતથી સુખસંપદા, સમકિતથી સવિ શર્મ. ૯

*

સમ્યક્ત્વાધિકારે જયવિજયકુંવર પ્રબંધે નિજગૃહાન્નિમિતવિજય-રાજ્યાપ્તિવર્ણનો પ્રથમોધિકારઃ

*

તપગચ્છપતી નિતુ સેવીએ રે, શ્રી **વિજયપ્રભસૂરિ**,
તસ રાજ્યે પંડિતવરૂ રે, નામે સુખ ભરપૂર રે
કીર્તિવિજય બુધરાયનો રે, સીસ કહે સુખકાર,
જિનવિજય કહે સાંભલો રે, એ બીજો અધિકાર રે.

*

સમ્યક્ત્વાધિકારે જયવિજયકુંવર પ્રબંધે ગતવસ્તુદ્વયપ્રાપ્તિવર્ણનો દ્વિતીયાધિકારઃ

*

સમ્યક્ત્વાધિકારે જયવિજયકુંવર પ્રબંધે બાંધવદ્વયમિલન નિજ-ગૃહાગમન ખંડત્રય સાધનો નામ તૃતીયોધિકારઃ

અંત – શ્રી **પડીકમણા સૂત્ર**ની વૃત્તિમાં, એ અધિકાર વખાણ્યો રે,
તિહાંથી જોઇને મેં સઘલા, ઈહાં સંબંધ એ આણ્યો રે. ૪ સં.
જીભ તણો વશિ ઓછું અધિકું, જે મેં ઈહાં ભણ્યું રે,
તે મેં શ્રી સંઘ સાખિ તેહ તણો હું મિચ્છામી દુક્કડું ભાખ્યું રે. ૫ સં.
ગ્રંથાગર અનુમાને કીનો સાત સયાં પચવીસો રે,
લખીલખાવી સાધુ સુશ્રાવક સુણતાં અધિક જગીસો રે. ૬ સં.
સંવત **સતર ચોતરીસા** વરસે નયર **દશાડા** માંહિ ને,
રાસ રચ્યો મેં સમકિત ઉપરિં, શ્રી **શાંતિનાથ** સુપસાઇ રે. ૭ સં.

તપગચ્છનાયક સૂરિશિરોમણી, શ્રી **વિજયપ્રભ** સૂરિરાયો રે,
પુણ્યપ્રતાપી જસ જગિ વ્યાપી, સકલસૂરિસવાયો રે. ૮ સં.
શ્રી **કલ્યાણવિજય** વાચકના સેવક, શ્રી **ધનવિજય** ઉવઝાયો રે,
તસ બાંધવ શ્રી **વિમલવિજય** બુધ, નામે નવનિધિ પાયો રે. ૯ સં.
તસ સીસ પંડિત માંહિ સોહે, **કીર્તિવિજય** બુધરાયો રે,
તસ સેવક ઇણી પરિં બોલે, એ સુણતાં સંપદ થાયો રે. ૧૦ સં.
ભણે ગણે જેહ સાંભલે, નવનિધિ હોઇ તસ ગેહિં રે,
જિનવિજય કહે સાંભલો, એ અધિકાર સનેહિં રે. ૧૧ સં.

(૧) ઇતિ શ્રી સમ્યક્ત્વાધિકારે જયવિજય કુંવર પ્રબંધે ઉપસહનસિદ્ધિગમનો નામ ચતુર્થાધિકારઃ સંપૂર્ણમ્ સં.૧૭૬૮ કાર્તિક શુદિ ૩ દિને વાર શુક્રે. પ.સં.૧૯–૧૭, પ્ર.કાલં. (૨) સં.૧૭૮૯ જે.શુ.૮ ગુરૂ પં. હિતવિજય શિ. પ્રસિદ્ધવિજયેન લિ. પાલનપુરે. પ.સં.૧૯–૧૫, ખેડા ભં.૧ દા.૬ નં.૨૪. (૩) લ. પં. શાંતિવિમલ દક્ષિણ દેસે જૂના જાલણા મધ્યે શ્રાવક લખમણજી બોડાં. લસકરમાં શ્રી પારસનાથજી પ્રસાદાત્ જાલણામેં શ્રી નેમીસ્વરજી શ્રી ચંદ્રપ્રભૂજી પ્રસાદાત્. પ.સં.૧૭–૧૭, ખેડા ભં.૩. (૪) સં.૧૮૯૩ પો.શુ.૧ રવિ સૂરજપુરે શાંતિનાથ ચરણે પંન્યાસ કીર્તિરત્ન સૂરભી(?) શિ. પંન્યાસ ભયારત્નેન શિ. પં. સૌભાગ્યરત્નેન શિ. પં. રાજેંદ્રરત્નેન શિ. મુ. તેજરત્નેન. પ.સં.૨૭–૧૫, ઝીં. પો.૩૮ નં.૧૮૬. (૫) સં.૧૮૯૪ આ(સા)૬ શુ.૮ મંગલ શુર્જપુર ગ્રામેં લખ્યું શાંતિનાથ ચરણે લ. લોજક પ્રેમચંદ જેઠા. પ.સં.૨૪–૧૬, ઝીં. પો.૩૮ નં.૧૮૫. (૬) સં.૧૮૨૬ પો.વ.૮ શનિ વિદ્યુતપુરે પં. જ્ઞાનવિજય શિ. ભાગવિજય લ. પ.સં.૧૨–૨૩, ગો.ના. [ડિકૅટલોગભા૪ વૈ.૧૯ ભા.૨, મુપુગૂહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૬૦૮).]

(૩૪૬૫) [+] દશ દૃષ્ટાંત ઉપર દશ સ્વાધ્યાય ૨.સં.૧૭૩૬ ઉસમાપુરમાં આદિ– ૧ ભોજન દૃષ્ટાંત. પ્રથમ ગોવાલી તણે ભવેજી મોહની.

શ્રી જિન વીર નમી કરિજી, પુછે ગૌતમસ્વામિ
ભગવન! નરભવના કહ્યાજી, દસ દૃષ્ટાંતના નામ. ૧
સુણો જિઉ દશ દૃષ્ટાંત વિચાર
ગતિ ચ્યારમાં જોવતાંણ, દુલહો નરઅવતાર. સુ.

*

ગૌતમ પૂછુ જિન કહ્યાજી, પહિલો એહ દૃષ્ટાંત

જિનવિજય કવિઅણ કહેજી, બીજનો વૃત્તાંત. ૧૩ સુ.

અંત – ઢાલ ૧૦ રાગ ધન્યાસી

ત્રિશલાનંદન વીર જિણેસર રે, તેહને કરિઅ પ્રણામ,
દસમો દૃષ્ટાંત પૂછે પ્રેમ સુ રે, ગણુહર **ગોઅમસ**વામી. ૧
ભવિઅણ સુણજો વાણી **વીર**ની રે.

*

ઉસમાપુર ચઉમાસો કરી રે એ ઉદ્યમ ઉલ્લાસ
શ્રી **વિજયપ્રભ** સૂરીસર આદેસથી રે પામ્યા પરમ વિલાસ. ૧૧ ભ.
ચંદ્ર ૧ સાત ૭ ત્રિય ૩ નવ ૯ સંવત્સરે, દસ દૃષ્ટાંત વિચ્યાર
શ્રી ગણુધર ભાષ્યા સૂત્રથી રે, લહજ્યો બહૂ વિસ્તાર. ૧૨ ભ.
ભણુસે ગુણુસે સુણુસે જે નર, આદરે રે એ સઝાય સુજાંણુ
કવિ **જિનવિજય** કહે સુખસંપદા રે, તસ ઘર કોડિ કલ્યાણુ. ૧૩ ભ.

(૧) પ.સં.૩-૧૯, જશ.સં.

[પ્રકાશિત : ૧. જૈન સત્યપ્રકાશ વર્ષ ૧૨ અંક ૯ પૃ.૨૪૨-૪૯.]
[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૯૭-૯૯, ભા.૩ પૃ.૧૨૮૮-૯૦.]

૯૭૭. ક્ષમાસાગર

(૩૪૬૬) શત્રુંજય બૃહત્સ્ત. ૨ ઢાળ ૨.સં.૧૭૩૧ ચૈત્ર શુ.૫

આદિ – ઢાલ હડીલા વયરીની.

ધણા દીહી મનમઈ હુંતી રે, જાત્ર કરેવા ખાંત રે, ડુંગર ભલો,
દેસ **સોરઠમઇ** સોભતઉ રે લાલ
સોરઠદેસ સોહામણુઉ રે, તીરથ જિહાં બહુ ભાંત રે. ડુંગર ભલો. ૧

અંત – બીજી ઢાલ.

સંવત **સતર** ઈકત્રીસમૈ વલિ ચૈત્રી હો સુદિ પંચમી જાણુ, સે.
શ્રી **જિનધર્મ** સૂરીસરૂ, જિણ ભેટ્યા હો સબલઇ મંડાણુ. સે. ૧૩
અહમ્મદાવાદ ખંભાઈતી, **વિમલાદે** હો **માસબાઈ** ખાસ,
સંઘ સાથઈ ઈમ પ્રેમ સું, વત્તરાવ્યા હો છઠમનઇ ઉલ્લાસ. સે. ૧૪
મનની આસ્યા સહૂ ફલી, રંગઇ ગાયા હો **સેત્રુંજ** ગિરરાય, સે.
ક્ષમાસાગર મુનિવર ભણુઇ, વલિ હોજ્યો સેવતાં તુમ પાય. સે. ૧૫

(૧) મારી પાસે.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૮૩.]

૯૭૮. આણંદ

[શિવજીગણિ જન્મ સં.૧૬૫૪, ગચ્છનાયક સં.૧૬૮૮, અવ. સં. ૧૭૩૩. કૃતિનો રચનાસમય સં.૧૬૯૨ પછી શા આધારે દર્શાવ્યો છે તે સમજાતું નથી, પણ શિવજીગણિ સં.૧૬૮૮માં ગચ્છનાયક બન્યા પછી એમની હયાતીમાં કૃતિ રચાયેલી જણાય છે. તો કર્તા આ પછીના ત્રિલોક-સિંહશિષ્ય આનંદ મુનિ હોઈ શકે.]

(૩૪૬૭) શિવજી આચાર્યનો સલોકો (ગૈ.) ૧૪ કડી સં.૧૬૯૨ પછી

આદિ – શ્રી જિન ચોવીસે નિતિ ધ્યાઉ, શ્રી **શિવજી** ગચ્છનાયક ગાઉં,
દેશ સવે સિર **સોરઠ** દેશ, નગર નગીનો **જામ** નરેશ. ૧

અંત – સંવત **સોલ સેય અઠયાસી, કેશવ** પાટિ પામ્યા ઉલ્હાસી,
ગણી છતીસ ગુણ ભંડાર, માહા મુનીવર ચારિત્ર ધાર. ૧૨

*

જ્યું તારા માહે ચંદ વને જિમ નંદનવન જાણુ,
મુનિવર માંહિ મહંત જિસુ **મહાવીર** વખાણુ.
મંત્રા જિમ નવકાર, સ્વરા કોકિલ સલહીજઈ
ત્યું રૂપ તેજ પરતાપ કરિ, પ્રતપો શ્રી **શિવજી**ગણિ,
આણંદ કહત ગણી ગાવતાં, ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ કીરતિ ઘણી. ૧૪

(૧) પ.સં.૪, તેમાં છેવટે, મુનિ સુખસાગર.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૦૮૨.]

૯૭૯. આણંદમુનિ (લૌં. રૂપ–જીવરાજ–કુંવરજી–શ્રીમલ્લજી–રત્નાકર–કેશવજી–શિવજી–ત્રિલોકસિંહશિ.)

(૩૪૬૮) ગણિતસાર ૨.સં.૧૭૩૧ શ્રાવણ દિલ્હીના લાલપુરમાં

અંત – **દહલી જહાનાબાદ** વખાંણુ, **અવરંગસાહ** છત્રપતિ જાંણુ,
લોક વસે નિજ સુખિયા સહુ, પરઉપગાર કરે તે બહુ. ૪૦
કાજી તિહાં છે **અબદલબાદ,** કોટવાલ **સિદ્દાં ચોલાદ,**
અદાલત **સેખ સલેમાંન, મીર હુસેની** ને બહુમાંન. ૪૧
જે જે નર આવે ફરિયાદ, સુણે સહુકો વાદવિવાદ,
તુરતિ લેખ લખી આપે ઘણા, ન્યાય કરે કુલ મૂલકહ તણા. ૪૨
સખર હજારીકો બાજાર, શ્રાવક **નાગોરી** સિરદાર,
રામચંદકે નંદન ચાર, **માનસંઘ હરિકૃષ્ણ** ઉદાર. ૪૩
ભાગીરથ રૂપચંદ વિચાર, ધર્મકાજ થાનક ઘે સાર,

ગણિ **ત્રિલોકસી** ગુણભંડાર, તત્ર ચોમાસું કરિ શ્રીકાર. ૪૪
કંઠ કલા ડાકિલ ઉચ્ચાર, મડીમંડલ મહિમાવિસ્તાર.
જાણ વિચક્ષણ ચતુર ઉદાર, સંઘ ચતુર્વિધકું સુખકાર. ૪૫
શ્રી **શિવજી**કે પાટિ વિરાજે, ગણિ **ત્રિલોકસી** ગચ્છપતિ રાજે,
સહેર **હાલપુર** હે અતિ ભલા, નિજ ભગતિ શ્રાવક ગુણનિલા. ૪૬
સંવત **સતર સયે એકતીસ**, શ્રાવણ માસ સદા સુજગીસ,
ગણિતસાર મુનિ **આનંદ** કહે, ભણે ગણે સિખે સુખ લહે. ૪૭

(૧) ઇતિશ્રી ગણિતસારગ્રંથે વિદ્વદ્વિચારચાતુરીચમત્કારાલંકારે ગુણકમુખમંડને વિબુધજનમનોરંજન ગણિ **ત્રિલોકસી** નામાલંકૃતે મુન્યાનંદ વિરચિતે. ચતુર. (૨) મ.ભ.સં.

(૩૪૬૯) હરિવંશ ચરિત્ર ૪ ખંડ ૨.સં.૧૭૩૮ કાર્તિક શુદિ ૧૫ સોમ રાધનપુર

આદિ – દૂહા.

શ્રી સુખદાયક **નેમજી**, જાદવકૂલશણગાર,
શ્રી હરિવંસતિલક પ્રભુ, વંછીતવરદાતાર. ૧
સમુદ્રવિજયસૂત ગુણનીલો, કરૂણાવંત કૃપાલ,
સતિય **સીવાદે**નંદ જિ, જિવદયાપ્રતિપાલ. ૨
મુનિસુવ્રત જિમ વિસમા, બાવીસમા **નેમનાથ**,
શ્રી હરિવંસ વષાંણુ સૂ, હરષે જોડી હાથ. ૩
ગુજરાતિ લોકા ગુણી, ગિરૂયા ગુણભંડાર,
શ્રી **તિલોકસી** ગચ્છપતિ, આચારિજ અધિકાર. ૪
શ્રી ગુરૂને પસાઉલે, આણી મન આણંદ,
રાસ ભણુ રલિઆમણો, ભણુતાં પરમાણંદ. ૫

અંત – ઢાલ રાગ ધન્યાસી. આજ અહ્મારે આંગણુડે – એ દેશી.

શ્રી **મુનિસુવ્રત** વીસમા, બાવીસમા **નેમનાથો**જી,
શ્રી **હરીવંસમે** ઊપના, ભવિજન કીયા સનાથોજી. ૧
શ્રી સુખદાયક **નેમ**જી, બાલપણે બ્રહ્મચારીજી,
જાદવવંસસીરોમણી, ધનધન **રાજુલ** નારીજી. શ્રી **સુષ**. ૨
ધન બંધવ **રહનેમ**જી, **સંબ પ્રજુન** ગુણવાંણીજી,
ગજસુકુમાલ ધીરજ ધર્યો, **ભાંમા રૂકમણી** રાંણીજી. શ્રી. ૩
કૃષ્ણ તણો મહિમા તણો, **બલભદ્ર** બહુ અધિકારજી,

ગુણ ગાયા **યદુવંસના**, સાંભલતાં સુષકારીજી. શ્રી. ૪
ગુજરાતી લુકા ગચ્છનાયક, **૩૫** ઋષી **જીવરાજોજી**,
કુંવરજી શ્રીમલ્લજી, **રતનાગર** ઋષિરાજોજી. શ્રી. ૫
કેશવજી શિવજીગણી, **ત્રિલોકસીહ** મુણિંદોજી.
ઉંસવંસ અધિકી કલા, **છાજહડવંસ**-દિણંદોજી. શ્રી. ૬
સાહ **નેતસી** કુલતીલો, **નવરંગદે**-અંગજાતોજી,
મરૂધર મહેવા દેસના, ધુરંધર લોપ્યાતોજી. શ્રી. ૭
વાંણી લહેંર તરંગણી, સરદ-મેઘ સમ ગાજેંજી,
જીવરાજ બંધવ વડા, ગીતારથ ગુણ છાજેજી. શ્રી.૮
શ્રી રાયધનપુર રંગ સ્યું, **સત્તર સેં અડત્રીસજી**,
કાર્તિક શુદિ પુન્યમ દિને, સોમવાર સુજગીસજી. શ્રી.૯
શ્રી **ભાણસાલી સુરજી**, તસ સુત **ભીમજી** રંગોજી,
નવનવ ઢાલ કહી તિણેં, મોજી મન-ઉચ્છરંગોજી. શ્રી.૧૦
આગ્રહ કીધો અતિઘણો, વીનતી કરીય અપારોજી,
જોડાવ્યો મનરંગ સ્યું, **હરીવંસ** ચરીત્ર ઉદારોજી. શ્રી.૧૧
પાઇ **ઉત્તરાધ્યયનની**, ટીકા અંતર વાંચીજી,
સંપ્રદાય પ્રકરણથી કેતલો સુત્રેં સાચજી. શ્રી.૧૨
જ્ઞાતા સમવાયંગથી, **અંતગડ** અંગ મઝારોજી,
એહ શાસ્ત્ર અનુંસારથી, રાસ કર્યો સુવિચારોજી. શ્રી.૧૩
અધિકોઓછો સુત્રથી, આપ મતેં જે ભાખ્યોજી,
તે મુઝ મિચ્છામી દુકડં, ગીતારથની સાખ્યોજી. શ્રી.૧૪
રાંમ રાઘવ ધ્રમરાગ સ્યું, **હરીવંસ**-કુલશિણગારોજી,
મુનીસુવ્રત જિન **નેમજી**, તીર્થંકર સુષકારોજી. શ્રી.૧૫
ચોથા ખંડ તણી સહી, ઢાલ કહી એકત્રીસજી,
ભણેં ગુણેં વાંચે સુણેં, **સુખસંપત્તિ** જગીસજી. શ્રી.૧૬
આચારિજ **ત્રિલોકસી**, ગચ્છમંડન સિણગારોજી.
આણંદજી મુની ઉચરે, સંઘ સહુ જયકારોજી. શ્રી.૧૭

કલસ.

હરીવંસ ઉતપતી સાસ્ત્ર બહૂ શ્રુતિ **નેમિ** જિનપતિ જગગુરૂ,
શ્રીકૃષ્ણ યદુપતિ ત્રિખંડ નરપતિ બાંધવ **બલભદ્ર** સુષકરૂ. ૧
ભામાદિ રૂક્મણિ આઠ ભામણી મુગતિગામણી ગાઇએ,

સંબ પરજુન આદિ બહુ ગુણ ભણુત સહુ સુષ પાઇએ. ૨

(૧) ઇતિશ્રી મુન્યાનંદવિરચિતે શ્રી હરીવંસ ચરીત્રે ચતુર્થ ખંડ સંપૂર્ણઃ સં.૧૮૭૧ માધ વદ ૧૧ ચંદ્રવાસરે શ્રી **થા**નગઢમાં લ. ઋષિ **વેલજી** રૂપાજી. પ.સં.૫૯-૧૯, માં.ભં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૮૩-૮૬. જુઓ આની આગળના આણંદ વિશેની સંપાદકીય નોંધ.]

૯૮૦. નિત્યસૌભાગ્ય (ત. વૃદ્ધિસૌભાગ્યશિ.)

(૩૪૭૦) નંદબત્રીશી ૧૬ ઢાળ ૨.સં.૧૭૩૧

આદિ – શ્રી અઝારી પરમેશ્વરી નમો નમઃ

દૂહા.

શ્રી **આદીસર** આદિકર, ચૌવીસે જિણચંદ,
પ્રણમું નિતનિત પુહસમેં, આપૈ પરમાણંદ. ૧
કાસમીર-મુષમંડણી, કલિમેં ઈધક પ્રતાપ,
વડગિરિવરા વડગિરવો, અવતરિ બઇઠી આપ. ૨
અંબાઈ તુ **અરબુદા, અઝારી** અભિધાન,
વરવન વાડી સરપવરા ગિરવર વિવર પ્રધાન. ૩

(પછી સરસ્વતીવર્ણન)

*

ચૌપઇ

નંદરાઇ વઇરોચન તણૌ, પરસિધ મહિયલિ પરમંધ ઘણુ,
વઇરોચન મુંહતો ગુણવંત, તેહની વાત સુણુ ધરિ ષંત. ૧
પુર **પાડલી**નયર પરસિદ્ધ, ધણ કણ કંચણ રિદ્ધ સમૃધ,
મોટા દેસ ઘણા જિહાં ગામ, જન દુરલિષ્ય ન જાણઇ નામ. ૨
પુર પટ્ટણ પુહવી મઈ ઘણા, મનમોહન ને રલિયાંમણા,
પાડલીપુર સમ નહી પૃથમાદિ, અછૈ હૂં નૌ આદિ અનાદિ. ૩

અંત – ઢાલ દાન સુપાત્રઈ શ્રાવક દીજિઇ એ ઢાલ. ધવલ ધન્યાસી.
નવરંગી ચઉપઈ નવરસ ઘણી રે, સાંભલિયો સહુ કોય,
ભણતાં ગુણતાં સહૂઇ ભાવ સૂં રે, સંપતિ લહિસ્યઇ સોય. ૧
મોહણવેલી ચઉપઇ મન વસી, સુણતાં થાસ્યઇ સહૂઇ જન ષુસી રે,
મૂલ પ્રબંધ અછઈ મહિમંડલઇ રે, **નંદબત્રીસી** નામા ચઉપઇ એ

વિરચી ચુંપ સૂં રે પરમેશ્વર પરણામ. ૨ મો.
શ્રી **તપગચ્છપતિ** ગુરૂગુણ ગાજતઉ રે, વચનસુધારસ જલધર
વરસતો રે, પ્રતપઇ આણંદપૂર. ૩ મો.
પ્રવરપ્રધાન સુપંડિત પણમો રે, ગીતારથ ગુણધામ,
વૃદ્ધિસૌભાગ્ય ક્રિયાગુણ આગલો રે, મહીયલિ પ્રગટ નામ. ૪ મો.
નિતસૌભાગ્ય પયંપઇ ધણ પરઇ રે, શ્રી **સારદ** સુપસાય,
ધલિ **અજારી** આપ પરગડી, પ્રણમું પ્રહસમ પાય. ૫ મો.
અંબાઈ વડી તૂં **અરણુદા, કારમીરી** કહિવાય,
વાણી તૂં વિદ્યા વાગેસ્વરી રે, માતા તૂં મહિમાય. ૬ મો.
તૂ માતા હૂં સેવક તાહરઉ રે, પ્રણમું તાહરા પાય,
નિતસૌભાગ્ય સદા આનંદ કરે, ગુણગણ ગુરૂઆ ગાય. ૭ મો.

(૧) ધતિશ્રી નંદરાજ મંત્રી વૈરાગ્યન ચઉપઇ સંપૂરણમ્ **નંદબત્રીસી** નામ. ઢાલ ૧૬ શ્લોકસંખ્યા ૪૨૦ અથવા સર્વગાથા...આઉઆ નગરે લિખિતં **નિતસૌભાગ્યેન** સંવત ૧૭૩૧ વર્ષે માધ સિતપક્ષે. કવિહસ્તલિખિત, પ.સં.૯-૨૧, આ.ક.ભં.

(૩૪૭૧) પંચાખ્યાન ચોપાઈ અથવા **કર્મરેખા ભાવિની ચરિત્ર**
૨૫ ઢાળ ૪૫૩ કડી ૨.સં.૧૭૩૧ આસો શુ.૧૩

આદિ- ચોપઈ.

સરસતીમાત સદા મન ધરી, કથા કહું અતિ આણંદ ધરી,
કથા સુણ્યે કયપય પરિહરો, હૃદયકમલમિં આણંદ ધરો. ૧

અંત - પાર્શ્વનાથ સુપસાયિ કરી, **સરસતી** મનશુદ્ધિ સમરિ કરી,
રચ્યો તાસુ એહ ચરિત્ત સાંભલયો એકાગર ચિત્ત. ૪
સંવત **સતર એકત્રીસે** જાણ, (૧૭૩૧) શુદિ આશો તેરસિ વખાણ,
સારદમાત તણિં સુપસાય, **નિત્યસૌભાગ્ય** અહોનિશિ ગુણ ગાય.૫

દૂહા.

ચોપઇની ગાથા ચારસેં તિણિ ઉપરિ તેપન્ની
નિત્યસૌભાગ્ય કવિયણ કહે, સુણયો સહુ એક મન્ન. ૬

ઢાલ ૨૫મી દીદોદીઠો કે વામાકો નંદ દીઠો એ દેશી.

ગુણિયણ એ ગુણ ગાયો એ, સરસ પયત્રીસે ઢાલ.
ચતુર સુણજ્યો ચોપઇ એ, સકલસભામન રંજસી એ, સુણતાં
અતિહિ રસાલ. ચ.૧

ચોપઇ એ મનમોહની એ, નવનવ ઢાલ રસાળ, ચ.
કંઠ સુકંઠે ગાવતાં એ લાગે અધિક રસાલ. ચ.૨
ચોપઇ એ ચંગી અછઇ એ, સગવટનું કસતામ, ચ.
નવરસ ભાવ નવનવા એ, તેણિ કરી અભિરામ. ચ.૩
પંડિત **વૃદ્ધિસૌભાગ્ય, નિત્યસૌભાગ્ય** સુજાણ, ચ.
સરસતીનિં સુપસાઉલે એ, ધરી કવિત્ત સુ ધ્યાન. ચ.૪
ગુણિયણ મિલિ ગાયજ્યો એ, અરય સહિત અધિકાર. ચ.
મન રંજસી મોહેલો, સુણતાં ચતુર સુળિ ચાર. ચ.૫
—ઇતિ પંચાખ્યાન વિષયે કર્મરેખા ભાવિની ચરિત્રં સંપૂર્ણ.

(૧) સં.૧૭૭૦ વર્ષે આશો સુદિ ૨ દિને ગુરૂવાસરે સંપૂર્ણ લિખિતોડયં રાસ સકલ મહોપાધ્યાય ૧૦૮ શ્રી **જિનયંદ્રગણિ** શિષ્ય સકલકોવિદ-કોટીકોટીર પંડિતશ્રી ૫ શ્રી જીતયંદ્રગણી શિષ્ય ગણિ **યશશ્ચંદ્રેણ** લિખિતોડયં આત્માર્થે. ૫.સં.૧૩, અમર.ભં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૭૯–૮૨. 'નંદબત્રીસી'નો ૨.સં. સ્વ-લિખિત પ્રતના લ.સં.ને અનુલક્ષીને અપાયો છે.]

૯૮૧. માનમુનિ (લીં. નવલઋષિશિ.)

(૩૪૭૨) સંયોગ બત્રીસી ૨.સં.૧૭૩૧ ચૈ.શુ.૬

અંત – સંવત **ચંદ સમુદ્ર સિવાક્ષ શશી** યુત વર્ષ વિચારઇ તિસી
ચૈત સિતા તસુ છઠ્ઠિ ગિરાપતિ **માંન** રચિયું સંયોગ બત્તીસી. ૩૨

*

અમરચંદ મુની આગ્રહેં સમર હૂઇ **સરસતિ**
સંયમ બત્તીસી રચી આછીઆંનિ ઉકતિ. ૪૨

(૧) ઇતિ શ્રીમન્ માંનમુનિના વિરચિતાયાં ચતુર્થોન્મોદ સંવત ૧૭૬૩ વર્ષે મતિ દ્વિતીય આસાઢ સુદિ ૨ દિને વારે શનિસ્વરે. વિ.ધ.ભં.

(૩૪૭૩) જ્ઞાનરસ (હિંદીમાં) ૧૨૬ કડી ૨.સં.૧૭૩૯ વર્ષાઋતુ આનંદ માસમાં

આદિ – પૂરણ બ્રહ્મ નમઃ
શ્રી જિન નિત પ્રતિ શમરીએં, પુરૂષોત્તમ પરિબ્રહ્મ,
અકલ અલખ અરિહંત જે, ભવભયટાલણ ભ્રમ. ૧
મનખજનમ લાભેં મના, કાજેં ઉત્તમ કર્મ,
જે જાણો જગદીશનેં, ધ્યાવો એક જિનધર્મ. ૨

જગપતિ જે જગનાથ જિન, કાપઈ કોટિય કર્મ,
જગ સગલો જંજલમાં, ભૂલા મ ભમો ભ્રમ. ૩

*

આર્યા છંદ

વૃદ્ધિ વચન સુમતિ દેહ બ્રહ્માણી, હૃદય ધરિ વાસ કરો સુરરાણી,
જયું જગપતિ ગાવૂં યુગ જંણી, પામઇ ભવપાર સંસારહ પ્રાણી. ૯

અંત – (છંદ બે આખરી, મોતીદામ, આર્યા, મોતીદામ)

સસીહર સાગર રામ સુનંદ, અનાદ વર્ષારિતિ માસ આનંદ,
નવલ રૂષિ ગુરૂ મોરોય નાથ, હરીગુણ મોપેં બતાવ્યોય હાથ. ૧૨૪
દેખાવ્યોય દેવનિરંજન નાંમ, કીયો મેંય એમ જિનેસ્વર કાંમ,
સહી સિવલોકનૂં એહ સ્વરૂપ, અનંત અનંત અનંત અનૂપ. ૧૨૫

કલશ.

અનંત તુંહ અનહદ, ગ્યાન ધ્યાન મહ ગાવે,
માત તાત નહ માંન, પ્રભૂ નાત જાત ન પાવે;
નાદ બિંદ વિણ નાંમ, રૂપ રંગ વિણ રત્તા,
આદિ અનંત નહીં એમ ધ્યાન યોગેસર ધરત્તા.
સિવ સગત ઉભેં દોય સંભહેક નિરંજન આપ હુય,
નવનવા રૂપ નર નિત્ય તું, આદિપુરૂષ આદેશ તુય. ૧૨૬

(૧) ઇતિ શ્રી **માન** મુનિ વિરચિતે જ્ઞાનરસ સંપૂર્ણ. સંવત ૧૮૪૭ શાકે ૧૭૧૨ માર્ગસર વિદ ૩ શુક્રે કેરાડારા મધ્યે. લિ. મુનિ ધર્મચંદ્ર શિ. **જિણચંદ્ર** તથા હેમચંદ્ર પઠનાર્થં. પ.સં.૬–૧૬, મ.જૈ.વિ. નં.૪૬૨.

(૩૪૭૪) સવૈયા માન ભાવની

(૧) સં.૧૮૧૨ જ્યે.શુ.૫ લિ.ઋ. **મયાચંદ** ગ્રામ ધોધૂદા મધ્યે. પ.સં.૪, અભય. નં.૨૬૧૦.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૮૨, ભા.૩ પૃ.૧૨૮૦–૮૧ તથા ૧૫૨૪.]

૯૮૨. સમયનિધાન વા. (ખ. સમયસુંદર–હર્ષનંદન–જયકીર્તિ પ્રશિષ્ય રાજસોમશિ.)

સમયસુંદર જુઓ નં.૬૧૮.

(૩૪૭૫) સુસઢ ચોપાઈ ૨.સં.૧૭૩૧(૭) અકબરાબાદમાં

આમાં ઘણી ઢાળો – દેશીઓ છે.

અંત – શ્રી **જિનચંદ** સૂરીસર રે, **સકલચંદ** તસુ સીસ,

સમયસુંદર પાઠક સદા રે, જયવંતા જગદીસ. ૭
પાટોધર તસુ પરગડા રે, કંદવાદ-કુદ્દાલ,
હરષનંદન વાચક હઠી રે, પ્રીછઇ બાલગોપાલ. ૮
જયકીરત વાચક જયો રે, સીહાં સીહ સુશિષ્ય,
રાજસોમ પાઠક રિધૂ(ધૂરિ) રે, પ્રસિદ્ધ હૈ તાસુ પ્રશિષ્ય. ૯
જ્ઞાનલાભગણિ ગુણનિલો રે, અંતેવાસી અમ્હ,
સમયનિધાન વાચક સુખી રે, તિણ કહ્યો ચોપઇ તુમ્હ. ૧૦
સુસઢ તણી અતિ સુંદરૂ રે, મુઝ શિષ્ય નામ **મુરારિ**,
તેહનૈ કરિ દેવો તુમ્હે રે, અરજ એહ અવધારિ. ૧૧
ચતુર જોડી ચઉપઇ રે, શ્રી **જિનધર્મ** સૂરિસ

*

રિધૂ(ધૂરિ) તલે તસુ રાજમઇ રે, સંવત **સતરૈ સૈતીસ** (પા.**એકતીસ**)
અકબરાબાદ કીધી અમ્હે રે, **આલમગીર** અધીસ. ૧૩

(૧) સં.૧૮૧૮ ફા. કૃષ્ણ પંચમી શનિ. દેશણોક મધ્યે ભ. **જિનભક્તિસૂરિ** શિષ્ય વા. **માણિક્યસાગરગણિ** શિષ્ય પં. **તત્ત્વધર્મ** લિ. દેસણોક ગ્રામે ચતુર્માસી કૃતા. ચુનીજી ભં. કાશી ? (૨) પ.સં.૧૮, જય. પો.૬૮.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૨૭૭-૭૮. ભા.૧ પૃ.૩૭૦ પર કૃતિ ભૂલથી સમયસુંદરને નામે મુકાયેલી તે પછીથી સુધાર્યું છે.]

૯૮૩. જયસાગર (દિ. મૂલસંઘ સરસ્વતીગચ્છ વિદ્યાનંદ-મલ્લીભૂષણ-લક્ષ્મીચંદ્ર-વીરચંદ્ર-પ્રભાચંદ્ર-વાદીચંદ્ર-મહીચંદ્રશિષ્ય)

(૩૪૭૬) **અનિરુદ્ધહરણ** ૪ ખંડ ૨.સં.૧૭૩૨ માગસર શુ.૧૩ ભૃગુવાર સુરત

આદિ – રાગ દેશાખ.

સમરવિ **સારદા** સ્વામીની, પ્રણમવિ **નેમિ** જિણંદ,
કથા કહું **અનિરૂદ્ધની**, મને ધરી આનંદ. ૧
બાવિસમો જિનવર હવો, તેહનૈં વરિ સાર,
નારાયણસુત જાણીયૈં, **કામ** કામ-અવતાર. ૨
તેહ તણો સુત **અનિરૂદ્ધ** હવો, રૂપવંત ગુણવંત,
તેહ તણા ગુણ વરણવું, સાંભલજ્યો સહુ સંત,

અંત – ચાલિ – કોડિ પૂરવનૂં આયુજ પાંમી,
સાધ્યાં રાયાં કોડિજી – એ ભાસુ

અનિરૂદ્ધ સ્વામી મુગતિ જ પાંમી, કીધૂં તેહ વખાણુજી,
ભવિયણુજણ જે સુણુસે ભણુસે, તે પાંમે સુષખાંણીજી. ૧
શાસ્ત્રસિદ્ધાંત કાંઈ નહી જાંણું, નથી કરતો અભિમાંનજી,
પૂર્વ સૂરિ તણે અનુક્રમેં કીધું, **અનિરૂદ્ધહરણ** આખ્યાનજી. ૨
કવિજન દોષ માં મુઝનેં દેજો, કહું છું મુંકી માંનજી,
હીન-અધિક જે એહ માંહે હોવે, સોધજો તહમે સાવધાનજી. ૩
મૂલસંઘે સરસ્વતીગચ્છે, **વિદ્યાનંદ** મુનિંદજી,
તસ પાટેં ગોર **મલ્લી**ભૂષણ, દીઠે હોંયે આનંદજી. ૪
લક્ષ્મીચંદ્ર મુનિજનમોહન, **વીરચંદ્ર** તસ પાટજી.
જ્ઞાનભૂષણ ગુરૂ **ગૌતમ** સરિષો, સોહે વંશ લેલાટજી. ૫
પ્રભાચંદ્ર તસ પાટેં પ્રગટયો, હુંબડ વડિલ વિખ્યાતજી,
વાદીચંદ્ર તસ અનુક્રમિં સોહે, તેહની વાદીવૃંદમાં વાતજી. ૬
તેહ પાટેં **મહીચંદ્ર** ભટારક, દીઠે જનમન મોહેજી,
મેરૂચંદ્ર તસ પાટેં જાંણો, વાંણી અમીરસ સોહેજી. ૭
ગોર **મહીચંદ્ર** શિષ્ય એમ બોલે, **જયસાગર** બ્રહ્મચારજી,
અનિરૂદ્ધ નામે જે નિત્યેં જાંપે, તેહ ઘરિ જયજયકારજી. ૮
હાંસોટે સિંઘપરા શુભ ગ્રાતેં, લિખ્યૂં પત્રવિશાલજી,
જીવંધર છીતા તણે વચનેં, રચ્યૂં જૂજૂયેં ઢાલેંજી. ૯
સંવત **સતર બત્રાસ** માહેં, માગસિર માસ ભૃગુવારજી,
સુદિ તેરસિ રચના રચિયે, પૂર્ણગ્રંથ થયો સારજી. ૧૦
સૂરતનયર માંહિ તલો જાંણો, **આદિજિનગેહેં** સારજી,
પદ્માવતી મુઝ પ્રસન્ન થઇનેં, નિત્યેં કર્યો જયજયકારજી. ૧૧

દૂહા.

જયજયકારજી તેહ ઘરેં, જેહનેં નિજ વિશ્વાસ,
પુન્ય કરો રે માંનવી, પોહોચે મનની આસ. ૧
અનિરૂદ્ધહરણ જે મેં કર્યું, દુઃખહરણ એ સાર,
સાંભલતાં સુખ ઉપજે, કહે **જયસાગર** બ્રહ્મચાર. ૨

(૧) ઇતિ ભટ્ટારક શ્રી મહીચંદ્ર શિષ્ય બ્રહ્મશ્રી જયસાગર વિરચિતે અનિરૂદ્ધહરણાખ્યાને **અનિરૂદ્ધગમન** વર્ણનો નામ ચતુર્થોધિકારઃ સમાપ્તઃ. પ.સં.૨૮–૧૫, સ.ભ. (૨) સંવત ૧૭૮૧ માગસર વદિ ૫ સોમે પ્રથિરાજે સ્વહસ્તે લિષિંત **માનરાજ** પઠનાર્થે શુભં ભવતુ. પ.સં.૩૫–૧૫, સ.ભ.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૯૧-૯૩. રચનાસ્થળ 'હાંસોટ-સુરત' એમ દર્શાવેલું પણ હાંસોટના જીવંધર છીતાના વચનથી કૃતિ સુરતમાં રચાઈ છે એમ સમજાય છે.]

૯૮૪. વિબુધવિજય (ત. વિજયસિંહ-વીરવિજયશિ.)

(૩૪૭૭) મંગલકલશ રાસ ૪૦(૪૪) ઢાળ ૬૬૮ કડી ર.સં. (આરંભ) ૧૭૩૦ આણંદપુર (પૂર્ણ) ૧૭૩૨ માધવમાસ ૨ બુધ સિદ્ધપુર

આદિ –

દૂહા.

શ્રી જિનપય પ્રણમું સદા, **ઋષભાદિક** જિન જેહ;
ચઉવીસે એ જિનવર નમું વાધે અધિકો નેહ. ૧
પુંડરીક ગોતમ પ્રમુખ, ચઉદસેં બાવન;
ગુણદરિઆ ગણધર નમું, હરષિત હોય જગમન. ૨
હંસગમની હંસાસની, ભગવતી **ભારતી** માય;
મૂરખને પંડિત કરે, પ્રણમું તેહના પાય. ૩
જ્ઞાનવંત ગુરૂ માહરો, જ્ઞાનનયણદાતાર;
તે ગુરૂનેં પ્રણમું સદા, આણી હરષ અપાર. ૪
દાન શિયળ તપ ભાવના, ધરમ એ ચાર પ્રકાર;
પ્રથમ દાન ગુણ વરણવું, **મંગલકલશ** અધિકાર. ૫

અંત – શ્રી **સુમતિનાથ** ચરિત્ર, એ સંબંધ જોઇ ભલેં ચિત્ત
મુજ બુદ્ધિ સારૂ એ રાસ, કીધો છે પ્રથમ અભ્યાસ. ૯
શ્રી **વિજયદેવ**સૂરીંદ, તસ પાટિં દોઈ મુણિંદ
શ્રી **વિજયસિંહ** સૂરીસ, જયો શ્રી **વિજયપ્રભ**સૂરીસ. ૧૦
જિનશાસન જેણિં દીપાયો, પ્રતિબોધ્યો **મેવાડો** રાણો
શ્રી **વિજયસિંહ**સૂરી જાણો, જગતસંઘજી રીઝાયો. ૧૧
સકલ પંડિત પરધાન, પંડિત-સિરમુગટ સમાંન;
શ્રી **વીરવિજય** કવિરાય, સીસ **વિબુધ** લહે સુપસાય. ૧૨

દૂહા.

શ્રી **વિજયપ્રભ** સૂરીંદને, આદેશેં ઉલ્લાસ;
સત્તર ત્રીસેં વડનગરે, ચતુર રહિયા ચોમાસ. ૧
આણંદપુર એ નગરથી જોડવા માંડ્યો રાસ,
સંપૂરણ કીધો **સિદ્ધપુરે**, આણી મન ઉલ્લાસ. ૨

રાગ ધવલ ધન્યાસી ઢાલ.

ગાયો ગાયો રે મેં પુણ્યવિલાસ જ ગાયો;
દાંન સીલ તપ ભાવ પસાઈ, **મંગલકલસ** સુખ પાયો રે. ૧
ઢાલ ચઉઆલીસ વચન રસાલ, દાનધરમ દીપાયો,
ભણે ગુણે ને સુણે નરનારી, તસ ઘરિ ઋદ્ધિ ભરાયો. ૨
શશિ સાગર ને **દંત** સંવચ્છરિ માધવ **માસ** કહેવાયો,
દ્વિતીયા બુધ દિન સિદ્ધ સંયોગે અનોપમ રાસ નિપાયો રે. ૩
શ્રી **વિજયદેવ** સૂરીશ્વર પાટે કીરતિ સબ જગ છાયો,
શ્રી **વિજયસિંહ** સૂરીશ્વર સાહબ, દિન દિન દોલત દાયો રે. ૪
તાસ સીસ સુંદર સોભાગી **વીરવિજય** કવિરાયો,
તાસ સીસ **વૃદ્ધિવિજય** બંધવ **વિબુધવિજય** સુખ પાયો રે. ૫
છસેં અડસઠિ ગાથા કહિએ સરવસંખ્યા કહિવાયો,
જિહાં લગિ ધ્રુ સશિ સાયર દિનકર તિહાં લગિં એ થિર થાયો રે. ૬

(૧) ભટ્ટારક **વિજયદેવસૂરીશ્વર** સકલ ભ. **વિજયપ્રભસૂરિસદ્** ગુરુભ્યો નમઃ તત્શિષ્ય ઉ. શ્રી **વિમલવિજયગણિ** તત્શિ. **શુભવિજયગણિ** તતશિ. **ગંગવિજયગણિ** તતશિ. **નયવિજયગણિ** તત્શિ. પં. **મોહનવિજયગણિ** તતશિ. **રાજવિજયગણિ** સં.૧૮૮૯ ચૈત્ર શુકલપક્ષે તિથિ ૧ પડવે ભોમવાસરે શ્રી **રાધિકાપુરે** શ્રી શાંતિનાથપ્રસાદે શ્રી **તપાગચ્છે** લખાવીતાં સાધ્વી **તેજવિજયગણી** પં. **રૂપસતકેન** લ. શ્રી **નેમવિજયગણિ** તત્શિ. લષિતં મુનિ **વિદ્યાવિજય**. પ.સં.૩૫-૧૫, ૨ત્ન.ભં. દા.૪૩. (૨) લ.સં.૧૭૩૨, પ્રે.૨.સં. નં.૨૯ (વે.).

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૭૮-૭૯, ભા.૩ પૃ.૧૨૭૮. વિવેકવિજય (નં.૯૭૩) અને આ કવિને તથા તેમની કૃતિઓને પછીથી એક કરી નાખવામાં આવેલ તે યોગ્ય જણાતું નથી. જુઓ વિવેકવિજય વિશેની સંપાદકીય નોંધ.]

૯૮૫. ભગોતીદાસ (દિ. આગ્રાવાસી ઓસવાલ લાલજીનો પુત્ર)

(૩૪૭૮) ચેતનચરિત્ર (હિંદીમાં) ૨૯૭ કડી ૨.સં.૧૭૩૨ જે.૭ ગુરુ

આદિ – શ્રી જિનચરણ પ્રનામ કરિ, ભાવભગતિ ઉર આંનિ
ચેતન અરૂ કછુ કર્મકી, કહૌ ચરિત્ર વખાનિ. ૧

અંત – ચેતન અરૂપહ કર્મકૌં, કહૌ ચરિત્રપ્રકાસ
સુનત પરમ સુખ પાઇએ, કહૈ **ભગૌતીદાસ**. ૨૯૬
સંવત **સત્રહ** સૈ **બતીસક**, જ્યેષ્ઠ સપ્તમી આદિ

શ્રી ગુરવાર સુહાવનૌં, રચના કહી અનાદિ. ૨૯૭

(૧) સં.૧૭૬૫ ચૈ.વ.૮ ઘોઘાબંદર લિ. મણિસુંદરગણિભિઃ કર્મસાગર પઠનાર્થં. પ.સં.૨૫, જિ.ચા. પો.૮૩ નં.૨૨૨૬. (૨) સં.૧૯૦૭ કલકત્તા દુર્ગાનંદ લિ. પ.સં.૯, જિ.ચા. પો.૮૩ નં.૨૦૯૯. (૩) પ.સં. ૧૫-૧૦, કુશલ.

(૩૪૭૯) બ્રહ્મવિલાસ (હિંદીમાં) ૨.સં.૧૭૫૫ વૈશાખ શુદ ૩ રવિ આગ્રામાં

અંત – જંબુદ્વિપ માંહિ છિન ભર્તા, તામે આર્યખંડ વિસરતા,
તિહાં **ઉચસેનપુર** થાના, નગર **આગરા** નામ પ્રધાના.
તિહાં વસે જિનધર્મલોક, પુન્યવંત ગુનકે બહુ થોક,
બુધવંત અનુસરસા કરે, અખેભંડાર ધર્મકો ભરે.
નરપતિ તિહાં એ રાજે **અવરંગ**, જાકી આજ્ઞા વહે અખંડ,
ઇત ભીત વ્યાપે નહીં કોય, યહ ઉપગાર નૃપતિકે હોય.
તિહાં નાત ઉત્તમ બહુ વસે, તામેં **ઓસવાલ** કુલિલેસે,
તિનકે ગોત બહુત વિસ્તાર, નામ કહત નહિ આવે પાર.
સબતે લોગ ગોત પ્રસીદ્ધ, તામ **કટારિયા** અરી સમૃદ્ધ,
દશરથ સાહ પુંન્યકે ધનિ, તિનકે ઋદ્ધિવૃદ્ધિ અતી ઘની.
તિનકે પુત્ર **લાલજી** ભએ, ધર્મવંત ગુનગુન નિરમએ,
તિનકે નામ **ભગોતીદાસ**, જિન ઇહ કીનો **બ્રહ્મવિલાસ.**
જામે નિજ આતમકી કથા, **બ્રહ્મવિલાસ** નામ હે જથા,
બુધવંત હસિયો મત કોય, અલ્પમતી ભાષા કની હોય.
ભુલચુક નિજ નેન નિહાર, શુદ્ધિ કીયે થે અરથવિચાર,
સંવત **સતરે સે પંચાવન**, સુવેશભ વૈશાખ સોહાવન
શુક્લવંશ તૃતિયે રવિવાર, સંઘ ચતુર્વિધ જેજેકાર.
પઢત સુનત સબકો કલ્યાણ, પ્રગટ હોય નિજ આતમજ્ઞાન,
ભૈયા નામ **ભગોતિદાસ**, પ્રકટ કિયો જિન **બ્રહ્મવિલાસ.**
બહોત પાતક કહીએ કહા, ધનપદ જીવ ત્રિભુવનકો ધણી,
પ્રગટ હોય જબ કેવલજ્ઞાન, શુદ્ધ સ્વરૂપ વહે **ભગવાન.**

(૧) રો.એ.સો. (ડા. ત્રિ. પ્રશસ્તિસંગ્રહ)

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૨૭૯-૮૦.]

૯૮૬. સુખસાગર (ત. કલ્યાણસાગર-સુંદરસાગરશિ.)

(૩૪૮૦) ઇંદ્રભાનુપ્રિયા રત્નસુંદરી સતી ચોપાઈ ૩૨ ઢાળ ૨.સં.

૧૭૩૨ ભાદ્રપદ સુદ ૮ બુધવારે રેઆં ગામે

આદિ – શ્રી **સંખેશ્વર પાસ**જિન, પણમેા પય-અરવિંદ;
આસસેન નૃપ કુલતિલેા **વામાદેવી** નંદ. ૧
ઈંદ્ર ઈંદ્ર નાગેંદ્ર નર, સેવા સારૈ સાર;
પાસ સંખેસર પ્રણમતાં, સફલ હુવૈ અવતાર. ૨
ઈહભવિ પરભવિ સુષ હુવૈ, પામઈ લીલવિલાસ,
સંપતિ સંતતિ વિસ્તરઇ, પૂજ્યાં શ્રી જિન **પાસ**. ૩
સુભ મતિ દ્યો મુઝ **સરસતી**, હંસવાહિની માત,
કુમતિ કાઢિ દૂરૈં કરેા, સુમતિ સમાપેા માત. ૪
જગદંબા જગદીશ્વરી, ત્રિણ જગ કેરી માય,
વાંકેરાય વિશ્વેશ્વરી, સેવ્યાં બહું સુષ થાય. ૫
વચનવિલાસ દ્યો સરસ મુઝ, સેવકનઈ સિરદાર,
સુગમ સાસ્ત્ર ભાષા સહિત, વરણું ચેાપઇ સાર. ૬
સદ્ગુરૂચરણપ્રસાદથી, ગાવું સતીગુણગાન,
સરસકથા **રતનસુંદરી**, સુણેા થઇ સાવધાંન. ૭

અંત – સેારઠા.

ટાળ્યેા **વિક્રમ**માંન, રાષ્યેા નિજ મદ માનિની,
સીલવતી સાવધાંન, **રતનસુંદરી** ભામિની.
નામ લિઆં નિસતાર, ભણુતાં સુણુતાં ભાવ સ્યું,
સફલ હુવૈ અવતાર, સુણતાં ચેાપઈ હરષ સું.

ઢાલ ૩૧ સાલિભદ્રધન્નેા રિષરાયા એ ઢાલ.

વીર પટોધર પાટ વિરાજૈ, **તપ**ગછપતિ ગુર છાજૈજી.
શ્રી **વિજૈપ્રભ** સૂરીસરરાયા, તાસ તણા નમું પાયાજી. ૧
તસુ ગછ માંહિ પંડિતરાયા, **કલ્યાણસાગર** ગુરરાયાજી,
પડિબેાહી ફીઆ શ્રાવક રાયા, તાસ તણા નમું પાયાજી. ૨
તસુ સીસ રવિ જિમ સહગુરૂ સેાહૈ, ભવઅણના મન મેાહૈજી,
બુધ **સુંદરસાગર** ગુરૂરાયા, તાસ તણા નમું પાયાજી. ૩
બુધ **સુંદરસાગર** ગુરૂરાયા, સતી તણા ગુણ ગાયાજી,
દિનદિન વધતૈ નૂર સવાયા, તાસ તણા. ૪
તસુ સીસ આપણી મતિ-અનુસારૈં, ચરિત રચ્યેા સુવિચારૈંજી,
પંડિત **સુષસાગર** ગુણ ગાયા, દિનદિન સુષ સવાયાજી. ૫

સંવત સંજયમગુણ લેઇજઇ, નરલષ્યણ દેઇજઇ,
ભાદવ સુદિ આઠમી બુધવારેં, ગ્રંથ રચ્યો સુષકારેંજી. ૬

ઢાલ ૩૨ ચૌપઇ.

ચોપઇ જોડી હર્ષ ધરી, વાંકેરાય મયા બહુ કરી,
સેવક નૈ સુષ સંપતિ બહુ, પૂરૈ દેવી વાંછા સહુ. ૧
એકચિત્ત ધ્યાસી વાંકેરાય, તાસ ઘરેં નવનિધિ જયુ થાય,
પુત્ર કલત્ર ધન ધાન્યેં સદા, તૂટી આપૈ અતિ સુષ સુદા. ૨
રેઆં નગરી રલિયાંમણી, સગલાં સહરાંરી સિરમણી,
ચોસઠિ દેવી મુષ્ય સમુષ્ય, ધ્યાયાંથી હોવૈ પરતષ્ય. ૩
વાંકેરાય ભવાંની સહી, સેવા સારૈ સગલી મહી,
જસ જ્યોતિ જિગામગિ ઘણી, ઓપૈ દિનપતિ જિમ દિનમણી. ૪
સુષસાગર સેવક કવિ આસ, દિનદિન દોલતિ દેવૈ ઉલ્લાસ,
મનરી વાંછા પૂરી કરૈ, લિષમી બહુ ભંડારેં ભરેં. ૫
દિનદિન વધતૈ પુન્ય-અંકૂર, દિનદિન વધતૈ નૂર સનૂર,
દિનદિન વધતૈ સુષ્ય સુનાંણ, દિનદિન વરતૈ કોડિકલ્યાણ. ૬
દિનદિન પાવૈ શ્રીકી વેલિ, દિનદિન વરતેં રૂપારેલિ.
દિનદિન સુષસાગર કવિસાર, દિન વાધૈ જયજયકાર. ૭

(૧) સં.૧૭૩૫ વ વૈશાષ વ.૧૪ દિને પં. સુષસાગરગણિ લિખિતં શ્રી રૂપનગર મધ્યે. પ.સં.૧૩–૧૭, ના.ભં. (કવિની સ્વહસ્તલિખિત)

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૮૭–૯૦. 'રત્નસુંદર સતી ચોપાઈ'નું રચનાસ્થળ રેઆં ગામ (રૂપનગર ગામ) દર્શાવેલું, પરંતુ કવિએ રૂપનગરમાં લખેલી સં.૧૭૩૫ની પ્રત મળે છે તેથી રેઆં ગામ તે રૂપનગર છે એમ કહી ન શકાય.

આ પછીના સુખસાગરની 'ચોવીસી' આ કવિને નામે મૂકેલી તેમાં ભૂલ જ છે.]

૯૮૭. સુખસાગર (ત. દીપસાગરશિષ્ય)

(૩૪૮૧) ચોવીસી

આદિ – સકલપંડિતશિરોમણિ પં. શ્રી ૫ શ્રી દીપસાગરગણિ પરમગુરૂભ્યો નમઃ

આદિ સ્ત.

રાગ સામેરી. મુનિ સ્યું મન માન્યો એ દેશી.

પ્રથમ જિણેસર પ્રણમીઇં, અજિદેવીનો નંદ રે,

જિન સ્યું મન માન્યો,
નાભિનૃપતિકુલમંડણો, વૃષભલંછન જિનચંદ રે. જિન. ૧

*

દીપસાગર કવિરાયનો **સુખસાગર** કહે સીસ રે. ૫ જિ.

અંત – માધવન સુપનનું ધન જીવી એ દેશી.

ચોવીસ જિણેસર કેસર ચરચિત કાય,
જેહના પદ સેવે ચોવિધ દેવનિકાય.

*

સંવેગી ગચ્છપતિ **જ્ઞાનવિમલ** સૂરિરાય,
જ્ઞાનાદિક ગુણનો પામી તાસ પસાય,
તપગચ્છસોભાકર દીપસા(ગ)ર કવિરાય,
તેહનો લઘુ બાલક **સુખસાગર** ગુણ ગાય. ૫

(૧) પ.સં.૮–૧૩, ડે.ભં. દા.૭૧ નં.૯૩.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૮૯–૯૦. ત્યાં આ કૃતિ આ પૂર્વેના સુંદરસાગરશિ. સુખસાગરને નામે ભૂલથી મુકાયેલી.]

૯૮૮. સુરવિજય (ત. સિદ્ધિવિજયશિ.)

(૩૪૮૨) રતનપાળ રાસ ૩ ખંડ ૩૪ ઢાળ ૨.સં.૧૭૩૨ બુરાનપુરમાં

આદિ – દૂહા.

શ્રી ઋષભાદિક જીનં નમું, વર્તમાન ચોવીસ,
શ્રીમંધર પરમુષ નમું, વિહરમાંન વલી વીસ. ૧
પુંડરીક ગૌતમ પ્રમુખ, ગણધર હુવા ગુણવંત,
ચઉદસે બાવન નમું, મોટા મહીમાવંત. ૨
સમરૂ હું શ્રી **શારદા**, ત્રણ જગ માંહી વિખ્યાત,
વીણાપુસ્તકધારણી, શુભ મતી આપઇ માત. ૩
નિજ ગુરૂનાંમ જપું સદા, સિદ્ધિઋદ્ધિદાતાર,
મુંરીષનેં પંડિત કરે, એ મોટો ઉપગાર. ૪
તાસ તણે સુપસાઉલે, રચસ્યું રાસ રસાલ,
રતનપાલ ગુણ ગાઈવા, મુંઝ મન થયો ઉજયાલ. ૫
દાંન સીયલ તપ ભાવના, મુગતીમારગ એ ચાર,
રતનપાલ તણો ચરીત્ર, દાન તણો અધીકાર. ૬
કવણ ષેત્ર કીણી પુરી થયો, કીમ ઈણે દીધું દાંન,

લિલાલચ્છિ કિણ પરિ લતી, તે સુણજ્યો સાવધ્યાંન. ૭

અંત – ઢાલ ૩૪ સાહબ મે નવિપલવ જાસ્યું.
દાનપ્રબંધ ગ્રંથ મેં દીઠો, સખરો એ અધિકાર,
મેં માહરી મતિને અનુસારે, રચિયો રાસ ઉદાર રે;
ભવિયણ સુણજ્યો શ્રી જિનવાણી, જેહથી લહિયે શિવપટરાણી રે.
દાનથી દોલત અધિકી લહિયે, દાનથી કીરત બોલે
દાનથી સહૂ કો હોએ રાગી, નહિ કોઇ દાનને તોલે.
દાનથી દૂરિજન હોઈ ભાઇ, દાનથી સહુ સગાઇ
દાનથી લહિયે બુદ્ધિ સવાઇ, દાનથી પામિયે ઠકુરાઇ.
દાય દેઇને અનુમોદો, મ કરો પશ્ચાતાપ
ઉલટ આણી દાન જો દેસ્યો, તો ટલસ્યે પાપસંતાપ રે. ૪
તપગછનાયક બહુસુખદાયક, શ્રી **વિજયાણંદ** સૂરંદ રે,
શ્રી **વિજયરાજ**સૂરી તસ પાટેં, સંપ્રતિ સોહે મુણીંદ રે. ભ. ૫
તસ રાજે પંડીત ગુણવંતા, **સીધીવિજય** બુધરાયા રે,
સંવેગીને શુદ્ધ વયરાગી, નામથી દુરીત પલાયા રે. ભ. ૬
તેહ તણેં સુપસાય લહીંને, રાસ પૂરો ઇમ કીધો રે,
રતનપાલ તણા ગુણ ગાતાં, મનનો મનોરથ સીધો રે. ભ. ૭
શ્રી **બરાનપૂર** નગર મઝારેં પીઠમાં રહ્યા ચોમાસ રે,
શ્રી મનમોહન **વીર**પ્રસાદેં રચ્યો એ મેં રાસ રે. ભ. ૮
ઉછુંઅધિકું જે મેં ભાખ્યું, મીચ્છા દુક્કડ મુઝ તાસ રે,
ત્રીજા ખંડની ઢાલ આઠમી, મેં કહી મનઉલાસે રે. ભ. ૯
સંવત **સત્તર બત્રીસા** વર્ષે, શુભ મહુત શુભ વાર રે,
સૂરવિજય કહે સંપૂર્ણ કીધો, રાસ ત્રીજે ખંડ ઉદાર રે. ભ. ૧૦
વિનતિ કરૂં હું તુમ કર જોડિ, કોવિદ ન ચિત ધરજો,
અશુદ્ધ હોએ તે તમે શોધજ્યો, પિણ હાંસી મત કરજો. ભ. ૧૧
ભણતાં ગુણતાં ને સાંભલતાં, થુણતાં હરખ અપાર,
ગુણ ગાતાં વલી ગુણવંત કેરાં, વરત્યો જયજયકાર. ભ. ૧૨

(૧) સં.૧૭૬૫ ચૈ.વ.૧૧ ગુરૂ મહો. દેવવિજય શિ. **વીર**વિજય શિ. ગણિ **લાભ**વિજય શિ. ગ. રૂપવિજય લિ. ગ્રં.૧૦૨૫ રોહિડા નગરે. પ.સં. ૧૯–૧૮, કોટ ઉ. નં.૧૦૯. (૨) સં.૧૭૬૬ પો.વ.૬ લિ. ઋ. **વિજયકર્ણ** વાંચનાર્થં ઋ. રવજી વાચનાર્થં. પ.સં.૧૭–૧૮, ખેડા ભં.૩. (૩) સં.

૧૭૮૭ પ્ર.ભાદ્ર.શુ.૧૩ વણથલી ગામે પં. વિદ્યારુચિગણિ શિ. માનરુચિગણિ શિ. ગંગરુચિગણિ શિ. જીતરુચિ પઠનાર્થં. પ.સં.૨૪–૧૭, વિ. ને.ભં. નં.૪૫૨૯. (૪) સં.૧૭૯૪ જે.વ.૧૧ જાવાલપુર(જાલોર) મધ્યે ભુવનસાગર શિ. વિવેકસાગર લિ. પ.સં.૩૫, અભય. પો.૧૨ નં.૧૧૩. (૫) સં.૧૭૯૫ પો.શુ.૧૩ ગુરુ લ. ગેરીતા મધ્યે. પ.સં.૩૪–૧૪, ગો.ના. (૬) પ.સં.૨૮, જિ.ચા. પો.૮૨ નં.૨૦૬૪. (૭) પ.સં.૩૦–૧૪, ડા. પાલણપુર દા.૩૬. (૮) સં.૧૮૪૩ મા.શુ.૫ શિવજી ઋષિ લિ. પ.સં.૨૯, ૧૪થી ૨૮ નથી, ચતુ. પો.૫. (૯) સં.૧૭૭૦ કા.શુ.૧૦ રવિ. લિ. પૂજ્ય ઋ. દેવજી શિ. પૂજ્ય ઋ. નરસંઘ શિ. પૂ. ઋ. લખમસી શિ. પૂ. ઋ. ગાંગજી શિ.ઋ. રતનસી ગુરુભાઈ ઋ. કલ્યાણજી ઋ. વજેકર્ણજી તત્ ગુરુભાઈ લિ. મુ. શિવજી મુંજલપુર મધ્યે. પ.સં.૧૮–૧૮, રાજકોટ મોટા સંઘનો ભં. (૧૦) સં.૧૮૧૮ આષાઢ શુ.૧૦ વીસલનગરે. પ.સં.૨૫–૧૬, સંઘ ભં. પાલણપુર દા.૪૪ નં.૯. (૧૧) પૂજ્ય ઋ. સુજાણજી શિ. પૂ. ઋ. અમીધરજી શિ. ઋ. મનરૂપજી લિ. ભ્રાતા ઋ. મોતીચંદ વૈ. ગંગાધર સં.૧૮૩૪ મહા વદિ ૧૨ સોમ ભાવનગર મધ્યે. પ.સં.૨૭–૧૬, સંઘ ભં. પાલણપુર દા.૪૪ નં.૧૧. (૧૨) સંવત્ ૧૭૮૬ વર્ષે શુકલપક્ષે ચૈત્ર શુદ ૧૫ દિને વાર સોમે લિખિતં, ભાલદેસે ગગપૂરે ગ્રામે લખીતં મહોપાધ્યાય શ્રી ૧૦૮ શ્રી શ્રી શ્રી શ્રી સીધયંદ્રગણિ તત્સીષ્ય પંડિત શ્રી ૧૯ શ્રી સભાચંદ્રગણી તત્સિષ્ય સકલપંડિતોત્તમ પંડિત શ્રી ૫ ભાગાચંદ્રગણી તત્સીસુષુ સ્વાચંદ્રેણ લપીકૃતં ભ્રાતા લખમીચંદજી વાંચનાર્થં શ્રી ભાલદેશે પ.સં.૪૦–૧૨, ધો.ભં. (૧૩) લિ.સં.૧૯૫૩ ફા.શુ.૧ ભોમ, ખત્રી વશરામ આભાભાઈ. ધો.ભં. (૧૪) પ.સં.૨૮–૧૬, ધો.ભં. (૧૫) પ્ર.કા.ભં. (૧૬) રત્ન.ભં. (૧૭) ભા.ભં. (૧૮) લીં.ભં. (૧૯) ડે.ભં. (૨૦) સં. ૧૭૩૮ વર્ષે શ્રાવણમાસે કૃષ્ણપક્ષે ૨ ગુરુવાસરે લપીકૃતં....સકલપંડિતલબ્ધપ્રતિષ્ઠોત્કૃષ્ટ યશોરાજીરાજિતગાત્ર પંડિત શ્રી ૫ શ્રી ધનસોમગણિ તત્શિષ્ય ગ. કનકસોમેન લપીકૃતં...સુશ્રાવિકા રાજકુંયરિ વાંચનાર્થં. ગોડીજીનો ભંડાર, ઉદયપુર. (૨૧) સં.૧૮૭૯ કાર્તિક શુ.૫ બુધવાસરે ઘોરાજી મધ્યે લિ. ભાવચારિત્રીયા ઋ. ઝવેરચંદ જીવર્દ્ધ શિવજી માલજી આત્માર્થં જાડેજા શ્રી ચંદરસિંઘજીના રાજ્યમાં તથા પ્રધાન ભાઇ જુઠા ગોપાલજી તે વારે લિખ્યું છે. પ.સં.૨૬–૧૬, રા.પૂ.અ. [મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૭૫).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૨૯૪–૯૬, ભા.૩ પૃ.૧૨૮૨–૮૩. જુઓ આ પછીના કવિ સૂર.]

૯૮૯. સૂર (દિ. ઇંદ્રભૂષણસૂરિ–પ્ર. શ્રીપતિના શ્રાવકશિ.)

સુરવિજય નં.૯૮૮ને બદલે સૂર, બુર્હાનપુરને બદલે વર્ધનપુર વગેરે ફેરફાર કોઈ દિગંબરી ભાઈએ કર્યા લાગે છે. મૂળ સુરવિજયના 'રત્નપાલ રાસ' નં.૩૪૮૨નું અનુકરણ છે.

(૩૪૮૩) રત્નપાલનો રાસ ૩ ખંડ ૨.સં.૧૭૩૨ આસો શુ.૫ રવિ વર્ધનપુરમાં

અંત – કેતા દિન લગી કેવલી, વીહાર કરે મનના રલી,
પછે વલી અંત સમય ગિરપુર ચઢચા એ. ૧૯
ચ્યાર કરમ દૂરે કરી, મુગતીવધુ હેલે વરી,
ગુણ ભરી જન્મમરણભય ટાલીયા.

*

ત્રીજા ખંડ તણી ઢાલ, કહી સાતમી તતકાલ,
વૃદ્ધવાલ સુર કહે, સુણજ્યો સહુ એ. ૨૬

દૂહા

રત્નવતી રત્નપાલનો, ચરીત્ર કહ્યો એ સાર,
સુણતાં બહુ સુખ પામીએ, લહિએ લછિ અપાર. ૧
ગુણવંતના ગુણ ગાવતાં, સમરંતા વલી નામ
દુખદોહગ દૂર ટલે, સઝે સઘાં કામ. ૨

ઢાલ રાગ ધન્યાસી

દાંન પ્રબંધ ગ્રંથ દીઠો, સખરો એ અધિકાર રે
મેં મારી મતને અનુસારે, રચિયો રાસ ઉદાર રે. ૧
ભવીયણ સુણજ્યો શ્રી જિનવાંણી, પવયણવચન વખાણી
રાજી હોઇને જે કોઇ ભણસ્યૈ, પુરવ દુકૃત હણસ્યે રે. ભ. ૨
દાંન દેઇને પ્રસંસા કીજે, મત કરો પશ્ચાતાપ રે
ઉલટ આંણી દાંન દેજ્યો, તો ટલસ્યે સંતાપ રે. ભ. ૩
ગજ **દીગંબર** ગુરૂઓ ગોતમ, **ઇંદ્રભુષણ** સુરીરાય રે,
તાસ સીષ્ય **શ્રીપતી** ઇમચાર, જિનવરભક્તિ સુદાય રે. ભ. ૪
કથાકોશ ગ્રંથ જોઇવૈ, રચ્યો રાસ સિરદાર રે,
સુરચંદ ભૈયાને આદર, એહ પ્રબંધ ઉદાર રે. ૫

અલ્પબુદ્ધિ શ્રાવક અવિતાર રે, પંડિત **સૂરઈ** નામ રે,
ગુરૂ પસાએ બુદ્ધિ પ્રકાસી, સજ્જન સુણ્યો સુખ પાવે રે. ૬
સંવત **સત્તર બત્રીસા** વરષૈ, શુભ મુહરત શુભ વાર રે,
આસો સૂદિ૬ પાંચ રસ રવિ દિનૈ, **બદ્ધ્યનપુર** મઝાર રે. ૭
રત્નપાલ મુનીના ગુણ ગાયા, મનના મનોરેથ સીધા રે,
અનેક દેશ દેસની દેશી, રાસ ઉત્તમ મે કીધો રે. ૮
કવિયણ કહૈ મૈ પૂરો કીધો, ત્રીજે ખંડ રસાલ રે.
વીનતી કહું બુધજન સાથેં, સુદ્ધ કરો સુવિશાલ રે. ૯
ભણતાં ગુણતાં ને સાંભલતાં, સુણતાં હર્ષ અપાર રે,
ગુણ ગાતાં ગુણવંત કેરા, વરત્યો જયજયકાર રે. ૧૦

(૧) સંવત ૧૮૦૩ કાર્તિક સુદી ૧૩ **ક્ષેમ**કીર્તિ તત્પટ્ટે ભ. **નરેંદ્ર**-કીર્તિ તત્પટ્ટે ભ. **વિજય**કીર્તિ તત્શિષ્ય બ્રહ્મ શ્રી **લહુજી** તતશિષ્ય મુની **દેવંદ**કીર્તિજી પં. દયાલ વાચનાર્થં ઉદૈપુર મધ્યે લિષતં પન્યાસ **જત્ન**-રૂચિજી રૂકમ સવા માટેં લીખાયો ગ્રંથાગ્રંથ ૧૦૭૫ છૈ. પ.સં.૬૫–૧૦ ખેડા ભં.૩.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૨૮૩–૮૪.]

□ □ □

લક્ષ્મીપૂજક જમાનાની આશ્ચર્યકારક ઘટના

'જૈન ગૂર્જર કવિઓ' એક અદ્‌ભુત આકર-ગ્રંથ છે. વકીલાતનો સર્વસમયભક્ષી વ્યવસાય કરતાંકરતાં મોહનભાઈએ 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'-નાં ચારેક હજાર પાનાં હસ્તપ્રતોને આધારે સંકલિત કર્યાં, લખ્યાં અને એનાં પ્રૂફો સુધ્ધાં સુધાર્યાં એ આપણા લક્ષ્મીપૂજક જમાનાની એક આશ્ચર્યકારક ઘટના છે.

આ ગૌરવગ્રન્થનું સંશોધન-સંવર્ધન અતિ-આવશ્યક હતું અને તે જયંત કોઠારી જેવા આપણા ચીવટવાળા, ખંતીલા અને તેજસ્વી સંશોધક વિદ્વાનને હાથે થયું છે એ આનંદની વાત છે. આ કામ કેટલી તિતિક્ષા, પરિશ્રમ અને ધૈર્ય માગી લે છે તે, એનો અનુભવ હોય તે જ સમજી શકે. મોહનભાઈના ભારે કામને, સંસ્કૃત વાઙ્મયનો શબ્દ પ્રયોજીએ તો, 'કૃત-પરિશ્રમ' જયંતભાઈએ પરિમાર્જન અને શોધન દ્વારા દિપાવ્યું છે.

જૈન ગૂર્જર સાહિત્યના આ આકરગ્રન્થો-ના સંપાદન અને પરિશોધનનું 'કપૂરનું વૈતરું' કરીને જયંતભાઈ કોઠારીએ ભારતીય ભાષા-ઓના અને વિશેષતઃ ગુજરાતી ભાષાસાહિત્યના અભ્યાસીઓને ઉપકૃત કર્યા છે. આ માતબર પ્રકાશનનો આર્થિક ભાર ઉપાડવાની દૂરદર્શિતા માટે શ્રી મહાવીર જૈન વિદ્યાલયના સંચાલકોને પણ ધન્યવાદ ઘટે છે.

ભોગીલાલ જ. સાંડેસરા

(બુદ્ધિપ્રકાશ, જુલાઈ, ઑગસ્ટ અને સપ્ટેમ્બર ૧૯૮૭)